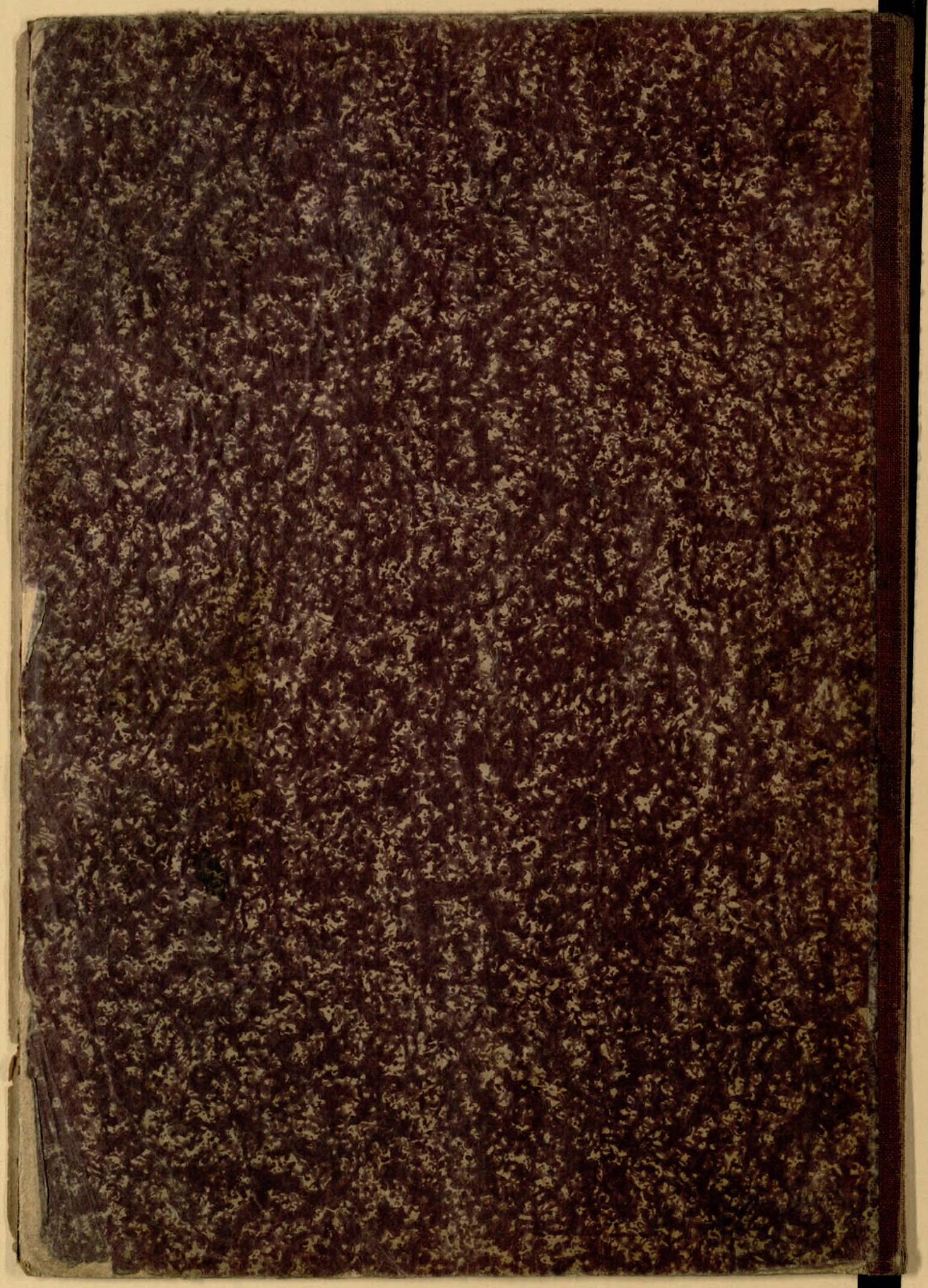
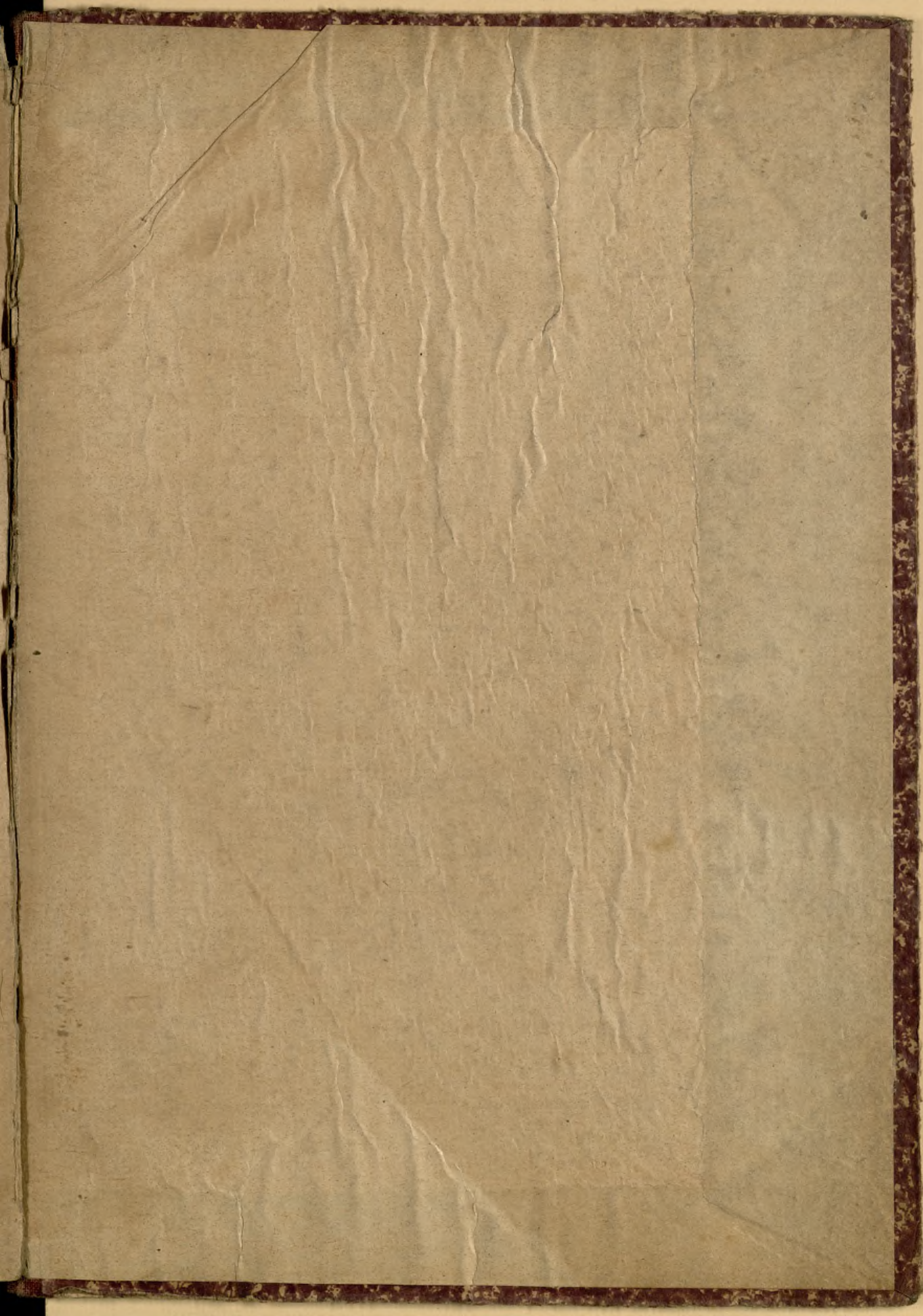

פסחים

מן

תלמוד בבלי

עם

פרש"י ותוספות

מסורת הש"ס. ועין משפט נר מצוה. ותורה אור : והגהות הגאון המפורסם
מהר"ד ישעיה (פיק) ברלין זצ"ל :

ונלוו עליהם :

ספר חכמת שלמה וחדושי הלכות ואגדות מהרש"א. ומהר"ם מלובלין.
כל אלה מתוקן ומוגה מכל השגיאות והשבושים אשר רבו בדפוסים הקודמים :

יעליהם נוספו

(א) פסקי תוספות עם הגהות (מגמרא ישן).		(ז) גליון הש"ס להגים עסיבא איגר ול אב"ד דק"ק פוזנא.
(ב) הגהות הב"ח להגים יואל סירקיש ול אב"ד קראקא (בעהמ"ח בית חדש).		(ח) הגהות להגים בצלאל רנשבורג ול.
(ג) הגהות הגר"א להגים אליהו ול הגאון סוויילנא.		(ו) פירוש כלות הלועזיות שברש"י ותוספות.

בית מסחר ספרים של
ר' אברהם כהנא

חצר שא, נא לעוקי 39

תרצ"ו

Printed in Poland.
Druk. „POSPIECH”, Warszawa, S-to Jerska 32.

אור לארבעה עשר גרסי: לאור הכר. בגמ' (ד' ז:) מפרש
עממא: בודקין. שלא יעבור עליו צל יראה וצבלי ימלא:
ובמה אמרו. לקמן במתני: שתי שורות. של חצית הסדורות
במרתף של יין לריך לבדוק ביניהם שאמרו כל מקום

שאינו מכניסין בו חמץ אין לריך
לבדוק להם הורכבו לבדוק ומפרש
לא אמרו אלא במרתף שמכניסין
בו חמץ כגון מרתף שמסתפק
ממנו יין לשלחנו ופעמים ששמש
עומד למוזג יין ופתו בידו וכשהיין
כלה נכנס למרתף להביא יין. ב'
שורות על פני כל המרתף. בגמ'
(ד' ח:) מפרש מלי הא: ב' שורות

החלונות כו'. מפרש
בגמרא (ס:) גמ' ה"ג קס"ד
מ"ד נגהי נגהי ממש. כשאר
השחר שחרית של י"ד: מ"ד לילי
לילי ממש לא גרסי' דהא ודאי
לילי הוא ממש: הבוקר אור.
קס"ד דה"ק ולבוקר דהיינו אור
כלומר ששמו אור האנשים שולחו
מי כתיב האור בקר. ולשפת
ולאור דהיינו בוקר דהיינו לומר
דאור שם דבר הוא וקרי לבקר
אור: הבקר אור כתיב. הרי אור
לאו שם דבר הוא אלא הבקר
האיר והאנשים שולחו כמאן דאמר
לפרא נהר ולפי דרכו לימודך
הכתוב דרך ארץ ממנו יוסף
שמתנו עד שחלף המורה כדכר
יהודה חבל אור שהוא שם דבר
אינו אלא לילה: כתיב. הולא
לדרך יכנס ערצית לבית מלון
בטור החמה וזרחת ולמחר ימתין
עד הכן החמה וילא ואז טוב לו
שהאור טוב לו שחלף צבור כי
טוב וזה היה טובה ומפי החיות
ומפני הלסעים: וכאור בקר.
השתא משמע לן דשם דבר הוא
וכי קאמר דוד וכאור זה דהיינו
בוקר כן יורח שמש ללדיקים שילאו
מהפילתן לעו"ס: מי כתיב אור
בוקר. דהיינו שם דבר וימלא אור
הוא בוקר יום ויכנס שמש: וכאור
בקר כתיב. ואין זה שם דבר אלא
כמאיר של בקר יורח שמש
כשמתחיל הבקר להאיר בעו"ס:
והוא חושך ואפ"ל בעלות השחר
נוגה כזרחת השמש של עכשיו
תהיה חותם שעה ללדיקים לעתיד
לבא לפי שיהא אור החמה גדול
מאד ואפילו עלות השחר שלה יאיר
כהנך החמה של עכשיו: למאיר
ובא קראו יום. משעה שמתחיל

להאיר והאי אור לאו שם דבר הוא: והא קי"ל. כשמתא קמיתא
לזכרות: עד לאת הכוכבים ימלא. כדכתיב משלות השח' ועד
לאת הכוכבים נדורה (נחמיה ד): אלא. תריץ הכי: קרייה
רחמנא לנבורא כו'. האי ויקרא לאו קריאת שם הוא דתימא שקרא
את שם האור יום אלא קרא לבריאה המאירה שברא מהוד מעשה
לבושו: ופקדיה אמותא דוממא. ליוסו לשמש ביום ולחושך לילה
לשמש בלילה קרא כיון שקרא לעבדו שיבא לפניו: הא
קמ"ל דאור כוכבים נמי אור הוא. לעולם כוכבים המאירים
קאמר ודקא קישא לן הא שאינן מאירין לא הא דנקט כוכבי
אור לאו למעוטי כוכבים שאינן מאירין כלל כוכבים יש להם
אור וליכא למעוטי מידו וקרא אשמעין דאור כוכבים קרוי אור
וגפקא מוניה לנודר הכאה מן האור שיאסר באורן של כוכבים:

(בבבבב) הנודר מן האור. מיהו היכא דלשון בני אדם כלשון המקרא אוליין אחר לשון בני אדם כדאמרין בערבין (דף יט:) גבי האומר
משקל ידני עלי ומדאורייתא קיבורת כולה בנדרים הלך אחר לשון בני אדם: **ס"ז** עד האילן [ע"ש חוב' יבמות ע"ג. ד"ה והני מילין]. **ס"ח**

א לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר
כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך
בדיקה * ובמה אמרו ב' שורות במרתף
מקום שמכניסין בו חמץ ב"ש אומרים ב'
שורות על פני כל המרתף ובה"א שתי שורות
החיצונות שהן העליונות גמ' מאי אור רב
הוא אמר נגהי * ורב יהודה אמר לילי
קס"ד דמאן דאמר נגהי נגהי ממש ומ"ד לילי
לילי ממש מיתיבי (בראשית מד) הבוקר אור
והאנשים שולחו א"מא אור יממא הוא מי
כתיב האור בוקר הבוקר אור כתיב כמ"ד
צפרא נהר וכדרי' אמר רב דא"ר יהודה
אמר רב ב' לעול' יכנס אדם בני טוב ויצא בני
טוב מיתיבי (שמואל ב ג) וכאור בקר יורח שמש
אלמא אור יממא הוא מי כתיב אור בקר
וכאור בקר כתיב וה"ק וכאור בקר בעוה"ז
בעין זריחת שמש לצדיקים לעוה"ב מיתיבי
(בראשית א) ויקרא אלהים לאור יום אלמא אור
יממא הוא ה"ק ל' למאיר ובא קראו יום אלא
מעתה ולחשך קרא לילה למחשיך ובא
קראו לילה והא קי"ל דעד צאת הכוכבים
יממא הוא אלא ה"ק קרייה רחמנא לנהורא
ופקדיה אמצותא דיממא וקרייה רחמנא
לחשוכא ופקדיה אמצותא דלילה מיתיבי
(תהלים קמח) הללוהו כל כוכבי אור אלמא אור
אורתא הוא ה"ק הללוהו כל כוכבים המאירי
אלא מעתה כוכבים המאירים הוא דבעו
שבוחי שאינן מאירין לא בעי שבוחי והא
כתיב (ס:) הללוהו כל צבאיו א"מא הא קמ"ל
דאור דכוכבים נמי אור הוא למאי ג"מ לנודר
מן האור (דתנן) הנודר מן האור אסור באורן
של כוכבים מיתיבי (א"י כד) לאור יקום רוצח
יקטל עני ואביון ובלילה יהי כגנב הא

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ. פ"ה שלא לעבור עליו צל
יראה וכל ימלא וקסה לר"י כיון דלריך בטיול כדאמר בגמ'
(ד' ו:) הנודר לריך שיבטל ומדאורייתא בטיול בעלמא בני אמאי
הזריכו הכמים בדיקה כלל ונראה לר"י דאע"ג דסני בטיול בעלמא

החמירו הכמים לבדוק חמץ ולבערו*
שלא יבא לאכלו וכן משמע לקמן
(דף י:) דבעי רבא ככר בשמי קורה
וכו' או דילמא וימנין דכפיל ודאי
למיכליה והטעם שהחמירו כאן טפי
מבשאר איסורי הנאה שלא להזריכו
לבערם משום דחמץ מותר כל השנה
ולא נאסר רק בפסח ולא בדילי מיניה
כדאמר לקמן (דף י"א.) ולא דמי לבשר
בחלב וערלה וכלאי הכרס שאיסורם
מוהב איסור עולם * ונזירי נמי איסוריה
שרי לאחריני א"כ ישאוי חמץ
שהחמירה בו תורה לעבור בכל יראה
ובל ימלא החמירו הכמים לבדוק
ולבערו אפילו היכא דביטלו משום
דילמא דאי למיכליה ונראה לרשב"א
דאפי' לפי טעם האחרון ז"ל דהחמירו
הכמים בכל חמץ אפי' בחמץ טוקסה
וע"י תערוכות אע"ג דליכא כל יראה
לפר"ט בריס אלו עוברין (דף מז.)
דהא אחר שיאור יסוף והיינו חמץ
טוקסה כדמוכח התם ואיכא למ"ד נמי
התם דכ"ש חמץ גמור ע"י תערוכות
משמע דאסור להשהותו דאי מותר
להשהותו אמאי יסוף יבשה אותו עד
אחר הפסח ויהא מותר אפי' לר' יהוד'
ללא חסר ר' יהודה חמץ אחר הפסח
אלא בחמץ גמור דליכא ג' קראי לתוך
זמנו ולפני זמנו ולאחר זמנו (לקמן דף
כח:) אבל בנוקשה דליכא אלא חד
קרא אפי' ר' יהודה מורה:

קס"ד מ"ד נגהי וכו'. לא נקט קא
ס"ד אלא משום מ"ד נגהי
דלא קאי הכי ואבג אורתא נקט נגהי
לילי ממש ומש"ל חין לשבס הספרים:
ובדרב יהודה. לא קאי אמאי
דמשני כדאמר' לפרא נהר
אלא מילתא בחפזי נפשה היא ומפרש
מה השמיטנו הפסוק כ"ש:
יכנס כתיב טוב. אור"י דפ"ה הכנס
(דף ס. וס:) משמע דטעם
הוי משום מוויקין דמפיק ליה התם
מלא חלזו איהו מפתח ביתו וקרא
משום מוויקין קא מזהיר דמפקין מיניה
התם כיון שיתן רשות למשחרת וכו'
ולפי זה אפי' מעירו אדם לריך לזכור
שיא כתיב טוב והא דנקט כניסה
תהלה היינו משום דלזיחה דג' ר"ז
למיקט הכי כמו מטעם ועולה ומטעם
ויווד כפרק עושין פסין (דף כח:)
דנקט עלייה תהלה ופ"ה ב"מ (דף
לד:) בין השמשות כהנך עין זה נכנס
וזה יולא וזהה הא דריש רב יהודה
הא דרשא גופיה מיקרא אחריתא דלא
תלוי כפרק הכנס (דף ס. וס:)

ואומר רשב"א דלריכי תרי קראי הבקר אור לריך לעיר חחרת ואפילו
היכא דליכא למיחש למויקין כגון אחי יוסף דהוי י"א והטעם מפני
הפחיתים וקרא דלא תלאו חלשך ליעירו ומשני המוויקין: **ובאור** בקר
בעו"ס. פ"ה דהיינו עד חצי היום כדמוכח בפרק תמיד נשחט (דף נח.)
דעד' שעות נקרא בוקר כעין זה יהיה תחילת וריחת השמש דהיינו הנך
החמה ללדיקים לעתיד לבא: **והא קי"ל** דעד לאת הכוכבים ימלא הוא.
אור"י דפשיטא ליה לגמרא דעד לה"כ יממא משום דמסקין כפס"ב
דמניה (דף כ:) דמשלות השחר יום הוא דכתיב ואנחנו עושין בחלחלה
מעלות השחר עד לה"כ ואומר והיה לנו הלילה משמר יהוה מלאכה ומתת
נמי מוכח דעד לה"כ יום הוא ולא קסה מההוא קרא לתנאי דבפ"ה
(דף לד:) ולה. דקאמר רבי יהודה משהשק החמה כ"ז שפני מורא
מדחייקין ואיכא למ"ד התם שני חלקי מיל שהוא לפי הנראה שעה גדולה
לפני לה"כ דאין חנו בקיאים בלאת הכוכבים כדאמר התם לא כוכבים
גדולים הנראין בלילי אחרון קטנים הנראין בלילי אלא במונים:

(בבבבב) הנודר מן האור. מיהו היכא דלשון בני אדם כלשון המקרא אוליין אחר לשון בני אדם כדאמרין בערבין (דף יט:) גבי האומר
משקל ידני עלי ומדאורייתא קיבורת כולה בנדרים הלך אחר לשון בני אדם: **ס"ז** עד האילן [ע"ש חוב' יבמות ע"ג. ד"ה והני מילין]. **ס"ח**

א
ח מיי' פ"ב
מה' חמץ ומלא
הכלה ג סג
עשין לט טור
ש"ע א"ח סי
תלה סעיף א

מסכת
הש"ס

ע' מהרש"א
א [במשנה
במשניות
וכר"ף חיתא
ומה]
ב ב"ק ד' ס:
הענין י"ע:
ג [מגילה ד"ב]

גליון
הש"ס

במ' וכו'
אומר
לילי. ע' תו"ט
הרשות פ"ח
מ"ג: רש"י
ד"ה
כתיב טוב וכך
מפני החיות
ומפני הלסעים
ע' יומא כח
ע"א דרש"י
ד"ה היולא
יחיד' י:
תו"ט:
דס
י"ד וכו' גמ'
יבא לאכלו.
ע' לקמן ע"ג
טו"ס ואם
לא בדק:

[הערה]

[הערה]

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

ב
ח מ"ה פ"ח
פסח י"ט
סוכה י"ח
פסח לארין
פ"ח

אי פשיטא לך דלנפשות קאמי . אומר ר"י ור"ב דהאי קרא בלא
על בן מיירי דסחא אב מרחם על הבן ולא יהרגנו אס יעמוד
נגדו להליל ממנו ולכן לא ניתן להלילו כנפשו אלא כשירדע בבור
שלהורגו בא כדמוכה בפרק בן סורר (ד' מג וס') דמוקי הכרייתא

מדקאמר ובלילה יהי כגנב אלמא אור
יממא הוא התם ה"ק אי פשיטא לך מילתא
בנהורא דאנפשות קאמי רוצח הוא וניתן
להצילו כנפשו ואי מספקא לך מילתא בליליא
יהי בעיניך כגנב ולא ניתן להצילו כנפשו
מיתבי (א"י) יחשבו כוכבי נשפו יקו לאור
ואין ואל יראה בעפעפי שחר מדקאמר יקו
לאור ואין אלמא אור יממא הוא התם מילמ
הוא דקא לייט ליה איוב למזליה אמר יהא
רעא דליציפ הקבברא לנהורא ולא לישכחי
מיתבי (תה"י קט) ואומר אך חשך ישופני וליל
אור בערני אלמא אור יכמא הוא התם ה"ק
דוד אני אמרתי אך חשך ישופני לעולם הבא
שהוא דומ' ליום עכשיו העולם הזה שהוא
דומה ללילה אור בערני . מיתבי ב' ר' יהודה
אומ' בודקין אורי (לארבעה) עשר ובארבע'
עשר שחרית ובשעת הביעור מדקאמר ר"י
בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר
שחרית אלמא אור אורתא הוא ש"מ מיתבי
י מאימתי ארבעה עשר אסור בעשיי' מלאכ'
רבי אליעזר בן יעקב אומר משעת האור רבי
יהודה אומר משעת הנץ החמה א"ל ר"א בן
יעקב ר' יהוד' וכי היכן מצינו יום שמקצתו
אסור בעשיית מלאכ' ומקצתו מותר בעשיית
מלאכה א"ל הוא עצמו יוכיח שמקצתו מותר
באכילת חמץ ומקצתו אסור באכילת חמץ
מדקאמר ר"י משע' הנץ החמ' אלמא אור
דקאמ' ראב"י אורתא הוא לא מאי אור עמוד
השחר א"ה דקאמר ליה היכן מצינו יום שמקצתו מותר בעשיית מלאכה
ומקצתו אסור בעשיית מלאכה יממא איתו לנפשיה הא איכא לילה
דקא שרי ר"א בן יעקב ה"ק בשלמא לדידי אשכחנא דקא פלגי רבנן
בין יממא לליליא (דתנן) גבי תענית ציבור עד מתי אוכל ושותה עד
שיעלה ע"ה דברי ר"א בן יעקב ר"ש אומר עד קרות הגבר אלא לדידך
היכא אשכחנא יממא גופיה דפלגי ביה רבנן א"ל הוא עצמו יוכיח
שמקצתו מותר באכילת חמץ ומקצתו אסור באכילת חמץ שפיר קא"ל
יהודה לר"א הכי קאמר ליה רבי אליעזר אמינא לך אנא מלאכה
דרבנן ואת אמרת לי חמץ ראורייתא דעד הכי אסור רחמנא ועד הכי
שרא רחמנא ואידך שעות דרבנן ואידך הרחקה הוא דעביד רבנן
לראורייתא . ה' מיתבי אין משיאין משואות אלא על החדש שנראה
בזמנו לקדשו ואימתי משיאין משואות לאור עבדו אלמא אור אורתא
הוא שמע מינה מיתבי ב' היה עומד כל הלילה ומקריב על המזבח לאורה
מעון קידוש ידים ורגלים דברי רבי אורה שאני : מתיב מר זוטרא

חמה של שלש עשר : יממא איתו לנפשיה . היכן מצינו שהיום אסור ובלילה מותר : הכי קאמר ליה . כך איסורא דרבנן ה"ה ולא
דאורייתא ובשלמא לדידי דאמינא משעת עמוד הסהר השכחן צלמא בידי דרבנן דלילה מותר והיום אסור : דפלגי ביה רבנן . שנתנו
חילוק בשעירות זס לאסור וזס להיות : אמרנא לך הנה דרבנן . היכן הורגנו לעשות כן דמימא דהכא נמי כך גזרו : ואת אמרת ליה
ראייה במילי דאורייתא שגזירת הכתוב כך הוא ואין זו מדרת חכמים : בשעת דרבנן . לחד איסור של תורה שהוא משם שעות ולמעלה
כדלקמן (דף י"ח) : הוסיפו חכמים שני שעות כדתן אוכלין כל חרבע ותולין כל חמוס וסורפין בתחילת שס הרי כל בשל דבריהם שני
שעות אסורות והארבע שעות לא אסרו : ואידך . ה"ה לא דמי להכא דהרחקו עמוד רבנן דלאורי' משום יום משטין ובני חס
שאין בקאין בשעות וימנו בין שס לשבע אכל בלויסר זס כוליה דרבנן הדר שגזרו איסור כל היום גזרו : אין משיאין משואות .
אזכרות בראשי הדיס היו שלוחי ב"ד עושין להודיע שהיום קידשו בית דין את החדש : אלא על החדש שגראה בזמנו לקדשו . ביום
שלשים שגראה לקדש דלילו כשהחדש משיבד ועושין ראש חדש ביום שלשים וא' אין מקדשין אותו שכבר קדשוהו שמים ואשמיטין ה"ה
תנא דהסכר עבדין משואות . ואמלא לך עבדין משואות וכאין ראיין משואות יודטין שהחדש מעובר : לאור עיבורו . ליל שער
שלשי' להודיע שהיו נתקד' (ליל) שלשי' (ואמח) קרי (אור) עיבורו על שס שבו נעש' החד' מעובר שאין קיבצין בו את ר"ה חדש :
אלמא אור אורתא הוא . דהא ביום אין משואות של אור גרמין מרחוק : עומד ומקריב כל הלילה לאורה מעון קידוש ידים ורגלים . דקסבר
רבי לינא פוסלת בקידוש ידים ורגלי' ופעמא מפ' בזבחי' אורס שאני . היכא דתני אורה לא פלגי רב יהודה דהוא לשון יום : הספלי

רש"י
יום שלשים קרי
יום עיבור
כלל ע"י רש"י
פ"ח קרי :

המפלת אור לשמונים ואחד. בכריתות צפרק קמא דק"ל זאת פורת הילולת מלמד שמביאה קרבן אחד על ולדות הכרע יכול סתביא על הלידה שלשני מלאות ועל הלידה של אחד מלאות קרבן אחד ולא יותר מ"ל זאת שאם ילדה לאחר מלאות כגון שטבלה

לסוף שבועיים של נקבה ונתעברה והפילה אם תוך מלאות הפילה נפטרת בקרבן אחד ואם לאחר מלאות הפילה כבר נתייב בקרבן ראשון קודם לידה שניה ולצטוף מלאות של לידה שניה תביא שתי קרבנות ואם הפילה ליל של כניסת שמונים ואחד שכבר עברה מלאות שלה חבל עדיין אינם ראויים להצאת קרבן שאין קרבן נשחט בליל: בית הלל מחייב שתי קרבנות ולאחד מלאות קרינא ביה ובית שמאי פוטרינ אותה בקרבן אחד כדמפר' קעמיינו: מאי שנא אור שמונים ואחד מיום שמונים ואחד. הלא אתם מודלים לנו שאם לא הפילה הילדה הפילה לאחר שחייבת אף כשהפילה אור לשמונים ואחד תתחייב שהרי לכל דבר זמן היום והלילה שוים: אם שוה לו לטומא' לא יסוה לו לקרבן. בתמים ועוד ראיה אחרת להחיל וסוה לו לטומא' שעד שקיעת החמה של שמונים דמים טהורים ואם תראה לאחר שקיעת החמה דמים טמאין כאילו הוא רואה למחר ולמה לא יסוה לו אף לקרבן שכשם שאם הפיל לאחר תתחייב כך תתחייב על הוולד של לילו ותשובת בית שמאי במס' כריתות היא ששני לא אם אחרת ביום שמונים ואחד שכן ילדה לשעה הראויה להביא זה קרבן לפיכך נתייב בקרבן הראשון ושזב אין לידה השניה נפטרת זו תאמרו במפלת אור לשמונים ואחד שלא ילדה מידי וולד הראשון לשעה הראויה לקרבן והדמים שהם אומרים אינן מוכיחים שהרי הפילה תוך מלאות דמים של לידה טמאה ופטורה מן הקרבן: אור לשלישי לאור כניסתו של שלישי הכא נמי גרסי' אור לשלישי ואשלמים קאי דכתיב זהו ביום זבחכם יחלל וגמחרת וזה לשורפו לצוקו של שלישי יכול יהא נאכל ליל שלפניו: זבחים נאכלים ליום אחד. תורה דכתיב ביום קרבנו

אם המפלת אור לשמונים ואחד ב"ש פוטרינ מקרבן וב"ה מחייבים אמרו (להן) ב"ה לב"ש מ"ש אור שמונים ואחד מיום שמונים ואחד אם שוה לו לטומאה לא יסוה לו לקרבן מדקאמרי ב"ה לב"ש מ"ש אור שמונים ואחד מיום שמונים ואחד ש"מ אור אורתא הוא ש"מ מיתיבי ביבול יהא נאכל אור לשלישי ודין הוא זבחים נאכלין ליום אחד ושלמים נאכלין לשני ימים מה להלן לילה אחר היום אף כאן לילה אחר היום ת"ל (ויקרא) ביום זבחכם יאכל וממחרת והנותר עד יום יבעור יום הוא נאכל ואינו נאכל לאור שלישי יכול ישרף מיד ודין הוא זבחים נאכלין ליום ולילה אחד ושלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד מה להלן תיכף לאכילה שריפה אף כאן תיכף לאכילה שריפ'

אם שוה לו לטומאה. חזרו ב"ה הסעם מתשבתם של ב"ש וקעמייבו כדתיא פ"ק דכריתות (ד' ח'). או לבת לרבות אור לשמונים ואחד: תלמוד לומר ביום. תימא אחאי אינטיק עד יום תיפוק ליה דאינו נאכל אור לשלישי מדאינטיק ביום דה"ס דנאכל פשיטא דחינו נשרף בלילה לילה דתקף לאכילה שריפה וי"ל דאי לאו עד יום ה"ה נאכל ואינטיק ביום למעוטי שלא ישרף בלילה של אחרי כן: שהרי בזב קראו מרכב וכו'. מרכב ומושב אין דינו שוה דנוע במרכב אין טעון כבוס בגדים כדמוכח בחזרת כהנים וזריש מכבז כלים *והשחא קשה לר"י הכי קמור דבאשה קרוי מושב אם ר"ל אפי' חוכך שיש לו דין מרכב אף באשה שניה הכתוב לקרותו מושב ולדבר דרך כבוד דהא לקמן משני משום דיעחוחא דגמלים מורחא הוא אלמא לטענת הד"מ ממה שהוא אין לכתוב דרך כבוד וגרסה לר"י דה"ס ובאשה קראו מושב מרבויה דקרא דמושב דהכי איתא בת"כ אשר הוא יושבת עליו זה מושב כליו זה מרכב לימדנו ה. תוב לספר בל' נקיה שלא כתבו כהדיו כמו כז: כל

ת"ל (סע) והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף *ביום אתה (שורף) ואי אתה שורפו בליל מדקאמ' יהא נאכל אור לשלישי אלמא אור אורתא הוא ש"מ ת"ש י' אור של יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה שחרית מתפלל שבע ומתודה במוסף מתפלל שבע ומתודה במנחה מתפלל שבע ומתודה ב"ערבית מתפלל מעין שמנה עשר ר' חנינא ב"ג אומר משום אבותיו מתפלל שמני עשר שלמות מפני שצריך לומר הברל בחונן הדעת אלמא אור אורתא הוא ש"מ ת"ש *דתני רבי שמואל לילי י"ד בודקין את החמץ לאור הנר אלמא אור אורתא הוא אלא בין ר"ה ובין רב יהודה דב"ע אור אורתא הוא ולא פליגי *מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דר"ה קרוי *נגהי ובאתריה דר"י קרוי לילי ותנא דידן מ"ט לא קתני לילי ח לישנא מעליא הוא דנקט וכו' יהושע ב"ל דאמר ריב"ל לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו שהרי *עקם הכתוב שמנה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו שנאמר (בראשית) מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה רב פפא אמר תשע שנא (דברים) כי יהיה כך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה רבינא אמר עשר וי"ד דטהור ראב"י אמר שש עשרה שנא' (שמואל א') כי אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור תנא דבי רבי ישמעאל לעולם יספר אדם בל' נקיה שהרי בזב קראו מרכב ובאשה קראו מושב ואומר (לוי) ותבחר לשון ערומים ואומר (סע) ודעת שפתי ברור מללו מאי ואומר וכי תימא הנ"מ בדאורייתא אבל בדרבנן לא ת"ש ואומר ותבחר לשון ערומי וכי תימא הני מילי בדרבנן אבל במילי דעלמא לא *ואומר ודעת שפתי ברור מללו ובאשה לא כתיב בה מרכב והכתיב (בראשית) ותקם רבקה ונעירותיה ותרכבנה על הגמלים התם משום ביעתותא דגמלים אורחא הוא והכתיב (שמות) ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על החמור התם משום

יחלל ושלמים נאכלי' לשני ימים מה להלן לילה אחד היום דכתי' בגופי' דקרא לא יניח ממנו עד בוקר הא כל הילולא אוכל וכן פסח לא פותירו ממנו עד הבקר אף כאן לילה אחד היום הכתובי' זה: ת"ל וממחרת והטור עד יום. צדור שהא יום ממחרת אכל ולא משתחף: מה להלן תפך לאכילה שריפה. כשכלא זמן אכילתו מתחיל זמן שריפתו דכתי' והטור ממנו עד בקר בלא פשרופו: אף כאן. זמן אכילתו בלא ערבית כדאמר ישרף בליל: ת"ל. בלי את אהרן ביום השלישי באש ישרף כאן לא נאמר עד יום אלא ביום משום דהאי קרא לא איירי בזמן אכילה אלא בשריפה להורות שצדור הוא נשרף ולא בלילה וקרא דלעיל דקדושים תהיו: באתריה דרב הונא קרוי. להורותא נגהי: מאי טעמא לא תני לילי. דתנא דבי שמואל ומשני אלישא מעליא קא מהדר שמואל ודך קיי דעתא לספר בל' נקיה: דדבר מגונה. לאו משום דלילי דבר מגונה הוא והא דרבי יהושע בן לוי בעלמא איתמר ומיכו שמעיין מינה לשון חכמים לחזור אחר לשון לא ונקי: אשר איננה טהורה. ולא כתיב בהמה הטמאה עקם הטמאה חמס אותיות הן אשר איננה טהורה שלש עשר אותיות ואע"ג דבאורייתא כתיב טמא שני אורחיה צדד דוכתא ללמד לחזור על לשון נקיה: אשר לא יהיה טהור. ה"ל למכתב איש טמא וכי נמי משוית לטקור חסר *איכא עיקוס טעם שרי שטעם שרי יש וטמא אינו אלא שלם: ו' דעבור. דהא לא חסר הוא: כי אמר מקרה. טמא הוא לכתוב ולשתוק ויש כאן עיקוס י"ז אותיות: בזב כתיב (ויקרא) וכל המרכב אשר ירכב ובאשה כתי' (סע) או על סכלי אשר הוא יושבת לפי שאין הגון להזכיר רכיבה ופסוק רגלים באשה ואע"פ שהמרכב והמושב שוין בשניהם: ותבחר לשון ערומים. מלוא עליך כך: ברור מללו. לשון נקי ומבורר: מאי ואומר. למען לו ואומר הא נפקא ליה מקמא: הכי קאמר וכי תימא הני מילי בדאורייתא. תורה הקפידה בלשונה שיהיה מפי הצבורה אכל חכמים בשמחה וזכריתא אין להקפיד על לשון: תא שמע ונבחר לשון ערומים. שמענו שהערומים בוחרי לשון הס: משום דיעתותא דגמלים. שהא גבשו ומתירא שלא תפול אורחא דאשה לרכוב כתי ששהא מחוקת זו בידים ורגלים:

ה
א מ"י פ"א
מ"י מחוסי
כפרה בל' פ
ספ"ע ר"ה
[להם]
י
ב מ"י פ"י
מ"ה מעשה
הקרבנות ס"ז
ז
[משנה ג]
ג מ"י פ"י
מ"י פטולי
המקדש ס"ז
ח
ד מ"י פ"ב
מ"ה תפלה
כלכה
י
י"ב פ"א
המקדש ס"ז
ט
ה מ"י פ"ג
מ"ה תפלה
כלכה
ז
ט"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
ח
ט"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
ט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
י
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
יא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
יב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
יג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
יד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
יז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
יח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
יט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
כ
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
כא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
כב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
כג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
כד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
כה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
כו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
כז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
כח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
כט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
ל
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לכ
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
למ
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לנ
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לב
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לג
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לד
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לה
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לו
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לז
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לח
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לט
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה
לא
י"ז פ"א
מ"ה תפלה
כלכה

77

המחבר מודה לרבותן שראוהו בליל י"ג שבט ה'תשנ"ה.

אור לארבעה עשר פרק ראשון

פסחים

ה פ ע

השבתה שאור לאכילת חמץ. משעס שהסור של לאכול חמץ
לסעודת השאור דכתיב שאור לא ימלא בבתיכם כי כל אוכל
תחמץ: אכילת חמץ לאכילת מצה. משעס שהייב לאכול מצה
הסור של לאכול חמץ דכתיב כל מחמץ לא תאכלו בכל מושבותי

דהא איתקש השבתה שאור לאכילת חמץ
ואכילת חמץ לאכילת מצה השבתה שאור
לאכילת חמץ דכתיב (שמות יג) שבעת ימים שאור
לא ימצא בבתיכם כי כל אוכל מחמץ ונכרת
ואכילת חמץ לאכילת מצה דכתיב (פס) כל
מחמץ לא תאכלו בכל מושבותיכם תאכלו
מצות (וגו') וכתיב ביה במצה (פס) בערב תאכלו
מצות ואימא לרבות ליל י"ד לביעור ביום כתיב
ואימא מצפרא א' אך חלק דר"י תנא מצינו י"ד
שנקרא ראשון שנא' (פס) בראשון בארבע עשר
יום לחדש רנ"ב אמר ראשון דמעי קרא משמע
דא"ק (איז טו) הראשון אדם תודד אלא מעתה
(ויקרא טז) ולקחתם לכם ביום הראשון ה"נ ראשון
דמעי קרא משמע שאני התם דכתיב ושמתם
לפני ה' אלהיכם שבעת ימים מה שביעי שביעי
לחג אף ראשון ראשון לחג ה"נ כתיב (שמות יג)
אך ביום הראשון תשיבתו שבעת ימים מצות
תאכלו א"כ נכתוב קרא ראשון הראשון ליל ש"ס
לכדאמרן א"ה התם נמי הראשון ליל ותו התם
דכתיב (ויקרא טז) ביום הראשון שבתון וביום
השמיני שבתון אימר ראשון דמעי קרא משמע
שאני התם דא"ק וביום השמיני שבתון מה
שמיני שמיני דחג אף ראשון ראשון דחג
הראשון ל"ל למעוטי חוש"ט חוש"ס מראשון
ושמיני נפקא איצטריך סד"א הואיל דכתב
רחמנא וביום השמיני ב' ויז' מוסיף על ענין
ראשון דאפי' בחוש"ט קמ"ל ולא לכתוב רחמנא
לא וי"ז ולא ה"א ותו התם דכתיב (פס) ביום
הראשון מקרא קדשיהיה לכם מראשון דמעי קרא
משמע אלא הני שלשה ראשון מיבעי ליה
לכדתנא דר"י דתנא דר"י בשכר שלשה ראשון
זכו לשלשה ראשון להכרית זרעו של עשו דבנין
בית המקדש ולשמו של משיח להכרית זרעו
של עשו דכתיב (בראשית כה) ויצא הראשון אדמוני
כולו כאדרת שער ולבנין בית המקדש דכתיב
(יחזקאל י) כסא כבוד מרום מראשון מקו' מקדשנו
ולשמו של משיח דכתיב (ישעיה מא) ראשון לציון
הנה הנם רבא אמר א' מהבא (שמות לד) לא תשחש
על חמץ דם זגחי לא וזשחמ הפסח ועדיין חמץ

מאות אלמא זמן אכילת מצה ואיסור
חמץ והשבתה שאור משחשיכה:
לך חל פ' אכין ורקין מיעוטיין אלמא
מקלת סיום מותר ומקלתו אסור
ומשעס יס לנו לחלק הלוי לאיסור
וחלוי להיתר ואיכא דאמר לך הוא
חץ בנימטריא אדח"ס סבט"ע גי"ף
דכ"ץ ותופס ח' תחת אל"ף וד"י
במקו' כ' ראשון דמעי קרא משמע:
בלאו רומיא דקראי אהדדי משמע
ראשון במשמעות דקרא שהוא יום
קודם לכל שבעה דקרא כיון דכתיב
שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום
הראשון ראשון קוד' למעס קאמר:
סראשון אדם הוליד. סקודס לאדם
סראשון נולדת: סכא נמי סא כתיב.
סכאי קרא גופיה שבעת ימי ודרש
נמי ראשון דומיא דשביעי: סכס
נמי גבי לולב ס' סראשון למס ליל:
מראשון ושמיני נפקא. מרדכי
סכסכו שבתון מכלל דליקד לאו
שבתון ניכסו: על ענין ראשון. על
ימים סקדומיס לו דייקו חולו של
מועד: לא ליכתוב רחמנא לא וי"ז.
דמשמע ריבויא דהו' אילטרין כ"א
למיעוט: אלא מהני שלשה ראשין.
דכ"ז ב' במקרא קודם דפסח ומקרא
קודם דסוכות ומלית לולב לא תותב
לרב שבתון דמי ונא' דכתיב סכו
לאו למשמעותייהו קאמו אלא שחא
בעלמא הוא דנקראו ראשון וכדתנא
דבי רבי ישמעאל: בסכר ג' ראשון.
סכיתת סרגל דפסח וסכיתת סרגל
דחג וקטילת לולב סנקררו ראשונים
זכו לשלשה ראשין: לא תשחש על
חמץ וגו'. שחיתת פסח וזמנה
תתחלת שבע שטוא בין סערביס
סככר נוקס חמה לנד סקיעתה
וסכי אמרי' בפרק אמר לכן
סממוכס (יום' כה:) ללוחיס דאברה'
סכי מסחרי כיתלי דייקו מחלות
ואלין וגמריק מייס דשחיתת
סחמדי מתחלת שבע וקסיו לן
סכס מתני' דתמיד נשחש כשס
שעות ומחלס ומסני לן שאני כותלי
בית סמקדס דלא מכיוני רחבין
תתחילן מחד ולא מסתחרי עד
סס ומחלס: ואימא כל חד וחד.
יבער סמוך לשחיתו מעט ואס
סכס עד ס' יבערנו כשעס: זמן
סחיש קאמר רחמנא. לא חלקס
מורס לישא! ליש זמנו ולוח זמנו
סוחיל וקבע א' זמן ואיסורו סוס
בכל לכולס זמן א' ד קבע: ססיא
אב מלאכס. וזו סככרס סלא ללורק
סיא וסכתוב אסר מלאכס ביו"ק
סילכך סאי ראשון סכרבעס עשר
קאמר: לך חלק. סחיר לך סכתוב
לסחורו מקלת יוס בייעורו ולי יוס
סאור כשחשך ואס כן לא מסכתה
סכתס על כרחיך בתוך יוס בייעורו סרי ליש קרא לסחויס:

דהא איתקש השבתה שאור לאכילת חמץ וכו'. בפרק כל שעה
(לקמן כח:) יליף ר' יהודה לאכול חמץ משש שעות ולמעלה
שהוא בלא חששה ורבי שמעון פליג עליה ומהכא לא מלי לילק
פירי דלא הוקשה אכילת חמץ להשבתה שאור משש שעות ולמעלה
אלא להשבתה שאור של שבעת ימים
וקשה לרשב"א אחאי לא יליף כרת
להשבתה שאור מדאיתקש לאכילת חמץ:
למעוטי חולו של מועד. אחרונייהו
קאי דלולב אינו נעלם
במדינה אלא יום אחד:
כדתנא דבי רבי ישמעאל. אף על
גב דכתיבי טובא כהנך ג'
מצות כתיבי כולוהו וכל הכתוב במצוה
אחד חשיבי חדא ואין להקשות מנלן
דמהני' ראשון דרשין וף' ביום הראשון
לכדדרשין דילמ' הואל איתכבי להך
דרשא דוהסכרס דמהני דכתיבי במקרא
קודם דרשין כולוהו להך דרשא:
לא תשחש את הפסח חמץ ודנין חמץ
קייס. הקשה רשב"א היכי יליף
מהכא דחמץ אסור משש שעות ולמעלה
והא זמן שחיתת הפסח אחר התמיד
הוי ואמריד שחיתו לפני חלות פסול
וא"כ זמן שחיתת לא הוי מיד אחר
חלות עד כדי שהיית הקרבת תמיד
וי"ל כיון דליבעד אס שחש הפסח
קודם תמיד כשר כדחמץ חתם ב' חשיב
וזמן שחיתת מהלוח ואלין:
זמן שחיתת קאמר רחמנא. אף על
גב דלחמץ הוא דלא תשחש על
חמץ כל חד וחד כי שחש דאמרין כסר'
תמיד נשחש (לק' פס. וסס:) השחש את
הפסח על החמץ עובר בלאו מ"מ כיון
דלשכחן דהסור על השבתה והסור
סלא נשחש פסח על חמץ סכרס הוא
סכומן שחיתת הסור על חמץ הנוכה:
דברי ר' ישמעאל. תימא לר' דתנא
דבי רבי ישמעאל נפקא ליה
מקרא אחריונא ובכמה דוכתין ד פריך
מ' ישמעאל אהנא דבי רבי ישמעאל:
וכתיב כל מלאכה לא תעשו. אף ע"ג
דכשיסרף ויטעס נחלס הנחתו
מוחר כדאמר בפרק כל שעה (לק' כו):
גבי סרגל ביטלה על גבי נחלס דברי
הכל ספת מותר וה"ה חמץ והא דתנן
בפרק כל שעה (דף סא:) לז' יסיק בו
הסור וכיריס היינו מדרכנ אור"י
דסכרס סיא דקרא דשכנינו מייורי
בכל ענין אפי' חיש צריך לנחלו אי
נמי כיון דמתחלת הכערה אינו יכול
להנות ממנו חש' סיהל לו הנאה ממנו
אחר כך אסור כמו נדרים וגדכות שאין
קריבין ב"ע למד' (בילה ד' י"ט):
אף על פי שיש כהן מאכל הדיוט לכאוף
ומאן דערי' סרי מלה:
לחלק

קיים ואימא כחור' כי שחיש זמן שחיתתה אמר רחמנא הנה' אך ביום הראשון
השבתו שאור מבתיכם מערב יו"ט או אינו אלא ביו"ט עצמו ת"ל לא תשחש
על חמץ דם זגחי לא תשחש את הפסח ועדיין חמץ קיים דברי ר' ישמעאל
ר"ע אומר אימ' צריך הרי הוא אומר (שמות יג) אך ביום הראשון תשיבתו שאור
מבתיכם וכתיב כל מלאכה לא (תעשו) ומצינו להבערה שהיא אב מלאכה
רבי יוסי אומר אינו צריך הרי הוא אומר אך ביום הראשון תשיבתו שאור
מבתיכם מעיו"ט או אינו אלא ביו"ט ת"ל אך חלק ואי ביו"ט עצמו מי שרי הא
איתקש השבתה שאור לאכילת חמץ ואכילת חמץ לאכילת מצה אמר רבא
שמע

ביעורו ביו"ט מי שרי נשחיש כג' הא איתקש כר' ואכילת מצה משחשיכה וענ כרחיך השבתה
שאור כשחשך ואס כן לא מסכתה אך חלק דאי לאו אך איכא למימר ביום הראשון בין ששמות שהוא סתמלת היום סכס
סכתס על כרחיך בתוך יוס בייעורו סרי ליש קרא לסחויס:

ה פ ע
כר
מ' חמץ
כלס
מסורת
הש"ס
א מין
דף קד.
[לקמן פ"ג]
פירוש
ימא פ"ס
סכס
כ"ק יא:
סכס
מניח ס:
כסות ס:
כסות
חמץ ס:
ב [ימא]
קודס י'
כ"מ ל"מ
סכס
נחלס
כסות
ג [לקמן ס:]
ד [סכס]
וכס
נליון
הש"ס
ס' חס' ד'
וכס
מלאכס
סכס
סכס
מלכות
מלס:

[ימא]

לחלק יצא. מדקרי ליה אב מלאכה ועוד אומר ריב"א דלמ"ד
 (לאו יצאה) * לא היה אסור ב"ט כיון דאין שם מלאכה עליה;
לא אמרינן מתוך. דאי אמרינן מתוך שרי אף טל נב דעפינן
 צורך היום קתה הכא מה שמצער הוי צורך:

ש"ט מדר"ע תלת ש"ט א' אין ביעור חמץ אלא
שריפה וש"ט ב' הבערה לחלק יצאת וש"ט לא
אמרינן הואיל והותרה הבערה לצורך הותרה
במי שלא לצורך: ת"ד (י' שבעת ימים שאו'
לא ימצא בבתיכם מה ת"ל והלא כבר נאמר (ס'
ג') לא יראה לך שאור (ולא יראה לך חמץ)
בכל גבולך לפי שנאמר לא יראה לך שאור
דשלק אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים
ושל גבוה 6 יכול יטמין ויקבל פקדונות מן
הנכרים ת"ל לא ימצא אין לי אלא בנכרי שלא
כיבששתו ואין שרוי עמך בחצר נכרי שכיבש
דשרוי עמך בחצר מניין ת"ל לא ימצא בבתיכם
אין לי אלא שבבתיכ' כבורות בשיחין ובמערות
מניין ת"ל בכל גבולך ועדיין אני אומר בבתי
עובר משום כל יראה וכל ימצא וכל יטמין וכל
יקבל פקדונות מן הנכרי' בגבולין שלך אי אתה
רואה אבל אתה רואה של אחרים וש' גבוה
מניין ליתן את האמור של זה בזה ושל זה בזה
ת"ל שאור שאור לנזרה שזה נאמר שאו' בבתי
שלא ימצא בבתיכם ונאמר שאור בגבולין
לא יראה לך שאור מה שאור האמור בבתי
עובר משום כל יראה וכל ימצא וכל יטמין וכל
יקבל פקדונות מן הנכרים אף שאור האמור
בגבולין עובר משום כל יראה וכל ימצא וכל
יטמין וכל יקבל פקדונות מן הנכרים ומה שאו'
האמור בגבולין שלך אי אתה רואה אבל אתה
רואה של אחרים ושל גבוה אף שאור האמור
בבתי שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של
אחרים וש' גבוה: א"ס אין לי אלא בנכרי שלא
כיבששתו ואין שרוי עמך בחצר נכרי שכיבש
דשרוי עמך בחצר מניין ת"ל לא ימצא כלפי

ה' לייא אמר ואבי א'פוך רבא אמר לעולם לא תיפוך וארישא קאי שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל נבואה א"ל אלא כנברי שלא כיבשתו ואין שריו עמך ביצור נכרי שכיבשתו ושריו עמך בחצר מניין ז"ל לא ימצא והאי תנא מיהדר אהיתירא ונסיב לך קרא לאיסורא* (משום שנא' לך דך תרי זימני : אמר מר יכול ישמין ויקבץ פוקדנות מן הנכרי' ת"י לא ימצא) הא אמרת רישא שלך אי אתה רואה אבל אלא אתה רואה של אחרים ושל נבואה לא קשיא : הא דקביל עליה אחריות הא דלא קביל עליה אחריות כי הא דאמר להו רבא : לבני מחוזא : בעירו חמירא דבני חילא מבתייכו כיון דאילו ¹ מיננב ואילו מיתביד ברשותייכו קאי ובעיתו לשלומי כדילכון דמי ואסור הניחא למ"ד ¹ דבר הנורם לממון כממון דמי אלא למ"ד לאו כממון דמי מאי איכא למימר שאני הכא דאמר לא ימצא א"ה הניחא למ"ד דבר הנורם לממון לאו כממון דמי היינו

י יום הראשון ערב י"ט סוף אלף
ש"מ ס"ל כר' יהודה דאמר לקמן
אין ביטור חמץ חלף שריפה וילוף
כל דבר ס"ל לוקמיה ביו"ט ויבערם
בדבר אחר יאכילנו לבלבדים או
ישליכנו לים: וש"מ מדרקמא
שהוא חב מלאכה ס"ל כר' נתן
דאמר בעשרה לחק יאלתה דתניא
(שבת ד' ע.) בעשרה לללו יאלת
שהיה בכלל לא תעשה כל מלאכה
חור והוליה מכללו ופרט בה לאו
לעלמה לומר לך שאינה במיתה
בית לך כשאר מלאכות חלף בלאו
וס' לדון רבי נתן אומר לחלק
יאלתה שלא תהיה העושה ארבעה
או חמשה אבות מלאכות בשוגג
בשבת חינו חייב חלף אחת דהא
חד לאו איכא כבוהו וחד כרת
לפיכך פרט בה בפני עולמה לסקי
חליה מה היא מיוחדת שהיא חב
מלאכה וחייבין עליה לעלמה כר'
אלמא לר' יוסי לאו חב מלאכה
סיא: והלא כבר נאמר ולא יראה
לך שאור בכל גבולך. הרי בתים
במשמע: לפי שנאמר ולא יראה
לך. דמדתבך לך משמע מיהם שלך
אי אתה רואה חלף אתה רואה
בגבולין של אחרים כגון גרירי' ושל
בבוס חס הקדישם לבדק סביב
יכול. נלמוד ממקרא זה שיטמין
את שלו ח ציד שלא ידלחו ודיו דהא
לא יראה כתיב: ויקבל פקודות
מן הנכרים. דהא כתיב לך: ת"ל
לא ימלא. אסר לך הטמנים שאף
היא בכלל מילאה ואסר לך של
אחרים דהכא לא כתיב לך: אין
לי. מלא ימלא דאסור חלף נכרי
שלא כיבשתו תחת ירך והינו שריו
עמך בחצר ולקמים פריך איפכא
מסתברא: נכרי שכיבשתו תחת
ירך. דהוי ממונ כממונן הו' שלא
כיבשתו אבל שריו בחצרך מנין
ת"ל לא ימלא לקמיה מפרש לה:
ואין לי חלף בבתים. כלומר ואם
נאמר זה ולא נאמר חין לי שאסור
שאר חייית אומר חין לי שאסור
לחלף חמץ חלף בבתים מפני
שהוא מלוי חללו תמיד דהא בזהאי
קרא בתים הוא דכתיב: ת"ל בכל
גבולך. בקרא דלא יראה כתיב:
ועדיין. אע"פ שנאמר שניהם יש
לי לומר בבתים עובר בכל חל
דהא לא ימלא דמשמע אפי' הטמנים
לא כתב חלף בבתים ולא כתב בזהאי
כתיב לך לילויא של אחרים חלף
בגבולין ובבורות שיחין ומערות
כתב לך וחיי אומר חלף אתה רואה
ייתי לה של אחרים ושל בבוס לאיסורא
י שכיבשתו מסתברא דאסור טפי:
כן הולכין. איפוך. חין לי דאסור חלף
בכל לא ימלא לגמרי משמע: וארישא
כיבשתו נכרי שכיבשתו מנין דמות'
א קא נסיב לה משום שנאמר בגבולין
מן ולא יראה לך שאור בכל גבולך
ודרום בים לא ימלא לך אף במצי
היה לך דחמץ לא קא חשיב דשאור
מי חילא. גייס של בית המלך ומעילין
עונן קאמר לים. בב"ק (דף ע"א)

אבל אחת רחוקה של אחריה ושל נבוכד.
הקשה ה"ר יעקב דאורליינ"ש
הדבקה לא מנריך תרי קרלי למעוטי נכרי
ונבוכד דמחך ק' ממעטין קרליהו ואח"כ
דחתה ק' כתיבי ונפ' כל שעה (ד' כג.)
משמע דנריכו כולה ובמנחות כפ' רבי
שמעאל (ד' סו. וסס) קאמר תרי
עירוסותים כתיבי חד למעוטי נכרי
וחד למעוטי הקדש ומיהו כספרים
מדוייקים גרם חד כלי עירוסותים פ'
כשעור עיטא מדבר ויהו לעיטא הקדש
וכן נראה דכאשרתם (חולין ד' קלה):
ד' דרשא מעירוסותים כרי עירוסותים:
ב'שום דכתיב לך לך תרי זיומני. פ"ה
כיון דמיתר לך שדיה אלף
ימאל וקשה להשכ' א' דמיתורא דלך גופיה
אפילו בלא [לא] יונאל מצונו למעוטי
נכרי שכיבשתו ואורי' דאי לאו מלא
ימאל מלך לא ממעטין נכרי שכיבשתו
דקארי נמי לך שכיב' והו"ל דאח"כ
לדרשא אחרי' אבל השת' דשדינא אלף
ימאל ממעטותיה ממעטין נכרי
שכיבשתו דלא ימאל לך שמע' לו כיון
בכמי' בעינא לך אבל עשרה לו כיון
לדשינא חלל א' ימאל אחרי' אינשקרי ליה
לעיל למידע' מה שאר האמור נבזלים
וכו' אף שאר האמור בבתיס שך' אי
אח' וואהב' ויתיר' ר' דאי לאו דרשא
שאר שאר הוה מוקי' לא למעטינ' ד'
אחריהם כ' נבזים נבזלים כחו נבזלים
ולא למעוטי נכרי שכיבשתו ודוחק הקשה
דריכו ח' דבוס דוכח' לא מריכ'ו
תרי קרלי לביבשתו ואלא כיבשתו
בראשית ונו (חולין ד' קלה): גבי ביתר
דנענך שך' ושאב' דמייתי' התם כבוליה
לא מנריך חלז' חד קר' לביבשתו ונשלא
לביבשתו ויתיר' רשכ' דכיון גשלי' לו
הכא נכרי שכיבשתו לא חשיב' כ' כסוס
דוכח' לא ח' לריך תרי קרלי וממעטין
תריכוו מחד קר' וכן י' לחך' מה
הקשה ה"ר יעקב דאורליינ"ש
מעירוסותים: **התם**

כז
 א מיי ס"ח
 ב חמץ ומלח
 ג אכס ב וס"ד
 ד אכס ח ב
 ה לחיון פט
 ו כז
 ז פ"ג מ"י ס"ד
 ח ס"ב כג"ד
 ט פט זס טור
 י פ"ט א"ח ס'י
 יא פט פט"ף א

א"י ומכרם
[פ"ב]

מסורת
הש"ס

לחם

כח. כח.

שבת ע, ו-פ"ג

2 | כה ירח

כך שיהיה
ב"ה: וכו'

[ביקור]

יד | לקשן כ"ג.
[כ"ג]

שם כבודך ב"ד

כנסי גרם

דברים

מאסף

מ. ר. מ.

סרשא כו'

1000

ד [פ' ת' פסוק]

פבוצות מ"ד.

חנ"ה כדי

ਸਮਾਜ-ਸੇਵਾ

גרייז
הש"ס

515

שנחמד נ

ברית

כ"ח תשרי

ד"ר ביוכל :
צמ' ד"ר

להלן

לחם כי
לחם

צ' ביאה 97

ע"ה

5-7
: 070

1900

2

הסכי אילתריך לא ימלא. משום דבעלמא לאו כמזון דמי אילתריך קרא למימר דגבי חמץ מיסח מתסר: הואיל וכי איתיה סדר. הוא גופיה למר' בעיני' וזה עדיין לא נכחד וכי אמר ר' שמעון להסח היכא דלמיזן צעין

היינו דאיצטריך לא ימצא אלא למ"ד כמזון דמי לא ימצא ד"ל איצטריך ס"ד אמינא הואיל וכי איתיה הדר בעיניה לאו ברשותיה קאי קמ"ל בעו מיניה טרבא בהמת ארנונא חייבת בבכורה או אין חייבת בבכורה כל היכא דמצי מסלק ליה בזוזי לא קא מיבעיא לן דחייב כי קא מיבעיא לן היכא דלא מצי מסלק ליה בזוזי מאי אמר להו פטורה והתניא חייבת התם דמצי מסלק ליה א"ד אמר רבא*) א בהמת ארנונא פטורה מן הבכורה ואע"ג דמצי מסלק ליה יעיסת ארנונא חייבת בחלה ואע"ג דלא מצי מסלק ליה מ"ט בהמה אית לה קלא עיסה לית לה קלא: ת"ר א נכרי שנכנס לחצירו של ישראל ובציקו בידו אין זקוק לבער הפקידו אצלו זקוק לבער יחד לו בית אין זקוק לבער שנאמר לא ימצא מאי קאמר אמר רב פפא ארישא קאי והכי קאמר הפקידו אצלו זקוק לבער שנאמר לא ימצא רב אשי אמר לעולם אסיפא קאי והכי קאמר יחד לו בית אין זקוק לבער שנאמר לא ימצא בבתיכם והא לאו ידיה הוא דנכרי כי קא מעייל לביתא דנפשיה קא מעייל למימרא דשכירות קניא ב והתנן

התם דמצי מסלק ליה. הקשה ר"י דכפרק חיזהו נשך (דף ע. וסס) אמר דהמקבל לאו ברזל מן הנכרי הוולדות פטורי' מן הבכורה אף על גב דמצי מסלק ליה לנכרי בזוזי כדלמא תסס כיון דלילו צעי נכרי וזוי ולא משכח שקיל בהמהותי' ר"י דשאני התם*) שמתחילה היחה הבהמה של נכרי וכיון דלא צעי וזוי ולא משכח שקיל בהמה לא נפקא מרשותי' אבל כשהבהמה של ישראל ומצי מסלק ליה לנכרי בזוזי לא נכנסה לרשותו: בהמת ארנונא פטורה מן הבכורה אע"ג דמצי מסלק ליה. והא דתניא חייבת פ"ה דנכרי עיסה חניא וקשה לרשב"א דהא נכרי בהמה חניא כדאי בתוספתא דחייבת בבכורה וכן נכרי עיסה חניא בתוספתא דחלה (פ"ה) עיסת ארנונא חייבת בחלה אע"ג דלא מצי מסלק ליה ואית שפירש דנכרי בהמת ארנונא פטורה והוא דלא מצי מסלק ליה ולפי זה מתיישבות שתי הכרייתות: יחד לו בית. פ"ה דלא קיבל עליו אחריות אלא אמר ליה הרי הבית לפניך וקשה לר"י מאי איריא יחד אפי' לא יחד נמי והכי נמי מסיק בסמוך למימר דשכירות קניא ופ"ה דאפילו באחריות מיירי ומשום הכי מסיק מלא ימלא דלא חשיב מאי כיון שחד לו בית ורב פפא אית ליה מסבירא כיון שחד לו בית הוי כאילו קיבל עליו אחריות על חמזו של נכרי בביתו של נכרי: מ כופה עליו כלי. אע"ג דאוכא למ"ד בפרק כירה (שבת מו.) אין כלניסל אלא לדבר היטל איכא לאוקמי בלריך למקומו אי נמי הכא שרי משום דילמא אפי' למיכליה: שנאמר

אף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה אמרו מפני (שם כניסין) לתוכו ע"ז ואי ס"ד דשכירות קניא כי קא מעייל לביתיה דנפשיה קא מעייל שא"ה דאפקיה רחמנא בלשון לא ימצא מי שמצוי בידך יצא זה שאינו מצוי בידך אמר רב יהודה אמר רב י המוצא חמץ בביתו ב"מ כופה עליו את הכלי אמר רבא אם של הקדש הוא אינו צריך מ"ט מיבדל בדילי מיניה ואמר רב יהודה אמר רב חמצו של נכרי עושה לו מחיצה עשרה טפחים משום היכר ואם של הקדש הוא אינו צריך מאי טעמא מיבדל בדילי אינשי מיניה ואמר רב יהודה אמר רב מ המפרש והיוצא בשיירא קודם שלשים יום אין זקוק לבער תוך שלשים יום זקוק לבער אמר אביי הא דאמרת תוך שלשים יום זקוק לבער לא אמרן אלא שדעתו לחזור אבל אין דעתו לחזור אין זקוק לבער א"ל רבא ואי דעתו לחזור אפילו מראש השנה נמי אלא אמר רבא מ הא דאמרת קודם שלשים יום אין זקוק לבער לא אמרן אלא שאין דעתו לחזור אבל דעתו לחזור אפי' מראש השנה זקוק לבער ואודא רבא למעמיה דאמר רבא העושה ביתו אוצר קודם שלשים יום אין זקוק לבער תוך שלשים יום זקוק לבער וקודם שלשים נמי לא אמרן אלא שאין דעתו לפנותו אבל דעתו לפנותו אפי' קודם שלשים יום נמי זקוק לבער הני שלשים יום מאי עבידתיהו ה בדתניא י שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם לפסח ל' יום רשב"ג אומר שתי שבתות מ"ט דת"ק

לקמן בסודק לריך שיבטל בלבו אלא משום שלא ישכח ויאכלנו לריך כפית כל: מיבדל בדילי חניניה. אפילו בחול למוד הוא לפרוש ממנו: חמזו של נכרי. המופקד אללו ולא קיבל עליו אחריות דמותר לשהותו: עושה לו מחיצה. בארבעה עשר משום היכר שלא ישכח ויאכלנו ולא סגי ליה בכפית כלל כל שבעה שהכלי ניטל לורך ומיזה השואל דלעיל לא אפשר ליה במחילת ומשום חמזו סגי ליה בכפית כלל ובלילה יבערו: המפרש. מן היבשה לים: בשיירא. למקום רחוק: קודם שלשים יום. לפסח וקמן מפרש כנגד שואלין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום ומזו חל עליו להזהר בלרכי הפסח: דעתו לחזור. נימי הפסח: אפילו מראש השנה נמי. דכי הדר ביה נימי הפסח עבר עליה והסיח שעתא לאו ברשותיה הוא דליבטליה סהרי איסור הנאה הוא ואינו שלו וכשרואו עובר עליה: אולר. שהכנים שם תבואה ותחתיה חמץ ואמרינן לקמן ז חמץ שגפלה עליו מפולת הרי הוא כמבוער: תוך שלשים זקוק לבער. דלכתחלה לא וזו ביטוי: קודם שלשים. לא חלה חוצה ביעור עליו וכי מצי הסיח שעתא לא מהויב כדלמאן דהא גפלה עליו מפולת:

בכ
א מ"י פ"ד
מח"ל כבורות
כ"ה סמג
פסין מח
טוב"ע י"ד
ס"י ט"ז
כמ
ב מ"י פ"ו
מח"ל כבורות
הלכה ט סמג
עשין קמא
טוב"ע י"ד
ס"י ט"ז
ל
ג ד מ"י פ"ד
מח"ל חמץ
ומלה הלכה ט
טוב"ע א"ח
ס"י ט"ז
ל
ס מ"י פ"ו
מח"ל ע"ז ה"ד
סמג לאוין פת
טוב"ע י"ד
ס"י קי"א
לב
ו מ"י פ"ג ס"ס
חמץ ומלה הל
ח סמג לאוין
טוב"ע
ה"ח ס"י תש
ס"י פ"ד
ל
ז מ"י פ"ד סס
הלכה ט סמג
טוב"ע
ה"ח ס"י תמ
ס"י פ"ד
ל
ח מ"י פ"ד
סס הלכה יט
סמג סס
טוב"ע א"ח
ס"י תלו ס"י
א
לה
כ טוב"ע א"ח
ס"י תכט ס"א
מסורת
הש"ס
א [תוס' ס"ב]
ב מ"ו דף כ"א
דף טו:
ג [עין תוס'
כתובות ו.
ד"ס מתיר]
ה תוספתא פ"א
ה סנהדרין ד"ב
ט"ז דף ס:
מגילה דף כט
[פ"ג א
כבורות י"ח.
תוספתא
מגילה פ"ג]
ו [בבבבות כ.
ז [דף ת
ח [בבבבות
ס"ב]
ט [בבבבות
כ"ד
ד"ה

שהרי משה עומד בפסח ראשון ומוזהיר על הפסח
שני שנא' ^א (במדבר ט) ועשו בני ישראל את הפסח
במועדו ובתיב (se) ויהי אנשים אשר היוםמא'
לנפש אדם ורשב"ג אמר לך אידידאיירי במילי
דפסחא זמיק להו לכל מילי דפסחא מ"ט
דרשב"ג דהרי משה עומד בראשה ומוזהיר
על הפסח שנאמר (שמות יב) החדש הזה לכבראש
חדשים ובתיב דברו אל כל עדת ישראל לאמר
בעשור לחדש הזה ויקחו לחם איש שזה לבית
אבות וגו' ממאי דבריש ירחא קאי דילמא
בארבעה בירחא או בחמשה בירחא קאי אלא
אמר רבה בר רב ישימי משמיה דרבינא מהכא
(במדבר ט) וידבר יי' אל משה במדבר סיני בשנה
השנית בחדש הראשון ובתיב (se) ועשו בני
ישראל את הפסח במועדו ה"נ ממאי דבריש
ירחא קאי דילמא בד' בירחא או בחמש' בירחא
קאי ארנב"י אתיא מדבר ממדבר כתיב הכא
במדב' סיני ובתיב התם (se) וידבר יי' אל משה
במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני
מה להלן ברח"אף כאן ברח"א ונכתוב ברישא
דחדש ראשון והדר נכתוב דחדש שני אמר רב
מנשיא בר תחליפא משמיה דרב*) זאת אומרת
אין מוקדם ומאוחר בתורה אמר רב פפא לא אמרן
אלא בתרי ענייני אבל בחד עניינאמאי דמוקדם
מוקדם ומאי דמאוחר מאוחר דאלת"ה כלל ופרט
אין בכלל אלא מה שבפרט דילמא פרט וכלל
הוא ותו פרט וכלל נעשה כלל מוסף על הפרט
דילמא כלל ופרט הוא א"ה אפי' בתרי עניינינמי
תייבא למ"ד^ב כלל ופרט המרוחקין זה מזה אין
דנין אותם בכלל ופרט שפיר אלא למ"ד דנין מאי
איכא למיטר אפי' למ"ד דנין הני מילי בחד
עניינא אבל בתרי ענייני אין דנין: אמר רב יהודה
אמר רב ^ב חבודק צריך שיבטל מ"ט אי נימא
משום פירורין הא לא חשיבי וכ"ה כיון דמינמר
להו אנב בתיא חשיבי^ג והתניא^ד סיפי חמנים
ומשמר שדהו מפני ענבים סופי ענבים ומשמר
שדהו מפני מקשאות ומפני מדלעות בזמן שעל
הבית מקפיד עליהן אסורים משום גזל וחייבין
במעש' בזמן שאין בעה"ב מקפיד עליהן מותרין
הן אמר רבא גזירה שמא ימצא גלוסקא ופה
ליה לבטליה^ה דילמא משכחת ליה לבתרא איסורא
י מבטיל דאמר ר"א^ו שני דברים אינן ברשותו
לו^ה ברשותו ואלו הן בור ברד"ל וחמץ משש
ארבע וניבטליה בחמש כיון דלאו זמן איסורא
מא פשע ולא מבטיל ליה וניבטליה

סה ראשון. ודורש לכן בהנחות פסח
 וא' בארבעה עשר באייר: מה לשל
 ד לחודש השני: וניכתוב ברישא כו'.
 אסדר פרשיות קפריך מכדי פרש
 פסח נאמר תחילה שהרי בחדש
 הראשון נאמר כדכתיב בחדש
 הראשון לאמר ופרשת פקודים
 נאמרה באייר ומאי עשמה אקדמה
 להאי בראש הספר ופרשה זו
 בפרשת בהעלותך: אין מוקדם
 ומאוחר בתורה. לא הקפידה תורה
 על סדר מוקדם ויאוחר ופרשיות
 נאמרות תחילה הקדומו המאוחרות
 לה: בתי עניינא. בצני פקודים:
 בחד עניינא. במקראות הסדורות
 בפרשה אחת: דאי לא תימא הכי
 דבסדר כתיבתן נאמרו הא דקיל
 כל כלל ופרט אין כלל אלא מה
 שהוא בפרט לפי שז' הפרט ופרט
 שזה הכלל היכי סומכין עלם
 דילמא פרט וכלל הוא: נעשה
 כלל מוסף על הפרט. שלא תאמר
 אין כאן אלא פרט או כיוצא בו
 נביא בדינו בצנין אז לכן הוסיף
 הכתוב כלל אחריו להביא כל דבר
 ואפילו אינו דומה לפרט: אי
 הכי קיטל לך אפי' בתי ענייני
 תיקשי לך דהך דיינין כלל ופרט
 כשלאמר אחד מן בפרשה או
 ואחד מן בפרשה אחרת: הא
 יוחא. דלא קשיא לך: למיד כלל
 ופרט ממרחקין אין דיני כו'.
 ופלוטא הוא במחנות בפרק כל
 המנחות באות מלה (דף סג:)
 ובצבא קמא בהסובל (דף פה:).
 הצדק לריך שיבטל. בצבו סמוך
 לבדיקת מיד ואומר לו חמורא
 דאיכ' בביתא הדין ליבטייל: מאי
 טעמא. הרי מצער כל הנמלא:
 ובי תימ' כיון דמכטר להו אבז
 בביתא. עס שאר ממונו הוא משמח
 שכהוא נועל ביתו לשומרו נמלא
 משמח כל מה שצחכו הילכך חשיבי
 ושימור דלאו אדעתיה דדידי הוא
 מי מחשיב ליה: והתניא סופי
 תאנים. סוף לקיטת תאנים ומלאים
 בתאנים תאנים שאין מתבשלות
 כל לרכן עולמית: ומשמר שדה
 מפני ענביו. ובצל הבית זה משמר
 שדה זו שלא יכנסו בני אדם לתוכה
 ואין דעתו מפני התאנים אלא
 מפני שיש בה ענבים שדריין לא
 הגיע עת הצביר או סופי ענבים
 שלא יתבטלו עולמית ובצל הבית
 משמר שדה זו שהן בתוכו ולא
 בשבילן אלא מפני מדלעות ומקשאות
 שבה: קישורין ודילועין שם הפר
 עלמא. מקשאות ומדלעות קרי לה
 האילנות: וחייבין במשומר שדה
 ליקטן בעל הבית או נתנו לאחר:
 יא' לאורפה ומשהה אפי' גע אחד
 לו: ללאו ברשותיה הוא. אינו שלו.
 צור ברשות הרבים. הכותחו חייב
 ברבים קנויה לו: וניבטליה בארבע.
 יודי פשעה שפי' מה יוכר אבז

רפני זוכרי בהמה לשולם מעשר. "פ"א אף על פי דאיכא למיתלי במוכר כמו בלוקה מספיקא תלינן להומרא ואין נראה לר"י דסמוך מיטעא דהולין דשאר מעות לפלגא דמוכר וזה"ל רובא לריתר ואור"י ללוקחים הוו רובא דכמה בני אדם עומדים על בהמה אחת לקנות :

וויבמלחיה בשית כיון דאיסורא דרבנן עילויה
כדאורייתא דמיא ולא ברשותי' קיימא ולא מצי
מבטיל א' דאמר רב גידל אמר רב חייא בר יוסף
אמר רב ^ה המקדש משש שעות ולמעלה אפי'
בחימי קורדניתא אין חוששין לקידושין ולבתר
איסורא לא מצי מבטיל ליה והאתניא היה יושב
בבית המדרש ונזכר שיש חמץ בתוך ביתו
מבטלו בלבוא אחד שבת ואחד י"ט בשלמא שבת
משכחת לה כגון שחל י"ד להיות בשבת אלא
י"ט בתר איסורא הוא אמר רב אחא בר יעקב
הכא ^ב בתלמיד יושב לפני רבו עסקינן ונזכר
שיש עיסה מגולגלת בתוך ביתו ומתירא שמא
תחמיץ קדים ומבטל ליה מיקמי דתחמיץ דיקא
נמי דקתני היה יושב בתוך בית המדרש ש"ס:
אמר רבה בר רב הונא אמר רב הפת שעייפשה
כיון שרבתה מצה מותרת היכי דמי אילימא
דידע בה דחמיץ היא כי רבתה מצה מאי הוי
אלא דלא ידעינן בה אי חמיץ היא אי מצה היא
מאי איריא כי רבתה מצה אפי' כי לא רבתה
מצה נמי ניזיל בתר בתרא מי לא תנן ^ב ^א מעות
שנמצאו לפני סוחרו בהמה לעולם מעשר בהר
הבית חולין בירושלים בשעת הרגל מעשר
בשאר ימות השנה חולין ואמר רב שמעיה בר
זירא מ"ט הואיל ושוקי ירושל' עשוין להתכבד

בכל יום אלמא אמרין קמאי קמאי אזלי ליה והני אחרני ניהו 7 ה"ג
נימא קמא קמא אזיל והאי דהאידינא הוא שאני הכא דעיפושה מוכיח עילויה
אי עיפושה מוכיח עילויה כי רבתה מצה מאי הוה אמר רבה לא תימא
שרבתה מצה אלא אימא ^ה שרבו ימי מצה עילויה אי הכי פשיטא לא
צריכא דעיפושה מרובה מ"ד כיון דעיפושה מרובה איגליא מידתא דודאי
חמץ מעליא הוא קא משמע לן כיון שרבו ימי מצה עילויה אמרין כל יומא
ויומא נהמא חסימא אפה ושדא עילויה ועפשא טפי ומי אזלינן בתר בתרא
והא תניא רבי יוסי בר יהודה אומר ^א תיבה שנשתמשו בה מעות חולין
ומעות מעשר אם רוב חולין חולין אם רוב מעשר מעשר ואמאי לוייל בתר
בתרא אמר רב נחמן בר יצחק הכא בטאי עסקינן כגון שנשתמשו בה
מעות חולין ומעות מעשר ואין יודע איזה מהן בסופרכ זכיר אמר כגון
שנשתמשו בה ציבורין ציבורין רב פפא אמר כגון דאשתכח ^ב בנומא : א"ר
יהודה הבודק צריך שיברך מאי טברך רב פפי אמר משמיה דרבא
(ר' אומר) דבער חמץ רב פפא אמר משמיה דרבא על ביעור חמץ בלבער
כ"ע לא פליגי דודאי להבא משמע

בְּסֵפֶר יִמּוֹת הַשֶּׁקֶל חוֹלִין דְּרֹב וּמֵוֹת הַעִיר חוֹלִין וְצִשְׁתַּת הָרֶגֶל מֵעֶשֶׂר כְּדַמְפָּרֶשׁ טַעֲמָא מִה טַעֲם צִשְׁתַּת הָרֶגֶל מֵעֶשֶׂר וְלֹא אֲמַרְי
קוֹדֶם הָרֶגֶל כִּפּוּד כְּפֹל כְּדֶאֱמָרִין כְּבִמְלֵאִין בְּהַר הַבַּיִת הַהוּא וְסוּקִי יְרוּשָׁלַי עֲשׂוּיִין לְהִתְכַבֵּד בְּכָל יוֹם מִפְּנֵי הַטֵּיט וְאִי כְּפֹל קוֹדֶם הָרֶגֶל הוּוּ
טַסְתַּחֲכֹה צִשְׁתַּת כִּיבּוּד אֲבָל הַר הַבַּיִת מִתּוֹךְ שֶׁהוּא מְשׁוּפֵעַ וְהִרְוֹת מִכְבְּדֹתוֹ מִעֲפָרוֹ וְעוֹד שֶׁאֵין אִדֶּם נִכְנֵם בְּאֶזֶק שַׁעַל גְּבִי רִגְלֵיו
אֵיכֹו עֲשׂוּי לְהִתְכַבֵּד אֲלֵמָא בְּכָל דְּבַר הַעֲשׂוּי לְהִתְכַבֵּד אֲמַרְי קִמְאִי קִמְאִי אֲזִידוּ וְסַתֵּם תִּיבּוֹת שִׁמְשִׁתְּמִין בִּהֵן אֲוֹכְלִין טַעֲלִין רֶאֱשׁוֹן
רֶאֱשׁוֹן כְּדִי שְׁלֵא יִתְעַפְּסוּ וְכָל שָׂן דְּמִסְתַּמָּא בְּדָקָה זֶה אֲזִיד לְאַרְבַּעַס עֶשֶׂר וְהֵאֵל דְּבִתְרָא הִיא וּמֵאֵל הִיא וּמוֹכִיחַ עֲלֵיהּ. שְׁהִי הִיא זֶה
יִמְי' רִבִּים וּמִמֶּךָ הִוא: טַרְבּוּ יִמֵי הַמַּלְאָה. וְרֵאֵוֹ לְהִיֹּת מַעֲוָפִם מִשְׁנִכְנֵם הַפֶּסַח: אִי הִי פִּשְׁטָא. אֲפִילוּ סַפֵּךְ לִיכָא דְּמִסְתַּמָּא
וְהֵאֵל בְּדָקָה וְהֵאֵל מֵלֵא הִיא: אִם רֹבֵב חוֹלִין. כְּשִׁתְּמִשׁוּ בֵּה חוֹלִין אֲלֵמָא בְּהַר רֹבֵב אֲזִילִין וְלֹא בְּתַר בְּתַר: לִיבּוּרִין לִיבּוּרִין. שֶׁל מֵעֶשֶׂר
בְּזוּיִם זֶה וְשֶׁל חוֹלִין בְּזוּיִם זֶה וְזוּיֹם אֶחָד: בְּגוּמָא. לִיכָא לְמִימַר זֶה בְּתַר בְּתַר דְּקִמְאִי הֵא שְׁקִלְתוּהוּ יִשׁוּם דִּישׁ לַחֹם שִׁמָּא
בְּגוּמָא גִּטְמָן וְלֹא רִטְוָה: בְּלַבֵּעַר כּוּלִי עֲלֵמָא לֹא פִּלְגִי דְּלִבְסָא שִׁמְשִׁמַּע. וְשִׁפִּיר דְּמִי דְּבִרְכָס קוֹדֶם עֲשִׂית הַמֵּאֹס בְּעִינִין כְּלַקְמָן:
מַעֲהֵר

לט
 ה מיי פ"ס
 מה' ח'סות
 כ"ח מת ע"א
 מה טוח"ת
 ס' תמנ
 טו"ע ח'ס"פ
 סימן כת
 סעיף כל
 מ
 ב מיימן פ"פ
 מה' חמץ
 ומ'ס הלכה *
 טו"ע ח'ס"פ
 סימן תמד
 סעיף ח
 מא
 ג מיי פ"פ
 מה' מ"ש
 וז"ר הלכה *
 מב
 ד ה מיי פ"ס
 טו"ע ח'ס"ת
 סימן תמו ס"ד
 מג
 ו מיימ פ"פ
 מהלכות ס"ס
 וז"ר הלכה יא

מסורת
הש"ס
א לקמן דף
כז: [ע"א]
ב כ"מ ד' כו.
ב שקלים פ"א
מ"ב
ג פ' תופ
נד ט:
ד"ה בגומא
ז [כ"א] לית
וכר"ף א"י רב
פ"י משמים
זכר אחר
על כיבוד חמץ
רב ספא
משמים זכר
אחר זכר
וכר"א פ"י
קת כ"א
ל' [במות ל'
וב"י].
ו [נ"ע חוס'
ד"ס כו. ד"ס
כ"ה]
ז [נ"ע תופ
כ"מ כו].
ח ד"ס טכא]

מפני שאור הנר יפה לבדיקה. לקמיה מפרש מאי מעלות מאבוקה:
לאורם נבדקת. לאור שלה נבדקת ואין לרד להביא לה אור הנר
בליה אלא בודק ביום: ודאיכא. בלילה מקום בחדר לא סגי לה
לאור הכרובה: אי נימא להדי ארובה נגד החור ממש אמאי לא היינו

מפני שאור הנר יפה לבדיק' ואע"פ שאין ראייה
לדבר זכר לדבר שנאמר (שמות יב) שבעת ימים
שאור לא ימצא בבתיכם ואומר (בראשית מד) ויחפש
בגדול החל ואומר (שם) בעת ההיא אחפש את
ירושלים בנרות ואומר (משלי ג) נר ה' נשמת אדם
חופשכל חדרי בטן האי אור החמה היכי דמי
אי נימא בחצר האמר רבא חצר אינה צריכה
בדיקה מפני שהעורבין מצויין שם אלא
באכסדרה האמר רבא באכסדרה לאורה
נבדקת לא צריכה לארובה בחדר ודאיכא
לבהרי ארובה היינו באכסדרה אלא לצדדין
ואבוקה לא והאמר רבא מאי דכתיב (שמואל ג)
ונוגה כאור תהיה קרנים מידו לו ושם חביון
עוזו * צדיקים דומין בפני שכינה כגד בפני
האבוקה ואמר רבא אבוקה להבדלה מצוה
מן המובחר אמר רב נחמן ב"ה יכול להכניסו
לחורין ולסדקין וזה אינו יכול להכניסו לחורין
ולסדקין רב זביד אמר זה אורו לפניו וזה אורו
לאחריו רב פפא אמר האי בעית והאי לא
בעית רבינא אמר האי משך נהורא והאי
מיקטף איקטופי: כל מקום שאין מכניסין כר:
כ"מ לאתויי מאי לאתויי הא דת"ר חורי בית

אכסדרה: לצדדין. של חור: ונוגה. של
פתיח ללדיקים כאור של שבעת ימי
צדאסית יסיה: קרנים. משלשן כי קרן
עור פניו (שמות לד) וזהרורין מיד
הקב"ה לו ללדיק מויו של הקב"ה
ילכו וזהרורין להקרין פני הלדיקים
ולא יסיה אורם שיה לאורו אלא כגד
בפני האבוקה: אורו לאחריו. ואדם
האוחז בפניו הוא בודק הילכך אין
יפה לבדיקה: בעית. מתירא של
יצעירותא בבית ואין לבדוק בבדיק'
יפה: האי משך נהוריה. אור הנר
נמשך ומאריך במקומו ואינו דולק
בקפלות אלא נה במקום אחד:
מיקטף איקטופי. נפסק וקופץ תמיד
לשון הקטופים מלוח (איוב): כל
לאיתויי מאי. דלא תנא מקום יא
שכניסין בו כו': חורי. שכותל
העליונים והתחתונים הסבוכים יות'
מדאי והסבוכים יות' מדאי ואין נוחין
להשתמש א"ל לבדוק: וגו' הילע.
אע"פ שהוא נמיד הואיל ומוספע
א"ל לבדוק אצל שאר בגין שלהן לא
היו משופטין: ילע. אכפרי: גג
המגדל. משטוי"ר של עץ שנותנים
לתוכו כלים ונאכלים תוכו לרד בדיק'
ולא בגו: ורפת בקר. שאם היה שם
חמץ הסבמות אלוהו: ולולין. מקום
דירת תרגולין: ומתבן. בית הסבן
דמה דרכו של חמץ שם וכן אולרות
יין ושמן: הסולקת. מעמידין אותה
ובמקום מהילא לחלל השמים הבית
ואורחא דמילתא נקט: ומפסקת. יש
הפסק בין שלים לקרקע כגון שרגלי
בבוכים למטה: מקום שידו מונעת.
כגון שהכותל עב הכרסה: ומפסקת
יש חורין בין שלים לעלים: קשיא
חורין אחרין. דקא תנא הכא חורין
לרבינן בדיקה: רבא דקמני לעיל אין
לרבינן בעילוי ותתלי שאין נוחה
תשמישתן כדקמני כהדיא והא
באמלעי שנוחים להשתמש: דמדליא.
שגבוס הכרסה ויש חורין תחתיה סרב'
נוחה תשמישתה: דמתתלי. אע"פ
שיש קלת חורין אין נוחה תשמישתה:
במסתפק. אור: שמסתפק הימנו יין
לשלונו לרד בדיקה פעמי' שהשם
נכנס להביא יין כשהוא כלה על
השלחן ופתו בידו: יש קבע לאכילה.
ידע הוא כמה שמו לרד לך וכך
בני אדם ומביאו קודם סעודה ואין
לרד לעמוד מן השלחן ולהביא אצל
יין אין קבע לשתייה פעמים ששתיית

במיטה החולקת בתוך הבית ומפסקת. פירש"י לטעין תחתיה מיירי
וקשה דלפי' לא הו"ל למימר החולקת אלא מפסקת ותו לא אלא י"ל
חולקת בתוך הבית ומפסקת היינו שמונחת באמצע הבית וחולקת היינו
שמנעת מכותל לכותל ואינו יכול לעבור מזד אחר אלא על גבי המיטה

לא יסור ועבור תחתיה וקאמר דאין
לרד בדיקה ללד הפנימי וכן משמע
בירושל' ובתוספתא דקאמר ר"ש בן
גמליאל אומר מיטה שהיא חולקת החולקת
בתוך הבית ועלים ואבנים מונחים
תחתיה בודק לר החילון ואינו בודק לר
הפנימי ומתוך ירושלמי משמע
דכרייתא דקמני כה עלים ואבנים גרם
אין לרד בדיקה והא דלא משני הכא
שם עלים ואבנים משום דלא משמע ליה
ששכיל כך אין לרד בדיקה [אלא]
משום דאין דרך לשון ולעבור תחת
המיטה ומשני הא דמדיליא התם לרד
בדיקה לפי שרגליה גבוהין ויכול לעבור
תחתיה בלא שחיים אי נמי כמדיליא אין
לרד דלא נימא לעלות על גבה ולעבור
ויו"ט דגרסי א"ל בקמייתא ובכרייתא
לרד ולפי גירסא זו נקט עלים ואבנים
סדוקים תחתיה לרבותא ור"ה גרס
בכרייתא אין לרד ופרקי מנא
דבקמייתא לא בעינן עלים סדוקים
ובכרייתא בעינן: ה"בא כשהכלב יכול
לחפש אחריו. ולכן אינו פסור אלא משני
הסבכה והא דמשמע גבי מפותל דאם
הכלב יכול לחפש אינו כמבער ולרד
לבערו ולא מיפטר מפני סכנת עקרב
אור"י שאני התם דודאי איכא חמץ
העריחוהו חכמים י' להשכיר פועלים
במרא ומאינא אכלהכא שאין החמץ ידוע
לא העריחוהו: שיזכה

העליונים והתחתונים י' וגו' היציע וגג המגדל
' ואוצרו' יין ואוצרות שמן אין צריכין בדיקה רשב"ג אומר מטה החולקת
בתוך הב' ומפסקת צריכ' בדיק' ורמינ' חור שבין אדם לחבירו זה בודק
עד מקו' שידו מגע' וזה בודק עד מקום שידו מגעת והשאר מבטלו כלבו
רשב"ג אומר מטה החולקת בתוך הבית ועצים ואבנים סדוקים תחתיה
ומפסקת אינה צריכה בדיקה קשיא מיטה אמימה קשיא חורין אחרין חורין
אחרין ל"ק הא בעילוי ובתתאי והא במיצעי מיטה אמימה ל"ק הא דמדיליא
הא דמיתתאי ואוצרות יין אין צריכ' בדיקה והתניא אוצרו' יין צריכ' בדיקה
אוצרות שמן א"צ בדיקה הכא במאי עסקין במסתפק א"ה שמן נמי שמן
יש קבע לאכילה יין אין קבע לשתייה תני רבי חייא עשו אוצרות שכר בבב'ל
כאוצרות יין בארץ ישראל במסתפק אמר רב חסדא בי דגים א"צ בדיקה
והתניא צריכין בדיקה לא קשיא הא ברברבי הא בזוטרי אמר רבה בר רב
הונא בי מילחי ובי קירי צריכ' בדיקה אמר רב פפא בי ציבי ובי תמרי
צריכ' בדיקה תנא אין מחייבין אותו להכניס ידו לחורין ולסדקין לבדוק
מפני הסכנה מאי סכנה אי נימא מפני סכנת עקרב כי משתמש היובי
אישתמש י' לא צריכא דנפל אי נפל למטה לי בדיקה והתנן חמץ שנפלה
עליו מפותל הרי הוא כסבוער התם שאין הכלב יכול לחפש אחריו הכא
כשהכלב יכול לחפש אחריו והא"ר אלעזר י' שלוחי מצוה אינן גוזקין א"ר
אשי שמא תאבד לו מחט ואתי לעיוני בתרה וכה"ג לאו מצוה הוא והתניא
האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיו בני או שאחיה בן עה"ב
ה"ז

מט
א מיימן שם
ה' ד' מוש"ש
שם ספי"י
ג
ב ג מיי' שם
טוש"ע שם
ספי"א
נא
ד מיימן שם
ה' ד' מוש"ש
שם ספי"ד
ג
ה מיימן שם
טוש"ע שם
ספי"ג
ג
ו מיי' שם
טוש"ע שם
ספי"ו
ג
ז מיימן שם
טוש"ע שם
ספי"ג
ג
ח מיימן שם
ה' ד' מוש"ש
שם ספי"ז
ג
ט מיימן שם
טוש"ע שם
ספי"ח
ג

מסורת
הש"ס
א [פי' אורם]
מירו של
הקב"ה לו
לדוק כמו פי
קרן ער פי
משה וסחבינו
עוז אע"כ
שם אלא במקום
עוזו כלומר
חוקף האור
הגדול אצל
הקב"ה יתיר
מאלל הלדיק
ערוך בערך
קרן
ב לקמן ק"ג:
ג לקמן לא:
ב"מ מ"ב:
ד לקמן: וס"ה
ה ב"ב דף י"ג
ר"ה ד.
ו ג"א שאין
ז ג"ל רשב"ג
ח לקמן לא:
ט רש"ל
י [עין תוספתא]
כ"ב מכ.
כ"ה שאלין
יא כ"ה שאלין

סעודה [זו] מרובה משל אהמול ואין השמש צדיק בדבר: עשו אולרות שכר בצבל. להלריך בדיקה במסתפק כאולרות יין בארץ ישראל
דכיון דרגילין בו אין קבע לשתייתו: הא ברברבי. אין לרד בדיקה שיש להם קבע ואומר ואין לרד לעמוד ולהביא באמצע הסעודה:
אמר. אין להם קבע ואומר ולריך לעמוד ולהביא: בי מילח. בית המלח: ובי קירי. שעוה לרד בדיקה לפי שעומד מתוך הסעודה
להביא מלח ורחוהו: דנפל. אם נפל הבטין אין מחייבין אותו לבדוק את גל אבנים אלא למראית העין אצל לא להכניס ידו ביניהן
ומתחילה כשהיה הכותל קיים נשתמש בחוריו ועכשיו נפל ויש שם סכנת עקרב: שדרכן לימאל באשפות ורגילין: בשאלין הכלב
יכול לחפש אחריו. הכי מפרש לה ר"ש ב"ב חותניא כמה חפשת הכלב ג' טפחים: שמה תאבד לו מחט. קודם לכוונתהיסתא
לעיוני בתרה וכיון דמתכוין אף למחט לאו שליח מלוא הוא וניזוק: וכה"ג. דמתכוין למלוא וללכדו לאו שליח מלוא היא בתמיה:
כ"ה

פּוֹתֵי

הרי זה לדיק גמור. דבר זה ולא אמרינן שלא לשמה משה **אנחסי**
מלות ביראו שלום ולעשי לדיק ומתכוין אף להסתם עלמון סיוכה בם
לעולם הבא או יסחיו בניו: בזה דברק. ובמר אף כל המלוא אמי
לעיוכי בחרה: כל עלמו אינו בודק. כל עלמו של חור אינו בודק **שלא**

ממשע בריש מסכת ר"ה (ד' ז.) ונפ"ק
ד' י. ז. : ב' צ"ל מסכת פתח
רועה ב' פס. ומאז קדריש א' אלף
הספד אלף : ר' ב' ד' א' ו' א'
האמר והשאל את למה לי למידע
ב' ב' ו' א' : דלל נכתב אלף משום
דבר שנתחדש בה משום דהוא אלף
נכתב ג' את למדע חס"ד : דלל אלף חס"ד
ר' ב' ד' י' חס"ד. נראה לר' דרש סבר
דאיכא למידע ספי מצינויות משום דתנן
ברישא שוה ושלל סבר דמצינויות איכא
למידע בין מצינויות לחס"ד קאי
ומפרש מה הן מצינויות
אין

הרי זה צדיק ג' ד'
לעיוני בתרה ר"ג בר
הנכרים ופלימו היא
לארמאי בודק עד מס
מבטלובלבר פלימוא
מפני הסכנה מאי סכנ
כי אישתמיש היכי
אישתמיש יממא ונהו
הבא ליליא ושרנא הו

רבי אלעזר* שלחזי מצוה אינן ניוזקין היכא דש
(ט"ז) ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאולוהרגניו
בדרך וגו' בעי מיניה מרב הני בני כי רב דריירי כב
וחשוכא לכי רב אמר להו ב ניתו עלי ועל צוארי
ידענא איתמר א"ר אלעזר שלוחי מצוה אינן ניי
חזירתן כמאן כי האי תנא רתניא איסי בן יהוד
תורה (שמות ד') לא יחמוד איש את ארצך מלמד שה
ואין חיה מזיקתה תרגולתך מנקרת באשפה וא
דברים ק"ו ומה אלו שדרכן לזוק אינן ניוזקין בני א
אחת כמה וכמה אין לי אלא בהליכה בחזרה
בבקרוהלכת לאהליך מלמד שתלך ותמצא אהליך
בחזירה בהליכה למה לי לכדרבי אמי דאמר רב
קרקע עולה לרגל (*) ושאיין לו קרקע אין עולה לה
אדא אר"י מפני מה אין פירות גיוסר בירושים כ
אומרים אלמלא לא עלינו אלא לאכול פירות
נמצאת עלייה שלא לשמה כיוצא בו אמר רבי דו
אין חמי טכריא בירושלים כדי שלא יהו עולי רגל
עלינו אלא לרחוץ בחמי טכריא דיינו ונמצא עלי
אמרו ב' שורות וכו': מרתף מאן דכר שטיה² הכי
בו חמץ אין צריך בדיקה ואוצרות יין ואוצרות ש
ובמה אמרו שתי שורות במרתף מקום שמכניסין
אומרים שתי שורות וכו': אמר רב יהודה שתי ש
ועד שמי קורה ורכי יוחנן אמר שורה אחת כמ
דב רב יהודה תניא כוותיה דר"י תניא כוותיה דר
שתי שורות על פני כל המרתף ושתי שורות ישא
קורה תניא כוותיה דר"י שתי שורות על פני כל ה
הפתח ועליונה רואה את הקורה שלפנים הימנה
בדיקה: בה"א שתי שורות החיצונות שהן העליו
ושלמטה הימנה ושמואל אמר עליונה ושלפנים
דייק חיצונות והא עליונות קצני למעושי תתאי
עליונה ושלפנים הימנה מאי טעמא דדייק על
למעושי גוייאתא דגוייאתא רבי חייא תני כוור
תנו כוותיה דשמואל והילכתא כוותיה^ה דשמואל

הרואה את הקורה. דהיינו כל גג השורות: שלפנים הימנה. של
אומרים כו'. מתני' קא נסיב: עליונה ושלמטה הימנה. האי
יומאן ליבא דבית שמאי. אלא שורת הבית אחת על פני רוחב כ
הפתח ואת הקורה: ושלמטה הימנה. ועוד שורת הבית אחת
לאו כגדו מחס קאמר אלא הכותל שהפתח בו קרי הכי: עליונה
מאי קעמא דרב. דלא בעי למומר עליונה ושלפנים הימנה
ואת שלפנים לאו חילוקא הוי וקא סבר רב דתנא דמתניתין בחיל
מחצית שלפנים ובהתחיה: ובמחצית דייק על וכות. וקא של מחצית

נח
 פ' מיימן פ"ב
 פ' פתח שם
 פ' פתח נח
 פ' ח"ח
 פ' חלל
 פ' סעף ו
 נח
 פ' מיימן שם
 פ' ח"ח שם
 פ' סעף ג
 נח
 פ' מיימן שם
 פ' ו טו"פ שם
 פ' סעף ט:

יח לטל ע"א
 יומא יא.
 דסין לט:
 קדיש קמח.
 ז ס"ז
 יט פין חוספוט
 ח מניה כל
 ד"ס אלמל
 יט פין דרגס
 פ' כמין ד
 הפוכה
 יט וכל חוסקין
 ראשונה
 ואחרונים
 דסין כרכ
 מוכח דלא
 יט בניהוס
 וכלמח
 יט בוח"ל
 יט כ"כ חת"ט
 ד"ס שני
 יט פוסק
 פירושין זה
 ע"ע כתום
 ד"ה
 ל ובע"ז
 יט ד"ה
 כל מנה

קבר וְאִתָּן
ש' קרקע. וכן
חית כירוש'
פריג דכאס
תרם ד"ה
לדריא וכו'
באס דכר
שנתחדש.
בדאי שבושות
יט פ"א כל
יש סס שנאמר'
זכרת לך
זכרת חלוא
זכרת חלוא
זכרת זכר
זכרת זכר :

ספק

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

בפרק זה נזכר בפרק זה

ובא כהן והציץ בו לידע אם זכר הוא אם נקבה
היא ובא מעשה לפני חכמים ומהירוהו מפני
שהולדה וברדלם מצויין שם והא הכא דודאי
המילה וספק נדרוהו וספק לא נדרוהו והיא
שעתא וקאתי ספק ומוציא מידי ודאי לית
שהמילה נפל לבור אלא אימא שהפילה כמין
נפל לבור והוי ספק וספק והא לידע אם זכר
הוא אם נקבה היא קתני ה"ק לידע אם רוח
הפילה אם נפל הפילה ואתל נפל הפילה לידע
אם זכר הוא ואם נקבה היא ואבע"א התם ודאי
ודאי נדרוהו בההוא שעתא נהי דשיויר משירא
מיגר מיהת ודאי גרדום בההיא שעתא א
לישנא אחרינא נהי דודאי אכלום לא אמרינן
ודאי נדרוהו לחוריינהו אמרינן ומי אמרינן אין
חוששין שמא נדרה חולדה והא קתני סיפא
ב מה שמשיר יניחנו בצנעה שלא יהא צריך
בדיקה אחריו אמר אביי לא קשיא הא ביד הא
בי"ג ביי"ג דשכיח ריפתא בכולהו בתי לא
מצנעא ביד דלא שכיח ריפתא בכולהו בתי
מצנעא אמר רבא וכי חולדה נביאה היא דידעה
דהאידנא ארכיסר ולא אפי עד לאורתא
ומשירא וממטרא אלא אמר רבא מה שמשיר
יניחנו בצנעה שמא חטול חולדה בפנינו ויהא
צריך בדיקה אחריו תניא כוותיה דרבא הרוצה
לאכול חמץ אחר בדיקה כיצד יעשה מה
שמשיר יניחנו בצנעה שלא תבוא חולדה
ותטול בפנינו ויהא צריך בדיקה אחריו רב
מרי אמר גזירה ב שמה יניח עשר וימצא
תשע ב תשע ציבורין של מצה ואחד של חמץ
ואתא עכבר ושקל ולא ידעין אי מצה שקל אי
חמץ שקל היינו ספא ב דתנן י תשע חנויות כולן
ושקל היינו ספא ב דתנן י תשע חנויות כולן
מוכרין בשר שתומה ואחת מוכרת בשר נבלה
ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה מהן לקח
ספיקו אמר ובנמצא הלך אחר הרוב ב שני
ציבורין אחד של מצה ואחד של חמץ ולפניהם
שני בתים אחד בדוק ואחד שאינו בדוק ואתו
שני עכברים אחד שקל מצה ואחד שקל חמץ
ולא ידעין הי להאי עייל דהי להאי עי ל היינו
ב קופות י דתנן י שתי קופות אחת של חולין
ואחת של תרומה ולפניהם שני סאין אחד של
חולין ואחד של תרומה ונפלו אלו לתוך אלו
מתרין שאני אומר חולין לתוך חולין נפלו
ותרומה לתוך תרומה נפלה אימור דאמרינן
שאני אומר בתרומה

ובא כהן והציץ

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

הוא נזכר בפרק זה

[illegible]

חסי בלין טסורין בדקו אחד מהן
 שפן ומלאן טסורין כולן טמאים
 היכן היה ותחמם אומרים בודק
 לין ואומרים בא עורב ונטלה בא
 וזכר ואשכח. כנכם העכבר
 אין ידוע היכן מקומו: נמלא בם
 יוא סלפים בשום מה ואומר כל
 חולין. שמענו כול וחלו סובאו
 ס חולדות והעשר הנמלאות איש
 בכא נמי אין לריר לבדוק ולחזר
 פנים

לתלות בעכברים חליץן בקס

מולדו לכיון דבדיקת חמץ

דרכן תלין לקולא: על. העכבר כ
 הבית אחיו ולא אשכח: כל דבר
 וגמלא סבור הוא סבור והשנים
 סיהס ר"מ אומר כל דבר שצחוק
 בקרקע וחופר עד שיגיע לסלע א
 פכר ונטלה וגבי בדיקת חמץ א
 בפנינו ובדק בטל הבית אחיו ואש
 קבר. לאחר זמן ואין ידוע אי זכו ק
 מקום סין משות מעשר שני הכי כן
 אחי כן וגבי חמץ כמי לרבא' ס'
 אחר הבין כאן: רמי לרסא. ר' ס'
 סגא על הפירוסה האבודה ולרבנן

ח [לטי] דף כ:
 מנחת ד' סו:
 ב [לטי] ט:
 ג [לשן סר"]
 כביו תי"ט
 ומה כמשי"ר
 בלילה ללורכו
 שחל בלילה
 גם בבוקר
 ד ג' מנחות
 כס
 ה [פ' פרש"]
 מנחות כו:
 ו [ד' וכשעת]
 ז [ו' וספי]
 ח [ט: ד'
 ט [חל]

אדם טמא נכנס לשם. וז"ל דהכא וצפ"ק
קמח דחולין (דף טז) גבי גלויות חליני
בחדם טמא וצפ"ק הכנה (דף טז). גבי
בכר התנון וצ"ל גבי כדק ומדק מונח
תחתיה חליני בחדם טהור ומיין ר"ת
דלמא בפ"ק דשבת (דף טז) גזרו על
ספק כלים הנמצאים ולא גזרו על ספק
החליני הנמצאים אי נמי גבי בכר גרלים
לדבר שטהור השורו שלא יפול על המדק
וישמא: וצ"ל בפני שדרכו של תינוק
לפרר. ומיירי שיש פירורין כדי כל הככר
ולכן א"ל בדיקה ואפילו לרשב"ג דלמא
יתבידק על הדבר כולו הכה רגלים
לדבר יש שהפרורים מן הככר שהרי מיד
נכנסם אחריו. וצ"ל אמרין היינו ה"ל דעל
היינו הכה דנפק. ואפילו לרשב"ג דלמא
יתבידק על הסדה כולו הכה רגלים לרשב"ג
שהרי הוא עם הככר: או דילמא
אחריו הוה. ואפי' לרבי דלמא הוה
נמצא הוה שנאמר הכה חיישין
דמסתמי האשונה נאמר בבית וזה
למא שניא: בממוניה לא אטרחוהו
רבנן. פי' הכה דווקא דשמא יוציאה או
תכלנה חל הכה לדיכא חמץ. אמר
לעיל (ד' טז) לדיכא ליה לאיניש לעיבד
מנוה ממוניה: ואם לא בדיק בחמץ
המועד. פירש הקונטרס בשעה ששית
וקשה לרבי יונה קרי ליה שעת
הביעור ולהם סיגה לשמוי אלל בחמץ
המועד היינו מתחילת שבע על סוף
הפסח ולחמץ המועד יבדוק כדי שלא
יתערב לו חמץ של חיסור בשל היתר
ויאכלנו ורש"י לא רצה לפרש כן מפני
שפירש במשנה דבדוקים שלא יעבור
קולין
קבל יראה:

נמי לרבען חוששין שמה עכבר עשה
וכיון דחוששין לעכבר יש לחוש נמי
לא וכו' אלא אחר ולרבען שמעון תולין
באדם עלמון שהוא עשה וסבה וא"כ
בדיקה: וכנסנא אחריו ומלא פיוריו
גריד בדיקה: ואין תולין הככר כי
שאין דרכו של עכבר לפחד ולא וכו'
כבר שהכנים העכבר: אם תמלא
לומר היינו האי כו', דאי פשעת ליה
דחיישין דלמא אחרניא הואי תו לא
ריכנא לא מביצי שחור ולכן אכל לא
פשעת ליה דלא חיישין אכתי שחור
ולכן מיבעיא לן: ארמוייה: השליכו
ממנו ונטלו הוא והצירו בחגיגה (ד'
טו): אי נקטיה ביד מאן מרמי ליה
מן ידי: לרידיה הוא שקיל ליה. את
העכבר עלמון היה מביא: כבר
ועכבר צפי וחולדה. עכבר נכנס
וכבר צפוי וחולדה יולאה כשנכנס
בו לצדוק ובפיה כבר מכאן ועכבר
מכאן: כבר צפי נחש. בעיה בלפני
נפשה היא ולא דמי להקד לעיני
ול"כ את"ל: לא אפרסחו. ויבטל
לצדוק במחמיונה. לשבור חצר:

מתני' בתוך המועד . בשעה ששית
שהיה מועד הדיבור: לאחר
המועד . משש שעות ולמעלה עד
שחשך ה**לבו'** של השבתות . שלש
לשונות של השבתה ראיה מלאה
והשבתה: אלוהא במכאן ואילך הוא
דפליגי . ולאו במידי אחרינא דרבי
יודא לא מלריך שלש בדיקות אלא
הכי קאמר או תור לארבעה עשר או
שחרית או בשעה ששית ורבנן אמרי
אם לא בדק בתוך המועד יבדוק
לאחריו: ומר זוטרא מתני' . בהדיא
באחד משלשה פרקים: לבתר
אסורא . לא יבדוק דגורין דילמא
איירי דעסיק ביה אחי למויכל מיניה:
משקרב העומר . בו כיום יולאים
ומואלים שוקי ירושלים מלאים קמה
וקלי מן החדש לכבוד וקודם י"ט
נקטין ונעמן ונתייבש שקלי בתורה:
שלש

שנא תיקו: מרתנא ר' יהודה אומר בודקין אור י"ד ובי"ד שחרית ובשעת הביעור וחכ"א כ' לא בדק אור י"ד יכדוק בי"ד לא בדק בי"ד יכדוק בתוך המועד לא בדק בתוך המועד יכדוק לאחר המועד כ'ומה ג' שמשיר יניחנו בצניעא כדי שלא יהא צריך בדיקה אחריו: ג'מ' מ"מדרכי יהודה רב חסדא ורבה בר רב הונא דאמרי תרווייהו כנגד שלש השבתות שבתורה (שמות יג) לא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור (סג יג) שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם (סג) אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם מתיב רב יוסף ר' יהודה אומר כל שלא בדק בשלשה פרקים הללו שוב אינו בודק אלמא במכאן ואילך הוא דפליגי מר זוטרא מתני הכי מתיב רב יוסף רבי יהודה אומר כל שלא בדק באחד משלשה פרקים הללו שוב אינו כודק אלמא בשוב אינו בודק הוא דפליגי אלא ר"י נמי אם לא בדק קאמר והכא בהא קמפליגי מ"ס מקמי איסורא אין בתר איסורא לא גזירה דילמא אתי למיכל מיניה ורבנן סברי לא גזרינן ומי נזר רבי יהודה דילמא אתי למיכל מיניה והא דמשמרר העומר יוצאו ומוציאו' שוקי ירושלים שהם מלאים קמח וסלי' שלא

שלא ברצון חכמים. דליכא למיגזר דילמא כי מעסקי ביה אתי למיכל מיניה: רבי יהודה אומר כו' מתוך שלא התרת לו. קלירה בדרך כלל השנה אלא בידים קוטפין המלילות מן הקרקע דהא חסור לקלור לפני שומר דכתיב (ויקרא כב) שומר רחשית קלירכם אל הכסן שהוא תחלה לקלירם זכור

הוא את חיסור הסדס ע"י שינוי הסמטס ולא אתי למיכל: טחניה וזרקתה שרי קמח תנינא דהיס בידים וכשמטניסו והרקיזוהו חוזה שינוי היס סס דלא ותי למיטב לפומיה שהיא שעתא: ומשנינן טחניה. לא היו עושנין אותו ברחים של מים אלא ברחים של יד דהוי שינוי לזכרון. על גבי נפה. ללד מחתון של נפה סופך הנפה על פניה: אלא סה דתנן. במנחות קולרין בית השלחין בדרך חול קודם לעומר: ושל בית העמקים. תבואה בגדילה בין העמקים וטעמא מפרס הסס כתוב אחד אומ' וקלרתם את קלירה והבאתם אליה מותר לקלור קודם לעומר וכתוב אחד אומר שומר רחשית קלירכם דמשמע שהוא קודם לכל קליר הא כילד ממקום שחתה מביא עומר אל התה קולר קודם לו ומחמקם שהי אהם מותר עומר אתה קולר ותנן בפ' כל הקרבנות (דף ס"ה) אין מביאין סולת למנחה לא מבית סובלין ולא מבית השלחין ולא מבית העמקים מפני שבה אה שלחן אינה מן המובחר: מאי ליכא למימר. סה ליכא הסס שינוייה דהא קולרין קתני ובמל ולא גזירין דילמא אתי למיכל ואוקמי' להסיה כר' יהודה במכ' מנחות בפרק ר' ישמעאל (ד' ע"א) מדקתני סיפא אכשי ריחו קולרין לפני העומר כו' ולא מיחו בידם חכמים ואמר' מאן שמעת ל' דאמר מיחו ולא מיחו רבי יהודה: חדש חבל בדילי מיימה. שרי לא סורגלו לאוכלו כל השנה ואין למודין לפסוק יד להוסיף לפיסס חבל חמץ למודין סן בכך כל סמס: דרבנן אדרבנן לא קשיא. בתמיה דלא משנית אלא לר' יהודה וסא דרבנן גמי קשיא דבמתני' לא גזירין וכתס קתני שלא ברצון חכמים דמשמע גזר ר' מריר דהוא מרבי

קוצרין בית השלחין. ס' רש"י ממקום שאי אהת מביא אהת קולר וכו' ובית השלחין וכל הנהו אש"ג דתניא בפ' כל הקרבנות (ד' פה). אס הביא כשר כיון דלכתחיל לא יביא חשבינן ליה ממקום שאי אהת מביא ואין לתמוס מי ליכא מירי דמדאורייתא לכתחילה חסור ובריעבר שרי

שלא ברצון חכמים (הן עושין) דברי ר"מ רבי יהודה אומר ברצון חכמים היו עושין ולא קא גזר ר"י דילמא אתי למיכל מיניה אמר (א) רבא שאני חדש מתוך שלא התרת לו אלא ע"י קישוף הוא זכור אל אביי תינח בשעת קטיפה שחינה והרקדה מא"ל הא לא קשיא שחינה ברחיא דיד הרקדה על גבי נפה אלא הא דתנן ב קוצרין בית השלחין ושבעמקים אבל לא גודשין ואוקימנא כרבי יהודה מא"ל אלא אמר אביי חדש בדיל מיניה חמץ לא בדיל מיניה אמר רבא דרבי יהודה אדרבי יהודה קשיא דרבנן לא קשיא (ב) דר' יהודה אדר' יהודה לא קשיא דרבנן דרבנן אדרבנן נטי לא קשיא הוא עצמו מחזר עליו לשורפו מיכל כאכיל מיניה רב אשי אמר דר' יהודה אדר' יהודה ל"ק קמח וקלי תנן (ג) הא דר' אשי י בדותא היא התינח סקלי ואילך מעיקרא עד קלי מא"ל וכ"ת על ידי קישוף כדרבא אלא קוצרין בית השלחין ושבעמקים ואוקימנא כרבי יהודה מא"ל אלא דרב אשי בדיל מיניה מי גזר רבי יהודה והתנן לא יקוב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה בצד הנר בשביל שתהא טנמפת ואפילו היא של חרס ור' יהודה מתיר התם משום חומרא דשבת מבדל בדילי ורמי דשבת אשבת ה דתניא חבל דלי שנפסק לא יהא קושרו אלא עונבו ר"י אומר כורך עליו פוגדא או פסקיא ובלבד שלא יענכנו קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה קשיא דרבנן אדרבנן דרבנן אדרבנן ל"ק שמן בשמן. מיחלף עניבה בקשירה לא מיחלף דרבי יהודה אדרבי יהודה ל"ק טעמא דרבי יהודה לאו משום דגזר עניבה אמו קשירה אלא משום דקסבר עניבה נופה קשירה היא ורמי רבנן אדרבנן דתנן קושרין ד"י בפסקיא אבל לא בחבל ור"י מתיר חבל דמאי אילימא חבל דעלמא ורבי יהודה מתיר קשר של קיימא הוא דודאי אתי לבטולי אלא פשיטא דגרדי וזו רבנן חבל דגרדי אמו חבל דעלמא אין חבל בחבל מיחלף עניבה בקשירה לא מיחלף וכל היכא דבדיל מיניה לא גזר רבי יהודה (ד) והתניא ב' בכור שאחזו דם אפילו הוא סת אין מקיזין לו דם דברי ר' יהודה וחכ"א יקיזו ובלבד שלא ימיל בו מום התם מתוך שאדם בהול

דליכא מילי טובא דבעינן שיננה הכתוב עליו לעכב כנון קדשים: אב"ל לא גודשין. דבגדישה ליכא פסיד' חס ימתין אחר העומר דדוקא משום פסידא התיירו קלירה שממחרין ליקלר משאר פירות ואי לא קלרי להו פסדי והא דשרי ר"י קמח וקלי לעיל י"ל משום עולי רגלים הקילי ור"מ חסר בקמח ושרי קלירה לקמן בפ' מקום שנהנו (ד' ו.) דקתני במילתיה קולרין ברצון חכמים והיינו משום פסידא וכן פי' הקונט' במנחות וס"ת א"כ מאי פריך דילמא הכא שרי ר' יהודה משום פסידא אבל גבי חמץ גזירין וי"ל משום מלות בישור יש להחיר כמו משום פסידא: כורך עליו פוגדא. לאו דוקא כורך דחפ"י לקשור יכול דלא מבטל ליה ובלבד שלא יענכנו חסבל קאי: ב"ל היכא דבדיל מיניה לא גזר ר' יהודה. דר"מ אדרבי מאיר לא ראה להקשות דלעיל גזר גבי חמץ וגבי בכור לא גזר דבפרק כל פסולי המוקדשין (ד' לג:) ושם תניא בכור שאחזו דם מקיזין לו במקום שאין עושין לו מום דברי רבי מאיר ורבי יהודה אומר וכו' משום דליכא לשנויי שאני בכור דליכא פסידא:

זה בדותא היא וכל היכא דלא בדיק מיניה מי גזר רבי יהודה והתנן לא יקוב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה בצד הנר בשביל שתהא טנמפת ואפילו היא של חרס ור' יהודה מתיר התם משום חומרא דשבת מבדל בדילי ורמי דשבת אשבת ה דתניא חבל דלי שנפסק לא יהא קושרו אלא עונבו ר"י אומר כורך עליו פוגדא או פסקיא ובלבד שלא יענכנו קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה קשיא דרבנן אדרבנן דרבנן אדרבנן ל"ק שמן בשמן. מיחלף עניבה בקשירה לא מיחלף דרבי יהודה אדרבי יהודה ל"ק טעמא דרבי יהודה לאו משום דגזר עניבה אמו קשירה אלא משום דקסבר עניבה נופה קשירה היא ורמי רבנן אדרבנן דתנן קושרין ד"י בפסקיא אבל לא בחבל ור"י מתיר חבל דמאי אילימא חבל דעלמא ורבי יהודה מתיר קשר של קיימא הוא דודאי אתי לבטולי אלא פשיטא דגרדי וזו רבנן חבל דגרדי אמו חבל דעלמא אין חבל בחבל מיחלף עניבה בקשירה לא מיחלף וכל היכא דבדיל מיניה לא גזר רבי יהודה (ד) והתניא ב' בכור שאחזו דם אפילו הוא סת אין מקיזין לו דם דברי ר' יהודה וחכ"א יקיזו ובלבד שלא ימיל בו מום התם מתוך שאדם בהול

על

עלמו מחזר עליו לשורפו. אש"ג דבעלמא גזירין דבדר שטסוק בו שלא יוסיף לפיו סה בצדיקת חמץ ליכא למיגזר דהוא עלמו כל עסקו וס בחמץ אינו אלא מחזר עליו לשורפו אין לך זכרון לאיסור גדול מזה: ומיכל קאכיל מיניה. בתמיה: קמח וקלי תנן. ואין אלו ראויין לאכילה: מקלי ואילך. לאחר שנתייבש בפתור אין ראוי לאכול: מעיקרא. בעודו רך בקליות קודם שתייבש מאי ליכא למימר: וכי הימא. זכור הוא ע"י הקיטוף כדנטי רבא לעיל בית השלחין דליכא קישוף מאי ליכא למימר: אלא בדותא. וקעמא דר' יהודה משום דבדילי מיניה חמץ לא בדיל מיניה שרגיל בו כל שעה: כל גר שבגמרא היינו הכלי קרוי שיל' מנתפת. טיפין דקות כהספתיה מבערת: ואפילו היא של חרס. אותה שפופרת דמאיסא אש"ג חסור דילמא אתי למיכל מיניה ומתיר ח הניתן שן לגר חייב משום מצעיר והמסת' ומונו חייב מש' מוכז': ור' יהודה מתיר. ואש"ג דשמן הכל תדירין בו ודרבנן מדרבנן ליכא לאקשוריה חוקימ' קעמא בחמץ משום דהוא עלמו מחזר עליו לשורפו: קשר של קיימא. שהוא עשוי שלא להתיירו לעולם הוי אב מלחכה במסכת שבת: לא קישרו. דהוי קשר של קיימא אלא עונבו ולא גזירין עניבה אמו קשירה: כורך. כריכה בעלמא: פוגדא. אזור חלול: פסיקיא. פייסיל' שסורכין סביבות סוקייה: שלא יענכנו. גזירה משום קשירה הו"ל וטסוק בכך: קשיא דרבנן. דשפופרת אדרבנן דחבל: שמן. זה בשמן דכל פסס מיחלף ואחי למיכל: קושרין ד"י בפסיקיא. דלאו קשר שעשוי להתיק' הוא דאינו מפיסד פסיקיא שלו בכך. אבל לא בחבל. שמה יתינו סס עולמית: אי קיימא חבל דעלמא. שתשמישו לכך וליכא למיחש שמה יתינו סס: חבל דגרדי. שאינו ראוי למילוי מים תמיד ור' יהודה מתיר ולא גזר גבי שבת כדאוקימנא קעמא דמשום חומרא דשבת פרטי אינוס מאיסורא דיליה ונוכרין אי חבל דרבנן דכח אדרבנן דרעניבה קשיא: ומשנינן חבל בחבל מיחלף כו'. והשתא איתירו כולו דרבנן גזר כל היכא דמיחלף בין שבת בין שבתא לאיסורי סלך בחדם לפני שומר גזר וכן בשפופרת וכן בחבל אבל (ב) בחמץ לא משום דמוזר עליו לשורפו ובעניבה גמי לא משום דלא מיחלף ר' יהודה גזר בכל מילי דלא בדילי מיניה ובמיד דבדילי מיניה לא גזר אלא בחבל דבדילי מיניה וזקא מחמיר בעניבה משום דקסבר היא גופא קשירה היא: בכור. חסור להטיל בו מום ואפילו לגרוס דתניא מום לא יהיה בו אין לי אלא שלא יטיל בו מום מניין שלא יגרוס לו ה"ל כל מום במסכת ביא (דכ"ו): אין מקיזין דם. אפילו במקום שאינו עושה בו מום דסייג בכל מקום שבו אס אינו מותר ממנו עלה או פוגם שפתו או אגזו וכל דבר שאי' חזר לקדמותו הוי מום אידך לא הוי מום וקא' גזר ר' יהודה חמו במקום שעושה בו מום ואש"ג דקדשים הכל בדילין מום מחלופת רש"י ור' יהודה בטורס כהנים מ: על

ההגות
הב"ח
גמרא
(א) אחר רכס
שאי' חדש:
שם
(ב) דרבנן אדרבנן
לא קשיא אלא
אמר רבא
ד' יהודה
אדרבי יהודה
שם
(ג) וקלי תנן וסא
ד' אשי וכו'
על ידי קושק
כדננה אלא:
שם
(ד) וכתב בכור
שאחזו דם:
רש"י
(ה) דמיחלף
וכי' בחמץ לא
מאי דמזר
עני' לשורפו

[illegible]

רָבִן נמליח לאו מכריע הוא. וקשה לר"י דלימא הלכה כר"ג דסתם לן התנא כותיה כפ' כל שעה (דף כה). מדקתני מותר ואפי' אם מספקא ליה אם יש לדקדק בלשון מותר אם לאו מ"מ יומא הלכה כר"ג או כר"ג דממה נפשך הויא דכל שעה כהד מינייהו אחי וי"ל דלאביעית אימא

בַּעֲדֵי שְׁלֹשִׁים יוֹם וְשֵׁשׁ יָמִים וְשֵׁשׁ שָׁעוֹת
וְתוֹלוֹת וְעֵהָרֹת אֲפִילוֹ אִם נֶאֱמַר
לְאֹסֵר לְשׁוֹף עֵהָרֹת מִשּׁוֹם דִּכְרִיב
(כַּמְדַּבֵּר יֵה) אֵת מִשְׁמֶרֶת תְּרֹמֹתַי כִּמוֹ
שֶׁאֲסֹר לַעֲמֹלֹם הֵכִי בְרִי עֲלֵנִי
דְּמִדְּאוֹרִייתָא בְּכִיטוֹל בְּעֲמֹלֹם סִנִּי וְאִין
וְלִיךְ לְשׁוֹפֵר מִ"מ כִּיּוֹן דְּסוֹפֵה לֵיִסְר
דְּשִׁיר רִ"מ בְּכּוֹף פִּרְקוֹן לְשׁוֹף עֲמֹלֹם
עִם הַעֲהָרָה: וְכַשִּׁירִין מוֹזֵן שְׁתִּי
סַעֲדוֹת, וְכִ"ס בְּחֹלִין שְׁחֹלֵיהֶן:
מְרֹבִין דְּמִשְׁיִירִין כַּד שִׁמְעַת בְּחִסְפֵּיהֶן:
מֵאֵל לֹא לְנִכְרִים, לְהֵכִי שִׁמְעַת לְנִכְרִים
דְּהִי לִיִּשְׂרָאֵל לִיִּשְׁקוֹל לְנַפְשִׁיהָ
כַּמְדַּרְפִּיךְ אֲבִי בְּסֻמּוֹ, בִּירוֹשָׁלַיִם גִּרְם לֹא
וּמוֹכֵר בְּכ"ד בְּשׁוֹף שִׁמְעַת אֲע"פ שֶׁנֶּחֱן
לֵי שׁוֹת רִ"ד שֶׁהִיא אֲכ"ד לְמִכּוֹר אֲפֵ"ה
נִרְיֵן בְּכ"ד בְּשַׁעַת מִכְרֵה כִּדִּי לְשׁוֹמֵן
וְחֵ"ת מֵאֵל שֶׁנָּה מִחֲלֻמְהָ דְּמוֹכֶרֶת
לְאַחֲרֵים שֶׁנָּה בְּכ"ד וְכִ"ד וְכִוֹלֵה לְעַבֵּד
אֲפִ"י לְעֲמֹלֹה דְּלֹאֵר בְּכִסְחוֹת (קֵ"ה לְעַבֵּד
וְכִ"ס) אֲחֻמְהָ שֶׁנֶּחֱמָה לְעֲמֹלֹה לֹא עֲשֵׂתָה
וְלֹא כְּלוֹם דְּלֹאֵר מֵאֵן שֶׁ לִיךְ שִׁמְעַת
דְּכ"ד לְכִוֵּלֵה לְשׁוֹם וְקִאֲמִרִין נְחִי הֶחֱסִי
הַהוּא נִכְרָא דְּלֹאֵרִיכָא בְּכִיָּה כִּיִּסְחָא
דִּיתִימֵי אֲלוֹ שֶׁנָּה לְנַפְשִׁיהָ לְעֵבֵד אִיִּיקָא
אֲמַר לִיָּה מֵאֵן שֶׁ לִיךְ וְי"ל דְּמוֹכֶרֶת שֶׁנָּה
בְּכ"ד מִשְׁכּוֹס הִינֵחַ וְכִיָּה כִּיִּסְחָא דִּיתִימֵי
דִּיכּוֹל לְעַבֵּד לְעֲמֹלֹה הִינֵחַ דּוּקָא דְּכִיִּסְחָא
אֲכ"נ בְּיִי וְחִמֵּי בְּכ"ד עֲמֹלֵן כִּדִּי הַמְקַדִּישִׁי
וְלִכְךָ יִכּוֹל לְעַבֵּד בְּעֲמֹלֹה פִּירָה אֲבָל
פִּקְדוֹן לֹא אֲחִירִים לֵ"ל וְהָא דְּלֹאֵר בְּחָלוֹ
מִיִּחְלֻתָא (בְּכ"ד כַּח: כַּח: כַּח) שֶׁנָּה דִּמְיָה
וּמְיָהִין (ב) גְּבִי מִיִּחְלָה הֶחֱסִי לִכְךָ חֲסַד
שְׁהִי הוּא מִחְסִיר אֲבִירָה: בְּכִדִּי

שנייה א"ל המתן שלישי
א"ל צא ומוכרה בשוק מאי
שראל כרבי מאיר אמר ליה
דתניא (ז) גבאי צדקה שאין
צמן גבאי תמחי שאין להם
'עצמן' משום שנא' (מזדכר לב)
נה לרב יוסף בפירוש אמרת
סף כמאן אזלא הא שמעתא
חבירו אפילו הן אבודין לא
אבידה אמר ליה אביי ולאן
רבי יוחנן? לא שנו אלא

ביעורן ויטהרם ויאמר לא נגע בזה
ה. שיש להן לעסוק בסעודת שבת
עד ד' שעות ואפי' בהרומה: לא
סברות עד למחר כצעד דרוריה
ו. יסקיף. שתי מלות מורכבות שני
י. לידע אם ימכרוהו מפני חסרונה
ומוכרן בשוק. צעד שהוא מותר
ו. ליה: ליסקליה לנפשיה. ויאכלנו
ס. נחשת מצבו לזרקה וכשמשפין
לן עלמין. שמה יהסדוהו שלקחוס
וזכרין אוטו תלמידיו כך לימדנו
והולכין: **בכדי**

הסמכה ולמעלה: מהירות לא יספרו.
כלל הואיל ולא הגיע זמן לבשר
ואע"פ שיש לו סוד (א) כדי לאכילי
ביתו של כהן שחור ימלא כהנים
אורחים שיאכלו ולא נפסיד תרומ'
בידים ואם לא ימלא יאכלו למחר
לכלבי כהנים או יעטלם כלבו: כבר
בקשו ולא מלאו. כלומר כל מה שיש
לו לבקש כבר ביקש דהא בשבת לא
יצאו לורחים וכבר יודע ובקי הוא
בהיותו צעיר מויצאו אללו: לנו.
לשון מלון שמה בתוך התחום לנים
כהנים אורחים הלילה ויצאו למחר:
אף לדברים. והיישוק לשמא אחאי
לא פליגינן אלא בטכרות אף תלויות לא יספרו קודם זמן שמה יבא אכיליהוים או מחר קוד' זמן
קומאם ויאכלו: לא צערי שבתות כו'. והיום ערב שבת ולמחר ערב יו"ט: מפני הקו
יסדרו בו מאי לאו אפי' לאכול. בכל דבריו קבעו כמור ואף בהם שקבע זמן האכילי
לבער. הא דקבעו כמותו לא איירי באכילי אלא בציעור סהוי וצדיון חלקין עליו שלא יבט
מערב שבת בשלשה עשר אבל צדיון לעולם חימא לך כדי לאכול עד ה' שעות והיא בכלל:
שקיס אמתחת של עור: ונקבחו עכברים. והיה נחסר וי"ד בניסן היה חמץ צול ובה לפני ר'
של מפקיד: המן. שמה יבא ויאכל בעליו חמישות. דמהבא הוא לא אכיל ליה: אמר לו אל
בהנאם: לא לישראל. וכר"מ והכי קאמר ליה לא שהייתו הא שעתא לא משכחת ישראל דז'
ייתן דמיו לעלים למע לא לטרוח ולילך בשוק אחר שנתן לו רשות למכור: פורטין. פרומות
אחת מחילותו רריך לפרוק ביוסף: תמחוי. מאכל להם ומיני מאכל שנתן לחלק: ואין מוס
על צפירא אמרת לן כו' י רב יוסף הלוי ושכח תלמודו ולאחר זמן כשהיה מחלק: דבריו מוס
בראשונה: כמאן אולא הא דרבי. שהורה למכור פקדון מפני שאבד: אבדין. נחסרין

בכדי חסרונן. כשאלו נחסרין אלא בדרך חסרון של פירות הקלוג
בב"מ בהמפקיד (דף מ.) לחיטין ולאורו תשעה חלא קבין לכור :
דקא פסיד לגמרי. שחאסריס בהנאס: על גב האילטצבא. על הכסא
ממש: וכי להלניעס סא לרין. והלא למראה עיניו הם ניתנות שס:
גב האילטצבא. גב הים צבוי למעלה
מפני הגשמים: סקיו כפול הים.
האילטצבא סביב סביב מקפת ובתוך
אותו סיקף עוד אחר : מתוך שסן
מרוכות. לחמי תודס צי"ג צניסן
שכל מי שיש לו להביא תודס צרנ'ג
מביאס צי"ג: נפסלות צליגס.
לצוקר של י"ד לחמי תודס מ' חלות
וי' חסן חמץ שחמץ (ויקרא ז) על
חלות לחס חמץ: חין מביאין קדשים
לצית הפסיל. חין מביאין קרבן ציוס
שיתמע' זמן אכילתו שקצעה לו
תורס וחמלא בא לידי כותר ותורס
נאכלת ליזס וליהס ואס יביאס צי"ד
חין נאכלת של חמץ אלא עד שס
שעות: וכולי' עלמא צי"ג מייתי לחס
כל מי שעליו תורס מביאס צי"ג לפי
של יקריבנס למחר וכ"ס בפסח :
נפסלות צליגס. שאין לסס אוכלין כל
ך ומשוס דפסלות ועומדות סיו
ניתין סס דאס היו כשירות לא היו
נותין אותן סס כדי לפסולן בידיס
שמוכות סס עד זמן הביעור
וכשרפות: כשירות היו. כלומר אתלי
לא היו לסן פסול גדול צליגס ססן
כבר לשריפס אפ"ס מאחר שאין
לסס תקנס ליאכל ואפילו סן עדיין
עומות עיבור לורס יסביקן לס'
הסס וסיו דמי כגון שלל נחשס
עליהס הוצח וסס לסן קדושס דמיס
משוקדס ואין לסס היתר עז
שישחט עליהס הוצח ויזרק הדס
לחמי תודס חין קדושין קדושס
הגוף אלא בשחיית הוצח כדתינא
במנחות על חלות לסס חמץ ויקריב
קרבנו על זבח מלמד שאין הלחם
קדוש אלא בזבחת התודס והאי
קדוש קדושס הגוף קאמר דהא
משעס שאמר סרי אלו לתודתי חל
עליה סס הקדש אכל חין קדושות
ליפסל צליגס וצטבול יוס ואס
נעמאלו נפדין ויולאין לחולין עד
שישחט הוצח עליהס וכסס שהוצח
מקדשן כך צוריקת הדס ניתרין סס
לאכילס כסרס התודס עלמס דהאיל
תלויין צה סרי הוס כמורס וזריקת
הדס ומתרת קדשים דכתיב ודס
זבחין יספך וסדר וסבסר תאכל :
חין מביא תודס אחרת. על אותו

בכדי חסרונן. פ"ה בדרך חסרונם של פירות וקשה לר"י א"כ מ"ע
דרש"ג דלמחר מוכרין בכ"ד ואור"ד דמיירי דנחשך כחדש אחד ויותר
ממה שחסרונן עולה לחדש וקרי בכדי חסרונן לפי שעדיין לא נחמסרו
יותר מכדי חסרונן העולה לשנה כדמפרש בהמפקיד (ד' ת.) לחיטין ולאורו
תשעה חלא קבין לכור. אבל אם
נחסרו יותר ד"ה מוכרין בכ"ד:
אמר רחבא אמר רבי יהודה. לפי
שהיה רבו מוכרין קרי ליה רבי:
אין מביאין חודה אחרת. פ"ה ואותו
לחם פודין ויולא לחולין וקח בדמיה
חודה אחרת או לחם לתודס אחרת ואין
נראה כיון דלחם גופיה לא חוי לתודס
אחרת דמיס נמי לא חוי לתודס אחרת
ויפרקיננהו דשחט חמלא חודה שאכרס
אמר בהדיא הפרש משות לחמי תודס
וניתוחו חין מביא צבן תודס אחרת
ואע"ג דהדמיס אסוריס פריך שפיר
ח"נ נפרקיננהו כשור פרוטה דלכתחילה
יכול לחלל שור מנה על פרוטה כשאין
הפסד להקדש כדמוכח בערכין (דף
כט:) אלא לעילס שנשחט עליהן
הוצח. אומר ריב"ז דהשתא הדר ביה
ממה שאמר כשירות היו צי"ג איירי
שנשחט הוצח כדאמר לעיל חין מביאין
חודה צי"ד והשתא מיפסלו ספי שנשחט
הדס וגב נפסלו צליגס ולכך מעמיד
בנשפך הדס שהטעם הראשון שאמר רבי
הניח מתוך ססן מרובות נפסלות צליגס
נראה לו דרוק דליך יתכן דמפני ריבוי
שלחן לח ית' וכלילס חלא מותרין לוריס
ובירושלמי ר' חנינא גופיה מפני האי
שנייה דגרס הסס ר' חנינא אומר
פסולות היו מפני שהיו ממחרס להביא
תודותיהן מפני חמץ שצדקות וא"כ שלל
יספך דמיס של אחת מהן וכן נפסלות
מדקאמר מפני שממחרין משמע דצי"ג
מיירי דכולס היו מביאין: שחמץ שלל
לשמן וזרק דמן שלל לשמן. נראה לזרק
דמן שלל אלא לשמן לאו דרוק דה"ה אס
זרק לשמן: הלחם קדוש. בהתכלת
(דף מ"ו) וסס חייב מתן דלמחר קדוש
לתפוס פדיונו ולא צבי למימר שלל
לחולין אלא חמץ פדיונו ואינו יולא
לחולין דהל"כ אחתי חיקוי וליפרקי':
כל העומד ליזרוק כזרוק דמי. וא"כ
זרק דמן שלל לשמן נימא נמי
כזרוק דמי ואמאי קאמר רבי אלעזר צ"ר
שמעון דחייבו קדוש וי"ל כיון שערין
מלשמן גרע מנשפך הדס ואיגליא מילתא
דלא היו כזרוק בשעת קבלה וקשה
דבפרק מנחות והנשכים (דף קב. וסס)
אמר פניול צוריקת מטמא טומאת
אוכליס לר"ס משוס דכל העומד ליזרק
כזרוק דמי ודווקא להלק בין פניול לשלל
לשמו וי"ל דלגבי גופיה דזבח חסיב
כזרוק אע"ג דפניול צוריקת אכל לגבי
דברים המתקדשים עם הוצח כגון לחם
לא חסיב כזרוק כשנשחט הנריקה שלל
בהבשר: כשירות היו. וא"כ מאחר דכשירות היו אמאי משהין אותן עד
שעת חיסורת וי"ל דהיינו (כרשב"ג) דלמחר לעיל (דף יא.) תרומה כל
הזמן ולחמי תודס כתרומה וכו' ונעלים
בירושלמי:

צ
מ"י פ"ה
סכ מ"ה בית
חירס ס"ה
צמ
ג ג מ"י פ"ה
מ"ה חגיגה
סכסכ יג
כפול הים
פסיו לפניס
מסיו
ד מ"י פ"ה
מ"ה פסולי
מוקדשין
ס"ה יא
ק
מ
כ' מ"י פ"ה
סכ ס"ה יח
קב
י מ"י פ"ה
סכ סכסכ יח
יפ"ה מ"ה
אסורי מנח
סכסכ ד"ה
ע (ל"ל כר"ג)

מסורת
הש"ס

א לקמן ד'
ר"ב : סוכה
דף מ"ה
ג
נכרות ד' ג'
ב צילס ר' ית'
ג [צילס סס:
זכריס עב:
ככורות ס:
נדס מ :
ד מנחות פ' פ'
ופ"ס
צ"ל ר' אבא
ח [מנחות עט.
ו סס דף מו.
ודף ע"ב :
ו יעניות ד' קד:
ז ב"ה דף עז
(מנחות עט):
קב:
כריתות כד:
תמורה כב:
ח [לקמן לד:]

בכדי חסרונן אבל יותר מכדי חסרונן מוכרין
בב"ד וכל שכן הכא דהא פסידו לגמרי: ועוד
אמר ר' יהודה שתי חלות כו': תני תנא קמיה
דרב יהודה על גב האי צטבא א"ל וכי לחצניען
הוא צריך תני על גב האי צטבא א אמר רחבה
אמר ר' יהודה ה' הר הבית סמיו כפול היה תנ"ה
הר הבית סמיו כפול היה רבי יהודה אומר
איסטונית היתה נקראת סמיו לפניס ססטיו :
פסולות וכו': אמאי פסולות אמר רבי חנינא
מתוך שהיו מרובות נפסלות צליגס דתניא
בכ אין מביאין תודס בחנ המצות מפני חמץ
שבה פשיטא ואמר רב אדא בר אבהא הכא
בי"ד עסקין וקסבר י אין מביאין קדשים
לבית הפסול וכ"ע בשלשה עשר מייתי לחו
ומתוך שהן מרובות נפסלות צליגס משום רבי
ינאי אמרו כשירות היו ואלא אמאי קרי לחו
פסולו' שלא נשחט עליהן הוצח ונשחוט שאבד
הוצח ונייתי זבח אחר ונשחוט דאמר זו תודס
וזה לחמה וכדרבה דאמר רבה י אבד הלחם
מביא לחם אחר אכרס תודס אין מביא תודס
אחר מ"ט לחם גלל תודס ואין תודס גלל לחם
וניפרקיננהו ונפקינהו לחולין אלא לעולם
שנשחט עליהן הוצח ונשפך הדס וכמאן כרבי
דאמר רבי השני דברים הסתירין מעלין זה
בלא זה דתניא י' כבשי עצרת אין מקדשין
את הלחם אלא בשחיטה כיצד שחטן לשמן
וזרק דמן אלא לשמן קידש הלחם שחטן שלא
לשמן וזרק דמן שלא לשמן לא קידש הלחם
שחטן לשמן וזרק דמן שלא לשמן לחם קדוש
ואינו קדוש דברי ר' ר' אלעזר בר"ש אומר
לעולם אינו קדוש הלחם עד שישחוט לשמן
ויזרוק דמן לשמן אפילו תימא ר"א ברבי
שמעון הכא במאי עסקין כגון שנתקבל'
הדם בכוס ונשפך ור"א בר"ש סבר ליה כאבוב
דאמר כל העומד לזרוק כזרוק דמי תנא
משום רבי אלעזר אמרו כשירות היו כ"ז
שמונחות כל העם אוכלין גיטלה אחת מהן
תולין לא אוכלין ולא שורפין גיטלו שתיהן
התחילו כולן שורפין תניא אבא שאול אומר
שתי

בכדי חסרונן אבל יותר מכדי חסרונן מוכרין
בב"ד וכל שכן הכא דהא פסידו לגמרי: ועוד
אמר ר' יהודה שתי חלות כו': תני תנא קמיה
דרב יהודה על גב האי צטבא א"ל וכי לחצניען
הוא צריך תני על גב האי צטבא א אמר רחבה
אמר ר' יהודה ה' הר הבית סמיו כפול היה תנ"ה
הר הבית סמיו כפול היה רבי יהודה אומר
איסטונית היתה נקראת סמיו לפניס ססטיו :
פסולות וכו': אמאי פסולות אמר רבי חנינא
מתוך שהיו מרובות נפסלות צליגס דתניא
בכ אין מביאין תודס בחנ המצות מפני חמץ
שבה פשיטא ואמר רב אדא בר אבהא הכא
בי"ד עסקין וקסבר י אין מביאין קדשים
לבית הפסול וכ"ע בשלשה עשר מייתי לחו
ומתוך שהן מרובות נפסלות צליגס משום רבי
ינאי אמרו כשירות היו ואלא אמאי קרי לחו
פסולו' שלא נשחט עליהן הוצח ונשחוט שאבד
הוצח ונייתי זבח אחר ונשחוט דאמר זו תודס
וזה לחמה וכדרבה דאמר רבה י אבד הלחם
מביא לחם אחר אכרס תודס אין מביא תודס
אחר מ"ט לחם גלל תודס ואין תודס גלל לחם
וניפרקיננהו ונפקינהו לחולין אלא לעולם
שנשחט עליהן הוצח ונשפך הדס וכמאן כרבי
דאמר רבי השני דברים הסתירין מעלין זה
בלא זה דתניא י' כבשי עצרת אין מקדשין
את הלחם אלא בשחיטה כיצד שחטן לשמן
וזרק דמן אלא לשמן קידש הלחם שחטן שלא
לשמן וזרק דמן שלא לשמן לא קידש הלחם
שחטן לשמן וזרק דמן שלא לשמן לחם קדוש
ואינו קדוש דברי ר' ר' אלעזר בר"ש אומר
לעולם אינו קדוש הלחם עד שישחוט לשמן
ויזרוק דמן לשמן אפילו תימא ר"א ברבי
שמעון הכא במאי עסקין כגון שנתקבל'
הדם בכוס ונשפך ור"א בר"ש סבר ליה כאבוב
דאמר כל העומד לזרוק כזרוק דמי תנא
משום רבי אלעזר אמרו כשירות היו כ"ז
שמונחות כל העם אוכלין גיטלה אחת מהן
תולין לא אוכלין ולא שורפין גיטלו שתיהן
התחילו כולן שורפין תניא אבא שאול אומר
שתי

לחם ופודין אותן ויולא לחולין
פסול לאחרת אכל צדמיס יקח תודס חו לחם אחרת: ואין
תודס גלל לחם. שריא עוקר: ופרקיננהו. דכל זמן שלל קידוש לגופו
יש להם פדיון והואיל ויש להם תקנה בכך למה אנו מפסידין קדשים:
לחם ופודין אותן ויולא לחולין
פסול לאחרת אכל צדמיס יקח תודס חו לחם אחרת: ואין
תודס גלל לחם. שריא עוקר: ופרקיננהו. דכל זמן שלל קידוש לגופו
יש להם פדיון והואיל ויש להם תקנה בכך למה אנו מפסידין קדשים:
לחם ופודין אותן ויולא לחולין
פסול לאחרת אכל צדמיס יקח תודס חו לחם אחרת: ואין
תודס גלל לחם. שריא עוקר: ופרקיננהו. דכל זמן שלל קידוש לגופו
יש להם פדיון והואיל ויש להם תקנה בכך למה אנו מפסידין קדשים:
לחם ופודין אותן ויולא לחולין
פסול לאחרת אכל צדמיס יקח תודס חו לחם אחרת: ואין
תודס גלל לחם. שריא עוקר: ופרקיננהו. דכל זמן שלל קידוש לגופו
יש להם פדיון והואיל ויש להם תקנה בכך למה אנו מפסידין קדשים:

לחם ופודין אותן ויולא לחולין
פסול לאחרת אכל צדמיס יקח תודס חו לחם אחרת: ואין
תודס גלל לחם. שריא עוקר: ופרקיננהו. דכל זמן שלל קידוש לגופו
יש להם פדיון והואיל ויש להם תקנה בכך למה אנו מפסידין קדשים:
לחם ופודין אותן ויולא לחולין
פסול לאחרת אכל צדמיס יקח תודס חו לחם אחרת: ואין
תודס גלל לחם. שריא עוקר: ופרקיננהו. דכל זמן שלל קידוש לגופו
יש להם פדיון והואיל ויש להם תקנה בכך למה אנו מפסידין קדשים:
לחם ופודין אותן ויולא לחולין
פסול לאחרת אכל צדמיס יקח תודס חו לחם אחרת: ואין
תודס גלל לחם. שריא עוקר: ופרקיננהו. דכל זמן שלל קידוש לגופו
יש להם פדיון והואיל ויש להם תקנה בכך למה אנו מפסידין קדשים:
לחם ופודין אותן ויולא לחולין
פסול לאחרת אכל צדמיס יקח תודס חו לחם אחרת: ואין
תודס גלל לחם. שריא עוקר: ופרקיננהו. דכל זמן שלל קידוש לגופו
יש להם פדיון והואיל ויש להם תקנה בכך למה אנו מפסידין קדשים:

כזרוק דמי. לחלל עליו כל שס פסול קדשי קדשים אכל לאשתריו לא מיסתרי עד דזריק:

פתי פרות היו מורשות. אותו היום לסיון: צדק המשה. הוא הר
הזיתים: מתני' מימיהם של כהנים. הכא נקט לה משום סיפא
דקתני מדבריהן למדנו ששורפין תרומה כו'. מלשון את הבשר
שנמא בכולל הטומאה. שנגע בשר קודם זה בראשון לטומאה וכו' ו
אילו שני ולא נמנעו מלשורפו עם

שתי פרות היו חורשות בהר המשה כל זמן
ששתיהן חורשות כל העם אוכלין נטלה אחת
מהן תולין לא אוכלין ולא שורפין נטלו שתיהן
התחיל לכול העם שורפין: מתני' רבי חנינא
סגן הכהנים אומר מימיהם של כהנים לא
נמנעו מלשורפו את הבשר שנמא באב הטומאה
עם הבשר שנמא באב הטומאה
אע"פ שמוסיפין טומאה על טומאתו הוסיף
רבי עקיבא ואמר מימיהם של כהנים לא
נמנעו מלהדליק את השמן שנפסל בטבול יום
בגד שנמא בטמא מת אע"פ שמוסיפין טומא
על טומאתו א"ר מאיר מדבריהם למדנו
ששורפין תרומה שתורה עם הטמאה בפסח
אמר ר' יוסי אינה היא המדה ומורים רבי
אליעזר ורבי יהושע ששורפין זו לעצמה וזו
לעצמה על מה נחלקו על התלויה ועל הטמאה
שרבי אליעזר אומר תשרף זו לעצמה וזו
לעצמה ור' יהושע אומר שתיהן כאחת:
גמ' מכרי בשר שנמא בוולד הטומאה מאי
הוי שני כי שריף ליה בחדו בשר שנמא באב
הטומא מאי הוי שני שני ושני הוא מאי מוסיף
לוטומא על טומאתו איכא אר"י הכא בוולד
וולד עסקין דהוי ליה שלישי וקסבר שלישי
מותר לעשותו שני והא אין אוכל מטמא אוכל
דתינא יכול יהא אוכל מטמא אוכל ת"ל
(ויקרא י"א) וכי יתן מים על זרע ונפל מנבלתם
עליו טמא הוא הוא טמא ואין עושה כיוצא בו
טמא הניחא לאביי דאמר לא שני אלא בחולין
אבל בתרומה וקדשים עושה כיוצא בו ולרב
אדא בר אבהו משמיה דרבא נמי דאמר ל"ש
אלא בחולין ותרומה אבל בקדשים עושה
כיוצא בהן שפיר אלא לרבינא משמיה דרבא
דאמר מקרא מלא דיבר הבתוב לא שנא חולין
לא שנא תרומה ל"ש קדשים אינו עושה כיוצא
בו מאל' הכא בטאי עסקין דאיכא משקין
בהדיבשר דקא מיטמא מחמת משקין והא
עם הבשר שנמא באב הטומאה עם הבשר
ומשקין מיבעי ליה אלא י נהי דאין אוכל

חמור ממנו ממי שנגע באב הטומא
דהאיל ואף זה הקל לשריפה עומד
לא חשו אם מעמאין אותו יות' ממה
סהי ובגמרא פריך מאי תוספת
טומאה איכא הלא גם בראשונה
בוולד טומא נגע וצדקו חזר ונגע
בוולד הטומאה: מלהזליק שמן. של
תרומה: שנפסל בטבול יום. והוא
שלישי דטבול יום פוסל את התרומה
מן התורה ביבמות פרק הערל (דף
ע"ה). מבכל קודם לא תגע ויולדת
משפלה לטוף ימי טומאה עד
מלאת ימי טהרה שלש טבולות יום
ארוך היא שהרי אינ' ראוי' להציא
כפרה עד יום שמונים ואחד אלמא
לא הוי הערב שמש דילה עד שקיעת
החמה דשמונים: בשר שנמא בטמא
מת. טמא מת אב הטומאה הוא
ומטמא כלים דכתיב (במדבר יט)
וכל אשר יגע בו הטמא יטמא
וכפס הנוגעים טמא עד הערב
בפרשת פרה גבי טומאת מת אלמא
טמא מת מטמא חסד ועשאו הכתוב
אב הטומא כשרץ וצביון שמטמאין
חדם ולא כנוגע בהן שאין מטמא
אלא אוכלין ומשקין כדכתיב בצרעים
(ויקרא י"ח) כל אשר בתוכו יטמא
מכל האוכל אשר יאכל אשר יבוא
עליו מים יטמא וכל משקה אשר
ישתה בכל כלי יטמא אלמא לא
מקבל טומאה מן הכלי שקיבל
טומאה מן הכרך אלא אוכל ומשקה
בלבד ולא חדם וכלים והאי נר הוי
ראשון ועכשיו י' כהן תוספת
טומאה שמתחילה היה שמן זה
שלישי וחזר ונגעש שני ע"י הכר
דהאיל ויס טומאה עליו לא הייטבין
ליה ומותר להסיף בידים: מדבריהן
למדנו ששורפין תרומה טהורה עם
הטומאה בפסח. עם זמן הביעור
דהאיל והולכות לאיבוד חף הכסור'
גאסורה מדאורייתא לא חייטין
לשמירתה ואע"ג שמוזכרין אלו
לשמירה בטהרה דכתיב (במדבר
יח) את משמרת תרומותי: אינה
היא הנוירה. או אלה יכול ללמוד
את זו מדבריהן ובגמ' מפרש אחאי
אינה היא המידה: ומורים ר"א
כו'. ר' יוסי קאמר לה דאע"ג
דאפולוג ר' אליעזר ור' יהושע
בשריפת תרומה בזה מודו ששורפין
זו לעצמה וזו לעצמה: גמ' שני

שתי פרות היו חורשות. צירושמי דייק ירושלמי לא מקום שנהגו בו
שלא לעשות מלאכה כלומר שברא הוא לנכנס שם חיסור כיוון
שמחלקין שם חף ממקומות שנהגו בהן חיסור ומשני בראות כחורשות:
אבל תרומה וקדשים עושין כיוצא בהן. פי' בקונטרס דנפקא דמקרא דחגי
אל הלחם ואל הגזיר ולר"ת דמפ' לקמן*
או אל הנזיר חור' דנפקא ליה מזהבשר
אשר יגע בכל טמא לא יאכל אפי' באוכל
ותרומה נפקא לן כיון דלא מצינו למימר
מקרא מלא דבר הכתוב דהא איכא קדשי'
דעושין כיוצא בהן נוקי קרא בדדמי טפי
דחיינו חולין: דאיכא משקין בזה
בשר. מתאן מדקדק ריב"ז א"ב (דמשקין
מטמא בפחות מרביעית דסמס משקין
דבהדי בשר לית בהן רביעית ולקמן (ד'
יז *): נמי אמרו גבי מים אכל פחות
מרביעית טמאים והא דלמך כפ' אין
מעמידין (דף לא. ושם) גבי יין נסך
טומאת משקין ברביעית ובפ"ב דנדה
(דף יט:) גבי דם הירוק ובכמה דוכותין
אומר ריב"ז דכפסול גוייה איירי
דשיעורו ברביעית כדלמך במעילה
בפרק קדשי מונח (דף יז:) דכל המשקין
מלטרפין לפסול הגויה ברביעית ור'
מפרש דהא דבעין רביעית היינו בהך
דעיקר טומאה לאו דלוריי' כגון סתם
יין כותים ודם הירוק דאפי' ביתר
מרביעית לא מטמא מדאורי' אבל שאר
משקין מדאורייתא בכל שהוא ור"ת אומר
דמדאורייתא בעין רביעית לטמא
אחרים אבל מדרבנן מטמא אחרים בכל
שהו לפי' ג' דהשתא לא מסיק חדעתי
שאוכל יטמא אוכל אפי' מדרבנן
מדאורייתא לאו קאמא במשקין ומדרבנן
ולא מוקי כמסקנא דלכול מטמא אוכל
מדרבנן ואף על גב דאין אוכל מטמא
אוכל אפילו מדרבנן מ"מ משכנחא
שלישי ע"י עינים ולבונה או ע"י משקין
דאכתי לא גזרו דכל הפוסל את התרומה
מטמא משקין להיות תחילה: עם בשר
ומשקין מיבעי ליה. וא"ת אחאי לא פריך
מאי איכא שנטמא באב הטומאה אפילו
בראשון ושני נמי כדפריך לקמן על ר"ע
וי"ל משום דר' הניחא קאמר מימיהם של
כהני' משמע שמועלם כך הוא חף קודם
י"ח דבר גזרו דכל הפוסל התרומה
מטמא משקין להיות תחילה דכפ"ק
דשבת (דף יד: ושם) מוקי האוכלין והכלי'
שנטמאו במשקין במשקין הבאי' מחמת
דמים ולפי שגזרו בידים פוסלין התרומה
עושין המשקין שנגעו בהן תחילה:
מאי קא משמע לן דשלישי מותר לעשותו
שני היינו הך. למ"ד אין אוכל
מטמא אוכל מדאורייתא לא פריך
לדלידה הסיף דמותר לעשותו חף
שני דאורייתא:

מטמא אוכל מדאורייתא מדרבנן מיהו מטמא: הוסיף ר' עקיבא מימיהן של
כהנים לא נמנעו מלהדליק בו: מכרי שמן שנפסל בטבול יום מאי הוי
שלישי וכי מדליק ליה בגר שנמא בטמא מת מאי הוי שני מאי קמ"ל
שלישי מותר לעשותו שני היינו הך אמר רב יהודה הכא 'בגר של
מתבת עסקין דרחמנא אמר

שני הוא: הכא בוולד וולד עסקין. האי בוולד הטומאה דקתני מתני' וולד קאמר דהיינו שני
ובשר שנגע בו הוי שלישי וכי הדר שרפי ליה בזהדי בשר שנטמא באב הטומא' שהוא ראשון חוזר ונגעש שלישי זה שני: והא אין אוכל
מטמא אוכל. וכיון דלא מיטמא ליה מאי תוספת איכא: ואין עושה כיוצא בו. ואין מטמא אוכל כיוצא בו: הוא טמא. משמע מיעוטא:
אבל תרומה וקדשים עושה כיוצא בה. דילפינן מנבואת חגי להם וניזין יין ושמן (חגי ז') שפיר. דמתני' בקדשים קיימיה: מקרא
מלא. לא הוליא מחמתו לא תרומה ולא קדשים אלא דבר שלם דיבר דאין אוכל מטמא אוכל לעולם ונבואת חגי עומאות דרבנן היינו
ובגר גזרו כדלקמן אבל דאורייתא לא מטמא אלא אוכל משקה ומשקה לכל לקמן בפירקין (דף יח.) יליף לה דלכול מטמא משקה
משקה אוכל: דאיכא משקין בזהדי בשר. כשנגע באב הטומאה הוי משקה טופח עליה ונטמא עמה וכו' חף המשקה ראשון ובשפופרה
עדיין הוא עליה ומטמא הכשר שנשרף עם זה מחמת המשקין ונגעש שלישי שני מדרבנן מטמא. וקא מוסיף ליה טומאה מדרבנן: מאי
הוי שני. דגר כו' ראשון: היינו הך. דרבי חנינא דתרינא בכהי ומהי כוסין ר"ע דמשמע דהוסיף עדות על עדות מידות על חידוש:
בהלל

קנ
ח מיי' פ"ס
מ' פסול
המוקדשין פ"א
[דף יז]
קד
כ ג מיי' פ"ב
מ' חמץ
ועלם הנכס ד
קח
ד מיי' פ"ט
מ' פסול
מוקדשין פ"א
ד' חמץ
וכחולין פ"ו
ד"ה כל משקה
ובכריתות י"ג
ד"ה חמץ
[וע"פ ב"ש]
ד"ה אכל
קו
ח מיי' פ"ט
מ' אבות
הטומאה פ"א
ח סמ"ג עין
רמ"ו
קו
ח מיי' פ"ט
מ' פסול
מוקדשין פ"א
ה' פסול
ה' פסול
א' עדות פ"ב
[דף יז]
ב ג"ז שם
ג [ו' פ"ט]
עירובין פ"ט
ד"ה הוי אוכל
ותוס' יומ' פ"ב
גרין
הש"ס
ח' פ"ט
ד"ה
דליכא דמשקין
מטמא בפחות
מרביעית וכו'.
ע' ככ"ט לקמן
דף י"ז פ"ב
ד"ה אכל לית
בשר רביעית:

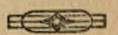
קח
א מ"י
מה' אמות
הטומאה
הכלה ס'
קט
ב מ"י
סס הכלה ג'

מסורת
הש"ס

א [דכזה ליה
לכתוב כחלל
כמו למטה
הטומאה
לא כחלל אלא
לכך כתב
הרב מייסד
למדות דתרכ
הרי הוא
כחלל. ערך
ערך חלל]

טענות פ"ב
ב [לקמן יט'
עט. שבת
קח: מיר כ'
חולין דף ג'
ג [לקמן טו'
פרה פח'
מ"ו]
חולין לד'
ר [ינע"ט תוס'
עירובין פ"א:
ד"ה שמו תוס'
מנחת לא'
ד"ה חמא]

גדיון
הש"ס

(*) גמרא אמר
רשב"ש
(*) קסבר ר"פ.
עין עזרי אבן
מגילה דף י'
ט"ז ד"ה ר"י
תוס'
ד"ה וזילו
הכל וכו'
(*) ח"ק על גב
דגמ"ש עיין
חולין פ"ג ע"ב
תוס' ד"ה
מקשה טכ"י:
(*) כ"ה מ"מ
א"ר' דמנפ
טכ"י. עיין
הגיגה כ ט"א
תוס' ד"ה
בא"ל: פ"ס:
ד"ה הסס
(*) פסול וכו'
ר"ח נמי
שם. עיין
גמ"ס: פ"א
פוס' ד"ה
כחמא:

ואילו הכא פסול וטמא (*)

שלישי קודש דתנן במסכת טהרות (פ"ב משנה ו') שלישי שבוכל
מטמא משקו קודש פסול אוכלי קודש ואחריו קאי (*) מ"מ אור"י דמנע
טבול יום לא חשיב כשלישי דלפ"י בקודש גופי' לא מטמא דנמשיל' בפרק

(גמ' יט') בחלל חרב * חרב הרי הוא כחלל
והוא ל"ה אב הטומאה וקסבר שלישי מותר
לעשותו ראשון ומאי דוחקיה דר"י לאוקמיה
בנר של מתכת נוקמיה בנר של תרם ומאי
הוסיף דאילו התם טמא ומטמא ואילו הכא פסול
וטמא אמר רבא מתני' קשית' מאי איריא דתני
נר שנממא בטמא מת ניתני שנממא בשרץ
אלא איזהו דבר שחלוקה טומאתו בין טומאת
מת לשרץ הוי אומר זה מתכת (*) אמר רבא
ש"מ קסבר ר"ע (*) טומאת משקין לטמא אחריו
דאורייתא דאי ס"ד דרבנן מכדי האי נר מאי
קא מהניא להאי שמן אי לאיפסולי גופיה הא
פסול וקאי כמאי דלמא לטמא אחריו מדרבנן
אי מדרבנן מאי איריא באב הטומאה אפילו
בראשון ושני נמי תחיל' הוי כ' דתנן ל"ה הפוסל
את התרומה מטמא משקין להיות תחלה יחרץ
מטבול יום אלא ש"מ דאורייתא היא: אמר
רבי מאיר מדבריהם למדנו וכו': מדבריהם
דמאן אילימא מדברי רבי חנינא סגן הכהנים
מי דמי התם טמא וטמא הכא טהור וטמא
ואלא מדברי ר"ע מי דמי התם פסול וטמא
הכא טהור וטמא נמא קסבר ר"מ מתני' באב
הטומאה דאורייתא וולד הטומאה דרבנן
דמדאורייתא טהור מעליא ומאי

הקשה ר"י לוקמה ב' דאסור
שמשע ליה בלא כקדש ד: הכא וטמא
מדאורייתא והיינו מדבריהם כי יוכי
שני ה"נ חיסור דאורייתא ור' יוסי דאמר אינה היא המידה אית ליה דלית
לי למילף חיסור מטומאה כמו שפירש לקמן לר"ל משום דבר קפרא דלא
ליצין חיסור מטומאה ואור"י דלא בעי לאוקמא בשבט שזרפין תרומה
קדשו ור"ח כ"ס דאסור דרש דרש רגילין לשרוף והיינו בשבט
התם פסול וטמא והכא טהור וטמא. וקשה לר"י בשלמא למ"ד אוכל
מטמא אוכל ח"ש דלא יליף חיסור דרבנן בשעה ששית מפסול
דאורייתא חלל למ"ד אין אוכל מטמא אוכל מדאורייתא אחלי לא יליף
שפיר כמו שנתור לעשות מפסול דאורייתא ראשון דאורייתא ה"נ מותר
לעשות מאיסורא דרבנן שני דרבנן כדקדמין בסמוך דקאמר נמא דקסבר
רבי מאיר כ' ואור"י דלא דמי דמקילקול דאורייתא שבוכל לקללו עוד
יותר אין ללמוד שבוכל לקלל לקילקול דרבנן יותר אפילו בקילקול דרבנן
חלל בסמוך דממי שפיר קילקול חיסור דרבנן לקילקול שלישי דרבנן דע
דע דרבי יוסי דס"ל לקמן טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא וכו' ואל
ולד טומאה דרבי חנינא דאורייתא לא יליף מיניה חיסורא דרבנן שיהא
מותר לעשותו שני דרבנן דלמ"ד אין אוכל מטמא אוכל כששורפו עם
טמא לא הוי חלל שני דרבנן ור"ח למאי דמוקים לה בולד טומאה דרבנן (*)
רבי חנינא נמי מוסיק אדר"ע דמר"ע דאמר דפסול מדאורייתא מותר
לעשות ראשון לא שמשעין שיהא שלישי דרבנן מותר לעשות שני ובידושלמי
פריך לה וקאמר למ"ד בולד טומאה דרבנן לא בעי ר"ע חלל לפחות
תיפטר בטבול יום דבית הפרס שהוא מדבריהם אף שמהלך דברי רבי
יוחנן לבר קפרא:

אפי' חולין להיות תחלה חוץ מטבול יום שפוסל לתרומה מן התורה וגזירת כהכזב היא ומכל מקום איקנישא טומאה ידידה ולא גזרו
בזה לעשות משקין תחלה דליון דברי תורה לריבוי חיווק ומשום דמשקין עלולים לקבל טומאה ומה היא עלילתן שמקבלין טומאה
שלא בהכרח גזרו עליהן חומר הרבה שיהו כהנים נזסרין לשומרין: אלא ש"מ. מדמהדר למעבדיה ראשון דאורייתא ש"מ לטמא אחרים
ולעשותן שני דאורייתא קאמר כל סדר טומאה דאב עושה ראשון וראשון שני בחולין ותו לא ושני שלישי בתרומה ולישי רביעי
בקודש כולם מדאורייתא ה"ה בפירקין: נמא קסבר ר"מ. מדילין מדבריהם קסבר מתני' דר' חנינא בשר שנממא בלב טומאה
דקמני בלב הטומאה דאורייתא דכל אב הטומאה דאורייתא הוא חלל בשר שנממא בולד הטומאה דקמני כגון שנממא בולד הטומאה
דרבנן כגון כלי שנממא במשקין מדאורייתא אין אוכלין ומשקין מטמאין כלי שאין אוכל נעשה אב הטומאה ורבנן גזרו שיהיו
משקין מטמאין כלי משום משקו וזוהי שכן אב הטומאה כגון רוקו ומימי גלגלו בפ"ק דנדס (דף ו') והאי בשר נממא בלוחו
כלי דהוי וולד וולד דרבנן שהמשקין היו וולד הטומאה וסבלי ה"ה וולד דרבנן ומדאורייתא טהור הוא והאי בשר שנעשה שלישי על
יו טהור בגזרו מן התורה הוא ושמשעין רבי חנינא דכיון דליכא עלה טומאה דרבנן מטמאין לה בראשון דאורייתא:

בחלל חרב. הקיש חרב לחלל מתכת שנעשה במת הרי הוא אבי
אבות הטומאה כמה עצמו ושנעב בטמא מת הרי הוא אב הטומאה
כמוהו גזירת הכתוב היא במתכת חלל טומאת מת ולא חלל שר
טומאת: והו"ל. נר אב הטומאה וכשנתן שמן שלישי לתוכו נעשה

ראשון: נוקמה בנר של חרס. דאינו
אלא ראשון כמנע בטמא מת
ושמשעין ר"ע דשלישי מותר לעשותו
שני ודקשיא לך מאי הוסיף אדרב
חנינא הוסיף מוצא דאילו התם גבי
בשר קדשים כי שריף שלישי בשר
ראשון ועשהו שני מוצא ה"ה מתכתי
לעמא אחרים שהשלישי עושה רביעי
בקודש ועכשיו כשהוא שני הוי מוצא
כלומר לא נשתנה שמו לקילקול יותר
מבשרא שונה ואילו גבי עדותו של ר"ע
גבי תרומה קאי דאילו שמן קודש
אינו חלל של מנחות ואכל הוא
ואינו ראוי להדליק נר ואם נממא
קודש שנתנו במנחה משקד ככלי
אין לו סתור לכהנים וכשרף בקודש
בבית הדשן כשאר פסולי קדשי
קדשים חלל שמן תרומה שנממא
כהנים מדליקין בו דכתיב נתתי לך
את משמרת תרומותי בשתי תרומות
ככתוב מדבר חלל תרומה טהורה
ואחת תרומה טמאה ואמר רחמנא
שלך תהא להסיקה תחת תבשילך
ביצמות בפרק הערל (דף עה.)
ושמן שלישי של תרומה אינו טמא
לעמא אחרים אלא פסול דליון שלישי
עושה רביעי בתרומה וכו' דער עבד
ליה שני ב"ל מאל: מתני' קשיתיה.
לרב יסודה מאי איריא דתני מוצא
מת אי בנר של חרס קאי ובראשון
עסקין למה ליה דנקט שקיבל

טומאה זו מאב הטומאה של
דליון כלי מקבל טומאה חלל מאב הטומאה ומה לי אב הטומאה
דמת מה לי אב הטומאה דשרץ חלל מדנקט מת ש"מ בנר של
של מתכות עסקין דיום חילוק בין נגיעת אב הטומאה דמת
לאב הטומאה דעלמא ואשמעינן דבנר שהוא עלמא אב הטומאה
קאמר: ש"מ. מדקאמר הוסיף רבי עקיבא קסבר טומאת משקין
לעמא אחרים דאורייתא הוא ודלא כהני נחלי דפירקין דאמרי לקמן
שאין משקין מטמאין אוכל מן התורה אלא מדרבנן דאי ס"ד דליון
משקין מטמאין אחרים אלא מדרבנן מאי תוספת דאוסף ר"ע
דאמר שהשמן שהיה שלישי עשאוהו ראשון ומה בכך האי נר אב
הטומאה כי עשאו ראשון ראשון מאי מהני ליה אחרי שלא
יעמא אחרים: לאפסולי גופיה. הוא דמהני ליה הא פסול וקאי:
דילמא. אהני ליה שיטמא אחרים מעכשיו מדרבנן: אי. תוספת
דרבנן אתא לאשמעינן מאי איריא דנקט שמדליקין אותו בנר אב
הטומאה שבושין אותו להאי שמן ראשון דאורייתא ח"ל אשמעינן
שמדליקין אותו בראשון לטומאה או בשני לטומאה נמי תחלה הוי
כלומר איכא נמי תוס' מדרבנן כי ה"הא שנעשה ראשון מדרבנן
ומטמא עוד שני ושלישי דהא גזרו רבנן על המשקין שאפילו נגעו
משקין בשני יעשו ראשונים: דתנן כל הפוסל את התרומה. כל
הק' דמייתקין בפרק יליאות השבת (דף יג:) גבי שמונה עשר דבר
שגזרו עליהם תורת שניים לפסול את התרומה מטמאין משקין
וגזירת כהכזב היא ומכל מקום איקנישא טומאה ידידה ולא גזרו
בזה לעשות משקין עלולים לקבל טומאה ומה היא עלילתן שמקבלין טומאה
שלא בהכרח גזרו עליהן חומר הרבה שיהו כהנים נזסרין לשומרין: אלא ש"מ. מדמהדר למעבדיה ראשון דאורייתא ש"מ לטמא אחרים
ולעשותן שני דאורייתא קאמר כל סדר טומאה דאב עושה ראשון וראשון שני בחולין ותו לא ושני שלישי בתרומה ולישי רביעי
בקודש כולם מדאורייתא ה"ה בפירקין: נמא קסבר ר"מ. מדילין מדבריהם קסבר מתני' דר' חנינא בשר שנממא בלב טומאה
דקמני בלב הטומאה דאורייתא דכל אב הטומאה דאורייתא הוא חלל בשר שנממא בולד הטומאה דקמני כגון שנממא בולד הטומאה
דרבנן כגון כלי שנממא במשקין מדאורייתא אין אוכלין ומשקין מטמאין כלי שאין אוכל נעשה אב הטומאה ורבנן גזרו שיהיו
משקין מטמאין כלי משום משקו וזוהי שכן אב הטומאה כגון רוקו ומימי גלגלו בפ"ק דנדס (דף ו') והאי בשר נממא בלוחו
כלי דהוי וולד וולד דרבנן שהמשקין היו וולד הטומאה וסבלי ה"ה וולד דרבנן ומדאורייתא טהור הוא והאי בשר שנעשה שלישי על
יו טהור בגזרו מן התורה הוא ושמשעין רבי חנינא דכיון דליכא עלה טומאה דרבנן מטמאין לה בראשון דאורייתא:

ומאי מדבריס. דנ"מ: מדברי ר' חנינא. דתרומה עטורה בשש
שעות דמיא להסוף דשלישי דסבור דלורייא ועמא דרבנן וסא נמי
שרייה ומלורייא עד תחילת שבע ואסירה מדרבנן וכיון דאשמעי'
ר' חנינא דמקמינן טומא' דרבנן בטומא' דלורייא דמקמי' ליה

ומאי מדבריהם מדברי ר' חנינא סגן הכהנים
אמר ריש לקיש משום בר קפרא מתניתין
באב הטומאה דלורייא וולד הטומאה
דלורייא ומאי מדבריהם מדברי ר'א ורבי
יהושע הי ר'א אילימא הא רבי יהושע דתנן
א חבית של תרומה שנולד לה ספק טומאה
רבי אליעזר אומר אם היתה מונחת במקום
התורפה ניחנה במקום המוצנע ואם היתה
מגולה יכסנה ר'א אומר אם היתה מונחת
במקום המוצנע ניחנה במקום התורפה ואם
היתה מכוסה יגלנה מי דמי התם גרמא
בערמא הכא בידים אלא הא ר' יהושע דתנן
ב חבית של תרומה שנשברה בגת העליונה
ותחתונה חולין טמאין מודה ר'א ורבי יהושע
א שאם יכול להציל ממנה רביעית במהרה
יציל ואם לאו ר'א אומר תרד ותטמא ואל
יטמאנה ביד רבי יהושע אומר אף יטמאנה
ביד אי הכי האי מדבריהם מדבריו מיבעי
ליה ה"ק במחלקותיו של ר'אורי' למדנו דיקא
נמי דקתני מודה ר'א ור' יהושע ש"מ וכן
אמר ר'נ אמר רבה בר אבא מתניתין באב
הטומאה דלורייא וולד הטומאה דלורייא
ומאי מדבריהם מדברי ר'א ורבי יהושע
איתביה רבא לרב נחמן אומר רבי יוסי אין
הנדרן דומה לראייה שכשהעידו רבותינו על
מה העידו אם על הבשר שנטמא בוולד
הטומאה ששורפין אותו עם הבשר שנטמא
באב הטומאה זה טמא וזה טמא אם על
השמן שנפסל במכול יום שמדליקין אותו בנר
שנטמא בטמא מת זה פסול וזה טמא אף
אנו מודים בתרומה שנטמאת בוולד הטומאה
ששורפין אותה עם התרומה שנטמאת באב
הטומאה אבל היאך נשרף התלויה עם הטמאה
שמה יבא אריהו ויטהרנה הפיגול

מדברין אוכל את הכול מטמאין נמי
תרומה עטורה דלסירה דלורייא
בטומאה דתרומה עמאה דלורייא
דלא מטמאיה לה אלא מדרבנן דאין
אוכל מטמא אוכל אלא מדרבנן:
ארש"ל. לא תדחק לאוקמא הכי
דמאי מדבריהן דקאמר מדברי ר'א
ור' יהושע קאמר ולאו אמתני קאי
ר"מ אלא בעמלא קאי ור"מ מדברי
סופרים שמענו ששורפין כו' ומאן
ניכחו סופרים ר'א ור' יהושע והאי
עדות דר' חנינא ור"ע לא שייך גבי
פסח ואידי דבעי לאורויי ששורפים
קדם עטור עס הטמא נקט לה:
שילד. שארע כגון שנכנס אדם
טמא לשם ספק נגע בה ספק לא
נגע: התורפה. הפקר: יניחנה
במקום המולנע. עדיין מוזהר על
שעוריהם חטמא מפרס בצבירות
בפרק ג (עד כמה) את משמרת
תרומותיה שתיס בשמא' אחת עטורה
ואחת תלויה ואמר רחמנא עבד
לה סימור: יניחנה במקום התורפה.
כל מה אם רלה יכול לגרום לה
טומאה דקסבר יש הם לשמיעין ליה
ותרומתי כתיב חלמא משמיעין ליה
לרבי יהושע דכיון דלינא דריוס
אלא להדלקה יכול לגרום לה טומא'
והא נמי אפי' עטורה בה ציבור
היא ומטמאין אותה: חבית של
תרומה בגת העליונה. היינו עדשים
של גת שקורין מייעי' שהענינים
בתוכה: והסתתרה. היינו צור
שהיו יורד לתוכו: טמאין. חולין
טמאין יש בה וראויין לו צימי
טומאתו או למי שאינו אוכל חולין
בעברה ואם תפול תרומה זו לתוכו
הו"ל מדומע טמא ולא חזי לישראל
משים תרומה ואפילו עטורה ולא
למכור לבשר דכיון דטמאה היא
אסירה ביצמות בהערל (דף עג):
נפקא לן שהאוכל תרומה עמאה

עובר בשש בשש שריק תאכלנו ליה הטמא והסבור יהדיו ולא
לחחר: מודה ר'א ור' יהושע. אף על פי שנחלקו בזה יכול
בסיפא מודין וכו' וכן שם יכול להניל ממנה רביעית
בטירה אם יכול לחזר אחר כלים עטורין ולקבל קודם שתרד
כולם לתוך הקמחאין יקבל הימנה רביעית הלוג: ילוי. יחזר
אחריון ואל יקבלנה בבליים עמאין כדי להניל את החולין
שלא יתערב ממנה בהן ויאסרו והע"פ שבתוך כך ירד ממנה
לתוכם ויפסדו לא מטמאין לה לתרומה משום הללת חולין:
ואם לחז. שלא ימלא כלי סכור וסוף סוף לטומאה אולה כוליה בזה
לחלקו ר'א ורבי יהושע דר' אליעזר חומר אעפ"כ תרד ותטמא
מאילו ויפסיד החולין ואל יעמאנה ביד כדי להניל ר' יהושע אומר
יטמאנה ביד אלא רבי יהושע כיון דסופה לאיצוד שרי למטמאיה
ביד ובפסח נמי ל"ס מחר מדברי יהושע יליף: מחלוקתן
למדנו. שהרי הלכה כר' יהושע בטירות דר' אליעזר נמנו עליו
שלא לקבוע הלכה כמותו מפני תנורו של עכנאי דנ"מ (דף נט):
דיקא נמי. דר"מ מדרי' יהושע יליף מדקא מהדר ליה רבי יוסי
אינה היא מן המידה דמודר ר'א ורבי יהושע בזה ש"מ מינייהו
הוא יליף לה ולקמיה פריך אמאי אינה היא המידה: א"ר יוסי.
ל"מ אין אכיל דומה לרואה נדון שריפת חמץ בפסח שאתה דן
ולמד מאלו דומה לרואה שאתה מביא לרואה מהן עליו על
מה העידו שכולל ללמוד מהן: זה טמא וזה טמא. שלישי בקודם
טמא הוא והראשון שהוא נשרף עמו טמא הוא: שם יבא אליהו.
צינים אפי' שהיא עשנה שריפה מפני איסור המזן לטמא בידים:

באב הטומאה דלורייא. נראה לר' דלהכי נקט דלורייא משום דליכא
אב הטומאה דרבנן כגון מעת לעת שנבדלה ובית הפרס וארץ
העמים והרבה כיוצא בהן והא דנקט דלורייא לא נפקא מינה מיד ל"מ
אין אוכל מטמא אוכל דמ"מ לא מטמא אלא מדרבנן ולא נקט דלורייא אלא
משום דכעי' למימר ילד טומאה דרבנן

דכוי דיוקא דרבנן: ור"ל טומאה דרבנן.
(א) פ"ה כגון כלי שנשמה במשקין והקשה
ה"ר יעקב דלורלני"ש ח"כ היכי יליף
ר"מ מדברי ר' חנינא הא בשר קודם
שנטמא מכילי שנטמ' במשקין אינו נשרף
אלא בעיבור צורה כדמכח במס' חגיגה
(ד' כב, וסס) ופ' אלו מומין (דף לח, וסס)
דקאמר כלי שנשמה במשקין מאחוריו
תוכו ואזני ואזני וידיו וסוריו דעבד
בהו רבנן היכרא דלא לא שריף עליה
תרומה וקדשים מלמך שנטמא נותר
אפי' היה סכור לגמרי מותר לשורפו
עס הטמאה כדמוכח לקמן (ע"ב) מיהו

אי עיבור צורה היינו לינה בעמלא אע"פ
דלא היו נותר לא קבא מיד ופירש"י
אינה היא מן המדה דר' יוסי היינו דלא
ומדינן איסור דרבנן לטומאה דרבנן
וגרסא לר' דוולד טומאה דרבנן היינו
כדמפרש ר' ירמיה הכא בבשר שנשמה
במשקין ור"מ לטעמיה ור' יוסי לטעמיה
דאמר טומאה משקים לטמא אחרים
דלורייא אע"פ דכלי שנשמה במשקין
אין שורפין קדשים אלא בעיבור צורה
בשאר טומאות דרבנן שורפין דלא כל
הטומאות שות ואורי' דלמ"ד אוכל
מטמא אוכל לא אשקרי' לאוקמה לעיל
בולד ולד אלא לר' יוסי דאמר משקין
לטמא אחרים דלורייא וכו' ולד טומאה
דלורייא אכל לר"מ דהוה ולד טומאה
דרבנן בלא ולד ולד איכא חוססת
טומאה דמטיקרא טמא דרבנן והשתא
כששורפין טמא דלורייא הקשה ר'א
למ"ד אין אוכל מטמא אוכל מדלורייא
א"כ לר' יוסי לא משכחת שלישי דלורייא
אלא שנגע שלישי במשקין שנגעו באוכל
ראשון א"כ מאי תוספת טומאה איכא
כששורפו עס הכשר שנטמא באב הטומא'
דכיון דאין אוכל מטמא אוכל לא היו שני
אלא מדרבנן ובאלו הכי היו שני דרבנן
כיון שנטמא מן המשקין דהוה תחלה
ואורי' דכתיב לא נגור' גזיר' דכל הפוסל
התרומ' מטמא משקין להיות תחלה כדפי'
לעיל א"כ האי שלישי נשמה בעלי' ולבנה
דפירש"י ר"ת לקמן גבי רביעי במקדש
וכ"ל השתא דכתיב הקודם מהי למימני
ביה ראשון ושני אע"פ דר"ל בעי לה

לנקבן (ד' כ). ולא חיפשי: דמדלורייא טהור מעליא הוא. הקשה
ר"ה הניחא למ"ד אוכל מטמא אוכל יליף פסיר איסור דרבנן לעבותו שני
משלישי מדרבנן אע"פ דאיסור הוא כמו פסול ולעיל נשמע דטמא ופסול
אינם שני דחשיב ליה הוסיף מ"מ לא בטומאה דרבנן לא משמע ליה להניחא חלל
למחן דסבר הין אוכל מטמא אוכל מדלורייא מאי קסבר אי קסבר דיש
להשנות א"כ בלא שום ראייה יהא איסור דרבנן מותר לעשותו שני דרבנן
ואי קסבר דאין להשנות א"כ היכי יליף משלישי וי"ל דלא יליף טפי אלא
מכיון דלורייא דשלישי שהוא מקולקל דרבנן מותר לעשות שני א"כ אין לחלק
בין דרבנן לדלורייא וילפינן איסור דרבנן מפסול דא' לר' עקיבא דמותר
לעשותו טמא ואורי' דהא דשרי רבי יהושע במתני' לשרוף תלויה עם
הטמאה לר' יוסי היינו תלויה דא' דלדריה שלישי דרבנן חסור לעשות
שני ה: ור"ל טומאה דלורייא. הכא דקיימין אליבא דר"ל לא אשכחן
שלישי דלורייא למ"ד אין אוכל מטמא אוכל חלל פ"י משקין ולאו שני
דרבנן ומאי תוספת איכא וי"ל דלא נגור' גזרה עדיין דכל הפוסל וכו'
כדפי' ועי' עולם ילבנה ליכא לאוקמה דר"ל הוא דכעי' בפ"ב דחולין (דף
לו) אי מהני חיבת הקודם למימני ביה ראשון ושני והא דנקט ר"ל ולד טומאה
דא' בלמוד אפי' אם נאמר בולד טומאה דא' איכא לפרשוי מדבריהם דר'
אליעזר ור' יהושע א"כ נקט דא' לאוקמה אפי' לר"א אכל לר' יהושע אפי'
שלישי דרבנן מותר לעשות שני וכן חמץ בשש שעות שהוא איסור דרבנן
ילין ר"מ מדבריו של ר' יהושע: מדברי ר"א ור' יהושע. והא דחני
במתני' מיליה דר' חנינא ור"ע משום דר' יוסי קטשי וסבר דר"מ מר'
חנינא סגן הכהנים קאמר כדקאמר בסמוך: חבית שנטמא ואלא
טומאה. פ"י הקוטרס כגון שנכנס שם אדם טמא

לחלקו ר'א ורבי יהושע דר' אליעזר חומר אעפ"כ תרד ותטמא
מאילו ויפסיד החולין ואל יעמאנה ביד כדי להניל ר' יהושע אומר
יטמאנה ביד אלא רבי יהושע כיון דסופה לאיצוד שרי למטמאיה
ביד ובפסח נמי ל"ס מחר מדברי יהושע יליף: מחלוקתן
למדנו. שהרי הלכה כר' יהושע בטירות דר' אליעזר נמנו עליו
שלא לקבוע הלכה כמותו מפני תנורו של עכנאי דנ"מ (דף נט):
דיקא נמי. דר"מ מדרי' יהושע יליף מדקא מהדר ליה רבי יוסי
אינה היא מן המידה דמודר ר'א ורבי יהושע בזה ש"מ מינייהו
הוא יליף לה ולקמיה פריך אמאי אינה היא המידה: א"ר יוסי.
ל"מ אין אכיל דומה לרואה נדון שריפת חמץ בפסח שאתה דן
ולמד מאלו דומה לרואה שאתה מביא לרואה מהן עליו על
מה העידו שכולל ללמוד מהן: זה טמא וזה טמא. שלישי בקודם
טמא הוא והראשון שהוא נשרף עמו טמא הוא: שם יבא אליהו.
צינים אפי' שהיא עשנה שריפה מפני איסור המזן לטמא בידים:

לחלקו ר'א ורבי יהושע דר' אליעזר חומר אעפ"כ תרד ותטמא
מאילו ויפסיד החולין ואל יעמאנה ביד כדי להניל ר' יהושע אומר
יטמאנה ביד אלא רבי יהושע כיון דסופה לאיצוד שרי למטמאיה
ביד ובפסח נמי ל"ס מחר מדברי יהושע יליף: מחלוקתן
למדנו. שהרי הלכה כר' יהושע בטירות דר' אליעזר נמנו עליו
שלא לקבוע הלכה כמותו מפני תנורו של עכנאי דנ"מ (דף נט):
דיקא נמי. דר"מ מדרי' יהושע יליף מדקא מהדר ליה רבי יוסי
אינה היא מן המידה דמודר ר'א ורבי יהושע בזה ש"מ מינייהו
הוא יליף לה ולקמיה פריך אמאי אינה היא המידה: א"ר יוסי.
ל"מ אין אכיל דומה לרואה נדון שריפת חמץ בפסח שאתה דן
ולמד מאלו דומה לרואה שאתה מביא לרואה מהן עליו על
מה העידו שכולל ללמוד מהן: זה טמא וזה טמא. שלישי בקודם
טמא הוא והראשון שהוא נשרף עמו טמא הוא: שם יבא אליהו.
צינים אפי' שהיא עשנה שריפה מפני איסור המזן לטמא בידים:

צינים אפי' שהיא עשנה שריפה מפני איסור המזן לטמא בידים:

קח
א ב מ"י
מ"ה תרומה
כ"ד

מסורת
הש"ס

א לקמן ד' כ:
ב: דלורייא וס'
תרומות פ"ה
[פ"ח]
ב: לקמן כ:
תרומות שס
[מ"ט]
מנחות ד' מח
ב: ג' כל פסוטי
המקדשים
[לד]
ד' סך דר'
יהושע יתא
במסנה ט
דתרומות ועי'
ר"ש שם מ"א
ה ע"כ שייך
לעיל ע"כ
ו לקמן דף כ:
תוספתא
פסחים פ"ה
ס"ה

הגהות
הב"ח

(ה) תי' ד"ס
וולד טומאה
דרבנן וכו'
לרבי יוסי
דאמר עושא
משקין:

ק"א
א' מ"י פ"ט
ס"ה פסולי
המקדשים
ק"ב
פ' מ"י פ"ג
ס"ז ומ"ה
ס"ב ד'
ק"ג
ג' מ"י פ"ד
מ"ה אבות
הטומאה
כ"ה א'

הפסח

מסורת
השם

א שבת קדש
לקמן כ' נה'
ב"ה לו. ב"ק
ק"י. כ"מ לת'

ב לקמן ד' פס'
דק קב'
ג לקמן מ"ה

ד [על יד:]

ה ומ"ה י"ל
ד"מ מ"ב
חגיגה ו"ט
ילק' שפ"ר
ש"ך לטעמיה
כ"ן דהל"ה
ק"י ו"ט כ"ו
שפ"ק ממ"ה
ג"ר כ"ה

ולא ידעין אי נגע אי לא נגע וק' לריב"א אי ברה"י ספקי עמא ואי ברה"ר ספקי סבור ונראה לרי"ר לפרש כגון שתי חציות ברה"י ונגע בא מהן ואינו יודע באיזה מהן נגע דהשתא שתייהן תלויות דבר תורה דלא ילפינן מסוט' דברה"י ספקי עמא אלא דבר שיכול להיו' אמת כעין סוטה אכל הכא דודאי אחת מהן טהורה אין לטמאות שתייהן מספק דתתן ב' שני נזירים (נזיר ד' נז' ב' נזירים שאתר להם אחד דריתא א' מכס שנטמא מביאין קרבן טומאה וטהרה ומפרש בגמ' דהוי ספק טומאה ברה"י ואפ"ה לא אמרינן דכל א' יביא קרבן טומאה משום דודאי לא נטמא רק אחד מהן:

הפיגול והנותר והטמא בש"א אין נשרפין כאח' ובה"א נשרפין כאחת ואי ס"ד ר"מ מדברי ר' יהושע קאמר אמאי מהדר לר' יוסי מדר"ח סגן הכהני א"ל ר' יוסי לאו אדעתיה דהוא סבר ר"מ מדר"ח סגן הכהנים קא"ל וא"ל אנא מדר' יהושע קאמינא וא"ל ואפ"י לר' יהושע נמי אינה היא המדה דהא מודה ר"א ור' יהושע ששורף זו בפ"ע וזו בפ"ע ואמאי אינה היא המדה מדה ומדה היא שאני התם דאיכא הפסד חולין מתקיף לה רב ירמיה מתנית' נמי איכא הפסד דעצים א"ל הווא סבא א' להפסד מרובה חששו להפסד מועט לא חששו א"ר אסי א"ר יוחנן מחלוקת בשש א' אבל בשבע ד"ה שורפין א"ל ר' יוירא לר' אסי נימא קסבר רבי יוחנן מתני' באב הטומאה דאורייתא וולד הטומאה דרבנן ומאי מדבריהם מדברי ר"ח סגן הכהנים א"ל אין איתמר נמי ארי' מתני' באב הטומאה דאורי' וולד הטומאה דרבנן ומאי מדבריהם מדברי ר"ח סגן הכהנים ומחלוקת בשש אבל בשבע דברי הכל שורפין לימא מסייע ל' הפיגול והנותר והטמא בש"א אין נשרפין כאחת וב"ה אומרים נשרפין כאחת שאני התם דאית להו טומאה מדרבנן ב דתנן הפיגול והנותר מטמאין את הידים לימא מסייע ליה א' הפת שע"פשה ונפסלה מלאכול לאדם והכלב יכול לאכלה מטמאה טומאת אוכלין בכביצה ונשרפת עם הטמאה בפסח שאני התם דעפרא בעלמא הוא ואי הכי מאי מודה הכי קא"ל ר' יוסי לר"מ אפילו לר' יהושע דמיקל כי מיקל בתלויין וטמאה אבל בטהורה וטמאה לא אי הכי אמאי אינה היא המידה מידה ומידה היא א"ר ירמיה הבא בכשר שנטמא במשקין שנטמאו מחמת שרץ ואזדא ר"מ לטעמיה ורבי יוסי לטעמיה ר"מ לטעמיה דאמר יטומאות משקין לטמא אחרים דרבנן ור"י לטעמיה דאמר יטומאות משקין לטמא אחרים דרנניא

המידה מידה ומידה היא א"ר ירמיה הבא בכשר שנטמא במשקין שנטמאו מחמת שרץ ואזדא ר"מ לטעמיה ורבי יוסי לטעמיה ר"מ לטעמיה דאמר יטומאות משקין לטמא אחרים דרבנן ור"י לטעמיה דאמר יטומאות משקין לטמא אחרים דרנניא

יוסי ואפ"ה ליתכא סס טומא' עליה: סאכי הכס כו'. מהא לא מיתעביע לר' יוחנן דאפ"י בשבע אימא לך דפליג ר' יוסי ואפ"ה דאסירא כו' ואלוין עליה סס טומא' לא מטמאין ליה וזה דמודה דפיגול ונותר משום דאית עלייהו סס טומא' דרבנן: טמאה טומאת אוכלין. הואיל ומתהלה נריתא לאדם ירדה לה תורת טומאה ואין עולה ממנה עד שתפסל מאכלית כלל: ונשרפת עם הטמאה בפסח. ואפ"י ה"א הרומם טהור והא דוחי' ר' יוסי קאמר לה דאי ר"מ אפ"י פת מעליה שרי וס"מ דמודה ר' יוסי ביבא דלאו בת אכילה הוא ויבא דין לפת מעליה ב' שעות: אי הכי. דר"מ מדר' חגיגה ילק' מאי מודה ר"א דקאמר ליה ר' יוסי ה"א קא' יליף ר"מ מדר"ח מהדר ליה איב' מדר"ח ור' יהושע: הכי קאמר ליה. ה"א דקא' ילפת מדר' חגיגה אינה היא מן המידה דמפרש לקמיה ואפ"י לר' יהושע נמי דשמועין ליה דמיקל טפי גבי חצית דקאמר יטמאה ביד מודה בשריפה בפסח דאין שורפין דהתם משום הפסד חולין הוא וכי איכא למימר דמיקל בשריפה בתלויה וטמאה הוא דאיכא למימר דמיקל כדשמועין ליה גבי חצית שגול לו ספק טומאה דאמר ילגה ותכל גרמא וזהו דין בידים אבל בטהורה ליכא למימר דמיקל: אי הכי. דר"מ מדר"ח יליף אמאי אינה היא המדה ומה דה"א דה"א בשש איכא איסורא דרבנן על הסבור כי התם דאיכא טומאה דרבנן וזה ר' יוסי לא שני ליה בין שם טומאה לשם איסור דה"א אמרת דמודה ר' יוסי ב' הואיל ואיכא איסור דאורייתא ואפ"ה ליתכא עלה סס טומא' דרבנן דאורייתא ה"א מצינו איסור דרבנן בטמא דאורייתא: א"ר ירמיה הכא. דבשר שנטמא בולד הטומאה דתני כגון שנטמא במשקין שנטמאו בשרץ: ואזדא ר"מ לטעמיה. דאמר משקין אין מטמאין אחרים ואפ"י אוכלין אלא מדרבנן וזהו דאורייתא טהור מעליה ושרפי ליה בסדי דבשר שנטמא באב הטומאה דמא דאורייתא וגבי טרומה טהורה בשש דאיכ' נמי איסור דרבנן עלה ל"ש: ור' יוסי לטעמיה. דמשקין יטמאוו לבשר זה מדאורייתא הילכך אינה היא מן המידה דמא וטמא הוא ולר' ירמיה איכא ללקשוי א"כ בין לר' יוסי מאי מוספיין לו טומאתו קא מסידי ר"ח מעיקרא בראשון נגע והשתא נמי בדי ראשון שרפין להו ונראה בעיני דר' ירמיה חולד וולד דקאמר רב יהודה סמך ולא חש למידק כולי האי ונקט מילתיה בשר ליטא דמתני' דתני בולד הטומאה לטעול בשש משקין שנטמא בפסח דהו' ספקי משקין שטמא וזהו שני ואשמעי' דשלישי מותר לטעולו שני ואכתי איכ' ללקשויי סוף בין דאין אוכל מטמא אוכל אלא מדרבנן מאי קא מהני ליה הכי דבשר ראשון לבשר שלישי אי לשוייה שני מדרבנן מעיקרא נמי שני מדרבנן הו' דחילה היו מדרבנן דה"א נגע בראשון ואפ"י ע"ש שני ס' פחלה אלא ע"כ ר' ירמיה כרז אלא או כהני ס' דלמרי קדשים עושין טומאה כיוולא בן ואשמעינן ר"ח דשני דרבנן עבדינן ליה שני דאורייתא ולר"מ שמעינן דשני דרבנן דהו' טהור מעליה דאורייתא מותר לטעולו שני דאורייתא וה"א לתרימא טהורא שחפרה נח בטמא ולר' יוסי אשמעי' דשני דרבנן דהו' שלישי דאורייתא עבדינן שני דאורייתא הילכך אינה היא מן המדה ורבינא דאיה

הפיגול. לא נריך הכא אלא מסיים דברייתא: הפיגול והנותר. כל קדשים: וסעמא. דבשר קודש שנטמא דקיי"ל ב' אחרון (דף קב:) דגזרו עליהן שיטמא את הידים ואפ"ה שאין אוכל מטמא חדש גזרו עליהן לטמא את הידים ולא לטמא את הבגד משום חשדי כהנים ועללי כהונה דמפרשין התם ואפ"ה דאית עלייהו טומאה דרבנן אמרי ב"ש דאין שורפין פיגול ונותר שאין טמאים מה"ט עם הטמאה שהו' טמא מה"ט וכ"ש בטרומה טהורה וטמאה ואפ"י ב"ה לא קשרו אלא משום דאית דאית לפיגול ונותר טומאה דרבנן: וא"ל. ר' יוסי לר"מ כי ילפת ליה מדר' יהושע נמי אינה היא המדה דמודין הן ב' ונקמן פריך אמאי אינה היא המדה: מדה ומדה היא. דה"א טהורה גמורה היא הסכית בזה ומשום דכופה לאיבוד שרי לטמאין בידים: לעלים. שלריך להיסק שתי הסקות: מחלוקת בשש. שעדיין אין על הסבור אלא איסור דרבנן אבל בשבע שחפרה כזר מה"ט אין לך טומאה גדולה מזו ודברי הכל אף לרבי יוסי שורפין: נימא קסבר ר' יוחנן. דמתני' דרבי חגיגה בולד הטומאה דרבנן ור"מ מיכא יליף דוקא קמ' שש רבי יוחנן ומשום דאית עליה איסור דרבנן הוא טעמ' דר"מ אבל חס בא לשורפה בחמש וארבע מודה ר"מ דאין שורפין ואפ"ה דאפ"ה לאיבוד דלאו מדרבי יהושע קא' יליף דטעמיה דרבי יהושע התם משום הפסד חולין אי דלמא לרבי יוחנן נמי ר"מ מדרבי יהושע יליף וטעמ' דר"מ לאו משום איסור דרבנן הוא דהו' דין נמי לחמש וארבע והאי דקאמר ר' יוחנן שש אורחא דמלתא נקט: א"ל אין. דוקא שש קאמר ולקמ' פריך אמאי קאמר ר"מ אינה היא המדה: נימא מסייע ליה. דבשבע מודה ר' יוסי: הפיגול ונותר כו'. ר' יוסי א"ל לעיל וקאמר ליה לר"מ דה"א הוא דאמרי ב"ה שרפין כאחת משום דפיגול ונותר איסורי מדאורייתא אבל באיסור דרבנן לא שרי לטמאין בידים שמעי' מינה מהא דבאיסור דאורייתא מודה ר' יוסי ואפ"ה דפליג ר' יוסי ואפ"ה דאסירא כו' ואלוין עליה סס טומא' לא מטמאין ליה וזה דמודה דפיגול ונותר משום דאית עלייהו סס טומא' דרבנן: טמאה טומאת אוכלין. הואיל ומתהלה נריתא לאדם ירדה לה תורת טומאה ואין עולה ממנה עד שתפסל מאכלית כלל: ונשרפת עם הטמאה בפסח. ואפ"י ה"א הרומם טהור והא דוחי' ר' יוסי קאמר לה דאי ר"מ אפ"י פת מעליה שרי וס"מ דמודה ר' יוסי ביבא דלאו בת אכילה הוא ויבא דין לפת מעליה ב' שעות: אי הכי. דר"מ מדר' חגיגה ילק' מאי מודה ר"א דקאמר ליה ר' יוסי ה"א קא' יליף ר"מ מדר"ח מהדר ליה איב' מדר"ח ור' יהושע: הכי קאמר ליה. ה"א דקא' ילפת מדר' חגיגה אינה היא מן המידה דמפרש לקמיה ואפ"י לר' יהושע נמי דשמועין ליה דמיקל טפי גבי חצית דקאמר יטמאה ביד מודה בשריפה בפסח דאין שורפין דהתם משום הפסד חולין הוא וכי איכא למימר דמיקל בשריפה בתלויה וטמאה הוא דאיכא למימר דמיקל כדשמועין ליה גבי חצית שגול לו ספק טומאה דאמר ילגה ותכל גרמא וזהו דין בידים אבל בטהורה ליכא למימר דמיקל: אי הכי. דר"מ מדר"ח יליף אמאי אינה היא המדה ומה דה"א דה"א בשש איכא איסורא דרבנן על הסבור כי התם דאיכא טומאה דרבנן וזה ר' יוסי לא שני ליה בין שם טומאה לשם איסור דה"א אמרת דמודה ר' יוסי ב' הואיל ואיכא איסור דאורייתא ואפ"ה ליתכא עלה סס טומא' דרבנן דאורייתא ה"א מצינו איסור דרבנן בטמא דאורייתא: א"ר ירמיה הכא. דבשר שנטמא בולד הטומאה דתני כגון שנטמא במשקין שנטמאו בשרץ: ואזדא ר"מ לטעמיה. דאמר משקין אין מטמאין אחרים ואפ"י אוכלין אלא מדרבנן וזהו דאורייתא טהור מעליה ושרפי ליה בסדי דבשר שנטמא באב הטומאה דמא דאורייתא וגבי טרומה טהורה בשש דאיכ' נמי איסור דרבנן עלה ל"ש: ור' יוסי לטעמיה. דמשקין יטמאוו לבשר זה מדאורייתא הילכך אינה היא מן המידה דמא וטמא הוא ולר' ירמיה איכא ללקשויי א"כ בין לר' יוסי מאי מוספיין לו טומאתו קא מסידי ר"ח מעיקרא בראשון נגע והשתא נמי בדי ראשון שרפין להו ונראה בעיני דר' ירמיה חולד וולד דקאמר רב יהודה סמך ולא חש למידק כולי האי ונקט מילתיה בשר ליטא דמתני' דתני בולד הטומאה לטעול בשש משקין שנטמא בפסח דהו' ספקי משקין שטמא וזהו שני ואשמעי' דשלישי מותר לטעולו שני ואכתי איכ' ללקשויי סוף בין דאין אוכל מטמא אוכל אלא מדרבנן מאי קא מהני ליה הכי דבשר ראשון לבשר שלישי אי לשוייה שני מדרבנן מעיקרא נמי שני מדרבנן הו' דחילה היו מדרבנן דה"א נגע בראשון ואפ"י ע"ש שני ס' פחלה אלא ע"כ ר' ירמיה כרז אלא או כהני ס' דלמרי קדשים עושין טומאה כיוולא בן ואשמעינן ר"ח דשני דרבנן עבדינן ליה שני דאורייתא ולר"מ שמעינן דשני דרבנן דהו' טהור מעליה דאורייתא מותר לטעולו שני דאורייתא וה"א לתרימא טהורא שחפרה נח בטמא ולר' יוסי אשמעי' דשני דרבנן דהו' שלישי דאורייתא עבדינן שני דאורייתא הילכך אינה היא מן המדה ורבינא דאיה

ספק משקה ליטמא טמא למאחא אחרים טהור. כשנולד ספק במשקה בתחילה טומאתו כגון טמא ששפך רגלו במשקין טהורין ספק נגע ספק לא נגע וזו ספק משקה ליטמא שכולד לו ספק טומאה טמא מן הספק דקסבר טומאת משקין להיות עלמן עמאיו דאוריית' היא דכתיב וכל משקה אשר ישפך וטמא

א"ל ספק משקין ליטמא טמא למאחא אחרים טהור דברי ר"מ וכן היה רבי אלעזר אומר בדבריו רבי יהודה אומר לכל טמא רבי יוסי ור"ש אומרים לאוכלים טמאין לכלים טהורין וסבר ר"א משקין אית להו טומאה בעולם והתניא ר"א אומר אין טומאה למשקין כל עיקר תדע שהרי להעיד (ויוסף) בן יועזר איש צרידה על איל קמצא דכן יועז' משקין בית מטבחיא דכן הניחא לשמואל דאמר דכן מלמא טומאת אחרים אבל טומאת עצמן יש להן שפיר אלא לרב דאמר דכן ממש מאל' אר"נ בר"י אחרא והא דבריו קאמר דנפיש יועז' והא וכן קתני קשיא גופא ר' רב אמר ידבן ממש ושמואל אמר דכן מלמא טומאת אחרים אבל טומאת עצמן יש להן רב אמר דכן ממש קסבר טומאת משקין דרבנן וכי גזור רבנן במשקין דעלמא אובחמשקין בית מטבחיא לא גזור ושמואל אמר דכן מלמא טומאת אחרים אבל טומאת עצמן יש להן קסבר טומאת משקין עצמן דאורייתא למאחא אחרים

קשה כמה מולקין כיון דר' יוסי אליבא דר"ש אומר וזי אינו מודה ר"מ דלר"ש משקין לטמא אחרים דאוריית' הא ר"ש דריש בהדיא ישמא יסמא בההיא דכו ביום דרש ר"ע ותי' ה"ל יוסף מירושלים דס"ל לר"מ דרשמה דכתיב נכי משקין היינו הכשר ומשקה דמקבל טומאה נפקא ליה מדדרש ר"ש גבי מולקין ישמא דשני עשה שלטי ובחולין לר"ש אין אכול מטמא אכול שלטי ע"כ היינו משקין: בשלמא לשמואל דאמר דכן מלמא אחרים. אף ע"כ דר"א קאמר אין להן טומאה כל עיקר היינו משום דקאי בת"כ דאחרי' דרבי שמעון דאמר לאכולין טמא לכלים טהור: דוד בתלושין וחד במחוכרים. והא דכתיב (ויקרא יא) וכי יותן מים על זרע הא אחר' בת"כ דחולין (דף לו: ושם) דחד כמה חד בשרן וזרעין וכיון דלני לן קרא בחד מיניהו דלני חילוק בין תלושין ובין מחוכרים ה"ה בלידך ומחוכרים פ' ריב"ז ר"ל דכשת חיצור נדבקו באוכל והעלה האוכל מן המים אבל אם נגע בשורו במים אינו מוכשר דתמן במסכת מכשירין (פ"ד מ"ו) לנן במערה גדה מדיחתו והוא טהור העליון כל שזו מן המים טמא: תירגמא אדס. נפ"כ דחולין (דף לו:) פריך חבא שטיא והא משקין קאמר ביו"ד דמשמע ב' משקין והוא לא חייב אהאי פירכא משום דמני לשנויי מאי משקין משקה דעלמא דלמא (קידושין' סד:) בגזרות דעלמא והס' פריך משום דלית ליה שטיא אחריתא: דס

דרבנן וכי גזור רבנן במשקין דעלמא במשקין בית מטבחיא לא גזור וכי לא גזור רבנן למטויי אחרים אבל טומאת עצמן יש להן א"ל רב הונא בר חיננא לבריה כי עיילת רקמיה דרב פפא רמי ליה מי אמר שמואל דכן מלמא טומאת אחרים אבל טומאת עצמן יש להן קרי כאן (ויקרא) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל א"ל שישא בריה דרב אידי מידי דהוה ארביעי בקדש מתקוף לה רב אשי רביעי בקדש לא איקרי טמא האי איקרי טמא קשיא ת"ש (ס"ה) וכל משקה אשר ישתה בכ"כ בלי טמא מאי יטמא הבשר הכשר מרישא דקרא שמעת ליה מכל האוכל אשר יאכל וגו' חד בתלושין וחד במחוכרין וצריכי דאי אשמעינן בתלושין משום דאחשביניהו אבל מחוכרין אימא לא ואי תנא מחוכרין משום דקיימי בדוכתייהו חשיבי אבל תלושין אימא לא צריכי ת"ש (ס"ה) אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור מאי יהיה טהור מטומאתו ותלושין מי מכשירין' והאמר ר"י בריה' משקין בית מטבחיא לא דיין שהן דכן אלא שאין מכשירין תירגמא על דם דא"ל חייא בר אבא א"ר יוחנן ו' מניין לדם קדשים שאינו מכשיר שנא' (דברים יב) על הארץ תשפכו כמים דם שנשפך כמים מכשיר

ר"א אומר אין טומאה למשקין. מ"ס"ת כל עיקר ואפי' לטומאת עלמן והאי כל משקה אשר ישפך מוקי לה לקמן לענין הכשר בשמעתין: תדע. דאין לס' טומאה מה"ט כל עיקר ואפי' לטומאת עלמן: שהרי יוסף בן יועז' על איל קמצא דכן. מין נגע שמו איל קמצא דכן שהוא טהור וכשר לאכילה: ועל משקה בית מטבחיא דכן. על משקין של בית המטבחים ששפך כגון הדם והמים שהן דכן שאינן מקבלין טומאה אלא טומאת משקין דרבנן ובהי' לא גזור משום הספק קדשים דאי דאוריית' היכי מזו רבנן לטרינא: הא ניחא. הא דאמרת לר"א יש לכן טומאה לשמואל דאמר האי דכן דיוסף בן יועז' דכן מלמא אחרים קאמר אבל טומאת עלמן יש בהן מליט לתרוי' דהאי אין טומאה למשקין דאמר ר"א למאחא אחרים קאמר דהא מועדות דיוסף בן יועז' מציא ראייה לדבריו ויוסף בן יועז' לא נפיק אחרים קאמר: אחרא. הא דקאמר ר"א דבריו דר"מ אלטמא אחרים טהור דר"מ קאי אבל ליטמא טמא לא ס"ל כוה"י: ה"ג והא דבריו דנפיש קאמר ועוד הא וכן קתני קשיא. דנשיי כלומר דבריו לשון דברים רבים משמע: קסבר. יוסף בן יועז' טומאת משקין אפי' לטומאת עלמן דרבנן: ושמואל אמר כו'. קסבר יוסף בן יועז' טומאת משקין דאוריית' לעלמן מן וכל משקה אשר ישפך אבל לטמא אחרים דרבנן וכי גזור רבנן לטמא אחרים במשקין בעלמא אבל משקין בית מטבחיא לא גזור לטמא אחרים אבל טומאת עלמן יש בהן דהא מדאוריית' רמיא עליהו ולא מזו רבנן למשקליה: קרי כאן והבשר אשר יגע כו'. ונהי דמשקין לא מטמאין אכולין דחולין מיהו גבי קדשים אשר יגע בכל טמא כתיב וכיון דאמר משקין מטמאין מדאוריית' לעלמן כשר קודם הנוגע בכן פרי נגע בטמא: מירי דהוא ארביעי בקודש. דהוא עלמן וטמא דאוריית' קודש: רביעי בקודש לא איקרי טמא. ומק"י הוא דנפיק לן ב' די' הילכך כי נגע ביה קודש לא קרינן ביה הכשר אשר יגע בכל טמא: ת"ש וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא וגו' וקס"ד דס"ק אחד אכולין שבתוכו ואחד משקין שבתוכו יטמאו והאי דלא דרשתי יטמא יטמא מיהא טומאת עלמן מיהא מיטמו: מאי יטמא הכשר. וס"ק כל אשר בתוכו יטמא מכל האוכל אשר ישתה בכל כלי הוי הכשר ויטמא האוכל מחמת אור כלי חרס טמא: בכל כלי. היינו משקין תלושין: דאחשביניהו. הואיל ומלאן גילה דעתו שהוא לר"ך להם וזו חשיבתן: אף מעיין ובור יסיה טהור. דאשמעי' הואיל ומחוכרין ניכחו ולא מיטמו אף תלושין מקבלין טומאה וקשיא לרב: יהיה טהור מטומאתו. וס"ק אם יטמא במעיין ובור מקום מים יסיה טהור ואילן וכל הא שזבין לא מטמאין: ואמיס הוא דמתמא משום דמים תלושין לא חשיבי אבל אשר ישתה לא מתמא דכולהו תלושין ניכחו: אלא שאין מכשירים. אלא הכשר תלושין דרבנן הוא דאי מדאוריית' מן טמא למשקין בית מטבחים דלא ליכשרו: תירגמא. להא דקתני אין מכשירין אדס דמשקה בית מטבחי' ולא אמית ודס קדשים רחמנא אפקיה דל

קיד
א' מ"י פ"ד
מחלכות אבות
טומאה כל' ו
קמו
ב' ד' מ"י פ'
מה' טומאה
אכולין כל' טו
קמו
ס' מ"י פ"א
מחלכות פסולי
מוקדשין כל' לו
(פ"ל רבי יוסף

מסורת
הש"ס

א' דרבי יוס'
תוספתא
דטהרות פ"ה
(ומשום במש' דטהרות מ"א
ומ"ט כע"ד ל' פזכר דברי רבי
מאיר לכן פסיר
איתא דתניא
ספק משקין
פ"ז ד' ג'
[פ"ז]
ב' לקמן פ"ז
ג' פטות פ"ד
משה ט'
נדרים ד' יט.

ד' לקמן פ"ז
פ"ז לו:

ה' פ"ר ר"ש
חולין ט"ז
ד"ס לענין
הכשר
ו' חולין ד' לו
(לקמן ד' כ)
שם דף כ'
דף כב:
ו' חולין לג.
ט':

הגהות
הב"ח

(א) רש"י ד"ס
ספק משקה
ופ' כגון סיס
עקל ביזו:

ואמר רב לקמן: אישתכש כהני. שסברו רביעי בקודש אלמא יין
משמן דמשקי בית מטבחיא ניכסו ומיטמאו ואי קומאט משקין
דרבנן הא אחרת דלא גזור עלייהו ואי נמי בטומאת דרבנן קא
דיק להו חגי לכסיא וכבר נגזר קומאט על המשקין בימי חגי

ואמר רב אישתכש כהני מידי הוא מעמא אלא
לרב רב משקי בית מטבחיא תני אבל משקי
בי מדבחיא מטמא נופא רב אמר אישתכש
כהני ושמאל אמר לא אישתכש כהני רב אמר
אישתכש כהני רביעי בקדש בעא מינייהו
ואמרו ליה טהור ושמאל אמר לא אישתכש
כהני חמישי בקדש בעא מינייהו ואמרו ליה
טהור בשלמא לרב היינו דכתיב ארבעה
(מ"ג) לחם ונזיר ויין ושמאל אלא לשמאל חמשה
מנא ליה מי כתיב ונגע כנפו (ס) ונגע בכנפו
כתיב במה שנגע בכנפו תא שמע (ס) ויאמר
חגי אב יגע טמא נפש בכל אלה היטמא ויענו
הכהנים ויאמרו יטמא בשלמא לשמאל

רביעי בקדש בעא מינייהו. ס"ה דנגע בכנפו היינו שרץ אל הלהם
והללם אל הנזיר וכו' וקשה לר"ת דמאי שנא דולל כל מכל
יהיה סי' או אל כל מכל יותר מכולם ועוד למה דחק שמאל לתרץ במה
שנגע בכנפו לימא אל כל מכל דוקא ועוד למה קורא הכתוב לשרץ כנף
ועוד דמפרש רבינא ההם רביעי בקדש
הכא שלמי שהללם נעשה חב הטומאה
כשנגע בכת (*) והא קיימא לן בהפלת
(דף כח:) דכל דבר שאין לו טהרה
במקוה אינו נעשה חב הטומאה (*) מיהו
י"ל דאין נעשה חב הטומאה היינו
דוקא לעומת חכם וכלים אבל לאוכלין
ומשקים נעשה חב הטומאה ומפרש ר"ת
דהשרץ נגע בכנף ונעשה ראשון והכנף
אל הלהם או אל הנזיר וחד מהניך אל
היין או אל השמן הרי שלשה ואל כל
מכלל הרי ארבע' ונקט סדר כנף מכלל
משקא מכלל דלא בעי למינקט שיעשה
כיוצא בו ולשמאל דייק מדכתיב בכנפו
הרי חמס והשתא אחי ספיר לרבינא
דאמר הכא שלמי שהכנף הנוגע בכת
נעשה חב הטומאה כדין כל הכלים:
אכל

סכיא לרב דהא אמר דכן ממש וכ"ס
אי בדאורייתא קא משתעי קשיא לרב
והא ליכא למימר מדרבנן ודלא
כיוסא בן יעזר דאקרא לא פליג
דמשמע דאית עלייהו קומאט אי
דאורייתא אי דרבנן: מידי הוא טעמ'
אלא לרב. כלום אתה מקשה אלא
לרב רב לא קשיא ליה האי לעולם
חגי דרבנן בדיק להו וכבר נגזר
גזרת קומאט על המשקין ולרב אליב'
דיוסא בן יעזר לא תיקשי דרב
משקי בי מטבחיא תני צדוותו של
יוסף מקשה המטבחים דס ומיס
אכל משקא מדבחיא היין והשמן
שסם משקא המזבח גזור דרבנן קומאט'
עלייהו והיינו דבסדר קומאט דהאי
קרא ליכא אוכל מטמא אוכל ומשקא
וטמא משקא מדרבנן קומאט
פושא כיוצא בה: מי כתיב ונגע
כנפו. אל הלהם דמשמע שסרץ נגע
בלחם דלהם היו ראשון מה שנגע
בכנפו נגע ללחם דהו"ל לחם שני:
קומאט נפש. כס"ד קומאט מה שסוף חב
הטומאה כסרץ: בכל אלה. כסדר
שפירשנו קומאט מה בלחם ולחם כיוצא
וכו': מדהכא לא אישתכש. דאמרו
ליה רביעי טמא כדכתיב ויאמרו
יטמא הכא נמי לא אישתכש והיה
במה שנגע בכנפו אמר להו דהו"ל
שמן חמישי ומשום הכי אמרי ליה
פסור אלא לרב דאמר גבי שרץ נמי
רביעי בעא מינייהו מהי טמא דאמרי
ליה פסור: בקיאיין הן בטומאת מת.
ויוודעים שהשלישי עושה בה רביעי
אלא היו בקיאיין בטומאת שרץ
וסבורין שאין שלמי עושה בה רביעי:
רבינא אמר. לא היו בקיאיין דרביעי
בקודש כלל וגבי מת שלמי בקודש
בעא מינייהו דהאי קומאט נפש דקרא
לאו קומאט מה אלא מה ממש כלומר
קומאט נפש ומת אבי אבות ולחם
אב ונזיר ראשון ויין שני ושמן שלישי:
יענו חגי ויאמרו וגו'. סיפיה דקרא וכן כל מעשה ידיהם וקריבו שם טמא הוא: בשלמא לרב. דאמר אישתכש כהני היינו דקרי למעשה
ידיהם טמא: איתמוריה קא מתמה. מאחר שבקיאיין הן בהלכות קומאט ובי כל מעשה ידיהם טמא הוא: וכן. לאו תמיהא משמע: שקילקלו
מעשיהם. לאחר זמן היה מתנבא שקילקלו מעשיהן בביט שני בשאר עבירות: וללוי. דתני מדבחיא והכא כתיב יין ושמן דמטמאו הא ניחא
אי סבר ליה כהא מילתא כשמאל דרבן דיוסא בן יעזר דכן מלטמא אחרים הן אכל קומאט עלמן יס בהן משכחת לה להאי דכתיב אם
יעב טמא נפש בכל אלה דקאמר יטמא דנגעו כולהו בראשון ולאו אסדרא קמא נקט ולא אישתכש כהני שבתחילה שאלם על הסדר ואמרו
לו על האחרון לא יטמא מפני שהיין לא יכול לטמאו לשמן שאין משקין בי מדבחיא מטמאין שום דבר ולכסוף שאלם אם יגע הטמא עלמן
בכל אלה כלומר או בזה או בזה ואמרו ליה יטמא: אלא אי סבר ליה כרב דאמר דכן ממש היכי משכחת לה. להאי יטמא דקרא בשלמא לרב
נופיה לא קשיא דאיכא תני מטבחיא אלא ללוי קשיא: ולשמאל דאמר לא אישתכש ופריש למילתיה משום דחמישי הוה השמן דמה שנגע
בכנפו כתיב הא אי רביעי הוה שמן הוה טמא ואף על גב דמן היין קבלה אלמ' משקין מטמאין אחרים: הא ניחא. אי תנא צדוותו
של יוסף משקא מטבחיא' אבל משקא מדבחיא אפילו אחריו נמי מטמאו היינו דפריש למילתיה לעיל ואמר האי דלא חגי שבוש משום
דחמישי הוה וסיין שבוש רביעי לא עביד ליה חמישי הא אי הוה יין שלמי הוה עביד ליה רביעי אלא אי תני מדבחיא כליו מאי איריא
דפריש לעיל משום דחמישי הוה אפילו אי הוה יין שני שלישי לשמן לא עביד: משקי בי מדבחיא. כלומר כל אלו של קודש נקראין על שם
מזבח כגון דס לזריקה ומיס ויין לנסך ושמן למנחות: שנטמאו בפנים. בעורה וסוליאן לחוץ ונפסלו ביול' שאין ראויין עוד למזבח: פסורין.
פלגמ' אחרים שהרי לא ירדה להן תורת קומאט מתחילה לטמ' אחרים וכן עלמן ודאי קמאין כצוהת חגי: אבל נטמאו בחוץ. קודם
שהא שם מדבחיא עליהן והכניסן לפנים קמאין ואפילו לטמ' אחרים דקומאטן כבר ירדה בהן ומי הפקיעה: איני. חריש' פריך דקחטי
סוליאן לחוץ פסורין ולא אמרינן תחול קומאטן למפרע: אלא במקומן. בפנים: לא למעוטי נטמאו בחוץ והכניסן לפנים. כדמתרץ לישנא
בסי' דפילתא דהכי משמע אלא כשנטמאו במקומן ומשום דלא סייעיה לפרושא דפילת' פריך ליה והא במקומן קאמר דמשמע בל וכן
סבן במקומן פסורין ותו לא:

מדהכא לא אישתכש התם נמי לא אישתכש אלא לרב מ"ש הכא דאישתכש
ומאי שנא התם דלא אישתכש אמר ר"נ אמר רבה בר אבבה בקיאיין הן
בטומאת מת ואין בקיאיין הן בטומאת שרץ רבינא אמר התם רביעי הכא
שלישי ת"ש (ס) ויענו חגי ויאמרו כן העם הזה וכן חגי הזה לפני נאם ה' וגו'
בשלמא לרב היינו דכתיב טמא אלא לשמאל אמאי טמא איתמוריה קא
מתמה והא וכן כל מעשה ידיהם כתיב אמר מר זוטרא ואיתמא רב אשי
מתוך שקלקלו את מעשיהם מעלה עליהם הכתוב כאילו הקריבו בטומאה
נופא רב תני משקי בית מטבחיא ולוי תני משקי בי מדבחיא ללוי הניחא
אי ס"ל כשמאל דאמר * דכן מלטמא טומאת אחרים אבל טומאת עצמן
יש להן משכחת לה דנגעי כולהו בראשון אלא אי סבר ליה כרב דאמר
דכן ממש היכי משכחת לה על כרחך כשמאל ס"ל ולשמאל הניחא אי
סבר לה כרב דתני משקי בית מטבחיא אבל משקי בי מדבחיא אחריני
נמי מיטמא רביעי הוא דלא עביד חמישי הא שלישי עביד רביעי אלא
אי סבר ליה כלוי דתני משקי בי מדבחיא מאי איריא רביעי דלא עביד
חמישי אפילו שני ושלישי נמי לא עביד על כרחיך כרב ס"ל תניא כוותיה
דרב תניא כוותיה דלוי תניא כוותיה דלוי הדרם והיין והשמן והמים משקי
בי מדבחיא שנטמאו בפנים והוציאן לחוץ טהורין נטמאו בחוץ והכניסן
בפנים טמאין איני והאמר ריב"ל משקי בי מדבחיא לא אמרו דכן אלא
במקומן מאי לאו למעוטי נטמאו בפנים והוציאן לחוץ לא למעוטי נטמאו
בחוץ והכניסן בפנים והא במקומן קאמר הכי קאמר לא אמרו דכן אלא
שנטמאו במקומן תניא כוותיה דרב הדרם והמים משקי בית מטבחיא
שנטמאו בין בכלים בין בקרקע טהורין

א לפי ש

גליון
הש"ס

(*) תוס' ד"ה
רביעי בקודש
וכו' והא קיי"ל
בהפלת. ס"ה
לא נזכר כ"ט
מזה וז"ל
כדמזכר סוף
עירובין קד:
ע"כ כ"כ כס
ע"כ תוס' ד"ה
וקיימתי:
(*) כא"ד מיהו
י"ל עיין טורי
אבן חנניא כ"ה
ע"ה ד"ה ס"ה
תש"ב:

פסלו במצוה. דאזין ראוויין למי חטאת ואזין עת שמן עליהן וחי
 אית ליה לרבי יסודם משקין בעלמא מטמאה חורב להי בדמלי מותרת
 מי חטאת לענין דלא הוי טמא אב טבומאה למאח ארש וכלים שם
 משקס טמא מי ליכא פלייטח כשרא משקין למאח בשל זש טהור
 חורב ואחריהו בעלי במצוה לגמרי

אובל ואחרי צטלו במעיה לגמרי
אפילו מלקט' בשר זה דהיינו טומא'
אובלין קלה כהי דטומאה חמורה לא
מטמאו חס נגשו אדם וכלים בזה
בתוך המעים דהא חין סם מי חטאת
עליה טומאה קלה כגון אף בשכר
למאור דלא משקין בעצמא ניכסו
ושם טומאה לא פסק מיכיהו
דניטמאו מהמת עלמן דלחין נגישה
צדוקה ממה סתן נוגינן בעצמן וכי
אילן סם מי חטאת מיכיהו הו' להו'
משקין נגעו בו חטאת אלא ש"ט
מכלהי דהר דים וכיון דבתוך
מטמאו משקין אובלין אלא דברבין
הכא דמילתא דלא שכיחא לא גזור:
טומאה חמורה. אדם וכלים טומאה
קלה אובלין: וזה בשכר טומא קאמ'.
דלא ימאח אלא אף השכר ולא תנא
אדם וכלים הטומא בזה טומא:
אלב טומאה חמורה. שיהא עדיין
שמן עליהן לסמא אדם הטומע בזה
לא מטמאי שרבי יסודה אומר צטלו
במעיה מתורת מי חטאת: רב אשי
אמר לעולם לגמרי. דאפילו סם
משקה בעלמ' יוכא עלייהו דרוב'
משקה סרוח ותיאב ב"כ וכל משק'
אשר ישתה בכל כלי יטמא פרט
למשקה סרוח: רבי יוסי תלמידיו
של רבי עקיב' היה דתני' ביצמות
בהבא על יצמתו (דף סב:) והיה
העולם שחם עד שבא ר"ע אלא
דביתונו צדדרוס וטבאה להם ואלו
הן רבי מאיר ור' יהודה ור' יוסי
אריס ר"א בן שמוע: דדריש יטמא.
דכתי' בצי אובלין טמאין יטמ' ואיהו
גמי דריש יטמא דכתיב גמי משקין
טמאין יטמא: זו ציוס. ציוס שמיו
את ר"א בן עזריה לגשיאות: אשר
יפול מהם לא תובא. ותניא בבבלי
אחשתי (דף כד:) אף על פי שלא
נגע אלא נתלה באוירו סו"ל כלי
דאשון וכתיב כל אשר בתוכו יטמ'
מהמת הכלי סו"ל אובל שני ואינו
אחר טמא אלא יטמ' לדרוש ביה
יטמא: לימד על ככר שני. דהא קרף
מאשתי באובלין כדכתיב בתריה
חבל אשתי אשר יחבל והוא היה

[illegible]

יי שמעתי כבר עושה כיוצא בו ואית' ליה לרע' אובל ממח' חק כאמר וא"כ כי אקשי לעיל והא' הין אובל ממח' אובל ע' גופיה איירי ביה והסוסין עדות על עדותו ולקמן דקאמר מה כיוצ' בה הרי מליו' לרע' ועוד בהדוא אמר לקמן בהדוא יטמא מר רבי יוסי דממח' אובל היכי דריש ליה רבי יוסי דמוקי ליה למח' בלי. אם היה המסקה הזה בתוכו כל כלי חרס דהא ענה קאי יטמא כדאמרין לקמן דלהכי קרי' יטמא למיח' דהוא טמא ואין עושין שם חרסין קאמר יוטמא דריש' דכתיב גבי אובל ע"כ לטמא משקין טמא ואין עושה כיוצ' בו ומדאלסמריך למעומוי אובל מכלל דמשקין יטמא דסוף' לטמא את הכלים והאמאי קאמר רבי יוסי לכלים טמא. לקמן כל אשר בתוכו יטמא מכל האובל אובלין וישקין מיטמאין ואין מחמת כלי אינו דין וכו'): ואימא כי לא ממחאו משקין הבאין מח' כי לא ממחאי משקין כלי' הני מילי משקין הבאין מחמת כלי

(200)

תולין דף לז

“ 61)

ס רק
המורה חו :

שני. חסולת

מזל כרש

י"ה אס
דנאח

וע"ע תוספות

י"ה כל ותוסף

ה"ה חס ישיבת

ה' ר"מ כתב

יטור אחד

[מרחש
[חש

ו לעיל יד.

ב לקמן עו: יטמא מג: יבשת כב: קידושין ד: פסטה כט: כ"ט לד: פסחדרין מ: מא: זכחים: פס: קי:

ג חולין קיח: פסח דף כט: חגיגה דף קד: שם יח: (תוספתא דחגיגה פ"ג)

(ב) רש"י ד"ה יטמא דלחין וכו' דקרינן בתרומה יטמא כ"ב כ"ג כלומר מדלא קרינן יטמא: (ג) ד"ה יטמא: חד ליה: במשקין יטמא: פסח חש"ס

ולא' מק"ו קאמי ומה משקין הבאין מחמת כלי. וא"ת נילף מק"ו לאוכל ומה אוכל הכא מחמת שרץ משמא משקין שרץ גופה לא כל שכן והשתא נימא דבין משקין ובין אוכל משמא כלי ויל' דע"כ אין אוכל משמא כלי אפי' בא מחמת שרץ מק"ו דמשקין הבאין מחמת כלי

ולאו מקל וחומר קאתי ומה משקין הבאין מחמת כלי משמאין משקין הבאין מחמת שרץ לא כל שכן דיו לבא מן הדין להיות כגדון יטמא דרישא היכי דריש מכל האוכל אשר יאכל אשר יבא עליו מים יטמא יטמא לממא את המשקין אתה אומר לממא את המשקין או אינו אלא לממא את הכלי אמרת ק"ו ומה משקה שמשמא אוכל אינו משמא כלי אוכל שאין משמא אוכל אינו דין שלא יטמא כלי הא מה אני מקיים יטמא לממא את המשקין שהן עלולין לקבל טומאה מאי איריא משקין משום דעלולין לקבל טומאה תיפוק ליה משום דליכא מידי אחרתא ה"ק וכ"ת אוכל חמור דמשמא משקין ניטמא לכלי ההוא חמורא דמשקין הוא משום דמשקין עלולין לקבל טומאה ומה היא עלילתן שמקבלין טומאה שלא בהכשר יטמא דאין עושה כיוצא בה מהכא נפקא מהתם נפקא א' (ויקרא יא) וכי יותן מים על זרע ונפל מנבלתם עליו טמא הוא הוא טמא ואין עושה טומאה כיוצא בה חד במשקין הבאין מחמת כלי וצריכי דאישמענין במשקין הבאין מחמת כלי משום דלא חמירי אבל במשקין הבאין מחמת שרץ דחמירי אימא עושה טומאה כיוצא בה ולשמענין משקין הבאין מחמת שרץ וכ"ש משקין הבאין מחמת כלי ב מלתא דאתיא בקל וחומר טרח ובתב לה קרא אמר ליה רבינא לרב אשי והא אמר רבא לא רבי יוסי סבר רבי עקיבא ולא ר"ע סבר ר' יוסי א"ל רבי יוסי בשיטת ר"ע רבו אמרה וליה לא ס"ל א"ל רב אשי לרב כהנא בשלמא ר"י לא סבר לה כר"ע דתניא אמר רבי יוסי מנין לד' בקודש שהוא פסול ודין הוא ומה מחוסר כיפורים שמותר בתרומה פסול בקודש שלישי ולמדנו שלישי בקודש שמו התורה ורביעי מק"ו שלישי מה"ת דכתיב (שם ו) והבשר אשר יגע בכל

דכא צין יטמא דלחולין צין יטמא דמשקין חש"ס כתיבי: בשעת רבי עקיבא רבו אמרה. להא דאמר טומאת משקין לממא אחרים דאורייתא יביעי ליה למדרש יטמא יטמא אחרים אית ליה דמשקין טומאת אחרים

אליבא דר"ע אמרה דריש ליה גבי אוכלין וקא"ר יוסי הוילי דריש ר"ע יטמא יטמא אית ליה דמשקין טומאת אחרים דאורייתא אכל רבי יוסי לא סבר ליה כר"ע. דשני עושה שלישי בחולין: דתניא אמר רבי יוסי מנין לרביעי בקודש שפסול ודין הוא מה מחוסר כיפורים שמותר בתרומה. כדילפינן ביצמות פרק הערל (דף עד:): מקראי טבל ועלה אוכל במעשר הערבי שמו אוכל בתרומה כדכתיב ובה השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים: אסור בקודש. כדילף הכס מוכפר עליה הכהן וטהרם מכלל שיהא מותר עד עכשיו: שלישי שפסול בתרומה. לרצון דפליגי אדרבי עקיב' ופסק' לן בק"ו מטבול יוס ומה טבול יוס דמותר בחולין אסור בתרומה שני שפסול בחולין אינו דין שיעשה שלישי בתרומה במסכת סוטה פ' כסא[המים בודקין ד'] כ"ט ובקודש דין הוא שיעשה כס רביעי מק"ו מחוסר כיפורים: ולמדנו שלישי בקודש מן התורה. דלא תימ' דיו לבא מן הדין להיות כגדון מה תרומה עושה שלישי ומה לא אף ו עושה שלישי ומה לא דמשום שלישי לא איצטריך לן ק"ו דמשום דהתורה למדנו שלישי וכו' אלא דלמא דמיא' ב"ב פ' פ' שני (דף כב.) דהיכא דמיפדד ק"ו לא אמרינן דיו

ומשני משקין הבאין מחמת שרץ מי כתיבי. באורייתא ממשקין מחמת כלי הוא דלמא ומה כו' וכיון דמינייהו הוא דילף דיו למשקין שנגעו בשרץ הבאין מן הדין דמשקין שנגעו בכלי להיות כגדון מה אלו אין מממאין כלי אף אלו אין מממאין כלי: יטמא דרישא. גבי אוכל היכי דריש ליה ר"ע: משקה שמשמא אוכל. כדאמרן לעיל אינו משמא כלי כדאמרן אוכל שאין משמא אוכל דאין טומאה עושה כיו"ל דה אינו דין כו' והוא הדין דמאי למימר כמי קל וחומר מיניה וביה כדאמרן גבי משקין דמי' הכי מה כלי שמשמא את האוכל הוא אינו מטמא כלי אוכל שבו מחמת כלי כו' אלא משום דהדר מיעטריך ליה למימר כדלעיל ואימא הכי מיילי אוכל הכא מחמת כלי אכל אוכל הכא מחמת שרץ לממא כלי ויחא ליה למימר ממשקה דאוקימנא דהו דלא שאל געו בשרץ לא שאל ניטמא מן הכלי לא מטמא כלי: וכי תימ' אוכל חמור. ממשקה דאילו משקה אין משמא משקה ואילו אוכל קאמרנא משמא משקה הילכך אף על גב דאין משקה מטמא כלי יטמא אוכל משמא כלי: הווא. דאוקימנא דאין יטמא דלחולין לממא משקה חמורא דמשקין היא דעלולין לקבל טומאה: יטמא דאין עושה כיו"ל דה. כלומר השתא דרשינן יטמא יטמא והא דקרי' בתרומה (ה) יטמא ללמד מיעוט דאין משמא כיו"ל דו כגון אוכל אוכל ומשקה משקה: הוא. מיעוטא ואוכל דכוותיה קא מיעוט: חד. (ב) למעוטי משקין הבאין מחמת שרץ אף על גב דלא כתיבי דהאי קרא משקין דכי יותן מים על זרע וגו' דמשמע אפילו שנגע בהן שרץ לאחר שנגעו מיהו גלי בצוול וזהו דין למשקה: וחד במשקין הבאין מחמת כלי. הווא יטמא דלעיל חירי בבאין מחמת כלי: וזה אמר רבא לא רבי יוסי. דלקמן דדריש קל וחומר ממחוסר כיפורים סבר לה כרבי עקיב' שיהא שני עושה שלישי בחולין ולא רבי עקיב' סבר לה כרבי יוסי במאי דמיייתי לקמן רביעי בקודש מקל וחומר ממחוסר כיפורים ומילתיה דרבא פרסיה רב אשי ורב כהנא לקמן בסמוך וכיון דאית ליה לר' יוסי משקין טומאת אחרים דאורייתא לא משכח רביא אלא יטמא דריש יטמא על כרחך אית ליה שני עושה שלישי בחולין

דכא צין יטמא דלחולין צין יטמא דמשקין חש"ס כתיבי: בשעת רבי עקיבא רבו אמרה. להא דאמר טומאת משקין לממא אחרים דאורייתא יביעי ליה למדרש יטמא יטמא אחרים אית ליה דמשקין טומאת אחרים דאורייתא אכל רבי יוסי לא סבר ליה כר"ע. דשני עושה שלישי בחולין: דתניא אמר רבי יוסי מנין לרביעי בקודש שפסול ודין הוא מה מחוסר כיפורים שמותר בתרומה. כדילפינן ביצמות פרק הערל (דף עד:): מקראי טבל ועלה אוכל במעשר הערבי שמו אוכל בתרומה כדכתיב ובה השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים: אסור בקודש. כדילף הכס מוכפר עליה הכהן וטהרם מכלל שיהא מותר עד עכשיו: שלישי שפסול בתרומה. לרצון דפליגי אדרבי עקיב' ופסק' לן בק"ו מטבול יוס ומה טבול יוס דמותר בחולין אסור בתרומה שני שפסול בחולין אינו דין שיעשה שלישי בתרומה במסכת סוטה פ' כסא[המים בודקין ד'] כ"ט ובקודש דין הוא שיעשה כס רביעי מק"ו מחוסר כיפורים: ולמדנו שלישי בקודש מן התורה. דלא תימ' דיו לבא מן הדין להיות כגדון מה תרומה עושה שלישי ומה לא אף ו עושה שלישי ומה לא דמשום שלישי לא איצטריך לן ק"ו דמשום דהתורה למדנו שלישי וכו' אלא דלמא דמיא' ב"ב פ' פ' שני (דף כב.) דהיכא דמיפדד ק"ו לא אמרינן דיו

(*) גמ' כל פס
שכבף אחת
פיין חולין ל
פ"א חוס'
ד"ס גר"ד

5131

בסחם ידים והנה ידים דכל הפוסל התרומה ממא ידים להיות שניות
אילו אלא לקדשים כמובח בהניגה ותירץ ר"י דכך נזירה ודאי אינה
היא להניגה אלא מסתמא כשנזרו אסחם ידים שיהיו שניות (ה) נזרו
כמו כן מסתמא על ידים הנזופות בראשון שיהיו שניות הילכך הני

קבה
מ"ח פ"ח
פס' אבות
בסומא
פס' אבות
בסומא
קב
פס' אבות
בסומא

זכות ופוסל וזכות ותקנה היא לנו מהפסד קדשים שלא נזורה גזר
ידים במקדש ליעמא בדבר שאין ממא אדם דהאי מחט מוקמי
ליה לזלו בר עמוי אדם הוא דאילו חוץ למקדש ממא אדם ידים
בטומאת כל דכו אפילו סתמן משום ידים עסקניות: וימא. נמי

זכינו שאין טומאת כלים במקדש
מדרכין בדבר שאין ממא מן
התורה דאילו בחולין גזור רבין ביה
טומאה ואף על גב דמדאורייתא
מכור כדתן גבי שמועש עשר דבר
והאכלים והכלים שנטמאו במשקין
והכל קמין סבין עמוד: ידים קודם
גזירה כלים נשנו. ליעמא מדרכין
וכשעידו עדות זו עדיין לא נזורה
גזירה חכמים על טומאת כלים
דרכין לפיכך לא יוכל לומר וזינו
שאין טומאת כלים במקדש דהיינו
שעתא אפילו בעמל' נמי לא סווי:
בו ביום. בעליות חנניא בן חזקיה
בן גרון ביאת שבת דמן הל' **ה**
פוסלין את התרומה: הספר. והתם
מפרש עמ' משום תקנת ספרים
שהיו מניחין את הספרים ע"פ
התרומה ועכברים אוכלים אותם:
והידים. אפילו סתמן אס נע
בתרומה בלא נטילת ידים: והסבול
יוס. והתם פריך הא דאורייתא סיה
ומשני סמי מכלן טבול יוס: אלא
אמר רבא. ודאי כבר נזורה על
הכלים מדרכין שנטמאו במשקין
ומהו הכא סבין משקין והנה
לטומאת סבין דאפילו בחולין שלא
חשו להפסידין לא שייכא בזה הכא
טומאה לסבין דהאי סבין דנע
במאי שנטמאו לא בשר ולא מחט
אין יכולין לטמאו דאין אוכל כל
שאין אב הטומאה ממאין כלים
אפילו מדרכין ולא גזור חכמים
מדרכים טומאה על הכלים אלא
שיטמאו מן המשקין ומשום משק
זו וזכר: מאי עבדיהם. דמימא
בשר: ספק מחט. לא ידעין אי
מא אי עמוד ושל מי היתה: על
ספק הרוקין. לומר שמא של זו או
של דהס בן ורוקין אב הטומאה בן
למא אדם דכתיב (ויקרא לו) וכי
ירוק הוב: מחט של טמא מת. שהוא
אב הטומאה והמחט עלמו אב
הטומאה דחרב הרי הוא כחלל
ולקמיה פריך אמאי הסבין והידים
מכורין אף גופו של כהן טמא הוא

ונימא שאין טומאת ידים וכלים במקדש אר"י
אמר רב ואיתימא ר' יוסי בר' חנינא ידים קודם
גזירת כלים נשנו אמר רבא והא תרוייהו בו
ביום גזרו * דתנן הספר והידים והטבול יום
והאובלין והכלים שנטמאו במשקין אלא אמר
רבא הנח לטומאת סבין דאפי' בחולין נמי לא
מטמא האי סבין דנע במאי אילימא דנע
בבשר הא אין אוכל מטמא כלי ואלא דנע
במחט והא אין כלי מטמא כלי האי מחט
מאי עבדיהם אינן ספק מחט והא איתמר
ר"א ורבי יוסי ברבי הניחא לא גזור על
ספק הרוקין שבירושלים וחד אמר לא גזור
על ספק הכלים שבירושלים אר"י אמר רב
בגן שאבדה לו מחט שמא מת והכירה בבשר
רבי יוסי ברבי אבין אמר בגן שהיתה פרה
חסומה ובאה מחוץ לירושלים: גופא ר"א
ורבי יוסי ברבי חנינא חד אמר לא גזור על
ספק הרוקין שבירושלים וחד אמר לא גזור על
ספק הכלים שבירושלים רוקין תנינא כלים
תנינא רוקין תנינא ידתן כל הרוקין הנמצאין
בירושלים שחורין חוץ משל שוק העליון ליצ
אע"ג דאיתחזק זב כלים תנינא ידתן כל
הכלים הנמצאים בירושלים דרך ירידה לבית
הטבילה שטמאין הא דעלמא שחורין הא דעלמא
אימא סיפא דרך עלייה שחורין הא דעלמא
שטמאין אלא רישא דוקא וסיפא לאו דוקא
ולאפוקי גזייתא ולרב דאמר בגן שאבדה לו
מחט שמא מת והכירה בבשר כיון דאמר מר
הבחל' חרב חרב הרי הוא כחלל אדם וכלים
נמי ליטמא אחר רב אשי זאת אומרת לעזרה
רשות הרבים היא והוא ליה ספק טומאה
ברשות הרבים וכל ספק טומאה ברה"ס פיקו
מהור הא ברה"י פיקו טמא הוא מבדי האי
מחט דבר שאין בו דעת לישאל הוא י' וכל
דבר שאין בו דעת לישאל בין ברה"ב בין ברה"י
פיקו מהור משום דהוי ספק טומאה הבאה
בידי אדם טמא ר' יוחנן י' ספק טומאה ברה"י אדם

ידים שנעשו במחט שהיא ראשון היה
להם להיות שניות אלא דאין טומאת ידים
במקדש: ונימא אין טומאת ידים
וכלים במקדש. תימא לר"י ממא היה לו
לכלי לטמא אי משקין הא משקין בית
מבכיהו דכן וי"ל דר"ע היה דאמר
טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא א"כ
לית ליה שיהא דכן וזה חין נראה לו
דל"ע יהי דכן דכן מלמא כלים וא"ת
דלמא כי חמר ר"ע זכינו עדיין לא
נזורה גזירה כלים ונזירה ידים לקודם
כבר נזורה כדאמרין בפ"ק דשבת
(ד' פו. וס') דשלמה גזר לקודם ואינהו
גזרו להרומה וי"ל דגזירה דכלים היינו
בי"ח דבר וי"ח דבר קדמו לר"ע וא"ת
מא ליה לגמרא שאין טומאת כלים
במקדש דלמא בי"ח דבר גזרו על כלים
אף במקדש וזה דקתני שהסבין עמוד
היה כשנית קודם י"ח דבר שהיה
מערותו של רבי חנינא סגן הכהנים וי"ל
דלס איתא דגזרו בי"ח דבר טומאה על
הכלים במקדש ה"ל לחיוב בהדיא בשם
מקום לשמעיה דהיה דקתני שהסבין
עמוד קודם גזירה בשנית: תרוייהו כו
ביום גזרו. תימא דידים לקודם שלמה
גזר וי"ל דר"ע א"ת דבר קאי שהיתה
מחט וה"ק בי"ח דבר כשעסקו בדני
ידים לא ר"ע לגזור טומאת ידים
במקדש: דהאי סבין דנע במחט. וס"ל
מייירי בלא משקין: אין כלי מטמא כלי.
ולית ליה דבר האדה דמוקי לה במחט
טמא מת דהוא כלי מטמא כלי אלא
כרבי יוסי דאמר בגן שהיתה פרה
הסומה: הא ברשות היחיד פיקו
טמא. תימא הא אנטריך לאוקמא ברה"ה
משום ידים דפיקו ברה"י טמא:
מכדי. האי מחט דבר שאין בו דעת
לישאל היא. פירוש האי מחט
כלי שנע במחט בטומאה לא בעינן
שיהא בו דעת לישאל אלא המיטמא
לחידה דל"כ כל טומאת מחט ושרץ
אפילו ברה"י יהא פיקו עמוד:
ואמר רבי יוחנן וכו'. הו"ל לחיוב
דעזרי' דמשני (נדה ד' ה:)
דמעת לעת כנגדה עושה משכב ומושב
אע"ג דמשכב ומושב אין בו דעת לישאל
כשכרותיה נשאות אותה כמיטה:
לא

פסירת
השם
א שבת ד' יג:
ג' פס' אבות
ב [ברכות נב]
ג [שקלים פ"ח]
מ"א
ד ש"ס מ"ו
ח [נפיל יד]
הוטה כח:
נדה ד' כ:
ז [נפ' חופ'
שם שו.
ח שבת שו.
ד"ס אלה
ה' ח' ו' פ' ה'

הנהגה
הב"ה
(ל) חופ' ד"פ
שאין וכו'
אסחם ידים
שהיו שניות
למא גזרו
פס' כן פסחא
פל ידים
כונניות
גזר'הון סויה
מחט נזורה
שילך הני ידים
מנעו כשר
פס' אבות

ולריך טבילה והערב שמש דאורייתא: רבי יוסי בר' אבין אמר. לעולם ספק מחט וכגון שהיתה פרה
מטמא התי דמשכנאם לשם לא בלעתה דהו' להו ספק כלים של מקומות אחרים: של שוק העליון. שם היו מתקבלין עמאין שלא למא
את חביריהם. ואע"ג דאיתחזק זב. שראינו עובר בשוק זה שנמ' בו רוק אשמעינן דלא גזור דכולי האי לא שמענו ממתי': בדך אחת היו
יורדין לבית הטביל'. ועולין בדרך אחרת הנמלאים בדרך הירידה עמאין דמאי צבי הסם אלא עמאין היו והיה רובם להטבילין וכפלו ממנו:
דרך עלייה טהורים. שהטבילין: וליטעמין אימא סופא כו'. ומהא ליכ' למשמע מיהא דאיכא למידק מריש' הכי ומסיפ' הכי ואשמעינן סבין
אמוראי דלעיל דאמרי לא גזור דריש' דוקא דקתני בדרך ירידה הוא דמטמאין אלא דכל העיר עמוד וסיפ' דקתני דרך עלייה טהורין לא מידוק
מיהא הא דכל העיר עמאין אלא לאפוקי גזייתא מבחמות קטנים שהיו סמוך לדרך ירידה ועלייה ופעמים שהיו יורדין דרך ארזן סבולאוס
ופעמים עולין והנהו עמאין מספק שהיו מתחילים עמאין ספק כפלו בירידה ספק בעלייה ומספיק' לא נפקי מטומאה אבל שחר כלים
ספק נטמאו ספק לא נטמאו לא גזור עליהן מספק: כיון דאמר מר חרב הרי הוא כחלל. וזו נגעה בטומאת מחט שהוא אב הטומאה ונעשה
בס הטמא אב הטומאה ואנאי הסבין והידים טהורות: אדם וכלים נמי ליטמא. דכל אב הטומאה ממא אדם וכלים בין כלי את כלי בין
אדם את אדם בין אדם כלי וכלי אדם בפרשת זאת חקת התורה בסיפרי: עורה רשות הרבים היא. לטומאה ואדם וסבין ספק נגעו במחט
זה ספק לא נגעו והוא לא ספק טומאה ברה"ס דפיקו עמוד: ופרכין הא רשות היחיד הוי פיקו עמא. הא דבר שאין בו דעת לישאל
הוא הסבין ולא גרסין האי מחט אלא מכדי דבר שאין בו דעת לישאל הוא ולי גרסין ליה הכי מפרשין מכדי האי עדות דמחט דבר
שאין בו דעת לישאל הוא הסבין וכל מי שאין בו דעת לישאל כו' דכל ספק טומאה מסומה גמרינן מה סומה רשות היחיד ועל ספק
טמא אף כל ספק טומאה ברשות היחיד. ספיקו עמא ומיהא מה טומא יס כה דעת לישאל אס נעמא אס כעמא אס לאו אף כל שיש בו דעת לישאל
בגן אדם ספק נגע בשרץ ספק לא נגע דים בו דעת שיקולין לשאלו אס נגע והוא אינו יודע ספיקו עמא: כהאס בידי אדם. אדם פיה
בבית כה ואס נגע בו הסבין במחט ע"י אדם נגע בו הילכך אס עורה רשות היחיד ספיקו עמא:

(ח) רש"י ד"ס
תנחנך חבל.
רש"י וכו' דף
קמ"ג גרסא
וכו' רל נכון:
(ג) רש"י ד"ס
והוא חבל דלמרי
חבל וכו'
פס"ד וזהו
רש"י חמור ו
כ"ס וכו'
קמרי דף
ד' ימנעו
רש"י וכו' חמור
ד"ס וכו' חמור
וכו' חמור ו
דף חמור וכו'
דף חמור וכו'

אין הכרעת שלישית מברשת. פ"ה הוהיל וזל הזכירו ב"ש ובי"ב בית
ושדה א"כ טעמא אחריתא הוא ולא משום תקלה ולר"י נראה א"כ
דטעמא דב"ש משום תקלה לא חשיב הכרעה לפי שלא גילו הראשונים
דעתן לחלק בין בית לשדה שלא הזכירו בדבריהם א"י בית ואחר שדה וכן
פ"ה לעיל ג"כ ר"ג לאו מכריע הוא
והוא דקולו משליות בין מן המוכן ובין
שלא מן המוכן טעמא דברי רבי אליעזר
רבי יהושע אומר בין מן המוכן ובין שלא
מן המוכן טעור ר"ע אומר מן המוכן
טעמא שלא מן המוכן טעור והשיב ליה
כפ"י כירה (ד' לט: ושם) הכרעה פהרי גילו
ר' אליעזר ור' יהושע דשיין לחלק בין
מן המוכן ובין שלא מן המוכן והיה דפ'
כילד מברכין (ד' מנח) דקאמר ב"ש
מברכים על השמן וקאמר ר"ג איני אכרעי
שמן ובינו לריחו ובינו לביכחו הדם
לריחו ובינו לביכחו לא זכירו וקאמר רבי
יוחנן הלכה כדברי המכריע לאו משום
דמכריע נמור הוא אלא מפרש וכוון
סעס לדבריו ותדע דאי מוכריע הוא
למה הוצרך לפסוק הלכה כמותו ה
כבר א"ר יוחנן כפרק כירה והלכה
כדברי המכריע וק"ל לפי זה דהכא
מאי איריא הכרעה שלישית שאין
הכרעה חישוק ליה דהכרעת תלמוד
לאו הכרעה היא כדאמר כפרק כירה
(דף לט: א) א"ר עקיבא ור"ה פ"ה הכרעת
שלשית דור שלישי דהיוו הכרעת
תלמיד כדאמר כפרק כירה פ:

אין הכרעת שלישית מברשת. דעת שלישית היא זו שצית שמאי וב"ש
לא הזכירו לגלות דעתם דמיוו חיישין לתקלה כלל דאי הוי אמרי
כ"כ ב"ש אומר ר"י צ"ל צ"ל (א) בשדה תשפר חבלוב"ה אומר ר"י בין
בבית בין בשדה תיעשה זילוף ואם כן להכריע ולומר בבית כב"ש
בשדה בבית שמאי הויא הכרעה
לכל הסת' דלא הזכירו בית ושדה
טעמא אחריתא הוא ולא משום תקלה
ר' יהושע חיים לתקלה והיוו
טעמא: מהלוקת. ר' אליעזר ור'
יהושע שכלה לפחות ממהלוקת
טעמא חיים בבית ההכרעה פחות
מהלוקת חולין טעמא דל"ן גרוס
בבית בין ופסדו גמרי דתרומה
ל"ן אחד ונראה לבעל חלל היו
ההכרעה מהלוקת חולין פ"ה חביות
היו זו של תרומה דברי הכל לא
יטעמא דיד הוהיל ולא פסדי חולין
התרומה עולם כסן וחזו בימי קומא'
דמשיק' לור: מודה ר' אליעזר
פ"י קס"ד אהבקי' קאי אלא לאו
דכא פלוגמיהו כהם לאו סוף ולסכי
פרק מודה ר' יהושע דאמר לעיל
יטעמא דיד ל"ר אליעזר דאמר לא
יטעמא דיד חייבני ליה למיתני:
בבלי שטוכו טעור וגבו טעמא. והאי
שדה לאו אסיפ' קאי אלא אריס'
דקסמי א"י יוכל להליל רביעית
במסרה יליל ואפילו כלל זה שהוא
בא להליל רביעית זו שטוכו טוכו
טעור וגבו טעמא דמשיק' ליה לר'
אליעזר דאמר אל יטעמא דיד מודה
הוא דמותר להליל בזה ולא חיישין
דילמא נגע גבו בתרומה וממס' לה
בירים ובבלי שטימא דמשקין
דממאחן דרבנן הוי דמשכת לה
כדמס' כלי שטמא אחריו במשקין
אחריו טמאין טוכו או אונס ט'
אונס או יודי טעורין:

הדרן עלך אור לארבעה עשר

הדרן עלך אור לידי

כל שעה. עבר זמנו אסור כהנאה.
ואסור למכור ואם מכר דמיו מותרין
דל"ן חוסס את דמיו כדתנן בפ"ב
דקדושין (דף טו:): מכרן וקדש דמיהן
מקודשת: (ל"ב א) מתניתין דלא כר'
יהודה. (א) לפי המסקנא לא אחיא כר'
יהודה אלא ה"ק ליתא מתני' דלא כר'
יהודה אלא כר' מאיר ומשיק דכר"מ
נמי לא אחי: (א) א"ר אשמעין חיה משום
דמנעא לה. ואין עובר משום כל יטמין
דכל יטמין נפקא לן מלא ימלא ואין
מאי כיון שאין ידוע היכן הוא וכן משמע
בפ"ק (דף ו:): דפרקי ובי משכחת לה
לכעלה משמע דכל כמה דלא משכחת לה
עבר ככל יראה הקשה רש"י איכא שרי
למכיל לחיה שדרכה להטמין את חתן
כפ"ק (דף טו:): מה שמשייר ויטמין בלנעה
כדי שלא תטול חולדה בפניו ויהא צריך
בדיקה אחריו וכ"ש שאסור ליתן בפניהם
ויש להלך בין חיה לחולדה המגדלים
בבתים דהויא לא מנעא כולי האי כמו
חולדה הטומנת בצורים ובסדקים:
וקאי עליה ככל יראה. פ"י א"ס
לא ביטל וה"ה דהוא מלי
למחר דלמא אחי למיכל מניה:
רבי

כל שעה ב' שמוותר לאכול מאכיל
לבהמה לחיה ולעופות ומוכר
לנכרי ומותר בהנאתו עבר זמנו אסור
בהנאתו ולא יסיק בו תנור וכירים ר' י'
יהודה אומר אין ביעור חמץ אלא שריפה
וחכמים אומרים אף מפרד וזורה לרות
או מטיל לים: (ב) כל שעה שמוותר לאכול
מאכיל הא כל שעה שאינו מותר לאכול
אינו מאכיל לימא מתני' דלא כר' יהודה דאי
רבי יהודה הא איכא חמש דאינו אוכל
ומאכיל דתנן רבי מאיר אומר אוכלין כל
חמש ושוורפים בתחלת שש רבי יהודה אומר
אוכלין כל ארבע ותולין כל חמש ושוורפין
בתחילת שש ואלא מאי ר' מאיר היא האי
כל שעה שמוותר לאכול מאכיל כל שעה
שאוכל מאכיל מיבעי ליה אמר רבה בר עולא
מתני' רבן גמליאל היא דתנן רבן גמליאל
אומר חולין נאכלין כל ארבע תרומה כל
חמש ושוורפין בתחילת שש וה"ק כל שעה
שמוותר לאכול כהן בתרומה ישראל מאכיל
חולין לבהמה לחיה ולעופות למה לי למיתנא
בהמה ליל למיתנא חיה צריכא דאי תנא
בהמה דאי משיירא חזי לה אבל חיה דאי
לא ואי תנא חיה משום דאי משיירא מיהת מצנעא אבל בהמה זימנין
דמשיירא ולא מסיק אדעתיה וקאי עליה בכל יראה ובבלי ימצא אימא
לא צריכא עופות למה לי איירי דתנא בהמה וחיה תנא נמי עופות:
ומוכרו לנכרי: פשיטא לאפוקי מהאי תנא דתניא בית שמאי אומרים
לא ימכור אדם חמצו לנכרי אלא אם כן יודע בו שיכלה קודם
פסח וב"ה אומרים כל שעה שמוותר לאכול מותר למכור
רבי

הדרן עלך אור לידי

כל שעה שמוותר לאכול מאכיל.
לדוקא חלשקין דתידוק הא
משמע שאינו מותר לאכול חיו מות'
למכיל: ולא יסיק בו תנור וכירים.
גמ' פרק פסוקא הא נמי סנאה
סנא: (ב) כל שעה שאוכל מאכיל
מכר ליה. אבל שטמא דנקט לה
בבלי לישי משמע דאמרי נכר'
קאי וכן ל"ר למימר דסכי קאמר
כל שעה שמוותר לאכול מן התרומה
מאכיל הפילו מדרבנן ותיחוקס
חלילי דרבי יהודה דסכי איכ' שם
דמותר לאכול מן התרומה ואסור
למכיל לדברי הכל: אלא הכי
קאמר כל שעה שיש היתר לשום
אדם לאכול מאכיל אף האסור
למכיל לבהמתו כו': בהמה אי
משיירא חזי לה. שאין דרכה להניח
לכל חיה בעון חולדה ונמיה ותטול
דקט להניח: ואי תנא חיה. סנא
משיירא חזי לה. עדיפא משום דאי
משיירא מנעא לה יאולא עבר
למכיל ככל יראה: ולא אדעתיה.

מִי־הָאֵל מִי־הָאֵל דְּבִיד מוֹתֵר בְּהֶנְחָה
מִי־הָאֵל לְרִבִּי אֲבֵהוּ: הִיא וְחֻלְצָה וְגִידָה וְהוֹרֵהוּ. לְפִיכָךְ כָּל חֶלֶץ וְכָל
גִּיד מוֹתֵרִין בְּהֶנְחָה שֶׁן כֻּלָּל לִנְר אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵיךְ תַּחֲנֹנָה וְאֲכֹלָה
שֶׁנָּס הֵן קְרוּיִן עִמָּה בְּזִילָה וְסִיר לָךְ הֵיטֵר הֶנְחָה בְּלֹאוֹ דְּבִיד לֹא
גִּיד בְּזִילָה וְלֹא שֶׁנָּס כְּשִׁירָה: הֵינְחָה לִמ"ד יֵשׁ בְּגִידִין. טַעַם בְּשֵׁר
בְּרִי הוּא בְּכָלל כְּנֻסָּה: אֵלֶּה לִמ"ד אֵין בְּגִידִין. דְּלִישׁוֹר כּוֹתֵן טַעַם
בְּשֵׁר. אֵם תִּשְׁכַּחְשׁוּ עִם הַבֶּשֶׂר אֲלֵמָה לֹאֹ שֶׁנָּס בְּשֵׁר אֵם אֵינִי וְלֹא
בְּזִילָה מִי־הָאֵל אֵלֶּה כְּנֻסָּה דִּכְּעַן בְּעֵלְמָה וְלֹא יוֹשְׁתֵיר בְּכָלל
בְּזִילָה: וְעַן הִיא וְהוֹרֵהָ חֵיבָה עָלֶיהָ אֵיכָא לְמִיָּר וּפְלוֹנְתֵיהוֹן
בְּגִיד הֶנְחָה (דָּף לט:): ור"ס פֻּטֵר. לְנִמְרִי מְחַבֵּמָה עִמָּהָ פֻּטֵר
דְּקִסְבֵּר אֵין בְּגִידִין בְּכוֹתֵן טַעַם בְּשֵׁר וּמִגִּיד נִמִּי פֻּטֵר דְּכִי אֲוֵהָ
רַחֲמָה אֲגִיד אֵיכָא דְּבֶשֶׂר מוֹתֵר דְּהֵינֵן בְּהֶמָּה פֻּטֵרָה דְּהִכִּי מִשְׁמַע
גִּידִין תֹּאכֵל סָא בְּשֵׁר אֲכֹל אֲבָל עִמָּה לֹא הוֹסִיר עַל גִּידָה וְהִכִּי
פֻּרְשִׁין לֵה בְּגִיד הֶנְחָה (דָּף קא.) וְלִר' שְׁמַעוֹן הִכִּי נִמִּי דְּלִישׁוֹר גִּיד
בְּפֻטֵרָה אֲפִילֵן בְּהֶנְחָה אֲלֵמָה לֹא תֹאכֵל חִישׁוֹר הֶנְחָה מִשְׁמַע
וְכִסְהוֹרָה בְּזִילָה בְּהֶנְחָה הִיא לֹא הוֹרֵהָ לְרִבִּי שְׁמַעוֹן דְּלֹא שְׁכַח
בְּזִילָה הִיא אֲבָל לִר' יִסְדֹּה מוֹתֵר מִשּׁוֹם דְּקִסְבֵּר יֵשׁ בְּגִידִין בְּכוֹתֵן
טַעַם כְּדֻתְהִי רִבִּי יִסְדֹּה מִחִיבֵי טַעַם הֵילֶכֶךְ גִּיד בְּכָלל בְּשֵׁר
וְכִסְהוֹרָה בְּזִילָה הוֹרֵהָ גַם הִיא: אֵלֶּה וְאֵלֶּה. שִׁירֵי דֵם חֲתָאוֹת
הַפְּתִימוֹת הַנֶּשְׁפָּכִין עַל יִסּוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מוֹצֵחַ הַחִיּוֹן וְסִירֵי דֵם
הַנֶּשְׁפָּכִים הַמִּיּוֹנוֹת הַנֶּשְׁפָּכִין עַל יִסּוֹד דְּרוּמִי וְיִזְלִין מִן הַיִּסּוֹד לְרִפְּפָה
בְּדָךְ שְׁנֵי נִקְבִּים קָטָנִים וּמַתְעַרְבִּין בְּחֵמָה סוּלִין שִׁהִים עוֹבֵר
בְּצוּרָה: וְיִזְלִין לְנֹחַל קְדֵרִי. כִּמוֹ נִנְחַל אֲדוּן (סְדוּרִי בִּכָּה) עִמָּךְ:
לְנִנְיָן. בְּזִילָה גִּידָה אֲכֹלָה. וְעוֹלָם בֶּן. כְּלוֹמֵר אֲבִיר לִיכּוֹת מִן
בְּזִילָה דְּמִישׁ מַעֲבִי שֶׁן שֶׁל הַקֶּדֶם מ"מ דֵם מוֹתֵר בְּהֶנְחָה: כְּמִישׁ
הַמַּתְעַרְבִּין. שְׁאִסְרוֹת בְּהֶנְחָה שְׁהִרִי קִדָּם שֶׁן קִדְּשׁוּ בְּכָלִי שֶׁרָה

בהם יקדש: ולהזקיק

מסליך לכל
כל אימריך

[illegible]

ולחזקיה. דאמר צעיל חיסור הכאס דחזק מלא יאכל! סה לא האכא
ולא האכלו לא משמע ליה הכאס: למאי הילכת' איתקש דם למים.
למשרייס בכהאס ומיכא חית' לך דיתסרו ומגבילא לא אוחזניס
לחזקיס למאי אילתריך קרא למשרייס דאי כרבי יוסדא סבר
לכריס ככתבן סווא דלמא ואי כרבי

מורר דעזשעמט בע' בחור שד' (ד' ס) מ"מ אסור לכתחילה ובהגם נמי אסור דמא שמחוק לו נכרי טובה חשיב דמא שמחברו ווא דלמיר בסקוף אלו מציאות (ד' כג:) גבי אס היטה עשונה יין נסך אין זקוק לה ואי אחרת זער בעלי חיים דלמורייתא אלא אין זקוק לה אע"ג דחשיב כמסכתא בייסור הגדה ואסור אפילו בהגם מ"מ אין דלמיו מחבירו יסחוק לו טובה ומשום זער בעלי חיים מחיכו כמז' לקמן בה:) לא אפשר ולא יסחוק דשרי אין זקוק לה שמעט ליה אפילו מלא בפני נכרי דלמין מחיכו לו טובה: ספקא דעתא אמינא בבזו אי עורו לא ווא"מ ליסחוק מעורו ומחברו וי"ל דלמיעשרין בשור אע"ג דעבדיה בעיני נשר וגמל' לית ליה הא דרשא בפרק שור שנחג' ד' וה' (ד' מא.) אחא דרשא דארינא: ב"מין' שלא יזבע. ווא"מ כיון דנפיק' לן דלמסור בהג' אחמי אמינריך דלמסור זביעה והדלקה ואור' דס"ד דזביעה לא חשיב הגדה לא היו אלא חטא חזונה בעלמא דלמיר בהגול (ד' קא וסס) אכן מילתא נופא ובן הדלקה ס"ד דשריא דרז דהוי דרז כיעורו ולמ"ד אין שבה עלים בפת דשרי עלים בהדלקה הא דלמיר קרא דהא היינו בשמן דהוי בעיני כשדולק בנר אבל עלים נעשה גחלים ובהלנתא בה מן הבגלים ווא"מ אחמי אמינריך קרא גבי תרומה טמאה להחיר דדפיי' לן ש"ן האל להסיק ממת תבשילך דהא דאמינריך קרא למיירי ס"ד דנינף ממשע האל דלמיר ביה הכשרה דכתיב לא בערתי ממנו כדלמיר בפרק במה מיליקין (ד' קה. וסס) ומ' משער הקל אמרה תורה וכו': לרבם לא ללכתניא. הקשה תרי"ג מקובל' אחמי אמינריך ג' ערלים ליכתב תרי ערלים לזביעה והדלקה וע"כ אחמי לכס לגסוע לרבים דהיינו להחיר הדלקה אחא לא ליכתב לכס ולא חד מהק ערלים ומוחסור מלא ואכל הגאה ומחד ערלים זביעה ולהדלקה אין קרא לאסור ואין לומר דמלא ואכל משמע לאסור אפילו זביעה והדלקה והי' הוה חביב לא. יזכיר וחד ערלים וואי אסרינן מלא ואכל כל הגאה וערלים לשום דרשא והא דמלרבינן קרא לזביעה והדלקה היינו משום דכתיב לכס ולכס משמע להחיר כל הגאה ולהכי אי הוה כתיב תרי ערלים ולכס הוה שרינן הדלקה א"א לומר כן דמלא ואכל לא שמעינן זביעה דהא חזונה בעלמא הוה כדלמיר בהגול (ד' קא. וסס) נכוס

שכר על הפרישה עד שבא ר"ע ודרש את ה' אלהיך תירא לרבות
תלמידי חכמים והרי ערלה דרמנא אמר (ויקרא ט) ערלים לא יאכל
ותניא 'ערלים לא יאכל אין לי אלא איסור אכילה מניין שלא יהנה
ממנו שלא יצבע בו ולא ידליק בו את הגר ת"ל וערלתם ערלתו ערלים
לא יאכל לרבות את כולם מעמא דכתב רחמנא וערלתם ערלתו ערלים
הא לאו הכי הוי אמינא איסור אכילה משמע איסור הנאה לא משמע
לעולם לא יאכל משמע בין איסור אכילה בין איסור הנאה ושאי התם
דכתיב לכם ואיצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל וכתב לכם שלכם
יתא קמ"ל ואלא השתא דכתיבי הגר מראי לכם למה לי לכרתניא * מכם לרבות את הנשות

לרבים

י' מכם לדבות את הנסדע
לדבים

יב
 ה פמג לאוין
 קמח:
יד
 ז מיימן פ"י
 מהלכות
 מחלכות
 אסורות ח"ג
 כמג לאוין קלו
 מו
 ז מיימן פ"ד
 שם הלכה כב
 סמג לאוין
 קלס:
מז
 ז מיימן פ"ה
 שם הלכה ט
 סמג לאוין
 קמח טו"ט
 י"ד ס"י רלז
 סעיף ח:
יז
 ה שם סכ"ה
 * (כפ"ו לד):

שם-דלת
הש"ס

א [מולין דליה]
[גג].
לשיל קר טת
[כפ].
ב פיו דר ו:
ג כיס דמא.
קירובין דניז:
ד [קדושין קר]
מור סס:
פוטס יז.
כיס מא:
י'נלות יא.
בטרות ו:
גדס לה.
ה כיס דמא.
קירובין דליז.
בטרות דר ו:
ו [תגיגס יכ].
[כפ].
ז קדושין דניז:
ב'ס דר קא.
ח [מ'ס כחוס]
ד'ס מניין]

לרבים. לזרז רבים כגון זאת הדרך לכל עובר: ונסעתם ליחיד משמע. דליו דרך רבים לנקוט ולכל חד וחד קאמר ונסעתם: מערבין לזרז. עירובי תחומין ביין אפי' שסעודה שאינה ראויה לא הו' סואלי ואי מתחיל אנדירותיה שריא ליה מערבין וכן לישראל בתרומה דאי בעי מתחיל עליה דתרומה טעות אינה בתרומה והדרה לבי' וסדר מפרש עלה מינה וס': תרומתה. וכחשכ לכס סרומתהם ובתרומה מטער דמפרשי לויס כתיב ותרומה גדולה איתתק דססוא קרא דכתיב כדגן מן הגורן דסיינו תרומה גדולה: ואידך. חוקים דאמר לא תכלו לא משמע הנאה האי תרומתהם לאו למישרי הנאה אחא חלה תרומתהם דכל ישראל קאמר ואורחיה דקרא לאיסתעווי הכי ישראל לאו דווקא דאז צלוס כתיב: גידולו. שיער שלו אסור בהנאה וטעון שריפה כדכתיב וכן על האם אשר תחת זבח השלמים: מידי ואין דבר אחר כתיב. דילמא גידולו וסוא הדין לדבר אחר דמאי מיש ט כתב הכא: פדש. לפני העומר: קולר לשחת. אפי' דכתיב עומר ראשית קצירכם אל הכהן דמשמע דאסור לקולר לפני העומר מותר ואורחיה דקרא כססוא עשד דלאו קציר הו': ומאכיל לבהמה. חף חטין גמורין על ידי קיסוף מכל מקום חדש מותר בהנאה: ואידך. חוקים דלא נפקא לי' הנאה מלא תאכלו ולא אינטיקין קצירכם למישרי אומר לך קצירכם דכל ישראל קאמר ואורחיה דקרא לאיסתעווי הכי: שגודמנו. דווקא שגודמנו דלא מלכין לכו להפקין אכל לכתחילה אסור לחזר אחריהן כדמין התם בחסכת שביעית (פ"ו) אין עושין סחורה לא בזבזות גמריפות ולא בשקלים ורמשים: יהיו. ושקן יהיו לכס: ולחזקיה למה לי למכתב לא יאכל ומייתי לכס למשרייה. בשלמא לרבי אבסו לא מלינו לאקשווי בכל סך דכתיב דסו לא תאכל וסדר כתיב דו היתר הנאה דאינטיקין לא תאכלו לאכילה ואלאקרי' היתר להנא' חלה לחזקיה כיון דסוף סוף שרי לאי רחמנא בהנאה למה לי קרא דשי דביבורה וכתב לא יאכל דמשמע הנאה ואינטיקין לכס למשרייה בהנאה ליכתוב לא תאכל ותו לא אינטיקין לכס: טעמא דירי. דאמנא לא יאכל משמע הנאה מהא נפקא לי (א) ואי לאו האי קרא דכתי' לא יאכל ותו כתב לכס למשרייה לא סוד דענא דלא יאכל איסור הנאה הו' וכל סך קראי דהיתר הנאה דכתיב גבי לא תאכל הא דרשינאו חזקיה למילתא אחרינא כדאמרן לעיל תרומתהם קצירכם דכל ישראל: תמה על עמך הו' דאמר חזקיה דס"ל דמותר בהנאה כל שבעה וכ"ש לאחר הפסח ופליגא דרבי יהודה דאמר חזקיה שער עליו הפסח אסור בהנאה לקמן בפירקין (דף כח:): תלתא לך כתיב. לא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור בכל גבולך וצור קרא אחרינא לא יראה לך שאור בכל גבולך שבעת ימים: וליכי. דאי כתב שאור משום דחמיונו קשה אכל חמץ אימא מותר ואי כתב חמץ משום דראוי לאכילה אכל שאור דלא חמי למיכליה אימא לא עבר עליה הכי מפרש לכו בפ"ק דביטל (דף ו:): לימא כתבתי. לא תאכל דרבי אבסו: יעשה למלאכה. סו מלי למיכתב גבי חלב דכזילה: שיכול או לא הו' כתב לכל הו' חמץ למלאכה כבוס יסא וס' חמץ שרי נאמר דו לא תאכלו ואיסור הנאה דמשמע ת"ל לכל מלאכה: רבי עקיבא אומר כו'. כלומר לא הולך הכתו' להחזיר דלא סוה ס"ד לאיסור ולא בא אלא לסקרו מכלל קומתה הכשר ולומר שאין חלב בכלל כזילה ואינו חושש לקומתה אלא מותר להשתמש עשרתם בעור השמש בחלב כזילה ואם לא ריבה לכל מלאכה סייתי אומר מלאכה דיוע להשתמש בו מולין יסא עסור אכל למלאכה גבוס להשתמש קדשים יסא טמא:

לרבים רבי יהודה אומר להוציא את הנסוע לרבים מ"ט דתנא קמא דכתיב ונסעתם ליחיד משמע לרבים לא משמע כתב רחמנא לכס להביא את הנסוע לרבים ורבי יהודה ונסעתם משמע בין לרבים בין ליחיד ולכס בין יחיד בין רבים משמע הוי ריבוי א"אחר ריבוי ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט והרי תרומה דרחמנא אמר (ויקרא כג) וכל זר לא יאכל קדש ותנן ב"מ מערבין לזר בין ולישראל בתרומה אמר רב פפא שאני התם דא"ק (במדבר י"ח) תרומתכם שלכם תהא ואידך תרומתכם דכל ישראל קאמר והרי נזיר דרחמנא אמר (סו) מחרצנים ועד זג לא יאכל ותנן מערבין לזר בין אמר מר זוטרא שאני התם דאמר קרא נזרו שלו יהא רב אשי אמר (סו) קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו גידולו קדוש ואין דבר אחר קדוש מידי ואין ד"א כתיב אלא מחוורתא כדמר זוטרא והרי חדש דרחמנא אמר (ויקרא כג) לחם וקלי וקרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה ותנן ב"מ קצור לשחת ומאכיל לבהמה אמר רב שמעיה שאני התם דאמר קרא קצירכם קצירכם שלכם יהא ואידך קצירכם דכל ישראל משמע והרי שרצים דרחמנא אמר (סו) שקץ הוא לא יאכל ותנן ב"מ צידי חיה ועופות ודגים שגודמנו להם מינין טמאין מותרין למוכרין לגברים שאני התם דאמר קרא לכס שלכם יהא אי הכי אפילו לכתחילה נמי שאני חבא דאמר קרא יהיו בהויתן יהו ולחזקיה ל"ל למיכתב לא יאכל ומייתי לכס למישריה לא לכתוב רחמנא לא יאכל ולא בעי לכס אמר לך חזקיה מעמא דירי נמי מהבא והרי חמץ דרחמנא אמר לא יאכל חמץ ותנא ר"י הגלילי אומר

נמוע לרבים כר"י לזרז רבים ולא כמו שפ"ה באמצע הדרך דקתני במסכת ערלה (פ"ה) הנוטע לרבים חייב ורבי יהודה פוטר והדר קתני הנוטע ברה"ר והנכרי שנטע והגזלן כו' מדקתני בתרי כני ש"מ תרי מילי נינהו: מערבין למיר ביין. בפרק בכל מערבין (דף כה.). מפרש טעמא משום דאפי' דלא חזי להאי חזי להאי ולא פריק הכא חליבא דמ"ד (סו ד' לא.) חזן מערבין חלה לזר מזה ומזה לאו ליהנות ניתנו: נתנו שלו יסא. תימא לחזקיה נזרו למאי אחא ואי ספרים דגרסינן על נזרו מגלח (*) ואינו מגלח על נזירת אביו: קוצר לשחת ומאכיל לבהמה. חף על גב דאז דקולר לשחת היינו דוקא לבהמה כדמוכח במנחות כפ"ר ישמעאל (ד' עא: מ"מ) ומאכיל לבהמה לא משמע ליה דאי חקולר לשחת דאס כן לא פריך מידי דחדש שאסר הכתוב היינו תבואה גמורה חלה ומאכיל לבהמה היינו אפי' חטין גמורין וע"י קישוף כדפ"ה ועוד דקתני סיפא ר"ס אומר יקולר ויאכל חף משהבאה שליש מ: קצירכם שלכם יהא. תימא להשכ"ה מנ"ל דאחא להכי הא

יה
א מיימן פ"א
מ"ה עירובין
הכלה יד סג
עשין דכנן א
טוב"ע ח"ח
ס' שט ס"ח
יב
כ מיימן פ"ז
מ"ה תמידין
הכלה טו
כ
ג מיימן פ"ט
מ"ה מאכלות
אסורות ה"ז
סג לחוין
קלט טוב"ע
י"ד ס' ק"ז
מסורת
הש"ס
א [ב"ק מה:]
ב עירובי דכ"ו:
[דף סה].
ג קדושין דנ"ג.
ד מנחות דע"ב.
ה שביעית
[פ"ז מ"ד]
ו [לקמן כת:]
ז [על ס:]
ח [ע' תוספות
לעיל כג
ד"ה ור'
שביעין]
ט [וע' תוס'
מנחות ע"ה]
י [ד"ה אימור]
הנהרות
הב"ח
(א) רש"י ד"ס
טעמא דירי
וכו' דחי לאו:
גליון
הש"ס
(א) ימ' תמה על
עמך הו' דאמר
חזקיה
היינו
הוא
אומר חמץ
ח"ה וכן תמה
על עמך הו' דאמר
חזקיה
תוספת. כדנה
סת ע"ה תוס'
סס ד"ה כך
אמר כס"ד:
(*) תו"ד"ה נזרו
ואינו מגלח על
נזירת אביו
ק"ל הא לר"י
ור"מ דס"ל
בספ"ד דמיר
דכלל ענין
מגלח על
נזירות אביו
א"כ יסא תמה
מדלית' ע"ך
מרו דלא יאכל
אפי' כשחמץ
וה"כ חזק'
אמרין דא"פ
חולין ששתים
בעורם לר"י
מ"ה

(*) תמה על עמך הו' דאמר חזקיה כל שבעה שאני התם דאמר קרא (שמות יג) לא יראה לך שאור שלך יהא ורבנן י' שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה ואידך תרי לך כתיבי ואידך חד בנכרי שכיבשתו וחד בנכרי שלא כיבשתו ואידך תלתא לך כתיבי ואידך חד בשאור וחד בחמץ וצריכי לימא כתנאי (ויקרא) חיעשה לך מלאכה מה ת"ל לכל מלאכה שיכול למלאכת גבוה יהא מותר למלאכת הדיוט יהא אסור ת"ל לכל מלאכה דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר שיכול למלאכת הדיוט יהא מותר למלאכת גבוה יהא טמא ת"ל לכל מלאכה ור"י הגלילי לשומאה ודשהרה לא איצטריך קרא כי איצטריך קרא לאיסור ולהיתר ור"ע איסור והיתר לא צריך קרא כי איצטריך קרא לשומאה ולשהרה מאי

מא
התם דאמר קרא לא יראה לך. תימא דליכתב לא יאכל לחזקיה ולא בעי לך: ומה
תמה על עמך הו' דאמר חזקיה כל שבעה שאני התם דאמר קרא (שמות יג) לא יראה לך שאור שלך יהא ורבנן י' שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה ואידך תרי לך כתיבי ואידך חד בנכרי שכיבשתו וחד בנכרי שלא כיבשתו ואידך תלתא לך כתיבי ואידך חד בשאור וחד בחמץ וצריכי לימא כתנאי (ויקרא) חיעשה לך מלאכה מה ת"ל לכל מלאכה שיכול למלאכת גבוה יהא מותר למלאכת הדיוט יהא אסור ת"ל לכל מלאכה דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר שיכול למלאכת הדיוט יהא מותר למלאכת גבוה יהא טמא ת"ל לכל מלאכה ור"י הגלילי לשומאה ודשהרה לא איצטריך קרא כי איצטריך קרא לאיסור ולהיתר ור"ע איסור והיתר לא צריך קרא כי איצטריך קרא לשומאה ולשהרה מאי

ואם חטא ענין. לאורסר באכילה דהא איסור אכילה בגופייהו
צמיח זו מדה בתורה דבר שלא הולך לגופו תכנה ענין לענין
אחר ותלמוד דבר לדבר אחר וכל המדות הלכה למשה מסיני: לימוד
פל חטא. פסולה שריפתה בקודש בעזרה דמוהנה שורף לא הוה
צמחי מקום שריפתה היכן: פסולי.

כל שחר קדש קדשים כגון מנחה
ועולה ואשם שנממאו או שנשפך דמן
ומנחה שלא נקטר קומלס ואימורי
קדשים קלים שנממאו ודוקא נקט
כני שמחילתן בתוך חומת העזרה
אבל פסולי צער קדשים קלים
שאכילתן בכל העיר אף שריפתן חס
גפסלו חוץ לעזרה כן והכי מיידי איסור
באלו עוברין (דף מט.) שורפן לפני
הבירה והיינו חוץ לעזרה ושם היה
בית הדסן לכך וכן מפורש בזבחים
בפרק עזבל י"ס (דף קד:): אמר
ליה. הכהן מרבנן לר' שמואל בר
צמחי דאקסי ליה הוי קושיא רבי
צחק רבך מני לא הוה מיידי איסור
כנאס לכל איסורין מבקדש באש
תשרף דמבעי ליה לכדאמרת
שתשרף בעזרה אלא מהאי קרא
אמר ליה: דהא כתיב ושרפת. אלא
לאו בר אכילה הוה: לכל איסורין.
דוגמתן שנאמר כהן לאו באכילתן:
ואם חטא ענין לאכילה. דהא
בגופייהו כתיב תכנה ענין להנאה:
אמר קרא והנותר. דהוה ליה
למכתב ושרפתו באש: מבעי ליה
לכדריב אלעזר. ליתן לא תעשה דאי
מושרפת לא הוה ידעין ביה איסור
לאו למלקות: כל שבקודש פסול.
מדכתיב כי קודש הוא ימירה לרבות
על שחר פסולי קדש קדשים בלאו
בגון פיגול ויולא ונשפך דמו: מקרא
קמא. וכל חטאת ולאו מבאש תשרף
דליקטריך לומר שישך בעזרה אלא
מלא האכל ליכתוב באש תשרף
אלא לאו בר אכילה הוה וממילא
נפקא לן ביה נמי איסור לאו מהא
דר' אלעזר דמפיק מלא יאכל כי
קודש הוה כל פסולי קדשים: לאו
שבכללות. כגון זה שבכלל כל
הפסולין יחד: לא בערתי. אזהרה
נפקא לן ביה ביבמות בהערל (דף
עב:): אין מזהירין. מדין קל וזה מר
אף על פי שאדם דן ק"ו מעלמו
אינס אזהרה ללאו במסכת מכות
(דף ס:): נפקא לן: היקשא הוה.
אלאו קל וחומר דליתקם נדריך
וגדבותין דהיינו שלמים למעשר דגן
דכתיב ביה לא בערתי ממנו בטמא
ותיתי לן מיסד דאף קדשים לא יאכלו

ואם אינו ענין לאכילה תנהו ענין לאיסור
הנאה אי מה כאן בשריפה אף כל איסורין
שבתורה בשריפה אמר קרא (ויקרא ו') בקדש
באש תשרף בקדש בשריפה ואין כל איסורין
שבתורה בשריפה והאי בקדש באש תשרף
להכי הוה דאתא האי מיבעי ליה לכדדר"ש
א דתניא רבי שמעון אומר בקדש באש תשרף
לימד על חטאת ששורפין אותה בקדש ואין
לי אלא זו בלבד פסולי קדשי קדשים ואימורי
קדשים קלים מנין תלמוד לומר (וכל) בקדש
באש תשרף אמר ליה רבי יונתן רבך מהאי
קרא קאמר לה (שמות טז) ואם יותר מבשר
המלואים ומן הלחם עד הבקר וגומר שאין
ת"ל לא יאכל ומה ת"ל לא יאכל אם אינו
ענין לגופיה דהא כתיב (שם) ושרפת את
הנותר באש תנהו ענין לשאר איסורין שבתורה
ואם אינו ענין לאכילה תנהו ענין לאיסור
הנאה אי מה כאן בשריפה אף כל איסורין
שבתורה בשריפה אמר קרא ושרפת את הנותר

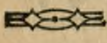
ואם אינו ענין לאכילה. לא חתי שפיר דהיינו מני לאוקמיה באיסור
אכילה דהא כתיב באש תשרף: דהא אין לוקין על לאו שבכללות.
הקשה הר"ר אליעזר ממין דבאלו הן הלוקין (דף יג.) אמר דלאו דנותר
ופיגול הוה בכלל הלוקין ואמאי והא לאו שבכללות הוה ותיקן דלכדי

נותר שפורסם בהדיא דכתיב ושרפת את
הנותר באש לא יאכל כי קדש הוה לא
חשיב לאו שבכללות ופיגול נמי גמרינן
עון עון מנותר אך קשה דכפרק בתרא
דמכות (ד"ו: יח.) נבי זר שאכל עולה
לפני זריקה לוקה חמש פריך ויליקי נמי
מדריב אלעזר דאמר כל שבקודש פסול
ומאי קושיא והא לאו שבכללות הוה ח:
אם חטא ענין לגופו דאתי בקל וחומר
ממעשר. וא"ת והא חילטריך
לכדיש בקודש כדאמרין בפ"ק (ד"ט:).
וי"ל דלא ליכתוב לא יאכל אלא ישרף:
הקישא הוה. תימא אמאי קרי ליה
הקישא תיפוק ליה דקושיא
כתיב בהדיא בקרא ובכורות בקר
ואחך ואזהרה למעשר נמי יליף מהאי
קרא וי"ל דלריך הקישא משום איסור
הנאה דלא תוקי קרא דובכשר לאיסור
הנאה שיהא בלאו דכפרק שני דשבת
(ד"ה כה.) לא ילפינן איסור הנאה בשמן
קדש שנממא אלא ממעשר: דכתיב לא
תוכל לאכול בשעריך. האי לא חשיב לאו
שבכללות מדלא כתיב מעשר דנגן
ובכורות בקר לא תוכל לאכלם ש"מ
לימודי לאו אכל חד דכתיב בקרא אמת:

נותר בשריפה ואין כל איסורין שבתורה בשריפה והאי לא יאכל להכי הוה
דאתא האי מיבעי ליה לכדריב אלעזר דאמר רבי אליעזר (שם) לא יאכל
כי קדש הוה כל שבקדש פסול בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו
אמר אביי דעולם מקרא קמא ואיפוך דליכתוב באש תשרף ולא בעי לא
תאכל מה ת"ל לא תאכל אם אינו ענין לגופו דנפקא ליה מדריב אלעזר
תנהו ענין לכל איסורין שבתורה ואם אינו ענין לאכילה תנהו ענין לאיסור
הנאה אי מה כאן בשריפה אף כל איסורין שבתורה בשריפה אמר
קרא הנותר הנותר בשריפה ואין כל איסורין שבתורה בשריפה א"ל רב
פפא לאביי ואימא ליחודי ליה לאו לגופיה הוה דאתא דאי מדר' אלעזר
ד אין לוקין על לאו שבכללות אלא א"ר פפא מהכא (ויקרא ו') והבשר אשר
יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף שאין תלמוד לומר לא יאכל מה
ת"ל לא יאכל אם אינו ענין לגופו דהא נפקא ליה מקל וחומר ממעשר
הקל והמה מעשר הקל אמרה תורה (דברים ט) לא בערתי ממנו בטמא בשר
קדש חמור לא כ"ש וכי תימא אין מזהירין מן הדין (*) הקישא הוה דכתיב
(שם יג) לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דנגן תירושך ויצהרך ובכורות בקרך
וגו' מה ת"ל לא יאכל אם אינו ענין לגופו תנהו ענין לכל איסורין שבתורה
ואם אינו ענין לאכילה תנהו ענין להנאה אי מה כאן בשריפה אף כל
איסורין שבתורה בשריפה אמר קרא הנותר הנותר בשריפה ואין כל
איסורין שבתורה בשריפה א"ל רבינא לרב אשי ואימא לעבור עליו בשני
לאוין לאו מי ה אמר אביי יאכל פומיתא לוקה ארבע נמלה לוקה ה'

צירעה
בטומאה ולא בערתי ממנו בטמא אף על גב דוידוי בעלמא הוה ואינו לאו ה נפקא לן ביה איסור לאו ביבמות בהערל מהאי קרא דלא
תוכל לאכול בשעריך ולהלן הוה אומר בפסולי המוקדשים שנפדו בשעריך תאכלנו הטמא והטמא יחדיו טמא וטהור אוכלין בקערס
אמאי יש כאן קוממא בשר לעבור וטומאה בגוף לטמא וקא אמר רחמנא גבי מעשר וקדשים הוה בשעריך דשראי לך ביה קוממא
סמם בפסולי המוקדשין הכא לא תאכל: אכל פומיתא. שרץ המים: לוקה ארבע. חד לאו שרץ המים בתורת כהנים דהוה ספר
ויקרא וחד במשנה פורה ושני לאוין כתובים בתורת כהנים (ה) בשקלים סמם לא תשקלו את נפשותיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו
בשר וסכא לא כתיב על השרץ ומשמע בין שרץ המים ובין שרץ הארץ הרי ארבע: נמלה. שהוא שרץ הארץ: לוקה חמש. הני
ד' דסמם שרצים וחד לכל השרץ השרץ על השרץ לא תאכלו כי שקץ הם
ודולה הממא את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על המרץ:

כא
א מיימן פ"ט
מס' פסולי
המוקדשין
בכלס א ב
כב
כ מיימן פ"ח
סס כלס ג ד
כג
ג מיימן פ"ב
מס' מנחות
אסורות הכ"ב
[רב אלעזר
חולין סוף
פ"ג ד' רפב:
האריך
בפירושו]

מסורת
הש"ס

א לקמן דפ"ט
ב מכות ד"ח
מעילס ד"ו:
ג במכות
וכמנחא איתא
אליעזר כווד
דפס עור
דכתיב
כריתות ס"א
דתיא ר"א
אומר לא
יאכל כ"ו
ד [לחמן מא:
מיר לח:
ב"מ קטו:
סנהדרין פ"ב
מנחות נח:
תמורה ז:
כריתות ז'
ה.
ה [שבת כה.
ו [יבמות כב:
מכות ה.
ז מכות ד"ו:
עירובין
דף כח.
ח [ע' תוס'
ימא לו: ד"ס
לאו וחס'
מכות י'
ד"ס כל]

הגהות
הב"ח

(א) רש"י ד"ס
לוק' ארבע וכו'
בשקלים סמם
אל תשקלו:

גליון
הש"ס

א"מ הקישא
הוה
נכמים ד' פ"א
תוס'
וסבא:

ערלה לא היתה לה שעת הכושר. שהפירי הזה חסם באיסור ונגמר באיסור תאמר בבשר בחלב שיש לו שעת הכושר קודם שיתן בחלב: כלאי הכרם יוכיחו. ובשמיכות חולין פריך ונימא ערלה תוכיח וחזר הדין והתם מתוך לה בכל הבשר ולקמן פריך ונימא מה לכלאי הכרם שכן לא היתה להם שעת הכושר: ואם איתא. דכלאי הכרם חלוקין להחמיר משאר איסורין ליפדוק האי: ואב"י. אמר לך היכי כיפרוך היכי נסיימא למילתיה דלא נילף בשר בחלב מויניה נימא תאמר בבשר בחלב כו' אטו בשר בחלב אכילה כתיבה ביה ההם נמי לוקין עליו אפילו שלא בדרך הנאה: ובבילה אכילה כתיבה ביה מנבילה. לאו דווקא קאמר דהא מטרפה נמרינן לה ויש מפרשים דמשום דהאי טריפה דקניא חיירי באבר ובבשר המדולדל בה ושחטה פדאמרין בבמה המקשה לילד (דף עג:) קרי ליה נבילה דדמו לנבילה דלא מיסתרו בשחטה ואין נראה לי דמריפה נמי לא מיסתריא בשחטה גרידא דלא מסימא הכן נמי לא מיעמאמו: ואידך. אב"י אמר לך לכי לא כתיב אכילה בגופו ללמדך שלוקין כו' הילכך לא מצי פריך תאמר בבשר בחלב כו': וליפרוך מה לכלאי הכרם שכן לא היתה להם שעת הכושר. וקא' סלקי' דעתך שאין נאסרין אלא גידוליהן ולכן לא היתה להן שעת הכושר: זאת אומרת. מדלא פריך הכי שמע מינה כלאי הכרם עיקרין נאסרין דף עיקר הוריעה עלמה נאסרה וזריעה היתה לה שעת הכושר כל ימיה עד שנשרש' י"מ דהאי מקשה נמי ידע שאף הוריעה נאסרה אלא סבור שמעט זריעה נאסרת וכך שמעתי אב"א להעמידה דמיבעיא לן לפרושי הכי מה לכלאי הכרם שכן לא היתה להן שעת הכושר משעה שבו לכלל כללית תאמר בבשר בחלב שהיתה לו שעת הכושר משעה שבו לכלל כלל דהם שורכו כל היום בחלב אינו נאסר בדרך ומשני עיקרין נאסרו משנשרשו ולא משנזרעו וכמה נמוגמים יש בה דהא דעמא דלא מיתסר*) משני דאכילה בשר בחלב חשיב ליה והרי הוא כחילו זה לבד וזה לבד וכן כללית כל זמן שלא נשרש הרי הן כמוהותי כדלא עודד כי אמר לעיל חמץ בפסח יוכיח מיעבי ליה למימר שהיתה לו שעת הכושר משנקרא חמץ. בפסח וסא ליתא ועוד מדמוותיב רב שמעיה הוסיף אין לא הוסיף לא מכלל וליכ' מאן דסליק אדעתיה משעה זריעה אלא הוה סלקא דעתיה תוספת אין עיקר לא ולשון עיקרן משמע כדפרישית דלישנא בתרא הכי הוה ליה למימר זאת אומרת כלאי הכרם בהשרש נאסרו: והלאה בשרם מאתם אחד מן המאכלים שיש בו עכשיו שמתחלה היו בו קל"ט שיעורים כתוספת זו ועכשיו יש בו מאתים אסורין לפי שאין בהיתר הרגשון כדי לבטל התוספת האסור שהערלה וכללית אין לא הוסיף לא מכלל אלא פחות כל שהוא מותר דיש בו כדי להעלות באחד ומאתים ובספרי יליף ליה מתרומה שעולה באחד ומאתים וכללית שכלל את איסוריו שאסורין בהנאה ככל את עלייתן ודוקא נקט נקוב דיוקן מקרקע דרך חויר: לא הוסיף לא. אלא לאו אין הוריעה נאסרת: מליאה. גידולין: סורע. הראשון: זרוע. קודם לכן הוסיף אין לא הוסיף לא דכתיב מליאה. בכל מתרפאין. אפילו באיסורי הנאה: כחמץ דמחא כדלא דמי: זרוע וכו'. ואמר החזיב משניקין ודיו ומפרש לפי שפעמים שזה חזיב ופעמים שזה חזיב לכוף ולעורר שניקול לומר למא נאמר בכל מאורך. ואמר חזיב עליו וסממא עליו אשירס נראה כמורה בה:

מה לערלה שכן לא היתה לה שעת הכושר תאמר בבשר בחלב שהיתה לו שעת הכושר חמץ בפסח יוכיח שהי' לו שעת הכושר ואסור בהנאה מה לחמץ בפסח שכן ענוש ברת כלאי הכרם בבשר בחלב שאינו ענוש ברת כלאי הכרם יוכיחו שאין ענוש ברת ואסור בהנאה ואם איתא ניפרוך מה לכלאי הכרם שכן לוקין עליהן אפילו שלא בדרך הנאה ואב"י תאמר במאי תאמר בבשר בחלב שאין לוקין עליו אלא דרך הנאה ו' אטו בבשר בחלב אכילה כתיבה ביה ואידך דקא מותיב לה סבר להכי קא גמר מנבילה מה נבילה דרך הנאה אף בשר בחלב דרך הנאה ואב"י להכי לא כתב אכילה בגופו לומר שלוקין עליו אפילו שלא בדרך הנאה וליפרוך מה לכלאי הכרם שכן לא היתה לו שעת הכושר אמר רב אדא בר אבהו זאת אומרת כלאי הכרם עיקרין נאסרין הואיל והיתה להן שעת הכושר קודם השרשה מתיב רב שמעיה אהמעביד עציץ נקוב בכרם אם הוסיף מאתים אסור הוסיף אין לא הוסיף לא אמר רבא תרי קראי כתיבי כתיב ב' (דניס נ) הזרע וכתיב המליאה הא כיצד יזרע מעיקרו בהשרשה יזרע ובא הוסיף אין לא הוסיף לא אמר רבי יעקב א"ר יוחנן בכל מתרפאין חוץ מעצי אשירה היכי דמי אי נימא דאיכא סכנה אפילו עצי אשירה נמי ואי דליכא סכנה דאיכא סכנה ואפילו שבתורה נמי לא לעולם דאיכא סכנה ואפילו הכי עצי אשירה לא ידתינא ר"א אומר אם נאמר (דניס ו) בכל נפשך למה נאמר בכל מאורך ואם נאמר בכל מאורך למה נאמר בכל נפשך אלא לומר לך אם יש אדם שגופו חביב עליו מממונו לכך נאמר בכל נפשך (א) ויש אדם שממונו חביב עליו מגופו לכך נאמר בכל מאורך כי אתא רבין אמר רבי יוחנן בכל מתרפאין חוץ מעז וגילוי עריות ושפיכות

מה לערלה שכן לא היתה לה שעת הכושר. שהיתה לה שעת הכושר כגון נטל ענף מאילן של היתר כלא נגמרו פירותיו והרכיבו או נטעו ואומר ר"י דלמינו אומר אלא מה שגדל אחר שהרכיבו או יטעו וזה לא היה לו שעת הכושר והענף עלמו אינו נאסר אלא מפני הערובת האיסור ואם היה יכול להבדיל אותו הענף ממה שגדל אחריו כן היה מותר וכן כללית הכרם אי לא היה עיקרו נאסר או מעביר ענין נקוב חשוב לא היה לו שעת הכושר שהאיסור הגדל אחריו כן לא היה לו מעולם שעת הכושר: מ"ה להחזק בפסח שכן ענוש ברת. ומשור הנסקל לא מצי למימר יוכיח דמה לערלה ולשור הנסקל שכן לא היה להם שעת הכושר לאכילה: כלאי הכרם יוכיחו. בפרק כל הבשר (דף קטו:) פריך ונימא ערלה תוכיח ומשני ונראה לר"י דהוה מצי למילף בהמה מצינו מכלאי הכרם לחוריהו דמה כלאי הכרם שכן נעבירה בו עבירה ואסורין באכילה ובהנאה אף אני אביא בשר בחלב וכו' אלא ניחא ליה למילף מכל היי בק"י דחלים עסי: מ"ה לכלאי הכרם שכן לוקין עליו שלא בדרך וכו'. תימה להשב"א דהא נוסף נילף בהמה מצינו מכלאי הכרם שילקו על בשר בחלב שלא בדרך הנאה ואומר ר"י דליכא למילף דליכא למימר דשור הנסקל וחמץ שעבר עליו בכל ידעה ויכח שנעבד בו עבירה ואסור באכילה ואינו אסור אלא בדרך הנאה דאכילה כתיב בהו: עיקרין נאסרין. אור"י שגם הגבולים והקס שגדל ממונו נאסר כדאמרין לקמן (ד' כו:) תנור שהסיקו בקליפי ערלה או בקשין של כלאי הכרם חדש יותן וקס' לר"י דכפ' החמה שגפלו (דף פ.) ושם גבי מליאה הנאמרת על נכסי אשתו וכו' מפרש רב יהודה אפי' לא אכל אלא חבילי ומורות רב יהודה לעשייה דאמר אכלה ערלה וכללית ושבועית הוי חזקה פירוש אע"פ שכלל אלו אין יכול לאכול רק העלים שהפירות אסורין אלא ע"י כללית שרי ואומר ר"ת דהתם מייירי באותן עלים שהיו קודם זריעת כללית וקודם שהוסיף מאתים אכל אותן שגדלוין אחרי כן אסורין מאתים שהוסיף מאתים: הווא"ל והיתה לו שעת הכושר קודם השרשה. והא דאמרין בפ"ק דמנחות (ד' ו.) ושם גבי טריפה דכללית לא היה להם שעת הכושר ההם קלי' כל משקה ישראל ומשקה לא היה לו לעולם שעת הכושר: דרו"ן מעלי השירה. נראה לר"י דמייירי כגון שאין יכול להתרפא משאר עלים אלא בזה כגון על ידי שדים או שום דבר אחר משום דהתי למיעטי בשר ע"ז וגבי בן דמא בע"ז פרק שני (דף כז:) ושם ששכנו נחש וכו' יעקב איש כפר סכניא לרפאותו ולא הניחו רבי ישמעאל משום דאפיקורסות משכא ומפרש בירושלמי בפ' ח' שרלים שהיה רואה ללחוש לו בשם זר אכל ע"י תהבוסת שרי כדאמרין תם (דף כה:) דר' אבהו נמא ליה יעקב אפיקורסא סמא אשקיה: אף

א מיינון סוף
מה' מאכלות
אסורות סוף ד
ה' טוש"פ שם
לא
ב מיינון סוף
מה' כללית
ה' הלכה יג
טוש"פ יד
סוף רלו
סוף ט
לב
ג מיינון סוף
הלכה כג
טוש"פ שם
סוף יו
לב
ד מיינון סוף
מהלכות יסודי
ה' התורה הל'
סוף עשין
טוש"פ יד
סוף קס
סוף כ
רב אלעז
כח וכו'
פ"כ ד'
ג' כח
ססורת
הש"ס
א חול' ד' קסו
ב' כלל' פ"ו מ"מ
ב [המלחם
וכתיב הורע
וכן איתא
בחזון קיו.
וב"כ בפ"ש
דכ"ה
ג כר"י דס"א
יומא דף ס"ב
סנהדרין עד
ד [ע' תוס'
סוף יוד:
ד"ה נוח
הגהות
הב"ח
(א) גמ' ואסי'
ה' שמוש
חביב:
ג' גליון
הש"ס
(*) כרש"י וזה
אומרת. שמוש
דכתיב לא
בשר בחלב פ'
מנחות קא
כרש"י ד"ס
סוף וכו'
שם ד"ב סוף

[illegible]

ורבא ^א אמר לך עד כאן לא קאמר ר' יהודה שאין מתכוין במתכוין אלא לחומרא אבל מתכוין בשאין מתכוין לקולא לא אמר אביי מנא אמינא לה דתניא אמרו עליו על ריב"ז שהיה ^ב יושב בצילו של היכל ודורש כל היום כולו והא הכא דלא אפשר ומיכוין ושרי ורבא אמר שאני היכל דלתוכו עשוי אמר רבא מנא אמינא לה ^א (דתניא) ^א לולין היו פתוחין בעליית בית קדשי הקדשים שבהן משלשין את האומנים בתיבות כדי שלא יזונו עיניהם מבית קדשי הקדשים והא הכא דלא אפשר וקא מיכוין ואסור ותסברא ^ב והאמר ר"ש בן פזי א"ר יהושע בן לוי משום בר קפרא ^א קול ומראה וריח אין בהן משום מעילה אלא מעלה עשו בבית קדשי הקדשים א"ר אמר רבא מנא אמינא לה דתניא אמר ר"ש בן פזי אמר ריב"ל משום בר קפרא קול ומראה וריח אין בהן משום מעילה מעילה מעילה הוא דליכא הא איסורא איכא מאי לאו לאותן העומדין בפנים דלא אפשר וקא מיכוין ואסור לא לאותן העומדין בחוץ גופא אמר ר"ש בן פזי אמר ריב"ל משום בר קפרא קול ומראה וריח אין בהן משום מעילה וריח אין בו משום מעילה והא תניא ^א מהמפטם את הקטורת להתלמד בה או למוסרה לציבור פטור ולהריח בה חייב והמריח בה פטור אלא שמעל אלא א"ר פפא קול ומראה אין בהן משום מעילה לפי שאין בהן ממש ^א וריח לאחר

פ"ה ואין הנאת גילו נאסרת שאין זה
לא כתיב אכילה ואפילו שלא כדרך
(פינץ*) הטא הטא מתרומה ובתרומה
(דף מח:) ליטב תחת אשירה משום

דאסער ללל עשו ויהא דרך הגזה.
ועוד דנבי ע"ז לא כתיב אינאל:
והא הכא ללל חאפמיון וואסער.
ה"מ אביי וואסמא כ"ר"ס דלעבא
דדבי יהודה פליגי: **ותסברא** והאמר
ר"ס בן פוי קול ומראה וריח חין בן
משה מעלה. פ"ה וביין דמדמורא רבית
פרי ב"ל חאפער חאמי אסמורא דרבי
וקשה לר"י הא בגרירה דליכא איסורא
למורייתא ופליגי דכא וחסר בלא חאפער
מיומיון ומחין קא מוכיח אביי לרבא וי"ל
דכ"ס בן פוי קול חאפרי אלף מדברין
ח"ס בן כשהוא לנורד כעון לחקן בית
קדש הקדשים סברא הוא דלפניו
איסורא דרבין ליכא: **מיעלה** הוא
דליכא חין איסורא אינאל. תימיה דכרס
החלי (דף נג. וס) תניא אשה כורת
חטים לאור של בית כשהוא והשמן
והפתילה היו של קודש כדנתן התם
ובירושלמי דייק מנה דקול ומראה
ורוח חין כהן משום חטילה:
לאותן המומדים בחזן. ליכא איסורא
חילא שלא ידברו עמאן לעזרה
כד להריח חין וקא חאמרין לעזרה
דף לח: לא היתה כלה לריבא להתעסב
בירושלים מפני ריח הקסורת:
כתיב הכא ושמו וכתיב התם
העפורה. תימיה לר"י אפמי
איסורין תרי משטויי כחד כגי דלהבי
כחביה דלא למילף מינייהו וז"ל דאי
לא כתיב אלף חד מיעזוב לא הוה
מני למטויי אלף מילתא דלא דמי
כ"כ למיסר אלב מילתא דדמי למיסר
לא להכי איסורין תריווייהו:
הבניה לרקה. בחוססתא חני
ליה גבי פרה:
הא

עשית מצות למימרא דכל
ורי תרומת הדרשן דנעשית
וואצל המזכח ג' שלא יפזר
י כהונה שני כתובין הבאין
ן תרומת הדרשן האדאמרן
שטענדיג גניזה הניחא לרבנן
דפליג עלייהו דאמר אבל
שתמש בהם ביום כפורים
ן ועגלה ערופה שני כתובין
ין מלמדין הניחא למ' דאין
י מעוטי כתיבי כתיב ושמו
קה ודשה כשירה בשביל
וקא מיכוין וקתני פסולה
אי הכי אפילו רישא גמי
הא

שעתלה תמרותו אין בו משום מעילה הואיל ו
היבא דנעשית מצותו אין בו משום מעילה ו
מצותה ר"י שבה משום מעילה דכתיב (ויקרא ו) ויש
שמו שלא יהנה משום דהו תרומת הדשן ובב
כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמד
בגדי כהונה דכתיב (שם) והניחם שם מלמד
דאמרי מלמד שטעונין גניזה אלא לרבי דוסא
ראויין הן לכהן הדיוטומאי והניחם שם שלא
אחר מאי איכא למימר משום דהו תרומת הדשן
הבאין כאחד והכל שני כתובין הבאין כאחד
מלמד אין אלא למד מלמד אין איכא למימר ת
וכתיב (דברים כג) הערופה תיש' הכניסה לר
שתינק ותדוש פסולה והא הכא דלא אפשר
שאני התם דכתיב אשר לא עובד בה מ"מ

פסוק

א מדת ל
[כ"ד מ"ה]

ב ת צ ד ל ז ט י

וְגַ' רַב־מֶלֶךְ

המזבח שלם
מעלו זה

שיח כוונת
חלל המונח

פר :
ד כריתת ד

מפילה די"ח :
בבית 97 מ"ץ

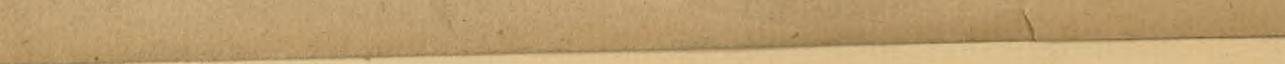
פד. פ
מ. ל. כ. מ. מ.

ס"ד פ"ז ע"ב

הַיָּמִים אֶת הַדָּשָׁן וְגו' וְאִסּוּרָה בְּהֵאֵסֶר
בְּכֹסֶה לִפְנֵי וּלְפָנִים בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים
וְכַשְׁרִין הֵם לִכְסֵן הַדְּיוּטָה. בְּכָל הַשָּׁנָה
מִמֶּנּוּ שֶׁסָּהָ קְבוּרָתָהּ: אֵלֶּה לִמְאֹן
יֵי לִמְאֹרֵי דָּלָה תִּבְגַּר מוֹכִיחוֹשׁוֹמִי
ד' פְּרוֹת בִּיחָד: וְדֵשָׁה. תְּבוּאָה עִם
מֶלֶךְ שֶׁלֹּא יִכְנִיסֶנָּה שְׂתִינֵק וְכִי מִסְכּוּן
הָאֵל

פסח: תרומת הדשן. כלליוס הים נוסל מלח מחתה ומותנה אלל המזבח וסל ככלעת במקומה כדכתיב
 יתועלין בה כדכתיב וסמו אלל המזבח אלחא טעושה גיווה: ובגדי כסוה. ארבעה בגדי לכן שכהן גדול
 דאסורי שול להשתמש בהן כדכתיב וכוהים שס: סל יחא לרבקן. פלוגתייהו במסכת יומא (דף כד.)
 עסקין הסבדים סראויין ליטמוש הדיוט כתבנה ומכסיים ומלגפת ואכנס: עגלה ערופה. כתיב שס דס
 אומר חלמין. רבי יאסד במסכת סנהדרין (סו:) בשלי ארבע מיתות: סכא מיעוטי כתיב. כי
 לא ולא לאחר סרופה ולא דבר אחר: הכניסה לרבקה. עגלה ערופה רבקה קופל"א בלעו שקוש
 וזבוסים: כסירה. סל נתכוין לכך ולא עבדס סל: וס נתנין שתיק ותדוש פסולס. וסכא לא סל
 שתיק ותדוש פסולס: אסר לא עובד כס מ"מ. דלמ"ג דבעלמי לא מיתסר סכא אסור:

סל פ. קיחין כד. לה סל. לה סכ. פג. כח. גיטין סו. מור לו. ע"ה סנהדרין מה סל: עכו שבוטס כח וכו'
 פריהו ו מלס יל: ו כ"ח דף ל. ו (טעמסת חילין קינ: ד"ס עין כ"ח עוד סס קינ: וכן כזמס מו. הניח
 וכן סלס פ. סלרס כניסר וס) הגהות ה"ב"ח (ה' ג' דלסו פלייח וסמר אכל: גליון
 חסכא פרי סין ש ונתוס' ר"ס כל סלסוס ד"ס ימות:)

This image shows a blank, aged, light brown paper cover or endpaper of a book. The paper has a textured, slightly mottled appearance with subtle variations in color and some minor wear or creases, characteristic of old paper. There is no text or other markings on the surface.

ע"פ דאחור אחרון חני צא ואם כפל היתר בסוף מותר אלא שקידם את האיסור וסילקו מכין שכלל בו היתר מיד והואיל וסילקו ועדיין לא החמיץ בטל והלך לו ואע"ג דהויל בה קלת ביכול וס האחרון לגמור חיומו על ידו אע"פ כן כבר בטל לו

עד שיהא בו כדי להחמיץ ואמר אביו לא שנו אלא שקדם וסילק את האיסור אבל לא קדם וסילק את האיסור אסור אלמא * זה וזה גורם אסור וממאי דטעמא דר"א כאביו דלמא טעמא דר"א משום דאחר אחרון אני בא לא שנו קדם וסילק את האיסור לא שנו לא קדם וסילק את האיסור אבל בבת אחת ה"נ דשרי אלא ר"א דעצי אשירה ב דתנן נטל הימנה עצים אסורין בהנאה הסיק בהן את התנור חדש יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת אסורין בהנאה נתערבה באחרות ואחרות באחרות כולן אסורין בהנאה ר"א אומר * יוליד הנאה לים המלח (אמר) לו אין פדיון לע"ז אימור דשמעת ליה לר"א בע"ז דחמיר אימורא בשאר איסורין שבתורה מי שמעת ליה אא"כ אמאן תרמייה ועוד הא תניא בהדיא וכן היה ר"א אומר בכל איסורין שבתורה אמר אביו את"ל זה וזה גורם אסור רבי היינו ר"א ואת"ל זה וזה גורם מותר והכא משום דיש שבח עצים בפת הוא י' הני קערות וכוסות וצלוחיות אסירי כי פליגי בתנור וקדירה למ"ד זה וזה גורם אסור אסור למ"ד זה וזה גורם מותר שרי איכא דאמרי אפילו למ"ד זה וזה גורם מותר י' קדירה אסורה דהא קבדה בישולא מקמי דניתן עצים דהיתירא א"ר יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל תנור שהסיקו בקליפי ערלה או בקשין של כלאי הכרם חדש יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת רבי אומר הפת מותרת וחכ"א הפת אסורה והתניא איפכא שמואל איפכא הני ואב"עא בעלמא קסבר שמואל ה הלכה כרבי מחבירו ולא מחביריו ובהא אפילו מחביריו וסבר אתנניה איפכא כי היכי דניקום רבנן לאיסורא: בישלה על גבי נחלים דברי הכל הפת מותרת: (אמר) רב יהודה אמר שמואל ור' חייא בר אשי א"ר יוחנן חד אמר לא שנו אלא נחלים עוממות אבל נחלים לוחשות אסורין וחד אמר אפילו נחלים לוחשות נמי מותרין בשלמא למ"ד לוחשות אסורין משום דיש שבח עצים בפת אלא למ"ד אפילו לוחשות מותרות פת דאמר דיש שבח עצים בפת לרבי היכי משכחת ליה א"ר פפא בשאבוקה כננח מכלל

זכוב אין חוזר וניעור בו אבל לא קדם וסילק ונגמר על ידי שיהיה זאינו יכול לביטל הסור אלמא זה וזה גורם אסור: דאחר אחרון אני באת וטעמא משום דאלל בבת גמר מעשה גמרו דהיתר מותר ואפילו לא קדם וסילק דליכא זה וזה גורם גמרו דאיסור אסור * (ואפי' קדם וסילק את האיסור): אבל בבת אחת. אם נפלו כח' דליכ' גמרו דאיסור הכי נמי דשרי דזה וזה גורם מותר: הימנה. מן האשירה: יוליד הנאה לים המלח. דמי עליס מכל מקום שמעינן ליה כל כמה דלא ממעי סהלא לים המלח מורה הוא לת"ק צין אחרש יותץ צין חישן יולן צין חאסור פת אלמא צין קדמי חדש יותץ אית ליה זה וזה גורם אסור והא דתניא לעיל חדש יולן רבנן היא דפליגי עליה דרבי וחמרי הפת מותרת משום דלא חשיבא להו הנאה הסיק ואפילו בגורם אחד לבדו משום דליתיה לאיסור' בעיניה וכל שכן בתנור שאינו כ"ל הוא בעלמא ואין הנאה בגורם אחד לבדו אלא בשני וירמיס שני ושל היתר וא"ת לרבנן יולן למס לי הא שרו לפת שאפייס דהסיק איסור ה"מ דיעבד אבל לכתחילה לא קא שרו לאפות דהסיק איסור ולקמן פריך עליס דאיסור לרבנן הכי משכחת לה דאסירי מדאורייתא וסא דדיו דמלי לאוקמ' להא דחדש יותץ דלעיל כת"ק דר"א אלא משום דלא ידעינן מנו וניהא ליה למיקט רבי אליעזר וכו' ומחלוקתו קאמר: ה"כ. דפרכת דלמא שחי ליה אמאן תרמייה להא דתניא לעיל גבי ערלה יותץ על כרחיך כיון דלא משכחת תנא דאמר זה וזה גורם אסור אלא רבי אליעזר ומחלוקתו במס' ע"ז והוינא סתמא דתנא בשאר איסורי נמי הכי רבי אליעזר קאמר לה ולא שני ליה: אמר רביי' אם תמלא לומר. בריית'

מפורשת הכי דכי היכי דאמר רבי דברייתא דלעיל דערלה רבי קאמר לה כולה: היינו רבי אליעזר. בניהותא וליכא למיבעי מידי: ואם תמלי לומר. דסביר' לים זה וזה גורם מותר. וריש' דהכא לאו רבי היא אלא רבי אליעזר היא והתם בפת הוא דאמר רבי משום דיש שבח עצים בגופס דמלא כשהולכה גופו הוא כשהיא מן האיסור בגורם אחד אבל בתנור חדש ולינו שרי: הכי קערות כוסות ולוחיות. של חרס שטרפן בעלי אשירה אסירי אפילו לרבי דהא יש שבח עצים בן והכאנן בלא גורם שני הוא ועל ידי גורם ראשון הוא משתמש בן הנאה גופו ולא דמו לתנור דלא מציא הנאה לגוף מיניה עד דליכ' גורם שני: כי פליגי. רבי דלא אסר אלא בפת ורבי אליעזר אית ליה זה וזה גורם אסור בתנור וקדירה הסיק נכסה מן עד שיבא גורם שני והוא של היתר: קדירה. שטרפן בשאירה חדש בעי איסור: דהא מקבלה ביסולא. ואיכ' הנאה תשמיש שמשתמש בה בלא גורם אחר אבל תנור אין נותנין בו פת אלא לאחר הסיקה של גורם היתר: איפכ' תני לה. להא בריית' דלעיל ואיפכ' אתנניה: ואי בעית אימא. שמואל נמי סב' אתנניה ואית ליה דרבי אסר ורבנן שרו ואיהו ספק לה כדי שלא ילכו בני אדם אחרי רבים להתיר דבעלת' במחלוקת אחרת' שחלקו רבים על רבי ס"ל שמואל דלע"ג דהלכה כר' מחביריו במקום יחיד אין הלכה כמותו מחביריו כלומר במקום רבים וסב' ס"ל דהלכה כמותו ואע"ג דרבים פליגי עליה: אפכה ואתנניה. אפכה ואתנניה כי היכי דתיקו הא מילתא דאיסורא בשם רבנן ויעשו בני אדם כמותן שהכל סולכין אחרי רבים שאם אני אומר הלכה כר' שהוא יחיד לא יאמינו לי: גמליס מחממת. כביות כדכתיב (ויחוקל לא) ארויס לא עממוסו ומתרגמינן כהס עמאל: לוחשות. נחלים בוערות גרלות כמתנגעני

גג
א מ"י' שם
כנ ט"ז שם
כז
ב מ"י' שם
כז ט"ז שם
שם ט"ז שם
גה
ג ד מ"י' שם
הלכה כד
ט"ז שם
שם ט"ז שם
שם ט"ז שם
רש"ל שם
זה

מסירת
הש"ס

א [בכאדרין]
ט. ו[א]
ב ע"ז ד' מט:
ג [ג' אחר]
ד ע"ז מט.
ה כסדרין פ.
והיון נח.
ז תמאס לא.
ח עירובין פה.
ה כותות כל.
לא.
י"ב קד:
ו[כאדרין]
טעית הדפוס
ו רש"ל שם
ה
ו[ע' תיס']
ע"ז ס"ח ד"ס
ר' ששון
ט [וע' תוס']
ע"ז מט.
ד' תמאס
ו[ע' תמאס]
ל: פה שחיל
תוס' ד"ס
אבל

עלים לאיסור. דמתסרי בהנאה לרבנן ס"י השכחה להם
בשרשיפא. כסא ליטב עליו או להדוס רגליו וסנאנתו כססו בעין
ועל ידי ממש אבל כהנת היסק מין כהנתו אלל לאחר ביטורו או
בשעת ביטורו: בקילס במתאים. יליכנ לא חמירא משכילה ונבער
איסורו: והלא מעל בחיות. וסנד

דמי למילין כמה מלני: חלבו של שור הנסקל חיבה. הקשה ריב"א
 על גוסס יליף מניח. שיהא כשריפה דדמי ליה וחירץ דלא דמי ליה
 חור

קרבן מעילה וכל דבר שאין של
קדושת הכוף כגון בהמה שאינם של
קרבן וכלי שאינן כלי שרת כיון
שמעל בו ילא יחוי'ן דתנן (מעילה
דף יט:) אין מועל אחר מועל
במוקדשין אלא בהמה וכלי שרת
בלבד אבל כל מיד אחריו' ממעילה
ראשונה נפקא לחלוין דקי"ל אין
מעילה בכ"מ אלא שינוי שכתבם
מקדושתו ואמאי פת אסורה על
קודם שנתנו הפת היה היתכן
חלוין: צעלי שלמים. הסתמיון לדמי
שלמים למוכרן וליקח בדמיהן
שלמים וקדשים קלים אין להם
מעילה ללחו קדשי ה' קרינא ביה
שכולן לבעלים ואין לנבזה בהן אלא
לאחר זריקת דמים את סאימורין
ואימורין. מיהא רבינא בעליהם
וממעילה הוא דלממעטוי במסכת
מעילה: ואליב' דר' יהודה. פספ
ליס רב חסדא בקדושין פס"ב (דף
כה.) דאמר הקדש במזיד הין מתחלל
חס נכסה ממנו במזיד לא ילא
לחלוין הלכך בשלמים שובג דידע
במזיד דסקדש רבא לאו ביה מעילה
ניכסה ודכי כמי הוה מלי למימר הכי
בשהסיקו מזיד עסקי' מיהו
שססיקו משמע שובג ומזיד וכיון
דמלי לאוקמה בין שובג בין במזיד
אוקמה: כל הסכרפין. צעלי פ"י
בבבא דתמורה תפרס על נסרפין
ואלו נקבדין: ואפר הקדש לעולם
אסור. להכי נקט גבי הקדש לעולם
וגבי אשירים לא נקט לעולם משום
דאשירים יש לט הימר אם שורפם
נכרי ויבטלם אבל הקדש אין לו
ביטול ודכי תפרס צעליהם תמורה
רמי בר חמא ורב שמעיה אאפר
הקדש לעולם אסור מסדרי: באופו
אפר שיעון גביוס. קאמר לעולם
אסור וזהו אפר של תרומה סדק
שלא היתם מעילה בססיקו: כל דין
שאתה דין. שמתחילתו אתה דט כדי
לסחמין עליו שפרי חומר הוא
ואתה מביא לו חומר אחר כדקאמר
חמץ שהוא צלל ויאלה אץ דין שבעין
שדיוס וסופו נמל' שחומר שאתה
מוסיף עליו גורם לו להכל: איס
דין. שפרי דדין מלמד שיהא חומר
וסרי הוא מקילו: שאם לא מלט
עליס ישב ויבטל. בהמים ואפ"ם
דאמרינן בפרק קמא (דף יב:) לרי
יהודה אבל בשעת ציעורו הסכסכה
כלל דבר שפרי פלוגתייהו מיהו קולא
כלל דמי שאור רובה הלא ציעורו

או בחור שלשים דאמריין [לעיל ו] זקוק לבער ובשאלו עלים לשרפ
 יהא יושב ובבול ולא יבערנו: ודנו דין אחר. שאני קל וחמור
 אלא ב"ש בין לקולא ובין לחומרא במסא מוליט דבזירת סבא
 ופשוט לפרש :

ב
 פ מ"י פ"י
 פ"י פ"י פ"י
 פ"י פ"י פ"י
 קמב פ"א
 ג
 ג מ"י פ"י
 מכל פסולי
 סמוקדזין
 פלכס יג:

מסורת
הש"ס

א [ענין כזה
 במלך ר"ה
 כח.]
 ב תמורה דף
 לד.
 ג שם לפיל
 דף כו. פ"ח
 ד [לפיל יב:
 ה : כא :
 תמורה לד.]
 ה [טובה ט:
 ושמ]

הגהות
הב"ח

(ח) תוד"ס
מכלל וכו' ויש
לומר דמאס
שיעור מועט
שה לא חשיב:
(ב) ד"ה אין
ביעור וכו'
ופשוט להקל
אין דין:

נרדון
השנים

(ב) גמ' כל דין
 שחתה 17
 בתלת להחמי'
 ח' שבת קלו
 צ"ב תוד"ס
 דמיא וזכרים
 ע"כ תוד"ס
 ע"כ תוד"ס

יב"ח פשוט דהשתחא אין צריך לאיסור
בזד דכל תותירו לחזדיה מצינו למילך
י היא בכל תותירו. תימה לר"י היכי

ו. דין אחר נותר ישנו
בכל תותירו מה נותר
שריפה אמרו לו אשם
בא עד הספק לדברך
נותירו שאנו אומרים
בך בקבורה שתק רבי
דיינו דאמרי אינשי כפא
גשרוף חרדלא (*אמר
יתוב מדויל ידיה
גירא בגיריה מקטיל
וחכ"א ^ה מפרד וזורה
כי קאמר מפרד וזורה
לים או דילמא מפרד
שיל לים בעיניה ^ב ותנן
אי גונא ר' יוסי אומר
או מטיל לים ואיבעיא
לק וזורה לרוח ושוחק
לא שוחק וזורה לרוח
האמר רבה מסתברא
אזלא לא בעי שחיקה
קאזיל בעי פירור א"ל
יפכא מסתברא עכו"ם
שחיקה חמץ דמסים לא
יהי דרבה תניא כוותיה
תיה דרבה היה מהלך
ה לרוח היה מהלך
לים תניא כוותיה דרב
בר שוחק וזורה לרוח
שוחק ומטיל לים שחיקא
קשיא לרב יוסף שחיקה
לים המלח הא לשאר
חמץ לא קשיא הא בחיטי
ר' ג' חמץ של נכרי
תר בתנאה ושל ישראל
זמר (עמות יג) לא יראה
מתני' לא ר' יהודה
ר' יוסי הגלילי מאי
לפני זמנו בין לאחר
לאו תוך זמנו עובר
דברי רבי יהודה
ר"ש

כל הזלמים (דף מס.) תנן
ואמרינן התם בגמ' גבי חבית

הקדש שקול ארבעה זוזי ושלי
ם דעכו"ם היינו ים המלח וכל
וע"י שהיקה מדלל חגי כהדי
מה יעשו מעכו"ם אלו כל שעה
י המים לח נחשוך משה חלל
ידות הגבר וי"ל דלרבנו מפרש

187

הגהות

הב"ח

(א) רש"י דל' ב'ין לפני וכו'
בתוך בין
לאחר ומנ'
כליל וכד"א ז'
(ב) חופ' ד' פז' יכוי
למחיס וספ'
הפריע כחפ'

ישראל נמי משרא שרו. בהנאה לאחר זמנו: לפולס ר' יהודה
סיל. דאף ע"ג דנפק' ליה מקראי דלאחר זמנו אסור קרא בשאור
דישראל קאמר אבל דנכרי שרי: ויליף שאור דאכילה. כלומר חמץ
דנבי לא יאכל משאור דראייה ומותר מנחו' של נכרי אף באכילה
ואס' בפסח מן התורה: לעולם

דישראל נמי משרא קא שרי ואי ר' יוסי
הגלילי אפי' תוך זמנו נמי משרא קא שרי
בהנאה אמר רב אחא בר יעקב לעולם ר' יהוד' **הוא**
הוא ויליף שאור דאכילה משאור דראי' מה
שאור דראי' א' שלך אי אתה רואה אבל אתה
רואה של אחרים ושל גבוה אף שאור דאכילה
שלך אי אתה אוכל אבל אתה אוכל של
אחרים ושל גבוה וברין הוא דאיבעי ליה
למיתנא דאפילו באכילה נמי שרי ואידי דתנא
דישראל אסור בהנאה תנא נמי דנכרי מותר
בהנאה וברין הוא דאיבעי ליה למיתנא
דאפילו בתוך זמנו מותר בהנאה ואידי
דתנא דישראל לאחר זמנו תנא נמי דנכרי
לאחר זמנו רבא אמר לעולם ר"ש הוא ב' ור'
שמעון א' קנסא קנים הואיל ועבר עליה בכל
יראה וכל ימצא בשלמא לרבא היינו דקתני
של ישראל אסור משום שנא' לא יראה אלא
לרב אחא בר יעקב משום לא יאכל חמץ מיבעי
ליה מי סברת אסיפא קאי ארישא קאי והבי
קאמר חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח מותר
בהנאה משום שנא' לא יראה לך שלך אי
אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל
גבוה ויליף שאור דאכילה משאור דראייה
ואזדו למעמייהו דאיתמר האוכל שאור של
נכרי שעבר עליו הפסח לדברי רבי יהודה
רבא אמר לוקה ורב אחא בר יעקב אמר
אינו לוקה רבא אמר לוקה לא יליף רבי
יהודה שאור דאכילה משאור דראייה ורב
אחא בר יעקב אמר אינו לוקה יליף שאור
דאכילה משאור דראייה והדר ביה רב
אחא בר יעקב מההיא דתניא האוכל חמץ
של הקדש בטוער מעל ויש אומרים לא
מעל א' מאן יש אומרים א"ר יוחנן ר' נחוניא
בן הקנה היא דתניא ר' נחוניא בן הקנה
היה עושה את יוה"כ כשבת לתשלומין מה
שבת מתחייב בנפשו ופטור מן התשלומין מה
אף יוה"כ מתחייב בנפשו ופטור מתשלומין
רב יוסף אמר בפודין את הקדשים להאכילן
לכלבים קטפילגני מ"ד מעל קסבר ה' פודין
את הקדשים להאכילן לכלבים ומ"ד לא מעל
קסבר י' אין פודין רב אחא בר רבא תנא לה
להא

וכר דמיס סא ודר' נחוניא ליה ליה: ומאן דאמר לא מעל סבר אין
פודין. הילכך לא חזי ופולגנה דתנאי היא בתמורה (ד' לז). תובת
לא גיזה בשר ולא חלב ואכלת ולא לכלבים מכאן שאין פודין
ואיכא דרביס הוצה ואכלת אין לך בזה סתירה אכילה אלא לאחר
הצתה למעוטי גיזה וחלב אבל לא לכלביר לא דריש:
להא

לחדס חס היו יכריס דהא ר"ע שרי בנכרות (ד' לז). לזמן נכרי על
פרשה בעל מוס להאכיל לכלבים שאפילו העור אסור כשנמלא מריסה קודם
הפסח ומיפא דשרי לישראל איתתא נצבי וליאלי:

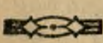
ברין הוא דאפילו חזק זמנו מותר. פרש"י מותר באכילה וקשה
דא"ל אם לא יהא פלו בשעת אכילה דאם נתן לו הנכרי
הרי הוא שלו ואם גזל מנכרי הרי חייב באחריותו ולא גרע מחמץ
שהייב באחריותו דהוי כשלו ועוד לקמן דקאמר ואזדו למעמייהו דפולגני

בחמץ שעבר עליו הפסח ליפולגו בפסח
גופיה וגרלה לריב"ז דהא דקאמר
אפילו תוך זמנו מותר היינו בהנאה
והא דקאמר אבל אתה אוכל של אחרים
לאו דוקא ח"ג אחר זמנו קאמר ומיהו
כשל גבוה קשה לפרש בחזק הפסח
דאם לא פדחו אסור בהנאה ואם פדחו
הרי הוא שלו ומהא י"ל אבל אתה נהנה
משל גבוה שלא יהא חיסור חמץ אבל
חיסור הקדש יש: מאן י' אחרים ר'
נחוניא. תימה ל' י'. דמאן דיליף אסון
אסון (א) בריש אלו נערות (דף ל').
ואית ליה מיתה בידו שמים פטור מן
התשלומין לרבי נחוניא ח"כ לרבי דאמר
לקמן (דף לז). הויד דבעילה במיתה
אמאי פטור כרת מתשלומין והא ח"ע
דכללמא פטור מיתה מתשלומים הכא
לא פטר דגלי לן קרא דכשינא חייב
וה"ה כרת ואע"ג דבכרת הוא במיד
בשוגגתחייב ואור"י דבמיתה דגלי לן
קרא דלא פטרה הכא מתשלומין גלי
בכרת דלא גלי לא גלי וא"ת והא אחר
לקמן (דף לא): האוכל תרומת חמץ
בפסח בשוגג משל קרן וחומש ומקמל
לה כר' נחוני' ופ"ה מיחייב בתשלומין
משום דכי היכי דלא מיפטר מתשלומין
משום חיוב מיתה דתרומה הכי נמי
לא מיפטר משום כרת של חמץ ואח"כ
דתשלומי תרומה מחמת כפרה הם
כדמכח במס' תרומות (פ"ו מ"א) דתנן
אם ראה כהן לחמול אינו יכול לחמול
וכיון דכפרה הוא אין כרת פטורו
משום קס ליה בדרכה מנייה ומדפ
דהא מאן דלא יליף אסון אסון ולא
פטר מיתה בידו שמים מתשלומין
ח"כ אוכל תרומת חמץ אמאי משלם
דלא שייך למימר כיון שיתיה אינה
פוסרת ה"ה כרת דהא מיתה לא פטרה
באס מקום אלא פ"כ משעם כפרה
הוא ועוד אור"י דהכא אחי אליבא
דרבנן דאמרי הויד במשלה באזהרה
דבי נחוניא היא. אע"ג דהכא בשוגג
איירי מדקתי משל ולא מעל מ"מ
ק"ל כחוקיה דאמר [בתובת לה].
חייבי מיתות שוגגין פטורין מן התשלומין
ה"ה כרת לר' נחוניא הקשה ריב"ז
אמאי פטורין הכא מקרבן מעילה משום
דקס ליה בדרכה מנייה הא אחר
בהמליע (דף לז): המניא אוכלים
בכלי שגג באוכלים והויד בכלי חייב
על האוכלים משאם עבר הכלי סקילה
אלמא קס ליה בדרכה מנייה לא פטר
מקרבן ומיין כיון דפטר מקרבן וחומש
פטר נמי מקרבן שאין חסם מעילות כא
אלא כשיש קרבן וחומש: אין פודין את
הקדשים וכו'. הקשה ריב"ז דכפ"ח
דבכחות (דף יד): משמע דלא פליגי
אלא היכא שקדם הקדשין לזמון אבל

קדם זמון להקדישן האילן ומפולס לא קדשו קדושת הכוף כ"ע מור"ס
דפודים והכא משמע דפולגני אפילו בקדושת דמים ומיין ר"י דה"ק אין
פודין מדרכנ ואין לתמוה אסו משום חשש דרבנן נפקיש מפילה דאור"י
דכיון דאמרו רבנן אין פודין לא שיה מידי והא דאמר כההערכות (דף
ע"א): נהערכו כשור שנפדה וכו' בכלאים וסריסה ירשו עד שיסחלבו
וימכרו והשחא ע"כ יאכיל לכלבים דלישראל סריסה אסורה ליה ח"כ ח"כ
למ"ד אין פודין דהא דאין פודין היינו היכא דלא חזי לאכילה אבל הפסח
הוא פודין דהא דאין פודין היינו היכא דלא חזי לאכילה אבל הפסח

קדם זמון להקדישן האילן ומפולס לא קדשו קדושת הכוף כ"ע מור"ס
דפודים והכא משמע דפולגני אפילו בקדושת דמים ומיין ר"י דה"ק אין
פודין מדרכנ ואין לתמוה אסו משום חשש דרבנן נפקיש מפילה דאור"י
דכיון דאמרו רבנן אין פודין לא שיה מידי והא דאמר כההערכות (דף
ע"א): נהערכו כשור שנפדה וכו' בכלאים וסריסה ירשו עד שיסחלבו
וימכרו והשחא ע"כ יאכיל לכלבים דלישראל סריסה אסורה ליה ח"כ ח"כ
למ"ד אין פודין דהא דאין פודין היינו היכא דלא חזי לאכילה אבל הפסח
הוא פודין דהא דאין פודין היינו היכא דלא חזי לאכילה אבל הפסח

ס
6 מ"י פ"א
מ"ס חמץ
סלכס ד
פסח לאוין

מסורת

הס"ס

א (לפיל ס:)

ב (לקמן ל.)

ג (בתובת ד' לז.)

ד (בשבות ד' לז.)

ה (לקמן ד' לז.)

ו (מנייה ו:)

ז (חוספתא כ"א)

ח (בכורות פ"ה)

ט (תמורה י"ז)

י (בכורות פ"ה)

יא (שבות י"א)

יב (מ"א)

יג (שבות י"א)

יד (שבות י"א)

טו (שבות י"א)

טז (שבות י"א)

יז (שבות י"א)

יח (שבות י"א)

יט (שבות י"א)

כ (שבות י"א)

כא (שבות י"א)

כב (שבות י"א)

כג (שבות י"א)

כד (שבות י"א)

כה (שבות י"א)

כו (שבות י"א)

כז (שבות י"א)

כח (שבות י"א)

כט (שבות י"א)

ל (שבות י"א)

לא (שבות י"א)

לב (שבות י"א)

לג (שבות י"א)

לד (שבות י"א)

לה (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

לח (שבות י"א)

לט (שבות י"א)

לך (שבות י"א)

לם (שבות י"א)

לנ (שבות י"א)

לו (שבות י"א)

לז (שבות י"א)

אחד רבא הלכתא כו'. ש"מ דפסק רבא הלכתא דכל איסורי
שבתורה במינן במשכו ולא שני לן בין חמץ לשאר איסורי מלא
בבא מילתא דגור שלא במינן אמו מינן שמעינן מינה חלב שנפל
לקדירה ואמר במשכו וכן הלכס וסא דק"ל כל איסורי שבתורה
היינו דמלא במינו סא: מלא

אמר רבא הלכתא ^א חמץ בזמנו בין במינו
בין שלא במינו אסור במשהו כרב ^ב שלא
בזמנו בין במינו בין שלא במינו מותר
כר"ש ומי אמר רבא הכי והאמר רבא
ר' שמעון קנסא קנים תואיל ועבר עליו
בבל יראה ובל ימצא הני מילי בעיניה
אבל על ידי תערובת לא ואזדא רבא
למעמיה דאמר רבא כי הוין בי בר נחמן
כי תוו נפקי שבעה יומי דפסחא אמר לן
פוקו וזבינו חמירא דבני חילא: ^ב אמר
רב קדירות בפסח ישברו ואמאי לשהינהו
אחר הפסח וליעבד בהו שלא במינו נזירה
דילמא אתו למיעבד בהו במינו ושמואל
אמר ^א לא ישברו אבל משהי להו לאחר
זמנו ועביד בהו בין במינו בין שלא במינו
ואזדא שמואל למעמיה דאמר שמואל
להנהו דמזבני כנדי אשוו זבני אכנדיכי ואי
לא דרשינא לכו כר' שמעון ולידרוש להו
דהא שמואל כרבי שמעון סבירא ליה
אתריה דרב הוה ^א ההוא תנורא דמחו ביה
שיחיא אסרה רבא בר אהילאי לטיכליה
לריפתא אפילו במילחא לעולם דילמא אתי
למיכליה בכותחא מיתיבי ^א ^ב אין לשין
את העיסה בחלב ואם לש כף הפת כולה
אסורה מפני הרגל עבירה כיוצא בו
אין

בקרקעיות ונ"ט בלחם: לעולם. אפי' חזר וסוסק: אפי' במילחא.
להכי נקם אפי' במילחא שאין דרך לאכול פת בלא מלח הו ליפתן:
טשין

השיב מינו דא"כ אחאי קרי לה מין במינו ובהקומץ רבה (ד' כג' וס')
 ובפרק התערוכות (ד' עט' וס') הקבר ר"ל בן יעקב מין במינו בטל וס'
 עליה מיני בחיטי נהי דלרבי יהודה לא בטל לרבנן מיבעל בטל מכל דהכי
 וירכא לכתחלה כרבי יוחנן דסבר ב"ט וס' כ"ט] ותי אשמעינן פסק דהתורה
 שפאהו חומר ר"ת דוקא כשהנכנס לפני ע"ו דאמחני' קאי דבעי תרת' ד'
 הגאונים שכתב רבינו יוסף טוב עלם מלא ר"ת אין וכך שנחשך ממנו לפי
 איסור הגזל בכל שבו י"ן נכר חז' מכלל דשאר איסורין וסמך י"ין חז' כ'
 מפתח אש"י שכתבנו דרב אחאי [ס' לו ס"ט] ותי איתא דרבא דר' חז' כ'
 בקירות כספתי יבשרהו, בפרק בתרא דמס' ע"ו (ד' סח' וס') גבי עכבר' כש'
 כשיכרס אשכתיי משכח והי' ס"ל מותר אש"י קלמרא הכא שפיר יבשרי ד'
 איתא בת יומא ועיר דהתם שרי לפי שפגסו עממו כמו שהז' בעין אכל'
 הפסא לוישבד אור' שלל במינן, תימא ר"ל נהי דכשרה לן דעממא ד'
 אין מבעלין איסור לכתמיהה ואפילו איסורא דרבנן אין מבעלין דאס' לא'
 לבעל האיסור ולא דמי לטעין ששור מן הדקל לתנור ב"ט שפאה'
 לו שור מן התורה אבל מדיד דלית ליה שור מן התורה ל"ז ומסר'
 שלל במינן ככה"ל מבעלין ולדבריו ד"ל ס' לוישבד שלל במינו א"י
 של הרס כן אס' יהיו איסורין ואין להם תקנה זה תשוב דיעבד ואע"י
 תמים דתתם בלע איסור הרבה אבל הכא ליכא מלתא שפאה' והואיל וס'
 לפיל לא גזר גלוי' במינו אטו מיני דהא לן ככיה משתערב לו חמץ
 דאמר כביד גלוי' (דף עו') פת שפאה' עם הללי כחמור אסור לאלול'
 נוילי האי: ד"ר ר' (דף עו') דמיכילה בכוחא, ותימא וליכילה בכוחא דה'
 דגים שעלו בקערה מותר לאוכלן בכוחא דגים שפאה' בפרקא דאור' ש'
 מדגים רוחתם שעלו בקערה ואפי' לו דגים שנכתבו בקערה אסור לאכול
 פתי ונש' אסר שפ"ה אס' דלנו אסור לנש' שפמיים שהמוניתי קרוב ש'
 במער יפה פת הוסיק פעם אחרת אחאי' אסור לאוכלו

אמר רבא ה"פא חמץ נומט בין במינו ובין שלא במינו אסור
בכל שהוא כרב. פסק רס"י בחולין דמין מינו במשהו כרבי
יהודה דאמר שפרק כל הכשר (דף קס.) מין במינו לא בטיל ואף רבי
קאמר התם גרואין דברי רבי יהודה מכלל דהלכתא הכי עובד כדא רמיה
מיהא דלמיני אביי ורבא (בבבא מצריא) כהרף עין

(דף סו.) מלה דחמור וחלל דשכיר
 חמירא דחטוי וחמירא דשערי רבא
 חמר במשה אבי אמר כנותן טעם
 משום דמר סבר בחר שחר אולינן ומר
 סבר בחר טעמא אולינן אלמא בין
 לאביין בין לרבא מין כמיו במשבו
 ועוד סק רבא בשמעתא מין כמיו
 במשבו כרב ור"ח אומר דכל אל
 אינס ראיית דלין הלכה לא כר' יהודה
 ולא כרבי יוחנן דר' כהנא דמנ' ע"ז
 פלוגתא דהביי ורבא מזי למימר
 דחמירא וחלל דשכיר ויין נסך דמור
 ר' יוחנן ור"ל שהם כמשה ודשמעתא אי
 גרם במשבו כרב י"ל שסוק בחמץ
 כרב ולא טעמייהו דרב דכל ככל
 איסורין שכתביה כמיו במשבו ורבא
 לית ליה אלל דוקא בחמץ בססא משום
 חומרת דחמץ וגם ר' יהודה גזון
 סקס ק דדוקא בחמץ סקס רבא כרב
 דשאלו מקמייהו כל איסורין שכתביה
 במשה כרב או כנותן טעם כר"י
 והביי דמלחר רבא חמץ דמונן בין
 במיין בין שלא דמיין במשבו איכ' שחר
 [מיו] הלכה כרב במשה אבל שחר
 איסורין בנ"ס כר' יוחנן וכר"ל ועוד
 אומר ר"ח דלא גרסיין במשה כרב
 וכן משמע בה"ג דלא גרס ליה וסבר
 רבא נס בחמץ כר' יוחנן והא דלא
 סקס כהדיא הלכה כר' יוחנן משום
 דהו"א דלא סקס כמותיה אלל דמונן
 אבל שלא דמונן לא דלא תקשי דרבא
 אדרבא דהא חמץ רבא קסא הוא
 דקניס רבי שמעון כפירושיה להביי
 אינטריק דפרש ומכילא ר"ח ראייה
 דבהדיא חמירא ליה לרבא כהרר ונד

הנשבה (דף לו: ושם) מין במינו כס'
דקאמר אחר רבן כספמא וכו' מין במינו דליכא למיקס אטעמא חי
נמי מין שלא במינו וליכא קטילא כס' ואין לדחות דמירי בחמרמא חדתא
ועיניי דהוי טעמא אחד והוי כס' משום דרבא בשר שמא חזיל ולא

שמי רבא דסבר רבי יהודה מין במיט וד"א וכו' מלל דלחוי לית לה
דגמרא קאמר בשליה מוכח ביה (ד' ל: וס:) שפיר עבד דלחוי
לכתא ורש"י פסח פסח ב'ס' כדא דלחוי ע"י (ד' לו: ט:) נכי פליגא דלחוי
זכות ב"ס ומיית מדרבא בפרק דהש"ס (ד' לו: ט:) ויין כד דלחוי הכה
שבמיני (ואיסורי הנאה *) אכל פסח יינן דשרי בהנאה ב'ס' ובחשיבות
ע"ז אסור בהנאה ואינו בעל אפילו בחלק מנו שמינו דלחוי אסורין ואיסורים
כל יין נסך ב"ס במיט ויין אכל במיט ב"ס ודכחמך בפסח א"ל עשה ר"ח
וה"ל נסך בחמך ב"ס: (וישע חס' תולין ד' ד"ה חמך רבא): לא תכבד
ר"ח מספקא ליה אי קסבר רב נוחן טעם לפניו אסור או נ"ח ועכברא
ט' לפניו דוקא דביטעו שרי אבל לכתילה אסור דנורוין אפילו בת יומא
בא חסד פוגם אלף חממת ששה דבופניו הכלי: ליש"ר'נ"ה א"ל דא חמך
ב' בקיור חסב מסה שאין רגילין להשתמש בהרב ביה מ"מ הא תמ' הא תמ'
בן מה הועילו חכמים בתקנתם שאסרו עד ששים הואיל שיכול להוסיף
י"ה עשר מוכנים ומסקינן (ב"ה ד' ד' 7): דהאס איסור מוקף אין
י"ה יוסף הואיל ואיכא תרתי לטיבותא שהוא נוחן טעם לפניו ומשהו
בירה ליה לרב נוחן טעם לפניו ומחר ור"י מפרש דכיון שפליגין
ענין איסור קדירה שאין בת יומא אסרינן לה א"ע"ש שאין לה תקנה
במיט הוא יכול לבשל ודעידבר דמי: ד"ר'א"ל איה למעבד במיט
כל הכא להחיר לבשל כלל איכא למיגור: ור'א"ל'ר' כמלהא, והא
וחתא כלל כמלה שרי האס לא אסריה אלף מטעם ריח דליכא איסור
נוחן טעם בר נוחן טעם הוא כדאמר בפרק כל הכשר (ד' ק"א וס:)
בכוח בפניו אסור לאכול בותח ופרש"י משום חורפא דלחוי בלע שפי
בכוח דע"י ביטול בלעי יומר מדאי וכן נמי הכא מחסום התורה בלעי
מסבין ואינו יוכר ובלעי בלעו טעם בשר ממנו קשה הכא כיון שבתורה
במתח וי"ל דשומן שפיל התרס אינו יכול *) לכת"ה יפה:

והילכתה

סמ
א מיי פ"ה
ח' חזן
כלב'ס ופנ"ר
מ' מחל'ה
חסודות
כלב'ס פ סמ
ל' לח
פוב"ע ח'ס
ח' חמו
ספיק א:
ע
כ מיי"ס
פוב"ע סס
ספיק יא
עב
ג מיי"ס
א' חזן וזלס
כ פה סמ
ס פוב"ע
ח' ח' תל'ה
ספיק א
עב
ד מיי"ס
מ' מחל'ה
חסודות
ככ סמ
קח' פוב"ע
פ"ס א:
ספיק א:

מסירת

הש"ס

א. [יעיל כס.
ב. זכאים ד' לה:

ג זכאים לה :
ד לקמן דף ט.

זבחים ד' לה:
כ"מ ד' לה.

ה [ע"ז ע.ד.
[ע"ז

۱۱۶۰

ה'ש"ס

(מ' ח' י' ע' פ')

הת כעיסה
כתלב ע' שנת

ע"ה ע' צתד"ה
תחת היספוגי

(*) רמ"י ד"ה
בני חילת סו'

ה'תשס"ו. פ"ד
כ"י י"ד

ק"כ :

רבה אכל סתם
כ"ז

בהגלה תמיה
ל רחם

י"ג אסור
הבוא' בדמורה

בכמה דרכים

ובחולין כתב

תוֹם' סתם חזק
סתם "נחם בעל"

כס' . וכי
כלע"ד דע"ס

הוא בתום :
(*) תד"ה דלמא

חתי כ' חים
יכול לקנות יסם

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל

ואתו מלוה ופריק. מן ההקדש בדבר מועט כדי שלא יאמרו הקדש יולא בלא פדיון וגובה חובו כדעתן בערכין בפרק שום היתומים הקדים בתשעים מנה והיה חובו מאה מנה מוסף מלוה זה על הלוואתו ודינר ופודה את הנכסים הללו מיד הקדש כדינר זה ומוטלן

בחובו ודינר דייב מפרס טעמא הנהגה שלא יאמרו הקדש יולא בלא פדיון ואע"ג דלאמר רבא בכתובות (דף נט:) הקדש חמץ ושיחור מפקיעין מידי שיעבוד דוק' קדושת הנוף קאמר רבא כגון קוממות או בשהם לקרבן או בגד שפירסו על המת כי הוה דבימות (דף סו:) גבי אינטי' דמילתא דפירסוה יתמי אחימתי' דהוה משתעבד לכתובת האשה דלאמר רבא קייא מיתנא אבל קדושת דמים לא אמרינן: כי פליגי דאקדים מלוה. בתוך הזמן את הקרקע המשועבד לו ולא סקדים את החוב הלא הקרקע וכת' כשהגיע הזמן ולא פרעו זה והוא בא לגבותה מן הלוה חוזר בו מן ההקדש: כיון דאילו הוה ליה זוי' ללוה ביום הזמן הוה מסלק ליה מלוה ולא היו לו נכסים בזוי' איסתחם סוף הים הקרקע קניו לו עדיין אלא עכשיו כשהוה גובה אותה בחובו היא נקנית לו: בהחריית. שמא יעלנה בעל חוב דראובן משמעון בשביל חובו שיעבד' לו ראובן שישל' לו ראובן זה מעותיו לשמעון ולא היו לו נכסים עוד על דבר אחריות זה: וזקפן עליו במלוה. שלא היו מעות לשמעון שפסק על שדה זו וכתב לראובן שער עליהן ושיעבד נכסיו לו עליהן: ומת ראובן. המוכר וצא בעל חובו ומורסה משמעון ועדיין לא נתן שמעון המעות לראובן ולא ליתומיו ופייסוה שמעון לבשל חוב דראובן בלוחם המעות: דינא הוה. אע"ג דאזבון קביל עליה אחריות מכירה ו אפ"ה יכולין בני ראובן לצא על שמעון ולומר חקן מטלטלי שבק אבון גבך לא היית חייב עניו אלא מעות ולא הים לך ליתן לבשל חוב ולא לטכנן בשביל אחריות מכירתך

ואתו מלוה ופריק * דתנן * מוסף עוד דינר ופודה את הנכסים האלו כי פליגי דזבין מלוה וקדיש מלוה אביי אמר למפרע הוא גובה כיון דממא זמניה ולא פרעיה איגלאי מילתא למפרע דמעיקרא ברשותיה הוה קאי ושפיר אקדיש ושפיר זבין ורבא אמר מכאן ולהבא הוא גובה כיון דאילו הוה ליה זוי' הוה מסליק להו בזוי' אישתכח דהשתא קא קני ומי אמר רבא הכי * והאמר רמי בר חמא * ראובן שמכר שדה לשמעון באחריות וזקפן עליו במלוה ומת ראובן ואתא בעל חוב דראובן וסריף ליה משמעון ואתא שמעון ופייסיה בזוי' דינא הוא דאתו בני ראובן ואמרי ליה לשמעון אנן מטלטלי שבק אבון גבך ומטלטלי דיתמי לבשל חוב לא משתעבדי ואמר רבא אי פיקח שמעון מגבי להו ארעא והדר גבי לה מיניהו * דאמר רב נחמן * יתומים שגבו קרקע בחובת אביהם בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי חוזר וגובה אותה מהן דכמאן דגבו טחיים דאבוהון דמי אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חוזר וגובה אגתה מהן הא הוי כמאן דזבין יתמי נכסי דמי ואילו קני יתמי נכסי מי קא משתעבדי לבשל חוב שאני התם דאמר להו כי היכי דמשתעבדנא ליה לאבוכון משתעבדנא נמי לבשל חוב דאבוכון מדר' נתן * דתניא רבי נתן אומר * מנין לנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו שמוציאין מזה ונותנין לזה תלמוד דומר (במדבר ט) ונתן לאשר

אשם לו תנן נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אחר הפסח מותר בהנאה אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי מותר בהנאה אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי מותר בהנאה דישראל הוה קאי הכא במאי עסקינן כשהרהינו אצלו לימא כתנאי ישראל שהלוה לנכרי על חמצו לאחר הפסח אינו עובר משום רבי מאיר אמרו עובר מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר למפרע הוא גובה ומר סבר מכאן ולהבא הוא גובה ותסברא אימא סיפא אבל נכרי שהלוה לישראל על חמצו לאחר הפסח דברי הכל עובר והא איפכא מיבעי ליה למ"ד התם אינו עובר הכא עובר דאמר התם עובר אינו עובר אלא

דמטלטלי דיתמי לא שיעבדו חכמים לבשל חוב דקרקע של יתומים הוה דאמרי' בעל חוב גובה אותה בחובת אביון משום דיתמים חל שיעבדוה עליהן אבל על מעות שלא היו צעין לא חייל שיעבדו מחיים עליהן וכשנן צעין אין כלן לוס ולבעלי המעות דהיינו יתומים לא הלוה זה בלוה: ואמר רבא גרסינן: אי פקח. זה שמעון יטעון ויאמר להם אין לי מעות לפרוע לכם אלא קרקע יש לי ונותנא להם בחובותם וחוזר וגובה אותם מהם בשביל אחריות מכירה שקבל אביהן עליו דהשת' כי אגבי להו הא ארעא איגלאי מילתא דלאו מטלטלי הוה דשבק גביה אלא קרקע: בעל חוב. אחר של אביהן חוזר וגובה אותה מהן אלמא אמרינן הנוטל קרקע בחובו מאותה שעה שנתן לו המעות נקנית לו: אלא * אמרינן איגלאי מילתא למפרע שהיתה קנייה לאביהן קרקע זה בגבו בחוב אביהן משום דהי בע"ה אחר של אביהן חוזר וגובה אותה מהן דכמאן דבזו לה מחיים דאזבון דמי: אלא אי אמרת. כל הגובה קרקע בחובו אינה קנייה לו אלא מגבייה ואילך אמאי ב"ה אחר חוזר וגובה אותה מהן לא יהא דבר זה אלא כמי שקנו יתומים קרקע במעות שלהן מי הוה משתעבד לבשל חוב: שאני התם דאמר להו כי היכי דמשתעבדנא לאבוכון משתעבדנא נמי לבשל חוב דאבוכון מדרבי נתן. לעולם מכלאן ולהבא הוה גובה ומאי דאמר רב נחמן בעלמא בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן משום דאמר להן בעל חוב ליתומים מכח מי צאתם וגביהם קרקע זו מכח שיעבדו של אבוכון וכי היכי דמשתעבדנא לאבוכון קרקע זו של לוס שלהם מאביהם משתעבדנא נמי לדירי שכייתא מלוה של אבוכון והמחויב לו כלום משועבד לו מדרבי נתן הילכך קרס שיעבדו עליה אפילו אלא לוס שהיתה ברשותו ושמעון נמי אמר להו לבני ראובן כי היכי דהוי נכסי משועבדין לאביהם בשביל חובו היו משועבדין גם לעלמי מכח אביהן שיהיה לוס אלא מחמת אחריות המכירה מדרבי נתן דמה לי אני מה לי אחר הלכך אע"פ שלא היתה קנייה לאביהם מחיים חל שיעבדו עליה אלא עלמי: לאשר אשם לו. לאשר הלוה לו לא כאמר אלא לאשר אשם לו לאשר הקרן שלו. בצבא קמא (דף קי:) אמרינן אשם זה קרן: תנן נכרי שהלוה כו'. קס"ד השתא בשלא מסרו לו אלא שיעבדו לו כשאר לויס שאם לא אתן לך עד יום פלוני צא לביתי וגובה מחמץ זה: כשהרהינו אלא. בביתו של נכרי נתנו קס"ד השתא דטעמא משום דהוה ליה תורת משכון ובעל חוב קונה משכון: ישראל שהלוה את סכרי על חמלו. קודם הפסח לאחר הפסח אינו עובר אם נהנה ממנו: מאי לאו. בשלא הרהינו וצבא קמיפלגי דת"ק סבר מכאן ולהבא הוא גובה כו': אימא סיפא דברי הכל עובר. ואי טעמא משום דברי הכל ולמפרע הוא איפכא הוה לן לאפוכי פלוגתיהו צבא ולא לאשוי דלמחמץ דאמר לעיל דרישא עובר אלמא למפרע הוא גובה הכא הוה ליה למימר אינו עובר משום דבשעת הלוואה הם

באחריות. שלא בהחריית פשיטא דיתן ליורשיו אס' לו לא זקפן עליו במלוה אבל בהחריית קמ"ל דהו"ל יעכבם לעלמו דהו"ל כחוסס מחיים קמ"ל דלא חשיב ליה כחוסס מחיים כיון דזקפן עליו במלוה: ופייסיה בזוי'. רבותא נקט חק על פי שנתן מעות לא מלי למימר המעות שנתחייבתי לאביהם נתתי לו: משתעבדנא לבשל חוב דאבוכון מדרבי נתן. וז"ל גבי מטלטלים נמי נאמא הכי ונראה לרי' דדוקא גבי קרקע שייך למימר הכי דבת שיעבדו הוה דבשעבדקא הוה משועבדת לראובן חשבינן ליה כאליו הוה בידו דהא אס' מכרה או משכנה חוזר ראובן וגובה אותה ולכך משועבדת נמי לב"ה אבל מטלטלים אין להחשיבם כאליו הם ביד ראובן כיון שאלו מכרם או משכנם אין גובה מהן ומכאן יש להוכיח דהלכה כדבי נתן דהא רבא קאי כוותיה בשמעתין: אלא

מסירת הש"ס
א ערכין ד' כג'
ב כתובין ד' ל'
ג ב"ק ד' מנ'
ד כתובות ד' כג'
ה ק"י. כ"ג'
ו ק"י. כ"ג'
ז ק"י. כ"ג'
ח ק"י. כ"ג'
ט. כתובין ד' כג'
י ק"י. כ"ג'
יא ק"י. כ"ג'
יב ק"י. כ"ג'

פח
מ"י פ"א מ"ה
מכירות מ"א
סמנ עשין דל
עוש"ע ח"מ
סימן פכ
סעף כ

פז
נ מ"י פ"ד
מ"ה חמ"ה
עוש"ע ח"מ
ממח סעף ח

פז
ג טו"ט ח"ה
ס"ה תמט

פח
ד ה מ"י פג
מ"ה חמ"ה
י"ה סמנ עשין
לע"ע ח"ה
ס"ה חל
סעף ח

פח
ו ז מ"י פ"ד
מ"ה חל
ופקדון ס"ה ד
סמנ עשין פח
עוש"ע ח"ה
ס"ה חל
סעף טו

צ
ח מ"י פ"ה
מ"ה חל
הכנס ח
צא
ס ס"ה כ :

מסורת
הש"ס

א נ"מ ד' פג
גישין ד' לו
מכירות ד' מד
קדושין ח
ב [תוס' ס"ב
ע"ה]
ג כ"מ ד' מנ
לעיל ד' ת
ד כ"מ סס
ה תרומות פ"ו
פ [ח"ה] כ"מ
נ :

הנהגות
הב"ח

(א) גמ' שולח
למ' ישראל על
המט :

אלה רישא וסיפא כשהררינו אבל בלא הררינו דכ"ס מכלל וזהבא
הוא גובה : קונה משכון. כל ימי הלואה המשכון קנינו לו ואם נאנס
חייב באונסין שאינו עליו לא כשומר חנם ולא כשומר שכר שפערין
באונסין אלא כולו ברשותו ובשמירתו עומד : ולך תהיה לדקס.
בהשבת העבד כתיב אי אמרת

אלא הכא במאי עסקינן כגון שהררינו אצלו
וקמפלגי בדרי' יצחק א' דא"ר יצחק ח' מנין
לבעל חוב שקונה משכון שנאמר (דברים נד) ולך
תהיה צדקה אם אינו קונה משכון צדקה
מנין מכאן לבעל חוב שקונה משכון ת"ק
סבר הני מילי ישראל מישראל הוא דקרינא
ביה ולך תהיה צדקה אבל ישראל מנכרי
לא קני ור"מ סבר קל וחומר ישראל מישראל
קני ישראל מנכרי לא כל שכן אבל נכרי
שהלוה את ישראל על חמצו אחר הפסח
דברי הכל עובר התם ודאי נכרי מישראל
לא קני תנן נכרי שהלוה את (א) ישראל על
חמצו אחר הפסח מותר בהנאה נהי נמי
דהררינו אצלו הא אמרת נכרי מישראל לא
קני לא קשיא ב' הא דאמר ליה מעבשיו הא
דלא אמר ליה מעבשיו ומנא תיסרא דשני
ליה בין היכא דאמר מעבשיו ובין היכא
דלא אמר מעבשיו דתניא נכרי שהררינו פת
פורני אצל ישראל אינו עובר ואם אמר לו
הנעתוך עובר מאי שנא רישא ומאי שנא
סיפא אלא לאו שמע מינה שאני היכא דא"ל
מעבשיו להיכא דלא אמר ליה מעבשיו ש"מ
תנו רבנן ב' ג' חנות של ישראל ומלאי של
ישראל ופועלי נכרים נכנסים לשם חמץ
שנמצא שם אחר הפסח אסור בהנאה ואין
צריך לוטר באכילה חנות של נכרי ומלאי
של נכרי ופועלי ישראל נכנסין ויוצאין לשם
חמץ שנמצא שם אחר הפסח מותר באכילה
ואין צריך לוטר בהנאה : מתני' ג' ד חמץ
שנפלה עליו מפולת הרי הוא כמבוער רבן
שמעון בן גמליאל אומר כל שאץ הכלב יכול
לחפש אחריו : ג' אמר רב חסדא וצריך
שיבטל בלבו תנא כמה חפשת הכלב ג' טפחים
אמר ליה רב אחא בריה דרב יוסף לרב אשי
הא דאמר שמואל ד' כספים אין להם שמירה
אלא בקרקע מי בעינן שלשה טפחים או לא אמר ליה הכא משום ריחא בעינן
שלשה טפחים התם משום איכסויי מעינא הוא ולא בעי שלשה וכמה 'אמר
רפרם בר פפא מסיכרא טפח : מתני' האוכל תרומת חמץ בפסח כשונג
משלם קרן וחומש במזיד פטור מתשלומין ומדמי עצים : ג' תנן התם
ה' האוכל תרומה כשונג משלם קרן וחומש פ' אחד האוכל ואחד השותה

ואחד
בחובו : ומלאי של ישראל. פת ויין הנמכר בתוכה : אסור בהנאה. דלא תלין ליה בפועלין אלא מן של מלאי היה ושל ישראל הוא :
ג' צריך שיבטל בלבו. שם יפקח הכל במועד ומלאו עובר עליו : כספים. של פקדון אין להם שמירה אלא בקרקע ואם לא
נתן בקרקע ואבדו פשיעה היא אלא וחייב דשומר חנם חייב בפשיעה : משום ריחא. שהכלב מריחו ומחטטו ומוליאו :
מסיכרא. מקום : מתני' כשונג. שגג בתרומה ואפילו הויד בחמץ משלם קרן וחומש ואש"פ דלא סוה שווי מידי רחמץ בפסח
אסור בהנאה מיהו שונג בתרומה דכתיב ביה וחמישיתו יוסף עליו ונתן לכהן את הקודש דבר הראוי להיות קודש שאינו יכול
לשלם לו המעות אלא הסירות והתשלומין נעשין תרומה כדלקמן לאו לפי דמים משלם אלא לפי מדה משלם הלכך לאו בתר דמים
אוליין : במזיד. שהיד בתרומה אפילו שגג בחמץ פטור מן התשלומין : ומדמי עצים. אם תרומה קמחא היא חין משלם לו דמי
עצים שהיתה ראוייה להיסק תחת תבשילו משום דתרומה מויד חין בה חומש ואין תשלומיה לכפרה ואין נעשין תרומה דגבי
חומש כשונג כתיב אצל מויד אינו אלא כשאר גולן בעלמא ומשלם מעות ולפי דמים ולא לפי המדה וחמץ בפסח לאו צי
דמים דאסור בהנאה ואף להיסק לא היו חייבים ולא מדי חפשיה :

נר ואחד הסך. דאמר' צפרק בתרא דיומא (דף עז:): סיכה כשתייה ושתיה בכלל אכילה והכא כתיב כי יאכל קודש בשוגג דאילו גזלם וסליכה לכסר אפילו בשוגג ללא ידע שהיה תרומה אינו משלם תומם אלא קרן כשאר מוצק חולין דעלמא דאמר מר

ואחד הסך אחד תרומה טמאה ואחד תרומה טהורה משלם חומש וחומשא דחומשא איבעיא להו כשהוא משלם לפי מדה משלם או לפי דמים משלם כל היכא דמעיקרא שריא ארבעה זוזי ולבסוף שריא זוזא לא תיבעי לך דוראי כדמעיקרא משלם לפי דמים (*) דלא נרע מנזול דתנן אכל הנזלין משלמין כשעת הגזלה כי תיבעי לך דמעיקרא שריא זוזא ולבסוף שריא ארבעה מאי לפי מדה משלם דא"ל נריוא אבל נריוא משלם או דילמא לפי דמים משלם בזוזא אבל בזוזא משלם אמר רב יוסף ת"ש אכל נרונרות ושילם לו תמרים תבא עליו ברכה אי אמרת בשלמא לפי מדה משלם אמטו להכי תבא עליו ברכה דאכיל נריוא דנרונרות דשריא זוזא וקא יהיב נריוא דתמרים דשריא ארבעה אלא אי אמרת לפי דמים משלם אמאי תבא עליו ברכה בזוזא קא משלם אמר אבבי לעולם לפי דמים משלם ואמאי תבא עליו ברכה דאכל מידי דלא קפיץ עליה זביניה וקא משלם מידי דקפיץ עליה זביניה: תנן האוכל תרומת חמץ כפסח בשוגג משלם קרן וחומש אי אמרת בשלמא לפי מדה משלם שפיר אלא אי אמרת לפי דמים משלם חמץ כפסח בר דמים הוא אין הא מני רבי יוסי הגלילי היא דאמר חמץ כפסח כפסח בר דמים הוא אין הא מני בטויד פטור מן התשלומין ומדמי עצים אי ר"י הגלילי אמאי פטור מן התשלומין ומדמי עצים סבר לה כר' נחוניא בן הקנה דתניא ר' נחוניא בן הקנה היה עושה את יום הכפורים כשבת לתשלומין וכו'. כתנאי ה' האוכל תרומת חמץ כפסח פטור מן התשלומין ומדמי עצים דברי ר' ער' יוחנן בן נורי מחייב אמר לו ר"ע לר' יוחנן בן עריוכי מה הנאה יש לו בה אמר לו רבי יוחנן בן נורי לר' ער' ומה הנאה יש לאוכל תרומה טמאה בשאר כל ימות השנה שמשלם אמר לו לא אם אמרת בתרומה טמאה בשאר ימות השנה שאין לו בה היתר אכילה יש לו בה היתר הסקה תאמר בזה שאין לו בה לא היתר אכילה ולא היתר הסקה הא למת זה דומה לתרומת תותים וענבים שנשטמא שאין לו בה לא היתר אכילה ולא היתר הסקה בד"א במפריש תרומ' והחטיצה אבל ספריש תרומת חמץ דברי הכל אינה קדושה תניא אידך (ויקרא כג) ונתן לכהן את הקדש דבר הראוי להיות קדש פרט לאוכל תרומת חמץ כפסח שפטור מן התשלומין ומדמי עצים דברי ר"א בן יעקב ור"א חסמא מחייב אמר לו ר"א בן יעקב לר"א חסמא וכי מה הנאה יש לו בה אמר לו ר"א חסמא לר"א בן יעקב וכי מה הנאה יש לו לאוכל תרומה טמאה בשאר ימות השנה שמשלם אמר לו לא אם אמרת בתרומה טמאה בשאר ימות השנה שאין לו בה היתר אכילה יש לו בה היתר הסקה תאמר בזה שאין לו בה לא היתר אכילה ולא היתר הסקה אמר לו אף בזה יש לו בה היתר הסקה שאם רצה הכהן מריצה לפני כלבו או מסיקה תחת תבשילו

לנקמן טב: כי יאכל פרט למזיח: והומם חומשא. שהתשלומין נפסין תרומה ואם חזר ואכל בשוגג אותו חומש ראשון חזר ומשלם חומשו עליו: איבעיא להו. כיון דגבי תרומ' בשוגג קפיד רחמנא אתשלומי פירות ולא מעות כדכתיב ונתן לכהן את הקודש לפי מדה משלם או לפי דמים משלם בגזלן דחולין שוגג או מזויד וכן גזלן דתרומת מזויד לא איבעיא לן כיון דלא קפיד רחמנא אתשלומין ידיהו דאמר ישיב לרבות אפילו שום כסף רחמנא סובין ודאי לפי דמים משלם אבל בתרומה שוגג איבעיא לן הוואיל והקפידה התורה לשלם פירות: כל היכא דמעיקרא כשאלה הווא שריא כך גריוא ד' זוזי והסתא כשמשלם שריא זוזא ותו לא לא מיעבי' לן כהי נמי דאכפר ליה אכילת תרומה כששלומי מדה מיהו [אוכל] ממונא דכהן (ממונא) הוא ולא גרע משאר ממונא דחולין שהדיינין גובין ממנו כשעת גזילה כדכתיב (ויקרא ה) אשר גזל כמה שגול: גריוא משלם. ואע"ג דשריא מ: תא קפי או דילמא לפי דמים משלם דקפידה התורה לשלם פירות לא הקפידה אלא לפי הדמים כשאר תשלומין ומה שישלם שלם בפירות: גרונרות. תאנים וצבים: תמרים. חסובין מתאנים ודמיהן מרובין: אבל גרונרות: דתרומה שוגג: זבינא. לוקחיה: אומא סיפא במזיד פטור מן התשלומין וא"ר יוסי הגלילי אמאי פטור. אי אמרת בשלמא רבנן וטעמא דרישא משום דלפי מדה משלם סיפא דאינו אלא כשאר גזלן דמשלם מעות ולפי דמים פטור מן התשלומין דחמץ כפסח לאו בר דמים הוא אלא אי אמרת ר"י הגלילי ובר דמים הוא אמאי פטור: כרבי נחוניא בן הקנה. דאמר מהתחייב כרת פטור מן התשלומין ויליף טעמא מאסון אסון וס' למתחייב מ"ש כגון אוכל תרומה מזויד וסיפא דמתני' בהויד בתרומה ולא בחמץ ופטור משום מיתה וצדין הוא דלישמעין במזיד

דבר הראוי להיות קודש פרט לאוכל תרומת חמץ. (ח) פירש הפסוק משמע שיתן לו דבר הראוי להיות קודש כמו שאלו וא"כ מה שאלו בעינין דבר הראוי להיות קודש וחמץ כפסח אינו ראוי להיות קודש כדחגיף לפיל אכל מפריש חמץ ד"ה אין קדוש (*) אע"ג דככל ענין פטור הכא מתשלומין אפילו שהיה לה שעת הכושר ולקמן מוקמא הא לד"ה אין קדוש היינו שלא היה לה שעת הכושר אור"ת היינו לר"ה"ג אבל לרא"ב הוואיל וסבירא ל' דחמץ כפסח אסור בהנאה אפילו היה לה שעת הכושר אין ראוי להיות קודש דאין כאן נתינת היינו דקאמר ליה רא"ב מה הנאה יש לו בה כלומר הוואיל ואין לו הנאה בה אית ליה למעוטי מקרא כדפרישית: ואין

שריא זוזא ולבסוף שריא ארבעה מאי לפי מדה משלם דא"ל נריוא אבל נריוא משלם או דילמא לפי דמים משלם בזוזא אבל בזוזא משלם אמר רב יוסף ת"ש אכל נרונרות ושילם לו תמרים תבא עליו ברכה אי אמרת בשלמא לפי מדה משלם אמטו להכי תבא עליו ברכה דאכיל נריוא דנרונרות דשריא זוזא וקא יהיב נריוא דתמרים דשריא ארבעה אלא אי אמרת לפי דמים משלם אמאי תבא עליו ברכה בזוזא קא משלם אמר אבבי לעולם לפי דמים משלם ואמאי תבא עליו ברכה דאכל מידי דלא קפיץ עליה זביניה וקא משלם מידי דקפיץ עליה זביניה: תנן האוכל תרומת חמץ כפסח בשוגג משלם קרן וחומש אי אמרת בשלמא לפי מדה משלם שפיר אלא אי אמרת לפי דמים משלם חמץ כפסח בר דמים הוא אין הא מני רבי יוסי הגלילי היא דאמר חמץ כפסח כפסח בר דמים הוא אין הא מני בטויד פטור מן התשלומין ומדמי עצים אי ר"י הגלילי אמאי פטור מן התשלומין ומדמי עצים סבר לה כר' נחוניא בן הקנה דתניא ר' נחוניא בן הקנה היה עושה את יום הכפורים כשבת לתשלומין וכו'. כתנאי ה' האוכל תרומת חמץ כפסח פטור מן התשלומין ומדמי עצים דברי ר' ער' יוחנן בן נורי מחייב אמר לו ר"ע לר' יוחנן בן עריוכי מה הנאה יש לו בה אמר לו רבי יוחנן בן נורי לר' ער' ומה הנאה יש לאוכל תרומה טמאה בשאר כל ימות השנה שמשלם אמר לו לא אם אמרת בתרומה טמאה בשאר ימות השנה שאין לו בה היתר אכילה יש לו בה היתר הסקה תאמר בזה שאין לו בה לא היתר אכילה ולא היתר הסקה הא למת זה דומה לתרומת תותים וענבים שנשטמא שאין לו בה לא היתר אכילה ולא היתר הסקה בד"א במפריש תרומ' והחטיצה אבל ספריש תרומת חמץ דברי הכל אינה קדושה תניא אידך (ויקרא כג) ונתן לכהן את הקדש דבר הראוי להיות קדש פרט לאוכל תרומת חמץ כפסח שפטור מן התשלומין ומדמי עצים דברי ר"א בן יעקב ור"א חסמא מחייב אמר לו ר"א בן יעקב לר"א חסמא וכי מה הנאה יש לו בה אמר לו ר"א חסמא לר"א בן יעקב וכי מה הנאה יש לו לאוכל תרומה טמאה בשאר ימות השנה שמשלם אמר לו לא אם אמרת בתרומה טמאה בשאר ימות השנה שאין לו בה היתר אכילה יש לו בה היתר הסקה תאמר בזה שאין לו בה לא היתר אכילה ולא היתר הסקה אמר לו אף בזה יש לו בה היתר הסקה שאם רצה הכהן מריצה לפני כלבו או מסיקה תחת תבשילו

אמר

דתרומה דעלמ' דלאו חמץ כפסח דפטור מתשלומין משום מיתה ומשום רישא נקט מילתא בחמץ כפסח דאשמועינן דהיכא דשגג בשתייה חייב דחמץ בר דמים הוא ושוגג דרישא דשגג בשתייה דאי שגג בחמץ והויד בתרומה מאי חומש איכא וא"י שגג בתרומה והויד בחמץ אמאי משלם הא איחייב ליה כרת וסיפא דאשמועינן דהויד בתרומה חס' שגג בחמץ פטור דמיתה בידי שמים כי כרת דאי הויד בחמץ וס' דפסקר ליה משום כרת הוא דפסקר ליה לשמעין כוליה מתני' בחמץ חולין של חבירו וניתני שוגג חייב ומזיד פטור משום כרת: כתנאי. לפי מדה או לפי דמים: פטור מתשלומין. בין שוגג בין מזיד: מה הנאה יש לו. לכהן בה ומה הפסידו זה הרי אסור בהנאה: ומה הנאה יש לו. לכהן בתרומה טמאה שאסור בהנאה זר שוגג משלם קרן וחומש דליכא למאן דפליג אסתמא דתנן לפיל אחד תרומה פטורה ואחד תרומה טמאה משלם דלפי מדה משלם ואע"ג דלאו בר דמים הוא: היתר הסקה. דכתיב (במדבר יח) ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי שתי תרומות במשמע אחת פטורה ואחת טמאה וכתיב לך תהיה להסקה: תרומת תותים וענבים. משקם הן ואינן ראויין להסקה ולולף נמי לא כדאמרין בפ"ק (דף כ): משום תקלה ובהווא נמי סבירא ליה דזר האוכלה פטור מלשלם ור' יוחנן בן נורי מחייב דקסבר לפי מדה משלם: דד"א. דמשכחת תרומת חמץ כפסח דקדשה בהפריש תרומה והחמילם וס' להפריש חמץ קודם הפסח: אבל מפריש תרומת חמץ. כפסח כגון חקים שהחמילו ד"ה אפילו לר' יוסי הגלילי דשרי חמץ כפסח בהנאה והווא ליה להסקה אינה קדושה ולקמן מפרש טעמא בשילטי שמעתין: את הקדש. משמע את הקדש שאלו אלמא ראוי להיות קדש הוה ששילם דוגמתן יחא שם קדש חל עליו: פרט לאוכל תרומת חמץ כפסח. כשמשלם דוגמתן אין שם קדש חל עליו: וכי מה הנאה יש לו. לכהן בה ומה הפסידו כהי נמי דלית לך הא דרשא מיהא מה ישלם הוואיל ואין לו דמים:

צב
א מיימן פ"ב
מגל גדלה
הלכה ב' סמג
ענין עג
פוס"ע חו"ע
סימן שס
סעיף כ'
צב
ב מיימן פ"ו
פס' תרומות
הלכה ו
צב
ג שם כל ס

מסורת
הש"ס
א ב"כ דף ג'
ו"ב
ב שיעורין דף
כט:
ג [לעיל כג]
כח:
לפני דף כט:
ד [תוספתא
פ"א]
ה [לקמן לג]
ו [ע' תוס' י"ג]
ז [ד"ס ועל]

הגהות
הב"ח
(א) תוס' ד"ס
דבר וכו' לעיל
אכל מפריש
תרומת חמץ
ולקמן
מוקמא.
נ"ב
כדף ג'
פ"ח

גריון
הש"ס
(*) גמרא דלא
גרע מגזלן.
ק"ל סא מ"פ
כ"ז דאס אינו
חייב רק מדיון
גזלן יכול לשלם
מד גריוא
בפירות ללא
ידי כפרה
וסתא משלם
כמעט וסססן
יט: למחול
ובג הטומא
הוא רק מ
מד גריוא
אכל חס לפי
דמים גריו
לשם ד' גריוא
וחומשא מפר
וסססן אין יעל
למחול:
(*) תוס' ד"ס
דבר וכו' אע"ג
דכ"ע פטור
הכא מתשלומין
ק"ל למאי נקט
קו"ט י"ח כדכ"ג
ל"ג לא משכחת שיהא תרומה וכו'

ואין נתינה פחות משה פרוטה. ורבנן נמי נח פלוגי אלא משום דכתיב אכילה וא"ת והא קיימא לן (חולין ד' קלו:) דהפסח אחת פוסרת את הכרי אע"פ דכתיב בה נתינה דכתיב חתן לו ובהה"כ (ד' מז.) אמר קוין בכלי אע"פ שאין בו שיה פרוטה אע"פ דכתיב

אמר אביי ר"א בן יעקב ור"ע ורבי יוחנן בן מורי. אע"פ דא"י בתשלומין סבירא להו דאין לו דמים ובהא פלוגי ר"ע ור"י בן מורי: א"כ. דסבירא ליה מותר ליכדר ליה ר' יוחנן לר"ע אף לזה יש לו סותר הסקה: כוית תרומה. בשאר ימות השנה קאי: פרס

צ"ה
א מיימין שס
סלכא כו
צו
ב ג שס
פלגא כ:

מסורת
הש"ס

א [עלי כג.
כח:]
ב [שם: ס.
פא. כ"ט: ט:
מעיל יע.
ג רש"ל מ"ז
ד [חוספתא
דמדות ס"ז
פ"ט וז"ל
והתירא]
ה [שבת קכ:
יזחא סו:
פגסדרין ל:
מנחות מה.
ק.]
ו [וע' תו' גיטין
כ. ד"ס דילמא
כו' שייכא קו'
ז וע' תוס'
מנחות ס. ד"ס
מי בעינן ותו'
כ"ח מז. ד"ס
א קוים בכל'
בא"כ להדיא
במשה
דכריות ח:
ד' מביאין על
הזון כשונג
ומפרש שס
במשה ע"מ
אלי פביאין
ט']

אמר אביי ר"א בן יעקב ור"ע ורבי יוחנן בן מורי סבירא להו חמץ בפסח אסור בהנאה ובהא פלוגי דר"ע סבר ^א לפי דמים משלם ורבי יוחנן בן מורי סבר לפי מדה משלם פשיטא מהו דתימא רבי יוחנן בן מורי נמי כרבי עקיבא סבירא ליה דאמר לפי דמים משלם והתם היינו מעמא דקא מחייב משום דסבר לה כר' יוסי הגלילי דאמר "חמץ בפסח מותר בהנאה קמ"ל ואימא הכי נמי אם בן גהדר ליה רבי יוחנן בן מורי לר"ע כי היכי דמהדר ליה ר"א הסמא לר"א בן יעקב: ת"ר ^ב האוכל בזית תרומה משלם קרן וחומש אבא שאול אומר עד שיהא בו שוה פרוטה מ"ט דתנא קמא אמר קרא (ויקרא ט) ואיש כי יאכל קדש בשגגה ואכילה בכזית ואבא שאול מאי מעמא אמר קרא ונתן ואין נתינה פחות משה פרוטה ואידך נמי הא כתיב יאכל ההוא ^ב פרט למזיק הוא דאתא ותנא קמא הא כתיב ונתן ההוא מיבעי ליה לדבר הראוי להיות קדש ^ג (פרט לאוכל תרומת חמץ בפסח): ת"ר ^ד האוכל תרומה פחות מכזית משלם את הקרן ואינו משלם את החומש היכי דמי אי דלית בה שוה פרוטה קרן נמי לא לישלם ואי דאית בה שוה פרוטה חומש נמי לישלם לעולם דאית בה שוה פרוטה ואפילו הכי כיון דלית בה כזית משלם את הקרן ואינו משלם את החומש אמרוה רבנן קמיה דרב פפא הא דלא כאבא שאול דאי כאבא שאול האמר כיון שיש בה שוה פרוטה אע"פ דלית ביה כזית אמר להו רב פפא אפילו תימא אבא שאול אבא שאול תרתי בעי ומי בעי אבא שאול תרתי והא תנן ^ה אבא שאול אומר את שיש בו שוה פרוטה חייב בתשלומין את שאין בו שוה פרוטה אינו חייב בתשלומין אמרו לו לא אמרו שוה פרוטה אלא לענין מעילה בלבד אבל לתרומה אינו חייב עד שיהא בו כזית ואם איתא כיון שיש בו כזית מיבעי ליה תיובתא ואף רב פפא הדר ביה דתניא (סע ס) וחטאה בשגגה פרט למזיד והלא דין הוא ומה שאר מצות שחייב בהן כרת פוטר בהן את המזיד מעילה שאין בה כרת אינו דין שפטר את המזיד לא אם אמרת בשאר מצות שכן לא חייב בהן מיתה תאמר במעילה שחייב בה מיתה ת"פ בשגגה פרט למזיד וא"ל רב נחמן בר יצחק לר' תייאבר אבין האי תנא מעיקרא אלימא ליה כרת ולבסוף אלימא ליה מיתה וא"ל הכי קאמר לא אם אמרת בשאר מצות שכן לא חייב בהן מיתה בכזית תאמר במעילה שחייב בה מיתה בכזית וא"ל תנוה דעתך שהנחת את דעתי וא"ל מאי ניהותא דרבה ורב ששת שרו ביה נגנא מאן שמעת ליה דאמר הו"ד

ימלטו באלו כן פספסין בסנהדרין (דף פ"ג:):

וּפְיִינָה מה תרומה בכזית .
בתרא דמנחות (דף
ואוקי באתרה הכא אין לומר
פרטה אף מעילה לאכילה כן

אע"ג דבסוף כל התדיר (ד' טא:) ובס' (קו.) איבא למ"ד דרבי סבר דון מניה חזקי באתרה מה מעילה דממון שיה דהא אכילה דהקדש מאכילה דתרומה

יליף והיאך יהיה בו מיתה אם לא
 כשעור אכילת התורה דבשאר הכנה
 ליכא מיתה חלל האכילה אפילו לרבי
 דומיא דתורה וא"ת אמאי אין מפרש
 לא אם אמרה דבשאר מיתא לא הוה

מיתה עד להוי כוית בכדי אכילת פרס
תאמר במעלה דאפי' בעינן כוית הא
תנן בפרק הנהנה (דף יח :) יצא את
המעילה אפי' לזמן מרובה ויכל
האכילתו ויכל המעילה ויכל המעילה

יִטְעַר: אֵל מַעֲלֵה בְכוֹת. תִּימָה
לְרִי דֹהֵב מִשְׁמַע דַּמְאן דִּילִיף חֲטָא
חֲטָא סְבִירָא לִיה דַּמַּעֲלָה בְכוֹת כְּמוֹ

תחונה וכולו חית להו גזירה שזה דבפרק
 הנהגה (ג"ז עס) יליף משילה מחתונה
 לגילוי טובה לא פליגי להו דרבי אלא
 לענין מיתה משום דכתיב דבי אלה
 במיתה וא"כ מ"מ דרבנן דלעיל דאמרי
 לא אמר שזה פרוטה אלא לענין משילה
 אבל בתרומה ע"כ שיהא ב' ביום :

נִתְּבוּיִן לַחֲמוּד אֶת הַתְּלוּם וְחֲמוּד אֶת
הַמְּחֹבֵר. ר"ת מִפְּרֵשׁ נִתְּבוּיִן
שֶׁהוּא מְחֹבֵר דְּלֵי נִתְּבוּיִן תְּלוּם
זֶה וְחֲמוּד מְחֹבֵר אֶחָד מֵאֵי יִזְרֹעַ תְּחִיבִין
לְהַלּוֹם אֶפְסִילוֹ נִתְּבוּיִן לַחֲמוּד מְחֹבֵר זֶה
וְחֲמוּד מְחֹבֵר אֶחָד פְּעוּר הוֹאִיל וְלֵא
אִיִּשְׁתַּבְּרִיל מִתְּחַבְּרִין פְּעוּר בְּרִבּוּיָא

ספק אכל (דף כ.) היו לפניו שתי רמות
ונתכיון לכבות את זה וכיבה את זה הפסוק:
רָתַן לו ולא לאורו. אור"י ללא
אִיצֶרְתִּין למידרש מלו אלא לר'
יוסי הגלילי לדת ליה חמץ מותר
בהנאה (" דלהנך תנאי דלסרי חמץ
בהנאה נפקא לו מיתנין לכהן את הקודש
דבר הראוי להיות קודש חו מתנין לחורדי'
שאין ליתן אלא מידי דשרי בהנאה לכל
הפסות ששיבא ביה בתניה ולבך משמע
ליה למידרש מתנין לו דבר הראוי

לאכיליה ולא דבר שאין ראוי חלא לאורו
והיינו תרומה עמאה דלא חויא חלא
לאורו דאסור הנאה מתחת נפקא וח"ת
ובשל הנמרה דבעי מנהי מילי וזה
הקך תנאי דהך ברייתא דהפריש חמץ
תרומה ד"ה אינה קדושה כיון דסבירא
לכו דאסור בהנאה ליה פשוט הוא
דאורו קדוש ואם קבעי ליה י"ל דפשיטא
ליה לגמרא דלא אינעריה למחית
בברייתא ד"ה חלא לאר"י ויוסי הלגלי
דמשום דהקך דאסורי בהנאה לא

הינעטרך למיתתי ולהכי בעי מנהגי מילי
לרבי יוסי הגלילי אי נמי רב נחמן
אמר מה"מ לפי שהיה פשוט לו דאליבא
דאבא דבמה דוכתי :

[illegible]

הזיר במעילה במיתה רבי היא * דתניא
הזיר במעילה רבי אומר במיתה וחכ"א
באזהרה מאי מעמא דרבי אמר רבי אבהו
גמר חטא חטא מתרומה מה תרומה
במיתה אף מעילה במיתה ומינה מה תרומה
בכזית אף מעילה בכזית ומתקיף לה רב
פפא ממאי דרבי כרבנן ס"ל דילמא כאבא
שאל ס"ל דאמר יש בה שוה פרוטה אע"ג
דלית בה כזית והא רב פפא הוא דאמר
דאבא שאל תרתי בעי אלא שי"מ הדר ביה
מר בריה דרבנא אמר הכי קאמר לא אם
אמרת בשאר מצות שלא עשה בהן שאין
מתכוין כמתכוין שאם נתכוין לחתוך את
התלוש וחתך את המחובר שפטור תאמר
במעילה שאם נתכוין להתחמם בגיזי חולין
ונתחמם בגיזי עולה שמעל ר"ג בר יצחק
אמר הכי קאמר לא אם אמרת בשאר מצות
שכן לא מתחייב בהן שאין מתעסק כמתעסק
שאם נתכוין להגביה את התלוש וחתך את
המחובר שפטור תאמר במעילה שאם הושי"מ
ידו לכלי ליטול חפץ וסך ידו בשמן של קודש
שמעל אמר מר במה דברים אמורים
במפריש תרומה והחמיצה אבל הפריש חמץ
תרומה דברי הכל אינה קדושה מנהני מילי
אמר ר"ג בר יצחק אמר קרא (ויקרא י"ח) תתן
לו ולא לאורו מתיב רב הונא בריה דרב
יהושע ד' אין תורמין מן ה' הטמאה
לטהורה ואם תרם בשוגג תרומתו תרומה
ואמאי לימא לו ולא לאורו לא קשיא התם
היתה לו שעת הכושר הכא לא היתה לו
שעת הכושר ודלא היתה לו שעת הכושר
היכי דמי כגון דאחמין במחובר אבל אחמין
בתלוש ה"ג דקדשה א"ל אין (ויקרא י"ד)
בגזירת עירין פתגמא' ובמאמר קדישין
שאילתא וכן מורין כבי מדרשא כוותי
כי אתא רב הונא בריה דרב יהושע
אמר

חולין אלא שנסתכל במקום
זה וחייב מעילה דוחטתה

[illegible]

מילתא דמעילא דהא גזירה שוה
גמרי דפרק חמישי דמעילה (ד"ה"ט)
בצריית' גבי פנס ונהגה ודבדב
פגס נכנס ובלולוס מן הקרקע
ובשלח שעשה שלחומא כל הני
מתרומא גמרי דה ואזכרה נמי
מתרומא גמרי מה אכילת תרומא
(ה) הזהיר דתניב לא יאכל קודם אף
נשאת הקדש דמעילה הזהיר ומיאו
מיתא לא גמרינן מינה דחמריש
רבנן טעמיהו בסנהדרין דמיטע
רחמנא בתרומא ומתו בו והאי זו
מיטעו' בו ולא במעילה וכן עיקר:
מאי טעמא דרבי גרסינן: ומיתא.
היינו נרגא כלומר זכיון דמיתא
מיטע נפקא לן על כרחיך הכי
תילף ומיתא מה תרומא מיתא
הכתובה דה אכילה כתיבה דהא
כזית אף מעילה אין מיתא עד
דאיכא כזית וליכא למימר דתנא
דכי תאמר שמיא שמיא שמיא דה
מיתא פסות מכזית: ומתקוף לה
גרסינן: ומתקוף לה רב פפא.
להני דשדו ביה נרגא: ממאי דר'
בתרומא כירבנן דפליגי ארזא
שאל סבירא דרבי דבעו כזית
בתרומא דילמא כליא שאל סביר'
ליה וספיר מלי למילף מינה מיתא
במעיל' דהיא בשוה פרוקא מתרומ'
אפי' לפחות מכזית: מר דביר
דרבנא אמר. הא תמניתא דלעיל
בשיבוסא יאניני צבי מדרשא והכי
קאמר סופא לא חס אמרת בשאר
מלות סבן לא חייב צב קרבן (ג)
בסוגא שאין מתכוין לאותה מלאכה
בסוגא שמתכוין לאותה מלאכה:
שאל נהניון לחתוך את התולש.
שהוא מתכוין לדבר הסותר וחסך
את המחובר שאמלו בשבת פסור
דמלאכה מחשבת בעינין שיתכוין
לחתיכת מהובר ומיהו שגג בשבת
שמינו יודע שהוא שבת או לאינו יודע
שהמלאכה זו חסורה: תאמר
במעילה שאל תכונן כ' שמעל
בגון היו כאל גזיו חולין וגזיו עולה
תכונן ליטול של חולין והלכה ידו

על של עולה ומכיר הוא מי עולה ומי
אחר דהיינו שאין מתכוין למעשה

בשנה כל דבר כתיב וזו כהה
והיו מתעסק שמעטק ודבר א
אם היה מתעסק בחסידה ודבר א
הכי קאמר לה חי אמת בשאר מ
היתר ועלה בידו איסור: שאם נתק
שטור ולא שאלו כמתעסק לחור
בשל היתר וסך ידו בשלן כד
בפסח קאמר: תתן לו. בתרומה כ
אין תורמין מן הטמא על הכהן.
שנראית כבר לתרומה קודם שנתמ
והחמץ במחבר וכו' היצור לה
כדי הוא: מלאכים כלומר
בשמהין צמחין קאמר: ובמאמר
דבר יסופע אמר. חלין בשמהין

מית

קח
א י פ"ד
חלטות הרב
פסק הלכה

קם
ג מ"י פ"ח
מטות פסול
מוקדשין
כלכל לא
קי
ג מ"י פ"ו
פס' איסורי
פונח כלכל ו
קיא
ד שם כלכל ח
קיב
[ג מ"י פ"ב
פס' תרומה
כלכל יא]:

מסורת
הש"ס

א לקמן ד' פג:
ודף סב:
ב ג"ז פג:
[פג: סב:]:
ג פמחית ד' כ:
לקמן דף פו:
[זכח"ס קד].
ד ל"ג
ה יומא דף נו,
זכח"ס דף ס:
פמחית ד' לכ.
ז [לשיל לג:]:
פוסק ד' עז:

גליון
הש"ס
(*) תד"ס ונתן
וכו' ופ"ס
דחוק. פ'
ברש"י ס"ט
פ"ג דפרה :

[illegible]

וזה ויולדת: והפסד. כל טסור
יאלכו וכו'. וי' וימיר לרבות עמים
ולבנות של קודש לעומה וקאי
אלעיל והפסד אשר יגע בכל עמא
לא יאלכו והפסד: אישמוי ינסו:
בתמים האלו לאו לכול כינסו:
מתני' אלו דברים שאדם יולא
בסן ידי חובתו. משום חובת מלך
בלילת ראשונה שהוא מחוייב לאכול
מלך כדכתיב (שמות יב) שערב
שאלכו ממות: אישמוי שערב
אבייאל שערב ממות שלע עשוי כוזב
שועל: שיפון. שיגל'א: יולאין
בדמאי. תבואה הכלקחת מעם
הארץ והיא נקראת דמאי ספק
עיסרה ספק לא עיסרה ומייבו
החמים להפרים מעשרותיהם מספק
ואם אכל מלך מומה ולא הפרים
מעשר מומה יל' ובמעשר ראשון.
של לויים: שנטלה תרומתו. תרומת
מעשר לבסן ומכאן וילך המעשר
מותר לזרים: והכהנים בחלה
בתרומה. אכל תאכל עליו חמץ
לא כדילין לקמן לא תאכל עליו חמץ
בפסח ימים תאכל עליו מלות מן
שמינו מותר על חימומו אלא משום
חמץ אהם יולא בו ידי חובת מלך
יל' וס שאסור מהמת איסור אחר:
ולא במעשר שני. חוץ לירושלים:
שאל לעומה. להם תודע וקאי: אין
יולא בסן. ואפילו לא חמץ הוצא
עליהן ולא קרא סס עליהן אלא
שעשאו לדעת כן וטעמא מפרש
בגמ': למכור בשוק. לזרזי להמי
תודה וזיירות יולא בסן אס לא
מכר לאו וטעמא מפרש בגמרא:
גמ' מין חייטין. לענין תרומה דארץ
תרומתו מין על שמינו מינו ותורמין
חייטין על כוסמין: דישרא. שיגל'א:
גולגל. איספילט'א בלעז: שילי
תעלא. אביי'א תעלא תרבוש של
שועל: דברים הבאין לידי חימוץ
אדם יולא בסן. משום מלך אס
עשא מלך: אורז ודוחן. אס עושין
חמץ ואם מחמיצין אותן מסריחין:
אוסר באורז ודוחן. לאכול סימנו
תבשיל בפסח יס מפרשים למנחות
משום דכל המנחות באות מלך
ופיכוס הוא דאין מנהה בל' אלא
תפיס דכתיב (שמות כט) סולת
תפיס תפס' ארס' חוץ ממנחת
תפיס

גלדין הש"ס *) גמ' תלל מעלה פי' משה למלך פ"ג סי'ו מהלכות פסולי כשוקדשין :

[illegible]

האכל נצילה ביה"כ. פ"ה אפי' נתנבלה ביה"כ לא היילא מלה איסור ויה"כ דהרי הוה מלה איסור אמה"ס וקשה לר"י דהא כי פקע איסור אכר מן החי יחול מלה איסור ויה"כ ונצילה בבת אחת דמודה רבי שמעון באיסור בבת אחת ומיהו י"ל אפי' נתנבלה

בזה פ' נה' חזית פנה חזיתו
 דאכסר שאין אכזה אכזה ב' מה מעיקרא
 ואכתי לא פסק מינה יב: עזרי' קרינן
 ביה, והא גבוי לולב (סוכה דף לב.)
 כ"פ מודו דפסת כתיב ולא אמר כמות
 קרינן ויאטצר שני לולבים אצל אורי'
 משום דהתם סמכין אקרא פרי עץ דער
 דלא משמע אלא חד לכך מודו התם כ"פ
 דרשנין משורתי ינ: במקום איוויס
 איתא, וז"ל והא הכ' פנימית
 מחאה תמור מיירי שריחה גלושה
 בפשוטים ואותה מנלן שנכללת בעורה
 ושאר מנחה שנכללת בעורה לפי שהכליל'
 היתה בכלי שרת וי"ל דגם מחאה תמור
 היא לחזין בעורה סמוך לתמור לא קודם
 שאין תחתיו ורבינו אפרים לא דאפרים
 הגבור מפרש דע"כ היו לשון אותה
 בעורה לפי שהיו מודדין אותה בעשרון
 של קודש כדחנן כ"פ שמי דמות (ד' פו.)
 שערן מה היה משמע בו מודד לכל
 המנחות יד: בזה מרור שאין ביכורים.
 וליכא למימר מרור היינו זית שהוא מר
 דדרשנין (בזו גאדהרין דף קח:) והנה
 עלה זית ערוך כסיה אחרת יונת ידא
 מומותי מרור כוית זכר' דלקמן (דף
 לט.) אחר מרור דאזיל דמלך מר מלך
 מין זרעים אף מרור כן ועוד שזית
 האילן מר ולא הפרי כדמשמע עלה זית
 ואמרין נמי (מכילתא פ' בשלח) ויורוהו
 ה' ע' זהו זית שאין מר באלנות כוית שז':
 חולץ

אֶרְצָא

ד' [וע' חוב' סוכה ד"ס ואל' ותיספות מנתת לס. ד"ס וריש לקיש] מד [מירובין יח:] מן ומ"ע רש"י מירובין יח:

[illegible]

הוא דאמריין בפומך מאי חלות המסרת
ולו של בעלי בתים משמע דלא הוי
דך קסה דאמריין בהסולן (דף מ.) אע
פ"ס דסתם גמי מיירי בכלילתו רכה דקו

ויעד חנוכה מביא ואינו קורא ת"ר לחם ע
יכול לא יצא אדם ידי חובתו אלא כפת הדר
והאילו כמצות של שלמה אי"כ מה ת"ס
ולאשישה ומאי משמע דהאי אשישה ל
(שמואל ב' י) ויחלק לכל העם לכל המון ישראל
חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אח
אבא אשפר אחד מששה בפר אשישה א
דשמואל דאמר שמואל אשישה גרבא דה
אשישי ענבים ת"ר ה' איז אופין פת עבה

כר' אליעזר. דאס נעמא פרוין אויפן
וארולנין אויפן באל מקום הלכך כי
נעמא נמי ואל נדסה נפיק ביה:
שאתא. בשלא לאלולו כגון אס:
שנעמא ונתת בכסא: מרן מעשה
ליה כו' ר' עקיבא. לעיל צברייא
המייתא וקממעט להו לביכורים
מבכל מושבותיכם ולא מסיקא מלפ
ומרור: ורבי יוסי. למא ליה למילף
ביכורים מבכל מושבותיכם תיפוק
ליה מלחם עוני מביכר נדקא ליה
מעשר שני בשלמא ר' עקיבא לא
פירש אונן: ואמר מר. במסכת
מכות (דף יז.). אלו ביכורים. דתני'
צוה לך ולקח סכנו המנא מידך
(דברים כו): דתרוהו ומותרת לאונן
ציבמות בהערל נפקא לן מוכל וז'
יתירא ארות אמרת לך ולא אצטות
ה"ב שמחה כתוב צוה ושמחה בכל
סבוב: זמן שמחה. בזמן קירא
ולקיסה שארס לוקט וצוהו לזב
שמן הלכרוב הכתוב קרייה דלרמי
אובד אבי: מעלרת. דתנן במנחות
(דף סה:). אין מביאין ביכורים קודם
לעלרת ששתי הלחם של עלרת
מתירין הכאת ביכורים דביכורים
ליקרו דתניב וציוס הביכורים
בסקריבם מנחה מדסה ובי: ועד
החג. שבתוך זמן הזה זמן לקיסה
ושמן צמעשו: מהחג ועד חנוכה.
איו זמן שמחה ואינו קירא ומחנכה
אוליך אינו זמן הכאה דתני' בסיפרי
אשר תביא מאלילך כל זמן שליונין
על פני ארץ כלל כלו לחיה מן
הדגה. הלוג. איסקלר"ר וחשיבות
הוא: אשיסה. גליסקא גדולה:
הדרסה. שיעל כל הדסה דהיו
פת קיבר: של שלמה. סהיס מעונג
כלומר סולת נקיים: גרבה דמתר.
וכמה

וְנִי פָּרַט לַחֲלוּט וּלְאִשִּׁישָׁה
זָה תִּלְמִצּוֹת מִצּוֹת רִיבָה
לֶחֶם עֹנִי פָּרַט לַחֲלוּט
שָׁנָא דְּחִשְׁבוֹתָא דְּכֹתִיב
לְמֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה לְאִישׁ
תּוֹנִי וְאָמַר רַב חֲנָן בְּר
רַב מִשְׁשָׁה כֹּאִיפָא וּפְלִיגָא
מִרְא דְּכֹתִיב (מַטֵּה ג) וְאִהְיֶה
(בִּימָה) כַּפֶּסֶת דְּבִרֵּי כִּישׁ
וּבֵית

ס' אינמי הבא בדהדר אפייה בתנור
בית ואדם יולא ידי תוכחו בססח וואס
נ' נמי לחם עוני כיון שכליתו רבס?
בית

**הגהות
הב"ח**

החם פת פסח עפת. ואפילו הכי שרו בית הלל אבל ספי מתפס לא: שכן מלינו בלחם הפנים. שהיה חסור לבא חמץ כדאמרי במנחות (דף כו.) כל המנחה אשר הקריבו וגו' לרבות לחם הפנים לחימוץ לאזהרה שלא יחמילו ואפי' הכי עובדי דפלותיו ספח דסיינו לחם שהיו לו פנים ואין פנים פחותין מטפח [סוכה ה.]: אם אמרו. והסירו עובדי טפח: לזרזין. כהנים שבקליין בשימורו שלא יחמץ ימירו לכל אדם שאין זרזין: בפת עמילס. שאינה ממחרת להחמץ שעמילתה מעכבתה עמילס בריירס

כרפתן (מנחות דף עו.) כל המנחות פטורין שלם מזהב שיפס וחמש מאלו בעיקר: בתנור חס. בכל יום תמיד היו מסיקין תנור של מקדש לאפיית מנחתו ולחמיו תורה ושל מתכת היה כדאמור בזבחים בפרק דס חטאת (דל"ט:) בעלים יבשים. שהיו מביאים אותן מיומות החמה כדאמרי' בתענית (דף לא.) מחמשה עשר באב ואילך תשס כחה של חמה ולא היו כורתין עלים למערכה: פת מרובה. הרבה חרין ביחד ולא משום חימוץ נקט לס ובחרין דקיס קאמר ומשום דקא קרה מירחא דלא לריך הוא: ביהוד. בינו לבינו רבים דר' רמיס רב רביה דרב רבינו הקדוש. ליטנא אחריתא ביחוד צבור כמו וידעו ביחוד שס ארון נגנו (ויח' ד. נד.) בעליס. כשלשין אותה עבה היא סעיסה כשהיא כולה ביחד: הכי גרסינן תניא נמי הכי ב"ש אומרים. אין אופין פת עבה ביום טוב ולא גרסינן בפסח: תניא נמי הכי. דלא משום חמץ נקט אלא משום מירחא דלא הכא לא תנא פסח: ובסריקין המלווירס. מלות המלווירס ואע"פ שאמרו לכתחילה אסור דיעבד ספיר דמי: מוסס עליק. לזיירין ואין כותבין מהר לתנור ומחמילין: אפשר יעשה. סלורס בדפוס וקבענה בסריק: ביון. כלומר מהר דמחיה אחת: יאמרו כל הסריקין אסורין ושל בייתוס מותרין. שהרי רוב נחתומין אין להן אותו דפוס: לא של כל ר"ס אמרו. לאסור דבעל הבית השופס אותן לעלמו אינו חושש לייפותן כל כך ואינו שופס עליהן: אלא של נחתומין. שעושין למוכר ומקפידין על נויין וסוהין על ליוור: איכא דאמרי לא של נחתומין אמרו. לאסור סגילין ובקליין בדבר ויש להן דפוסין: עושין סריקין. מלווירין במין ריקין ובנבד שיהו דקין וקלשין דאין ממחרין להחמץ אבל לא מליירין הם העבים כגולסקלות דמתוך עובדין מחמילין בשהייה מופטת: ססופגנין. עשין כספוג: ססופגנין. מוטוגנין בדבש וכו' מין לחם: והאוסקריטין. עשוין בלסחיה דמתרגמינן אוסקריטון

וב"ה מתירין וכמה פת עבה א"ר הונא טפח שכן מצינו בלחם הפנים טפח מתקיף לה רב יוסף א אם אמרו בזרזין יאמרו בשאין זרזין אם אמרו בפת עמילה יאמרו בפת שאינו עמילה אם אמרו בעצים יבשין יאמרו בעצים לחים אם אמרו בתנור חס יאמרו בתנור צונן אם אמרו בתנור של מתכת יאמרו בתנור של חרס א"ר ירמיה בר אבא שאילית את רבי ביחוד ומנו רב איכא דאמרי א רב ירמיה בר אבא אמר רב שאילית את רבי ביחוד ומנו רבינו הקדוש מאי פת עבה פת מרובה ואמאי קרו ליה פת עבה משום דנפישא בלישה ואי בעית אימא באתריה דהאי תנא לפת מרובה פת עבה קרו ליה מאי מעמא אי משום דקא טרח מירחא דלא צריך מאי איריא בפסח אפילו ב"ש נמי אין הכי נמי והאי תנא ב"ש של פסח קאי תניא נמי הכי בשא אין אופין פת ב עבה ב"ש ובית הלל מתירין ג ת"ר ז יוצאין בפת נקיה ד ובהדראה ובסריקין המצויירין בפסח אע"פ שאמרו אין עושין סריקין המצויירין בפסח אמר ר' יהודה דבר זה שאל בייתוס בן זווין לחכמים מפני מה אמרו אין עושין סריקין המצויירין בפסח אמרו לו מפני שהאשה שוהה עליה ומחמצתה אמר להם אפשר יעשנה בדפוס ויקבענה כיון ה אמרו לו יאמרו כל הסריקין אסורין וסריקין בייתוס מותרין אמר רבי אלעזר בר צדוק פעם אחת נכנסתי אחר אבא לבית רבן גמליאל והביאו לפניו סריקין המצויירין בפסח אמרתי אבא לא כך אמרו חכמים ה אין עושין סריקין המצויירין בפסח אמר לי בני לא של כל אדם אמרו אלא של נחתומין אמרו איכא דאמרי הכי קאמר ליה לא של נחתומין אמרו אלא של כל אדם א"ר יוסי עושין סריקין י כמין ריקין ואין עושין סריקין כמין גלסקאות (ה) ת"ר הסיפגנין והדובשנין ואיסקריטין וחלת המסרת והמדומע פטורים מן החלה מאי חלת המסרת אמר ר' יהושע בן לוי זה הלוג של בעלי בתים אמר ריש לקיש הללו מעשה אילפס הן ור' יוחנן אמר מעשה אילפס חייבין והללו שעשאן בחמה מיתבי הסופגנין והדובשנין והאיסקריטין עשאן באילפס חייבין בחמה פטורין תיובתיה דריש בן לקיש אמר עולא אמר לך ר"ש בן לקיש הכא במאי עסקינן שהרתית ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתית מאי ה"ז דפטורין אדתני סיפא עשאן בחמה פטורין ליפלוג וליתני כרירה כד"א כגון שהרתית ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתית פטורין חסורי מחבדא והכי קתני כד"א שהרתית ולבסוף הדביק אבל הדביק ולבסוף הרתית נעשה כמי שעשאן בחמה ופטורין ת"ש ח יוצאין במצה הינא ובמצה העשויה ב באילפס הכא נמי שהרתית ולבסוף הדביק מאי מצה הינא אמר רב יהודה אמר שמואל כל שפורסה ואין חומין נמשכין הימנה אמר רבא פ"ט וכן לחמי תורה פשיטא הכא לחם כתיב והכא לחם כתיב מהו דתימא הואיל וכתיב (ויקא ו) והקריב ממנו

ובית הלל מתירין. טעמא דכית הלל כדאמרינן (ביצה דף יז.) מערמת אשה ואופס תנור מלא בכרות אע"פ שאין לריכה רק לכבר אחד אבל למלאת התנור פעם אחרת ליכא מאן דשרי יא: **תנא בפסח קאי.** תימס דלא משני הכי בריו ערבי פסחים (דף טז:) דפריך מאי איריא ערבי פסחים וכו' וי"ל דהתם פריך משבת דהיו בכל שבוט ולא שייך לשמיו דנקט ערבי פסחים משום דתנא בפסח קאי יב: ותנא

המסרת. תרגום של מחבת: ופטורין מן החלה. דכתיב (צמדז טו) באכלם מלחם האת לאו לחם יכירו ולקמיס מפרס טעמא: והמדומע. חולין שנפלא תרומה לתוכן פטור דתרימו תרומה כתיב ולא שכבר היה תרומה: חלום של בעלי בתים. אינו נעשה כתקון לחם: ריש לקיש אכלוסו קאי ולא לאפלוגי אדרבי יהושע בן לוי אחת: מעשה אילפס כן. לפיכך לאו לחם הוא דקא סבר אין לחם אלא האפוי בתנור כדכתיב לחמס בתנור אחד (ויקרא כו:) והללו. להכי פטורין לסי שעשאן בחמה ולא חסור: שהרתית. באילפס ואח"כ הדביק זה הלחם דהוה ליה כעין מעשה תנור הלכך חייבין: הינא. (דברים יו) מאי מלה הינא. כלומר כמה תאפה ויהא יולא בזה: שפורסה. ששכרס לשון פרוסה: וכן לענין לחמי תורה. אם שחט שונם עליהן מחמר שלפס כענין הוה קידש הלחם וסמורה כשירס דסוילי וקרמו פנים דתקן במנחום כי סאי גוונא בעיני: **דנהות הב"ה** (נפ' כמין גולסקאות תין סתם ססופגנין וססופגנין וכן ג"ר סר"ז: **לזין הש"ס** (נפ' וקבענה כיון וכן כמנחי"ט דתמיד מ"א פתח דק וכן כמנ' כלל כד וסל סל פני וזין פתח

קמ
א פוסט"ט
סימן חס ס"ט
קמא
ב ב מ"י פ"ט
מ"י י"ט ס"ט
טו"ט פ"ח
פ"י תקו ס"ז
קמב
ד מיימן פ"ז
מ"ט מ"ט ס"ז
סמג לאורן פ"ט
טו"ט פ"ח
פ"י תנח ס"א
קמג
ס מיימן פ"ט
מ"ט מ"ט ס"ז
טו סמג פ"ט
טו"ט פ"ח
פ"י תנח ס"א
קמד
ו מיימן פ"ט
מ"ט מ"ט ס"ז
ס"ז יב סמג
קמז
טו"ט פ"ח
פ"י תנח ס"א
ס"ז סמג ס"ז
קמה
ז מ"י פ"ט
מ"ט מ"ט ס"ז
טו"ט פ"ח
פ"י תנח ס"א
קמו
ח מיימן פ"ט
טו"ט פ"ח
ספיק ב
קמז
פ מ"י פ"ט
מ"ט מ"ט ס"ז
סמקדשן ס"ז
מסורת
הש"ס
א מלת אמר
חסר וע"י ביטס
דף כב:
ב [בבליאיתא
מרכוס]
ג לקמן דף כ.
ד גירסת
הסדוק כפרך
דד כדלדס"י
לחם עב
וכלשון לשון
הוא ארד"ן
ה [מ"ק ד.ד.]
חולין דף ק"ז:
ו [ג"י הסדוק
מן]
ז חלה פ"א
משנה ד ג"ז
תקן חתם וכו'
כ"ך
ח מנחות דף
ע"א [פ"ט]
ט [ט"ז]
י [סוכה ה.]
יא [נפ' תנח
דלס כב.
ד"ס דנפ"י]
יב [נפ' תנח
לקמן ט"ז:
ד"ס מ"א]

קמח

- 1 מיימן ט"ז
- מ"ה מעשה
- זכרונות ס"ב
- קמח
- 2 מיימן פ"ו
- מ"ה ביטורים
- ס"ב עוש"ט
- יד כ"י שט
- סוף ח
- קב
- 3 מ"י ט"ז
- פולגה ד

**מסירת
הש"ס**

- א [מנחות עז:
- דברים יב:]
- ב גמ' פ"א
- [מ"ו]
- [פד"ת ק"ח
- מ"ב]
- ג [ל"ב ר' יוחנן]
- ד [ש"י תוס'
- כתובות פס
- ד"ה גמ']
- ה פוסק ד' לה

ותנא קמח מאי שנא החליטה תימא לר"י מאי קבשי מינה נימא דמ"ס עילאה גבר ומר סבר תתאה גבר ויתרין ר"י דקפסיק ויתני אע"ג דלית ביה אלא שיפור הלא מלמאם ולהכי קבשי מ"ס זה עילאה גבר ויבין תתאה גבר אי אפשר שלא יתבטל מעט ממנו והסגר ליה משיעוריה: **אמר** לך רבי יוחנן תנאי היא דתניא. לא חליטריך לאשכוחי תנאי אלא ללישנא דאמרי לה זה עילאה גבר ויבין תתאה גבר דזה להיוב איכא תנאי בהך ברייתא גופא דע"כ הא דמחייבא היינו באילפס דאי בתנור אבל באילפס פטור א"כ רבי ישמעאל ברבי יוחנן היינו חכמים: **דבול** עילמא מעשה אילפס פטורים. פסק ר"ח כר"ל מדקאמר דכו"ע מעשה אילפס פטורין ועוד דחייב רבה ורבי יוסף אחוריה דר' זירא פליגי דר"ל מייירי ולר"י גרסא דרבי יוחנן קיימא לן מדלא חשיב לה בהחולין (ד' לו.) בהדי ג' דהל' כריסא לקיש לגבי ר' יוחנן ואומר ר"י דעל ידי משקה מורה רבי יוחנן דמעשה אילפס פטורה ואין מברך עליו המזלזל כדמוכח בירושלמי דמסכת תלה בפ"ק דתלה אמר רבי יוחנן כל שהחור מהלך תחתיו חייב בהל' ומברכין עליו המזלזל ואם יולא בה ידי חובתו בפסח ריש לקיש אמר אינו חייב בהל' ואין מברכין עליו המזלזל ואין חסד יולא בה ידי חובתו בפסח ואמר רבי יוחנן ובלבד שיהא ע"י משקין ואומר ר"ת דדווקא כגלילתו רכס פליגי דרבי יוחנן סבר אפיייתו באילפס עושהו לחם וחייב בהל' ור"ל סבר אין עושהו לחם ופטור אבל בגלילתו עשה כולו עלתה מורד דחייב בהל' ואם על ידי משקה דהא חיוב חלה הוי משעת גלגול כדמוכח בכמה דוכתי וכן משמע במ"ס תלה (פ"א משנה ה) דתנן עושה שתחלתה וסופה סופגנין פטורה מן התלה. תחלתה סופגנין וסופה עושה שתחלתה עושה וסופה סופגנין חייבת בהל' וגרסא דלרבינו חסד דהכי נמי מברכין עליו המזלזל ומביא ראיה ממנחות (ד' עה:) ומכילד מברכין (דף לו:) דאמר היה עומד ומקריב מנחה בירושלים אומר שהחיינו נטלו לאוכלו אומר המזלזל וקפסיק ויתני כל המנחות אפי' מנחת מחבת ומרששת אע"פ שמשוגגת בשמן ואין סברא לחלק בין מים לשמן א"כ על גלגולו"י ופניולט"י אומר בורא מיני מזונות ועל גלגולו"י וירב"ל מברך המזלזל ועל אופלטק"י גרסא שאין מברך המזלזל אע"פ ששופין אותו בלא משקה דאין עליה תורתא דנהמא חדע שהרי אין מפרישין ממנו חלה אפי' ה' הרבה בלא אחד כשיעור חלה אע"פ שהכל מרפין להל' ואע"ג דתרייתא אמרינן ככילד מברכין (שם) דחייב בהל' ומברכין עליו בורא מיני מזונות הוה כדמפרש התם דגובל

בועלמא הוא ואינו טועד הלכ ור"ת דהם שאין אפוי בתנור אחד. וא"ת מנלן לחלק בין גלילה רכה ובין גלילה קשה והלא אינו תלויה לר' יהודה אלא באפוי בתנור אחד ואומר ר"ת דהכי מירושל' יהודה לחם האפוי בתנור וכו' לחם שרגילין לאפות בתנור היינו גלילתו קשה: **הדביק** מבפנים והרתית מבחוץ מהו לר"י יוסף בחר הכי הדביקה מבפנים ואבוקה כנגדו מהו וזרסא לר"י דהכל בהדביק בתנור מייירי ומינעיה ליה כיון דתנור הוא לא חשיב פסח אילפס או דלמא לא שנא ולר"י יוסף מינעיה כשהדביק בתנור ולא חשיב אלא מתבטל מהיסק דכתיב וכו' פירוש רבינו חננאל

אחד מכל קרבן א' אחד א' שלא ישול פרום והבא כמאן דפריסא דמיא קמ"ל ב' מתיבי המעיסה בית שמאי פוטרינן וב"ה מחייבין החליטה ב"ש מחייבין וב"ה פוטרינן איזהו המעיסה ואיזהו החליטה המעיסה קמח שע"ג מוגלשין החליטה מוגלשין שעל גבי קמח רבי ישמעאל ב"ר יוסי אומר משום אביו זה וזה לפטור ואמרי לה זה וזה לחיוב וחכ"א אחד זה ואחד זה עשאן באילפס פטור בתנור חייב ות"ק מאי שנא המעיסה ומאי שנא חליטה אמר רב יהודה אמר שמואל וכן א"ר י' יהודה ואיתימא רבי יהושע בן לוי כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו ונתברא מי ששנה זו לא שנה זו קתני מיהת וחכ"א אחד זה ואחד זה שעשאן באילפס פטור בתנור חייב תיובתא דר' יוחנן אמר לך ר' יוחנן תנאי היא דתניא יכול יהא מעיסה וחלושה חייבין בחלה ת"ל לחם ר' יהודה אומר אין לחם אלא האפוי בתנור ר' יהודה היינו ת"ק אלא לאו מעשה אילפס איכא בינייהו ת"ק סבר מעשה אילפס חייבין ור' יהודה סבר מעשה אילפס פטורין לא דכ"ע מעשה אילפס פטורין והכא כגון שחזור ואפוא בתנור קא טיפלינן דת"ק סבר כיון שחזור ואפוא בתנור לחם קרינן ביה ור' יהודה סבר אין לחם אלא האפוי בתנור טעיקרא וכיון דמעיקרא לאו בתנור אפייה לאו לחם הוא אמר רבא מ"פ דרבי יהודה דכתיב (ויקרא ט) ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד לחם האפוי בתנור אחד קרוי לחם ושאינ אפוי בתנור אחד אין קרוי לחם יתיב רבה ורב יוסף אחוריה דר' זירא ויתיב ר' זירא קמיה דעולא א"ל רבה לר' זירא בעי מיניה מעולא הדביק מבפנים והרתית מבחוץ מהו א"ל מאי אימא ליה דאי אמינא ליה אמר לי הי ניהו מעשה אילפס א"ל רב יוסף לר' זירא בעו מיניה מעולא הדביק מבפנים ואבוקה כנגדו מהו א"ל מאי אימא ליה דאי אמינא ליה אמר לי רוב עניים עושין כן אמר רב אסי ה"עיסה של מעשר שני לדברי ר"מ פטורה מן החלה לדברי חכמים יחייבת בחלה מצות

אחד מכל קרבן. תרומה לר' לכהן הוצרך וגר' ארבעים מניין סוף זה של עשר עשר חלות ומכל מין ומין כותף ל' לכהן והשאר לבעלים וכתוב אחד שלא יתן לו פרוסה: המעיסה. החליטה: פומרינן. מן החלה: מוגלשין. רותמין: ותנא קמח כו'. ברישא מסדר גמרא לפירושא דברייתא דלא חשיב משבשטא וסדר מסיים מילתיה ומותיב תיובתא מינה לרבי יוחנן: כמחלוקת בזו. כלומר המחייב בזו מחייב בזו והפוטור בזו פוטור בזו ורישא דמפיק פלוגתייהו לאו חדא הלא אמרינן וקשיין אהדדי ומי ששנה זו לא שנה זו א"י תנא אימא ליה דמחומרי בית שמאי ומקולי בית הלל היא ותנא חליטה וסוף דתן למעיסה ואף ליה דמקולי בית שמאי וסומרי בית הלל היא ותנא המעיסה וסוף דתן החליטה תברא. קשיין אהדדי: תנא קמח סבר מעשה אילפס חייבין. והכי קאמר יכול תהא המעיסה והחליטה חייבין בחלה ת"ל לחם והכי לאו לחם כינסו דקודם לישנא מבושלין ברותמין הן אבל מעשה אילפס שלא נאפו אלא על האור קרובין הן למעשה תנור ולחם כינסו ויחייב ואפי' הדביק ולבסוף הרתיה ואמר ליה רבי יהודה מעשה אילפס נמי פטורין דאין לחם אלא האפוי בתנור: שחזור ואפוא בתנור. אילפס והכי קאמר תנא קמח ת"ל לחם נאפו אלא על האור דמבושלים במים הן והוא דדי' למעשה אילפס נמי שהדביק ולבסוף הרתיה נמי לאו לחם כינסו אבל חזר ואפאך בתנור לחם קרינא ביה: ור' יהודה סבר. אפוי בתנור אחד צדיקין ולא בשני תנורים כגון אילפס ותנור: הדביק מבפנים. הלחם באילפס: והרתית מבחוץ. שנתנה על האור כמו שאנו עושים: מהו. מי הוי לחם: הי ניהו. אלו כן מעשה אילפס שנחלקו בו חכמים ר' יוחנן ור' יוסף לקיש: ואבוקה כנגדו. מלמלמל וחוס האם לוסב באילפס וממיה אפיייתו מהו מי הוי כעין תנור או לא: רוב עניים עושין. כל מעשה אילפס כן שאין להם עניים ובכך הוא ממחר לאפות: לדברי ר"ת. דאמר בפ"ב דקדושין (דף נד:) מעשר ממון גבוה הוא פטור מן החלה כדמפרש דעריסותיהם כתיב ולא של גבוה: ומלס

בועלמא הוא ואינו טועד הלכ ור"ת דהם שאין אפוי בתנור אחד. וא"ת מנלן לחלק בין גלילה רכה ובין גלילה קשה והלא אינו תלויה לר' יהודה אלא באפוי בתנור אחד ואומר ר"ת דהכי מירושל' יהודה לחם האפוי בתנור וכו' לחם שרגילין לאפות בתנור היינו גלילתו קשה: **הדביק** מבפנים והרתית מבחוץ מהו לר"י יוסף בחר הכי הדביקה מבפנים ואבוקה כנגדו מהו וזרסא לר"י דהכל בהדביק בתנור מייירי ומינעיה ליה כיון דתנור הוא לא חשיב פסח אילפס או דלמא לא שנא ולר"י יוסף מינעיה כשהדביק בתנור ולא חשיב אלא מתבטל מהיסק דכתיב וכו' פירוש רבינו חננאל

אָרטיאָ לחם לחם. הקשה הר"י דאורלינ"ש כיון דליפסין לחם לחם דבעינן מזה שלכם אחמי אינטרדיך לעיל (ד' לה:) למשוטי שלא יאָה בטבל מי שאיסורו משום כל תאכל המזן כו' תיפוק ליה דבעינן שלכם וטבל אינו שלכם דהא אחריו של דמאי דמכשרי כ"ה בלולב הגזול (ד' לה.)

המורה שמואל ונחמיה חזקוני
מערש שני הוא דלמיכסב ליה
ולאכליה נפיק בים ואפילו לר"מ:
דר"י הגלילי, דאמר לעיל ילא זה
שאנו נאכל בארעות: בחולין. לאחר
גביטלי' חלתו לא נפקי בחולין ידידיה:
ומיהו היתר במושבות עמי כדמיבער
לעיל ביבורים משום ומארי עמא ומעשר
שני ריבה משום דלית ביה היתר
מושבות ואפילו לאחר שנכנס
לירושלים אם נכמא כרא"ל למרסם
חולא. דפרומה עמאה אסורה
באכליה ובעודה עטורה אין לה
היתר במושבות משום דמעשר שני
היא זבת דקלטוס מסילות ליה לה
פדייה: או דילמא הואיל ואילו לא
קרא עליה שם חלה לית לה היתר
במושבות. אם נכמא ונפיק הסתא
פמי לא פקע חורח מלה מינה משום
קריאת שם חלה ולא חלה בעלמא
לא נפקא מחלה מהא בדעתן ממתי'
והכנסים בתלה אלף לא לחוד
משום דאסורה ליה במושבות
ואמרין הואיל ונפיק: הלכות בכסף
מערש שני. בירושלים כדכתבי' ונתת
הכסף בכל אשר תאווה נפשך וגומר:
ואוליבא דרבנן. דפלגי עליה דרבי
יהודה ואמר לקוח בכסף מעשר
שנעמא ופדי ליה ליתויא למיתפס
פדיונו לא תיבעי לך דאע"ג דרך
חלה לית לה היתר במושבות דכל
וזמן שלא נכמא אין לה פדייה
בירושלים ומשנעמא שוב אין לה
היתר אכילה דאח חלה היא אחי'
הכי אמרין הואיל ואילו לא קרא
עליה שם הוא ליה היתר במושבות
פי' עומאה דנפיק בה אף בירושלים
הסתא נמי נפיק כדאמרן במעשר
גופיה: יקבר. כל לקוח בכסף מעשר
שני שנעמ' משום דקלישא קדושתיה
ולא אליה מיתפס פדיוניה ואי נמי
לא קרא עליה שם חלה לא הוא ליה
היתר במושבות: מאי מו אמרינן
הואיל וחי לאו לקוח הוא. כלומר
הואיל ומעשר שני גופיה דלתי האי
מהמתי וקיל האי מיניה נפקין
במלה ידידיה דלית ליה היתר
במושבות על ידי טומאה ואל דלית
ליה היתר להאי לאו חומרא דלא
לגביה אלף הולא הוא משום דלא

אלים לחיתםם פדיונו הלבך לא חמיר כדמעיקרא ואי משום
זחלה הוא ובלאו לקוח נמי לית ליה היתר הכא נמי נימא הואיל
אחרינא הואיל ואילו לא קרא עליה שם ולא לקוח הוא: או דילמא
חד הואיל אחרינן. כגון חלה מעשר גופיה דלא נפקא בה אלא ע"י
הואיל ואי לא קרא עליה שם אי"נ חולין של לקוח ואי נפקי בה אלא
לשם הואיל ואי לאו לקוח הוא הכא חמירין בואיל ושערי אצל חלה
ע"י דבני חרי הואיל ואי אחרינא וא"נ בחלתא מעשר גופיה חלה

מרי הוֹאִיל אִיכָּא הוֹאִיל וְאִי לֹא קָרָא עֲלֵיהּ שֶׁסּ וְהוֹאִיל וְאִי מִימָמָא פְּרִיק לֹא וְאִי לִים הֵיטֵר בְּמוֹשְׁבוֹת הֶכָּא לֹא קְרִינָא הוֹאִיל דְּזֵר שֵׁס
בִּידוֹ לַעֲשׂוֹת לַגֵּרוֹם לֵה קוֹמָאָה מִיד וּפְרִיק: מִסְתַּבְּרָא שֶׁסּ מַעֲשֵׂר חֵד הוּא. וְכִי הֵיכִי דַּפְּיָק בְּמַעֲשֵׂר בּוֹפִיָּה נְפִיק בְּחִלּוֹ הוֹאִיל וְשֶׁסּ
מֵלֶּא לֹא נָפִיק בְּעֵלְמָא מְכַלֵּל מֵלֶּא וְנָפִיק נְמִי בְּחֵלֶת הַלְקוֹת דֶּהָא מִכָּח מַעֲשֵׂר בָּא וְלֹא מִמַּמְרִינֵן לִים מִינִיָּהּ
וְשִׁמְרָתָם

קנא
מ' מ'י
מ'ס' מ'ס' ס'ס'
קנב
ג מ'י מ'ס'
מ'ס' לולב ס'כ
קנב
ג מ'י מ'ס'
מ'ס' מ'ס' ס'ס'
מ'ס' ס'ס' א'ס'
ס'ס' ס'ס'
ס'ס' ד
קנר
ד מ'י מ'ס'
מ'ס' מ'ס' ס'ס'
ס'ס' ס'ס' א'ס'
ס'ס' ס'ס'
קנה
ס'ס' מ'י מ'ס'
מ'ס' מ'ס' ס'ס'

מסורת
הש"ס
א [מוכה כו
וה"כ]
ב מהדירין דף
קכ:
סוכה לס :]
ג שס
ד כ"ה דף עג:
ה מהדירין קכ.
ז מעשר שני
פ"ג [מ"י]
זכחים ד' מט.
ה [נע"פ תוס'
סוכה לס.
ז"ה לרובינ'
וה"כ דשבת

॥३॥

גליון
הש"ס

*תדע רי"א
 כו' אלגא לקח
 לרבען ג"כ ח"ס
 תוס' נוסף
 לי דלמאי לרר
 לזה הוכחה
 קא מפורש כן
 בדרך מח"י
 פלמא דקתני
 ח"ל לא
 ח"ס
 אצרת
 במע"ג
 נוסף
 שכן
 ברייתא
 מקום
 תלמוד
 לקח
 ח"ס
 נוסף
 בפרק ברייתא
 מקום
 כן
 לרבען
 מוכחא דרבען
 שורו

א [לעיל לו]

ב תוספתא

דמלח ס"א

ג ציל דרבה

זאת אומרת חלות תודה ורקיקי נזיר. פ"ה דלא אחי כר"ש דאמר בפ"ק דמגילה (ד' ט:): לא קרבו אלא פסחים וחובות הקבוע להם וזמן אכל שאין קבוע להם וזמן לא וכפירושו משמע בפרק בתרא דזבחים (ד' קיז.) דתניא ההם כל הידבר וינדב קרב כבמה ושאין נזיר

(שמות יב) ושמרתם את המצות מצה המשתמרת לשם מצה יצתה זו שאין משתמרת לשם מצה אלא לשום זבח רב יוסף אמר אפר קרא (שם) שבעת ימים מצות תאכלו מצה הנאכלת ל' ימים יצתה וזשאינה נאכלת ל' ימים אלא ליום ולילה תניא כוותיה דרבה תניא כוותיה דרב יוסף תניא כוותיה דרבה יכול יצא ידי חובתו בחלת תודה ורקיקי נזיר ת"ל ושמרתם את המצות מצה המשתמרת לשם מצה יצתה זו שאינה משתמרת לשם מצה אלא לשום זבח תניא כוותיה דרב יוסף יכול יצא אדם ידי חובתו בחלת תודה ורקיקי נזיר ת"ל שבעת ימים מצות תאכלו מצה הנאכלת ל' יצתה זו שאינה נאכלת ל' אלא ליום ולילה ותיפוק ליה מלה עוני * מי שנאכל באנינות יצא זה שאינו נאכל באנינות אלא בשמחה סבר לה כר"ע דאמר עני כתיב ותיפוק ליה דהוה ליה מצה עשירה אמר שמואל בר רב יצחק דביעית היא ומתחלקת היא לכמה חלות ותיפוק ליה דאין נאכלות בכל מושבות אמר ריש לקיש זאת אומרת חלות תודה ורקיקי נזיר נאכלין בנוב וגבעון * תניא אמר רבי אילעאי שאלתי את ר"א מהו שיצא אדם בחלות תודה ורקיקי נזיר אמר לי לא שמעתי באתי ושאלתי לפני רבי יהושע אמר לי הרי אמרו חלות תודה ורקיקי נזיר שעשאן לעצמו אין אדם יוצא בהן למכור בשוק יוצא בהן כשבאתי והרציתי דבריה לפני ר"א אמר לי ברית הן הן הדברים * אמר לו למשה בסיני איבא דאמרי ברית הן הן הדברים שנאמרו לו למשה בסיני ולא מעמא בעיא ומעמא מאי אמר רבה כל לשוק אימלוכי מימלך אמר אי מזדבן מזדבן אי לא מזדבן איפוק בהו אנא:

ושמרתם את המצות עבד לה שמירה לשם מצה. כל שימור שמרת משמרה שלא תחמץ תתכוון לשם מצה של מצה: ילאת כו'. דלאו לשם מצה של מצה פסח עבד לה אלא לשם מצה של זבח: שאינס נאכלת לשבעה. דלאחר יום וילתה הוה כותב כדכתיב (ויקרא ו) וזכר זבח תודת שלמים ביום ירצנו וגומר וסיכא דלא נשחק עליהן הזבח אע"ג דעכשו יס לה היתר לשבעה מיהו כי עבד לאו לשם מצה הראויה למזבח איתכיון דמי עבד אדעתא לאיפסולי ביום וזלילה עבד ואית ליה לריב יוסף הא דרשא (ג דרשא) דבעין שימור לשם מצה ואהסורא קרא סמך ובהא פליג דאי כמי איתכיון לה נמי לשימור מצה מצה מלחם יוסף בס משום תודה ומשום מצה לא נפיק דבעיא שימור לשם מצה הל שבעה ותיפוק ליה דאיהו נאכלת לאוה. ולמה לי קרא אחרינא דכל קדשים אסורין לאוהן ביצמות (דף עג:). אהיא לן בקל והוה מה מעשר סקל אמר תורה לא אכלתי באומי בשר קודש חמור לא כ"ס: סבר לה כרבי עקיבא דאמר. לעיל (דף לו.) במלח של מעשר שני נפיק ואף על גב דאסור לאוהן דלא דריש עוני לשון אומי אלא עני כמסורת: ותיפוק ליה. כיון דדרים עני הא לאו מצה ענייה היא דהא נילוש בשמן: רביעית היא. חלי לוג שמן מביא לתורה וחלוהו חליז לעשר חלות ועשר רקיקין וחליז לרבוה במסכת מנחה בפרק שתי מידות (דף פט.) ובגמרא לא היתה רבוכה אלא חלות ורקיקין ולא היה מביא אלא רביעית כדאמרינן נמי היתם הלך רביעי' שמן לעשרים חלות גדולות שבעות משבע עשרות פחות שלש עשרון שזה הוא שיעורן כדאמרינן היתם בהתורה [דף עו.] אין כאן עושר: ותיפוק ליה דאין נאכלות בכל מושבות אלא בירושלים דמחילת קדשים קלים לפניו מן החומה כדכתיב (דברים יב) ואכלתם לפני ה' וגומר

וכו' דברי רבי מאיר וסב"א לא קרבו אלא עולות ושלמים בלבד ר"ש אומר אף ליבור לא הקריבו אלא חובות הקבוע להן וזמן משמע דמורה ר"ש להכמים דלא קרבו מנחה וזוירות כבמה וקשה דבפרק קמא דמגילה (דף ט:). תנן אין בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסח זה הכלל כל שנידב וינדב קרב כבמה שאין נזיר וכו' ואמר בגמרא מניר"ש הוא א"כ לר"ש קרבה מנחה כבמה דנידב וינדב הוא וזוירות נמי קרב לדידיה כבמה דהא ר"מ דקתני בהאי לישנא כל שנידב וינדב קרב כבמה וסבר רקיקי נזיר איכא כבמה דאמר חס"ד דר"מ אמר קרא לא חששין ככל אשר אנחנו עושין וגומר אמר להו משה כי עליהן לארץ ישירות אקריבו חובות לא אקריבו ומנחה וזוירות ישירות יניחו לזוירות נופייהו נזיר וינדב הוא אף על גב דהקרבנות חובה ורבין מפרש הים דסברי אין מנחה כבמה וזוירות חס"ד דנידב הוא מ"מ הקרבן חובה ונראה לר"י דה"ס דמתני דמגילה דאין חילוק בין במה גדולה לבמה קטנה אלא פסחים זה הכלל כל שנידב וינדב הקרב כבמה גדולה קרב כבמה קטנה וכל שאין נזיר וכו' ולא נחית חס"ד לפרש מה שזה הגדולה לקטנה אבל יש נזיר וינדב כמו מנחה וזוירות שאין קריבין לא בזה ולא בזה: נאכלים בנוב וגבעון. הקשה רבנו גי' ח"כ הכי ממש ביכורים מכלל מושבות והא ביכורים הוה חובה הקבוע להן וזמן בזמן שמחה דמערות עד התג מביא וקרא ח"כ קריבין בנוב וגבעון כמו פסחים שהיו קריבין לכ"ע וי"ל דביכורים האיל יס להם וזמן גדול כל כך לא חשיב וזמן קבוע ורש"א מפרש דמשום הכי הוה ביכורים חובה שאין להן זמן קבוע כיון שאם אין לו פירות לא יביא ביכורים:

אנחא

בר שעה

פרק שנ

פסחים

ל"ט ז'

צ"ח ספ

בתני' אלו ירקות שאדם יולא פה יד חובתו בחזרת ובתמכא בעולשין ופחרחבינא ובמרור. כולו מפרש בגמרא: כבשין. בחומץ: שלוקין. מבושלין הרבה מאד עד שנימוחין: מבושלין. כדרך בישול: ומשכרין לכיות. אם אין לו מאחד מהן כיות אבל יש לו מזה חלי זית ומזה חלי זית מלמרפין זה עם זה כדי ללאת ידי חובתו: ובדמאי ובמעשר ראשון כו'. אבל בטבל לא ואף ע"ג דמעשר ירק דרבנן הו"ל לה מלוא סבאם בעצירה דומיא דע"ג שאינו נקוב דאמרן בפירקין [לעיל דף לה]: ג' חסא. ליעובא: הידבד. עשב שקורין קרישפל"ח: תמכתא.

מרוזי"ל: אלוותא דדיקלא. סבא בגדל ונכרך סביב לדקל שקורין וויל"ל: מרריית'. תמירפוי"ל. והוא פופרץ: מרחלין. לא איתפרש שמו: ובחורין. חזרת: עולשי שדה. א"ע"ג דיש להן שם לווי הרי הן כעולשי גינה: עסווס וטורא ומר יחולר. מיני ירקות: הירדופנין. יש מפרשין חלוש"ל: חזרת גלים. שם לווי הוא: ערקבלין. מפרש בסוף פ' שני דעירובין מ' אלוותא חריותא הוא סבא גדול ועב ומיין לעלמו הוא: וחזרתו על כל הלמידין. של ר' אליעזר: ובקשתי לי חצר. לסייעני ששמע דבר זה מפיו ולא מלאתי: שרף. כשהותכין אותו במקום חיתוכו יולא ממנו שרף לכן כהלך וקורין לייטין: מכסיפין. אינו ירוק מהד ככרתא חלא פלגש: כל ירק מר. תרווייהו אית ליה יש לו שרף ופניו מכסיפין וכן הן סימני מרור: מודברי כולן. כל המפרשין שמות הירקות כגון מתניתין ותמכא דבר קפרא ורבי יהודה ור' מאיר והגא דבי שמואל מכולן למדנו שהמרור יש לו שרף ופניו מכסיפין שכל הירקות הללו רואין לנו בהן הסימנין הללו: תמררייתא. פופרץ: וזה. הן רישא דכולהו חזרת תני: ותמכא דבי שמואל. כמי חזרת תמכא דרישא חלמא היא קדמי לכולהו: מלוא בחזרת. כדמפרש טעמא כדרכא ור' יוחנן: מאי חסא. מאי טעמא קרינן ליה חסא משום דזכר הוא דחס רחמנא עלן חלמא להכי קיימא: למא נמשלו כמרור. דכתיב (שמות א') וימררו את מים: פחילא רכה. בתחילה נשתעבדו לכן על ידי שחר שהיו שוכרין אותן: מרור סופו קשה. הקלח שלו מתקשה כעץ: הדרי צי. לא חוסיף עוד: מרירתא דכופיא. מרש של דג ששמו כן: כי מלה. שהרי הוקפו: הירדוף. עץ שהמתיק בו משה את מי מרס וחרמין (בסופט) (מכילתא פ' בשלח) נס בתוך נס שהוא היה מר והוא הירדוף: כרופי. מין זרע וסם המות לבהמה הוא: הכריפי אינו יקח בכסף מעשר דליו פרי מחבל ואין חולא בעיני דומיא דין ושכר ובקר ולחן כדכתיב (דברים יד) ונתת הכסף בכל אשר תאסוף נפשך וגומר: ואימא מרור חד. מינא הוא מהכך ירקות ולאו כל הני חלא מר שבוכלן: כרישין. כרתי כרישין של גינה: כרשי שדה. שלווי"ש: והרמולה. מין דלעת הוא ובמסכת נדרים (דף נא) מפרש קרא קרקוזא: אינן כלאים זה בזה. אף על גב שיש שם לווי לחלח אינו כלאים בחזרתו: חזרת בחזרת גלים. וכן עולשין בעולשי השדה (וזוגות זוגות כמו שכן שניין): וכי תימא כולו כרדי קתני. דכל הני קאמר דאין כלאים זה בזה חזרת עולשין וכרישין: זוגות זוגות. חזרת וחזרת גלין עולשין ועולשי שדה כרישין וכרישי שדה כוסבר וכוסבר שדה חרדל וחרדל מצרי ודלעת הצצרי והרמוצה אינם כלאים זה בזה חזרת וחזרת גלין אין חזרת ועולשין לא וכי תימא כולו בהדדי. קתני להו והא אמר רב זוגות זוגות קתני מאי נזרעין דאמר רב נזרעין כהלכתן כהלכתן תנינא ערוגה

בתני' א' ואלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח בחזרת בתמכא ובחרחבינא בעולשין ובמרור א' יוצאין בהן בין לחין בין יבשין אבל לא כבשין ולא שלוקין ולא מבושלין ומצטרפין לבית ויוצאין בקלח שלהן ובדמאי ובמעשר ראשון שנמלה תרומתו ומעשר שני והקדש שנפדו: ג' חזרת חסא עולשין הינדבי תמכא אמר רבה בר בר חנה תמכתא שמה הרחבינא אמר רשב"ל אצוותא דדיקלא ובמרור מרירתא תני בר קפרא אלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח בעולשין ובתמכא בחרחלין בחרחבינן ובחורין רבי יהודה אומר אף עולשי שדה

אצוותא דדיקלא. ז'ל דהוי מין זרעים דהא לקמן אמרין מה מלה מין זרעים אף מרור מין זרעים ח: ואימא הירדוף כי מלה וכו' בפרק לולב הגזול (דף לז:): פריך גבי הדס ואימא הירדוף אמר חבי דריכה דרכי נועם ופ"ה ללא הוי נועם כיון דהוי סם המות לבהמה הכא נמי הו"מ לשנויי הכי חלא דמשי שפיר טפי אבל קשה לרשב"ל דלעיל אמר דהירדופני כשר למרור ופ"ה חלו ערפ' (דף נח:): משמע דהוי סם המות לבהמה דאמר בהמה שאכלה הירדופני כשירה ופריך היינו הירדופני היינו סם המות ומשני תרי גווי סם המות: ערוגה

ועולשי גינה וחזרת עולשי גינה וחזרת הא תנא ליה רישא הכי קאמר אף עולשי שדה כעולשי גינה וחזרת רבי מאיר אומר אף עסווס וטורא ומר ירואר א"ל רבי יוסי עסווס וטורא ב' אחד הוא ומר זה הוא ירואר תני דבי (רבי) שמואל אלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח בחזרת בעולשין ובתמכא ובחרחבינן ובחרחבינן רבי יהודה אומר אף חזרת יולין וחזרת גלין כיוצא בהן ר' אילעא אומר משום ר"א אף ערקבלים וחזרתו על כל תלמידיו ובקשתי לי חבר ולא מצאתי וכשבאתי לפני ר"א בן יעקב הודה לדברי ר' רבי יהודה אומר כל שיש לו שרף ר' יוחנן בן ברוקה אומר כל שפניו מכסיפין אחרים אומרים [כל] ירק מר יש לו שרף ופניו מכסיפין אמר רבי יוחנן מדברי כולן נלמד ירק מר יש לו שרף ופניו מכסיפין אמר רב הונא הלכה כאחרים רבינא אשכחיה לרב אחא בריה דרבא דהוה סהדר ה' אמריתא א"ל מאי דעתך דמרירין שפי והא חזרת תנן ותנא דבי שמואל חזרת ואמר רבי אושעיא ב' מצוה בחזרת ואמר רבא מאי חזרת חסא מאי חסא דחס רחמנא עילוין ואמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן למה נמשלו מצריים כמרור לוטר לך מה מרור זה שתחילתו רך וסופו קשה אף מצריים תחילתן רכה וסופן קשה א"ל הדרי בי א"ל רב רחומי לאבבי טמאי דהאי מרור מין ירק הוא אימא מרירתא דכופיא דומיא דמצה מה מצה גידולי קרקע אף מרור גידולי קרקע ואימא הירדוף דומיא דמצה מה מצה מין זרעים אף מרור מין זרעים ואימא הרויפו דומיא דמצה מה מצה שניקחת בכסף מעשר אף מרור שניקח בכסף מעשר א"ל רבה בר רב חנין לאבבי אימא מרור חד מרורים כתיב ואימא מרורים תרי דומיא דמצה מה מצה מינן הרבה אף מרור מינן הרבה אמר רבה בר רב הונא אמר רב ירקות שאמרו חכמים שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח כולן נזרעין בערוגה אחת למימרא דלית בהו משום כלאים מתיב רבא ר' חזרת וחזרת גלין עולשין ועולשי שדה כרישין וכרישי שדה כוסבר וכוסבר שדה חרדל וחרדל מצרי ודלעת הצצרי והרמוצה אינם כלאים זה בזה חזרת וחזרת גלין אין חזרת ועולשין לא וכי תימא כולו בהדדי. קתני להו והא אמר רב זוגות זוגות קתני מאי נזרעין דאמר רב נזרעין כהלכתן כהלכתן תנינא ערוגה

קנו
א' ח' מימין פ"ה
מ' מלך ה"ג
סבא ששין מא
טוש"ט ח"ס
סומן טעב
פ"ה ה
קנו
ג' מימין פ"ה
מ' מלך ה"ג
סבא ששין מא
טוש"ט ח"ס
סומן טעב
פ"ה ה
קנו
ג' מימין פ"ה
מ' מלך ה"ג
סבא ששין מא
טוש"ט ח"ס
סומן טעב
פ"ה ה
קנו

מסורת
הש"ס

[א' ככרתא לח:]
ב' ס' ח' ח' ח'
אמר הוא וזה
מר ירואר
רש"ל
ג' עירובין דף
כג:
ד' [תוס' פ"ב
ע"ה]
ה' [פ' תוס'
סוכה י"ג ד"ה
מכילתא ותוס'
תולין כע'
ד"ה עיקרא]
ו' כלאים פ"א
[מ"ב]
ז' [לעיל דף לה:]
ח' [וע' תוס'
סוכה לו:
ד"ה דסיב ועו'
שם תוס' י"ג
ד"ה ח' ח' ח'
ט' [וע' תוס'
סוכה י"ג ד"ה
פ"ה ח' ח' ח']
קתל

ה"ר ר"ח **בל** שאילו מניח על פי אבוב של קלאים והם מתבקעות. פירוש כלי שבכלי קלות עושים בו קלות והוא מנוקב כדאמרין ב' רבי ישמעאל (ר' סו.) מניח בתוך אבוב של קלאים כדי * שתמור האור בכולו והם מתבקעות מכה האור וכן מלא ר"י בספר ישן בשם ר"ת

תרי חמי ביהרי הדדי דילמא אולא חדא ויתבה בציריא דחברתה ולא מליק להו דיקולא דמיא טארבע רוחתא ואתי לידי חימוין ואמר אבוי לא ליחרוך איניש תרי שכולי ביהרי הדדי דילמא נפקי מיא מהאי ובלע אידך ואתיא לידי חימוין א"ל רבא א"ה אפילו חדא נמי דילמא נפיק מהאי רישא ובלע אידך רישא א"ל אלא אמר רבא מי פירות נינהו^א ומי פירות אינן מחמיצין והדר ביה אבוי מההיא דכל אנב מדלייהו לא מחמיצי דאמר אבוי האי חצבא דאכישנא

סחיפא שרי זקופא אסור רבא אמר אפילו זקופא נמי שרי מי פירות
נינהו ומי פירות אינן מחמיצין ת"ר ^ז אין לותתין ^ב שעורין בפסח ואם
לתת נתבקעו אסורות לא נתבקעו מותרות רבי יוסי אומר שורן בחומץ
וחומץ צומתן ^ז אמר שמואל אין הלכה כר' יוסי א"ר חסדא אמר מר
עוקבא ^ז לא נתבקעו ממשי אלא כל שאילו מניחין על פי חבית והן נתבקעות
מאליהן ושמואל אמר נתבקעו ממשי עבד שמואל עובדא בדורא דבי
בר חשו נתבקעו ממשי אמר רבה בעל נפש לא ילתות מאי אידיא בעל
נפש אפילו כולי עלמא נמי דהא תניא אין לותתין שעורין בפסח הכי
קאמר ^ז בעל נפש אפילו חישין דשרירי לא ילתות א"ל ר"נ מאן דציית
ליה לאבא אכיל נהמא דעיפושא דהא בי רב הונא לתתי ובי רבא בר
אבין לתתי ורבא אמר אסור ללתות אלא הא דתניא אין לותתין שעורין
בפסח שעורין הוא דלא הא חמישי שרי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא
חישין כיון דאית ביה צירא עיילי בהו מ"א אבל שערי דשעי אימא
שפיר דמי קט"ל הדר אמר רבא ^ז מותר ללתות ^ה דתניא יוצאין בפת
נקיה והדראה ואי אפשר נקיה בלא לתיתה איתיביה רב פפא לרבא
הקמחין והסלתות של נכרים של כפרים טהורים ושל כרכין טמאין
דכפרים מ"ט לאו משום דלא לתיתוקא קרי ליה סולת תרנומא אקמחא
בתר דנפיק אמר מ"ט לא אימא ליה מהא ^ז דאמר רבי זירא אמר רב
ירמיה אמר שמואל חישין של מנחות אין לותתין אותם וקא קרי להו
סולת הדר אמר רבא מצוה ללתות שנאמר (שמי"י) ושמרתם את המצות
אי לא דבעי לתיתה שימור למאי אי שימור דלישה שימור דלישה לאו
שימור הוא דאמר רב הונא בצקות של נכרים אדם ממלא כריסו מהן
ובלבד שיאכל כוית מצה באחרונה באחרונה אין בראשונה לא מ"ט
משום דלא עבד בהו שימור ולעביד ליה שימור מאפייה ואילך אלא לאו
שמע מינה שימור מעיקרא בעינן ומסאי דילמא שאני התם דבעידנא דנחית
לשימור לא עבד דה שימור אבל היכא דבעידנא דנחית לשימור עביד
לה שימור הכי נמי דשימור דלישה הוי שימור ואפ"ה לא הדר ביה רבא
דאמר להו להנהו דמהפכי כיפי כי מהפכיתו הפיכו לשום מצוה
^ז אלמא קסבר שימור מעיקרא מתחלתו ועד סופו בעינן מר בריה דרבינא
מנמא

סי': דאמיר רב הווא גרסיין: בלקות של נכרים. שמכיר בהן שלא החמילו שאין שם לא קרני חצבים ולא הכסיו פניו דהוא הוי סימן סידוק וסימן יאור כדלקמן: שאכל כוית מלה באחרונה. דבהא לא נפיק ידי חובת מלה משום דלא הוי לה סימור לשם מלה ואע"פ שאנו רואין שאין כהן חייבין ומיהו למלה של מלה סימור לשמה בעינן: באחרונה. (ד) הוא מלות אכילתה שעם הפסח היא חובת אכילתה דכתיב קרא (שמות יב) על מלות ומוריס יאכלוהו ופסה האכל על הכובע כדתנן (לקמן דף קיט:) אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן: בראשונה לא. כלומר באכילה ראשונה שאכל מבלקות של נכרים לא נפיק: הכי גרסינן מ"ט דלא עבד לה סימור. ולא גרסינן אי יומא דהא ודאי טעמא משום הכי הוא: משמע משתאנקה לאפייס כגון עריכתה וקייפון פסח ונתינתה לתכור: ומומאי דילמא. לעולם סימור דלישם סימור הוא ואע"פ דלא איילרין: סימור מקמי הכי ובהא מלא טעמא לא נפיק משום דשע"מ נתינת מים לקחם מים דבר המחמיר הוא לרבי' סימור ווו לא נעשה לה סימור מהדיא עינדא דנתינת לתורת סימור דהיינו נתינת מים: ואפילו הכי. דלא אשכח דברא סייעתא למיתתה לא אדר בים ממאי דאמר בעינן סימור קודם לישא: מהפכי כיפי. העמדין וקושרין את העמרים בימות הקלף.

מבוא

רא יעשו מרדעת לחמור. אומר ר"י דדוקא בכלאים אבודי אסור לעשות מהן מרדעת שמא יעשו טלף על בגדו ולא יזהר נמי שלא יע' בבשרו אבל בכלאים ידועים שרי כדאמר' במס' כלאים (פ"ט מ"ד) מרדעת החמור אין בה משום כלאים ומוותר לעשות מהן כר וכסת וכלכל

שלא יע' בבשר אע"פ דלמירין בפ"ק מ' דבילה (ד' יד:) אפי' עשר מצעות זו ע"כ זו אסור שמא חכרך לו ניומא על בשרו שמא כר וכסת ומרדעת אין רגילין ליכרך כל כך: **אבל** עושהו חכריכון למת. וז"ל והא הויכא לועג לרש וגו' ובפ' תהכלת (דמ"ח.) אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל כלי קוספא חייבין בליטא (אמר רב) ומוודה שמואל כזקן שפשה לכבודו שפטורה וההיא שעתא דלי רמוין ליה משום לועג לרש ומתהי טעמא נמי לא יעשה כלאים למת ואומר ר"ח דליטא שקולא כנגד כל המצות לכך הויכא לועג לרש טפי כדאמרין בהתכלת (ד' מנ:) וזכרם את כל מצות ה' מלמד ששקולא ליטא כנגד כל המצות והא דאמר בפרק מי שמתו (ד' יט.) רבי חייה ר' וינתן הו' שקלי וזולי בביית הקברות הו' שדיא תכלת דרבי ונתן אמר ר' רבי חייה דלייה שלא ואמר למחר באים אללנו והויס מלטיגיס אותנו ואע"ג דמתים נמי יש להם ליטא אומר ר"ח דמכל מקום שייך בהן ליעוג לפי שמרשאי עמלן כמלויין במצות והו' אינן מלויין ואינו דומה מלואו ועושה למי שאין מלואו ועושה ומה שמסירים בזמן הזה מעלימות של מתים סומכין אהא דתנא במסכת חמיות (פ"ב) אבא שאול בן בטייתא ז"ל לבניו קבריהו תחת מרגליותיו של אבא והתירו תכלת מפלויי וזכמה דברים אלו סומכין על ספרים חלונים ומיתין גמרא שלנו דפס"ב דמנילה (ד' לאז) אמרין ר"ח אב שחל להיות בשבת מפטירין חדשים ומועדי' דהיינו חזון ישעיה יואנו מפטירין השנים כסאי וכן הוא בפסיקתא ובפ' ויחל אלו קורין בתענית שלנו אע"ג דתנן במנילה (ג"ז סס) שקורין בתענית בקללות וזכרות ואנן סומכין על מסכת סופרים (פי"ו הל"ז יא):

האילפס והקדירה סהעבידן מרותחין לא יתן לתוכן חבלין. מכאן אין להוכיח דעירוי ככלי שני מלמא אשמעינן רבותא (ב) שלא יערה על הקערה שהתבלין בחוכה לדבריה דוק מסיפא חופסא דקתני אבל נותן הוא לתוך הקערה ולא קתני אבל מערה על הקערה שיש בה תבלין ונראה דאש"י שמואל דחית ליה תתאה גבר ותניא בביבא זולין (ד' עו.) כוותיה אפ"ה מבשל העירוי כדי קליפה דאמר ההם תניא כוותיה דשמואל הס לתוך זונן קולף זונן לתוך זונן מדיח ואס עירו רוחחין על התרנגולת לר"י קליפה וכלי ששחחמשו כבני ראשון לא יוכל להגעילו ע"י עירו דאין מבשל אלא כדי קליפה והוא בלע יותר מכדי קליפה והא דאמרין בפ' כירה (ד' מב.) דשרי חס לתוך זונן י"ל כיון שאינו מבשל

אלא כדי קליפה הואיל והזנון של מטה מים שהוא דבר המעפרב אינו כבולט כד פולטו מה בולטו בנינויות ואי עירוי ככלי ראשון הוא מאי איריא משום דבלע בנינויות אפי' בלע בליעה גמורה פליט בנינויות דהיינו עירוי אלא ודאי לא בשיל חלל כדי קליפה והא דתנן בפ' חבית (ד' קמה:) כל שלא בא בחמין לפני השבת מדיחין אותו בחמין כשכח וכו' לירך לאוקמא בכלי שני דבכלי ראשון אפי' הדסה אסורה וקשה דקתני דוקא מדיחין אבל שורין לא והכא נבי תבלין קתני אבל נותן לתוך הקערה לא לתוך התמחא דהיינו אפי' שורין ואור' דהס מירי במירי דבר ביטול וכששורין אותו אפי' בכלי שני מיתוי כמבשל אבל תבלין עשוי לתוך הקערה ולא מיתוי כמבשל חרס אשר תבשל בו ישר אחר שבישל בו ואחד שעירה לתוכו רוחא ודחי רבי אסי תמן כלי חרס בולע תבלין אינו מבשל החיב ר' אסי כר כן והתניא אף בכלי נחשת כך אף לתן למימר כלי נחשת בלע בתמיה: **רבא** מחו ליה קידרא בחסיס. פ"ה קוממא דלבינוא וקשה דהא לעיל (דף לט:) אכריין וליכא מאן דפליג ונראה לר"י כדפירש בערוך בחסיס קמח של עדשים דאין דרכם לבא לידי חימוץ כל כך:

מנקטא ליה חימיה. חיטין מתחילת קליר ללורך הפסח ועדס ללך סימור מעיקרא: **בארבי**. מלא עריבה או עריבות סרסס ומלטיעתן לבסס ללורך הפסח: חיטתא. שם הגבר ערבה קודם הפסח והיו בה חיטין: שאבד בו כלאים. שנארג בו חוט של כלאים ואינו מוכר: הרי זה לא ימכרו לנכרי. דהואיל

ואין כלאים שלו כיכרים אתי לזבויס האי נכרי לישאל ולבסס לסו שראל ולא אדעתיה: ולא יעשו מרדעת לחמור. דילמא דרר שקיל ליה מהתס ותופרו בחד מזגדיו: אבל עושה אותו תכריכין למת. דמהתס מו לא שקיל ליה דבגדי המת אסורין בהנא' ומת אין חפזי שמונת דכתיב במתים חפזי כיון שמת אדם נעשה חפזי מן המלות (שבת דף ל.) והכי חיטי כיון דלא מיכרך חימוץ דידשו אחי האי נכרי וסדר מוזבין לסו לישאל: קבא קבא. קב לזס וקב לזס ולא סרסס לזיס אחד: מוללן. ביקמח קרי מלילס כשנותנין קמח לתבלין: ואחר כך נותן את החומץ. דאין הסומץ מניחו לסחמץ לפי שמבשלו: ויש אומרים אף נותן חומץ תחילה. דאף על גב דחומץ כבר מעורב בתבשיל הוא מבשל את התבלין בתוכו: שהעירוי מעל האור. מרותחין ערב שבת עם חסוכה: לא יתן לתוכן תבלין. דכלי ראשון מבשל וגמלא מבשל תבלין בשבת: לתוך הקערה. דכלי שני אינו מבשל: לכלל הוא נותן. לכל מיני מאכל הוא נותן תבלין בכלי שני חוץ מדבר שיש בו חומץ וליר סהחומץ מבשיל ואע"ג שקדש הו' מולי בעיניה. כשהחומץ בעין אבל כשהוא מעורב בתבשיל אין כוחו חוק: אחד זה ואחד זס בין חומץ תחילה בין חומץ בסוף אסור: לבדדקאי. נחתומין: בחסיס. קמחא דלבינוא: דבוכתא דשכיה עבדי. כגון כי ריש גלותא שהעירוי מוללן דבדבר איסור יותר ויותר: **בתנ"י** חרוסת. אייגרו"ס ויש בו חומץ ועשוי לטבל בו בשר ורגילים למת בו קמה וכל דבר שמקשה את טעמו וקמה לאחר זמן מחמץ ומקשה את הטעם: אין מבשלין. דכתיב (שמות יב) אל תחללו ממנו ולא ובשל מבושל וגו': לא במשקין. אע"ג דכתיב במים וקעמא מפרש בגמרא: סכין. בשעס ללייתו: ומעבלין. בשעת אכילתו: מי תשמישו של נחתום. שמלך בו ידיו בשעס שהוא עורך ומקטף את

המלס יספכו: **גב'.** מחלוקת. דשרי ליה ת"ס ללובל מיד בנותן לתוך החרדל לפי שהוא חזק ואין מיתיה מוכר להחמץ: אחרות

קע
מ"י פ"ה
פסלוק כלאים
כלכל כו
טו"ט י"ד
פ"ה ט"ח
קעא
כ מיימן פ"ה
פסלוקת חמץ
כלכל ט
טו"ט א"ח
פ"ה טו"ט
קעב
ג מ"י פ"ה
חכ' שבת כ"ו
טו"ט א"ח
פ"ה טו"ט
קעג
ד מ"י פ"ה
פסלוקת מלס
הכלכה
טו"ט א"ח
פ"ה טו"ט
קעד
ו מ"י פ"ה
פסלוקת קרבן
פסח כלכל
פסח לאוין שג
קעה
ז כה הכלכה
קעו
ח ט מ"י פ"ה
פסלוקת מלס
כלכל
טו"ט א"ח
פ"ה טו"ט

ססירת
הש"ס
א"ע"י דף סס:
מה דף פא:
ב"א' תוספות
חולין לה:
ס"ה וכו'
ג' פ"ה תוס'
כ"ב י"ב: ד"ה
מאן
ד שבת ד' ט"ב
ה' ז"ל דתניא
ו [שבת יג.]
כ"מ זכ.
פ"ה י:
נח: נט.
ו [ג' העירוי]
למירין
ח [ע' תוס']
לקמן מ"א.
ד"ה אין
מבשלין
[וכיוצא]
ס.
ו [ע' תוספת]
מניס לא:
ד"ס ר"ח אב
ובלי וק"ט
ועיין תורת
סדן ס' יט
י"א [ועי' מלכות]
בבכות יח.
ד"ס למחר
ג' כ' פ"ה
וט"ו סס:
גמרה סס:
יב [ג' ר'
פסלוק]

11 87

157

רבי יהודה י"א. לאמר לאו הכא מכלל לאמור לאו הוא: שרוע. הוא שחמת מצינו גדולה וחתה קטנה וכן שאר אברים: קלות. שפרסותיו קלות: נדבה תעשה אותו. לדמיו הקדישהו לבדק הבית ולגדר להעלות קרבן לא ירעה וכתב אותו אותו בעל מוס אחת מתמים לקדושת בדם הבית ואין אתה מתמים תמימים הראויין למזבח לבדק הבית: וידבר ה' וכו'. בתחלת הפרשה כתיב: לא נאמר בדברים. כוונתו לאמר: לאו אמור. אמור לכן ש"ה ליסור לאו בדברים והכא נמי כתיב בתחלת הפרשה ויאמר ה' אל משה ואל אהרן לאמר: האישבורן. לשון

רבי יהודה היא * דתניא (ויקרא כג) שור ושה שרוע וקלות נדבה תעשה אותו * אותו אתה מתמים לבדק הבית ואי אתה מתמים תמימים לבדק הבית מכאן אמרו כל המתמים תמימים לבדק הבית עובר בעשה אין לי אלא בעשה בלא תעשה מנין תלמוד לומר (ספ) וידבר ה' אל משה לאמר לימד על כל הפרשה כולה שיהא בלא תעשה דברי רבי יהודה * אמר לו רבי לבר קפרא מאי משמע אמר לו דכתיב לאמר לא נאמר בדברים בירב אמרי לאמר לאו אמור: * מי תשמישו של נחתום וכו': תני חדא שופכין במקום מדרון ואין שופכין במקום האישבורן ותניא אידך שופכין במקום האישבורן לא קשיא הא דנפיש דקור הא דלא נפיש דלא קור א"ר יהודה אשה לא תלוש אלא במים שלנו דרשה רב מתנה בפפונא למחר איתו כולי על"א הצביהו ואתו לגביה ואמרו ליה הב לן מיא אמר להו אנא * במיא דביתו אמרי * דרש רבא * אשה לא תלוש בחמה

צביר שמתערב הקרקע ויש צבטים שממים נאספים וסוכין צמחין ואין צבטין ומחמילין: הכי גרסין הא דנפיש דקור הא דלא גפיש דלא קור. כשהן מרובות סן קמות אל מקום אחד ואין צבטות מהר ומחמילות וכשהן מועטות לא קור: שלנו. כלילת מפני צבטין ניסן הסמיכו חמין שערין ימות בשמא' סן כדלמרינן דמי שיהי (דף נד:) בימות הגשמים חמה מהלכת בשפולו של רקיע לפיכך כל העולם פזון ומעיינות חמין הלכך מלין כלילת ומלענין: דרשה רב מתנה. וזלשון הקודש סיו דורסין וכסבורין הסומטין שמים שלו הוא אומר: דביתו. תרגום של לנו (דביתו): לא בחמה. לפי שחם השמש מחממת: ולא בחמי חמה. צמים שהוחמו בחמי וכל סכן בחמי האור: הגרופים מן המולייר. דוד גדול של נחושת וסלי על האור כל שעה ונחושתו עבה ואפילו כשהין סס אור מים שבשוליו חמין או פושרין: גרופים. לשון סיריים שממלין מנחשתו של שוליו: ואל תגביה ידה מן התנור. כלומר תהא עוסקת בצבץ כל שעה: שמקטפת זו. קחה פני החררה צמים: שמלגנת זו ידע. דלותן שמקטפת סכן מתחממות מחוס ידיה והעיסה: עברה ולשה. בחמין: לא נחבקעו מותרות. והע"ג דתנא אין לותתין הכא נמי ל"ס הואיל עאזו רואין שלא החמין שאין סס לא יסמיני ש"אור ולא סמיני סידוק: מחמתא מחמילתו. כלומר חרינה אחד חרינתם משום דכחא ליסור דרבנן תנא חס עבר מוהר באכילה בשית למימר נמי צבולת: ה"כ דלחמר. צבולת דלא קנסינן ליה לחמר והיכא דלא לחמר לא לחמר והלכך עברה ולשה בחמין קרובה למוד היתא וסבור ולא דמי לבליקות של נכרים (א) דלמרינן (לעיל דף מ.) ממלא אדם כריסו מהן דהכא צעינן למיקנסה דעברה אדרבנן. מטעם אורג מתרגמין עובר מהי (שמות כח):

הדרן עלך כל שעה

רבי יהודה י"א. לאמר לאו הכא מכלל לאמור לאו הוא: שרוע. הוא שחמת מצינו גדולה וחתה קטנה וכן שאר אברים: קלות. שפרסותיו קלות: נדבה תעשה אותו. לדמיו הקדישהו לבדק הבית ולגדר להעלות קרבן לא ירעה וכתב אותו אותו בעל מוס אחת מתמים לקדושת בדם הבית ואין אתה מתמים תמימים הראויין למזבח לבדק הבית: וידבר ה' וכו'. בתחלת הפרשה כתיב: לא נאמר בדברים. כוונתו לאמר: לאו אמור. אמור לכן ש"ה ליסור לאו בדברים והכא נמי כתיב בתחלת הפרשה ויאמר ה' אל משה ואל אהרן לאמר: האישבורן. לשון

רבי יהודה היא * דתניא (ויקרא כג) שור ושה שרוע וקלות נדבה תעשה אותו * אותו אתה מתמים לבדק הבית ואי אתה מתמים תמימים לבדק הבית מכאן אמרו כל המתמים תמימים לבדק הבית עובר בעשה אין לי אלא בעשה בלא תעשה מנין תלמוד לומר (ספ) וידבר ה' אל משה לאמר לימד על כל הפרשה כולה שיהא בלא תעשה דברי רבי יהודה * אמר לו רבי לבר קפרא מאי משמע אמר לו דכתיב לאמר לא נאמר בדברים בירב אמרי לאמר לאו אמור: * מי תשמישו של נחתום וכו': תני חדא שופכין במקום מדרון ואין שופכין במקום האישבורן ותניא אידך שופכין במקום האישבורן לא קשיא הא דנפיש דקור הא דלא נפיש דלא קור א"ר יהודה אשה לא תלוש אלא במים שלנו דרשה רב מתנה בפפונא למחר איתו כולי על"א הצביהו ואתו לגביה ואמרו ליה הב לן מיא אמר להו אנא * במיא דביתו אמרי * דרש רבא * אשה לא תלוש בחמה ולא בחמי חמה ולא במים הגרופין מן המולייר * ולא תגביה ידה מן התנור עד שתנמור את כל הפת (וצריך ל') שני בלים אחד שמקטפת בו ואחד שמצננת בו את ידיה איבעיא להו עברה ולשה כהו * מר זוטרא אמר מותר רב אשי אמר אסור אמר מר זוטרא מנא אמינא לה דתניא ה אין לותתין השעורין בפסח ואם לתת נתבקעו אסורים לא נתבקעו מותרין ורב אשי אמר * אטו כולהו חדא * מחיתא מחיתנתו היכא דאיתמר איתמר דלא איתמר לא איתמר:

מסורת הש"ס

א תמורה ד' ב [ס] ג יומא ד' כח: ד [ל' וזריב] ה [לעיל מ.] ו ברכות כז. וס"י ו [כחולין מ:] פרכ"י כחולין נכון] ח פירושין ד' פס: ט ברכות פנ: טבת קנ: תבנית יוד: י [פ' פסולת כסולת פירון] יא [כעירובין ליתא סת' מ] יב [ל' פס]

ואל * עוברין בפסח כותח הבבלי ושכר המדי וחומץ האדומי וזיתום המצרי וזומן שר צבעים ועמילן של טבחים וקולן של סופרים ר"א אומר אף תכשיטי נשים זה הכלל כל שהוא ממין דגן הרי זה עובר בפסח * הרי אלו באזהרה ואין בהן משום כרת: ג' תיר שלשה דברים נאמרים בכותח הבבלי מטמאם את הלב ומסמא את העינים ומכחיש את הגוף מטמאם את הלב משום נסיוכי דחלבא ומסמא את העינים משום מילחא ומכחיש את הגוף משום קומינתא דאומא * ת"ר שלשה דברים מרבין הזבל וכופפין את הקומה ונוטלין * אחד מחמש מאות מכאור עיניו של אדם אלו הן * פת קיבר ושכר חדש וירק * חי ת"ר שלשה דברים ממעטין את הזבל וזוקפין את הקומה ומאירין את העינים אלו הן פת נקיה בשר שמן ויין ישן פת נקיה דסמידא

הדרן עלך כל שעה ואל * עוברין. עליהן צבץ יראה וצבץ ימלא וכולסו מפרש להו צגמרא זיתום וזמן וקולין ועמילין: תכשיטי נשים. מן דגן. חמשה מינין חיסין ושעורין וכוסמין ושבולת שועל ושיפון: ואין בהן כרת. חס אכלן אכל לאו ים באכילתן וצגמרא יליף לה כולם: ג' * ממעטס. לשון סתמיה: מסמא את העינים. משום מילחא מלח סדומית ים שמסמא את העינים כשנוע במלח וחומר ונוער כענין צעין: נסיוכי דחלבא. מ"סג"א: קומינתא דאומא. עיפוסא פת שמתעפס לאחר זמן בתוך סכותה: וכופפין את הקומה. כלומר מתישין כוח דק * מי: כגון כרישין וצללים אחרין כשחובל מן הרבה תמיד:

הגרות הביח (א) רש"י ד"ס ביכא דלחמא וס' דלחמן אדם ממלא כריסו מהן: (ב) תר"ס ואל * וכו' [מלשון מוכרים דשמש. ר"ב ס"י מ"ה קאמר עוברין פסח: (ג) כח"י ונראה לר"ח דאלו עוברין ס"י [האונלן] ת"ח וז"ב ס"א האונלן: (ד) ד"ס ר"א וכו' סיני חמין חמין ופסח. ר"ב ולס"י מוסף ר"א דלח"ס [האונלן] פסח] כענין ולח"ס אף פסח [ע"י בערובות] ואי ס"י חמין דגן גמור פ"י בערובות [מוסף] ר"א דלח"ס תכשיטי נשים [דלח"ס] כ"י רש"י ואלכ"ס:

הא לא כה' דקין ולא הניעו לשנים. שיש לכן שערות כאלו הניעו
מחודד וכן לא הניעו לכלל שנים ובזכות על כך: עשירות מופלות
מלך צולת. ומשיר את השער: אנפיקיון. במנחות תמן אנפיקיון
לא יבא ומפרש ר' יסודס אנפיקיון הוא שמן זית כו': סככת. לא

ליתפרש (ח): ומעין את הבשר.
לשקלייריה: סיהא בקי בזה. שידע
ממה הן עושין אותו סיהא נוסר בזה
כשיביאו לו כותח ידע שיש חלב ויש
סם חמץ אם פסח הוא: מתכילתא.
זו לפת: ללפת זו את הפת: כיון
דשמן שקרלו שמו כותח: פירש.
שבקי היה וידע שיש סם חלב: מאן
תנא. דמתני' דלית ליה חמץ דגן
גמור שנתערב במין אחר ואינו בעין
פנימוח אי נמי חמץ נוקשה רע
ואיתיה בעיניה מוזהרין על אכילתו
בלאו דקמני מתניתין כותח שבדלי
ושכר דגן חמץ דגן גמור אלא
שנתערב בדבר אחר ותכשימי נשים
בעיניה הוא אכל נוקשה הוא דאינו
דלוי לאכילה וקמני בזהוהר דעובר
עליהן בלאו: שיאור. שלא נתחמץ כל
אורכו שיאור פליגי במתני' [לקמן
מח]: ר"מ קרי שיאור את שסכספו
פניו וזכו תהלת חימומו ולר' יסודס
סוי שיאור שסתחיל ליסדק ככר
סדקין דקין כקרני תבנים אחד
לכאן ואחד לכאן אכל שסכספו פניו
לר' יסודס מזה היה ולר"מ קרני
תבנים חמץ גמור הוא והכל הכי
קאמר שיאור ישרף דאסור בהנאה
שיאור דר"מ כסכספו פניו ישרף
לר"מ ושיאור דר' יסודס ישרף לרבי
יסודס וסופ' דקמני ונותנו לפני כלבו
אליב דרבי יסוד' קמ' ליה ואשיאור
דר"מ קרי והאכלו דאכרעיס אתאן
לר"מ כלומר לר"מ האכלו לשיאור
זה שרבי יסודס מתיר בהנאה סופג
את האכרעיס אלא ששמיני ליה
לר"מ דלית ליה חמץ מהני מרתי
דמתני' דקאמר נוקשה בעיניה בלאו
כגון שיאור דנוקשה הוא דאינו ראוי
לאכילה הואיל והחמץ קח ולא
גמר ולסתחין עיסות אחרות כשאור
נמי לא חוי קאמר בלאו וכ"ש חמץ
גמור ע"י תערובת דקסדר ר' יסודס
ע"י תערובת חמור מנוקשה בעין
וסאי לאו דנוקשה נפקא ליה מכל
מחמלת לא תכלה כל רבויא הוא
דולקמן: ועל עירובו בלאו. מכל
מחמלת דולקמן: מ"ע לא אמר
בדרב יסודס. דנזיקי מתני' כר"מ:
רב נחמן ס"ל נוקשה בעיניה חמור
מחמץ גמור ע"י תערובת: תניא
ביתא דרב יסודס. דאמר חמץ
גמור בתערובת חמור: לענין כרת
לא כתיב כל מחמלת אלא כל אוכל
חמץ ולקמן מפרש ליה: כותח ושכר

(א) אשהניעו לפרקן ולא הניעו לשנים בנות עניים
שופלות אותן בסיד בנות עשירים שופלות אותן
בסולת בנות מלכים בשמן המור שנאמר
(אסתר ב) ששה חדשים בשמן המור ב טאי שמן
המור רב הונא בר ירמיה אומר שמכת רב ירמיה
בר אבא אסר שמן זית שלא הביא שליש תניא
רבי יהודה אומר אנפיקיון שמן זית שלא הביא
שליש ולמה סבין אותו מפני שמשיר את השיער
ומעיד את הבשר: זה הכלל כל שהוא טמין
דגן: תניא א"ר יהושע וכי מאחר ששנינו בל
שהוא מין דגן הרי זה עובר בפסח למה מנו
חכמים את אלוכדי שיהא רגיל בהן ובשמותיהן
כי הא דההוא בר מערבא איקלע לבבל הוה
בישרא בהדיה אסר להו קריבו לי מתכילתא
שמע דקאמרי קריבו ליה כותח כיון דשמע
כותח פירש: הרי אלו באזהרה: מאן תנא דחמץ
דגן גמור ע"י תערובות ונוקשה בעיניה בלאו
א"ר יהודה אסר רב רבי מאיר היא דתניא
שיאור ישרף ונותנו לכלבו והאכלו בארבעים
הא גופא קשיא אמרת שיאור ישרף אלמא
אסור בהנאה והדר תני ונותנו לפני כלבו אלמא
מותר בהנאה הכי קאמר שיאור ישרף דר"מ
לר"מ דר' יהודה לר' יהודה תותנו לפני כלבו
דר"מ לרבי יהודה האוכלו בארבעים אתאן
לר"מ שמינין ליה לר"מ נוקשה בעיניה בלאו

למה מנו חכמים את אלו. תימה לרש"א הא איסורין למנוחם
לאשמועינן שהן בלאו ולא בכרת ותירץ ר"י דלא הוה ליה
לאשמועינן אלא תרי מינייהו חד לנוקשה בעיניה וחד על ידי תערובת
ועוד הקשה דת"ק שמתאם ליה ליה הלי כללא דהא איכא תכשיטי נשים
סקן מין דגן ואין עובר בפסח אלא רבי
אליעזר הוא דקאמר לה: מאן תנא
חמץ גמור ע"י תערובת ונוקשה בעיניה
בלאו. משמע כשמעתינ דלוי לאו
דליתרבי חמץ נוקשה למלקות אפילו
איסור לא היה בו ותימה לר"י דכפ"ק
דחולין (ד' כג): כשי רבי יורא הרי עלי
לחמי תודה מן החמץ או מן המלה והביא
שיאור מהו שיאור דמאן אי דר"מ לר"מ
מדלקי עליה חמץ הוא והשתא מאן ליה
דכוי חמץ לענין תודה דילמא שמיני חמץ
בפסח דרבייה קרא למלקות (גרירא)
ואור"י דהתם נמי איכא סוס קרא
דמרבין מניה חמץ נוקשה וכה דתניא
כפ' כל המנחות באות מלה (ד' כג):
אין מחמטין בתפוסים דכוי חמץ נוקשה
דמשמע התם היינו לכתחילה אכל
בדיעבד כשר: וא"ר נוקשה בעיניה
לא קמני. וא"ת ונימא דמס"ה לא
חשיב ליה משום דכ"ש הוא כדאמר רב
נחמן וי"ל דלי כ"ש הוא הוה ליה
למיתני לאשמועינן דלית ביה כרת:
ונותנו לפני כלבו דר"מ לרבי יהודה:
מדלוריייתא אפילו באכילה שרי
כדאמרין כפ"ק דחולין (ד' כג): (וס)
דמא מעלייתא היא אלא מדרבנן אסור:
ההוא כל לחמיו נשים. תימה לר"י
הא תרי כי כל כתיב גבי כרת
כי כל אוכל חמץ ונכרתה וכי כל אוכל
מחמלת וגרבינן עירובו לכרת ואפילו
לרבנן דלא דרשי כל כי כל דרשי ואור"י
דשמיטא ליה לגמרא דחא. לאו נשים דרשא:
סלקא

וכ"ש חמץ דגן גמור ע"י תערובת ר"נ אמר ר"א היא דתניא ע"ל חמץ דגן
גמור ענוש כרת על עירובו בלאו דברי ר"א וחכ"א על חמץ דגן גמור ענוש
כרת על עירובו בלא כלום ושמינין ליה לר"א דאמר חמץ דגן גמור על ידי
תערובת בלאו וכ"ש נוקשה בעיניה ור"נ מ"ט לא אמר כרב יהודה אסר לך
דילמא עד כאן לא קאמר ר"מ התם אלא נוקשה בעיניה אכל חמץ דגן גמור
ע"י תערובת לא ורב יהודה ט"ט לא אמר כר"נ אמר לך עד כאן לא קאמר
ר"א התם אלא חמץ דגן גמור ע"י תערובת אבל נוקשה בעיניה לא אסר תניא
כוותיה דרב יהודה (שמות יב) כל מחמץ לא תאכלו לרבות כותח הבבלי ושכר
המדי וחמץ האדומי וזיתום המצרי יכול יהא ענוש כרת ת"ל (ס) כי כל אוכל
חמץ ונכרתה על חמץ דגן גמור ענוש כרת ועל עירובו בלאו מאן שמעת ליה
דאמר על עירובו בלאו ר"א היא ואילו נוקשה בעיניה לא קאמר ש"מ נוקשה
לר' אליעזר לית ליהור' אליעזר עירובו בלאו מאן ליה דכתיב כל מחמץ לא
תאכלו אי הכי כרת נמי לחייב דהא כתיב כי כל אוכל מחמץ ונכרתה ההוא
מיבעי ליה לכתחילא (המחמץ) אין לי אלא שנתחמץ סאליו מחמץ (ב) דבר
אחר מניין ת"ל כל מחמץ ונכרתה א"ה דלאונטי להכי הוא דאתא אלא מעמא
דרבי אליעזר מכל התם נמי הכתיב כל ההוא מיבעי ליה לרבות את הנשים
נשים מדרב יהודה אמר רב נפקא ר' דאמר רב יהודה אמר רב וכן תנא דבי
רבי ישמעאל אמר קרא (במדבר ט) איש או אישה כי יעשו מכל חטאת האדם השות
הכתוב איש לאשה לכל ע.ג.שין שבתורה איצטריך סלקא

מחמץ וזיתום כולן חמץ גמור מעורב בזה כותח איכא פת ובהך תלתא איכא שערי וכולהו בני אכילה וסתיה מינה אכל וזמן ומחמץ
וקולן דנוקשה היא ובעיניה סאליו בלאו בני אכילה מינה לא תנינו וסינו כדרב יסודס דאמר מודס היה ר"א בנזקשה בעיניה
דסמור: וי"ל עירובו בלאו. פשיטא מדלפקים בלשון מחמלת ונבי כרת נמי מחמלת כתיב: סהוא. מחמלת דגבי כרת
לאו לעירובי אלא בלחמין מחמץ דבר אחר: אי כפי. ראי דגבי לאו נמי אימא לאזכורי אנתחמץ מחמץ דבר אחר אלא
למכרס דתערובת מנה ליה: התם נמי. גבי כרת הא כתיב כל אוכל מחמלת ונכרתה: לכל פוגשין. מכאן שסגסמי סיבות על כל לא
פשיטא בפסחים שרי עונשין מלקות:

ד
א מיימן
מ"ה חמץ
סגסמי לאין

מסורת
הש"ס

א שכת דף פ.
ב מ"ק דף ע.
פ"ט
מנחות דף פו.
מנחת ד' יג.
ג [נקמן מחמץ
מנחות ג.
חולין ג.
ד געיל ד' כת
ה [געיל כת
זכר ביקוס
ליתא נחיסת
מחמלת ופ'
רש"י
כח: כתח"ט
חמץ חין י'
אלא שנתחמץ
מחמץ
ו סוכס ד' כת.
יבמות דף פו.
כ"ק דף פו.
תמורה ד' ב.
נדה דף פח.
[קדושין נס.
ז [אשה לאיש]
ח [ובפסחים]
פירש"י שוקין
בליש"ט

הנהות
הב"ח

(א) גמרא
שמינין לעירובין
ולא כהניעו כותח
כל"ל ותית
לשנים מחמץ
וכ"כ עיין ד'
המנחת
דף פ' פ"ב
(ב) סס ד"א
מנין ת"ל כל
אוכל מחמלת

דעתך חמינא כל שיטנו בקום אכל מלה. תימא לר"י היכי

ס"ד למידרס הכי אדרבא חופכא יש לדרוס לחומר

מקשינן ואור"י דס"ד לחוריה דקרא דסיפא מפרש לרישא מש"כ
אמר דבאכילת מלה תלוי דכתיבא בסוף ועוד י"ל דהכא יש לדרוס
יותר היתר לנשים משום ג"ס דע"ו
מחנ הסוכות והו מופקדי ממלה כמו
מסוכה דפטר להו בהדיא בפרק הישן
(דף נח.) מהלכה למשה מסיני יש
מקשים למה נשים אין חייבות בלויית
משום דכל שיטנו בלויית שפטנו
ישנו בגדילים כדדרשין בערכין (דף
ג:) גבי כהנים ופירוש ר"י דפירוש
דמסכתא לרש"א סברא לדרוס קשה
לפך שלא יזו נשים חייבות בכלאים
וכי תימא ה"ל והא בפ"ק דבילה (ד' יד):
משמע דכלאים לא הו למידה ה:

אין לי אלא כולו מקלחו מנין. בפרק
כל המנהות בכות מלה (דף נח.)

מפרש חז"י אין לי אלא כולו דהיינו
כזית מקלחו ה"ל זית מניין ור"א
אמר התם דה"ל אין לי אלא קומץ
כולו מקלח קומץ מניין ומסיק התם
דליכא בנייהו דלזבי סבר דיש קומץ
בפחות מנ' ויתוס דהיינו כזית לכך
מפרש כולו כזית וסבר גמ' דיש
הקטרה בפחות מזה וזע"ל דבפרק
כילד גולין (דף עט.) אמר רבי יהושע
כל הובאים שבתורה ששחית מהן
כזית כשר וכזית חלב זורק את הדם
משמע דלזין הקטרה בפחות מכזית
הכא היינו טעמא משום דסבר דיש
קומץ בפחות מנ' ויתוס חס כן כשריבה
הכתוב ה"ל קומץ ע"כ ריבה ה"ל זית
ור"א סבר אין קומץ בפחות מנ'
ויתוס ואין הקטרה בפחות מזה:

מאן שמעת ליה דדריש כל רבי
אליעזר. אע"ג דר"ע גמ' דריש
כל בפרק התערובות (דף פב.)
גבי כל חטאת ולא קשה דלפ"י יהא
כר"ע מ"מ לא מישתמיט תנא למימר
(שיסבור) שיהא תערובת חמץ בכרת
ועוד נראה לר"י דלפ"י לרבנן דלא
דרשי הכא כל דרשי בשלמא בריש
מרוצה (ד' סג.) דלאמר כל רבוא הוא
ובפרק שני דסוכה (ד' כח.) גבי כל
החומר ודוקא הכא לא דרשי בדבר
שאין סברא בזה כגון עירובין וכגון
שם משום היקשא וכגון מקלח דכל
תקטירו וה"ל כמאן כר"א דדריש כל
חמץ לדבר שאין סברא לרבות כגון
עירובין וכגון נשים והא קאמר גמ'
דרבנן לא דרשי כל: חו"ל מליסורי

גמ'. אע"ג דהטעם גמ' קאמר לקמן
נזיר. אע"ג דהטעם גמ' קאמר לקמן
לרבי יוחנן היתר מטעם לאיסור
הכא לא הוי חטאת דבקרשים לא
מיידי: כמאן כר"א דדריש
כל. נראה לר"י דזעירי משמע ליה
דשאר היתר מטעם לאיסור מדקתי

עירובין מניין ת"ל כי כל ומדברי עירובין א"כ היתר מטעם לאיסור
היינו כדרכה דלזידה כ"פ מקלחו מניין היינו זית שלם אבל לאבי
דמפרש מקלחו מניין ה"ל זית לא שייך היתר מטעם לאיסור דאמשהו
לאיסור לחודיה מיידי. והא דמרכה היינו כשמתערב לגמרי
ולא אמר שיתבטל האיסור חנב ההיתר והא דקאמר כמאן כר"א
דרשי כל משום דלרבנן אע"ג דדרשי כי כל לא מקלח ליה לרבות
עירובין אלא לרבות מקלחו ורש"י פ"י דזעירי משמע ליה מקלח סינו
ה"ל זית קומץ דשאר וחזי זית דמלה ואין מעורבין אלא כל אחד
ביכר וז"ל לפי טובה הדא דלא שיי ועירי לא כחבי ולא כר"א ועוד מאי קאמר כמאן כר"א הא כרבנן גמ' דרשי
מוקמינן ליה אהמקלחו דהיינו היתר מטעם לאיסור לפ"י ועוד כחמץ ע"ל מערובת כיון דלר"י קרא להיתר מטעם לאיסור ועוד דלפ"י
מקלחו מניין פ"י ה"ל זית האיסור וחזי זית היתר שאינם מעורבים יחד דלי לאו הכי היינו עירוב ולקמן גבי חטאת משמע דאין היתר מטעם לאיסור
חס לא שיתערב האיסור וההיתר יחד דהא אמר עד שיכלש כגמרא:

מלות עשה שהזמן גרמא. נפקא לן בפ"ק דקידושין (דף כב.) דנשי
פטורות: קמ"ל. ה"ל כל דמוזרות על החמץ וזיון דמוזרות על
לאו דחמץ חייבות בעשה לאכילת מלה לילס כרש"י ואע"ג דזמן
גרמא כר אליעזר סו"ל וישן בצל תאכל חמץ דנפקא לן מכל
אוכל חמץ ישן בקום אכל מלה:

קאי באוכלין. כל דנבי כרת באוכל
חמץ כתיב אבל כל דמוזרס בלאכל
כתיב כל מחמלת: קאי באוכלין
מרכה נאכלין. בתמיס: אשר יקריב
משמ' קדשים וזיהו תמימים: התם
דליכא לרבויי אוכלין. דהא נשים
מדרב יסודס (א) נפקי שסוס הכתוב
אשה לאיש לכל עושין שבתורה:
הכל דליכא לרבויי אוכלין. דנשים
באיסור חמץ דלא נפקי לן מדרב
יחוד כדאמרן לעיל לא שביק אוכלין
ומר"ק דאכלין: ופרש"י ורבנן.

דפליגי אדר"א דעירוב דחמץ כיון
דלית להו לאו דעירוב פשיטא כל
דכתיב גבי אוזרס דכל מחמלת לא
דרשי וספחא על כרתיך כל דנבי
כרת לרבויי נשים גמ' לא דרשי ואלא
נשים מלה לזו: כל. דנבי אוזרס
לא כתיב גבי כל. דה"ל לא דרשי
לרבויי נאכלין דעירובו אבל גבי כרס
דאוכלין כתיב כי כל אוכל דרשין
לזו: ומקשינן ור"א חיימא כל. דכרת
לרבויי נשים כי כל דכרת לרבויי
עירובו גמ' לכרת דכיון דליכא תו
אוכלין לרבויי מרבין ביה נאכלין
כדאמרן גבי חלב ואימא על עירובו

בכרת: אין לי אלא כולו. בזמן שכל
הסקער מן השאור: מקלחו. חל זית
שאורו הסער שלם דאין הקטרה
פחותה מכזית: עירובו מניין.
כשאין צדן אלא מעורב ונכלל עס
מנהג הוגנת של מלה לאחר שפתן
(ב) דלזין צדן: אין היתר מלמך
לאיסור. אכל חזי זית חלב וחזי זית
בשר בבת אחת אין היתר משלים
את שיעור האיסור לחייבו חוץ
מאיסורי נזיר שאם אכל חזי זית
עניס וחזי זית לחס בבת אחת
חייב שהרי אמרה תורה משרס
עניס לא שיהא חייב על שריית פחו

למה לי קרא וכל משרס לא גרסינן
ואת דגרסי ליה ומפרשי דלפ"י
לרבנן דלא דרשי כל וכל דרשי ולא
ה"ל דהא פרישין לקמן ה"ל מיידי
לזיה לכדתניא משרס ליתן טעם
כעיקר ואם איתא כימא ליה אלא
טעמא דידו מוכל אלא ממשמעותא
דמשרס נפקא ליה וכל לא דריש: אף שאור כל תקטירו. גמ'
היתר מטעם לאיסור חזי זית קומץ דשאר וחזי זית דמלה ואין
מעורבין אלא כל אחד ביכר: כר"א דדריש כל. לעיל ומסתם
נפקא ליה כדאמרן לעיל מקלחו מניין תלמוד לומר כל ודרשי
ליה הכי מקלחו מניין ה"ל זית שאור וחזי זית מלה שפטו
אשיל

דמשרס נפקא ליה וכל לא דריש: אף שאור כל תקטירו. גמ'
היתר מטעם לאיסור חזי זית קומץ דשאר וחזי זית דמלה ואין
מעורבין אלא כל אחד ביכר: כר"א דדריש כל. לעיל ומסתם
נפקא ליה כדאמרן לעיל מקלחו מניין תלמוד לומר כל ודרשי
ליה הכי מקלחו מניין ה"ל זית שאור וחזי זית מלה שפטו
אשיל

דמשרס נפקא ליה וכל לא דריש: אף שאור כל תקטירו. גמ'
היתר מטעם לאיסור חזי זית קומץ דשאר וחזי זית דמלה ואין
מעורבין אלא כל אחד ביכר: כר"א דדריש כל. לעיל ומסתם
נפקא ליה כדאמרן לעיל מקלחו מניין תלמוד לומר כל ודרשי
ליה הכי מקלחו מניין ה"ל זית שאור וחזי זית מלה שפטו
אשיל

ה
א מיינן פ"ו
מכ' מלה כ"י
סמג עשין מ
טוב"ט ח"ח
פ"י תפס ס"ד
ו
ב מיינן פ"ס
מכ' חיסורי
מכח ס"י א'
פסג גולין בית:

ססרת
הש"ס

א לקמן ד' לא:
ב [יש למחוק
כמו שמוחק
כר"ק
בכריתות כה:
גבי רבנן חללי:
פסג דרב
הוגא בר
החליטא ופ"י
לקמן ק"ו:
וכח"ס ע.].
ג מנחות ד"ח.
ד מיר ד' לה:
ה [ע"פ תוס'
יבמות ד' ד"ה
דכתיב וזכר'
כזעיות כ:
ד"ה כל תופס'
מנחות ג.
ד"ה ור"ס
ותוס' ערכין
ג: ד"ה בני'
ו [ע"פ תוס'
וכח"ס פ.
ד"ה ת"ל ותו'
מנחות יא:
ד"ה קומץ עוד
גם ט: ד"ה
אמר]

הנהות
הב"ח

(א) ר"ט ד"ה
התם וט' נפקי
דכשבו:
(ב) ד"ה
עירובין וט'
דל"ש ענין:

ליתן מעט כעיקר. לעשות טעמו של איסור בעיקרו וממנו: ויש
בהן. במים מעט יין: חייב. בזכות מהן והא' לחו' משום היתר
מלקרן לאיסור הוא אלא משום דליתעבי' ליה כוליה איסור אבל
היתר מלקרן לאיסור לא ילפינן מינה: לכל התורה כולה. שהא'

ליתן טעם כעיקר שאם שרה ענבים כמים
ויש בהן טעם יין חייב מכאן אתה דן לכל
התורה כולה ומה נזיר שאין איסורו איסור
עולם ואין איסורו איסור הנאה ויש היתר
לאיסורו עשה בו טעם כעיקר כלאים שאיסורו
איסור עולם ואיסורו איסור הנאה ואין היתר
לאיסורו אינו דין שיעשה טעם כעיקר והיא
הדין לערלה בשתים הא מני רבנן היא ור'
יוחנן דאמר כר' עקיבא הי רבי עקיבא אילימא
ר' ע' דמתני' דתנן א"ר ע' אומר נזיר ששרה
פתו בין ויש בו לצרף כדי כזית חייב וממאי
דמפתו מיין דילמא מיין לחודיה וכי תימא מיין
לחודיה מאי למיטרא הא קמ"ל דאע"ג
דתערובת אלא רבי עקיבא דברייתא דתניא
ר' ע' אומר נזיר ששרה פתו בין ואכל כזית
מפת ומיין חייב ור' ע' טעם כעיקר מנא ליה
יליף מבשר בחלב לאו טעמא בעלמא הוא
ואסור ה"נ לא שנא ב' ורבנן מבשר בחלב לא
גמרינן דחידוש הוא ומאי חידוש אילימא
דהאי לחודיה והאי לחודיה שרי ובהדי הדדי
אסור כלאים נמי האי לחודיה והאי לחודיה
שרי ובהדדי אסור אלא דאי תדו ליה כולי
יומא בחלבא שרי בשיל ליה בשולי אסור ור' ע'
נמי כשר בחלב ודאי חידוש הוא אלא יליף
מגיעולי נכרים גיעולי נכרים לאו טעמא
בעלמא הוא ואסור הכי נמי ל"ש ורבנן גיעולי
נכרים נמי חידוש הוא דהא כל נותן טעם לפגם
מותר דגמרינן מנבילה והכא אסור ור' ע' כדרב
ב' חייא בריה דרב הונא דאמר לא אסרה תורה
אלא ב' בקדירה כת יומא הלכך לאו נותן טעם
לפגם הוא ורבנן קדירה בת יומא נמי לא אפשר
דלא פגמה פורתא אמר ליה רב אחא בריה
דרב אויא לרב אשי מדרבנן נשמע לר' ע' מי
לא אמרי רבנן משרת ליתן טעם כעיקר מכא
אתה דן לכל איסורין שבתור' לר' ע' נמי משרה
להיתר מצטרף לאיסור מכאן אתה דן לכל
איסורין שבתורה כולה א"ל משום

אלימא היינו חידושים. דשני דברים המותרים הם וכשתגבר
נאסרין מה שאין כן בשאר דברים: הא כלאים נמי. דוגמתן: תרי
ליה. שורפו בחלב כל היום שרי כלומר מותר לשרותו בתוכו ואינו
עובר עליו אפי' על אבילתו דלא אסרה תורה אלא דרך ביטול ואפי'
יסיב ביה טעמא ומיהו מדרבנן אסור: בשיל ליה בשילי אסור.
עובר על ביטולו ועובר על אבילתו: געילי נכרים. קדירה שביש
ישראל גיעול לשון מקחא ועלמא וספורס במעשה דמזי
ן ויכול' בן שמרתימין אותן על האור: דגמרינן מנבילה. דכתיב לל
סאינה ראוייה לגר אינה קרויה נבילה: והכא אסור. דהאי נמי לפנס
וזה ונתקלקל ותו לא משבחת לאוכל שהיא נפלטת לתוכו: בת יומא.
ה שבליעס: מדרבנן כשמע לרע. לרבי יוחנן פריך דאמר למיל כל
יקימנא כרע מכדי לרע שמעינן ליה דאמר באיסורי כוור היתר
לא אמר דכי יסיב דאית ליה באיסורי כוור אית ליה נמי בשאר
מיה נמי דעמיה דרע ביהתר מלמרק לאיסור: לאו אמרי רבנן ב'ר'
דוק לאיסור איבא למימר נמי דאית ליה מכאן אסור לכל הכורים
לא מלינן למימר מכאן אסור דן: משים

הנהות
הב"ח
(א) כש"י ד"ס
סוף
שלינו
כס"ג
נשאר :

שנאסר שהחסם עוקר הגדר מעיקרו
ועמאז שלא נאסר מעולם אבל לפירוש
קמא ח"א לחשוביו שם שהפרי עצמו
נאסר לעולם והיה מואז בערלה שם:
דריבא מיין למודיה. ולשאן ללרף
אחי שפיר כלומר ללרף היין
בכלש: תשוב: **מיין** במשך בחלב
לא גמריין דחידוש הוא. **רבי** לרשב"א
היהיה לרבא חלל לחביי לחית ליה
בפרק כל הבשר (דף קח.) דבשר בחלב
לאו חידוש הוא אחיה אישכרין למיקר
מגזיר לעטס כעיקר **ז**: **א** לא יליף
מגזירי נכרים. הקשה ה"ר יוסף הכי
יליף ר"ע טעם כעיקר בנזיר מגזירי
נכרים הלא נזיר כל מכל איסור שבחבורה
בזין איסורו איסור עולם ויש היתר
לאיסורו ויתירן דבמדיו נמי היו בליון
כלועות מיין ואסורים לנזיר:
ורבנן קדירה בת יומא נמי א"א דלא
פניה פירתה. ואפ"ה אסר
הכתוב **ז** לנכא לחילונין בתי בת יומא
לשאין בת יומא וכולהו אסורים ור"ע
סבר קדירה בת יומא לא פניה כלל
אבל שאין בת יומא דגמא אסרי דנ"ע
לפסם מותר דגמר מגזירי וד"נ סבר
ר"ס בפרק בתרא דמ"ט ע"ו (ד' סו):

ור"מ פניו עליה התם וקאבר נ"ט לפניו אסור דגור מגיעולי נכרים
אשר הכתוב פ"ד נ"ט לפניו אסור דלפיה קריה כח ויחא מי אשר
דלג פמה פורחא מגיעולי נכרים לזו חידוש הוא ומה שהוציא הכתוב
נכילה מוקי לה בסתם מעיקרה ובר"מ מצי למילף ממי מגיעולי נכרים
לעטע בעיקר כיון ללזו חידוש הוא ואיכא השתא שלם מחלוקתו בדבר :

משום דכדוכתא אחריתי נמי כהנה רחמנא ושני כהנאין הבאין
בז' אכל לרבנן דמוקי ליה למעס כעיקר לא הוון שני כהנאין הבאין
בז' כדמפרש לקמיה: כל אשר יגע בבשרה. בשר חולין או בלמים
שזמן אכילתו מרובה מחטאת ונגע
במה שאם פסולה היתה החטאת

משום דהוה נזיר וחטאת* שני כתובין הבאין
באחד ואין מלמדין נזיר הא דאמרן חטאת
מאי היא ב' דתניא (ויקרא ו') כל אשר יגע בבשרה
יקדש וגו' יכול אפי' לא בלעה ת"ל בבשרה
(יקדש) ה' עד שיבלע בבשר ב' יקדש' להיות
כמה שאם פסולה היא תיפסל ואם כשרה
היא תאכל כחמור שבה ורבנן נמי ניהוי נזיר
וחטאת שני כתובין הבאין באחד ואין מלמדין
אמרי הנהו מיצריך צריכי ור' מאי צריכי
בשלמא אי כתב רחמנא בחטאת לא גמר נזיר
מינה דחולין מקדשים לאגמרינן אלא לכתוב
רחמנא בנזיר ותיתי חטאת ותגמור מינה
דהא כל איסורין שבתורה קא גמר מנזיר
ורבנן אמרי לך ה' מיצריך צריכי חטאת להיתר
מצטרף לאיסור וחולין מקדשים לא גמר
ומשרת ליתן טעם כעיקר ומכאן אתה דן לכל
התורה כולה ור' תרוייהו להיתר מצטרף
לאיסור וחוו להו שני כתובין הבאין באחד וכל
שני כתובין הבאין באחד אין מלמדין א"ל רב
אשי לרב כהנא אלא הא דתניא (במדבר ו') מכל
אשר יעשה מגפן היין מחרצנים ועד זג לימוד
על איסורי נזיר שמצטרפים זה עם זה השתא
לר' איסור והיתר מצטרפין איסור ואיסור
מיבעיא א"ל איסור והיתר בבת אחת איסור
ואיסור בזה אחר זה: מתני' ה' בצק
שבסידקי עריבה אם יש כזית במקום אחד
חייב לבער ואם' (לא) במל במיעוטו וכן לענין
הטומאה אם מקפיד עליו חוצץ ואם רוצה
בקיומו הרי הוא כעריבה: גמ' אמר ר' י
אמר שמואל לא שנו אלא במקום שאין עשוין
לחזק אבל במקום שעשוין לחזק אינו חייב
לבער מכלל דפחות מכזית אפי' במקום שאין עשוי לחזק אינו חייב לבער
איכא דמתני לה אסיפא ואם לאו במל במיעוטו אמר רב יהודה אמר
שמואל לא שנו אלא במקום העשוי לחזק אבל במקום שאין עשוי לחזק
חייב לבער מכלל דכזית אפילו במקום העשוי לחזק חייב לבער תניא
כלישנא קמא תניא כלישנא בתרא תניא כלישנא קמא בצק שבסידקי עריבה
במקום העשוי לחזק אינו חוצץ ואינו עובר ובמקום שאין עשוי לחזק חוצץ
ועובר במה דברים אמורים בכזית אבל בפחות מכזית אפילו במקום שאין
עשוי לחזק אינו חוצץ ואינו עובר ותניא כלישנא בתרא בצק שבסידקי
עריבה במקום העשוי לחזק

בנון פיגול או פסול אחר תיפסל
אף זו שבלעה ממנה ואם כשרה
היא החטאת מהניא לבולעת הימנה
לאיסור באכילה אלא כחמור שבה
בחומר החטאת שבלע זה לפנים
מן הקלעים ולזכרי כהונה ולויים
ולילה אחר יכול אפילו לא בלעה.
סגוגעת בה ממנה קאמר רחמנא
יקדש ת"ל כו': תאכל. שבלעת
בחמור שבה שיהי יש בה ב' מינין
אחד חמור ואחד קל וכלה סולת
אחר החמור אלמא היתר מלטרף
לאיסור: מילך לריב. תרוייהו
בדמפרש לקמיה ולא הוון שני כתובין
שבאין כאחד דהד מהבירים לא מלי
ילין דנימא מדרה כהניס לאידך
ולא יפסא מהבירים ש"מ דווקא ה"ק:
חולין. להחמיר לא גמרי מדון
קדשים דדין קדשים להיות חמורין:
ה"ג ורבנן אמרי לך מילך לריב
חטאת אשמשוין משום דהיתר
מלטרף לאיסור. (א) וא"ל לא אכלע
בכולה ה' אכל חלי וית פיגול וה'י
ית היתר בבת אחת יגמור מינה
דבקדשים נתייבז ומיהו בשאר
איסורין לא אמרי' הכי ואפי' בנזיר
דחולין מקדשים לא גמרינן ומשרת
לז' להחמיר היתר מלטרף לאיסור
אתא בכזיר אלא טעם כעיקר
דמניעולי נכרים לא לילין דחידוש
הוא ואילטרך למכתביה בנזיר
ומכאן אתה דן לכל התיבה: ור' י
אית ל' מניעולי נכרים לאו חידוש הוא
(ב) ולא מלריך קרא למעס כעיקר
הלך לר' כיון דשמעת ליה דמפיק
משרת להיתר מלטרף לאיסור על
ברחיק תרוייהו הכי להיתר מלטרף
לאיסור הוה וסוה ליה חטאת קרא
יתירא דמ' למיגמר מנזיר וסוה ליה
שני כתובין הבאין באחד ומש"ס
פשיטא ליה לרבי יוחנן דר' לא
גמר שאר איסורין מנזיר דהא לא
מלי דשני כתובין ניכחו וסוה ליה
למימ' משרת לא תר מלטרף לאיסור'
וחטאת למעס כעיקר דמניעולי
נכרים חידוש הוא ולא מלי גמר
חטאת מינייהו ואין כהן שני כתובין
דא"כ טעם כעיקר בשאר איסורי

יד
א מה' ר
מבלי פסח
קרבנות ספ'
כו
פ פיי ט
פסח ט
פז
ג ד פיי פס
הסליחות נזיר
פסח ג
פז
א מה' פ
מלי תנן
ה' פסח ט
עשין ט
פסח ט
ס' פסח
פסח ג

א [לפני פ
ו']
ב נזיר דף לו:
זכחים ד' לו:
א מילין ד' לו:
ד [שטותו כו]:
ה [נזיר לו]:
פ"ט
ו [לפני לו]:
ז [תוס' פ"ג]
ח ש"ך ע"ג

הנהות
הב"ח
(ה) רש"י ד"ס
ה' זכרונות וס'
פ' נזיר דף
נז' (ג) דף
ורש"י וס'
וה' מלריך:
א) ד' פ"ג:
לא וד' מכלל
ה' פ"ג:
(ד) תוס' ד"ס
כאן וס'
דו' מנין דמכר
לו ופ"ג

מנה ליה מניעולי נכרים לא גמרינן חקדשים נמי לא גמרינן דפליגי עליה דר"א בכוחה שבזלי אלמא לית להו טעם כעיקר
דאורייתא מפיק להאי משרת להיתר מלטרף לאיסור כר"ע ובניעולי נכרים סבירא ליה דחידוש הוא כרבנן וסוה אמרינן נמי
בכל השאר דחיקא למיד טעמו ולא ממשו דרבנן: לימוד על איסורי נזיר כו'. מדכיליגיהו לחרצנים וזגין בחדא אכילה
לימוד שמלטרפין: הסתא לר' י' דכתב רחמנא קרא להכי השתא איסור והיתר מלטרפין כו': מתני' וכן לענין הטומאה. מפרש
בגמרא: גמ' ס"ג (ג) ל"ש אלא במקום שאין עשוי לחזק אבל במקום העשוי לחזק אינו חייב לבער מכלל דפחות מכזית אפילו במקום שאין
עשוי לחזק אינו חייב לבער. ופי' לא שנו דכזית במקום אחד חייב לבער אלא שאין הסדקין בשולי עריבה מקום הלוקט מים שיהיה בלך זה
מוטיל לעריבה לחזק המים אלא בדפנותיהן מקום שאין עשוי לחזק אבל אם במקום העשוי לחזק הן בעלו לגבה וסוה כעך דמסתמא
בעליגהו הכי גברא להסתא ואפי' כזית אינו חייב לבער: מכלל דפחות מכזית כו'. ותלמודא דייק ממילתא דשמואל דאוקמה למתני' במקום
שאין עשוי לחזק וקמני דפחות מיכן בעל במיעוטו ושמע מינה דפחות מכזית לא חשיב ואע"ג דאכיל בה עלגו יתא טובא הואיל
אלא במקום אחד ניכח לא חשיב: ה"ג איכא דמתני לה אסיפא פחות מיכן בעל במיעוטו אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא במקום
שעשוי לחזק אבל במקום שאין עשוי לחזק חייב לבער מכלל דכזית אפי' במקום העשוי לחזק חייב לבער ואע"ג דודלי מבעיל ליה ספי'
ספי' כיון דחשיב נה בעיל ולישנא בתרא חמיר מקמא:

אלא לזכר אחד מפני שהפת נאפה יפה כשהטור מלא וחמור (רבה) הנהם
הלכה כר"א לעזור ברי"א שמעון ואפי' נחמור דחמור לאפות מפני שמדור
לעטלה כר"א כל קרא שיה ס' אחמי' צריך לעטמה דהואיל ואר"י טעמא
[דמירוקן] כבינה ליה חלם כחמור אבל כשאופה חתח כנהיל' כל
תמיך בזון. חור"י ד' חליטור ור' יהושע'א פליגי אכן בתורה שלא
תועיל כסלה לזון ויהאב שאירע שקראה לר' שם חור"י תועיל בזון:
האילן

לכא מילתא משמיה דרבי לקיס ולא ר' אבא אמר: (ג) וארבע מילי אמר בה. לשיעור ארבע מילין הכי תלת וחדא מוסיף: ומאי היא עבוד? שיעור עבוד של עור רך המטמא בכשר כגון הקך דחשיב בשיעור והרמב"ם ארבע מילין הוא לנעלו מתורת בשר מחמת עיבודו: כולן. כל אלו שמנו חכמים בשיעור והרמב"ם בערותיהן מטמאין בכשרן מפני שהוא רך ודרכו לאכול: שסילך בהן. דרך עורות לנעולן לפני דריסת רגליהם והם נחלים עיבודן: אלא לפניו. הנחילת ידים והפלה דמהלך בדרך קאי דאילו גבל ידך עד ד' מילין דמא יש לו להפסיד: ומיכא. מאה דר' יוסי בר' חנינא דאמר בסדיא אפי' מיל אינו חוזר דווקא מיל קאמר הא פחות ממיל חוזר: **בבבבב** כיילד מפרשין חלה בקוממא. שנקמא דהיינו שצו אין חלה הנחלת ממנה דרואים להחליט כסן כיילד מפרשין אותה כ"ט של פסח הרי אין יכול לאפותה מאחר שאינם רואים להחליט ולסוטה לשורפה לגרש אי אפשר שלא תחמץ. ולאורפא כל כליהם אי אפשר שאין שורפין פסחים ב"ט: ר' אליעזר אומר לא תקרא לה שם חלה: עד שהתפסה. תחלה דלחמי כל חרה וחדא ציאל ליה דמפרש מכל חרה פורתא ולאחז אפייה אם רצה יפריש חלה שלימה על כולן בדפניא בגמרא דקסבר רבי אליעזר הסל שהוא רודה מן הסתור לתוכו מלכדו לחלי.

דעות הב"ח (ט) מו"ס לא מקרא וכו' שאלם כיצד קורא לו שם לא ביהמ"ש יכולה לאפותה וכו' ולכך מין דוחה.

כד
א מיי פ"ב
מהל' כל'ס
סלכס ס'ה
כה
ב מיי פ"ב
מהל' תמן
סלכס יג סמג
לחזין עה
טוב"ע א"ח
ס' תלג
סע"פ כ
כו
ג מיי פ"ב
מהל' ביור'ס
סלכס יא
כז
ד מיימן פ"א
מה' אחר אכ"ו
סעומאה סל"ט
כח
ה מיי פ"ד
מה' תפלס
סלכס כ סמג
סעין יט
טוב"ע א"ח
ס' לכ ס"ד
וס' קגס ס"א
כט
ו מיי פ"ג
מהל' י"ט ס"ה
ט סמג לחזין
עה עט
טוב"ע א"ח
ס' תנו ס"ה
ס' תלס ס"ב

מסורת
הש"ס

א | ע"י תוספ'
שבת לא.

ב מגילה ב :
[סומאה]

ד שס
גדל 97 גה

וּמִלִּין ד' קכג

35 55 | 4
[חסדה]

שנת כד. ד"ס
לפי ותוס'

ועל התלה
פ' ל"ל שמשון

י. [של רבא]

גליון
המש"ס

גמרא כגון
דליכא פחות

שבת לא מ"ח
סדרה לא

100

לא זהו חמץ שמוזהרין עליו. כדמפרש בגמ' דלאו ידיה הוא לאחר שקרא עליה שם וקרא כתיב שלך חי אתה רואה וזה אינו שלך ולא של חבירך דאכתי לא מטא ליד כסן: גמ' טובת הנאה. דבר מועט דתניא (בכורות דף כו.) רשאי ישראל לומר לחבירו הילך סלע ותן כל תרומתך לכן בתי כסן וסיינו

טובת הנאה שיש לו לישראל בחלם זו שרשאי לתתה לכל כסן וסלע וליתול דבר מועט מואסבו של כסן בשביל שיתנה לו ר' אליעזר סבר טובת הנאה ממון וסויה כך הלם כדלדיה ועבר עלה חי מחמילה גביה הלכך אפי' לה ברישא ור' יהושע סבר טובת הנאה אינה ממון ולאו ידיה הוא ואינו מוזהר עליה משום פקדון נמי ליכא דאכתי לא מטא לידא דכסן: לא (א) דכולי עלמא טובת הנאה אינה ממון וצוהיל קא מופלגי. רבי אליעזר סבר עבר עליה משום הואיל ואי בעי מתשיל עלה ודורה לטיבאל וידיה הוא דעל כל דבר וסקדס ותרומה סקדס באמירת פס יכול לישאל לחכם ולעקור דבורו הלכך ממוניה הוא ועבר עליה ומלכת אפיייתה נמי בי"ט כי לא קרא עליה שם ואע"ג דליכא חדא דלא חויה משתליא דכל חדא וחדא איכא למימר סא לאו חלה היא ואי נמי קרא עליה שם מלי למיפא לה הואיל ואי בעי מתשיל עלה מיהו כיון דאית לריא הסל מלרפן לחלה הכי שפיר עסי שתאפה תחילה משום רווחא דמילתא וכל כהם דאפשר למיעבד שפיר בלא שום הואיל יוחא למיעבד: לא אמרי' הואיל. הלכך על חימומה אינו עובר אבל על אפיייתה עובר דליכא חדא דלא חויה ליה: האופה מי"ט לחול. לאחר שאכל וגמר סעודתו דפשיט' לן דלא חויה ליה מידי האידנא עד אורתא שהוא חול: לוקה. משום לא פשעה כל מלכא: הואיל ואי מקלעי

ליום אורחין. שיהו לריכין לפת זה היום: האיך אופין מיו"ט לשבת. אי לאו דאמרין הואיל חי מקלעי ליה אורחין חזי ליה כוליה ליה"ט: מדאורייתא לורכי שבת נעשין ביו"ט. דכתיב (שמות יב) אך אשר יאכל לכל נפש ושבת ויו"ט חדא קדושה היא דתרתייהו שבת איקרו וכי היכי דמותר לבשל לבו ביום מותר לבשל למחר: ורבען הוא בגזר. כי לא איתבי עירוב תבשילין כדי שלא יאמרו אופין אף לחול: בזהם מסוכנת. ורולא לשוחטה ביו"ט שלא תמות ויפסידנה: כוית ללי. והו קל בבישולים: כדי שיכול לאכול. שיהא שבות ביום כדי להפשיט ולחמוק כוית ולללות ולאכול ואי איכא שבות כי האי שרי ואע"ג דלא אכיל מניה: אמאי שחית. סא לא לריך למיכל שכבר אכל: משום הפסד ממונו. ויודע הוא שאינו מותר בלא אכילה גמר לבבו לאכס את עלמו ולעבור על דעתו ולאכול כוית והוה ליה כלריך לית ביו"ט ומשום הכוהו וית צביאל למישחטים: לכולה דלי אפשר לכוית בשר בלא שחיתא אבל סכא דליכא למימר גמר לבבו לאכס עלמו משום הואיל לא שריקן איסורא דאורייתא כיון דלא לריך למידי: לחם הפנים. כל שבת ושבת: נאכל

הואיל ולא קרא לה שם: רבא אמר אינו לוקה. וא"ת דלמר בהחמץ (דף לה.) (ה) ההכבד והרודה הלוח דבש סגנ בשבת חייב תשאת הויד ביו"ט סגנ את הארבעים דברי ר' אליעזר ואכילא חין כיון אלא שבות וממאי לוקה לר' אליעזר ליתא הואיל ומיקלעי ליה אורחים ואפי' רבנן לא פטרי אלא משום דלא שחית דבש כדמפרשין מחובר ויל' כגון שהדשים דבש ואלוה ראויה לאכול ואפי' חי מקלעי ליה אורחים לא חזו להו אי נמי ברודה סמוך לשקיעת החמה שפילוי יבולו אורחים חין שבות צוים לחולה ובהאי שנייה א"ס מה שהקשה ריב"א דשמעין ליה לרבה דאית ליה הכנה בריש מסכת ביא' (דף ב:) וכריש בכל משרבין (דף לה:) דלמר חין י"ט מכין לבבת חי אחרת הואיל היכא משכחת לה דלון י"ט מכין לשבת והשחא משכחת לה סמוך לשקיעת החמה דפרשית וא"ת אי אמרי' הואיל א"כ כעלת כל מלכת שבת הואיל וראוי לחולה שיש בו סכנה ויל' כיון דלא שחית כלל לא אמרי' הואיל

הואיל ואי בעי מתשיל עליה. הקשה בקונט' א"כ יקרא לה שם ואח"כ תאפה מטעם הואיל ואי בעי מתשיל עליה (ג) ואור"י כיון שיכול לפשות בלא הואיל חין לנו לפשות ע"י הואיל וא"ת א"כ אמאי שרי ר' אליעזר לאפוט משום הואיל דכל חדא וחדא חויה ליה כדלקמן בלא הואיל יכול לפשות ע"י הטלה לזון ואור"י דהכי עדיף טפי מהטלה לזון דליכא דמיהא שאל תזרי ופה ויבא ליד הימון ועוד י"ל הואיל ואי בעי מתשיל עלה לא שכיח לא אמר להחיר כדמוכח לקמן גבי לחם הפנים ושתי הלחם דחין אפייית דוחה י"ט ע"ג דליכא למימר הואיל ואי בעי פריק ליה שאין החמור מקדש שאם היה מקדש א"כ יפסלו בליה כיון דאופין חותן קודם י"ט וכן מוכח דוחה י"ט קסבר דחין החמור מקדש ורשב"א פירש כי י"ל שדעת רש"י כיון שהכל מלרפן וסופו לישול אחת על כוון נמלא שטרה בדבר שאין ראוי לחלילה אלא מטעם הואיל שרי דלי בעי לא מפריש חדא לחלה אלא בלע פורתא מכל חדא וחדא יכל חדא וחדא חויה ליה וכיון דכי שרי אלא ע"י הואיל וא"ת יקרא לה שם קודם שתאפה הוה תרי הואיל ותרי הואיל לא אמרי' וקשה לרשב"א לפי' כיון דאם יבטל מכל חדא וחדא יהא מותר בלא הואיל היאך שרי רבנן למיעבד ע"י הואיל כיון דאפשר בלא הואיל ותרי דלא סתריהו חכמים לבטל מכל אחת ואחת ור"י מקשה דהא כי נמי בלע מכל חדא וחדא אסור לאפות כדמוכח בספר שני דביא' (דף כה.) דלמר עי"ס של נכרי ושל ישראל אסור לאפות בי"ט כיון דאפשר למיפסלו בליה ונרא' לרשב"א לחלק דדוקא בעיטת נכרי אסור מדרבנן אבל גבי חלה לא אסור משום תיקון חלה ואין נראה לריב"א מה ששמע מחזק פ"ה דלע"ס שהיה בהן כדי חיוב חלה מתחלה בעינן לירוק סל להפריש אחת על כוון וכן משמע בספר שני לקמן דלא בעינן לירוק סל לרבי אליעזר אלא כשלא היה בתחלה שיעור חלה דהכי מייחזי לה לקמן (דף מח:) בשמעתין גבי

הני כשי דלפין קפיו לפסחא והכי תניא בדריא במכתב חיה (פ"ב מ"ד) דתנן העושה עיכתו קצין קצין (דף פטור מן החלה עד שיכבוש ר' אליעזר אומר אף הרודה ונותן לכל וכו' משמע בהדלף דמיייר היכא דלא היה שיעור חלה אבל היכא דיש שיעור חלה לא בעינן לירוק סל להפריש מזה על זה אלא הקפה בעלמא כדי לתרום מן המוקף כמו בתרומה ומעשר דלא בעינן לירוק סל להפריש מזה על זה אלא הקפה מיהו נראה לר"י דעם נתינה לסל בעינן נמי נגיעה ביהדי הדדי משום נטילת חלה מן המוקף וכדלמר ר' אליעזר גופיה בפ' בשם (דף ל.) שתי עיבות אחת טהורה ואחת טמאה נותן פחות מכביא בעלמא כדי לישול מן המוקף ומדלא שרי על ידי לירוק סל משמע דבעי נמי נגיעה: דורא"ק אי בעי מתשיל עלה. תימה לרשב"א אמאי אחר בפרק כל שעה (דף לה.) דמלת מעשר שני חין יולא בה בפסח לר"מ דסבר מעשר שני ממון נבזה הוא ולא שחית מלכתא הא הואיל חי בעי מתשיל עלה מחשבינן [ליה] בשל עוור דלמר לעיל (דף ה:) אבל אחת רואה של אחרים ושל נבזה והא של נבזה מהי חשיב בשל הואיל חי בעי מתשיל עליה ותיקן ר"י דשאני הנהו דכתיב בהו ד' לה' אפי' דאי בעי מתשיל עלה חשבו הכתוב של נבזה ועוד תירץ ר"י היכא דלמא הקדש ליד הגזר לא אמרי' הואיל חי בעי מתשיל עלה והואיל חי בעי פריק נמי לא אמרי' דא"כ היה קונה אותו דלטו נחשב חמץ של נכרי בשל הואיל חי בעי קנה ליה ועוד תירץ כיון שנתחמץ שום חמץ לא יפדנו וי"ע בהנהו הואיל דכל שעה (ג"ז סס) הואיל ולא קרא לה שם: רבא אמר אינו לוקה. וא"ת דלמר בהחמץ (דף לה.) (ה) ההכבד והרודה הלוח דבש סגנ בשבת חייב תשאת הויד ביו"ט סגנ את הארבעים דברי ר' אליעזר ואכילא חין כיון אלא שבות וממאי לוקה לר' אליעזר ליתא הואיל ומיקלעי ליה אורחים ואפי' רבנן לא פטרי אלא משום דלא שחית דבש כדמפרשין מחובר ויל' כגון שהדשים דבש ואלוה ראויה לאכול ואפי' חי מקלעי ליה אורחים לא חזו להו אי נמי ברודה סמוך לשקיעת החמה שפילוי יבולו אורחים חין שבות צוים לחולה ובהאי שנייה א"ס מה שהקשה ריב"א דשמעין ליה לרבה דאית ליה הכנה בריש מסכת ביא' (דף ב:) וכריש בכל משרבין (דף לה:) דלמר חין י"ט מכין לבבת חי אחרת הואיל היכא משכחת לה דלון י"ט מכין לשבת והשחא משכחת לה סמוך לשקיעת החמה דפרשית וא"ת אי אמרי' הואיל א"כ כעלת כל מלכת שבת הואיל וראוי לחולה שיש בו סכנה ויל' כיון דלא שחית כלל לא אמרי' הואיל

ל מייטן פ"א
מ"י י"ט ס"ט
כמג לאוין פ"ה
טו"ש פ"ה
פ"י תהג פ"ה
לא
כ מ"י פ"ה
מ"י י"ט ס"ה
לב
ג מ"י פ"ה
כס סלכס י"כ
סגנ ס"ס
טו"ש פ"ה
סיתן תלח ס"ו

מסורת
הש"ס

מ קדושין
דף נח:
גדרים ד' פד:
ב"מ דף י"א:
חולין ד' ק"א:
ב ב"ב דף כ"א:
ב ב"ב דף ס"ב:
ב ב"ב דף כ"ה:
פ"ט א"ל
נראה דכ"ה
גרייתא הוא
דמייית'
ר [קדש עין
קדושין ט"ו
פ"א]

הנהגות
הב"ח
(א) רש"י ד"ה
לא דכ"ע וכו'
דלכא
וחדא כו' דאית
לי"ל א"ל:
(ב) ד"ה משום
הפסד ממונו
דיועז:
(ג) חוס' ד"ה
הואיל וכו' ואי
בעי מתשיל
על ותיקין כיון
שיכול כל"ל
ותיבת ואור"י
נמחה:
(ד) כה"ד
כמ"ס תלח כו'
פיסתו קצין
קצין נגשו זה
גזס פטורין מן
החלה:
(ה) ד"ה רכס
והמכבד
והמכבד
והמכבד

נאכל לאחד עשר יום. כנון שבאו עדים מן המנחה ולמעלה ביום חמישי לזבחין אותו היום קודם ולמחר קודם כי היכי דלא לזלוזו ביה לשנה הבאה כשיבאו המעדים קודם המנחה כדמוכח בריש ביצה (ד'ה:) ובתרא עיקר ומנינה מעינן י"ה ויהא י"ה ביום א' ואו

* נאכל לתשעה לעשרה ולאחד עשר לאפחות
ולא יותר כיצד כדרכו לתשעה נאפה בערב
שבת נאכל בשבת לתשעה חל יום טוב להיות
בערב שבת נאכל לשבת לעשרה שני ימים
מוכים של ראש השנה נאכל לשבת לאחד
עשר ^א לפי שאינו דוחה לא את השבת ולא
את ה' ואי אמרת צורכי שבת נעשין ביום
טוב אמאי לא דחי יום טוב א"ל שבות קרובה
התירו שבות רחוקה לא התירו ולרשב"ג
דאמר ^ב משום רבי שמעון בן הסנן דוחה
את יום טוב ואינו דוחה את יום צום מאי
איכא למימר בהאפליגי מר סבר שבות קרובה
התירו שבות רחוקה לא התירו ומר סבר
שבות רחוקה נמי התירו מתיב רב מרי ^ג שתי
הלחם אינן נאכלות לא פחות משנים ולא יותר
על שלשה כיצד נאפות ערב יום טוב נאכלות
ליום טוב לשנים חל י"ט להיות אחר השבת
נאכלות ליו"ט לשלשה ^ד לפי שאינה דוחה לא
את השבת ולא את היום טוב ואי אמרת
צורכי שבת נעשין ביו"ט השתא דשבת
ביו"ט שרי דיום טוב ביום טוב מיבעיא שאני
התם דאמר קרא לכם ^ה לכם ולא לגבוה
ולרשב"ג דאמר משום רבי שמעון בן הסנן
דוחה את י"ט מאי איכא למימר סבר לה
כאבא שאול דאמר ^ו לכם לכם ולא לנכרים
שלח ליה רב חסדא לרבה ביד רב אחא
בר רב הונא מי אמרינן הואיל והא ^ז תנן
יש חורש תלם אחד וחייבין עליה משום
שמונה לאוין החורש בשור וחמור והן
מוקדשים וכלאים בכרם ושביעית

וְרִישׁ כ"ג דאמר דוחה י"ס. בשלמא לדריד דאמיתה דסבירא ליה לאח"כ
 דלוריכ שבת אינן נעשים ב"ט חיובא לתימור דכהא סליגי ולא
 איירי אלא בדאורייתא וקשה לך מת"ק אימי אומר רשב"א דאליבא לתימור
 סליגי דמר סבר אמרינן הוביל ויכול לפרוקא ומר סבר לא אחמ"ר הוביל
 ולא סבית דפרסישית לשיל אלא לדירי דלמחר דשעמא דת"ק משום שבות
 רחוקה בהא ליפלוג עליה רשב"ג **רבב** ולא לגבוה. ס'י אף ולא לגבוה
 וזרעין מני ולא לנכרי בדמכות בבבא (ד' כ:) דמאן דסבר דנרים ומדבות
 ארץ קריבין ב"ט דריש נמי לכס ולא לנכרי גבי אמרו להם ב"ש לבית אלה
 והלא כבר נאמר כלם לא לגבוה: **ובמוקדשין**. ס"ה דבמוקדשין איבא
 מרתי בשור ערבו משום לא תעבוד בכור שורך וחמור שהוא קדש בדק
 הבית חיוב משום מעילה וכתנא דחק דבשור נופיה מייחייב משום מעילה
 איהו הוה עולה או העצא קשה לר"י דכ"פ דתשר דמכות (ד' כד:) אמר
 מיידי דהיתה בשאלה או קתני ופריך והרי הקדש ומשנת בכור ופריך
 והרי גזיר והשתא מחמור הוה ליה לאקשווי לפ"ה כיון דאיירי בחמור הקדש
 וזע"ק לפי' ליחשוב ממי כלאי זרעים ולקומא כגון שזרע הרבה מינין בכרם
 דכי האינוגא פריך במסכת מכות (ד' כה.) להשוב כהנה לזיוי (') וזרעה
 לר"י דלא חשיב לאור דמעילה דלא חשיב אלא חזי לאזי דלקי עלייהו
 והאריסיה לא שוה אבל אלא דמעילה לא לקי עד שיזרע משום פרוטה
 ופלא הכרם מפרש ר"י דחשיב חזי לאזי משום כלאי זרעים וזרעה כלאי

[illegible]

ל
ח מיומן פ"ס
מ' תמיד
הלכה י סמג
עשין קל
לד
ב מיומן פ"ח
סס הלכה ח
סמג עשין קל

מסורת
דינא

א מנחות ד' ק
 ערכין ד' ח :
 ב [שבת קיד:]
 ג [מנחות ק :]
 ד ג'ז שס
 ערכין ח :
 ה [פילה כ:]
 ו [שס : כא :]
 ז מנחות ד' כא :
 ח [שס : כא :]

ל'ח

ד"ס (תוס' ד"ס
ומוקדשין
מנחם [גר"י]
עיון בטורי
אכן ר"ס ד' ד'
ד"ס נדקוה:

לה
א פ"י פ"ט
מס' מעשה
קדמות כפ"ו
ל
ב פ"י פ"א
שם הלכה יד

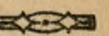
גדרין
הש"ס

א בילה דפי' [ע"פ]
מכות דף כא: [ע"פ]
ב ס"א א"ל ס"ה
ג [וע"פ חס']
טובה לו: ד"ס
מקורות!
ד [שבת עג:]
ה [פ' מ"ט]
חוס' חולין
קמח. ד"ה
לא לריבא וכו'
בשם ריב"ל
ו [ונחמס' ע:]

הנהות
הב"ח

(א) תוס' ד"ס
שה ולא הכבוד
פ"י וכו' וכו'
פ"י דהאי קרא
משמע בפסח
דכתיב ביה ש
תמיד א"כ
אח"כ קרא
מביאו פסח
מדבר פסח
לכיות אח"כ פ'
קבשה דהייט
חולין ולא בכור
וכה אחת כתיב
וקלמ' וכו' :

גליון
הש"ס

א גמר אחרישה
לא ליחייב.
ענין טורי אכן
חגיגה בלכני
מלואים דף יח
ד"ס וכל.
אשכנזי פ"א
מקל. פ"א
מג"א פ"א
שם פ"א פ"א

אפי' פ"י ד"א אין מעשרין מזה על זה תירוש ודגן דגן ודגן שהן כלאים
פ"י ד"א וכו' ע"י ד"א דקאמר לא קאי אדגן ודגן דכלאו ד"א מיחייב
בהמים וטעורין להוד וטעמא דרבי יאשיהו דכלאים בכרם לא מיחייב
אלא בשלש מינין ובכלאי זרעים מיחייב כב' מינין מפרי' זריעת כלאים

ושביעית ב"מ כהן וזויר אבית המוטאה ואי
אסרין הואיל (*) אחרישה לא ליחייב הואיל וחזי
לכ"מ דם ציפור אמר רב פפא בר שמואל
באבנים מקורולות ראיות לכותשן וכתישה
ביום טוב ט"י שרי ראיות לכותשן כלאחר יד
בצונמא צונמא בר זרעיה צונמא מלמעלהועפר
תיחוח מלמטה ותיפוק ליה משום עפר תיחוח
אלא אמר מר בר רב אשי בטינא וטינא בר
זרעיה הוא במתונתא איתיביה אביי * המבשל
גיד הנשה בחלב ב"מ ואוכלו לוקה חמש לוקה
משום מבשל גיד ב"מ ולוקה משום אוכל גיד
ולוקה משום מבשל בשר בחלב ולוקה משום
אוכל בשר בחלב ולוקה כשום הבערה ואי
אסרין הואיל אהבערה לא ליחייב הואיל דחזי
ליה לצרכו א"ל אפיק הבערה ועייל גיד הנשה
של נבילה והתני ר' חייא לוקין שתיים על אכילתו
וג' על בישולו ואי אתא שלש על אכילתו
מיבעי ליה אלא אפיק הבערה (*) ועייל עצי
מוקצה ומוקצה דאורייתא הוא א"ל אין דכתיב
(שמות טו) והיה ביום הששי והכינו את אשר
יביאו ואזהרתה טהבא (שם) מלא תעשה כ.
מלאכה א"ל והא את הוא דאמרת בעאי מיניד
מרב חסדא ואמרי לה בעאי מיניה מרב הונא
הביא שה מאפר ושחמו תמיד ביום טוב מהו
ב ואת אמרת לן (אמר ל') עלה שה ולא הבכור
אחת * ולא מעשר מן הצאן * ולא הפלגם
מן

ושביעית. דעובר משום שך לא תורע ומרש תולש דזרע כצק
חורש לכסות אתאזרועיה: ובכלאים בכרם. דכדי דקא חרש מחסר
בכלאים והמחפה בכלאים לוקה הכי חמשה וי"ט הכי ששה ושבת
לא תכל משום דללא שניתן לזוהר מיתת ב"ד הוא דלן לוקין עליו:
ובסן וזויר אבית המוטאה. שז
בית הקברות והוא כסן וזויר ויש
כאן ללא דכסן לכפס לא יטמא ולאו
דזויר על נפש מת לא יבוא: אחרישה.
משום לאו ד"מ לא לילק: דס לפור.
הואיל ואי מזדמני ליה לפרים
וחיות טובא: באבנים. ללא חזו
לכסוי: ראיות לכותשן. קושא הוא:
בלאחר יד. ע"י שינוי דשבות בעלמ'
הוא וכיון דמדאורייתא שרי פקע
ליה מלקות: מינא. טינן לח ובלול:
מתנתא. ארץ לחה ראיה לזרעיה
ואינה נעשית עפר אס בל לכותשה
היא מדבקה ונגזלת: לוקה משום
מבשל גיד ב"מ. ביטול שאינו ראוי
ולוקה משום מבשל בשר בחלב אפי':
הוא חול וקסבר יש בגידים צנותן
טעם ובשר סם: משום הבערה. שלא
לצורך דהבערה מלאכה לעלמה
וביטול מלאכה לעלמו: גיד הנשה
של נבלה. לוקה על אכילתו משום
בבילה: שתיים על אכילתו. אוכל גיד
ואוכל בשר בחלב: שלש על ביטול.
משום הבערה ד"מ ומשום ביטול
י"ט ומשום מבשל בשר בחלב אפי'
חול: ועייל עלי מוקלס. דהשתא
יכא למימר הואיל דמדאורייתא
גסור להשתמש בלש מוקלס ב"ט:
מוקלס דאורייתא. בתימא: והכני.
בזמון שזמון כל לרכו היום ויחמר
דבר זה לצורך היום דמשום טורח
מלאכת שבת לא לריך דהכתיב את
אשר תאפו אפו ואת אשר תבשל
בשלו וכיון דלאו מזמון הוא והכתיב:

קראו הכנה הויה להם מלאכה ועובר עליה משום לא תעשה כל מלאכה
בצאי. שאלת: מאפר. לחו ומוקלס הוא שתיים נכנס לייסודימס רבא
תמיד. עולה של ליבור: מהו. ליקרב: שה ולא את הבכור. מתניתא
היא ודרשה קרא דמחוקל (מס) גבי קרבנות ושה אחת מן הללן
מן המאכלים ממסקת ישראל: שה ולא את הבכור. דשה משמע
שיא ראו לסיות צין זכר ובין נקבס דכולן בכלל שה ובכור אינו
אלא זכר: ולא מעשר. דמעשר בהמה אינו ראוי להקדיש לקרבן
אחר והכי משמע אחד שיא לאו זה שאינו בא אלא מכלל עשרה:
מן הללן. ולא כל הללן מיעוטא הוא להוליא פלגם יא מכלל כבש
ולכלל ליל לא בא והיינו כל חודש שלשה עשר דכבש בן שנה הוא וייל
משכנס לשנס שנים חודש שלם והכי מפרש לה במס' פרה (פ"ה):
מן

קראו הכנה הויה להם מלאכה ועובר עליה משום לא תעשה כל מלאכה
בצאי. שאלת: מאפר. לחו ומוקלס הוא שתיים נכנס לייסודימס רבא
תמיד. עולה של ליבור: מהו. ליקרב: שה ולא את הבכור. מתניתא
היא ודרשה קרא דמחוקל (מס) גבי קרבנות ושה אחת מן הללן
מן המאכלים ממסקת ישראל: שה ולא את הבכור. דשה משמע
שיא ראו לסיות צין זכר ובין נקבס דכולן בכלל שה ובכור אינו
אלא זכר: ולא מעשר. דמעשר בהמה אינו ראוי להקדיש לקרבן
אחר והכי משמע אחד שיא לאו זה שאינו בא אלא מכלל עשרה:
מן הללן. ולא כל הללן מיעוטא הוא להוליא פלגם יא מכלל כבש
ולכלל ליל לא בא והיינו כל חודש שלשה עשר דכבש בן שנה הוא וייל
משכנס לשנס שנים חודש שלם והכי מפרש לה במס' פרה (פ"ה):
מן

כתישה ועוד תימא היכי פריך הכא דלית עשה דכיסוי וידחה לאו ד"ס
הא אין יו"ט נדחה מפני עשה דהא חקן ככילד גלילין (ד' פנ:) אין שריפת
קדשים דוחה יום טוב ובפ' כמה מדליקין (דף כד:) יליף מקראי או משום
כדמסיק רב אשי התם ד"ע עשה ולא תעשה הוא ואין עשה דוחה לא
תעשה ועשה ומפרש רש"ם הואיל וחזי לכיסוי דס לפור לא משום דחיה
קאמר חלל משום דלא לא לריך להרישה חלל לעפרה ופסור ד דהפסור
גומא ואינו לריך חלל לעפרה פסור משום דהוי מלאכה שזין לריכה לגופה
והשתא פריך שפיר כתישה ב"מ מי שרי דכתישה הוי כעשינה ולריכה
לגופה הוא שמחבין לעשות עפר לכסות ולא משתרי לצורך כיסוי דאין
עשה דוחה לא תעשה ועשה וקשה לר' יהודה הא דהוה גומא פסור היינו
דיוקא בבית דמקלקל הוא כדמכחצ בפ"ק דחגיגה (דף י.) והכל בשדה
דלוריעה קיימא שמחבין את השדה בתרישה ואפי' אי הוה התם דס לפור
הוה חייב חי הרים בחרעל דליה ואי אמרת הואיל ואי * מלאכה שאין
לריכה לגופה פסור השתא נמי פסור א"כ ביטלת כל מלאכה שבת ור"ת מפרש
דבתרישה דכלאים קאי דליכא חלל לאו גרידא חלל חיוס טוב לא קאי וכגון
מי שרי פפי כיון דמשום י"ס אכור דמשום דלית ביה עשה ולא תעשה גם
ובתהילה נמי הוי מלי לשנוי תרישה ב"ס מי שרי חלל דמשני ליה בע"א משום
יגדל תורה ויחזיר ה: ול' לוקה משום הבערה. כפ"א דבילה (ד' יב:)
אמר הא מני ב"ס היא דלית לה מתוך חלל לבית הלל שרי אע"פ דלריך שיא
אהבערה לא ליחייב. מכלן מוכח ריב"א דרבה דאמר הואיל היינו אפי' לבית
שזאי אחר: דר' איל' ויחי לעורכו. שלא הוי פירכא נמי קאמר
במכות אפיק הבערה משום דקאי ליה הא דקאמר רבה חילוק מלאכות לשבת ואין
חילוק מלאכה ל"ס: ור' יע"ל ע"י מוקלס. תימא לר'
מכל מקום ליחייב גיד הכנה של נבילה וילקין נמי משום נבילה: שזך ולא
הבכור. ס"י בקונט' דשה משמע בין זכר ובין נקבה ותימא דהא בשולא חייב
דלן בהה נקבה וא"ת אחאי הוצריך קרא שזין תמיד בא מבכור ומעשר תיפוק ליה
שזין מתנותיהן שוות וי"ל דהא חמר כל היתנים במתן ד' שנתם
במתנה אחת כיסור וע"י פירש תמיד מבכור הא קעבר משום כל שמתן
לחשים הרי הוא בל קטירו (יבמות דף ק.) וי"ל כיון דמסר ליה לש
עולה דיו כדן עולה ומתא עשמה נמי נוחא לענין מתנה ור"י פירש דהאי קרא
השתא עשמה שוות ולא חקשי כל שממו: לחשים: שזך ולא בכור. וי"ל
בפ"ק דהיינו (דף ט.) דשקא לן במתנת ידך דכל דבר שבה טובה אין
בה חלל מן החולין וי"ל דהא אשמכחא בעלמא היא וזמן המאכלים שערלה
בטילה כמאכלים נמי אשמכחא היא דקא קמה דמנחות (דף כ.) דשיריפס
לפסור לנבילה

כתישה ועוד תימא היכי פריך הכא דלית עשה דכיסוי וידחה לאו ד"ס
הא אין יו"ט נדחה מפני עשה דהא חקן ככילד גלילין (ד' פנ:) אין שריפת
קדשים דוחה יום טוב ובפ' כמה מדליקין (דף כד:) יליף מקראי או משום
כדמסיק רב אשי התם ד"ע עשה ולא תעשה הוא ואין עשה דוחה לא
תעשה ועשה ומפרש רש"ם הואיל וחזי לכיסוי דס לפור לא משום דחיה
קאמר חלל משום דלא לא לריך להרישה חלל לעפרה ופסור ד דהפסור
גומא ואינו לריך חלל לעפרה פסור משום דהוי מלאכה שזין לריכה לגופה
והשתא פריך שפיר כתישה ב"מ מי שרי דכתישה הוי כעשינה ולריכה
לגופה הוא שמחבין לעשות עפר לכסות ולא משתרי לצורך כיסוי דאין
עשה דוחה לא תעשה ועשה וקשה לר' יהודה הא דהוה גומא פסור היינו
דיוקא בבית דמקלקל הוא כדמכחצ בפ"ק דחגיגה (דף י.) והכל בשדה
דלוריעה קיימא שמחבין את השדה בתרישה ואפי' אי הוה התם דס לפור
הוה חייב חי הרים בחרעל דליה ואי אמרת הואיל ואי * מלאכה שאין
לריכה לגופה פסור השתא נמי פסור א"כ ביטלת כל מלאכה שבת ור"ת מפרש
דבתרישה דכלאים קאי דליכא חלל לאו גרידא חלל חיוס טוב לא קאי וכגון
מי שרי פפי כיון דמשום י"ס אכור דמשום דלית ביה עשה ולא תעשה גם
ובתהילה נמי הוי מלי לשנוי תרישה ב"ס מי שרי חלל דמשני ליה בע"א משום
יגדל תורה ויחזיר ה: ול' לוקה משום הבערה. כפ"א דבילה (ד' יב:)
אמר הא מני ב"ס היא דלית לה מתוך חלל לבית הלל שרי אע"פ דלריך שיא
אהבערה לא ליחייב. מכלן מוכח ריב"א דרבה דאמר הואיל היינו אפי' לבית
שזאי אחר: דר' איל' ויחי לעורכו. שלא הוי פירכא נמי קאמר
במכות אפיק הבערה משום דקאי ליה הא דקאמר רבה חילוק מלאכות לשבת ואין
חילוק מלאכה ל"ס: ור' יע"ל ע"י מוקלס. תימא לר'
מכל מקום ליחייב גיד הכנה של נבילה וילקין נמי משום נבילה: שזך ולא
הבכור. ס"י בקונט' דשה משמע בין זכר ובין נקבה ותימא דהא בשולא חייב
דלן בהה נקבה וא"ת אחאי הוצריך קרא שזין תמיד בא מבכור ומעשר תיפוק ליה
שזין מתנותיהן שוות וי"ל דהא חמר כל היתנים במתן ד' שנתם
במתנה אחת כיסור וע"י פירש תמיד מבכור הא קעבר משום כל שמתן
לחשים הרי הוא בל קטירו (יבמות דף ק.) וי"ל כיון דמסר ליה לש
עולה דיו כדן עולה ומתא עשמה נמי נוחא לענין מתנה ור"י פירש דהאי קרא
השתא עשמה שוות ולא חקשי כל שממו: לחשים: שזך ולא בכור. וי"ל
בפ"ק דהיינו (דף ט.) דשקא לן במתנת ידך דכל דבר שבה טובה אין
בה חלל מן החולין וי"ל דהא אשמכחא בעלמא היא וזמן המאכלים שערלה
בטילה כמאכלים נמי אשמכחא היא דקא קמה דמנחות (דף כ.) דשיריפס
לפסור לנבילה

מן המאמרים. על כרחיך הנכסים קאי וקאמר הביאו הנכסים עליו מן המאמרים שימציירו מאמרים צבור הייך: מפאין לערלה שבטלה במאמרים. דאי לאו בשמיסור מעורב זו קאי אמאי מלריך מאמרים ובעלמא בסיפרי נפקא לן שפיר דערלה וכלאי הכרס בעליין במאמרים וסאי מכאן לאו דווקא אלא אף כהן אתה יכול לשמוך קלת: היסור דבר חרה. שבת: הא את הוא לדארת. בבלו בן העוקין (דף כ"א): שילוק מלאכות לשבת. שאם עשה שהמים בסעלם תחד לו [אחת] בשתי העלמות חייב שהים: ואין שילוק מלאכות ליום טוב. שאם עשה שמי מלאכה בביזר אינו לזה שהים

סככא ביום טוב קיימין ומיחית
ליה משום י"ט תרתי משום מוקלה
תשום מבשל גיד ביום טוב: אמר
רמי בר חמא הא דרבה ורב חסדא.
דלפיליגי בבי י"ט אי שגין ליה
תשום סוואל ליה לא: מחלוקת ר"א
דרי יהושע הא ר"א אליעזר סבר
למרי סוואל אפ"ג דסופו להפריש
אחת חסן לחלה ונמלא שטרה בדבר
שלינו רחוי להכילה אפ"ס המרינן
סוואל ואי בעי לא מפריש חדא לחלה
חלה בלע מכל חדא וחדא ואיכא
למימר בכל חדא חויה ליה ומותר
למפריש ורי יהושע סבר לא אמרי'
סוואל כדי להסיר מלחתי יום טוב
ואסוואל ואי בעי מיחיל עלה דלעיל
לא קלי רמי בר חמא אלא אסוואל
דאיסור מלחתי יום טוב: אלא
דבמזדא דעילוי ליה איכא למימר
בכל חדא וחדא חויה ליה בללא סוואל
דבכל חדא איכא למימר וו לא תהא
לחלה: אבל הכא דלאוריחי הוא
קדושה והכי עדיין לא זינן ית'
ליה סוואל למיפריש דלבי א"ר:
אלי חויה לא לדירי אלא אורחים.
(א) חויה וסוואל לטול אחת לתהאשאן
דרך לבצוע מכל אחת: אבל הכא
דכולהו חוו לאורחין ואורחין שכיחי
למרי סוואל למיפריש ואי קשיא
כא דתמר דבייהושע על זיה חסד
מזוהרין כ"י אלא לא ליה סוואל
ואי בעי מיחיל עלה אפי' להורוהו
בכל שכן סוואל דהכא לקולא לא דמי
דכשתה מיהא לאו ידידיה הוא וכך
מפסתי ומבמגס לבי עלה ונראה
בעיני דאין סוואל בזה בדבר שלינו
עלו דנימא סוואל ואי בעי מייתי ליה
דפרישתי דאס כן הקדש לקיימא לא
אלא אחת רואה שכל בצוע ולא פליג
ר"א הא אי בעי פריק ליה והוי
ידידיה ואף סוגיא דשמעת' לא
פיינתא שפיר וכדוואה דפירוש
בכתוב דרישא דשמעת' סוואל ואי
בעי מיחיל עליה לא גרסינן אלא
דמי גרס ר' אליעזר סבר אמרינן
סוואל ורי יהושע סבר לא אמרינן

(יחזקאל טז) מן המאִתִּים מְמוֹתֶר שְׁתֵּי מֵאוֹת
שֶׁנִּשְׁתַּיֵּרוּ בְּכוֹר מִבָּן ^ה לְעֶרְלָה שְׁבִטִילָה
בְּמֵאוֹתֶים מִמִּשְׁקֵה יִשְׂרָאֵל ^א מִן הַמּוֹתֶר לְיִשְׂרָאֵל
מִבָּן אָמְרוּ ^ב אֵין מְבִיאִין נִסְכִּין מִן הַמִּבְל יִכּוֹל
לֹא יָבִיא מִן הַמּוֹקֵצָה אֲמַרְתָּ מֵה מִבְל מִיּוֹחַד
שְׂאִיסוֹר נּוֹפֵר גֵּרֵם לוֹ אֶפֶס כָּל שְׂאִיסוֹר נּוֹפֵר גֵּרֵם
לוֹ ^ג יֵצֵא מוֹקֵצָה שְׂאִין אִיסוֹר נּוֹפֵר גֵּרֵם לוֹ אֵלֹא

אימור דבר אחר גרם לוואי אמרת אימור מוקצה דאורייתא מה לי אימור נופו
מה לי אימור דבר אחר ועוד הא את הוא דאמרת ^ב ^ז חילוק מלאכות לשבת
ואין חילוק מלאכות ליום טוב אלא אפיק הבערה ועייל אצי אשירה ואזהרה
מהכא (נניס י) ולא ידבק בידך מאומה מן החרס א"ל רב אחא בריה דרבא
לאב"י ונלקי נמי משום (י) לא תביא תועבה אל ביתך אלא אפיק הבערה
ועייל עצי הקדש ואזהרה מהכא (י) ואשיריהם תשרפון באש לא תעשון כן
לוי' אלהיכם אמר רמי בר חמא הא דרב חסדא ורבה מחלוקת דר"אור' יהושע
הוא דר"א סבר אמרינן הואיל ור' יהושע סבר לא אמרינן הואיל א"ר פפא
ודילמא עד כאן לא קאמר ר"א התם דאמרינן הואיל אלא דבעידנא דקא עיילי
לתנורא כל חדא וחדא חזיא ליה לדידיה אבל הכא דלאורחין הוא דחזי
לדידיה לא חזי אימא הכי נמי דלא אמרינן הואיל אמר רב שישא בריה דרב
אידי ודילמא לא חזי ע"כ לא קאמר ר' יהושע התם דלא אמרינן הואיל אלא
דאיכא חדא דלא חזיא לא לדידיה ולא לאורחין אבל הכא דחזי מיהת לאורחין
אימא הכי נמי אמרינן הואיל אמרוה [רבנן] קמיה דר' ירמיה ור' זירא ר'
ירמיה קיבלה ר' זירא לא קיבלה א"ל ר' ירמיה לר' זירא מילתא דקשיא לן
ואת"א כמה שני במאי פליגי ר"א ור' יהושע השתא אמרוה משמיה דנבראה
רבה ולא ניקבלה א"ל חיפי אקבלה דתנינא א"ל ר' יהושע לדבריהן הרי הוא
עובר משום (שמות ב) ^ב לא תעשה כל מלאכה ושתיק ליה ואי אתא לימא ליה
טעמא דידי משום הואיל א"ל ולימעמיק הא דתנינא בבביתא אמר לו ר"א
לדבריהן הרי הוא עובר משום כל יראה וכל ימצא ושתיק ליה ה"נ דלא אהדר
ליה הא קא מהדר ליה בטתניתין דתנן לא יהו חמין שמוהרין עליו משום כל
יראה וכל ימצא אלא שתיק ליה בבביתא ומהדר ליה בטתניתין ה"נ אימור
שתיק ליה בטתני' ואהדר ליה במכילתא אחריתי תניא רבי אומר הלכה
כר"א ורבי יצחק אמר הלכה כבן בתירא וכמה שיעור עיסה רבי ישמעאל
בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר בחיטין קבין ובשעורין שלשת קבין רבי נתן
אומר משום ר"א חילוק הדברים והתניא רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן
ברוקה אומר בחיטין שלשת קבין ובשעורין ארבעה קבין לא קשיא הא
במסיכתא הא במעלייתא א"ר פפא שמע מינה גריעין חמי' מסיכתא מחימי
מעלייתא טפי מדגריעין שערי מסיכתא משערי מעלייתא דאילו התם
תילתא והכא ריבעא אמר רב קא מלונגא לפיסחא וכן לחלה ^ז (והתניא)

הואיל והכי פירושא ר' אליעזר סבר שרי לאפותה ואע"ג דסוף סוף איכא חדא דלא חזיא ליה חין כ"ן איסור מלאכה הואיל וכל
הדא וחדא חזיא ליה דמילא למשקל מכל חדא פורתא ור' יסוע סבר לא אמרינן הואיל דהא סופו ליעול אחת מהן לחלה הלכך כיון
דטובת הכלה אינה ממוון ולא עבר עלה מנחתה עד הסבר וישרפה: אמרו: להא דרמי בר חמא: מילתא דקשיא לן כו'. דטובת
הכלה ממוון ליכא לזווקמי פלוגתיהא לחוד דכתיב כמי דטובת הכלה ממוון לר' אליעזר אפילו הכי הסתא כמי עובר משום לא העשה
כל מלאכה ומוטב לעבור על כל דבר מאליו ואינו עושה מעשה בידים ולעבור על לא העשה כל מלאכה ועושה מעשה בידים: קצמא
גרידא משום הואיל ואין כ"ן חילול: אסדר ליה במילתא אחרתא: ואיכא למימר דבטרייהו פלוגי ר' אליעזר ורבי טובת הכלה
ממוון הלכך אי מחמלה גביה עבר עלה ולאפותה קודם לכן חין כ"ן איסור דאמרינן הואיל ואיכא למימר דבכל הדא חזיא ליה ורבי יסוע
סבר אינה ממוון הלכך לא זהו חמץ שמוזקין עליו וכי אפי לה עבר עלה דלא אמרי' הואיל והא דתריילא לעיל דכולי עלמא טובת הכלה
אינה ממוון אכתי לא שמיע לן הא דאסדר ליה ר' אליעזר לרבי יסוע הרי הוא עובר בכל יראה: הלכא כ"ן בתירא. חטיל לזון: שיעור
פסוק: ללוז בפסח ולא יותר שיכל לשומרה מידי חימוץ: חילוף הדברים. שהשעורין קרובין להחמץ יותר מן החטים: הא בחסיכתא
כל במעלייתא. קמיייתא במעלייתא בתריתא בחסיכתא ששלב שלהן אינן אלא בבדים טובות: שמע מינה. לענין מקח וממכר: גרידא
פסוק: חסיכתא ממעלייתא פס' מחאי דגרייען שפרי חסיכתא ממעלייתא: דאילו בחטין קמני בטובות בבדים וזרעות שנתה קבים
למא גרמי חילתא ואילו בשעורין הטובות שנתה קבין וזרעות אחרות לרבא גרידא אלא דבטות: קבא מונחא. קב של הוה
קב: לביסא של ללש יופר כדי שיכל לשומרו והסימון: וכן להלכה. כך שיעור פסוק כמי כל יום ששכח להחמץ הכלה

DEED

לו
א מיימ פט"ו
מס' מאכלות
אפרות כ"ד
לח
כ פ"י פ"ס
מס' איסורי
מונח הלכס פ
לח
ג שס סלכס י
ט
ד מיימ פ"ח
מס' י"ט ס"ג

מסורת
הש"ס
א [מנחות
חולק 5
תמורס כס
ב [מנחות
ג [דף
כסכת
והל' ז"ל כל
תלכס
יעזר כס
דס"ב גבי ת
כסכת
יכ טו
ד [ז"ל וסכת]

הנהיית
הב"ח
(א) רש"י ד"ס
ללא תניף ופי
דברי פ"א

מן פ"י
ביטורים
שכלם קו
פשוט קמא
קוש"פ י"ד
ס' שכל
כע"ף א'
מב
ב מיי"פ
מחלכות מזה
פולס יח סמג
לחיון עט
טוש"פ ח"ת
פ"י תנו ס"ח
מב
ג ד טוש"פ
ח"ת ס' חת
כע"ף א'
מב
ס ו מיי"פ
מחל' ביטורים
ס' קו יח סמג
פשוט קמא
קוש"פ י"ד
ס' שכל ס"ח
מה
ו מיי"פ
מחל' חמץ כל'
יג כמ"ג לחיון
פשוט טוש"פ
ח"ת ס' חת
כע"ף ב
מו
ח טוש"פ
ס' חת

מסורת
הש"ס
א שכל ד' עו:
[חלס פ"ב
מ"ו]
פדיות ס'ח
[מ"ב]
ב [ל' חתין]
ג דה ד' ח.
חלס פ"ב מ"ד
ד לעיל ד' חמ"ג
ה מכליתא ס'
כא
ו [לעיל מ.
מחכות נג.
חולין כג נג.
ו [ע"ע חוס'
גבית עו. ד"ה
י יוס' חומר
ובערכיון נג.
ד"ה שפעת]

גליון
הש"ס
גמ' מחותן
כלי כע"פ
סו"ח חגיגה
כ"ד פ"א ד"ס
דאורייתא
מזוה"ק כל
בבב"ס
פפין
זי עבדות
קל
פ"ב

ליון
הש"ס

(*)גמ' מהותך
כלי בפיו פ'
סו"א חגיגה
ב"ד פ"א ד"ס
לחוריותא :
(*)מתחילא כל
הבאים . פפן
חס יבמות קל
פ"ב

מקום שהגנו אור"י בשם ריב"א דמפרש בירושלמי מאי שנא ערבי פסחים משאר ימים טובים משום דזמן הפסח מהלכות ואילך וזאף יחיד קאמר התם בשאר ימות השנה ביום שמציא קרבן אסור במלאכה ופריך אס כן יהא כל היום אסור כמו יחיד שמציא קרבן

מחשית אכל סם אירו יבול להקריבו
אלה אחר חלות כדנפקא לן מבין הערבי'
ופריך אס כן קרבן תמיד שבו ירל
ישראל בכל יום יום יאח בכל יום
אסור במלאכה ומשיי שטני תמיד
שהחורה הולידה מן הכלל דכתי' ואספסוף
דנך ואס כל ישראל יושבים ובטלים ו
יאספו לכן דנו ומשמע ההם מדמוריו
אסירה ונראה דאף בזמן הזה דליכא
הקרבה כיון שגאסר אז אסור לעולם:
העוסק

יֵד כִּי הָדָר אָמַר לִי אֲבוֹהָ
לְמַטָּה וּתְחַתּוּנִים לְמַעֲלָה
תָּס כִּי הִכִּי רֵאִיתוֹ אֵינְךָ
שָׂרִי מִי שָׂבָא לְכָאן וּתְלַמְדוּ
וְתֵין אֵין אָדָם יָכוֹל לַעֲמוּד
יֵין מִשּׁוֹם הָרוּנִי מַלְכוּת וְתֵין
עַל מַצְלוֹת הַסּוֹס קָדַשׁ לֵה
הַקֶּבֶץ לְהוֹסִיף עַל יְרוּשָׁלַּיִם
לְמַצְלוֹת שְׁתּוּלִין לְסוֹס בֵּין
זֶה שְׁבוּזִין יִשְׂרָאֵל עַד שְׁעָה
לְמִדָּ כָל בִּזְזָה שְׁבוּזוֹ יִשְׂרָאֵל
כְּמִזְרָקִים לְפָנֶי הַמִּזְבֵּחַ אֵלֶּא
תֵין מִלְתָּא אַחֲרִיתִי קְאָמַר
מֵא לְמִדָּ בִּזְזָה הֵינֵנּוּ דְכַתְּבִין
אֵלֶּא לְמִדָּ הֵנָּךְ תִּרְתִּי כֵּא

יצחק בא יצחק והזהיר את
בן לקיש בת גברא תגרא
ימה ואיבעית אימא מהכא
נרץ: (גריס יד) והיה ה' למלך
שמו אחד אמו האידנא לא
ולם הזה העולם הבא העולם
הטוב והמטיב ועל בשורות
א בולו הטוב והמטיב ושם
חד הוא א"ר נחמן בר יצחק

שלא לעשות. כדי שלא יסא מרוד במלאכה ויטעה ביעור ומלאו ושחיתת הפסח ותקן מלס ללורך הלילס דמלוס לערוס
מכבוד יס כדי לססב מוסר כרמגז בפרס בתרס (דף קסג.) חוטפין מלס בלילי פסחיס בשביל חינוקות שלא יטו א

וסדרי מילתא. של קולא ומזולין יותר: הכן אינשי נמי. כיון דלא צמרי: סדרי מילתא. קושא הוה דלתי לאינשוי מחלה אף מדגן: המפרש מן האורז על הדגן אולם עבלין דלא חל השם על האורז ולא ניתקן הדגן והמפרש מן הדגן על האורז מאכיל עבלין לכסן שאין השם חל על הדגן בשביל האורז שסרי אינו מחויב ונמלא שאין זו חלה אלא עבלין: רוחלין שמי אחיס כחחד. ואין כאן משום פריולת דנימא מתוך שמליין יחד ועכשו דואין ערומים זה את זה נותנין עין איס כחזיו למשכב זכור: ואין דוחלין כו'. כלומר אין נוסגים שמי אחיס לרחוק כחחד: כבבול. מקום: קירדקיסון. אשכנזי רחביש ולא חיישינן דילמא משתלפי ואתי לחייטיתיה ארבע אמות ואין דרך בני צירי ללכת בקורדקיסון שכן נוסגין בזה איסור: ספסלי נכרי. שכן מוכרין בזה סחורה ולא חיישי' להשגח: ככותלי דמי. דכיון דלא צמרי ולאו מוקם תורה הוא סדרי מילתא: מחביו וחמיו. מתוך שרואה וזכר שמס ילא נותן לבו להסיר וכן בחמיו נותן לבו שילתס אשתו מוכן וכן בשביל חתונה נמי איכא סיפור: יוסוס כבוד חביו. שממשו בזה הך. ואתו אינסו. בני כבול: תלמיד. ה. ירחוק עם רבו. שלריך להסתבס מכבדו וממוראו: ואס היה רבו לריך לו. שימשנו במרחק: אכל דלייתרא. חלב שבכפית הקיפה שהקיפה כפופס ועשיה כקסת ואותו חלב שבמקום יסתר חוללין בני ארץ ישראל ובני כבול נוסגין בו איסור: שווינו ככותלי. דלמריקן לעיל דברים המותרים ואחרים נהגו בזה איסור אי אתה רשאי להסירן בפניסן ואוקמס רב חסדא בכותלי: הני מילי מבבל לבבל. מעיר לעיר בבבל דכיון דלא כייפי לסדרי אס ישנס מנהגן לעיטקן יש כאן מפני המחלוקת וכל שכן מבבל לא"י אל ישנס את מנהג הווקוס מפני המחלוקת: אכל מארץ ישראל לבבל. אס ישנס את המנהג בבבל אין כאן מחלוקת דאין כייפינן לבני ארץ ישראל דאינסו סמוכי ובבבל לא סמיכי: עבדין כותיתסו. כלומר אס באין משם לבבל אין לסם לשנות מנהגם אלא עושין כמקומן: אפילו תימא מארץ ישראל לבבל. כל ישנס: לא תכלל. דלייתרא: ונטל

אי אתה רשאי להתירן בפניהן אמר ליה ולא מי איתמר עלה אמר רב חסדא בכותאי כותאי מ"ט משום דמסרכי מילתא הנך אינשי נמי סרכי מילתא אלא אמר רב אשי חזינן אי רובן אורז אכלי לא ניכלה זר באפייהו דילמא משתכחא תורתחלה מינייהו ואי רובן דגן אכלי ניכלה זר באפייהו דילמא אתי לאפרושי מן החיוב על הפטור ומן הפטור על החיוב גופא דברים המותרין ואחרים נהגו בהן איסור אי אתה רשאי להתירן בפניהם אמר רב חסדא בכותאי עסקינן וכ"ע לא והתניא רוחצין שני אחין כאחד ואין רוחצין שני אחין בכבול * ומעשה ביהודה והלל בנוי של רבן גמליאל שרחצו שניהן כאחד בכבול ולעזה עליהן כל המדינה אמרו מימינו לא ראינו כך ונשמט הלל ויצא לבית החיצון ולא רצה לומר להן מותרין אתם יוצאין בקורדקיסון בשבת ואין יוצאין בקורדקיסון בשבת בבבירי * ומעשה ביהודה והלל בנוי של רבן גמליאל שיצאו בקורדקיסון בשבת בבבירי ולעזה עליהן המדינה ואמרו מימינו לא ראינו כך ושמטום ונתנום לעבדיהן ולא רצו לומר להן מותרין אתם ויושבין על ספסלי נכרים בשבת ואין יושבין על ספסלי נכרים בשבת בעכו * ומעשה ברבי שמעון ב"ג שישב על ספסלי נכרים בשבת בעכו ולעזה עליו כל המדינה אמרו מימינו לא ראינו כך נשמט על גבי קרקע ולא רצה לומר להן מותרין אתם בני מדינת הים נמי כיון דלא שכיחי רבנן גבייהו כנכרים דמו בשלמא ספסלי נכרים משום דמחזי כמקח וממכר בקורדקיסון נמי דילמא משתלפין ואתי לאיתויניהו ד' אמות ברשות הרבים אלא רוחצין מ"ט לא כדתניא ה על הכל אדם רוחץ ה' הוץ מאביו וחמיו ובעל אמו ובעל אחותו ורבי יהודה מתיר באביו מפני כבוד אביו והוא הדין לבעל אמו ואתו אינהו וגזור בשני אחין משום בעל אחותו תנא * תלמיד לא ירחץ עם רבו ואם רבו צריך לו מותר כי אתא רבה בר בר חנה אכל דאיתר' עול לגביה רב אורא סבא ורבה בריה דרב הונא כיון דחזיניהו כסייה מינייהו אתו ואמרו ליה * לאבוי אמר להו שווינכו בכותאי ורבה בר בר חנה לית ליה הא דתנן נותנין עליו חומרי המקום שיצא משם וחומרי המקום שהלך לשם * אמר אבוי הגי מילי מבבל ומארץ ישראל לארץ ישראל אי נמי מבבל לארץ ישראל לא כיון דאין כייפינן להו עבדין כותיתיהו רב אשי אמר אפילו תימא מארץ ישראל לבבל * הני מילי היכא דאין דעתו לחזור ורבה בר בר חנה דעתו לחזור הוה אמר ליה רבי יוחנן לשמך בני לא תאכל לא בפני לא ראתי אותו לא תאכל בין בפני בין שלא בפני ופליגא דיריה אדיריה דאמר רבה בר בר חנה סח לי ר' יוחנן בן אלעזר פעם אחת נכנסתי אתר ריש בן ר' יוסי בן לקוניא לניער

אי אתה רשאי להתיר בפניהן. תימא ח"כ האין התיר ר' בית שאן בפ"ק דחולין (דף 101) ותירך רבינו ינסיס במנילס סתריס דהלי דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור היינו שיועדים שכן מותרים והם רוצים להחמיר על עצמן וכן משמע לישראל דברים המותרים אבל דברים שנהגים מחמת טעות שסבורים שהוא אסור והוא מותר יכול להתיר בפניהם וכן משמע בזהדי בירשלימי ח"ו ח"כ חמאי קאמר דילמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב כיון דידעי שהוא פטור וי"ל דלאו כ"ע ידעי וח"כ דמשמע דווקא בכני המדינה או בכותאי חזיו רשאי להתיר אבל בפני חכמים או שלא בפניהם מותר ואמאי והא תנן נותנין עליו חומרי מקום שלא משם והלך לשם חזורי' דמתני' איירי במנהג חסידים שהנהיגו על פי ת"ח והכא מיירי שנהגו בני המדינה מעצמם וכן נהגו דמייתי ודלייתרא דלקמן קיס ליה דהוי מנהג חסידים דר"י מסתפק במנהג שאינו חשוב דיוכלין להתיר בפני ח"כ אס יכול להתיר להם כדמשמע לקמן ולא רצו לומר להם מותרים אסם משום דבני המדינה חשוב להו ככותאי אבל לתלמידי משמע שהיו חומרין מותרין אסם או דילמא יכול להתיר לעצמו בפניהם אבל להם אינו יכול להתיר וה"ק לא ראה לומר להם מותרים אסם ומה שהחמירם לא מחמת איסור אלא מחמת מנהג שטות ולתלמידים היה מתיר לעצמו בפניהם אבל לא להם ורשב"א חומר דלא קשה ממתי' דרב אשי דמוקי מחתי' כאין דעתו לחזור ובכותאי אשי' דעתו לחזור אסור ולהבוי דמוקי ה"מ מבבל לאי' אבל מאי' לבבל עבדין כותיתיהו ובכותאי אפילו מאי' לבבל אסור והנהגו נמי דמייתי הו' מאי' לבבל: כיון דאין כייפינן להו וכו'. קשה לר"ת דבפרק קמח' דסנהדרין (דף 101) חמר פשיטא מהכא להסם מהני דהכא שכן והתם מחויק משמע דבני כבול עדיפי וחורק ה"מ לאשקעי ממונא אבל לענין איסור והיתר וסמיכה בני ארץ ישראל עדיפי שלומדים תורה פרכים ואמרינן (ב"ב דף קנ"ג:) אורא דארץ ישראל מחכים מ: עבדינן כותיתיהו (א) לא עבדי כותיתיהו ה"ל למימר ומשום פ"ק דחולין (דף 101) קטע הכי דקאמר התם כי סליק רבי זירא אבל מוגרמת דרב ושמואל ופרק לית ליה לרבי זירא נותני' עליו חומרי מקום וכו' ומשני אבוי הני מילי וכו' אבל מבבל לארץ ישראל כיון דאין כייפינן להו עבדין כותיתיהו: רבה בר בר חנה דעתו לחזור הוה. ובחולין נמי מתיר רבי זירא אין דעתו לחזור הוה ק"ק דהשתא ללדין קתני (ב) חומרי מקום שלא משם כדעתו לחזור וחומרי מקום סה"ל לשם באין דעתו לחזור: חט

מ
אשכנזי ע"פ
מ"י כג
סע' ו כנ"ס
י
כ מיי' פ"ט
מחלוקת ת"ת
ה"י ו טו"פ
י"ד מ' נט
סע' ו
יא
ג מיי' פ"ט
מ"י ט"ט
הכנס כ סג
לאין עס
טו"פ ע
מ' ס' תסת
סע' ד

מסורת
הש"ס

א [תיספת]
דמ"ק [כ"]
ב [תיספת]
דמ"ק [ס]
ג [ג' ס]
ד ס"א כג
ה [במסכת]
זמית ס"ב
ו לזכור ר"ל
ז חולין דף י"ב
ח ו"ע תוס'
ט עירובין קא:
י"ד רבי יוסי
ט ו"ע תוס'
חולין יח:
י"ד כיון

הנהגות
הב"ח

(א) תוד"ש
עבדין
כותיתיהו
עבדי
סוגיל:
(ב) ד"ס רכס
וכו' דמסרי
מקום

נמלא

ביישוב לא עבדינו • חסידו בינינו ואפילו דעתו נאמר דלך אספר
למלכך בינינו כמו שאר דברים: **דממקום** שכל
למקום שלא כלו חייב לבער. תימה לר"י והלא אסור לשנות מפני
המחלוקת חסידו לקולא כדאמר לעיל אין בזה מפני שינוי המחלוקת

דמימר אחרי כהה בסלוי חיבה בשוקת
הא לאו הארי שמהו היה אסור לשנות
מפני מחלוקת ועמיהו איך נומר אי
מדאורויי חיב לבשר משום מחלוקת לא
יעבור על דברי תורה ושור אור"י דלא
שייך מחלוקת אלא בדבר שחלוק בגוף
האדם אבל בפירות לא שייך מחלוקת
לדמימר ומקום שכלו בזה: **אב"י** אמר
לעולם כדקחתי. לדבריו איך חסר כלום
מן ההשגה דרבי יהודה אדיוקא דמתי'
אפי': ה'רובש' שלש כבשים. כעון
לפת וכלל קבשלים אחד בביעור שיה רבי
אליעזר אומר אוכלין על הראשון שטעמו
אוסר כולם ולא חשיב כמבוע אך לרבי
יהושע תימה לר"י איך מותר בזה אותם
שלא נאמרו דר' תבואתה חכמים כפרם
בהר סיני פליגי בקראי דחניא מן
השדה הכללו את תבואתה כל זמן
שחלה אוכל מן האדמה אוכל מן
הבית וכו' מכלל אמרו חכמים הכובש
שלש כבשים בחבית רבי אליעזר אומר
כיון שכל אחד מן השדה יבשר הכל
מן הבית והיינו אוכלין על הראשון
דבשמתמיה ואפי' לרבי אליעזר לשתוק
קרא מניה דקפא לן מולבדמתך וי"ל
דסבר ר' אליעזר דאי לאו האי קרא
ה"א לדוחו המין דוקא יבשר ולא יולא
אפי"ס טעם האיסור מעורב בהן דלא
דמי איסור דיעבור משאר איסורים דלא
שרי לעניינן וק"ל דניחשביה כמבוע
כיון שאין כאן טעם השעם ורבי יהושע
סבר דולאי טעם חשיב כמבוע והאי
קרא דחי להסיר אף גוף אותו שכלה
סוביל ומעורב בהן טעם המתיר וכן
השדה משמע ליה מן דבר שמקת השעם
ממנו שכלה אף האיסור שטעמו
ורבן גמליאל סבר ממשות כל אחד
שכלה מן השדה אסור אבל השעם הוא
כמבוע ובמגילת ספרים דרבינו גסיס
פי' דראשון שניתן ראשון כבשים
אחרון שניתן ראשון כבש והכי אמרי'
בירושלמי מן טעם דר' אליעזר הארי'
נחת טעם באחרון הלכך אם כלל מן
השדה אותו שכלה ראשון אוסר הכל
אבל האחרון אינו נחת טעם בראשון
אם כלל מין האחרון מן השדה אינו
אוסר אותם שנכבשו קודם וטעם דרבי
יהושע אחרון נחת טעם בראשון פי'
אף האחרון כדלמער הא אף על האחרון
וקצר רבי יהושע דמיר שכלה אחד
מהמנינים האחרון או הראשון אז האמצעי
כנול אחריתו נחת טעם זה בזה ורבי
יהודה דמיתנין להומרא כוותיה ורבן
גמליאל סבר דפרסית דהניק שכלה
אסור והטעם היו כמבוע:

לפי כח ודבר כך חף חסד מהיכל
 דאייסניכו השתא והא כלו לכו: גבא דחמורא קלמיכו. גבו של חמור שהכניסו לתוך אותו מקום החמור קלמן בחומרי אותו מקום
 שאלו חכל להחזיקן עוד הא לא גדלו סס ואזינו אוכלין סס: כשכבש שלשה כבשים. שלשה מיני ירק בחצית השתל של חומץ של שי ליר
 גדול להתקיים: אוכלין. משלשין. על הראשון. על סמך הדבוקה הממחר להיות כלה לחים מן השדר דמשע שוכלה אחד מהן מן
 השעש שלשתן אחרין דכשניסו משי להו כחד: חף על האחרון. על סמך מין הכלה אחרין ואוכל משלשתן ואף על פי שמין השנים כלה
 לחים כבר וסגא דמתניתין ורבי יהודה בזה פליגי דתנא קמא סבר לה כרבי יהושע דמיקל והכי מיסתמא למילתיה ממקום
 שלא כלו לחים שכלו כולן חייב לצער אבל כלו מקלתן אוכל חף וממין הכלה כרבי יהושע דלובלין חף על האחרון רבי יהודה אומר
 לא ובזה לך חף חסד חזותו ממין מן השדר והרי לה תמלא בשדר ואסור כרבן במילא: אוכלין בתמרים. בכל ארץ יהודה עד שיכלה
 דקל האחרון שצונו שיהא שיר התמרים ותמן לקמן שכל ארלותו לביעור שאין ביה יהודה אוכלין משכלו בכל ארץ יהודה וזע"פ שלא
 על צבלי אבל אוכלין סס ביהודה ואפילו במקום שכלה עד שיכלה מקום אחרון שכלל ארץ יהודה לפי שמים כשאניה מואלת **באן**
 פולכת למחר ואם וסיא מפרנסת סס ורמנא תלה בה כלמקמ:

מובלג

הגהות
הב"ח
(א) גמרא
דעליפא פנד
לי' (ב) רש"י
ד"ס וליט ל"ס
לר' יהודה ור'
מאותן שזכיר
לחן פירוש
סוף שיש לך:
(ג) ד"ס פ"ג
ור"ס מלפא
ור"ס רפ'
יורה דעה

עד שיכלה אחרון שבה. פ"ה עד שחלה האחרונה שבה אחרונה והשלים ארצות שכל אחת שוות הן ואין נראה דאם אינם הלוות למה שונה של ארצות בכל אחת ועוד קשה לר"י דתנן בפ"ט דשביעית שכל ארצות לביעור ושל ארצות בכל אחת עד שיכלה אחרון שבה ופירות שבעמקים עד שיכלה אחרון שבעמקים וכן שפסילה וזירוש' ים אמר ר' חי' בר' עקיבא בשם רבי יוסי בר חנינא שיעור לומר אין היה שבה גדלה בעמק ויהי שבעמק אין גדלה בה ולפי זה משמע דהו' מלואו' ולא תיקשי הא דאמרין בשמעתין דאין היה שביהודה גדלה על של גליל דמיורי אפילו מהר להר והיינו דמסקין בשליה שמעתין דתני' אמר רשב"ג סימן להרים מילין וכו' דנפקא מינה גמ' ל' ארצות שביהודה והא דלא קאמר לקמן נפקא מינה לביעור משום דמילוק הו' ושללה ועמק לא שייך אלא ביהודה גרידא כדקתני במסכת שביעית כהניא אכל ביכורים ונהל חיתן שיינס בכל א"י ובגמרא דירושלמי במס' שביעית עלה דהניא סימן להרים מילין קאמר אית דבעי למימר למידק דלא איתמר פירוש לענין של ארצות נאמר אותו סימן: **מתבערין** בכל מקום. פ"ה שנותנין אותן למרמס היה ובהמה

ב
מיין שם
הלכה ט
כא
מיין שם
הלכה ט
כב
מיין שם
הלכה יב
כג
מיין פ"ה
מ' שמיטה
סנה י"ז
כד
מיין פ"ט
שם מעשר שני
ונטע רכמי
הלכה יג
כה
מיין פ"ה
שם שמיטה
סנה י"ח

מסירת
השם

א שביעית פ"ט
[מ"ג]
ב [שם מ"ג]
ג גדל ד' נא
[ע"ס]
הענין ד' ז:
פ"ה פירש' י:
י [ברכות ג:]
נח:
ה לעיל ד' יג:
ס"ה ד' מה:
[ברכות ג:]
י רכות ל:
ז שם ערלה
פ"ה מ"ז
[קידוש נד:]
ח ברכות ד'
ז:
ט שביעית פ"ד
מ'
א [פ' ברכ' יג:]
עכרות לג:
מנא לייבנ

גליון
השם

י' רש"י דה
פירש' תתל'
ע'
פירש' ברכות
פ' ר"ב דש'
פירש' י'
פירש' י'

אובלין על של בין הכיפין ואין אובלין על שבין השיצין תנן התם ג' ארצות לביעור יהודה ועבר הירדן וגליל וג' ארצות בכל אחת ואחת ב' ולמה אמרו ג' ארצות לביעור שיהיו אובלין בכל אחת ואחת עד שיכלה האחרון שבה מנא הני מילי אמר רב חמא בר עוקבא א"ר יוסי בר חנינא אמר קרא (ויקרא כ) ולבהמתך ולחיה אשר בארצך כ' שחיה אובלת מן השרה האכל לבהמה שבבית כלה לחיה אשר בשדה כלה לבחמתך מן הבית וגמירי דאין חיה שביהודה גדלה על פירות שבגליל ואין חיה שבגליל גדלה על פירות שביהודה ת"ר פירות שיצאו מארץ ישראל לחוצה לארץ מתבערין בכל מקום שהן רשב"א אמר יחזרו מקומן ויתבערו משום שנא' בארצך הא אפיקתיה קריב' בארץ בארצך א"ג מאשר בארצך רב ספרא נפק מארץ ישראל לחוצה לארץ הוה בהדיה גרבא דחמא דשביעית לוו בהדיה רב הונא בריה דרב איקא ורב כהנא אמר להו איבא דשמיע ליה מניה דרבי אבהו הלכה בר"ש בן אלעזר או לא א"ר רב כהנא הכי א"ר אבהו הלכה בר"ש בן אלעזר א"ר רב הונא בריה דרב איקא הכי א"ר אבהו אין הלכה ברשב"א א"ר ספרא נקוט הא כללא דרב הונא בידך ר' דייק וגמר שמעתתא מפומיה דרביה רב חבה דפומבדיתא דאמר רב חבה אמר רב יהודה הר הבית סטיו כפול היה סטיו לפניו מסטיו קרי עליה רב יוסף (ספ"ז) עמי בעצו יסאל ומקלו יגיד לו כל המיקל לו מגיד לו רבי אילעאי ק' כפנייתא דשביעית היכי עבד הכי לאכלה אמר רחמנא ולא להפסד וכי תימא הני מילי היבא דנחית לפירא אבל היבא דלא נחית לפירא לאוהאמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו הנימתחלי דערלה אסירי הואיל ונעשו שומר לפירי ושומר לפירי אימת הוה בכופרי וקא קרי להו פירי ר'נ דאמר ברבי יוסי דתנן ר' יוסי אמר סמדר אסור מפני שהוא פירי ה ופליגי רבנן עליה מתקיף לה רב שימי מנהרדעאומי פליגי רבנן עליה דר' יוסי בשאר אילנות והא תנן מאימתי אין קוצצין את האילנות בשביעית בש"א כלה האילנות משיצאו

וב"ה אומרים 'החרובין משישרשו והגפנים משיגרעו

אובלין על של בין הכיפין. דרך דקלים להיות בעיקרן קולים פסח ויינו שילים ומן הדקל עלמו הן ולמעלה עליו שלו עשין כסדר כמין כפית תמרים וכסדרות מנאש התמרים נופלין ונשארין בלוחן כיפין ולמטה בשלין וקאמר כיפין על של בין הכיפין ואין אובלין על שבין השיצין תנן התם ג' ארצות לביעור יהודה ועבר הירדן וגליל וג' ארצות בכל אחת ואחת ב' ולמה אמרו ג' ארצות לביעור שיהיו אובלין בכל אחת ואחת עד שיכלה האחרון שבה מנא הני מילי אמר רב חמא בר עוקבא א"ר יוסי בר חנינא אמר קרא (ויקרא כ) ולבהמתך ולחיה אשר בארצך כ' שחיה אובלת מן השרה האכל לבהמה שבבית כלה לחיה אשר בשדה כלה לבחמתך מן הבית וגמירי דאין חיה שביהודה גדלה על פירות שבגליל ואין חיה שבגליל גדלה על פירות שביהודה ת"ר פירות שיצאו מארץ ישראל לחוצה לארץ מתבערין בכל מקום שהן רשב"א אמר יחזרו מקומן ויתבערו משום שנא' בארצך הא אפיקתיה קריב' בארץ בארצך א"ג מאשר בארצך רב ספרא נפק מארץ ישראל לחוצה לארץ הוה בהדיה גרבא דחמא דשביעית לוו בהדיה רב הונא בריה דרב איקא ורב כהנא אמר להו איבא דשמיע ליה מניה דרבי אבהו הלכה בר"ש בן אלעזר או לא א"ר רב כהנא הכי א"ר אבהו הלכה בר"ש בן אלעזר א"ר רב הונא בריה דרב איקא הכי א"ר אבהו אין הלכה ברשב"א א"ר ספרא נקוט הא כללא דרב הונא בידך ר' דייק וגמר שמעתתא מפומיה דרביה רב חבה דפומבדיתא דאמר רב חבה אמר רב יהודה הר הבית סטיו כפול היה סטיו לפניו מסטיו קרי עליה רב יוסף (ספ"ז) עמי בעצו יסאל ומקלו יגיד לו כל המיקל לו מגיד לו רבי אילעאי ק' כפנייתא דשביעית היכי עבד הכי לאכלה אמר רחמנא ולא להפסד וכי תימא הני מילי היבא דנחית לפירא אבל היבא דלא נחית לפירא לאוהאמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו הנימתחלי דערלה אסירי הואיל ונעשו שומר לפירי ושומר לפירי אימת הוה בכופרי וקא קרי להו פירי ר'נ דאמר ברבי יוסי דתנן ר' יוסי אמר סמדר אסור מפני שהוא פירי ה ופליגי רבנן עליה מתקיף לה רב שימי מנהרדעאומי פליגי רבנן עליה דר' יוסי בשאר אילנות והא תנן מאימתי אין קוצצין את האילנות בשביעית בש"א כלה האילנות משיצאו

וב"ה אומרים 'החרובין משישרשו והגפנים משיגרעו ואומר לרבו לשניתה פעם שניים ומצחין הימנו או הן או לאו: כרחס דפומבדיתא: שהיה מדקדק בשמעתא לדעת ממי שיכלה ר' יהודה. ספק מ שמעיה מרבי יסודא או מר' יסודא כשאל דהו' כמי כהסוד דלא: סטיו כפול היה. אילנות צריכים לביעור כולן ופליגי ר' יוסף עליו. דרב ספרא: ק' כפנייתא דשביעית. דקל טעון כפניות וכן תמרים קטנים שלא ביטלו וק' דקל לעלים והפסיד כפניות: דנחית לפירא. פרי שנגמר אסור להפסידו: מתחלי דערל'. שומר הגדל שביעות התמרים צקמן כעין פקס הגדל שביעות אגוזי יער דקוק: אסירי. משום ערלה דלא הו' כעך אלא שם פירי עליהם הואיל דנעשו שומר לפירי: ושומר פירי אימת הו' בכופרא. כשהן קטנות וכופרא הו' כפניות וכסדרין הוא יבש ונפול אלא כפניות קרוין פירי: רב נחמן. דאמר פירי שלא נגמר קרוי פירי: דאמר ברבי יוסי. דאמר משכפל פרח הכפן וגדלות לורט סענבים ויינו סמדר אסור משום ערלה מפני שהוא פירי ובלעז קורין אשפיר' ופליגי רבנן עליה. במסכת ערלה דקתני רישא טעלין והלולבין ומי גפנים וסמדר מותרים משום ערלה ורבי אלעאי דעבד כרבנן: בשאר אילנות. הו' מנא: אין קוללין. לעלין מפני שמפסיד הפירי ורחמנא אמר לאכלס ולא להפסד: משויאל. א' תחילת סעלין צימי ניסן: משישרשו. משישרשו של חרובין:

משיגרעו

ראו גיחצולק' מפרש שיפורו
ליהן והוא כעין מתהלי ודומה
דימון מלטרף והכך שלו אינו
דמיון אן בוסר אן גירוש כולדו

מפני שגרה במקדש קדשים בחזן. כדלי שמעתי פירש"י שעבדי קרא שם ופירש נבי שלא התנדב כדרך המתנדבים היינו דמייס לח קרא לו שם פסח ולי נתי קרא לו שם שנעת נלייח שם אלא כדרך המקדשין וקשה דקאמר בראה כחביל קדשים בחזן והלא נה כפסח חזן לעשות כן דלוי קדוש אלא

לדמיו והו' ל' למימר שיהא קרוב למשיח
קדשים ועוד בגדי מקולם לרבי שמעון
כדי ליתכן למתחם שמה הקדשים עבשו
לחם זה כדרך המתנדבים מכל מקום
שאלו למעשר הכי שלא יאמר שחייבים
אקדשה דסוה מוכיח על תחילתו
שעשו מקולם וע"כ עמא משום הכי
הוא דלא מוקיעין לא שנה חמר ידו
שנה לא חמר לכך נראה דעל ידי
שואר עמא כבר ע"ז לפסח סברי
אינני דמחיים אקדשה ור"ש אסילו
אקדשה מחיים [לשחוט] בחון לא הוי
הקדש משום שלא התנדב כדרך
המתנדבים כדמוכח בתוספת' כס' תבאר
דמחוז דקדמור הרי ע"ז עולה על מנת
שאקריבנה בכית חונוי ר"ש אומר אין
זה עולה וה"ל הוי כמקדים על מנת
לקריב בחון הוא דלחיו קדוש הוי
ללא מייח' לה הכא אלא מייח'יה
הוי דמחיה משום דמפרש על כהדיא
שלא התנדב כדרך המתנדבים:

ואין אוכלין על של בין השצין ורמינהו^י אוכלין
 בענבים עד הפסח בזיתים עד העצרת בחרונות עד החנוכה בתמרים עד
 הפורים ואמר רב ביבי רבי יוחנן תרתי בתרייתא מחליף אידי ואידי חד שיעורא
 תוא ואי בעית אימא הא קתני בחדאי אם יש מאוחרות מהן אוכלין עליהן תניא
 רבן שמעון בן גמליאל אומר^א * סימן להרים מילין סימן לעסקים דקלים
 סימן לנחלים קנים סימן לשפלה שקמה ואע"פ שאין ראיה לדבר וזכר לדבר
 שנא' (מלכים א' י) ויתן המלך את הכסף בירושלים כאבנים ואת הארזים נתן
 כשקמים אשר בשפלה לרוב סימן להרים מילין סימן לעסקים דקלים נפקא
 מינה לביכורים דתנן י"ה אין מביאין ביכורים אלא משבעת המינין^ז ולא
 מדקלים שבהרים ולא מפירות שבעסקים סימן לנחלים קנים נפקא מינה
 לנחל איתן סימן לשפלה שקמה נפקא מינה למקח וממכר השתא דאתא
 להכי כולחו נמי למקח וממכר : **בית תנאי** י"ב מקום שנהגו למכור בהמה דקה
 לנכרים מוכרין^ח מקום שלא נהגו למכור אין מוכרין^י ובכל מקום אין מוכרין
 להם בהמה גסה עזלים וסייחין שלמין ושבורין רבי יהודה מתיר בשכורה מ"ב
 בתירא מתיר בטום^ט מקום שנהגו לאכול צלי כלילי פסחים אוכלין מקום
 שנהגו שלא לאכול אין אוכלין : **גמ'** אמר רבי יהודה אמר רב פ^א אסור לו לאדם
 שיאמר בשר זה לפסח הוא מפני שנראה במקדש בהמתו ואוכל קדשם בחוץ
 אמר רב פפא^א דוקא בשר אבל חמי לא דמינטר לפסחא קאמר ובשר לא
 מייתיב^ב אמר רבי יוסי תודום איש רומי הנהיג את בני רומי לאכול גדיים
 מקולסין כלילי פסחים שלחו לו אלמלא תודום אתה נזרנו עליך
 נידוי שאתה מאכיל את ישראל קדשים בחוץ קדשים ס"ד אלא אימא

מחשבת כניסת המים לבוסר: פול
 סלכן ס'ד. הא בגפנים קיימא:
 זמאן. תנא דשמע' ליה דאמר בוסר
 הוא דהוי פירי דקתני משגריעו
 דהיינו בוסר אבל סמדר לא רבנן
 ה'א וקתני דמודו בשאר הלילות הא
 דרב חסי הוא בוסר הוא גירוע קמ
 סכא משום דלא תימא גירוע היינו
 סמדר ורבי יוסי הו': דלנכחני קך.
 סמרים של דקל ובר ואינן מתבשלין
 בו עולמית וגורדין אותן בניסן וכן
 מתבשלו' מהלילין ככלי כפות שמרי'
 ותלעולי כקטנות הנקד רבי אליעזר
 לא תאכיל מדי: אוכל. מקו' כרמיו
 וואית דגרסי של יא אבל וואי
 כרמים: דליות. מריילי'ס: תקיע.
 מקום זיתים דרתנן במנח' (ד' פה):
 מקום אלפא לשמן ומתוך ששמן
 מנו' עס ורבינן בו מלויין חכמים
 דרבנן כדכתיב (שמואל ב' ז') וישלח
 יואב הקיעה וגומר: גוש חלב. נמי
 יואב יזיתים מוכב' וס'א דחלקו של
 אשר דכתיב ביה וטובל בשמן רגלו
 במנחת (סס): כדי שיא' עני ויא'
 ב'י: מותר לאכול מן הכטמין עד
 שיכלו בשלל כל כך שיא' עני ויא'
 לבקש ואינו מואל ב'י: גרוברות.
 תאמס יבשים: פני בית היני.
 תאגיסל אותו מקום: לא הוכרחו.
 בבית המדרש להאכיל פירי אל'
 למעשר: האני. תמרים: דסיבנה.
 מקום וואותן פנים וואותן תמרים
 לעולם קמני: ואמר ר' יבבי גרסי'
 ואל' תירולא הוא: דרתי בתייתא
 מחליף. גרוברות עד ספירם
 בתמרים עד חוכב: סימן להרים
 מילין. עפלין גלי'ם אל' ש'ר אילנו'
 בשברים תין יפין ינפקא מינה לא
 מיתיתין בימורים מנייטיו דלקאון:
 דקלי'ם תמרים: סקמא. אינ' עוב'
 סירי: שפילה. ארץ מיישר ולקאיה
 מפרס מואי נפקא מינה: כסמנים
 אשר בשפילה. שמו מיל' דרך שפיל'
 לקמנים ומיאו להו דרתי'ם גמורה
 יס'א לירע דאס חין סס קמנים לא
 תא' קרתי'ם שפילה: ב'ב'ר ר'אב'י
 אשר הבי' מתרלך. ותרסינן במנח'

אין ארץ חסד ושעורה וגו' מה להלן שבה ארץ דהא בשבחה הכתיב מדבר אף כ"ץ שבה ארץ וילפינן
 בין האנוניין סס וילן מצינן אלא ממקום מצובח ותמרים משבצת המינין סס דכתיב ודבש דהיינו
 דליקן משבצתין אלא דלקים של עמקים: ולא מפירות. תבואת דגן שבצמקים שהמים לנים סס
 לעגלה ערופה לרדך שהיו קנים גדולים בו ואי לא לא מיקרי נחל: למקח וממכר. שפלה את מוכר
 וקוים שנהנו שלא למכור. דהחמירו על עמלן דילמא אתי למכור גסה: ובכל מקום חין מוכרין לה
 אלא וימסוס שכירות ומסוס יסיוני בשבט ע"ו (דף קט) וישראל מלווה על שכירות בהמים בשבט
 חלף חלאה כנסה ויחלפי במכירת גדולים ושבירים ויחלפי במכירת שלמים: שבורה. דלא חמיר
 אל גבי נכרי ולא אתי למוסריה מכירה אחריתי: בן בתירה מתיר בסוג. לפי שמלאכתו לרכיב
 בה אלא חמיר שבות דאין רוכבין על גבי בהמה גבי שבות חקן לה במסכת ביצה (דף לו:): שלא
 ב"ב שר זה. ואפילו שחוסה כבר: אבל חטיו. לא דמי מידו לקדשים וכי קהמר חטיון אלו לפסח
 לאוכלן ולא אחרין מיוחד. דאמר למוכרין ולקנות פסח בדמיון: הכי גרסינן אמר ר' יוס
 ב' ברומי: מקולפין. ללויין דרשו על כרעיו ועל קרבו כלליית הפסח. דתמיא כבידל אולי
 קולפא על שחלו כרעיו חולה לו בלדו כטושא כלי וייט בלדו טובע נמושא בבליט (שמואל א' י'
 אילמלא תודוס אהא. אדם חשיב

(דף כד:) קאמר כאן חז"ל: וזאמר
 מוסיף דאין מוסיאין הלל מושבתי המ
 בש תמורסי: ולא מדקלסי שבאריסי
 תבואתן תמוסי ונורקת: לשל חז"ל
 יקר דקדק סיפא דסא קמייסי: **בראבנא**
 בכתמא דלוי ביה דבין דבין מוס
 פגליסי וסייחסי. קמייסי ואע"ג דלא
 לם ושחקו לה הלך נא חזי ליה יס
 וסמיני דידיה ליה למיגור בן דא
 לנכול. דמייחוי כזכור פסא בחזק:
 דמייגור לפסח קאמר אלגייסי לפסח
 פודיס איס דומי. ישראל חובס
 (דף כד:) רבי יב עוקבא קורבוי
 פרגמו קולסא דנחשס

כב
א מיי פֿיס
ה' זאגט
סלעס יח
כב
ג מיימ פֿיל
הס' שמיט
סלעס יא
כח
גמיו' פֿ'כחסי'
ביזורים סג'ג
כב
ד מיימן סג
סלעס ג
ל
ס מיי' פֿיס
הס' סגה
סלעס ס סג
לאזן יא
טוב' ע' יד
ס' קאז
סעף ד
לא
ו מיי' סג
סלעס ג
לב
ו מיי' סג
סלעס ד
לג
ח מיימן פֿיס
מס' סגה
סלעס יא סג
עשין מא
טוב' ע' אה
ס'תעסע'י' פֿ
לד
ס' י טוב' ע
א'ס' ס' י סג

מסורת
הש"ס
א כנרת ד' לה
ב עירובין דף
כח :
ג פ' וסע
ליחא מות
דגנ [תוספתא]
זכביעות פ'ו
ד [תוספתא]
זכביעות פ'ו
ה מבזוי' פ'ד
כזורים פ'א
מ"ג
ו [גדה ת:]
ז פ' ד' יד :
ח ג"א מקום
זמגור שגא
למזכר
ט שגד ד' גד
כזורים פ'ד
ה מבזוי' פ'ד
זכביעות דף כג
[תוספתא]
זכביעות פ'ג
יא [וכן
סגורין]
יב [פס
איתא
סגורין]

גריין
הש"ס
א גז
לפרים מלין
פ' ת' חס

רבי שמעון בשיטת רבי יוסי אמרה דאמר אף בגמרא דבריו וכו'. אע"פ
דלרבי יוסי היילי תרווייהו היונו משום דתרי מילי קאמר ואידם
פירושו זה לזה אבל הכא מן השעורים הוא פירוש מה שאמר הרי עלי
מנחה וכיון דאף בגמרא דבריו אדם נתפס מבטלים להא דאמר בתחילה

קרוב להאביל. דומה לקדושים: שאינו מקולם לא. וקשי' לרב דאמר
בשר גרידא מיתחלף בפסח: ומשני מקולם אע"ג דלא אמר בשר
לפסח ולא מוזכר עליו את השם אסור אבל שאינו מקולם אמר רבי
בשר זה לפסח אסור משום דנראה כקורא שם: רב אחא מחמי לם

לך קדשים בחוץ מקולם
מקולם לא שנה אמר
מקולם פירש אין לא
לה להא מתני' כרבי
ת בשלמא למאן דתני
מאן דסתני כר' שמעון
עון פוטר שלא התנדב
בינא לרב אשי ומאן
ניחא והאמר רבא ר'
מרה דאמר לאף בנמר
ומדר' שסבר לה כרבי
ה כר' לא רבי שמעון
יבי יוסי סבר לה כר' ש
יוסי נברא רבה הוה או
עוד זו דרש תודום איש
ישאל ועזריה שסברו
לכבשן האשנשו קצו
צפרדעים שאין מצווין
(וי) ובאו [ועילן] כביתך
ותוך אימתי משאר'
סר בשעה שהתנור חם
ת השם על אחת כמה
אמר מיל מלא לכים
ה דאמר רבי יוחנן כל
מדי חכמים וזכה ויושב
(קמלו) כי בצד החכמה
בלילי יוה"כ מדליקין
בבתי בנסיות ובבתי
א' בין שאמרו להדליק
גו' אמר רב יהושע דרש
גו' בין שאמרו להדליק
גו' אחד אמר רב יהודה
חילת ברייתו הוא א"ל
יוחנן עולא הוה רבי
בר כהנא משמאליה
אין מכרכין על האור
חזא ביה כרבה בר בר
מרי דתני ת"ק דר' יוחנן
שאמרו שלא להדליק
מיס אסורים א"ל עדא
לרב איש ואיש

להאכיל קדשים בחי' דאי הוה אהרן עליה הרי זה לפסח אהרן
או בעל אברופין. ומפני היראה: ועוד זו דרש. אליהו גברא דרש
בסוף ספורא להלחוד חכמים להשכר בה: כלל החכמה. במילא
תהנהג. בגמ' מפרש עמאל: גמ' בין שאמר להלך. אותן שנהגו
למנוחא מלכא אהא האומרים להלךין משן דלין ארבע משמ' משתו
ומתאווה לה: יישר. שפיר קארתת מן אהרן ר' יוחנן ולא גרסינן
משמיה דרבי יוחנן הכי: הדר עולא חזא ביה צרבה בר בר חנה
הוא לא אהרן כן אלא אף במולאי יום הכיפורים מברכין עליו ואיל
אמרין להו. משמיס דרבי יוחנן דענה אחר התנא ומכמיס אוסרין
ולא הוכרתי שמו של ר"י על אור במולאי שבת אלא בזה וזה סבורין
דשם אהרן רבי יוחנן: חוה עולא. מן שבוין מדברין של רבה בר בר
הנהג. כלב איש דמסיס ליה בנביא ולא אהרן ולא למא אהרן כד

540

הרי עלי מנחה ואפילו אם אמר חילו
הייתי יודע שאין גורדין כך לא הייתי
גורד כך אלא דהיינו שעמא דרבין
דלויס לאו לשון חששן ולא הוי גדר
פתחתו עמו כי אמר חילו הייתי יודע
וכו' כדאמרין במנחות והסכים
(ק.נ.) כ"ה ראו חנניה מישאל
ועזריה ס"ה מה ראו שלא דרשו ומי
בכה ולא סימות כהן וק' דהא בפרהסיא
היה ומסקין בכהדרין (ד' עד.) דלכוני
עלמא בפרהסיא חייב למסור עצמו
אפילו אמתיה קלה ומפרש' וללס זה
שעשה בכבודגל לחו ע"ז הוה חלל
אינדרטא שעשה לכבוד עצמו ולכך
האמר מה ראו וכן משמע מדכתיב
לחלל את חנניה פלחן וללס דדכהא
לא ככבוד משע' דהאלי דדיה' וללמא
תרי מיני נינהו ואחתי נמי שפיר הא
דאמרין חלו נערוה (דף ג.) לחללי
נגדו לתנייה מישאל ועזריה פלחו ללמא
ואי ע"ז הוה חס ושלוס שהיי משתחוו
למי: ויחוי לשון פלחו לא אחי שפיר
ור"י מפרש מה ראו שלא ברתו שהרי
קודם המשע היו יכולים לברוח כמו
שעשה גיחל כדאמר בתלם (דף ג.)
ג' היו בחלפה חנק

אין מברכין על האור אלא כמובא שבת.
הקשה ה"ר יוסף למה חזן מברכין
בכל שפה שהנהגו ממנו דאסור ליהנות
מן העולם אבל בלא דאסור ומותר להני
מילי כשנופו נהנה אבל שאר הנאה
לא ודע ג' דמברכין על אור השמש בכל
יום היט משום שמחצה שכל יום ג'
ההמשיל מלאילי חסות

בישיבה שר מעלה שנה
 בצל הכסף: **במתני** י מקום שנהנו להדליק את הנ
 מקום שנהנו שלא להדליק אין מדליקין ומדליק
 מדרשות ובמבואות האפלים ועל גבי החולים: **גמ'** ה
 ובין שאמרו שלא להדליק שניהן לדבר אחד נתב
 רבא (נפיש ס) ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ
 ובין שאמרו שלא להדליק שניהם לא נתכונו אלא לה
 אמר שמואל אין מברכין על האור אלא במ"ש הואיל
 ההוא סבא ואיתימא רבה בר בר חנה י ישר וכן א
 חמרא ואויל והוה עקיל ואויל רבי אבא מימיניה ורב
 א"ל רבי אבא לעולא ודא דאמריתו משמיה דר' יוח
 אלא במ"ש הואיל ותחילת ברייתו הוא הדר עולא
 חנה כישות א"ל אנא לאו אהא אמרי אלא אהא א
 רשב"א אימר יוה"כ שחל להיות בשבת אף בטק
 מדליקין מפני כבוד השבת ועני ר' יוחנן בתריה ו
 תהא קרי עליה רב יוסף (על ג) מים עמוקים עצה

מקולם נמי אף על גב דלא בדרך המקדישין הוא הוה ליה קד
לדמי פסח קאמר: גבירא רבה הוה ומפני כבודו לא גזרו עליו יוד
הוה: מם קאו. שלא דרשו (א) וחי צבן ולא שימות צבן: מטיל מל
החכמה ויכנס זה והנחשור מנכסיו: **בבבב** מקום שגברו להדליק
להדליק והנוהגין שלא להדליק לא נתכוונו אלל לדבר אחר להפריש
לאור הנר והאומרים שלא להדליק סוברים כשהנר דולק רואה את
הנר: ודאי לאמירתו כו'. אמת הדבר ששמעתי עליכם שאתם אומ
רים. נסהכל בו בפנים וזעפות כלומר אתם אומרים בשם רבי יוחנן
ודבר חדש הוא שנאמר בו כל היום ועכשיו נהנה ממנו: אלא אה
להדליק את הנר אף ביום הכיפורים שחל להיות בשבת עד מוצאי ש
בעל דבר ברכת האור וצורתו שמו: ערל תהא. זאת תהיה בו אפי
אע עשות ותוא ביה ביטום ופתם דברין שלא אמר לו כלום ו

לה
 ז' מ"י שס
 עוש"ע שס
 כנ"ס
 לו
 ז' מ"י פ"ג
 מ"ס' מיתת
 פסוק כל' י
 עוש"ע ח"ה
 פ"י תרי"א
 לה
 ז' מ"י שס
 עוש"ע שס
 סעף ג
 לה
 ז' מ"י שס
 עוש"ע שס
 כנ"ס ח

מסורת
הש"ס

[illegible]

הגהות
דב"ח

(ח) רש"י ד"ה
 נחם רחל וכו'
 וחי נחם ולא
 ציבור נחם:

ואיש חסיד ילנה. בזמן מה היה בלבו של עולא שהיה מסתכל בו: ואינהו כמאן סבורה. עולא ורבה שלא רלו להודות לדברי רבי אבה: שמא דבר. נוסף: באור ששבת. שהיה בשבת שלק סיום ומכל מקום ממלכת עבירה שבת שלק בהיתר כגון של חיה ושל חולה או נד גדולק מערב יום הכיפורים מצרכין אף במולאי יום הכיפורים דההיא ברכה משום דדבר חידוש הוא לו שלא נהנה מן האור סיום: באור סיולה הסעליס. דנכרע עכשווין אין מצרכין עליו במולאי שבת שלק היא תחילת בריית אור: רבי מפוקר. רבי כסוראס אור מצרכין עליו מיד

(משל פ) ואיש תבונה ידלנה מים עמוקים עצה בלב איש זה עולא ואיש תבונה ידלנה זה רבה בר בר חנה ואינהו כמאן סבורה כיהאדאמ' רבי בנימין בר יפתא' ר' יוחנן א' מצרכין על האור בין במוצאי שבת בין במוצאי יום הכיפורים וכן * עמא דבר מתיבי אין מצרכין על האור אלא במוצאי שבת הואיל ותחילת ברייתו הוא וכיון שרואה מברך מיד רבי יהודה אומר מודרין על הכוס וא' ר' יוחנן הלכה כר' יהודה ל"ק כאן באור ששבת כאן באור היוצא מן העצים ומן האבנים תני חדא יאור היוצא מן העצים ומן האבנים מצרכין עליו

ותני חדא אין מצרכין עליו ל"ק כאן י במוצאי שבת כאן במוצאי יוה"כ רבי טפוקר רבי חיאי מכנסן א' ר' יצחק בר אבדימי אף ע"פ שרבי טפוקר חוזר וסודרין על הכוס כדי להוציא בניו ובני ביתו ואור במוצאי שבת איברי והא תניא ב' דברים נבראו בערב שבת בין השמשות אלו הן באר והמן וקשת כתב ומכתב והלוחות וקברו של משה ומערה שעמד בו משה ואלהיו פתיחת פי האתון ופתיחת פי הארץ לבלוע את הרשעים רבי נחמיה אומר משום אביו אף האור והמרד רבי יאשיה אומר משום אביו אף האל והשמיר רבי יהודה אומר אף הצבת הוא היה אומר צבתא בצבתא מתעבד וצבתא קמיתא מאן עבד הא לאי בריה בדי שמים היא א"ל אפשר יעשנה בדרום ויקבענה כיון הא לאי בריה בדי אדם הא ל"ק הא באור דידן הא באור דנהינס אור דידן במוצאי שבת אור דנהינס בע"ש ואור דנהינס בע"ש איברי והא תניא י שבעה דברים נבראו קודם שנברא העולם ואלו הן תורה ותשובה ונן עדן וניהנס וכסא הכבוד ובית המקדש ושמו של משיח תורה דכתיב (משל פ) ה' קנני ראשית דרכו ותשובה דכתיב (תהלים ז) במרם הרים יולדו וכתיב (ס) תשב אנוש עד דכא ותאמר יצובו בני אדם נן עדן דכתיב (תהלים ז) ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם וניהנס דכתיב (תהלים ז) כי ערוך מאתמול תפתה כסא הכבוד ובה"ט דכתיב (דברים י) בסא כבוד מרום טראשן מקום מקדשנו שמו של משיח דכתיב (תהלים עב) יהי שמו לעולם לפני שמי ינון שמו אמרי חללה הוא דנברא קודם שנברא העולם ואור דידה בערב שבת ואור דידה בע"ש איברי והתניא רבי יוסי אומר אור שברא הקב"ה בשני בשבת אין לו כבייה לעולם שנאמר (תהלים פו) יצא אורא בפני האנשים הפושעים כי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה וארץ בנאה בריה דר' עולא מפני מה לא נאמר כי מוב בשני בשבת מפני שנברא בו אור של ניהנס וא"ר אלעזר אע"פ שלא נאמר בו כי טוב חור וכללו בש יצא (תהלים פ) ורא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד אלא חללה קודם שנברא העולם וארץ דידה בשני בשבת ואור דידן במחשבה ענה ליבראית בע"ש ולא נברא עד מ"ש דתניא ר' יוסי אומר שני דברים עלו במחשבה ליבראית בע"ש ולא נבראו עד מוצאי שבת ובמוצאי שבת נתן הקב"ה דעה באדם טראשן מעין דונמא של מעלה והביא שני אבנים ומחנן זו כזר וצא סתן אור והביא שתי בהמות והרכיב זו בזו ויצא מהם פרד רשבי' ואמר פרד כימי ענה היה שצא (ס) הוא ענה אשר מצא את הימם במדבר ד' דודי' ה' המהות היו אומרים ענה פסול היה לפיכך הביא פסול לעולם שנא' (ס) אלה בנישעיד התורי וכתיב אלה בני צבעון ואיה וענה' אלא מלמד שבא צבעון על אצו הוליד ממנו ענה ודילמא תרי ענה הו אמר רבא אמנא מילתא דשכור מלכא לא אמרה ומנו שמואל איכא דאמרי אמר רב פפא אמנא מילתא דשכור מלכא לא אמרה ומנו' רבא אמר קרא הוא ענה הוא ענה דמיקרא תר"י עשרה דברים נבראו בע"ש בין השמשות אלו הן באר ומן וקשת הכתב והמכתב והלוחות קברו של משה ומערה שעמד בה משה ואלהיו פתיחת פי האתון ופתיחת פי הארץ לבלוע את הרשעים וי"א אף מקלו של אהרן שקדיה ופרחיה וי"א אף המזיקין ויש אומרים אף בנדר

מסורת
הש"ס
א [נכנסת מש
זכ"ל]
ב חנות כ"ס
מ"ז [ע"פ]
מ"ז [ע"פ]
כ"ח
ג נדר"ל
ד [נדר"ל כד]
ה חנות קד
ו ע"פ כחוס'
ז ד"ס דוכר'
ח חצרות מ"ס
ט כסא ספרין
י כ"כ דף קד
יא [ספ חיתא]
יב כסא וס'
יג כסא
יד כסא
טו כסא
טז [נכנסת מש]
יז כסא
יח חנות מ"ס
יט כסא
כ [נכנסת מש]
כא עין פד פכר'
כב [נדר"ל]
כג עיוקין יע

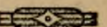
נדר
הש"ס
א [נדר"ל]
ב חנות כ"ס
מ"ז [ע"פ]
מ"ז [ע"פ]
כ"ח
ג נדר"ל
ד [נדר"ל כד]
ה חנות קד
ו ע"פ כחוס'
ז ד"ס דוכר'
ח חצרות מ"ס
ט כסא ספרין
י כ"כ דף קד
יא [ספ חיתא]
יב כסא וס'
יג כסא
יד כסא
טו כסא
טז [נכנסת מש]
יז כסא
יח חנות מ"ס
יט כסא
כ [נכנסת מש]
כא עין פד פכר'
כב [נדר"ל]
כג עיוקין יע

נדר אלה בני צבעון ואיה וענה' אלא מלמד שבא צבעון על אצו הוליד ממנו ענה ודילמא תרי ענה הו אמר רבא אמנא מילתא דשכור מלכא לא אמרה ומנו שמואל איכא דאמרי אמר רב פפא אמנא מילתא דשכור מלכא לא אמרה ומנו' רבא אמר קרא הוא ענה הוא ענה דמיקרא תר"י עשרה דברים נבראו בע"ש בין השמשות אלו הן באר ומן וקשת הכתב והמכתב והלוחות קברו של משה ומערה שעמד בה משה ואלהיו פתיחת פי האתון ופתיחת פי הארץ לבלוע את הרשעים וי"א אף מקלו של אהרן שקדיה ופרחיה וי"א אף המזיקין ויש אומרים אף בנדר

מד
א מיימן ס"ד
מח' קיש ס"ז
סמג ע"ב יח
ט"ז ס"ח
סימן פ
ספ"ג ג
מה
כג מ"ח פ"ח
מה"י י"ט
ה"כ י"ט ס"ג
לח"ן ע"ה
ט"ז ע"ה
ס"ה תפ"ח ס"ה

מסורת

הש"ס
א ברכות ד' יז
ב ס"ד ד' י"ז
ג [לש"ל נ"ח]
ד [יבמות י"ג]
ה שביעית פ"ב
[מ"ז]
ו ד' י"ז
ז י"ז
ח ד' י"ז
י כותב פ"ג
יא מ"ק ד' י"ג
יב [כ"ג]
יג דבר ש"ל ד' י"ז
יד מ"א
טו [כ"ג מ]
טז מנחות ס"א

הנהגות

הב"ח
(א) רש"י ד"ס
תנא קולי וכו'
תנא אין תנא
בא"ל קל ב"ל
ומי' ק"ל מתקן

גליון

הש"ס
(א) תנא קולי
קולי קתני ע'
מ"ד מ"ז ע"ב
ח"ס ח"ס
דתי' וע"ן
ע"ב ע"ב
מ"ד דמטע"י

תנא קולי קתני. כל הני אין בין חד תנא אמרינן וקולי קולי
נקט ברישא תנא (ח) אין בין תשעה באב קל מיום הכיפורים לכתחילה
אלא שנה ספיקו כו' וסיפא תנא אין תשעה באב קל מתענית ליבור
לא לענין מלאכה ובחומרי דחמיר תשעה באב מתענית ליבור
לא איירי הכא דתידוק מיהא זה וזה
סוף ולעולם לענין רח"ל מ' באב
חמיר: ליטול לו את השם. כתר
פרישות וירא' חטא שאינו יכול לבטל
הימנו מלכו' שמים אפילו לילה אחת
לא כל הרולס ליטול יטולו דמיוחיו
כיוהרא ומחין צידים: מוחלפת
השעה. תנא שסודק טעם בהחמ
מין והחלף שיעתו: אמרי מלאכה
לית ליה. הרואה אותו בשלל חומרים
אין לו מה לעשות ולא מיוחיו ככוס
בו איסור: ברתנ' בלילה. אור
לי"ד: ג' מ' מעיקרא תנא מנהגא.
תנא במנהג: ולבסוף תנא איסורא.
דקתני בית שמאי חסרין דמשמע
בכל מידה: מה ראייה יסודם וגליל
לכאן. ח"ף כל מקום שנהגו היתר
היתר נהגו איסור איסור: מכלל
דרכי יסודם איסורא קאמר. דבני
יסודם מתירין ובני גליל חסרין דלי
מנהגא קאמר מאי פלוגתיה דר"מ
הא רבי יסודם נמי הכי הוה אמר
בגליל הוה נהגין בו איסור' שהחמירו
על עמלן וביסודם נהגין בו היתר:
וסבר רבי יסודם מותר. דקאמר
בני יסודם מתירין: המכנס. מבין
תבואת ז' דגן: בשלש עשר. ציטון
מפרס ואולי שלשה עשר אחאי נקט:
ונעקרה צידו. הסיבות עלמה
נעקרה צידו שורשם מן החק' וכל
לחזור ולשולח: שותלם במקום
הטיט. שתמסר ליקלט קודם העומר
שהעומר מתיר את הכשרין אבל
הש"ס אין חסר העומר חסרין משום
חדש עד שיבא עומר הבא: הגריד.
יבש שאינו ממסר לקלות: מנכס
בשלש עשר קתני מנכס בארבעה
עשר לא קתני ומ"ס נקט שלש עשר
ולא קתני ארבע' עשר אי משום דלא
מיקלעא לפני העומר הקרב בששה
עשר מכדי שמעין לרבי יסודם כו'
בפ"ק דר"ס (דף י): ואי ארבעה
עשר מותר במלח' יניקו' ארביסר
נמי דהא איכא מקל' ארביסר וחמיסר
כוליה ומקל' שיתסר עד שעת
הקרבנות בגליל סנו. שלא היו עושין
מלאכה כל עיקר בארבע' עשר ובהן
כשנים משנה זו: והא איכא לילה.
ומאי למתני המנכס לילי ארבעה
עשר: כבית שמאי. דמתניתין דתנן
הליל' בית שמאי חסרין: ה"ג רבינא
אמר לעולם צידה ודקשיא לך
ליתיה בארבעה עשר ובהשרש חד
מקל' אמרין תרי מקל' לא אמרי'
לענין השרש חד מקל' היום ככולו
חסרין אס' היום מנכס בין השמשות
של כניסת ארבעה עשר הוה אמרי'
דקלטה בארבעה עשר שלם ובחמ"ס
עשר שלם ומקל' ששה עשר אבל
תרי מקל' כגון מנהג בארבעה

קולי קתני. בלא דר' אלעזר דאמר להוביש' אצטנו במים צ"ל
קולי קתני דהא בתשעה באב לכל ה"ס כל גוטו חסור
אפי' בלוגין ובתענית ליבור מותר בלוגין כדמוכח בפ"ק דתענית (ד' יג):
אמר רבי מאיר מה ראייה יהודה וגליל לכאן. לרבי מאיר דאית
ליה דהוי מנהגא קשבר דלא נחלקו
כ"ס וכו' בדבר זה דמנהגא לא
שייך פלוגתא דליתוי הוי נהוג:
מדקאמר ר"מ מנהגא מכלל דרבי
יהודה חסורא קאמר.
אמתניתין ליכא למידק הכי מדקאמר
ח"ק מנהגא מכלל דהכמים חסורא
קאמרי דמתניתין איכא למימר דתריסרי
סברי מנהגא וכו' חכמים לח"ק למה
אחת סתם דברין והלא אחת יכול
לפרש דברין ולבאר דבגליל אין עושין
וביהוד' עושין וברייית' לא שייך לפרש כן:
כל הרכבה שאינה קולעת. וא"ת
א"כ למה אינו שותלם במקום
הגריד אי קלטה עד שלשה ימים שרי
לה עומר ואי לא קלטה שוב לא תקלט
ואינו צריך היתר כמו חטאי דכדא ח
ויש לומר דמקום הגריד מחמת קלטה
יותר מנ' ימים א"כ יש לחוש כשיראה
שלא תקלט שיתל' אותה במקום
הטיט חסר העומר:
ומאי אפילו אפילו הני נמי דוטרין.
הוה מלי לשנויי כדבשמיך
אפילו הני נמי דלצורך המועד מיגמר
אין אתחולי לא אלא ניהא ליה
לצידיה שלא יפסדו מנהג כלל דהשתא
מלי למימר דלצורך המועד אתחולי
נמי מתחילין:
עולי

תנא קולי קולי קתני*: וכלל מקום ת"ח וכו':
א למימרא דרשב"ג סבר לא חיישינן ליוהרא
ורבנן סברי חיישינן ליוהרא והא איפכא שמעי'
להו דתנן ב' התנא אסירצה לקרות קריאת שמע'
לילה הראשונה קורא רשב"ג אמר לא כל
הרצה ליטול את השם יטול אמר ר' יוחנן
מוחלפת השיטה רב שישא בריה דרב אידי
אמר לא תיפוך ורבנן אדרבנן לא קשיא הכא
ביון דכולי עלמא עבדי מלאכה ואיהו לא
עביד מיחוי כיוהרא אבל התם ביון דכולי
עלמא קרי ואיהו נמי קרי לא מיחוי כיוהרא
דרשב"ג אדר"ש בן גמליאל לא קשיא התם
הוא דבעינן כוונה ואנן סהדי דלא מצי כוונה
דעתיה מיחוי כיוהרא אבל הכא לא מיחוי
כיוהרא אמרי מלאכה הוא דלית ליה פוק חזי
י כמה בטלני איכא בשוקא: ברתנ' וחכ"א
ביהודה היו עושין מלאכה בערבי פסחים
עד חצות ובגליל לא היו עושין כל עיקר
ד הלילה ב"ש אוסרים וכו' מתירין עד הנץ
החמה. ג' מעיקרא תנא מנהגא ולבסוף
תנא איסורא אמר ר' יוחנן לא קשיא הא
ר"מ הא ר' יהודה דתניא אמר רבי יהודה

ביהודה היו עושין מלאכה בערבי פסחים עד חצות ובגליל אין עושין
כל עיקר אמר לו ר"מ מה ראייה יהודה וגליל לכאן אלא מקום שנהגו
לעשות מלאכה עושין מקום שנהגו שלא לעשות אין עושין מדקאמר
ר"מ מנהגא מכלל דר' יהודה איסורא קאמר וסבר ר' יהודה י"ד מותר
בעשיית מלאכה והתניא ר' יהודה אומר המנכש בשלשה עשר ונעקרה
בידו שותלה במקום הטיט ואין שותלה במקום הגריד בשלשה עשר
אין ביד לא מכדי שמעינן ליה לר' יהודה דאמר ה' כל הרכבה שאינה
קולטת לשלשה ימים שוב אינה קולטת ואי ס"ד י"ד מותר בעשיית
מלאכה למה לי שלשה עשר והאיכא ארביסר וחמיסר ומקצת שיתסר
אמר רבא בגליל שנו והאיכא ליליא אמר רב ששת כבית שמאי רב
אשי אמר לעולם כב"ה לפי שאין דרכן של בני אדם לנכש בלילה
רבינא אמר לעולם ביהודה ובהשרשה חד מקצת היום ככולו אמרי'
תרי מקצת היום ככולו לא אמרי': ב' תנ' ד"מ אומר כל מלאכה
שהתחיל בה קודם ליד גומרה ביד אבל לא יתחיל בה בתחלה בארבעה
עשר אע"פ שיכול לגומרה וחכ"א י' שלש אומניות עושין מלאכה
בערבי פסחים עד חצות ואילו הן החייטין והספרים והכובסין ר' יוסי
בר יהודה אומר אף רצענין: ג' איבעיא להו לצורך המועד תנן אבל
שלא לצורך המועד אפילו מיגמר נמי לא או דילמא שלא לצורך
המועד תנן אבל לצורך אתחולי מתחילין או דילמא בין לצורך המועד
בין שלא לצורך מיגמר אין אתחולי לא ת"ש אבל לא יתחיל בתחילה
בי"ד אפילו צילצול קטן אפילו שבכה קמנה מאי אפילו לאו אפילו
הני דלצורך המועד מיגמר אין אתחולי לא מכלל דשלא לצורך מיגמר
נמי לא גמרינן לא לעולם דשלא לצורך מיגמר נמי גמרינן ומאי אפילו
אפילו הני נמי דוטרין ניהו דסד"א התחלתן זו היא גמר מלאכתן
נתחיל בהו נמי לכתחילה קמשמע לן: תא שמע ר' מאיר אומר כל
מלאכה שהיא לצורך המועד

עשר דמיבעיא לן למימר תרי מקל' לא אמרי': ברתנ' שלש אומניות עושין מלאכה. ככל מקום
לצורך המועד תנן. הא דר"מ: או דילמא שלא לצורך המועד פקע. ומשום סכי פין
מסתלין אבל לצורך המועד אפילו אתחולי נמי שרי כו': לילול. בנדייל לחגור: שבעה. על הראש:
גומרה

כאל גורו רבנו מיממשי משה המסד שבו ב. גמס ב פמי למיכל מיניס:

(ח) גמ' להסיר
 לה כח-חין
 (ב) רש"י ד"ס
 ולא כיו
 מפסיקין כן
 אחד שאהבת
 ר"ל חן
 מאריכו דער
 גסאריך - חן
 חתבת אה"פ
 מתקן

מֵהָאֵן שֶׁמֵּעַת לִישׁ. דְּנִקְטָ לִישׁ

מהלוקות בשל מכבדות. פ"ה כולה שמעתא בנתנשו ב"ס ודוקא בשל מכבדות דאיכא נמי מחובבות גזרו רבנן שמא יסלם ויתלוש וקשה נהי ללא גזרו בני יריחו בשל מכבדות שמא יעלה ויתלוש תיפוק ליה שמשחמם במחיבר דלסוף לית להו הא דתנן (ביבא ד' לז)

אחרי ד"ה מותר הא קשיתם באלין
בדאמר בכירה (דמ"ה.) אין מניחין
בר על גבי דקל שמה ישתמש באלין
בשעת נטילתו וכן משמע בעירובין
(דף ק.) ובמה דוכתי וצור ללא גיט
הקרקע דאשרינן בבינה (דף ג.) משום
פירות הנוטריין וליכא לאוקומא בפחות
מג' טפחים דמותר להשתמש דמג'
מג' לפטוי בזבין הכיפין אין פחות
מג' טפחים ליותר וגרזה לר"י דשמשא
אחריי בתלושין מעייט במכבדות
ובכיפין ומנמיס שם בין השמשו וקאמר
מחוקק בשל מכבדות דרבנן אסרי
אס' נפלו להר"ק ב"ט כיון דמכבדות
איכא נמי מחוברים גורין שמה יעלה
ויתלוש כיון דבין השמשות היו על
האילן אע"פ שכן תלוש וכו' ירשו
אל גזר כיון דהלש מעייט אבל
בשל בין הכיפין הוזאל ולא היו שם
מחוברים ליכא למיגזר אטו שמה יעלה
ויתלוש ממקום שלא נכרו והשתא א"ס
דלא דמי לביכא דבתלש שטלד ב"ט
גורין וזכזה בפתחא מעייט וקא
תימא איך יכירו בין אותם שנכרו
אחמול לאותם שנכרו היום ושם
הכיפין לגזר מן המכבדות ופרקי מן
האילן יניחו כיון דהיו בין השמשות
על הגזר ולא היו ראויות ליניעל שלא
ישתמש באלין וזכורשלימ דס"פ פריך
במה אכן קיימין איך בנכרו מעייט
ד"ה מותרים ואי ב"ט ד"ה אסורים
אלא כמה קיימין כהם פטוים דבסתם
לא שייך למיגזר שמה יעלה ויתלוש
אלא דוקא בנכרו ודאי ב"ט והיכא
דנכרו ודאי ב"ט אס' בשל בין
הכיפין אסור ופרקי וזה מוקלד נינהו
ס' סק מוקלד נינהו אבל מ"מ קשה
דתיפס ליה ששתמש במחבור:

דַתָּנָן ר' יהודה אומר אם לא היתה
נבילה מע"ש. תימיה הא הכס
לא הוי מוכן לאדם דחסיר לטושה
בשבת ומפרש ה"ר יוסף דממשה: יתיר
דייק דלא הו"ל למיתני לפי שנית
המוכן כיון דכבר תנא איסורא אלא
אפילו הוי מוכן באין מוקדא מחמת
איסור לא הוי מוכן לשלבים ור' מפרש
מוכן לאדם היינו שמומח לגבילת אדם
ומע"ש דהיינא ראוי לאדם לחזות שבת
היינו מחמת איסור ולא מחמת הקדא
שלא איתא דהיינא רובא שיהיה זה אדם וגל

אמרינן עמידה לאדם כעמידה לכלל
מוקף מהחם חסור כי יש דברים
מזכר לכלים אלא אדרבה לפי שמתחיל
מזכר מורכב, אפילו חי לא שרי
יפלה ויחליט דלא מני למימר
אז שייך בה למימר חי לזו משום גזיר
וצר ושדה דכתיבי מהידי בקרס
דדמי לא אשכר דחשיב חזק גיטול
בקרס לא חקנויה דדריש בח"כ
חזק ופגור גידולו מן הארץ חף כח

תחולין דף קי.
 מכת דף קט.
 ב בלא ד' כו.
 ו דף י.
 [ביאה ס]
 בשבת דף פח.
 נדה דף נ.
 פילה ס"א
 [מ"ד]
 ד' תוספת' ס"ב
 ה מסכת' ס"א
 מסכת כדברים
 וליכא
 דף קכ
 למוקמי בתת'
 פד ליתר וזאת
 כך ועוד דלא
 גרס כו' עד
 פירוש כוונתין
 וזמ"כ וגרס'
 וזמ"כ

הגהות
הב"ח
(ה) גמ' ח"ל
דבה וסא
מקלות בינה

אָרײַ מ׳טױ שאַמרו חכמים אין פּיאָה לירק. וואָס מ״מ ליפּער
ממעשר מ׳טױ שהפּקדוּס והפּקד פּסור ממעשר וי״ל כב״ה
דאמרי בנח׳ פּיאָה [פ״א] איז הפּקד פד שיופּקד לעניים ולעשירים
בשמיטה וילקטו (בירושלמי) משמיטה דכתיב תשמטנה גטסחה מה

יטא תלתא תנאי הוו לא תרי תנאי הוו ותנא
 קמא דר' שמעון ^והיינו ר' יוסי ותנא קמא
 דר' יוסי היינו ר' שמעון ומאי אף אקמייטא
 תר' * בן ברהיין נתן פיאח לירק וכא אבין
 ומצאן קענייס שהיו מעוניין ירק ועומדין על
 פתח הגינה אמר להם בני השליכו מעליכם
 ואני נתן לכם כפלים במעושר לא מפני
 שעניי צרה אלא מפני שאמרו חכמים אין
 נתנן פיאח לירק למה ליה למימרא להו לא
 מפני שעניי צרה כי היכי דלא לימרו דחויי
 קא מדחי לן תר' ב בראשונה היו מניחין
 עורות קדשים בלשכת בית הפרה ולערב
 היו מחלקין אותן לאנשי בית אב והיו בעלי
 זרועות נוטלין אותן בזרוע ^ה התקינו שיהיו
 מחלקין אותן מערב שבת לע"ש דאתיין
 כולתו משמרות ושקלן כהדדי ועדיין היו
 גדולי כהונה נוטלין אותן בזרוע עמדו
 בעלים והקדישום לשמים אמרו לא היו
 ימים מועמים עד שחיפו את ההיכל כולו
 במבלאות של זהב שהן אמה על אמה
 כעובי דינר זהב ולרגל היו מקפלין אותן
 ומניחין אותן על גב מעלה בהר הבית כדי
 שיהיו עולי רגלים רואין שכלאכתם נאה ואין
 בה ^ג דלם ^ד תנא אבא שאול אומר קורות
 של שקמה היו בדיחוי והיו בעלי זרועות
 נוטלין אותן בזרוע עמדו בעלים והקדישום

[illegible]

מסורת
הש"ס

[illegible]

הדרן עלך מקום שנהגו

אחוי בדיה אי גדיא יאי יסק לתמידא אמר מלכא הואיל ולא הרי ליה
אימתא דמלכותא ניפסקו לימיניה יהב שוחד ופסקיה לשבאליה שמע
מלכא ופסקיה לימיניה אמר רב יוסף (*) בריך רחמנא דאשקליה
ליששכר איש כפר ברקאי * למיטרפסיה מיניה בהאי עלמא אמר רב
אשי יששכר איש כפר ברקאי לא תנא מתניתין ב דתנן ר"ש אומר
כבשים קודמים לעזים בכל מקום יכול מפני שמיבחרין במינן ת"ל
(ויקרא ד) אם כבש יביא קרבנו מלמד ששניהן שקולין באחד רבינא
אמר אפילו מקרא נמי לא קרא דכתיב (שם ג) אם כבש אם עז אי
בעי כבש לייטיה אי בעי עז לייטיה:
הדרן עלך מקום שנהגו וסליקא לה פסח ראשון
על הכתוב רמז מובחר בזה מזה שמעת מינה ששניהן שוין: הדרן עלך מקום שנהגו וסליקא לה פסח ראשון

סדר והלכות קרבן פסח ראשון בקצרה

אחוי בדיה אי גדיא יאי יסק לתמידא אמר מלכא הואיל ולא הרי ליה
אימתא דמלכותא ניפסקו לימיניה יהב שוחד ופסקיה לשבאליה שמע
מלכא ופסקיה לימיניה אמר רב יוסף (*) בריך רחמנא דאשקליה
ליששכר איש כפר ברקאי * למיטרפסיה מיניה בהאי עלמא אמר רב
אשי יששכר איש כפר ברקאי לא תנא מתניתין ב דתנן ר"ש אומר
כבשים קודמים לעזים בכל מקום יכול מפני שמיבחרין במינן ת"ל
(ויקרא ד) אם כבש יביא קרבנו מלמד ששניהן שקולין באחד רבינא
אמר אפילו מקרא נמי לא קרא דכתיב (שם ג) אם כבש אם עז אי
בעי כבש לייטיה אי בעי עז לייטיה:
הדרן עלך מקום שנהגו וסליקא לה פסח ראשון
על הכתוב רמז מובחר בזה מזה שמעת מינה ששניהן שוין: הדרן עלך מקום שנהגו וסליקא לה פסח ראשון

מצות עשה לשחוט קרבן פסח ב"ד בניסן אחר חצות ב"מ בעזרה.
ואם ואשה היבדו במלואו זו ד. וכל מן הכבשים או מן העזים וכל
בן שנה ה ומי שביטלה במזיד והוא טהור ובדרך רחוקה לא היה חייב כרת:
ולא יהיה כות חמץ כבית שם ח' מהממעסקים ואם היה חמץ כרשות ח'
מהם לוקה והפסח כשר. ו לכתחלה צריך לשחוט אותו אחר התמיד של בין
הערבים והקטרת והטבת כרות ח' ובחול נשחט התמיד ב' ומחלה וקרב
בח' ומחלה (ב' ובשבת) נשחט ב' ומחלה וקרב ב' ומחלה והפסח אחריו
הפטורין מקרבן רחיייה פטורין מפסח (ח' פסחים דף ג:) י ומלוא
לכתחילה להלך כל העם שעשו הפסחים ל' כחות בעזרה וכל כת לא פחות
מל' בני אדם. נכנסה כת ראשונה עד שנתמללה העזרה ונעלין הלהות
וסוסיין ואם נמלא ב' מ' או טריפה שוחטין אחר חפ' בשבת חפ' מחה עד
שיכשיר ח' או עד שתחשך וידעה לפסח ב' שהרי חנוס הוא יא ויהא ח'
ממרם בדמו שלא יקרוש עד שזורק דם התמיד יב והלויס קראו את ההלל
בשיר כל זמן שחיוטה והקרב והאם נמרו ההלל ועדיין לא שלמו הכת מלהקריב
שונים ואם שני ולא שלמו מלהקריב משלשין ומשולם לא שלמו. ועל כל קריאה
וקריאה תוקעין ג' תקיעות בחלוצות תקיעה תרועה תקיעה (על כל פסח
היו ט' תקיעות ומנין הקריאה והתקיעות מפורש בסוכה דף נד. ובתוס' יג)
והכניס עוזרים שירות שירות ובידיהם מורקי כסף ומורקי זבב שורה
שכולה כסף כסף ושורה שכולה זבב וזבב ולא היו מעורבין משום נוי. ולא היו
למורק גוליס כדי שלא יחושו ויקרוש הדם שחט השוחט ויקבל הכתוב ויחוש
לחבירו וחבירו לחבירו עד שיגיע הדם אלל הכהן הקרוב למזבח וישפכו
שפיכה אחת כנגד היסוד. חור ויקבל מזרק ח' מלא ויח' החור הירקן.
והח' חולין הנעלים הפסח בנוסמרות של כדול שהיו קבועין בכתלים
ובעמודין ומי שלא מלא מקיס לתלות לקח ממקלות דקיס והלקיס שבי שם
והניחו וכל כתבו ועל כתף הכירו ותולה ומפסים. ומפשיטין את כולו וקורעו
וממחה את קרבי עד שמסיר מהן הלוואה והפרש' ומוליא האזוזין והם
החלב שעל הקרב ויוותרת הפכד וב' כניס' והחלב שעליהן והחלוצים לעומת
הזונה ונותנס בכלי שרת ומונחן ומקטירן הכהן ע"ג מוצב כל פסח בשני
עליון. ואחר להביא האזוזין ידיו מזה. נשחא הכשר ונודע לו קודם וירקו
ח'ע' ש'אזוזין פטורין לא יזרוק הדם ואם זרק לא הורגה ואם נודע לו אחר
הזריקה הורגה. נעמא האזוזין והכשר קיים וזרק הדם והכשר נאכל לערב.
נעמא הכעלים כל הכבורה חסר שנשחט לא יזרוק ואם זרק לא הורגה
וחייבין בפסח שני: כל שפסלו בנפשו ישרף מיד. בדם או בבעלות חסור
לזרין וח' ישרף (מיד). שלמו מלהקריב פותחין דלתות העזרה ויואלת
כת רחשונה ונכנסה כת שניה וילת שניה נכנסה שליטת כמעשה הראשונה
רך מעשה שניה ושלשית. שלמה כח ג' וילת רוחלים העזרה חפ' בשבת. חל
י' כבשת. מעשהו כמעשהו בחול לפי שקבוע לו זמן וז' לעשותו קודם
השבת חל מה שהיה אפשר לעשות קודם השבת כגון הבאחו מחול לחסום
והחיתת יכלתו בכלי אש היכלת לא וכדומה אסור או מה שאפשר לעשות
אחר השבת כגון הדחת קרבו ולליתו וכדומה יד' אינו דומה שבת שבת
ולא הביא השכין בע"ש אם לא הקדישו עדיין ויהיו בין קרני הכבש או
בלמרו ומכשיו עד שמביאו לעזרה ומקדישו שם והואל וקבוע לו זמן. ובשבת
לבד שחין להקריב והאזוזין כל הלילה לפי שחלבו שבת קרבן ב"ט:
שלמו מלהקריב בחול בעל הזבח נוטל פסחו עם העזר ומביאו לביתו
בירושלים ובשבת לא היו שחין להוליך פסחיהן לבתיהן חלל כח ח'
חלוצין בפסחיהן ויושבין בבית ובת ב' ויבשת בחיל וזה ג' עומדין
במקומן בעזרה ושוחים הכל עד מ"ש: ורא"ה ב' לביא ב' וז"ל
ללחו נוטל אותו כולו שלא יחסר חבר ממנו ותוחכו מחור ע"ז עד בית
נקבותיו בשביר של עץ רמון וחולתו לתוך העזר שלא יגע בהרסות העזר
והם למטה ודבריו ובני מעיו הוא לו ואין לזלזל אותו בחגור שנתקן האם
או על גבי כל חבן כלו חל ומתכת לפי שצריך להיות ל' אש ולא ע"ה דא'
ואם היה הכלי מוקבט שטולט ב' האור לזון עליו. ואסור להחלוט ע"ה דא'
חצי ל' ומבוטל אפי' לאחר לליתו ומותר לסוך אותו בשעת לליתו או
לעכל בשעת חליתו במי פירות חוץ ממנו: ורא"ה ב' בללחו וחולט לערב
והדחת הכשר וחולט ומותר לעלמות מן הפרק ומפסק: אם ראה וכשיגיע
לניד הכהן מוליך ומניחו עם שאר הגידן והעלמות והקדמות שיזליץ
בשעת חלילה. ולא יחבל ממנו כות בית גלי מפס'. וכל החולט מן הפסח
איש חולט חלל בהכרזה אחת ואין עונשין ממנו מן ההכרזה שחלל כס

גילוי
השם

אמר ר' יוחנן
פרקי דר' יוחנן
פסחים ו' ע"ב
ק"ה פ"ב

רש"י ד"ס
 אלא חמור רבא
 דהינו מחלי
 סבב וכי
 דש"י פסכת
 ד"ס ע"ב ד"ס
 מנחה גדולה
 ז"ל"ע מסוגיה
 דיומא דף כח
 ע"ב ורש"י
 לקמן דף ז"ל
 ע"ב ד"ס ע"ז
 נעלין:

א כ"ק ד' ק"א.
תמיד ד' כח:
מנחות ד' מט:
ב יומא ד' ג:
ג ד'
פסחים ד' ק'
[כ"מ נה]
זכרים ק'.
פ' בתים
כ"מ נה
וע' ברכ'
תננות ק'
ד"ס העולה

דברי הכל ה"א. ובין בחול ובין בשבת דקתני במחנה לא קאי ארישא אלא אערב הפסח והא דקאמר דברי הכל ה"א היינו כלומר דמנינו למימר דברי הכל לפלוגתא דהך ברייתא דקיימין עלה אכל איכא שני ברייתות דמיימי בסמוך דפליגי בהדיא בשבת דערב פסח

אי לא חיישינן נייעבדיה בשש ומחצה קא סבר מוספין קודמין לבזיכין עביד להו למוספין בשש ובזיכין בשבע ועביד ליה לתמיד בשבע ומחצה מתקיף לה רבה בר עולא מידי כסידרו בחול כך סידרו בשבת בערב הפסח דברי רבי ישמעאל קתני כך סידרו בשבת סתמא קתני אלא אמר רבה בר עולא הכי קתני כסידרו בחול דעלמא כך סידרו בשבת דעלמא דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר כסידרו בערב הפסח דעלמא כך סידרו בשבת דעלמא ומתניתין דקתני בין בחול בין בשבת דברי הכל ה"א במאי קמיפלגי בגזרת נדבות ונדריים קמיפלגי רבי ישמעאל סבר גזרינן שבת אמו חול ורבי עקיבא סבר לא גזרינן אי לא גזרינן נייעבדיה ב' ומחצה קסבר מוספין קודמין לבזיכין בשש ובזיכין ב' ועביד ליה לתמיד ב' ומחצה מיתיבי תמיד כל השנה כולה קרב כהלכתו נשחט בשמונה ומחצה וקרב ב' ומחצה ובערב הפסח נשחט ב' ומחצה וקרב ב' ומחצה חל להיות בשבת כחל להיות בשני בשבת דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר כסידרו בערב הפסח בשלמא לאביי נחא אלא לרבא קשיא אמר לך רבא לא תימא כחל בשני בשבת אלא אימא בשני בשבת דעלמא מיתיבי חל להיות בשבת כסידרו כל השנה כולה דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר כסידרו בערב הפסח דעלמא בשלמא לרבא נחא אלא לאביי קשיא אמר לך אביי לא תימא כסידרו כל השנה אלא אימא כסידרו כל השנים כולן דברי ר' ישמעאל ר"ע א' כסידרו עה"פ שחל להיות בע"ש ת"ר מנין שלא יהא דבר קודם לתמיד של שחר ת"ר (ויקרא ו) וערך עליה העולה מאי תלמודא ב אמר רבא (ס) העולה עולה ראשונה ומניין שאין דבר קרב אחר תמיד של בין הערבים ת"ר (ס) והקטיר עליה חלבי השלמים מאי תלמודא אמר אביי עליה שלמים ולא על חבירתה שלמים מתקיף לה רבא אימא שלמים הוא דלא נקריב הא עולות נקריב אלא אמר רבא השלמים עליה השלם כל הקרבנות כולן ת"ר תמיד קודם לפסח פסח קודם לקטרת קטרת קודמת לגרות יא אחר

ט"י מן השנה אי נמי למימרח דאפי' בהקטרה דלא תנן ככל התדיר תמיד של שחר קודם אך קשה דאמאי אישטריך העולה ומלכד תיפוק ליה דתמיד קודם למוספין דבתמיד כתיב בבקר ומוספין כתיב ביום דמשמע דעומו של יום ולמאי דאמרין בהתכלת דליכא עיכובא בהקדמה לתמיד אפי' דאמר ר' בריה עירובין (דף כ.) שלמים ששחטן קודם פתיחת דלתות ההיכל פסולים ושחטו פסח אהל מועד בזמן שכן פתוחין ולא בזמן שחטן קודם תמיד של שחר לא הוו פסולין והא דתני בתוספתא דמכילתין (פ"ד) כל הקדשים שהקריבן קודם תמיד של שחר או שעיכבן אחר תמיד של בין הערבים פסולין שאין לך קודם לתמיד של שחר אלא קטרת ואין לך שמתעכב אחר תמיד של בין הערבים כו' האי פסולין היינו מדרכין [ועי' תוספות עירובין כ. ד"ה שלמים ותוס' יומא כ. ד"ה אלא ע"ש היטב שכתבו להדיא אבל לטון החופפתא משמע דלפילו זרק הדם כדיעבד ועשה כל מזה אפי' פסולין דקתני שהקריב ולא קתני ששחטן ואי מדרכין אפי' פסולין כו']

אי לא חייש נייעבדיה בשש ומחצה. דהא הפסחים מרובין ובשבת לא צ"ע לאחוריה משום נדרים ונדבות: קסבר מוספין קודמין לבזיכין. ועל כרחיך בזיכין בשבע ואין פנויון בה: בעלמא. כל ימות החול בשמונה ומחצה: כך סידרו. בשבתות של כל השנה ואפי' דליכא נדרים ונדבות חיישין לסרך נדרים דחול דילמא אחי למיסרך ולמיעבד בחול נמי בשבע ומוספלי נדרים ונדבות של אחריו: ר"ע אומר. כל שבתות השנה הוא נשחט בשבע ומחצה כסידרו ערב הפסח דלא גזרינן משום חול: דברי הכל ה"א. דר' ישמעאל ורבי עקיבא לא חייבי בערב פסח כלל וכמתניתין כסידרו להו בין בחול בין בשבת: נייעבדיה בשש ומחצה. דהא זריזין מקדימין למלות: קסבר מוספין קודמין לבזיכין גרסינן: כחל להיות בשני בשבת. ערב הפסח שהתמיד נשחט בשבע ומחצה: בשני בשבת. חד מימות החול נקט וזאת דאמר יומא קמא דשבתא דחוי לארביסר נקט וחד בשבתא לא חוי לארביסר דלא דר' פסח ולאו מילתא ה"א שסרי על פי הראייה היו מקדשין ור"ע אומר כסידרו ערב הפסח גרסינן וכו' לא: בשלמא לאביי נחא. דמקאמר רבי ישמעאל חל להיות בשבת כחל להיות בשני בשבת על כרחיך כסידרו ערב הפסח דקאמר ר"ע בע"פ שחל להיות בע"ש קאמר: אלא לרבא. דקאמר רבי ישמעאל למיכמר בישראל חייש וכסידרו בחול דעלמא קאמר הא קתני הכא כחל להיות בשני בשבת: אלא אימא כ' בשבת. שאינו ערב הפסח דהיינו בשמונה ומחצה דחיישינן למיכמר בישראל: כסדר כל השנה. היינו בשמונה ומחצה דחיישינן למיכמר בישראל: כל השנים. שערב הפסח חל בחול דשחטניהו ב' ומחצה ור"ע אומר כסידרו ערב הפסח שחל להיות בערב שבת: מניין שלא יהא דבר. נקטר במערב' משעטרי' שחטניהו קודם לתמיד של שחר ת"ר וערך עליה בחר ובער עליה הכהן כתיב דהא סידור מערכה: מאי תלמודא. דהאי העולה אמתיד של שחר קאי: העולה עולה ראשונה. מדלא כתיב וערך עליה עולה אלא העולה הכי קאמר וערך עליה מיד העולה הששונה האמורה תחילת לכל העולות והיינו עולת תמיד דפרשת קרבנות ג [בפרשת פנחס] דקרבן תמיד כתיב ברישא: והקטיר עליה. אמתיד קאי דסיפיה דקרא הא וי"ק והקטיר על העולה הזאת כלומר אחרים חלבי השלמים: ואימא שלמים הוא דלא קריב. אחר תמיד של בין הערבים: השלמים. לטון השלם: תמיד. של בין הערבים קודם לפסח: לקטרת. של בין הערבים וכולהו יליף טעמא: לגרות. להדלקת נרות: יא אחר

לפחות ההיכל פסולים ושחטו פסח אהל מועד בזמן שכן פתוחין ולא בזמן שחטן קודם תמיד של שחר לא הוו פסולין והא דתני בתוספתא דמכילתין (פ"ד) כל הקדשים שהקריבן קודם תמיד של שחר או שעיכבן אחר תמיד של בין הערבים פסולין שאין לך קודם לתמיד של שחר אלא קטרת ואין לך שמתעכב אחר תמיד של בין הערבים כו' האי פסולין היינו מדרכין [ועי' תוספות עירובין כ. ד"ה שלמים ותוס' יומא כ. ד"ה אלא ע"ש היטב שכתבו להדיא אבל לטון החופפתא משמע דלפילו זרק הדם כדיעבד ועשה כל מזה אפי' פסולין דקתני שהקריב ולא קתני ששחטן ואי מדרכין אפי' פסולין כו']

יִאזְכֵּר דבר כו' אע"ג תמיד תדיר אִינְטֵרִיךְ לְמִיכַח דְּהוּא שֶׁהָפֵס יקדים משום עליה השלם: הַמְרָת וּגְרוּת נִקְדְּמוּ לַפֶּסַח הַקָּשָׁה רִיב'א וְהָלֵא בְּגֵרוּת כְּתִיב נָמִי מֵעֶרֶב וְעַד בֶּקֶר וְמֵה לִימֵעֶרֶב וְמֵה בֶּעֶרֶב וְי'ל דִּמְעֶרֶב וְעַד בֶּקֶר אִינְטֵרִיךְ לִיתֵן לֵה מִדְתָּה וְלֹא לִאֲחֹרֶי:

אי הכי קטרת וגרות כמי ליקדמו
לפסח. משום האי טעמא גופי
יחזור דבר כו' דבקטרת וגרות חד
בין הערבים כתיב וזהו עלות אחר
אלה הנרות בין הערבים יקטירנה
(שמות ל) וזין הערבים אתרווייו
קאלי: דמיטע רחמנא. גבי נרות:
אותו מערב ועד צקר ואין אחר
מערב ועד צקר. ואין לך עבודה
כשירה אחריה להתחיל: תן לה
דפסה. חגי לוב לכל נר דאין כך ליל
ארוך שלא יהא לך בה כשיעור:
ויאיתקש קטרת לנרות. מה נרות אין
עבודה כשירה אחריה אף קטרת
אין עבודה כשירה אחריה: תמיד
קודם לקטרת וקטרת קודם לנרות.
טעמא מפרש בסדר יומא בפרק
אחר לכן הממונה: יהוא למעומי
עבודה שבפנים. יהוא אותו לאו
למעומי פסח אתה שיהי עבודה
חזק דמסתברא דכי קא ממשיך
עבודה פנים דכוותה קוממעי נרות
עבודה שנים וקטרת עבודה פנים:
ססא מיקטרת קטרת. כבר תהא
מקוטרת: אין לך. כל דבר באשים
קודם לתמיד של שחר אלא קטרת
בנאחר בה בפרשת ואתה תלוי
בצקר בצקר ובתמיד לא כתיב אלא
חד צקר: ומחוסר כפורים. כגון
מאורע אז וז ששכן ולא יהיא
כפרתו קודם לתמיד ואם לא יביאנ
לא יוכל פסח דמחוס' כפורים אסור'
בקדשים ועונש כרת: שמיזל. ואף
פ"פ שמיזל אתמול בשביעי שלו
אריך למיזל אחר שהציא כפרתו
דחנן בחומר קודש (דק"א). האוק'
דמחוסר כפורים לרביין מיזל
לקודש: בשחר ימות השנים. אם
הציא שלמי' נדבה קודם התמיד
הוא הים מחוסר כפורים ואם לא
יציא כפרתו לא יוכל את שלמיו
דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בזה
אלמא אכילת קדשים עשה הוא צין
הנאכלים לבדים. עין הנאכלים
לישראל: דהשלמה. עין השלם:
האי עשה ה' (דשלמה) מהאי עשה
(דאכילת קדשים): הכא. דקא"ר
ישמעאל אף מחוסר כפור' במאורע
מי קאמר שמיצי חטאת העוף
נאכלת לכהנים ואין בה הקטרה
ועשה דהשלמה גבי הקטרת כתיב
ויקטיר של מחוסר כפרה
שליה בחציאת כדכתיב (ויקרא יב)
ויקטירו לפני ה' וכו' עליה וכו' חמ'
קאי ביולדת: מעלה ומלינה בראש
המוצא. כדכתיב ויקטירו לפני ה'
וכפר עליה ולמחר יקטירנה לאחר
תמיד של שחר ולינה אינה פוסלת
במאכל המוצא כדאמר בזוהרי בפר'
מוצא מעד (דף פו.) *לד"ה דלא

בחסאת בהמה' מעלה ומלינה בראשו של מזבח
והאיכא אשם בשלמא לרב פפא היינו דמלין לה אלא לרב חסדא מאי איכא
למימר אמרי שקרב אשמו והאיכא עולה וכ' ת' עולה לא מעכבא והתניא רבי
ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר כשם שחסאתו ואשמו מעכבין
אורו כך עולתו מעכבתו וכ' ת' בשקרכה עולתו ומי קרבה עולתו קודם לחסאתו
ראשון והתניא ר' (יחזק' ס) והקריב את אשר לחסאת ראשונה מה ת' ל' אם ללמד
שתהא קודמת לעולה דרי כבר נאמר (עו) ואת השני יעשה עולה כמשפט אלא
זה בנה אב ל' כל חסאות שיהו קודמות לכל עולות הבאות עמקן וקי' ל' דאפי'
חסאת העוף קודמת לעולת בהמה אמר רבא שאני עולת מצורע דרחמנא אמר
והעלה

יבדו: ואלו יוכלו אשם מלגמם. דלג אחי עוף: וכו' אשם לא מעכב לא גרם דהיינו תוסק אדעמין דלג מעכב הרי עיקר סמרה תלויה בו
סמרי כותן דמנו על גבי דסומת: בחסאת ואשם פשיטא לן דמעכבי מטהר לאכילת קדשים חסאת כדלשכחן ביולדת אשם שסרי ממנו
עבדמו: ואלו סבני. בהריס דסמא קרא כתיב בשבועות פשיטא ומומילא ידעין כיון דהני שני עולות חסאת הוה ראשון: זה בנס אב. בבנין
הזב בנה כסביו אב ללמד לכל חסאת שיקדמו לעולות שבאות עממן: וקרינן. בזבנות פירקל כל שחידר (דף ז'). דהני בנין אב לא חילטמין
הזב חסאתם כעוף כדאשם על עולת פסחם כיון וילדת עושים שמזילאש עולתם דהמס ומקמלם שפ שפדק' חסאת לעולם: וסעלם

אורי
תמידן
ד' יא
ח' פ"א
ק"ס
ז' כ'
ה'
ויימן פי'
תמידן
ז' ז'
ו'
כ' בלי יא
ק"ס שם
ז'
ויימן פ"א
כלום ד'
ח'
ויימן פ"ג
פסול'
רעון
ב' יא
מ'
ויימן פ"א
מחוסי'
יום ס"ט
י'
אורי פ"ט
תמידן
ל'

זכאים יכ :
 יומא דף ש-
 חים ד' יא :
 חות ד' פג-
 "ג בתוס'
 ערין ד' כח-
 ר יח : פ"ג
 סוריות יג-
 ח"ס ל-
 דל דאחית
 [ח"ס]
 ל דאחית
 ופ' תוס'
 חים דף לג
 "ב ד"ס למין
 [וע' תוס'
 מן פת-
 ס כוסין]
 [וע"פ תוס'
 דשין יג-
 האם
 וס' זכאים פ
 "ס שולחן

—•—•—•—•—

(גמר כשלומא)
ת"ק ביח עפס
שבת דף ד'
ד' ו'
וידים :
(רש"י ד' ד')
עפס ומילין
ד' ד' לל
ד' ע"י רלס
שבת דף ג'
כ תודים
תקוקט
ונחת
ד' ב' ז'

אברל בשתי סעודות אפי' ר' מאיר מודה, וא"ת ויכחי מיתוקם' מתני' כר' מאיר הא קתני סיפא עמאים וטעורים כשר ואמאי נימא תפוס לשון ראשון ונפסודה אחת מיירי דלון מהשבת עמאים אלא בשמיט' הי"ל דמתני' מיירי כגון דקיימי קמיה עמאים וטעורים ואמר הריני קמיה לאלה עמאים' וכו'.

והטעם בזה דבש"ח נ"ח מביא שם שכתב מחברת
הגדלה דלא אכל פסח לר"ח איניש דרבא
דאמר איניש לשחיה חלל לבסוף:
וה"ל בשתי עבודות היינו רישא. וה"ל
וליתא דרישא איירי בששטת עממא
בלבד כדקרא עליו לשמו אמר הכיני סמו
ול תחילתו חבל אם אמר בהדיא הריני
עומט בשמו הו"ל דלא עקר שלא לשמו
ופי' בשתי עבודות להכי חאיטרי' סיפא
דלא דסבירא דאמר דבשתי עבודות אינו
עומט ויפרש ויתר מחסא: וד"י"ן בפיא
דפסח פסא. פי' הקונט' דחוק דנקט רב
דפסח ולא נקט רב יוחנן דאמר התם
בהדיא מחשבי עבודה לעבוד' וגרלה
לגבי"א דבזמן לעיל בעי רב פסא
בשכודא אחת תנן ומסיק היינו בפיא
דפסח פסא פי' שפיר מתוקמא בפיא דרב
דאמר שמינו יכול למסכה וכן התנא וכן
תנא רבי כספרי יט' דף ק"ג ורשב"י
מפרש והיינו בפיא דרב פסא מה שאל
בעבור אחת תנן ופי' בשתי עבודות
בשתי עבודות היינו כגון שחט
לשמו על מנת לזרוק שלא לשמו:
ש"ח לשמו ולשמו מיבפיא. וה"ל כי
נמי אמרי' בעבור אחת תישי
ליה הכי השתא לשמו ופלא לשמו פסול
שלא לשמו ולשמו מבפיא דאפילו ר' אחי
דפליגי בלשמו ושלא לשמו בשלא לשמו
ולשמו מודה דלכ"ע תפוס קור רשאון וי"ל
דכי בעבודה אחת מיידיא קא שמיטת
לשמו שפיר בקונט' ר' חילי' כתר לשון
אחרון [דוקא] לאפוקי מבין גיט דאית
ליה כפ' בית כור (ד' ק.) תפוס לשון
אחרון לגמרי לבעל הראשון ופי' מפרש
בעבודה אחת שפיר דריש שלא
לשמו ולשמו אנב לשמו ושלא לשמו כיון
דבתייבס בעבודה אחת אבל בשתי
עבודות דרישא הפסול בזריקא וסיפא
הפסול בשחיטה לא מנא אהדיד וליה
למתנייה אנב רישא: **שחמ"ו** שלה
לאבוליו. פי' רש"י לחוליו ולקון וחק
מטיין עליו חלל חן וקשה אם כן מ"י
חוריה שלא לאבוליו ופי' סתם נמי חוריה
כיון שאין לו אוכלין וגרמה דמיייר דרש
נמי מתייבס אחרים: **אי"ל"מ** כבי
עבודות עממא דרשיב בירקא. ורמזה
לר"י דהבש איירי איניש דרבא דאמר
לקמן (דף פא:) אשטו למולין על מנת
שיתפצו דערלי' כגד דלר' חסדא דאמר
פסול לא חיי' מיייר כב' עבודות מיידי
לשמו משמע במסקנא דפסח פסול:
לפסח

[illegible]

636

636

וישנו לאחר מיתה. את בנו מביא קרבן אצלו ואם שחטו שלא לשמו
לא עלה לשם חובה ואחריות הקרבן מוטל על נכסיו המת ולרוב
להביא אחר וישנו בקרבן ליצור כקרבן יחיד: אבל בשינוי בעלים.
מחשבו בדבר אחר הוא ואינו בארבע עבודות בשאר זבחים דלאו

וישנו לאחר מיתה וישנו בציבור כביחיד
תאמר בשינוי בעלים דאין פסולו בגופו ואינו
בארבעה עבודות ואינו לאחר מיתה ואינו
בציבור כביחיד דאין גדרתו לאו דווקא תרתי
מיהא דווקא דמאי שנא שינוי בעלים דלא הוי
פסולו בגופו דפסולו מחשבה בעלמא היא
שינוי קודש נמי פסולו מחשבה בעלמא היא
ותו הא דאמר שינוי בעלים אינו לאחר מיתה
ולרב פנחס בריה דרב אמי דאמר יש א שינוי
בעלים לאחר מיתה מאי איבא למימר תרתי
מיהא דווקא וינהו אלא אמר רבא א פסח
ששחטו בשאר ימות השנה בשינוי בעלים
נעשה כמי שאין לו בעלים בזמנו ופסול:
בתנייג ב שחטו שלא לאוכליו ושלא למנויו
לעדרים לממאים פסול לאוכליו ושלא
לאוכליו למנויו ושלא למנויו למולים ולעדרים
לממאים ולמהריב כשר יג שחטו קודם חצות
פסול משום שנא (שמות יב) בין הערבים שחטו
קודם לתמיד כשר ובלבד שיהא אחר ממרם
ברמו עד שיוזק התמיד ואם נזרק כשר:
בב ת"ר י כיצד שלא לאוכליו לשום חולה או
לשום זקן כיצד שלא למנויו נמנו עליו חבורה
זו ושחטו לשם חבורה אחרת מנהני מילי
י דת"ר (ס) במכסת מלמד שאין הפסח נשחט
אלא למנויו י יכול שחטו שלא למנויו יהא
כעובר על המצות וכשר ת"ל במכסת תכוסו
הכתוב ח שנה עליו לעכב ר' אומר לשון
סורסי הוא כאדם שאומר לחבירו כוס לי מלה
זה אשכחן שלא למנויו שלא לאוכליו מנא לן
י אמר קרא (ס) איש לפי אכלו תכוסו איתקש
אוכרין למנוין שחטו

וישנו לאחר מיתה. את בנו מביא קרבן אצלו ואם שחטו שלא לשמו
לא עלה לשם חובה ואחריות הקרבן מוטל על נכסיו המת ולרוב
להביא אחר וישנו בקרבן ליצור כקרבן יחיד: אבל בשינוי בעלים.
מחשבו בדבר אחר הוא ואינו בארבע עבודות בשאר זבחים דלאו
פסח דלאו עיקרן לאכילה אתי אלא
לכפרה לא שייך שינוי בעלים אלא
בזריקה שאין לו בקרבן אלא כפרתו
וכפרה לית' אלא בזריק' וכי מרבין
שאר עבודות לפוסלה בשינוי בעלים
בפ"ק דזבחים (דף ז.) לא מרבין
אלא שחט להסתפר אחר בזריקה
דמו או מוליד או מקבל לזרוק לשם
אחר או זרק ממנו לשם אחר אבל
שחט לשם אחר שחטא השחיטה
לזכרה לשם אחרים אבל בשע' שחט'
אין דעמו על הזריקה אלא לבעוליו
בשר והכי אמרי' הסם (דף י.) אמר
רב אשי ק"י ומה אם במקום שאמר
סריני שחט לשם פלוני וכשר שחטו
לזרוק לשם פלוני פסול מקום שאם
אמר כו' ש"מ מיהא דאין מחשבת
שינוי בעלים בשאר עבודות אלא
א"כ מחשבתן בשחט מקום על מנת
לזרוק אבל בשינוי קודש שחט שלא
לשמו פסול דכתי' וזה שלמים וזיחה
לשם שלמים וכן בחטאת ושחט אותה
לחמץ וכן פסח וזה פסח הוא ומיהו
ודאי פסח שיקרו לבעוליו לאכול בא
שחטו שלא לשם בעוליו להאכילו
למנוין אחרים פסול דכרתי מתני'
שחטו שלא למנויו ופסול וע"כ כחשב
על השחיטה לחודש קאמר לא ע"מ
לזרוק מדאפילו זה אמוראי בגמ'
שחטו למולין על מנת שיתכפרו בו
ועלים מכלל דשחטו לערלי דמתני'
במחשבו על השחיטה קאמר ואלא
למנויו דומיא דלעלים דהא גבי
סדר קמי לכו: ואינו לאחר מיתה
דאין סם בעוליו עליו מאחר שחט
ואם אינה שמו כשר: ואינו בליצור.
שחט מי וסבה אחרת שלא יהא בעוליו
אם לשם נכרים לא מיפסיל כדאמרי'
הסם ולקמן בשמעתין דאין שינוי
בעלים פסול אלא א"כ שינוי למחוייב כפרה כמותו דליף מלכפר
עליו עליו ולא על חבירו אלא שינוי בעלים פסול בחבירו דומיא
דידיה ומחוייב כפרה כמותו ואי לא לא פסיל: ואע"ג דתרתי
שחק פירכי: לאו דווקא. כלומר לאו פירכי ניכח תרתי מיהא
דווקא ומפרס ואילי הי תרתי לאו דווקא: פסול מחשבה לא מיקרי
פסול בקור: ולרב פנחס. בפ"ק דזבחים אמר: יש בעלים לאחר
מיתה. ואם שחטו לשם בעלים אחרים לריך היוצא להביא אחר:
דמי שאין לו בעלים. כמי ששחטו בזמנו שלא לשם בעלים ואני
שמעתי שינוי בעלים ארבי בזריקה כדאמרינן אין מחשבת אוכלים
בזריקה ואי אפשר לומר כן דמחשבת שלא לאוכליו למנוין עליו כן
בשחיטה הוא דגלי רחמנא ולא בשאר עבודות אבל מחשבת שלא
למנוין דשינוי שינוי בעלים עיקרה בזריקה הוא כדליף לקמן
בשמעתין בזריקה וכשר עליו ולא על חבירו: בתנייג לאוכליו
שחט לאוכליו הכי. דמקלף אוכלין לא פסלי ולקמן מפרש טעמא:
ממרס בדמו. שלא יקרוש כדי שיהא ראוין לזריק: ואם נזרק. קודם
לתמיד כשר דאע"ג דאמרין (לעיל דף נט.) ויחור דבר שנאמר בו
בערב ובין הערבים ונומר לא מיפסיל דכתי: בגמ' מוכסת. לשון
מנוין כמו את מוכסת הערוב (ויקרא כז): סורסי. ארמוי חכמי
האומות קורין לו לינגא סורייא: כוס. שחט למימר דבשע' שחטס
לריך להטבין למנוין: לפי אכלו. הראוי לאכול פרס לחולס ולקנן
ולערל ואפי' כן מנוין:

וישנו לאחר מיתה. ושינוי בעלים אינו לאחר מיתה שחטו משום דכתי'
לכפר עליו ולא על חבירו ונות לאו כר כפרה נמורה הוא
אלא שנתחייב להביאו והך דשמעתין אתיא להדי' כמ"ד שיעבוד' דחוריי'
וכר' אפי' אמר רב בפ"ק דקדושין (דף קיג.) דמוקי הא דתנן האשה
שמתה יביאו וירשין עולתה אע"פ שלא
הפרישתה מחיים אבל לרב יהודה אמר
שחטו לאחר והוא שהפרישתה מחיים
אבל לא הפרישתה לא משום דשיעבוד'
לאו דחורייא לא חזרה אינו נפקותא
בין שינוי קודש לשינוי בעלים דלאחר
מיתה כיון דבשינוי קודש (ננו) אין
היוצא חייב להפריש אחר תחתיו ומיהו
י"ל דכ"מ אם הפרישו בעלים שתי עולות
לאחריו שחט תפסל האחת יביא השנייה
ואם לאו תפסל השנייה חולין אי נמי שינוי
קודש אסור לשנות אחרת מיתא דאמר
בריש נבחי' (ד' כ:) ונדכה מי שרי לשנוי
בה אבל שינוי בעלים ליכא אפי' היסור
כיון דאינו לאחר מיתה: נעשה כמי
שאין לו בעלים בזמנו ופסול: חומתו לר'
ל"ל למימר נעשה כיון דתרתי דווקא
לימא דפסול משום דאין כאן עקירה ואי
לא חייב להי פירכי וסבר דדמי לשינוי
קודש הואיל ופסולו בזמנו וחשיב עקירה
א"כ אמאי הוי כמי שאין לו בעלים
בזמנו הלא בשינוי קודש לא חשיבן משנה
כבזמנו לפסול ואור' דהכי פ' אפילו
ליחנה להנהו פירכי מ"מ לא הוי עקירה
דנעשה כפסח בזמנו שחטו בעוליו דאמר
בסוף אלו דברים (ד' עג:) דבעי עקירה
וכשחטו סתם פסול אפי' שהוא כמפר'
שלא לשם בעוליו שהרי מנה הכי נמי שלא
בזמנו שינוי בעלים לא חשיב עקירה וכן
מוכח הלשן דקאמר שאין לו בעלים ולא
קאמר כמי ששחטו בשינוי בעלים:

רבי אומר לשון סורסי הוא זה. אור'
דכתי' לא פליגי את"ק ומועד דא"כ
שיכובא באוכליו ומנויו ואינו אלא
מפרס דכתי' דלא פסלי אוכליו ומנויו
אלא בשחיטה וכן משמע כדלעיל גזלי
(ד' עח:) דמסקי רב דאמר אכילה לא
משכבא כר' נתן ולא קאמר כר' ויטו
משום דלפרושי אחת כדפירשתי:

דאוכרין מנא לן. אור' דלעלם
וטמאים כולוה נפקי מהאי
קרא דאיש לפי אכלו דכין דלא מלי
אכלי ליה חשיבי כולוה שלא לאוכליו וכן משמע בפ"ק דזבחים (ד' כב):
דקאמר קסברי קמי' דרוס טמא משל קרבנותיו פ' פסח והתני' במכסת
קפשות מכלן שאין הפסח נשחט אלא למנויו וזיתקש אוכליו למנויו שמע
בזהו דשחט נפקא לן מיהא לפי אכלו: ואיתקש אוכליו למנויו. שחט
לר' א"כ מה מנויו פסלי כד' עבוד' דהיינו שינוי בעלים א"כ אוכליו שחט
כל עבודות ובשאר קרבנות נמי יפסלו בזמנין וי"ל דשלא למנויו אין
זה שינוי בעלים דשינוי בעלים ל' פסיל אלא בזריקה כיון שחט זה מקבל
ומוליד על מנת לזרוק לשם אחרים או זורק לשם אחרים אבל שחט ומקבל
ומוליד לשם אחרים כשר דמוכשר עליו נפקא לן ושלל למנויו היינו שחט
שלא למנויו ולא פסיל אלא בשחיטה דווקא כדכתיב תכוסו ודווקא כפסח
ולא בשאר קרבנות ו"ח ונימא הואיל וגלי שלא לאוכליו בשחיטה ה"ה בשאר
עבודות כדאיתא בפ"ק דזבחים (דף יז:) פסח שלא לשמו מוכח פסח שאר
עבודות מנא לן האזיל וגלי גלי ואור' דלא דמי כיון דגלי בכל הקרבנות
דלא על בעלים לשם חובה וגבי פסח אשכחן פסול דגלי מנייהו אין לט
להלך: י שחטו למולין ע"מ שיתכפרו בו ערלים. אם שחטו למנוין ע"מ
שיתכפרו בו שחטו מניין הא פשיטא דפסלי כ"ע דהיינו שינוי בעלים
דפסול כפסח ובשחטת ומיהו נראה לר' דה"ג פליגי בשחט לאוכליו ע"מ
שיתכפרו שאינם אוכלין כנו חולה וזקן דפסלי ביה רב חסדא כמו בערלים
אע"ג דקראי דמייחי בערל כתיבי דחזק קרא דלפי אכלו נפקי וילפי
מהדדי לכל מילי דהא לאוכליו ושלל לאוכלי דכשר היינו משום דלישני
מלמוליס ולעלם ודווקא בשחט למולין ע"מ שיתכפרו ערלים פסיל רב
חסדא אבל נזרק לשם ערלים אפי' רב חסדא מודה דכשר דאין מחשבת
אזכרין כזריקה דהא ככ"מ פסח זה למסרה הע"ס ככולה שמעתין וזכריה
ובכיס (דף ד.) דקאמר אשכחן זביחה שאר עבודות מנלן וכ"ת נילף

יח
א מייסן פס"ח
מהלכות פסולי
מוקדשין ס"א
יב
כ מייסן פס"ח
מהלכות ק"פ
הלכה ס
כ
ג מייסן פס"ח
מהלכות ק"פ
ס"ד ופס"ח
מהלכות פסול
מוקדשין ס"ב
כא
ד מייסן פס"ח
מהלכות ק"פ
הלכה א
כב
ס סס ס"ג

מסורת
הש"ס

א זכמים ד' ד'
ז: [פ"ט]
ב בזכמים ז'
חיתא י'
בעלים לאחר
פיתה וכן יין
רש"י הכא ד"ס
יש בעלים כו'
גלי פ"ט
פרש"י ותיס'
ד כל מקום
דמחל ערל
בזכ פסולי סוף
ישראל שפתי
אחיו מחמט
מילה ופלו
לאמר כל פסל
לא יאכל בו
ח זכתי' ד' לא.
ו [חוססתא]
ז [פ"ד]
ז לקמן ד' פתח
ז [ע"ט]
חיתא דף כב
פ"ט
ח [לקמן פתח]
יחא נט: חל:
י נמות פ'
שמות י'
זכרים כ'
מנחות י'
ס ע"י"ג
כר"א א"ר
יחזק
י ש"ך נפ"ס

מכסה מה לזיחה שכן פסולה שלא לשם אחרים כפסח משחט דליכא
בזה ארבע חסדא וכן כ"ל גזלי (דף עה.) דחתיא שחטו לאוכליו וזרק דמי
אלא וזרק דמו דלא חשיב לרב חסדא וכן יש מבקש פסוריס וריכ"א פ' י'
לחמץ אלא חשב לזרוק לחסדא כשר לערלים אפי' רב חסדא מודה דכשר דלא
שחטק אם חשב להאכיל שלא לאוכליו ולערלים פסול דשחיטה ודאי פסיל לשם בעלים
סרפטים לאוכלו כדכתיב ואיש לפי אכלו תכוסו ויטו דלא
פסחשת אוכלין כזריקה:

כג
ס
מ"י
ש"ס
ל

מסורת
חש"ס
למקום

רב חסדא חמר פסול. ואם תאמר מאי שנא משחטו למוליס ולעללים תריץ דהתם יש מחשבת מוליס בשחיטה אבל הכא לא פתיכי מוליס בזריקה: **רבה** אמר כשר. תימא לר"י נילף מק"ו דפסול משנינו בעלים דמה הריני שוחט לשם פלוני דכשר לזרוק דמו לשם פלוני פסול שוחט לשם ערלים דפסול אינו דין לזרוק לערלים כיון פסול וכי האי גוונא עבד בזבחים (דף י.) קל וסומר חשלא לשמו ותירץ ר"י דשחיט הכא דרבה יליף מקרא לקמן ועוד חומר ר"י דליכא למיפרך מה לשינוי בעלים שכן אם זרק לשם פלוני דפסול תאמר בשוחט לזרוק לערלים שכן זורק לשם ערלים כשר דלוי מחשבת חוללין בזריקה לכ"ע כדפרישית ואם תאמר הוא גופא נילף משנינו בעלים שיהא זורק לשם ערלים שכן פסול ושמא יש מיעוט למעט חוללים מזריקה ומיהו מחכוסו לא משמע שום מיעוט חלא מיעוט אחרתא איכא ועוד איכא למיפרך מה לשינוי בעלים שכן פסול בכל הזבחים: **וכי** תימא ה"ה לזריקה. וכן רב אשי קאמר בסמוך לא שנא שחיטה ולא שנא זריקה תימא לריב"ז כיון דזריקה קולא דלוי בה מחשבת חוללין נילף משחיטה ואמאי אינטיריך השתא זאת:

דילמא האי כל ערל אפי' כל דהו. א"ע דפלוגתא דתנאי הוא בפסחא דרדיו (דף עח.) גבי הכהו עשרה בני אדם ב' מקלות בכל נפש אי כולה נפש משמע או כל דהו וכן בדבורות (דף ג.) גבי כל בכור רב אשי כה לשחור רחיתו של רבה ולהעמיד הכרייתא כמאן דאמר כל דהו משמע ועוד כדפירש בקונטרס דכרייתא גופה מוכחא דזאת כה להחיר מקלת ערלות ולהכי פריך: **כתב** רחמנא זאת עד דליכא כולה ערלה. תימא לשתוק מכל ועוד דכיון איפכא דזאת ודאי כולה ערלה משמע כתב רחמנא כל אפי' כל דהו וי"ל דידע בעל הש"ס דאינטיריך כל לשם דרשה אחריתי ואינטיריך זאת לגלויי דלא כדרוש מכל כל דהו אבל אי הוה דרשין איפכא לא הוה ידעינן כלל זאת למאי אתא: האי

שחטו למולין על מנת שיתכפרו בו ערלים בזריקה **ר** רב חסדא אמר פסול רבה אמר כשר רב חסדא אמר פסול יש מחשבת ערלים בזריקה רבה אמר כשר אין מחשבת ערלים בזריקה אמר רבה מנא אמינא לה דתניא יכול יפסול בני חבורה הבאין עמו ודין הוא הואיל וערלה פוסלת ושומאה פוסלת מה שומאה לא עשה בה מקצת שומאה ככל שומאה אף ערלה לא עשה בה מקצת ערלה ככל ערלה או כלך לדרך זו הואיל וערלה פוסלת וזמן פוסל מה זמן עשה בה מקצת זמן ככל זמן אף ערלה עשה בה מקצת ערלה ככל ערלה נראה למי דומה דנין דבר שאינו נוהג בכל הזבחים מדבר שאינו נוהג בכל הזבחים ואל יוכיח זמן שנוהג בכל הזבחים או כלך לדרך זו דנין דבר שלא הותר מכללו מדבר שלא הותר מכללו ואל תוכיח שומאה שהותרה מכללה תלמוד לומר (שמות יב) זאת מאי זאת אילמא דבולה ערלה פסלה מקצתה לא פסלה האי מוכל ערל נפקא אלא לאו הכי קתני ת"ל וכל ערל כולה ערלה פסלה מקצתה לא פסלה וכי תימא הוא הדין לזריקה דבולה ערלה מיהא פסלה תלמוד לומר זאת בשחיטה הוא דבולה ערלה מיהא פסלה אבל זריקה אפילו כולה ערלה נמי לא פסלה וכי תימא מאי קולא דזריקה **א** דאין מחשבת אובלין בזריקה ורב חסדא אדרבה לאיך גיסא ת"ל וכל ערל כולה ערלה פסלה מקצתה לא פסלה אבל זריקה אפילו מקצתה נמי פסלה וכי תימא הוא הדין לזריקה דעד דאיכא כולה ערלה לא פסלה ת"ל זאת שחיטה הוא דמקצתה לא פסלה אבל זריקה אפי' מקצתה פסלה וכי תימא דלא מקבע פיגול אלא בזריקה מתקיף לה רב אשי מטאי דהאי וכל ערל כולה משמע כל דהו ערלה כתב רחמנא זאת דעד דאיכא כולה ערלה לא פסלה לא שנא בשחיטה ולא שנא בזריקה אלא אמר רב אשי רב חסדא ורבה בהאי

שחטו. להאכילו למולין מניין אבל יתכפרו בו בזריקתו ערלים או מניין או שאין מניין: אין מחשבת ערלים בזריקה. לא מחסי לפסול וטעמא מפרש לקמיה: מנא אמינא לה כו'. רישא דזרייתא וכל ערל לא יאכל בו: יכול יפסול. ערל: בני חבורה הבאין עמו. א"ע כמזו עליו מולין וערל שחטו אחיו מחמת מילה ושחט לשם כולם יכול יפסול: הואיל וטעמא פוסלת. א"ע שחטו למולין דזעיין הראוי לאוכלו כדכתי' איש לפי אכלו תכוסו תשחטו ולתנא קמא דלית ליה לשון סורסי בתריה כתיב ושחטו אותו: וערלה פוסלת. מהאי טעמא נמי. דראוי לאכילה דזעיין: מה טעמא לא עשה בה מקלת שומאה. כיון דמחמאס ודלעורסי: ככל טעמא. כאלו כשחט כולו למחמאס ולקמן פריך מאי שנא טעמא דפשיט' ליה ומאי שנא ערלה דמספקא ליה: וזמן פוסל. שחטו על מנת לאכול הימנו כזית חוץ לזמנו נעשה טול פיגול והיינו מקלת זמן שלא חישב אלא על כזית הימנו כדכתיב א"ע האכל יאכל וגו' ותניא בתור' כהנים ובזבחים (דף כט.) כוף חוץ לשמוע במחשבה לאכול מזבחיו ביום השלישי הכתוב מדבר וכתוב האכל יאכל אכילה בכזית: ערלה וטעמא אינס נוסגת בשאר זבחים כפסח שכן ערל וטעמא משלחין קרבנותיהן ללא מעכבא דהו אכילה בעלים: ערלה לא הותר' מכללה. שאין שום קרבן נאכל לערלים דילפינן ביבמות (דף עג.) דערל אסור בהדסים דלמי בקל וחומר מפסח הקל וזמן נמי לא הותר לשום קרבן לאוכלו חוץ לזמנו וטעמא הותרה מכללה כדמפר' לקמן הפסח שחט בטעמא נאכל בטעמא: ת"ל זאת. חוקת הפסח וכתוב דהיינו פרשתא כל ערל לא יאכל בו: מאי זאת. היכי משמע מזהא דלוינו פוסל בני חבורה הבאין עמו על כרחך מילת' אחריתי קאמר וסבי קאמר ת"ל וכל ערל עד דליכא כולה ערלה וזאת אתא דלא תימא הוא הדין לזריקה דבולה ערלות מיהא פסלה בים א"ע שחטו למולין על מנת לזרוק דמה לערלים לדם: ת"ל זאת. דמשמע בעבורה אחת הוא דפסלה ערלות והיינו שחיטה דהיא תחילה

לעבודות והיא הוזכרה ללל מניין ואובלין כדמפרש: וכי תימא מאי קולא דזריקה. דתימא האי זאת אשחיטת קאי ולמעוטי זריקה היינו קולא דהא לא אחרבו מחשבת חוללין ללל זריקה דשחיטה גלי בה רחמנא הלכך מסתברא דזאת דפסול כולה ערלות אשחיטת קאי ולאו לזריקה וזאת משמע מיעוטא: ורב חסדא. דאמר לעיל יש מחשבת (חוללין) [ערלים] בזריקה אמר לך האי זאת לאו לקולא גבי זריקה הוא אלא לאחמורי עליה אתא והכי קאמר זאת היא דמקלת ערלה לא פסלה בה אבל זריקה אפי' מקלתה פסלה: וכי תימא מאי חומר' דזריקה. משחיטה דמוקמית קולא דמקלת ערלה לא פסלה אשחיטת אבל זריקה אפי' מקלתה פסלה היינו חומר' דילא מייקיס פגול אלא בזריקה א"ע חישב בזהא מחרצע עבודות על מנת לאכול הימנו כזית חוץ לזמנו פיגול הוא וחייבין עליו כרת אפי' אכל ממנו תוך זמנו כדכתיב (ויקרא ו) והנפש האוכלת ממנה עונה תשא ובלבד שיעשו כל עבודות פלגהריה שלא בפסול אחר אלא או בשחיטה או בכשרות על מנת תוך זמנו או על מנת פיגול כמותה אבל חישב בזהא מעבודות פלגהריה פסול אחר כיון חוץ למקומו שז' אין בו כרת כדאמר' בזבחים (דף כה:) ובמנחות בפרק שני (דף יו:) הרלאה כתיבא בפיגול נאמר לא ירלה צפיגול ונאמר בזה מיום השמיני והלאה ירלה כהרלאה כשר כך הרלאה פיגול מה הרלאה כשר עד שיקרבו כל מתיריו אף הרלאה פיגול עד שיקרבו כל מתיריו או צפיגול או בכשרות אלא לא מיקבע ודאי של פיגול אלא בזריקה שיהא סוף העבודה דכל שעתא קאי בספק שמא יחשב פסול אחר בעבודה הבאה ויפקיע שם פיגול ממנו: מתקיף לה רב אשי. בין לרבה בין לרב חסדא ממאי דא"י וכל ערל עד דליכא כולה ערלה משמע דנייחתי זאת למעוטי זריקה למר לחומר' ולמר לקולא ות"ל זאת דקתני תנא מילתא אחריתי קאמר דילמא זאת דקתני תנא אמילתיה קאי ומינה יליף דאינו פוסל בני חבורה הבאין עמו ומשום דכל ערל כל דהו משמע וסבי קאמר יכול יפסול בני חבורה דכל ערל כל דהו משמע ושז' לא יאכל בו שום אדם: ת"ל זאת. עבודה שלמים דזעיין בערלות ולעולם לא שנא שחיטה ולא שנא זריקה שויה

הב"ח
(ה) תוד"ס כ"י
לית וכו'
ששחטן כחוד
קודם פתיחת
הסיכל:
(כ) ד"ס פרל
וכו' וקשה לר"י
לתגר גריסל

שנמא בשר וחלב קיים וזרק את הדם ואילו בפסח נטמא חלב ובשר קיים
זורק את הדם נטמא בשר וחלב קיים אינו זורק את הדם בטאי אוקימתא
בטומאת בשר אימא סיפא דנין דבר שלא הותר מכללו מדבר שלא הותר
מכללו ואל תוכיח טומאה שהרי הותרה מכללה בכאי אילימא
בטומאת

בשופות וכן משני בכל הנע (ד' בת:) חי נמי בכבוד ומעשר דלא בעי סמיכה כדחקו בס' שתי מידות (ד' לכו) וכדרכן נשים ליכא לחוקמי משום ערל צ'

255

אירימא בעומתא בשר היכא הותרה. וא"ת והא דלא עומתא בשר הותרה לזרוק הדם כדאמרין כדילד לולין (ד' ע"ו) נכי חמשה דברים בלוי השחא הותרה לעומתא בשרי לזרוק הדם דלכתא לא ידע

כו
פ' מ"ט
מלכות פסולי
עוקרין כ"ב

מסורת
הש"ס

א' לתמן ד' עו:
ב' כותב' ד' יא.
ג' ס"א שנין
ד' כ"א כה
ה' כשכותב ית
ו' מנחת טו
ז' ל"ל דאמר

הגהות
הב"ח

(א) גמ' הלח
מזה שמעתי
ביומא דשבת
מתת מאה
רכותא וכו'
(ב) שם כחלה
ירחי כה קל
שקיל ואולי:

במומא בשר היכא הותרה אלא פשימא במומא נברי והיכא הותרה מכללה בציבור רישא במומא בשר סיפא במומא נברי אין שם מומא קפריך ואיבע"א כולה במומא בשר והיכא הותרה במומא פסח * דתנן פסח הבא במומא נאכל במומא' שלא בא מתחילתו אלא לאכילה מחיב רב הונא בריה דרב יהושע ב הפסח שעברה שנתו ושחטו בזמנו לשמו וכן השוחט אחרים לשם פסח בזמנו ר"א פוסלורבי יהושע * מכשיר מעמא בזמנו הא שלא בזמנו כשר ואמאי נימא הואיל ובזמנו פוסל שלא בזמנו נמי פוסל אמר רב פפא שאני התם דא"ק (שמות יב) ואמרתם זבח פסח הוא בהוייתו לא הוא לשום אחרים ולא אחרים לשמו בזמנו שהוא פסול לשום אחרים אחרים פסולין לשמו שלא בזמנו שהוא כשר לשום אחרים אחרים כשרים לשמו רבי שמלאי אתא לקמיה דר' יוחנן א"ל ניתני לי מר ספר יוחסין א"ל מהיכן את א"ל מלוד והיכן מותבך בנהרדע' א"ל אין י' נידונין לא ללודים ולא לנהרדעים וכל שכן דאת מלוד ומותבך בנהרדעא בפני' וארצי א"ל נתנייה בתלתא ירחי' שקל קלא פתק ביה א"ל ומה ברוריה דביתהו דר"ם בריתה דרבי חנינא בן תרדיון דתניא תלת מאה שמעתתא ביומא (א) מתלת מאה רבוותא ואפ"ה לא יצתה ידי חובתה בתלת שנין ואת אמרת בתלתא ירחי (ב) כי שקיל ואזיל א"ל רבי מה בין לשמו ושלא לשמו לאוכליו ושלא לאוכליו א"ל הואיל וצורבא מרבנן את תא ואימא לך לשמו ושלא לשמו פסולו בנופו לאוכליו ושלא לאוכליו אין פסולו בנופו לשמו ושלא לשמו אי אפשר לברר איסורו לאוכליו ושלא לאוכליו בארבע עבודות לאוכליו ושלא לאוכליו אינו בארבע עבודות לשמו ושלא לשמו ישנו בציבור כביחיד לאוכליו ושלא לאוכליו אינו בציבור כביחיד רב אשי אמר פסולו בנופו ואי אפשר לברר איסורו חדא טילתא היא דמה טעם אמר פסולו בנופו משום דאי אפשר לברר איסורו אמר רמי בר רב יודא אמר רב מיום שנננו ספר יוחסין תישש כוחן של חכמים וכהה מאור עיניהם אמר מר זוטרא בין (ד' ס' ט) אצל לאצל טעינו ארבע מאה נמלי דדרשא תניא * אחרים אומרים הקדים מולים לערלים כשר ערלים למולים פסול מאי שנא מולין לערלים דכשר דכולה ערלה בעינן וליכא ערלים למולין נמי כולה ערלה בעינן וליכא ליטא

שמתחילתו לא בל. לא נאמרה הבאת עיקר פסח חלל לאכילה ופי שריא רחמנא לאיתויי בעומתא בריב ליבור כדכתיב איש איש כי יסיה קמא וגו' איש נדחה לפסח שני ואין ליבור נידונין ארעתיס למיכל שריי: שעברה שנתו. שגולד אשתקד קודם ראש חודש ניסן והפרישו לשם פסח וכי מטא ר"ח ניסן ועברה שנתו מו לא חוי לפסח דכתיב וכו' זן שנה וקאי לשלמים כדילפינן בפירקין דלקמן (דף ע: ע"ג) פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא: ושחטו בזמנו לשמו ב' דהוה ליה שוחט שלמים לשם פסח בזמנו: ר"א פוסל. טעמא מפרש דפרק קמא דזבחי' ומה פסח שחטו ב' שלמים שחטו לשם שלמים בזמנו פסול שלמים שאין מותרין ב' פסח שחטן לשם פסח בזמון פסח אינו דין שפסול: ור' יהוש' מכשיר. דכל זבחי' שזבחי' שלא לשמן כשרין חוץ מפסח וחמשת וחי' משום דשחטו לשם פסח ק"ו הוא ומה שלא בזמנו שאינו כשר לשמו אחרים כשרים לשמו בזמנו שהוא כשר לשמו אינו דין שיכשרו אחרים לשמו וכל טעמיהו ההם מפרש: שלא בזמנו. לא פסיל ליה ר"א אס שחטו לשם פסח כדאמר ליה ר' יהושע ומה שלא בזמנו שאינו כשר לשמו אחרים כשרים לשמו נמי אחרים פסולים לשמו ואמאי לרב חסדא דאמר לחומרא אמרי' הואיל נימא הכא הואיל ואילו זמנו הוא ושחט לשמו מופסיל הכא הכי נמי ליפסל כדקאמר גבי ערל הואיל ואי כהן מל פסול השחט נמי פסול: שלא בזמנו שהוא כשר לשם אחרים. דנפקא לן לקמן (דף ע: ע"ג) מויבחת פסח לאן ובקר דפסח שניתותא לאחר הפסח קרב שלמים ואף קודם הפסח נמי נפקא לן בפ"ק דזבחים מקרא אחריו מואס מן הלחן קרבנו לזבח שלמים דבר. ובה מן הלחן דהיינו פסח יהא לזבח שלמים: אחרים כשרין לשמו. דהא חיתקס פסולו לשם אחרים ופסול אחרים לשמו: ספר יוחסין. מתניתין דרבי סימס: אין שנין ספר יוחסין לא ללודים כו'. לדחויי' איכון לי' לפי שאין מיוחסין: לא יצתה ידי חובת. לא יכלה לשנותה בשלש שנים: שקל קלא. מוטא: בסדי דקא שקיל ואזיל אמר ליה. ר' שמלאי לר' יוחנן: מה בין לשמו ושלא לשמו לאוכליו ושלא לאוכליו. מאי שנא דלשמו ושלא לשמו פסול לאוכליו ושלא לאוכליו כשר: פסולו בנופו. מחשבה בנופו של קרבן אבל מחשבת אוכליו פסול דבר אחר הוא: אי אפשר לברר. דמה חל לשמו ומה חל שלא לשמו אבל אוכליו אפשר לברר חלל אוכלו ללוד וס וחלק מולד וזקן בלד אמר חי נמי לברר אס חמת מחשבתו אס אין בה ממש כגון יאכילנו לזרוקין ונמלא מחשבתו כעילה למפרע ולשאיין יחזור דמיין וכך שמעתי: אינו בארבע עבודות. דאין מחשבת אוכלין בזריקה: מחשבת אכילה לא שייכא בקרבן ליבור דלא שייכא חלל בפסחו: פסח כחן. שנגנו מסין טעמי תורה שהיו בו: נגנו. נשתכח: מאלל וכו' וכו' וכו'

כח
א מוי' פ"ד
מח' תרומות
ה' יו' טו"ט
י"ד ס' שלח
סעף מה
כח
ב מיימן פ"כ
מח' שביעית
ה' יא סמג
לחין רמא
טו"ט י"ד
ס' רי ס"א
ל
ג מיי' פ"ו
מהלכות פטורי
מקדשין ס"ח
לא
ד מיימן ס"א
מהלכות ק"ם
סלכס ב :

מסורת
הש"ס

א [זכתיס ל.
ב' עב]
חולין דף כס :
ט. קת.
בב ב' רש"ל
רמא רש"ל
גורם רבס
בהרומות פ"ב
[מ"ח]
ד מחז' ד' סת.
[י.ו. זכתיס ק.]
המחז' ד' עת
ו' חול' תוס'
חולין פה ד"ס
אין דנין וט'
ססטיט
כתחמ'
ז [ע' תוס'
יוח' כע'
ח' אלח' חסוי'
ז חולין דף ל.
ט' זכתי'
ז [וע' תוס'
כ"ח מח' : ד"ס
החושב]
ערכין וס' תוס'
חלס' ודע' שאלין
עק' לשחית
סנן חרס [כ'
יב [וע' תוס'
תמורס ד'
ד' רכ"ח וס'
דכירובלמי י'
קרה להכשיר

אלא למא שאר'א בפיו וצומו'ן שני הים מוסיף על מחשבתו הלכך
דאמר. במחכות מפגלין בזהי מתיר דתנן [דף עז.] פיגול בקומץ ולא
מן השיריים למחר ר"מ אומר פיגול וחכ"א אין בו כרת עד שיפגל
הטעם בשני הסומכין היא: פתיכי. מעורבין: ב'תנ"י' השוחט את
הזמיר של בין הערבים. דערב הפסח ששחטו על החמץ ועמאל יליף
ווס לא תשחט על חמץ דפסח כשר הוא ושחיטה ראויה היא (ושמה
מה שחיטה וזכי אית ליה לר"ש בכל דוכתא בביסוי דסם [חולין דף
קא' כל הבהמים. שחטן ב"ד לאחר חלוט על החמץ בין לשמן ואלא
לא לשמן כשירין: פטור. כדמפר' בגמרא בעירובא חייב אפסח לא
על החמץ פטור מלא תשחט דפסח שלא צומו לשמו פסול והויה לה
אי והויה לה שחיטה ראויה וחייב משום לא תשחט בדי לאו דלא
מן צמוד על החמץ: בין לשמן בין כ' חייב. דא' כשירין סן וצגמ'
לשמה. דפסולה היא כדנהן בוצחים (סס) חוץ מן הפסח והשחטת
את שלא לשמה: ג'ב') עד שיא' החמץ לשוחט כו'. ואע"ג דכתיב
ו. עמו בעזרה ואלו השחטין פסחיהן רואין אותו והתרו בסן אין
הם יטנו בשחיטה ואם יש לאחד מהן כולן עוברין: האורח. דסם

בעל בסמוך. כל היכא דכתיב על משמע בסמוך והכא על חמץ כתיב כמו ועליו מטה מכסה (במדבר ז): בפנים. צעורה: לחמי תודם. משקדשו צפה קדשו קדושת דמים לאסור כזאבים ובהמה אכל לא קדשו קדושת הגוף ואם נטמאו יצרדו ויולאו לחלוץ ופחיתת

זבחה מקדשתו לגופן להיות נפסלין בצבול ויוס ובזמנא מחוסר כפורים וזבילוס ואם נטמאו ישראל כדכתיב על זבח היתודם חלות ואמר מר בתנאים קרבנו על זבח מלמד שאין הלשם קרוי קרבן אלא בזבחה: לא קדש הלשם. קדוש' הגוף: בית פאגני. היינו מקום חילון שצירושלים התם הוא דחוק לחומת בית פאגני חוץ לירושלים הוא וחילון מקום אכילת קדשים קלים ואם ילאו שם נפסלין התם ודאי לא מקדשא ליה שחיטה אכל אי חוץ לחומת עזרה קאי אע"ג דלא גבי זבח קאי בשעת זבחה הואיל ובמקום הכשירו הוה עומד שפיר דמי ולא צעין על בסמוך: אלא. הכא גבי חמץ: בהתראת ספק קא מייפלגי. דמלקות ליתא אלא בהתראת וכו' מתרי' ביה לא תשחט על הסמך אי חוץ חמץ גביה ומתרי' ביה הואיל והתראת ודאי ולי לא התראת ספק הוא ואפילו אישתכח דהוה ליה צביתים כיון דאין לא הוה ידעין לאו התראת הוא ור' יוחנן סבר התראת ספק שמה התראת ואי אישתכח דהוה ליה מייחייב: פסור ממלקות. דלא תשא: התראת ספק. וכו' מתרי' ביה אכל א כיוס פן תעבור על הצבועה שמה יעבור שמה לא עובר על התראתו דעדין יש שבות ציוס: ולריכי. לאיפלוגי בחמץ ובלחמי תודם: מיד דהוה אכלי שרת. דמקדש לגופה כדכתיב כל הגזע צהם יקדש ואין מקדשין אלא הכנסה לתוכן: רב אושעיה. הא דפשיטא לר' לילי הוא מביעי ליה: אפי' לא' ציוס העולם. שאינו מבני הצורה נמי אם ישנו עמו בצורה יעבור השחט הוא עליו אם התר בו: כל בני הצורה בכלל לא ילין מן הכשר הן בכל תותירו: לא תשחט ולא ילין. בחד קרא גיטא: המקמיר לא להלך. של פסח על החמץ שיש לו בשעת הקמירה אי לא הוה מבני הצורה חמץ בשעת שחיטה ויש לו לכך המקמיר בשעת הקמירה עובר הוא ואע"ג דלא כתיב אלא לא תשחט (*) ויריקה מתרביא במכילתא מדס אתיא נמי הקמיר מדסמכי' ללא ילין כל שיטת בעבודת שלחן באהרת הלכה יטו נמי באהרת חמץ הלכך מקמיר נמי עובר: הואיל וישנו בהלגת חמורין. דכתיב צהו נמי לא ילין חלב חגי: אכל המולק את העוף. של מחוסר כיפורים דחמץ צידקין (דף נט.) דכשר להקרב' אחר התמיד שהוא זמן שחיטת פסח חמוץ עובר עליו מוסר לא תשחט על חמץ ולקמן

אין לאחד מצדי הצדקה. חומר ר"י דלא מייחייב בעל-החמץ אלא השוחט והזורק דלא תשחט אחר רחמנא ועוד חיד יתחייב לר' יוחנן הא לאו שאין בו מעשה הוא: ר"י אמרי' על בסמוך. תימה דכפ' שתי הלחם (דף טז.) אמרין לכלל הפסח צעין על בסמוך דפליגי תנאי בביורי לבונה

או לאחד מבני חבורה ועד שיהא עמו בעזרה רבי יוחנן אמר אע"פ שאין עמו בעזרה (*) במאי קמיפלגי אילימא בעל בסמוך קמיפלגי דרבי שמעון בן לקיש סבר * על בסמוך ורבי יוחנן סבר לא בעינן על בסמוך והא איפלוגי בה חדא זימנא דתנן ב"ה השוחט תורה לפניו ולחומה חוץ לחומה לא קדש הלחם מאי חוץ לחומה רבי יוחנן אמר * חוץ לחומת בית פאגני אבל חוץ לחומת העזרה קדיש ולא בעינן על בסמוך רבי שמעון בן לקיש אמר אפילו חוץ לחומת עזרה לא קדיש אלאמא בעינן על בסמוך אלא בהתראת ספק קמיפלגי. בהא נמי הא פליגי בה חדא זימנא * דאיתמר שבועה שאוכל ככר זו היום ועבר היום ולא אכלה רבי יוחנן ור"ש בן לקיש דאמרי' תרתי' אינו לוקה ר' יוחנן אמר אינו לוקה משום דהוה ליה לאו שאין בו מעשה וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו * אבל התראת ספק שמה התראת ור"ש בן לקיש אמר אינו לוקה משום דהוה ליה התראת ספק והתראת ספק לא שמה התראת אבל לאו שאין בו מעשה לוקין עליו אמרי' לעולם בעל בסמוך קא מיפלגי * וצריכא דאי איפלוגי לענין חמץ הוה אמינא בההוא הוא דקאמר ר' יוחנן דלא בעינן על בסמוך משום דאיסור הוא וכל היכא דאיתיה איתיה אבל לענין מקדש לחם לא קדיש אלא בפניג אימא מודה ליה לר"ש בן לקיש דבעינן על בסמוך דאי איתיה גואי קדיש אי לא לא קדיש מירי דהוה אכלי שרת צריכא ואי אשמעינן לענין מקדש לחם הו"א בהך קאמר ר"ש בן לקיש דבעינן על בסמוך דאי איתיה גואי קדיש אי לא לא קדיש אבל לענין חמץ מודה ליה לרבי יוחנן דלא בעינן על בסמוך דאיסורא הוא וכל היכא דאיתיה איתיה צריכא בעא מיניה רב אושעיא מרבי אמי אין לו לשוחט ויש לו לאחד מבני חבורה מהו א"ל מי כתיב לא תשחט על חמץ (שמות לד) לא תשחט על חמץ כתיב אמר ליה אי הכי אפילו לאחד בסוף העולם נמי אמר ליה אמר קרא לא תשחט ולא ילין לא תשחט על חמץ הנך דקיימי עליה משום לא ילין אמר רב פפא הילכך כהן המקמיר את החלב עובר בלא תעשה הואיל וישנו בכלל הלגת אימורין תניא כוותיה דרב פפא ה"ה השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה אימתי בלוי וזקן או לאחד מבני חבורה היה לאחד בסוף העולם אין זקוק לו ואחד הזורק ואחד המקמיר חייב אבל המולק את העוף בארבעה עשר אינו עובר בלא כלום ורמינהי השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה רבי יהודה אומר אף התמיד אמרו לו לא אמרו אלא בפסח בלבד אימתי בזמן שיש לשוחט או לזורק או לאחד מבני חבורה היה לאחד בסוף העולם אין זקוק לו ואחד השוחט ואחד הזורק וא' המולק וא' המזה חייב אבל הקומץ את המנחה אינו עובר בלא תעשה המקמיר את האימורין אינו עובר בלא תעשה

לכ
א ב מיי' פ"ב
משלוח פסולי
מוקדשין כט"ו
לכ
ג מיימין פ"ד
טכ"ו
שכונות
הלכה כ
לד
ד מיי' פ"ו
מכ' סנהדרין
פ"ד סנה
טעין קס
לה
ס מיי' פ"א
משלוח ק"פ
טכ"ו ס

התראת

מסורת

השם

א [כוסט לו]
מנחות כו
סכ. לה
סנהדרין יג
ב מנח' ד' טו
[מנח' ג:]
ג שטות ד' ג
דף כה
מכות דף טו
תמורה דף ג
ה מנחות פה
ה [ת פ"ד]
ו [עין רש"י]
לפיל דף נט.
ד"ה הכה
דקאמר ר"י
ז [ע"פ תוס']
ד"ה אלא

גמרא

גליון

השם

(*) גמ' אפ"ס
שאין עמו
כעזרה. ע"י
ר"ש פ"א מ"ח
דכלים וע"ג
(*) רש"י ד"ה
המקמיר וכו'
דמיק' מתרביא
במכילתא. ע"י
יומא דף סג
ע"כ תוד"ה
ציקת דמים:

מוקי לה כר"ס דמחייב נמי אשאר זבחים במועד וטכא עמא לאפסורה משום דיד לא מייחייב עליה אשאר זבחים ועוף דנקט לאו דוקא אלא משום דאין דרך לשחוט שום קרבן בזמן שחיטת פסח דהיינו אחר חלות אלא קרבן של מחוסר כפורים כדי שיהלך פסחו לערב וצויהו עוף מייחין זב וזבס ויולדת אפילו עשירים ומזרע פני: ו א' השוחט. את הפסח וא' הזורק את דמו ואחד המולק הקטל העוף דמחוסר כפורים: וא' המזה. מדמה כדכתי' והוה מדס ההקטל וגו' ובחטאת העוף קאי וסך סיפא דמשמע דעובר אף השאר קרבנות פני לקמן ארישא דקמני לא אמרו אלא פסח בלבד: אכל הקומץ מנחה. במועד על החמץ: אינו עובר. דקמילס ודאי לאו שחיטה היא: שמקמיר את האימורין. בין פסח בארבעה עשר בין במועד אשאר זבחים אינו עובר:

דף והא ר"ם. **פאה** לר"י דההיא קמיתחא לא היה מצי לאוקמי כרצון משום דקמי בה אבל המולח את הבוק ב"ד אינו עובר בולא כולם אחאי נקט עוף אי לאו דחתא למידק דווקא ב"ד אבל בחול המועד אפילו בעוף נמי מיסיב והיינו כר"ם וקבנט' פי' לעיל טעם אחר אחאי

[illegible]

קראו את ה' . פירש גי' דחניא
בחושפת ישראל שזמין את
פסחיהו ג' לומר קוראים את
ל' "דאמר" פקראו את עברין עברין
(ד' יא.) וכיכלד מברכין (ד' לה, וסג)
אין אומרים שירה חלל על היין והכא
חזין דלחצי שירה בל' ספרים וכן היו
מקדשין העזרות בל' תודות ובשר
ו"זכור" דה"פ אין אומרים שירה בשעת
הקרבנות קרבן חלל על היין דמשמע
אלהים והיין דריש ליה ועיקר שירה
דוממה חלל בשעת אכילה ודומיה
דכיה נמי לנכוס בשעת הקרבנות קרבן
קאמר דאין אומר שירה חלל על היין
אבל שאל בשעת הקרבנה היו אומרים
שירה שאל על היין בכמה דוכתי:
אחיה

שנא' (שנא) וישחטו אותו כל קהל עדת ישראל קהל ועדה וישראל נכנסה כח הראשונה נתמלאה העזרה עלו דלתות העזרה² תקעו הריעו ותקעו⁷ הכהנים עומדים שורות שורות וביריהם ביכי כסף ובזיכי זהב שורה שכולה כסף כסף ושורה שכולה זהב זהב לא היו מעורבין ולא היו לבזיכין שוליים שמא יניחום ויקרש הדם ב² שחט ישראל וקבל הכהן נותנו לחבירו וחבירו לחבירו ומקבל את המלא ומחזיר את הריקן כהן הקרוב אצל המזבח זורקו זריקה אחת כנגד היסוד יצתה כת ראשונה ונכנסה כת שנייה יצתה שניה נכנסה שלישית כמעשה הראשונה כך מעשה השנייה והשלישית יקראו את ההלל אם גמרו שנו ואם שנו שלשו אע"פ שלא שלשו מימיהם ר' יהודה אומר² מימיהם של כת שלישית לא הגיעו לאהבתי כי ישמע יי מפני שעמה מועטין⁸ כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהכהנים מדיחים את העזרה שלא ברצון חכמים רבי יהודה אומר⁷ כוס היה ממלא מדם התערובת זרקו זריקה אחת על גבי המזבח ולא הורו לו חכמים⁹ כיצד תולין ומפשיטין אונקליות של ברזל היו קבועים בכתלים ובעמודים שבהן תולין ומפשיטין כל מי שאין לו מקום לתלות ולהפשיט¹⁰ מקלות דקים וחלקים היו שם מניח על כתפו ועל כתף חבירו ותולה ומפשיט ר"א אומר ארבעה עשר שחל

למדינת ישראל. רחוב מלומד אלה הדין תחתיהם כדי שלא יוכלו ליטש על הקרקע: שמה יניחוס. כהנים על גבי קרקע עד שיקבלו דם.
אחר מחמת שכן מרובין וישכחם ויקרום הדם ולא יבא רחוי לזרוק: שחט ישראל. אם ירלם שהשחיתם כשירה צורים בכל הקרבנות:
וקיבל כהן. הדם בצוק מלואר העלה: ונתנו להצירו. שהרי בצורה הן עומדים עד המזבח: מקבל את המלא. מיד הכותבו לו ומחזיר את
הביתן שחזר אליו מיד כהן הזורק: זריקה אחת. בצוק עליו זורק ולא מתנה באלבע שאין לה קרבן עשון אלבע אלא הטאת לבדה כדכתיב
באלבע: כנגד היסוד. ברחות שבמזבח שהיה יסוד תחתיו וזורק לזקפתו וכן מזהב והוא נופל וליסוד ולפי שאין היסוד מקיף את המזבח
אלא את הפיו ואת המערב כדנתי במסכת מדות (פ"ג) לכה הולך לומר כנגד היסוד: כך מעשה השנים והשלישית. הכל כאשר אמרנו:
קראי את הלל. אבל ביתו קאי: אם גמר שני. כשהיו מתחילין לשחוט מתחילין לקרות וכן רבו הפסחים ומשך זמן שחטתן עד שנגמר
ועדין רבים שחטין חוזרין וקורין שני: ואם שני. ועדין לא גמרם שחטת פסחי אותה הכה שילש וכן השנייה וכן השלישית ואע"פ שלא
אירע מעולם ששילשו לפי שהיו שם כהנים מרובין ומהירין במלאכתן: לא הניעו להאכה. אפילו פעם ראשון: אלא שהכהנים מדיחין
העורה. שאמת המים מהלכת בעורה וכשהן רוצין להדיח העורה פוקקין את נקב יליאתה והמים פושטין והולכין על גדותיה ומדיחין את
כל העורה שרלפם של שם היתה כולה ואח"כ פותחין הנקב והמים יולאין ובערב הפסח מתוך שהדמים מרובים היו מדיחין אותה והכהנים
היו מדיחין אותה שבת של בצוקו כחמים. מדה העתירות. המוטל על הרפפה ועצמה ומפרש בגמרא: אונקליית. מסמרים שראשיהן
בפסחיים למעלה קרוק"ש בצוק: שחמורין. אלו עיזות קטנים הרבה וקרויין נכסין כדאמרין במסכת תמיד (פ"ג מ"ה) דפסח ביה
סמכיהם הים ללפניו וכן מזהב ועליו שחוט עמודין וקרויין נכסין וקורות של ארז על צבין והלוקטות את כל ברזל היו קבועין בן ו'
סדרים שבהן תולין ומפשיטין: וקבועין. בעורה במקום בית המסבחים: חלקין. מהולקין מפוללות קליפתן: שחל

שחל

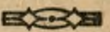
ל
א מיי פיה
פה ק"ה
פלכס פ
ל
ב מיי
הפלכס יא
לח
ג מיי
הפלכס יב
לח
ד מיי
הפלכס יג
מ
ה מיי
הפלכס יד
מא
ו מייטן
הפלכס טו
מב
ז מיי
הפלכס יא
מב
ח מיי
הפלכס טז
מד
ט מיי
הפלכס יז

מסורת
הש"ס
אלקמן ד' פג:
חולין דף ל.
ב זכחיס ד' י"ה
ב סוכס ד' נ"ה
ד' זכחיס ל"ד:
מנחות נט: [:
ה שבת ד' קכ"ב
ר' ועיין עוד
חוס' יומא סג
ד"ס טעמא [:
ז שבוש י"ז

אתִּיָּא זְרִיקָה וְזִיקָה מְעוּלָה. בפרק אהיה מקומן (דף נו:) פריך
וילך מעולה מה עולה שנים שהן ארבע אף פסח כו' ומשני
אמר אביי למה לי למיכתב סביב בעולה סביב בהטאת הו' להו שני
כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין וקשה לר"י דנהי דלא ילפינן משני
כתובין הבאין כאחד כג"ה מליט מדלא
כתב אחד מנייהו בכור ומעשר ופסח
דאיכא גזירה שיהי' נילף שפיר מעולה
דאין גזירה שיהי' למחלה ואומר ר"י
ד"ע אשם וחטאת דכתיב כהו סביב
דלמדין חסם דהו שני כתובים ושלשה
כתובים ילפינן כג"ה מעולה או עולה
ילפי' מנייהו והשתא אחי שפיר הא
דמסיק הו' להו שני כתובים הבאין
כאחד דלמדין דלא נילף כגזירה שיהי'
אחו דדומיא דכתיב כהו סביב קא
ממעט דלית כהו גזירה שיהי' כדפריש'
החולב

מה
א מיימן שם
פסח י'
ב מו
ג מיי' שם
פסח ט
ד מו
ה מיי' שם
פסח י'
ו מיי' שם
פסח י'
ז מיי' שם
פסח י'
ח מיי' שם
פסח י'
ט מיי' שם
פסח י'
י מיי' שם
פסח י'
יא מיי' שם
פסח י'
יב מיי' שם
פסח י'
יג מיי' שם
פסח י'
יד מיי' שם
פסח י'
טו מיי' שם
פסח י'
טז מיי' שם
פסח י'
יז מיי' שם
פסח י'
יח מיי' שם
פסח י'
יט מיי' שם
פסח י'
כ מיי' שם
פסח י'

מסורת
הש"ס
א מילתא
פסח כה
ב כרכות יט'
פסח י'
מנכס י'
ג מילתא פ"ד
דמנח"ד פ"ט:
תה"פ ויקר'
ו [כרכות לא]:
ו [פסח]
ו זכח"ד י'
ח יומא ד' ג':
ו [פסח]
שם דף ט'
ו זכח"ד י':
ו [פסח]

שחל להיות בשבת מניח ידו על כתף חברו
ויד חברו על כתפו ותולה ומפשיט קרעו
והוציא את אימוריו נתנו במגיס והקטירן על
גבי המזבח ויצתה כת הראשונה וישבה לה
בהר הבית שנייה בחיל והשלישית במקומה
עומדת חשיכה יצאו וצלו את פסחיהן:
גא"ר א"ר יצחק א"ר אין הפסח נשחט אלא בני'
כיתות של שלשים שלשים בני אדם מ"ט קהל
ועדה וישראל מספיק לן אי בבת אחת אי
בזה אחר זה הילכך בעינן שלש כיתות של שלשים שלשים בני אדם דאי
בבת אחת הא איכא ואי בזה אחר זה הא איכא הילכך בחמשין נמי סניא
דעיילי תלתין ועבדי עיילי עשרה ונפקי עשרה עשרה:
ונכנסה כת ראשונה וכו': איתמר אביי אמר ננעלו תנו רבא אמר נועלין תנו
מאי בינייהו איכא בינייהו למסמך אניסא אביי אמר ננעלו תנו כמה דעיילו
מעלו וסמכינן אניסא רבא אמר נועלין תנו ולא סמכינן אניסא והא דתנו
בא"ר יהודה ח"ו שעקביא בן מהללאל נתגדה שאין עזרה ננעלת על כל אדם
בישראל בחכמה וביראת חטא כעקביא בן מהללאל אביי מתרץ למעמיה
ורבא מתרץ למעמיה אביי מתרץ למעמיה אין בעזרה בשעה שננעלה על
כל אדם בישראל בחכמה וביראת חטא כעקביא בן מהללאל רבא מתרץ
למעמיה אין בעזרה בשעה שננעלה על כל ישראל בחכמה וביראת
חטא כעקביא בן מהללאל תנו רבנן מעולם לא נתמעך אדם בעזרה חוץ
מפסח אחד שהיה בימי הלל שנתמעך בו זקן אחד והיו קוראין אותו פסח
מעובין תנו רבנן פעם אחת ביקש אגריפס המלך ליתן עינו באוכלוסי
ישראל אמר ליה לכהן גדול תן עיניך בפסחים נטל כוליא מכל אחד ונמצאו
שם ששים ריבוא זוגי כליות כפליים כיוצא מצרים חוץ מממא ושהיה בדרך
רחוקה ואין לך כל פסח ופסח שלא נמנו עדין יותר מעשרה בני אדם והיו
קוראין אותו פסח מעובין נטל כוליא הא בעי אקטורא דהדר מקטיר להו
והכתיב (ויקרא ג) והקטירו ו' שלא יערב חלביו של זה בזה דהדר מקטיר להו
חדא חדא והתניא ה' (פס) והקטירם שיהא כולו כא' אלא תפיסה בעלמא דשקיל
מנייהו עד דיהבין ליה מידי אחרינא: כהנים עומדין שורות וכו': מאי מעמא
אילמא דילמא שקלי דרהבא ומעיילי דכספא הבא נמי דילמא שקלי
בר מאתן ומעיילי בר מאה אלא דהכי שפיר טפי: ולא היו לבזיכין
שוליים וכו': תנו רבנן כל הבזיכין שבמקדש לא היו להן שוליים פ' חוץ
סבזיכי לבונה של לחם הפנים שמא יניחום ויפרוס הלחם: שחט ישראל
וקבל הכהן וכו': לא סני דלאו ישראל היא נופא קמ"ל דשחיטה בזר
כשרה וקבל הכהן הא קמ"ל מקבלה ואילך מצות כהונה נותנו לחבירו
שמעת מינה הולכה שלא ברנל דהיא הולכה דילמא הוא נייד פורתא
ואלא מאי קמ"ל הא קמ"ל (מ"י יד) ברב עם הדרת מלך: קבל את המלא
ומחזיר את הריקן וכו': אבל איפכא לא מסייע ליה לר"ש בן דקיש
ה דאמר ר"ש בן דקיש אין מעבירין על המצות: כהן הקרב אצל המזבח
וכו': מאן חנא פסח בזריקה א"ר חסדא ר' יוסי הגלילי היא דתניא
פ' ר' יוסי הגלילי אומר (נחמד יח) את דמם תזרוק על המזבח ואת חלבם
תקטיר דמו לא נאמר אלא דמם חלכו לא נאמר אלא חלבם למד על
י בכור ומעשר ופסח שחן טעונין סתן דמים ואימורין לגבי מזבח סגול
דטעונין י' יסוד א"ר אלעזר אתיא זריקה וזריקה מעולה כתיב הכא את
דמם תזרוק על המזבח וכתיב התם (ויקרא ח) וזרקו בני אהרן הכהנים את
דמו על המזבח סביב מה עולה טעונה יסוד אף פסח נמי טעונה יסוד
ועולה

שחל להיות בשבת. ואינו יכול לתקן המקלות: ידו על כתף חברו
ותולה אותו בגידי ארכבותיו בזרועו: במגיס. קערה: וישבס ל'
בסר הכית. בשבת קאמר שלא היו יכולין להוליך פסחיהן לביתיהן:
בחיל. לפני הסוכה הוא צין הסוכה לחומת עזרת נשים בתחילת
עליית הסדר: ג' שלשים בכל כה
וכת. קטל עשרה ועשר עשרה
וישראל עשרה: מספיק ליה. דלמ'א
בבת אחת לוח לשוחטו ויהיו ב'ס
שלשים: או בזה אחר זה. שלש כיתות
של עשרה עשרה הלכך שלש כיתות
בעינן דילמא בזה אחר זה קאמר
ושל שלשים כיתות דילמא בבת אחת
קאמר ואינו יכול לשוחטו בפחות
משלשים: ב' סני עיילי שלשים.
ברישא ושוחטין פסחיהן ונפקי עשרה
מינייהו ועיילי י' חדשים דלי בהדדי
קאמר הא איכא ואי שלש כיתות
קאמר הא איכא: ננעלין תנו.
מאלין ומעשר ניסוס: סמכינן
אניסא. וכל זמן שאין ננעלין מאלין
מניחין אותם ליכנס ולא חיישינן
דלמא עיילי כולהו ואין כאן שלש
כיתות: מסובס כו'. במסכ' עדיית
תנו ארבעה דברים הדין עקביא
בן מהללאל כו' וקתני חסם הוא
היה אומר אין מסקין לא את בנייהו
ולא את המסוכרת אמרו לו מעשה
בכרכותי שחטם סתים בזרועיהם
והשקוס שמעיה ואבשליון אמר להם
דוגמא השקוס דומין לס היו אומר
השקוס ויזדונו אמר רבי יהודה
חס ושלום עקביא נתגדה שאין
עזרה ננעלת כו' כשהיה ננעלת
על כל חס בערבי פסחים שהקבל
גדול ורב ואין בהם אחד בחכמה
וביראת חטא כעקביא: פסח מעובין.
על שם שנתמעך: פסח מעובין. עב
על שם שהעם רב: והקטירו. שמעיה
לכדן שלא יערב חלביו של קרבן זה
בחלבים של קרבן אחר: סיהא כולו
כאחד. כל האימורין של קרבן:
תפיסה בעלמא. תופס כוליא ומרסח
לשליח והוא נותן פול או ארבע כנגדה:
מאי עממא. שורה שכולה כסף כסף:
אי נימא דילמא. כשהוא מחזיר
הריקן ומקבל המלא ימנין דמחזיר
ריקן של זה ומקבל מלא של כסף
והוא ליה מירדין בקדש: חוץ מבזיכי
לבונה של לחם הפנים. שהיו מניחין
אותן אצל הלחם על השולחן והתקינו
לסם מוצב שוליים רחב כדי שלא
יזכרו על הלחם שאלסם ויפרסו
דופנותיו שהם עשוי דפנות כמין
תיבס פרוס משני רוחותיה: מקבלה
ואילך כו'. דכתי' ושחט את בן הבקר
וסקריבו בני אהרן וגומר ואמר מר
במסכ' מניגס (דף יח) וסקריבו זו
קבלת הסד לימד על הקבל שטעונה
הכונה: שמעת מינה שולסם שלא
ברגל. כי הא הויה שולסם ופלוגתא
היה בשלישי פרק קמא דזבחים
(דף יד:) ארבעה עבודות נאמרו
בדם שהיטה וקבלה והולכה וזריקה
בדם עם הדרת מלך. שהיו כולן עסוקין בעבודה: אבל איפכא. מחזיר את הריקן ברישא לא דמכי
מושיב ליה סאי מיד בעי לקבולי דאין
מעבירין על המלאה מאחר שבת לידו: מאן תנא פסח בזריקה. למרחוק ולא בשפיסה בנחת מקרב הכלי לכותל המזבח דאיכ' למאן דאמר
ב' בהר (דף קכא): פסח בשפיסה ורבי שמעאל סאי דמפיק ליה מודם וזבחי' יספק במסכ' זבחים (דף לו:) ב' בית שמאי חילין לך קרבן
מלריך מתקבץ חלל חלל כל שחל כל שחל קרבונו מתן דם ע"י זריקה כל הכלי: דמו לא נאמר. בבכור כתיב אף בכור שור
עני: אלא דמס. אלמא אחריני נמי מיסממני לימד על הפסח ומעשר בהם שלא מלינו להם מתן דמים בפורס אלא כהן וכתיב תצרי
לא כתיב תשפיר

בכור שור
עני: אלא דמס.
לא כתיב תשפיר

ועולה גוסס מלל. שמתן דמם במקום שיש תחתיו יסוד למשימי
מזבח ודרום חוץ מאמה למזבח אלל לפון ואמה לדרום אלל מערב
דכתיב תנן (מדות פ"ג מ"א) אובל במזרח אמה אחת ובדרום אמה
אחת: אל יסוד מזבח העולה. גבי חמאת [נשא] כתי' ולקה הכסן
מדם החמאת באלבטו ונתן על

א ועולה נופה מנלן אמר קרא (ויקרא ד) אל יסוד
מזבח וזעולה אלמא עולה מעונה יסוד: יצתה
כת ראשונה וכו': תנא ב היא נקראת כת
עצלנית והא לא סני דלאו הכי מאי הוי להו
למיעבד אפ"ה איבעי להו לזרזי נפשייהו
כדתניא ר' אומר א"א לעולם בלא כסם
ובלא בורסי אשרי מי שאומנתו כסם אוי לו
מי שאומנתו בורסי ואי אפשר לעולם בלא
זכרים ובלא נקבות אשרי מי שבניו זכרים
אוי לו מי שבניו נקבות: כמעשהו בחול וכו':
שלא ברצון מאן אמר רב חסדא שלא ברצון
רבי אליעזר דאי רבנן הא אמרי שבות הוא
ואין שבות במקדש מאי היא דתניא ר' א אחד
החולב ² והמחבץ והסנבן כנרונרות המכבד
והמרבץ והרודה חלות דבש בשונג בשבת
חייב חמאת הזיד ביו"ט לוקה את הארבעים
דברי ר' אליעזר וחכמים אומרים ³ אחד זה
ואחד זה אינו אלא משום שבות רב אשי אמר
אפילו תימא שלא ברצון חכמים ור' נתן היא
דתניא ר' נתן אומר שבות צריכה התירו שבות
שאינה צריכה לא התירו: ר' יהודה אומר
כוס היה ממלא וכו': תניא ה' רבי יהודה
אומר כוס היה ממלא מדם התעורבות שאם
ישפך דמו של אחד מהן נמצא זה מכשירו
אמר לו לרבי יהודה והלא לא נתקבל בכלי
מנא ידעי אלא הכי קאמרי ליה שמא לא
נתקבל בכלי אמר להן אף אני לא אמרתי
אלא בנתקבל בכלי מנא ידע' כהנים זרזין
הן אי זרזין אמאי משתפיך אנב זרזותייהו
דעבדי משתפיך והלא דם התמצית מעורב
בו רבי יהודה למעמיה דאמר דם התמצית
דם מעליא הוא דתניא ⁷ דם התמצית באזהרה
רבי יהודה אומר בהיכרת ⁸ והאמר רבי
אלעזר מודה רבי יודיה לעניין כפרה שאינו
מכפר שנא' (ויקרא י) כי הדם הוא בנפש יכפר
דם

שחא לא נתקבל בכלי כל זה שאתה שואב מארץ ונמלאת זורק דם
פכו אף אני לא אמרתי למלאות אלא ממקום שידעין שנשפכו שם
דמים שנתקבלו בכלי ואי משום דמערב בזה מהאי דלא נתקבל כגון
דם התמלית הא קא פריך ליה בסיפא וראשון עיקר: אי זרזין
הן. סיכן שנפסין הא זרזין הן ידעין: אגב זרזותייהו: שממיהרם
לרין ולקרב ולזרוק מיתשיד מידיהו: והלא דם התמלית. של פסח
הכרה מעורב בו ואי כתיב של אחד כולו בטל במיעוטו ומה
תועיל זריקה שהרי בטל: דם התמלית. של חולין ושל קדשים:
באזהרה. בלאו ולא כרת דכתיב כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא
גומר עד כל אולכיו יכרת יאל דם התמלית שאינו דם הנפש ובזמם
כריתות מפרש שעמא חמשה לאוין כתיבי בדם ומייתר חד לדם
כפמלית: לעניין כפרה. שאינו ראוי לזריקה: דם
מדם הראוי להתקבל ונשפך דעלין אין מעלנין זה חת

החולב כנרונרות. הקשה ה"ר אשרים דתנן בפ' המזלזל (ד' עו):
דשיעור המזלזל חלב כדי גמילה ושיעורי שבת הן שנים לכל
המלאכות הולאה פסחיה וקזירה ויחדן דסתם חלב כדי גמילה שהוא
שיעור גדול אלל הכא בחולב לגביה דלחשובי לחשביה שיעורו כנרונרות

דזוטר אלל אי כדי גמילה וזוטר פריך
לומר דסתם חלב לגביה ולכן חלב
שיעורו כנרונרות והא דמחייב בכדי
גמילה היינו במפרש כהדא לאכילה
ולשתיה דאי סתם חולב לאכילה ולשתיה
ולא לגביה אפילו היה מפרש כהדא
לגביה היה לו להתחייב בכדי גמילה
דזוטר הואיל וסתמו לאכול ולשתות
כדאמרין בסוף כלל גדול (דף עו.)
המזלזל תנן כמלא פי פרה לגמל חייב
אע"פ לגמל לא הוי שיעורא כהכי
הואיל וסתמא לפרה מחייב אשיעורא
דפרה ויש מפרש דכשהחלב כבר בעין
מחייב בכדי גמילה אלל חולב לא
מחייב אלא כנרונרות דלן ארס
טורח לחלוק בפסחות מנרונרות וכי האי
גונא מפליג בהמזלזל (דף עט.) גבי
טור לעשות קמיע ב:

המכבד והמרבץ. ע"כ לאו פסיק
רישיה הוא דכפסיק רישיה
לא הוי שרי ר"ס לרבן לכתילה
בשיליה המלניע (דף לה.) ותימא לר"י
דא"כ אמאי מחייב רבי אליעזר כיון
דיכול להיות בלא גומות ודוקא לומר
דפליגי אי הוי פסיק רישיה לא ונראה
לר"י דבהא פליגי דר"א סבר סתם
מכבד ומרבץ * מתכוין להשוות גומות
אע"פ שא"כ להשוות גומות מחייב לרבי
יהודה הואיל והסו' גומות לבסוף ורבנן
סברי דלן מתכוין אלא לכבד ולרבץ
בעלמא וליכא אלא שבות. תימא לר"י
הכי מתקומא מתניין כרבי אליעזר
והא בעורה שהיה לה רצפת אבנים לא
שייך בה אשווי גומות ואפי' לכתילה
שרי כדאמר בשיליה המלניע (גס זה
סס) אמירא שר' זילא במחוזא אע"פ
דגורין בכמה מדליקין (דף כט):
עלייתא דשישא אשו עלייתא דעלמא
מחוזא היתה כולה רצופה באבנים לא
גורין אשו דעיר דעלמא וזוטר ר"י
דבעורה בין רובד לרובד היו גומות
אי נמי דלרבי אליעזר דאיכא איסורא
דאורייתא בכיבוד דעלמא גורין עורה
אשו כיבוד דעלמא דכמה שבות אשכחן
במקדש כפרק בתרא דעירובין (דף קב):
אלל לרבנן דאפילו בעלמא ליכא אלא
איסורא דרבנן אין שבות כי האי
במקדש כיון דליכא איסורא דאורייתא
בשום מקום פסק בהלכו' גדולות לכיבוד

מותר כדאמרין בהמלניע (דף לה.) גבי ריבון האידנא קיימא לן כר"ס
דשרי לרבן לכתילה ואין נראה לר"י דהא מוזי עפר ממקומו אסרינן
בכירה (ד' ט.) ובכירה (דף ט.) ועוד כפרק כל הכלים (ד' קד): אמרינן
אמר ר' (אליעזר י) אף מכבדות של תמרה מותר לטלטל ופריך אי מחמה
ללא בהא לימא (ר"א יא) כו' משמע דפשיטא דהוי מלאכתו לאיסור לכולי
עלמא ואע"פ דריבון שרי לכתילה לר"ס בכיבוד חסור דמאוי ביה
גומות מותר מריבון: ש"מ לא נתקבל בכלי. פי' בקונטרס ולא תועיל
זריקה דנשפך מלאר כהנים כהמה וקאמר לר"י דמ"מ יורוק דתושביל
זריקה לאחורו שנשפך אחר שנתקבל ונראה לר"י דה"פ שחא לא נתקבל
בכלי ואסור להעלות דם פסול על גבי המזבח כדמוכח בכמה דוכתי
דדוקא אס עלו דיעבד לא ירדו וקאמר אף אני לא אמרתי אלא בנתקבל
דמכין אריות כהנים כדמסיק ודדוקא מדם הראוי להתקבל פריך אלל
דם התמלית כמים בעלמא חשיב כיון דאינו ראוי לכסוי אינו אומר
להעלותו וכי פריך והלא דם התמלית מעורב בו ומכיל ליה כרוב לא פריך
לרבנן כדאמר בהקומץ רבס (דף כב.):

נב
א מיימן פ"ס
מהלכות
הלכה ג
גב
ב מיימן סס
הלכה יא
גב
ג מיי' סכ"א
מה' שבת פ"ג
וסמג לאוין סה
טוב"ש א"ס
סימן שסא
ספיק ג' וסימן
של ספיק א ב
נה
ד מיימן פ"י
מה' מלכות
אסורות פ"ד
סבירת
הש"ס
א זכמים פ.
[ע"פ]
ב [תוספתא]
ג סנהדרין
דף ק.
קדושין ד' פכ"ג
כ"ב דף י'
ד שבת ד' אה.
ה זכתי' ד' לרב
[דף ס פ"ס]
ו שבת פ"ג
זתם כריתות.
פ"ב
כריתות ד' ד:
ח חולין ד' עה.
כריתות ל' כב
[זכמים לה].
ט [זוטר]
ס נוהר' בתוס'
שבת עו.
ד"ה המזלזל
י [ג' א' א' א' א' א']
יא [הלפזר]
גליון
הש"ס
* תוס' ד"ס.
המכבד מתכוין
להשוות גומות
אע"פ שא"כ
וכי לא זכתי
לכסוי דאס הוא
מתכוין לשווי
א"כ לזריקה
וכעלמא
סן ובעלמא
משכחת מביין
ואין לזריק לגופו
משכין לכבוש
הבית
אלל לא בשביל
הפסח וקומוס
גומא שמיטין
לתסוד לזריק
הפסח אלל לא
להשתמש בגומ'
אלל הכא דשיווי
בגומות כה'
פסח בנין ואם פסחין להשוות גומות סר פסחין לגומ'
פסח בנין ואם פסחין להשוות גומות סר פסחין לגומ'

אמר לו רבי עקיבא או חילוף. או אני אחליף סדין דפסיטא לי
שכחתי מעבדא וילפינן בקל וחומר מינה לשחיטת שבת: במועדו.
ועשו בני ישראל את הפסח במועדו: הבא לי מועד לאלו. שיהא
מן קבוע לכן כמה שקבוע לשחיטת הלכך כיון דלא קבוע לסו
דימנא ומלי למיעבד לכו מאתמול

לא דמו וכו' וכו' נמי לכו מגופיה דפס'
סיד ולא כתיב בה מועד: ג' ב' הלכה
זו. פסח דוחה שבת: בני בתירה.
בשמים היו: אמר לכן. הלל: וכי
פסח אחד יש לנו שדוחה את השבת
וסלח יותר ממאמתי פסחים יש לנו
שדוחין את השבת. כלומר יותר
ממאמתי קרבנות יש שדוחין שבת
בשנה חמשים שבתות השנה בכל
שבת ושבת ארבעה כבשים שנים
למאמתי ושנים למוספין הרי
מאמתי לבד שבת שבת פסח וכתר
שנה ותר קריבין שכן מוספין היום
שבתות נולדים בפסח וארבעה עשר
לחם: מה מועדו הכלל דתמיד.
ולקמיה פריך תמיד גופיה מלא לכו:
וכי יושב ודורש. כדרך שהנשיא
שיסה: מקנטרין. לשון קנטר ויעילין
קונטרין ד' ע': מוס. וכלל שכן
ליכא דוחה דכא השר למיעבד
מאתמול ומייעשה: שמעתי וסכחתי.
לקמן מפרש טעמה: בני נביאים סן.
והלא מה יעשו: למחר. בארבעה
עשר בשבת: שפסחו עלה תהב לו
בלמרו. את הסכין: ומי שפסחו גדי.
שחין לו אמר לאלו שער שחין יכול
למחרו בלמרו וסב לזין קריביו ואין
זס מאחי לעבור עליו משום שציתת
בשמתו ללא אורחיה כבי האי מלאכי
וענין זס הביאו סכנייה: ראה.
סלל זס המעשה שפסחו: וזכר הלכה.
קד שמעתי: קד מקובלני. שכן הלכה
כמו שפסחו: פסח נמי כתיב ביה
במועדו. ולא שמעתי ליה מיניה
ומתמיד ילפת ליה לאל על כרחיך
מדבשתי למולף מתמיד לא משתמע
לכו דחיות שבת דאמרי במועדו
דקאמר בזמן הדיורא קאמר הכא
בתמיד נמי לא משמע לכו ומלא ליה:
אלא אמר קרא. במוספין עולת שבת
בשבתו על עולת התמיד לבד מעולת
סתמיד חלמא תמיד נמי דמי: ואמר
מר ועוד קל וחומר כו' ופרכיה.
סבא פירכא שכן כליל שכן תדיר:
וכי מאחר דתמיד. מרז תיו שגזירה
פסח וזלך בלח דקיימא לן אין אדם
דן גזירה שום משלמו אלא אם כן
מתקבלה יבאם מסיני דילמא קרא
למילתא אחריתי אתא וכיון דהוא
קד קיבל הרי הוא כמו שכתב
בגופו בפירוש ולמה ליה קל וחומר
סבא דבר סכנ' מדעתו ומלכו: הכי
קאמר נהי דגזרה שום לא גמריה.
מרביתם גזירה שום לריבא רב
דאין אדם דן גזירה שום משלמו אלא
אם כן למד מרבו אלא ק"ו כו':
אמר לו קל וחומר. דלוח ביה לא
שחיטת דפריכא הוא כדאמרן שט

מה מועדו האמור בתמיד דוחה את השבת. ולקמן יליף מעל עולת
התמיד תימא דכשמתין לא דריש ממשמעות דמועדו וכן הא
דפסח דמי טומאה ילפינן לקמן מאיש איש אים נדחה ואין ליכור נדחין
ובתמיד ילפינן מנ"ש דמועדו מועדי ובפרק כילד נולין (דף עו.)
משמע דדריש לה ממשמעות דמועדו
דתינא וידבר משה את מועדו ה' מה
ת"ל לפי שלא מצינו בכל התורה שגאמר
בהן מועדו אלא בפסח ותמיד מועדו
אפילו בשבת מועדו אפילו בטומאה
שאר קרבנות מנין משמע דממשמותא
דמועדו דריש ועוד דקאמר התם
ולריכי דאי כתב רחמנא תמיד שכן
תדיר וכליל אבל פסח לא ואי כתיב
פסח שכן כרת ואי מגזירה שום ילפינן
מה לריך לזריכותא הא אינטיירך מועדו
דתמיד משום טומאה ודפסח משום
שבת אלא ודאי ממשמעותא דמועדו
דריש וע"כ תנאי היא ועוד בפרק רבי
ישמעאל במנחות (דף עב.) דריש שתי
הלכות דדחו שבת מתקריב תקריב
אפילו בשבת ואפילו בטומאה ולפי
שמעתי מלי לחילוף בנ"ש דמועדו
מפסח ותמיד או ממשמעותא כמו
כילד נולין (דף עו.):

תוחב לו בלמרו. וא"ת והא ח כבי
כלי שרת כדילפינן בפרק דס
מטות (דף לו.) ויקח את המאכלת ויש
לומר שהקדישו השתא משמע בשמחין
דיש איסור רשות הרבים כירושלים
וקשה לדמרינן בפרק קמא דעירובין
(דף ו.) ירושלים חלמל דלתותיה
נעלות כליל חייבין עליה משום רשות
הרבים ולאו דוקא נעלות אלא ראויות
לנעול כדמסקי התם ותירץ ר"י דהכא
לאחר שפסחו בה פירות וכי האי
גונא מטי בפרק בתרא דעירובין
(דף ק.) חמילתא אחריתי ט':
מה תמיד שכן תדיר. ותימה וילף
מבייביו דתמיד ומילה או
משהי הלחם י' (גירלה) דדחו שבת:
והא

תמיד שאין ענוש כרת דוחה את השבת פסח שענוש כרת אינו דין
שדוחה את השבת ה' מיד הושיבוהו בראש ומינוהו נשיא עליהם והי'
(א) דורש כל היום כולו בהלכות הפסח התחיל מקנטרין בדברים אמר
להן מי גרם לכם שאעלה מבבל ואחיה נשיא עליכם עצלות שהיתה
בכם שלא שמשותם שני גדולי הדור שמעיה ואבטליון אמרו לו רבי
שבת ולא הביא סכין מע"ש מהו אמר להן הלכה זו שמעתי ושבתתי
אלא הנח להן לישראל אם אין נביאים הן בני נביאים הן למחר מי שפסחו
מלה תוחבו בצמרו מי שפסחו גדי תוחבו בין קרניו ר' ראה מעשה וזכר
הלכה ואמר כ' כך מקובלני מפי שמעיה ואבטליון אמר מר נאמר מועדו
בפסח ונאמר מועדו בתמיד מה מועדו האמור בתמיד דוחה את
השבת אף מועדו האמור בפסח דוחה שבת ותמיד גופיה מגלן דדחי
שבת אילימא משום דכתיב ביה במועדו פסח נמי הא כתיב ביה מועדו
אלא מועדו לא משמע ליה הכא נמי מועדו לא משמע ליה אלא א"ק
(ע) עולת שבת בשבתו על עולת התמיד מכלל [עולה] דתמיד קרבה
בשבת אמר מר ועוד ק"ו ומה תמיד שאין ענוש כרת דוחה את השבת
פסח שענוש כרת אינו דין שדוחה את השבת איכא למיפרך מה לתמיד
שכן תדיר וכליל ק"ו אמר להו ברישא ופרכיה והדר אמר להו גזירה שות
וכי מאחר דגמר גזירה שות ק"ו למה לי אלא לדידהו קאמר להו בשלמא
גזירה שות לא גמריהו ר' דאין אדם דן גזירה שות מעצמו אלא ק"ו
דאדם דן מעצמו איבעי לכו למידן אמרו ליה ק"ו פריכא הוא: אמר
מר למחר מי שפסחו מלה תוחב לו בצמרו גדי תוחב לו בין קרניו
והא

ה' מ"י
מה קרבן
פסח ה' יט:

מסורת

ה'ש"ס

א פסח

ב פסח

ג פסח

ד פסח

ה פסח

ו פסח

ז פסח

ח פסח

ט פסח

י פסח

יא פסח

יב פסח

יג פסח

יד פסח

טו פסח

טז פסח

יז פסח

יח פסח

יט פסח

כ פסח

כא פסח

כב פסח

כג פסח

כד פסח

כה פסח

כו פסח

כז פסח

כח פסח

כט פסח

ל פסח

לא פסח

לב פסח

לג פסח

לד פסח

לה פסח

לו פסח

לז פסח

לח פסח

לט פסח

לך פסח

לם פסח

לנ פסח

לס פסח

לט פסח

לא פסח

לב פסח

לג פסח

לד פסח

לה פסח

לו פסח

לז פסח

לח פסח

לט פסח

ז
 א מ"י פ"ג
 מ"ה ב"א מקד
 ס"ה ח סמ
 ע"ן קפד
 ולחון ד
 מ
 ב מ"י
 סלכס ד
 י
 ג מ"ימן
 סלכס ב:

שְׁלַחָה כָּל יְמֵיו מִשְׁמַע דְּלִיכָה לְאֹחַי אֵל
בְּשִׁמְשֹׁלָההּ כָּל יְמֵיו אֵבֶל הָכָא לֹא מִשְׁמַע
מִקְרָא הֵכִי וְאוּרִי* דְּהֵאִי נִתְקִין לְעֵשָׂה אֶת
הַיּוֹ כְּשֶׁאֵר לֹא הִינִיתִן לְעֵשָׂה בְּהִשָּׁעָה
כְּכּוּב אַחֵר הָלָא בְּסוּמָךְ מִשְׁמַע שְׁלַתְקִין
הִלְכָּו בָּא כְּמוֹ לֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ וְנוֹתֵר
יִשְׁ' (שְׁמוֹת יב) וְכִמּוֹ לֹא תִתֵּק הָאֵם עַל
בְּיָמֵי שְׁלֹחַ תִּשְׁלַח (דְּבָרִים כב) * אֵל
הַיּוֹ הַכְּתוּב נִתְקִין לְעֵשָׂה דְּרִיזִין דְּכָל
הַיְיָהִמְמִיחִים הָיוּ בְּכָלֵל וְלֹא יִשְׁמָאוּ אֶת
הַמְּוִהִיבִים וּפְרַט בְּתוֹרַת פְּנִי עֲלֻמוֹ עַשֵׂה
אֶתְּחָא לְהוֹלִיטֵי מִכְּלָל הָאֲחֵרִים לְנִתְקִין מִן
הָלָא וְלִיתֵּנוּ בְּעֵשָׂה אֵבֶל הַיּוֹכָא אִשְׁתִּין
כְּכּוּב הָלָא אֵלֹה עַל דְּבַר אֶחָד לֹא
וּמִתְקִינִין אֶת הָלָא בְּעֵשָׂה הָלֹא הָיוּ אֵלֹה
וְעֵשָׂה וְקֵשָׁה דְּעַל גַּמִּי לֹא יִלְתִּין אֵלֹה
נִכְנַסִּים לְפָנֵי מִמְחִילֵת שֶׁהִכּוּב נִתְקִין
לְעֵשָׂה לְכַסֵּי וְיֹאֵל אֲלֵימְחִין לְמַחְנֵה וְיֹאֵל
דְּהֵכָא בְּחַד קִרְא אִיכָא אֲרִי עֵשָׂה בְּדַד
יִשָּׁב מִחוּץ לְמַחְנֵה מִשְׁכְּבוֹ וְהָיָה יִתְחַבֵּר עֵשָׂה
נִרְאָה וְלֹא מִהֵנִי אֵלֹה בְּמִתְחַבֵּר שְׁלִישִׁית
לְגַרֵם גֵּרֵם מִזֵּב וְיֹאֵל וְיֹאֵל וְיֹאֵל לְחֻקֵּי
יִתְחַבֵּר לְמַחְנֵה שְׁלִישִׁית וּבְמַחְנֵה שְׂכִיבָה
חִיב כִּרַּת לֹא גֵרֵם מִמְּקוֹסֵר כְּפִירִים
וְכִן מִשְׁמַע בְּפִרְק כֵּל הַשְׁסוּלָּה (דָּף לז)
דְּהָא גֵרֵם וְאִי בְּרַחֲשָׁה שְׁמֵה גֵרֵם
הִיכִי מִעִיל יִדְּהָ לְבִהּוּתִי אִידִי וְאִידִי
עֵשָׂה שִׁים בּוֹכֵר הוּא אִי' וּמוֹטְקֵה הוּאִיל
וְהוּתֵר לְזַרְעֵתוֹ הוּתֵר לְקִרְיוֹ וְאִיכָא
לְמִירְחָה הַיּוֹכָא כְּכִי יִסְדֹּרָה לֹא חֲשִׁיב
לִיִּי לְקִמֵּין לְעֵשָׂה * זָבִי וְבוֹעִיל
נְדוּת שִׁנְכִסּוּ כו' רִיב' אֵלֹה גֵרֵם וְבוֹעִיל
נְדוּת כְּהִי זִין דְּהָא אֲחֵרִי לְקִמֵּין בּוֹעֵל
נְדָה כְּטוּמָא אֶת לְמַחְנֵה וּבְתוֹסַת' לִיתֵּה' *
מִי' חוֹמְרָא דְּרֹב שֶׁן עוֹמָתָה יוֹאֵלָה
מְגוּפֹ, הִי' דְּהוּב מִזֵּי לְמִימֵר
שֶׁן מִשְׁמַע מִשְׁכֵּב וּמוֹטְב וְכִלִּי הָרָם
בְּהִיטֵס כְּדִלְקִמֵּין אֵלֹה יִיחָא לִיה לְמִינְקָס
חֻמֵּר דְּלֹא מִזֵּי לְמִימֵר לֵהֵב בְּסוּמָךְ
גְּבִי חוֹמֵר בּוֹב מְבִמְלֹרֵעַ:

נרין
הישם
(*) תוס' ד"ס
הכתוב נתק
לעשה. חל
ס"ס הכתוב
נתק לעשה כ'
ע"י חולין
ע"כ תוס' ד"ס
הנח למח' 11

24

כי הא' גוינה זב נמי טמוי מטמי באונס. תימה לרשב"א אכתי שרץ חמור שמטמא כעדשה מה שאין כן בזב דכר' נתן מוקמינן לה דבעי כתיבתה פי האמה דהוי טפי אפי' מכנרים כדמוכה כסמון ואור"י דאם היו מפורין העדשה ידיו יותר מהתימת פי האמה ומנרים ודומק ונראה לתרץ דחיצה למימר טמא מת

יוכיח דבכיות וכי פריך בסמון אדרבה בעל קרי חמור שכן מטמא במשכו לא שיער טמא מת יוכיח דהא אין משולה אלא חוץ למחנה אחת ושם רוצה שיהא מזורע משהלך חוץ לשתי מחנות כבעל קרי: **ישכן** טעון פריעה ופריעה. תימה לר"י אמאי לא קאמר נמי שכן מטמא בביתא הבא אל האהל:

ואסור בתשמיש המטה. כמאן דאמר בפ"ק דמ"ק (ד' ו'): דמוחלט אסור בתשמיש המטה: **ישכן** עושה משכב ומושב. פירש בקונטרס דהא דתניא בנ"ב דמזוזה עושה משכב ומושב לא לשמא אדם ובגדים (*) אלא לשמא אובלין ומסקין חבל ליכא למימר דהא מיירי במזוזה בימי ספרו דליתו עושה משכב ומושב כדקתני בנדרים בנ"ב דהא אמר הכא דמשולח חוץ לג' מחנות ובשליה מסכת נגעים (פ"ד משנה ג') תני דבימי ספרו הוי כעמא שרץ דאמא אינו מבטל חפציו חוץ למחנה לוי' והא דקתני נמי דהם וגבנם לפניו מן החומה לאו דוקא לפניו מן החומה ועוד דמסקין הכא שכן טעון פריעה ופריעה והיינו כמחלט והקשה רבנו משה לא ילפא שכן מטמא משכב ומושב אלא איש אותה פרט למזוזה ואי מזוזה לא מטמא משכב ומושב למ"ל למעוטי מהיכי תיתי שטמא את כוועלה דמנדה לא ילפא שכן מטמא משכב ומושב אלא ודאי מטמא משכב ומושב להכי איצטריך קרא למעוטי וי"ל דאסמכתא בעלמא היא ועוד הקשה מהא דאמר לזכר לרבות מזוזה למעוטיהו אקש' רהמנא לזכ מה זב דליתו מטמא במשא כו' והואיל ואיתקש אין היקש למחנה ולמשכב ומושב נמי איתקש ולאו פירכא היא דאם כן למחנות נמי יטמא דליתקש ואם כן מאי פריך הכא והא דתני בספר כתר דמסכת זבין (פ"ה מ"ו) הנוגע בזב וכו' במזוזה כו' אחד הנוגע אחד המסייע ואחד הנושא ואחד הנושא חלמא משמע דמזוזה מטמא בהיסע ובשמשותין משמע דלא מטמא חור"ל דהא דקתני נשא דמטמא בהיסע לא קאי אמזוזה אלא מטמא רחיה ואור"י דלפניה אהיהא דריש המפת (דף כז.) דקאמר התם בעא מיניה רבא מרב הונא הוואה קרי בקיסם מהו אמר ליה ותיפוק ליה דהוא פירושו אינו מטמא אלא כחתימת פי האמה וקאמר למימרא דנוגע הוי פירוש מדבעי חתימת פי האמה חלמא משמע התם דמטעם נגיעה טמא ובפרק יולא דופן (דף מב.) דקאמר שכת זרע לרואה במשכו לנוגע כעדשה פלגי אדשטמא ודהמשלת: **בחיילות** לא נתקדשו. וז"ל דהא אמר בפ"ב דזבחים (דף כד.) נעקרה אכן ועמד במקומה מהו כו' ומסקין לעולם פשיטא ליה דכי קריש דוד רפסה עד ארעית תחומא קדים וי"ל דבכילד גזלין (דף פו.) מסקינן כי אחר רבי יחסן כפתחות לחול אכל פתחות לקודש קודש:

רב האי טומאת שבעה כחיוכ ביה והאי טומאת וכו'. הוי מלי לשנויי דמשיני (ב) בפרק קמא דיומא (דף קו:) דלעולם לטומאת שבעה וסיפא איצטריכא ליה אלא שחמור היינו בופל נדה שטמא משכב ומושב לטמא אובלין ומסקין:

מיתרן

בכרת ומיחו לכתחילה לא אישתרו דהא טמא לנפש גלי רחמנא דאין ליכור יחדיו הא בשאר טומאות ירחין מיחו אפלי היקושא לפומין מן הסיכרת: (א) מחילות לא נתקדשו. הוי תרתי מילי שמעינה כי הדדי מרבים וכי הדדי אמרינהו מחילות ומעורות שלתחם העזרה לא נתקדשו בקדושת עזרה: ובעל קרי משתלח כו'. והיינו כדכתיב דהא איתקש לזב: לטומאתה. דאין טמא שבעה כזב וכסמ' מת: קוממת ערב בסדיא כתיב ביה. כי תלא ממנו שכת זרע ורחק בזים וזמור (ויקרא ט"ו) מה שרץ מטמא באונס. אס נפלי עליו שרץ מת: מטמא באונס. כגון אס ראש ממת רוב מאכל ומשהיה:

זב נמי מטמא באונס. כגון כדכתיב ראשונה שאין זב אלא מוחלף ערב דליתקש לשכת זרע דכתיב (ויקרא טו) זאת תורת הזב ואשר תלא ממנו שכת זרע והיינו ראייה ראשונה דלא מנה ביה כסא קרא אלא חדא ויכס דלזלין בתר מכילה דקרא כדלמרינן במגילת (דף ת.) מנה הכתוב שנים וקראו

טמא כו': מטמא באונס. מהאי היקש גופיה נפקא ליה לרז הונא מה קרי מטמא באונס אס ראש מחמת רוב מאכל ומשהיה דגבי קרי לא כתיב מיעוטא אף ראייה ראשונה של זב מטמא באונס. וזב דומה לזבין בילה המזוזה שכת זרע דומה לזבין בילה שאינה מזוזה: פריעה. פריעה דהא גידול שיער: פריעה. צנצנים: ואסור בתשמיש המטה. כדכתיב (ויקרא יד) וישכ מחוץ לאהל ואין אהל לא אשתו למאן דאמר מועד קמן (דף קו:) ק"ו לימי חלוטו איכא חומרא טובא ולמאן דאמר ימי ספרו דוקא אפי' הכי חומרא מיפא היא דלית זב לא מיתסר מידי בתשמיש: זב. עושה משכב ומושב אב הטומאה לטמא אדם הנוגע בו טומאת חמורא לפי' צנצנים שעליו אף על פי שלא נגעו הצנצנים במשכב אכל מזוזה אפי' דתניא בתורת כהנים עושה משכב ומושב לאו אב הטומאה לטמא אדם לטמא צנצנים אלא לשמא אובלין ומסקין: ומטמא כלי חרס בהיסע. כדכתיב (ויקרא טו) וכלי חרס אשר יגע בו הזב ישרו ותניא בתורת כהני' יכול אפי' נגע בו הזב מחזוריו יבא טמא ת"ל אשר יגע בו ולהלן הוא אומר אשר הנוגע בו מה בו האומר להלן מחזוריו אף זו האשורא כאן אינו מטמא במגע אלא מחזוריו א"כ מאחר שלמדנו שטמא אותו מחזוריו מה ת"ל אשר יגע בו פי' ומה חלק בו ומה הוסיף בו בכלי חרס בטומאת הזב שזכר טומאות

במגעו שהוא ככלו הוי אומר זה הוסיפו ומסיקין זב וכל זב לרבות. קרי כזב וכיון דליתרבי בעל קרי לישתלח חוץ לשתי מחנות לא איצטריך מזוזה דחמור מבעל קרי: ופרכין מהי חומרא כדלמרינן. וכיון דלא איצטריך וכתיב רחמנא ליתן לו מחנה שלישית אדרבה כו': במשכו. כעין חרול וצפחות מכלן במסכת נדה (דף מ.) ומזוזה שיעורו כנרים בתורת כהנים: כחתימת פי האמה. כדי חתימת נקב פי אמתו וילף לה מהחתיים שזרו את זובו במסכת נדה (דף מג.): ואיתקש בעל קרי לזב. כדכתיב זאת תהיה תורת הזב ואשר תלא ממנו שכת זרע מה זב לריץ כחתימת פי האמה אף בעל קרי אלמא מזוזה חמור דלולא ליה פירכא דכל שבו וכי איצטריך ליתן לו מחנה שלישית: וכל. דכתיב גבי מזרע מאי (כל) מרבי גבי דין מזוזה: שפיר קאמר ר' שמעון. דמפיק ליה מההוא קרא דין שילוחין ולמה לי קרא אחרינא: הווא. לרוע וזב לכדרכי אלעזר אתו לאקשינהו לטמא מת לפשורו מן הסיכרת בפסח הבא בטומאה ואע"ג דלא אישהרי לכו לכתחילה בבית מקדש: אין טמא מתים משתלחין. כגון פסח הבא בטומאה דלישתרו בו (טמא) מתים לכתחילה כשרוב הליבור טמא מתים כדכתיב איש וכו') כדלעיל בשמעתין: אין זבין ומזוזהין משתלחין. שילוחן הראשון כדלעיל בשמעתין: ליכור יחדיו הא בשאר טומאות ירחין מיחו אפלי היקושא לפומין מן הסיכרת: (א) מחילות לא נתקדשו. הוי תרתי מילי שמעינה כי הדדי מרבים וכי הדדי אמרינהו מחילות ומעורות שלתחם העזרה לא נתקדשו בקדושת עזרה: ובעל קרי משתלח כו'. והיינו כדכתיב דהא איתקש לזב: לטומאתה. דאין טמא שבעה כזב וכסמ' מת: קוממת ערב בסדיא כתיב ביה. כי תלא ממנו שכת זרע ורחק בזים וזמור (ויקרא ט"ו) מה שרץ מטמא באונס. אס נפלי עליו שרץ מת: מטמא באונס. כגון אס ראש ממת רוב מאכל ומשהיה:

יא
א מיימן פ"ב
מחל' מחסרי
כפס' ל"ה
יב
ג מיימן פ"ב
מח' אבות
פטומא' כ"ה:

מסורת
הש"ס

א נדה לה.
ב שם מנ:
ג שם ככ.
ד [במות נד:
ו"ע]
ה [למחן לה:
פנחות לה:
ו לקמן פו.
ז [תמיד לה:
משה
חלק פ"ג
מחלות ביה
הקדש לה:
ה זבין פ"ה:
ימא ו ד"ה
שטמא
יב שרץ למחן
פח ע"ה

הגהות
הב"ח
(א) דכ"ד ד"ה
מחיות. י"ב
ע"י פ"ס כ"ז
זבין כ"ה:
(ב) דכ"ה הא
ו"י כפ"ק ג'
ד"ו ע"ה כ"ה:
כד"ה סיפא:

גמרא

גמרא
הש"ס

(*) גמ' ס"ל
כ"ד ע"ה שכת
כו ע"ה תור'
שכן מטמא:
(*) תור' שכן
טמא וכו' אלא
לשמה אובלין.
ופי' וימא ע"כ
תור' שטמא
מניח ח ע"ה:
תור' ומה
מזוזה. פ"ה
ר"ד
תור' יטל:

בדומה בסכין ובלעז למו"ן מיחוי לשון דבר בזוי כדמפרש מעמא ומרצות מחיס: רשיעא. אלמא דבר רע ושלאוי הוא: ורעו כבשים כדזכרם. כבשים ישראל: כמדובר בס. כמו שהזכרנו ע"י נביא: מאי כמדובר בס. מה היא אותה הזמחה ומפרש לה סיפא דקרא

"בועל נדה כשמת למאי אילימא למומא
 האי מומא שבעה כתיב ביה והאי מומא
 שבעה כתיב ביה אלא לאו למחנות ומדפיא
 למחנות הוי רישא נמי למחנות מידי איריא
 הא כדאיתא והא כדאיתא מיתיבי מצורע חמור
 מזב וזב חמור ממא מת יצא בעל קרי שטמא
 מת חמור ממנו מאי יצא לאו יצא מכלל זב וזב
 לכלל שטמא מת דהא שטמא מת חמור ממנו ומותר
 במחנה ליה לא יצא ממחנה שטמא מת ונכנס
 למחנה זב ואע"ג דטמ' מת חמור ממנו^ב (דמותר)
 במחנה ליה למאי דדמי ליה מדרגין ליה תני
 תנא קמיה דרב יצחק בר אבדימי (דביסא) ויצא
 אל מחוץ למחנה^ה זו מחנה שכינה לא יבא אל
 תוך המחנה^ז זו מחנה ליה מכאן לבעל קרי
 שיצא חוץ לשתי מחנות אמר ליה אכתי לא
 עיילתיה אפיקתיה לישנא אחרינא אכתי לא
 אפיקתיה עיילתיה אלא אימא מחוץ למחנה זו
 מחנה ליה לא יבא אל תוך המחנה זו מחנה
 שכינה סתקיף לה רבינא אימא אידי ואידי
 למחנה שכינה ולעבור עליו בעשה ולא תעשה
 א"כ לימא קרא ויצא אל מחוץ למחנה ולא יבא
 אל תוך המחנה למה לי שמע מינה ליתן לו
 מחנה אחרת: ומיחוי קרביו וכו': מאי מיחוי
 קרביו רב הונא אמר שמנקבן בסכין (רב) חייא
 ברבא אמר שירקא דמעייא דנפקא אנב דחוקא
 דסכינא אמר ר' א' (אליעזר) מאי מעמא דחייא
 בר רב דכתיב (ששס ט) וחרבות מחים נרים
 יאכלו מאי משמע כדמתרנס רב יוסף ונכסיהן
 דרשיעיא צדיקא יחסנון (סז) ורעו כבשים
 כדברס אמר מנשיא כריסיה אמר ר' כמדובר
 במיחוי כמדובר במיחוי אביו וחרבות מחים
 נרים יאכלו אמר ליה רבא בשלמא אי כתיב
 חרבות כדקאמרת השתא דכתי' וחרבות מילתא
 אחרית קאמר אלא אמר רבא כדבר חננאל
 אמר רב דאמר רב חננאל אמר רב עתידין
 צדיקים שיחיו את המתים כתיב הכא ורעו
 כבשים כדברס וכתיב התם (מכס ו) ירעו בשן
 תלעד כימי עולם בשן זה אלישע הבאמן הבשן
 שנאמר (ד"ס פ"א) ויעני ושפט בבשן וכתיב
 (מלכים ב ג) פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על
 ידי אליהו נלעד זה אליהו שנא' (סז פ"א) ויאמר
 אליהו התשבי מתושבי נלעד וגו' אמר רשב"ג

א"ר יונתן עתידים צדיקים שיחיו מתים שנא' (זכריה ח) עוד ישובו זקנים וזקנות ברחכות ירושלם ואיש משענתו בידו מרוב ימים וכתוב (מלכים ב' ד) ושמת משענתי על פני הנער עולא רמי כתיב (ישעיה כה) בלע המות לנצח וכתוב (סו סו) כי הנער בן מאה שנה ימות ל"ק כאן בישראל כאן בעכו"ם ועכו"ם מאי בעו התם דכתיב (סו סו) ועמדו זרים ורעו צאנפם ובני נכר אכריכם וכו"ם רב חסדא רמי כתי' (סו סו) וחפרה הלכנה ובושה החמה וכתוב (סו סו) והיה אור הלכנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ל"ק כאן לעולם הבא כאן לימות המשיח י'ולשמואל דאמר אין בין העוה"ז לימות המשיח אלא שיעבוד מלכיות בלבד מא"ל אידי ואידי לעה"ב ול"ק כאן במחנה שבינה* כאן במחנה צדיקים י'רבא רמי כתיב (דניאל ג) אני אמיט ואחיה וכתוב מחצתי ואני ארפא השתא אחויי מחיי מרפא לכ"ש אלא אמר הקב"ה מה שאני מטיט אני מחיה כמו שמחצתי ואני ארפא י'ת"ר אני אמיט ואחיה יכול מיתה בא' וחיים באחד כדרך שהעולם נוהג ת"ל מחצתי ואני ארפא מה מכה ורפואה באחד אף מיתה וחיים באחד מכאן תשובה לאומרים אין תחיית המתים מה"ת ד"א בתחלה מה שאני מטיט אני מחיה והדר מה שמחצתי ואני ארפא :

(*) גמ' כ"ז
במחנה שבית
ט' ילקוט
תהלים ט
נפסוק ט
נדיק ט

רבי אליעזר. אמר לך הלא קל וחומר הוא דשבות מלוה עדיפא
משבות דרשות הלכך י"ט דשמתו רשות גזרו על שבות שלה אבל
שבת דרתיית מלאכה שבו משום מלוה היא לא גזרו חכמים בה על
שבות לדחות את המלוה: שם. לאחר שפסקה. ימחו קרביו ואע"ג

ורבי אליעזר שבות דמצוה עדיף ליה תניא
א"ר אליעזר ומה לי אם רחו מכשירי מצוה
שלאחר שחיטה את השבת דאיתעביד ליה
מצוה לא ידחו מכשירי מצוה שלפני שחיטה
את השבת אמר לו רבי עקיבא דמה לי אם
רחו מכשירי מצוה שלאחר שחיטה את השבת
שהרי דחתה שחיטה את השבת תאמר ידחו
מכשירי מצוה שלפני שחיטה את השבת שלא
דחתה שחיטה את השבת דבר אחר שמא
ימצא זבח פסול ונמצא מחלל את השבת
למפרע א"ה משחט נמי לא נשחט שמא ימצא
זבח פסול ונמצא מחלל את השבת למפרע
אלא הא אמר ליה ברישא ופרכיה והדר א"ל
הך דמה לי אם רחו: השיב ר"ע ואמר תזזה
תוכיח וכו': תניא אמר לו רבי אליעזר עקיבא
בשחיטה השבתני בשחיטה תזזה מיתתו א"ל
רבי א"ל תכפירני בשעת הדין כך מקובלני
ממך הוזה שבות היא ואיננה דחתה את השבת
וכי מאחר דהוא אנגמריה ש"קא הדר ביה
אמר עולא ר"א כי אנגמריה הוזה דתרומה
אנגמריה דתרומה גופה לא דחיא שבת ר"ע
נמי כי אותביה הוזה דתרומה אותביה שהיא
מצוה והיא משו' שבות והוא סבר הוזה דפסח
קא מותיב ליה מתיב רבה השיב ר"ע ואמר
הזאת טמא מת תוכיח שחל שביעי שלו להיות
בשבת ובערב הפסח שהיא מצוה והיא משום
שבות ואינה דוחה את השבת אלא ודאי
הוזה דפסח אנגמריה וכי מאחר דאנגמריה מ"ט
קא פריך ליה ר' אליעזר ר"א גמריה איתעקר
ליה ואתא ר"ע לאדכורי גמריה ונימא ליה
בהדי' סבר לאו אורה ארעא והוזה מ"ט לא
דחיא שבת מכרי שלטולי בעלמא הוא תדחי
שבת משום פסח א"ל אמר רבה גזירה שמא
ישלנה ועיבירנה ד' אמות ברשות הרבים ולר'
אליעזר ניעברה דהא א"ר אליעזר מכשירי
מצוה דוחין את השבת אמרי הני מילי היכא
דנכרא גופיה חזי ורמי חיובא עליה אבל הכא

דנכרא גופיה לא חזי לא רמי חיובא עליה אמר רבה לדברי ר"א קמן בריא
מחמין לו חמין להברותו ולמולו בשבת דהא חזי ליה קמן חולה אין מחמין
לו חמין להברותו ולמולו דהא לא חזי ליה אמר רבא ואי בריא הוא למה
ליה חמין להברותו אלא אמר רבא הכל חולין הן אצל מילה אחד קמן בריא
ואחד קמן חולה אין מחמין לו חמין להברותו ולמולו בשבת דהא לא חזי
איתיביה אביי ד' ערל שלא מל עגוש כרת דברי ר"א והא הכא דגברא
גופיה לא חזי וקתני עגוש כרת אלמא רמי חיובא עליה אמר רבה קסבר
ר"א ה' אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ
וחוק: קמן חולה. שכל זמן שלא ירחיקו חמין לא ירחיקו וי"ט למילה: הכל אלל מילה חולין הן. כל זמן שלא נרחקו
בחמין ואפילו לרבי אליעזר נדון לסתם לו מחמין מערב שבת: איסורים אביי ערל. גדול שלא מל ערב הספסל: עגוש כרת. בשביל
פסח ראי לתקן מו' שעות מומן דשחיטת הפסח ולמעלה ולא ניפקין ולא דמי לתמא וסוהי בדרך רחוקה שאין יכולין לתקן בלחות שש
שעות ומיקמי הכי לא רמיא חיובא עלייהו אלמא אע"ג דלא חזי רמיא מילה עליה היכא דאפשר למיתקן וסוהי נמי תדחה שבת דהא
מלוה רמיא עליה לתקן לך ואי קשיא הא דקיימא לן (לקמן דף נז.) הפורש מן הערל כפורש מן הקבר ולדיך הוזה שליש ושישי
האפילו מל אינו ראי הא חמין: להסיף בערל כברי שנתנייר בפסח וסוהי: הכי גרסין אמר רבה קסבר רבי אליעזר אין שוחטין
ומרקי על טמא שרץ:

אם דחו מפשירי מלוה שלאחר (א) שחיטה השבת כו'. פי' בקונ' ימחו
קרביו ותימה לר"י מה ראייה מיתיה דילמא שאני התם משום דלא
אפשר למיעבד מאתמול ונראה לר"י דמכשירי מלוה שלאחר שחיטה
דקאמר היינו הקטר חלבים דאפשר להמתין עד הלילה ודחי שבת וכן יש

בירושל' דקאמר רבי אליעזר אימורי
ליכור ויכחו אע"פ שאפשר להמתין
למזבח שבת מה לי מכשירין שלאחר
שחיטה כו' והא דפריך משחט נמי לא
לשחוט אע"ג דשחיטה לא אפשר מ"מ
פריך משום שכבר טועה שאין חילוק
בין אפשר ללא אפשר מדשריין הקטר
חלבים: **הוזה** דתרומה אנגמריה.
ואית לן למימר דר"א הי' סבור דהוזה
דפסח (ב) קאמר ר"ע ולכן היה משיב
ועליה חזי דן שפסח מותרת דהשתא
סביחא לן דהוזה דפסח דחיא שבת
וקאמר ליה ר"ע זה חילוק שהיה סבר
שרי אליעזר שבת טועה שאין חילוק
דאינה דוחה: **דתרומה** גופה לא
דחיא שבת. וא"ה ינוק דתירחי שבת מכל
הנהו וי"ל משום דיכול לקיים מצות
אכילת תרומה אחר שפסק:

שמה יעבירנה ארבע אמות. וא"ת
ואמאי חיישינן להכי הלא נושא
מי חשאת טמא (* ויחזור ויטמא את
המים ויש לומר דמעביר בכלי חבטים
ובכלי גללים דלא מקבלי טומאה:
קמן בריא מחמין כו' דהא חזי. דווקא
לר"א יש חילוק בין חזי ללא חזי

אבל ר"ע אינו מחלק כלל. דהא קאמר
במחמיתין הוזה חובטין: **ר"א** שחל חלש
ולא שחל בריא אין מחמין לו חמין כו'.
וכי א"ר אליעזר דמכשירי מילה דחו
שבת ה"מ היכא שוחטין חמין מע"ש

דחיו: **ז' מדרקמה** דאטמא שרץ
קסבר אין שוחטין כו'. מ"מ חייב הוא
כרת לפי שהיה יכול לטבול ואז היו
שוחטין וזורקין עליו כדאמר לקמן
שוחטין וזורקין על טבול יום דשימשה
ממילא ערבה: **שוחטין** וזורקין כו'.
וא"ת אי שוחטין וזורקין על טמא שרץ
אמאי כתב רחמנא עמא אינו עושה פסח
פשיטא דהא כתיב איש לפי אכלו לעכב
דבעיין גברא דחזי לאכילה דרמוכה
בכילד זולין (דף עח:.) ונראה לרשב"א
דליטריך לאשמועינן דחייב בפסח שני
דלא נימא דמיפטר משום דשני תשלומין
דראשון הוא דחזי בראשון חזי בשני
דלא חזי בראשון לא חזי בשני כדאמר
לקמן גבי חגיגה בכילד זולין (דף ס.)
אי נמי איטריך למימרא דליברא עבדי
פטומא דכדרשינן איש כי יהיה טמא
איש נדחה ואין ליכור נדחין:

אכילת

חמין לו חמין להברותו ולמולו דהא לא חזי ליה קמן חולה אין מחמין
לו חמין להברותו ולמולו דהא לא חזי ליה אמר רבא ואי בריא הוא למה
ליה חמין להברותו אלא אמר רבא הכל חולין הן אצל מילה אחד קמן בריא
ואחד קמן חולה אין מחמין לו חמין להברותו ולמולו בשבת דהא לא חזי
איתיביה אביי ד' ערל שלא מל עגוש כרת דברי ר"א והא הכא דגברא
גופיה לא חזי וקתני עגוש כרת אלמא רמי חיובא עליה אמר רבה קסבר
ר"א ה' אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ

וחוק: קמן חולה. שכל זמן שלא ירחיקו חמין לא ירחיקו וי"ט למילה: הכל אלל מילה חולין הן. כל זמן שלא נרחקו
בחמין ואפילו לרבי אליעזר נדון לסתם לו מחמין מערב שבת: איסורים אביי ערל. גדול שלא מל ערב הספסל: עגוש כרת. בשביל
פסח ראי לתקן מו' שעות מומן דשחיטת הפסח ולמעלה ולא ניפקין ולא דמי לתמא וסוהי בדרך רחוקה שאין יכולין לתקן בלחות שש
שעות ומיקמי הכי לא רמיא חיובא עלייהו אלמא אע"ג דלא חזי רמיא מילה עליה היכא דאפשר למיתקן וסוהי נמי תדחה שבת דהא
מלוה רמיא עליה לתקן לך ואי קשיא הא דקיימא לן (לקמן דף נז.) הפורש מן הערל כפורש מן הקבר ולדיך הוזה שליש ושישי
האפילו מל אינו ראי הא חמין: להסיף בערל כברי שנתנייר בפסח וסוהי: הכי גרסין אמר רבה קסבר רבי אליעזר אין שוחטין
ומרקי על טמא שרץ:

חוק: קמן חולה. שכל זמן שלא ירחיקו חמין לא ירחיקו וי"ט למילה: הכל אלל מילה חולין הן. כל זמן שלא נרחקו
בחמין ואפילו לרבי אליעזר נדון לסתם לו מחמין מערב שבת: איסורים אביי ערל. גדול שלא מל ערב הספסל: עגוש כרת. בשביל
פסח ראי לתקן מו' שעות מומן דשחיטת הפסח ולמעלה ולא ניפקין ולא דמי לתמא וסוהי בדרך רחוקה שאין יכולין לתקן בלחות שש
שעות ומיקמי הכי לא רמיא חיובא עלייהו אלמא אע"ג דלא חזי רמיא מילה עליה היכא דאפשר למיתקן וסוהי נמי תדחה שבת דהא
מלוה רמיא עליה לתקן לך ואי קשיא הא דקיימא לן (לקמן דף נז.) הפורש מן הערל כפורש מן הקבר ולדיך הוזה שליש ושישי
האפילו מל אינו ראי הא חמין: להסיף בערל כברי שנתנייר בפסח וסוהי: הכי גרסין אמר רבה קסבר רבי אליעזר אין שוחטין
ומרקי על טמא שרץ:

יח
א מ"י סכ"ג
מהלכות שבת
ס"ח
יח
ב מ"י ס"ס
מהל' קרבן
פסח הלכה ד':

מסורת
הש"ס

אמוסת' פ"ט
ב ע"ז דף מו:
ג סוכה ד' מב
ד ר"ה דף כט:
ה מגילה דף ז'
ו [כ"א יו']
ז [לקמן ז' ד:]
ח [לקמן ז' פ:]
ט פא' ז' זל
י זכרים כב:
י [לקמן שס]
י [שיר' לע"ב]

הנהגות
הב"ח

(א) תד"ה אם
דחי וכו'
שלאחר שחיטה
את השבת:
(ב) שס ד"ס
הוזה וכו'
קאמר ליה ר"ע
אז חילוק:

גליון
הש"ס

(*) תד"ה שמה
ויחזור ויטמא.
פ' ס"י מ"ז
דפסד וכוונת'
דק"ס תד"ה
מתעבד:

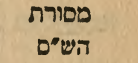
פסחים

וכל שביחדי נדחה כו'. (ג) והכי פירושא היינו נעמא דרבי אליעזר
לא רמיא חיובא דפסחא אקמא מת בשביעי שלו סמיל ולא חזי ואע"פ
רמיא חיובא ואע"פ דלא חזי ומשום דלא דמיא למזל הואה למזל
מילא דמזל הואה כדי לעשות פסח לא רמיא אליעזר שהרי מותר

לַיְטער דקסער רבי אליעזר אין
 שוואצין ווורקין על יחיד קמא שרץ
 שלא קבל ואף על פי שראוי לערש וכן
 על קמא מת שחל שביעני שלו להיות
 ערש הספ' שראוי נמי לערש וקמא
 שרץ נקמ מסוס פלגותיה בנים הוא
 בפי' האשה (דף טז) וכיון דקא סבא
 אין שוואצין ווורקין על היחיד אלף
 דנחה לשני על כרחיך ליצור עושין
 בטומאה אם ילדו דכל בשיחיד דנחה
 ליצור עושין בטומאה דכתי' איש איש
 נדחה ואין ליצור ידחין אללמא לא
 רמיא מלות הוא דפסח אליעזר
 ומילת' דליתיה בליצור ליתיה ביריד
 דמלות פסח יחד לכל ישראל נאמר
 אבל עריות לא דנדות אלל ליצור
 ולא הותר לעשות פסח ערלים ואילו
 כולה ליצור ערלים אמרי' להו קומו
 מהולו יחד נמי אמרינן להו בחול
 קום מהול (ד) והואה דליצור לא
 אמרינן להו קומו אוו: יחיד נמי.
 לא רמיא חובה עליוס לשוות וכיון

וְלֹא־יִדְּעוּ אֶת־הַיְּהוָה אֱלֹהֵינוּ
 לְדַעַת אֱלֹהִים אֵל אֵי הוּא סְבִירָא
 לִישׁ כְּמֵאן דְּלֹאָר שׁוֹמְעִין וּזְרֻקִין
 עַל מַעַם שֶׁרָץ כִּיּוֹן דְּלֹא קְרִינָא בִּישׁ
 אִישׁ נִדְחָה לֹא הוּא קְרִינָא נְמִי אִין
 לִיבּוֹר נִדְחִין לְחַיִּסְדִּירָכוּ לְעִשּׂוֹת
 בְּקוֹמָאָה אֵלֶּא אֲמִירִין לְהוּ קוֹמוּ אֲחֵי
 וּמִדְרֵמֵי אֲחֵי אֲלִיבּוֹר הוּא רְמִיא
 נְמִי אִישִׁיד כְּדִי לְסַתִּירוּ כְּסִילֵי־
 וְדַחֲסֵי שִׁסְתִּי אֲמִר לִישׁ. הַתָּם אֵלֵּי
 דְּלִיתִישׁ בִּישִׁיד מִשּׁוֹם דַּעְבּוֹר לִיבּוֹר
 בְּרָשָׁאן הוּא וְחִי לֹא עֲבּוֹד לִיבּוֹר
 בְּרָשָׁאן כְּגוֹן רַב לִיבּוֹר זִבִּין דְּלֹא
 הוֹתֵרֵס עִמָּחַת וִישׁ בְּלִיבִי וּמִישּׁוֹק
 עֲמֵחִי מִתִּישׁ אִין עוֹשִׂין לֹא אִתָּא
 הִרְשָׁאן וְלֹא אִתָּא הִבִּי. עַרְל וּמַמָּא
 שֶׁרָץ וְשִׁתָּא. הַדּוּמִיין לִי כְּגוֹן כֵּן מִמָּא
 מוֹמֵלֵת עַרְב שֶׁרִלּוּיין לִישְׁקוּן וּבְכּוֹן
 עֲמֵא מִתָּ שַׁחל שְׂבִיטִי שְׁלִי בַּעֲבַר
 הַסַּפֶּסֶת: מִדְקָא מִיִּדְרֵר אֲתַמָּא שֶׁרָץ
 לְחִסְיוּי מִקְרָא יִסְרִי' שִׁמ' סְבִירָא לִישׁ
 אֵלֵּא הַתָּא לִישׁ שׁוֹמְעִין וּזְרֻקִין עַל
 מַעַם שֶׁרָץ דְּחִי סְבִירָא לִישׁ שׁוֹמְעִין
 וּזְרֻקִין עַל מַעַם אֵלֵּא לְחִסְיוּי מִקְרָא

ידי שליח נשלחו לעמוד דבי פטר קרא
מי מיחייב ליה כרת מחס דיכול לקבול
הנה ליבור עבדי בזממאה: אלא אמר
ר' ע"ה דליתא בליבור אלא קבבר שומעין
מייעבבא. והא דכתיב (שמות יב) איש
ר' פ שאין סופו להוות ביום: כמלא פסח
ר' עקיבא כל מלאכה שאפשר לא
שומעין הלכה כר' ע בתרוייהו: מילה
ביום אם ימול למחר: ברתני' אימת
ביום כרילין בממרא: בזמן שבה בחול
לאכלת בני החברה ואוכלין המנהג
הפסח לבדו: מן האין מן הבקר כר'
ר' סיפא אימתי מביאין כר' ואשומעין

הגהות
הב"ח
(א) גמ' לא
מביל ומוריד

[illegible]

היינו מדרבנן גזירה משום שציתת עש
שם לא היתה צבה על השבע מתוך
שהוא רעב נאכל הכצר שסביב העצמות
היה צא לידו ציתתו וקשה לר"י
ההשגח משמע לדרבנן דכן חומא
דכסומך הויה חגיגת ארבעה עשר
דרבנן ולקמן (דף ע"א.) משמע שהיה
מ"ה דחגיגת לא ילין וכן הכצר וגו'
לימד על חגיגת ארבעה עשר שצלת
לשני ימים וי"ל דאשכחן כפ"ק דחגיגה
(דף ט.) תנא דסבירא ליה שהוא
מדרבנן דקאמר רב אשי הא קמ"ל
חגיגת חמשה עשר רין חגיגת ארבעה
עשר לא חלמא קסבר חגיגת ארבעה
עשר לאו דאורייתא והשתא לכן חגיגת
ולתנא דלקמן דלית להו חגיגת ארבעה
עשר דאורייתא דחייב שבת והשתא
חתי שפיר הריא דריש פסוק משמע
(דף נט.) בצרעיה עשר שחל להיות
בשבת כו' : ור"ה מדקתי סיפא חל
ארבעה עשר להיות בשבת כו'. וכן
תאמר חמאי לא פריך א"ל בשבת וסבי
שרי להטביל כליום הא קי"ל ש דלא מזין
ולא טובלין ולא פירכא היא דאיכא
למימר שוה ונטביל לאחר י"ט וי"ד
וי"ג (שחל להיות בשבת) חמאיה קאי
חמאי

היא כבר ושלמי שמחה חוצה בין והא
 דקי"ל (לקמן דף ע"א.) כל דבר
 שבחובס אינו בא אלא מן החולין
 כדמצינן בסיפרי ז' וזבחת פסח כו'
 עד לאן ובקר והלא אין פסח בא
 אלא מן הכבשים והיו עשויים א"כ
 ליה נחמר בקר להקים כל הבא
 מלאן ובקר לפסח מה פסח דבר
 שהוא חובס ואינו בא אלא מן החולין
 אף כהן שהוא חובס ואינו בא אלא
 מן החולין הני מילי בחבוב דעלמא
 אבל שלמי שמחה איתרבי במסכת
 הציגה (דף ת.ה.) מדמתינן בסיפרי
 ושמחת לרבית כל מיני שמחה יכול
 אף בעופות ומנחות תלמוד לומר
 בחגך מי שהציגם בזהם מהן יאלו
 עופות מכאן אמרו ישראל יולאין
 ידי וזבחת כדגרים ונדבות כו' אף
 על גב דמחוייב ועומד הוא : וכן
 יולא בה. מאוס חגיגת חמשה עשר
 כדאמרן דבר שיש בו חובס אינו
 בא אלא מן החולין כלומר משלו ולא
 מזה שהוא מחוייב ועומד וזו כבר
 תקדשה ממתמול : מהו עצמא.
 דאמר אין נאכלין אלא ליום ולילה :
 נאכלת לליל. לריק לאכול לליל :
 הילנה הזה כולו לליל. מתני' היא
 בפ' בתרא כולו לליל ואפי' החגיגה :
 למידי דאריה. דהוה ליה ליה לליל
 אכילה הוא : והו' סבא. אינה
 נאכלת אלא ליום ולילה : שמע
 מינה כולה איתין. כולה מילי
 דפסח איתין בחגיגה כההוא
 סיקא : שוחט בה. שחטו מיד ואין
 לריק להטביל זה המונחה דמסתמא
 הטבילה בעליה אם טמאה היתה
 הטבילה בשלה עשר כדי שיהא
 הערב שמש ותהא טהורה בארבעה
 עשר : שוחט ומטביל. כלומר אפי' אם
 טמא שנה הטבילה בעליה אם
 שוחט ומטבילה מספק שחט עדיין
 לא הטבילה שחט לכן שחט ביום
 להטבילה ולהעריב שחטה : קופין.
 סבין גדול הוא ורובן אינן לשחיטה
 אלא לחיתוך בשר ולבצירת עלמות :
 אלא בזה בין בזה. אפילו נאמרת
 בארבעה עשר : שוחט ומטביל.
 דמהך שאין שחט העלם בשחט
 אין הטבילה לריבין לה כל ארבעה
 עשר : מני. הא דשחט דאין שחט
 שחט סבין דמטביל. לה בעליה מה
 לשחוט הלכך אטבילת מתמול דליה
 בשחט הרגל העם רב אין שוחט
 בארבעה עשר שוחט ומטביל : שחט.
 להיות בשחט שוחט. בקופין זה מיד
 לשחט עלמות והיוס אין שחט
 לא מני לאטבילה כדאמרן במסכת
 מלאה ביום טוב עלמות : שוחט בה.
 להיות בחול שחט בה מיד דודאי
 מוטביל : לאו בשחט עסיקין. דלס
 בחגיגה ארבעה עשר :

151288

מאי סעמא דכן דורתאי דכתיב וזכחת פסח כו'. רש"י פ"י דכתיבנות
י"ד מירר"י ולפי' דלכן תימא א"ע דאי' ליה הירקס' אחריו
לעיל חגיגה י"ד לא דריש שבת אע"ג דלכל מילי אקשיה חגיגה לפסח
דאפי' לשבירת עמס אקשיה אי' לאו דכתיב דו מדקאמר רב אשי בסמוך

לא
1 מ"י פ"ד
2 מ"י פ"ה
3 מ"י פ"ה
פס' חגיגה
פ"ה

מסורת
הש"ס

מ ונחמ' ד' ט.
[ו].
מנחות ד' פג.
ב חולין ק'
פ"ה
גד' נא. רב"ה

הנהגות
הב"ח

(א) כה"ד וס'
פנא ידעו וס'
פנא קים וס'
שפחא:
(ב) תוד"ס
כא ודלי וס'
ואור' דחגיגה
פ"י כננא:

גריין
הש"ס

(*) תוד"ס ח"ט
וכו' ולפי' ש"ן
דלג"ח. ש"ן
נעיל נט ש"כ
תוד"ס ב"ה
ולק' קיד ש"כ
תוד"ס אהו
זכר לשפח
(*) כא"ד ש"ח
חילתהשלומין
ש"י חגיגה ו'
(*) בתוד"ס יס
כשחמח:
(*) תוד"ס הא
ודלי וס'
דכ"ה קא'
דחגותם ש"ן
שורי אבן
פנילה ה ש"ה
ד"ס וחגיגה:

במרוכה מנא ידעי ואלא שבא במימאה סוף
סוף מנא ידעי דמית נשיא דמית נא א אימת
אילימא דמית בשלשה עשר סבין למה לי
דמטביליה ואלא דמית בארבעה עשר מאי
שנא סבין דמטביל ומאי שנא קופיין דלא
מטביל לה לא צריכא דנשיא גוסס ב"ג סבין
דחד ספיא מטביל לה קופיין דתרי ספיין
לא מטביל לה תניא יהודה בן דורתאי
פירש הוא ודורתאי בנו והלך וישב לו
בדרום אמר אם יבוא אליהו ויאמר להם
לישראל מפני מה לא חגגתם חגיגה בשבת
מה הן אומרים לו תמחני על ב' גדולי הדור
שמעיה ואבמליון שהן חכמים גדולים
וורשינן גדולים ודא אמרו להן לישראל
חגיגה דוחה את השבת אמר רב מ"ט דכן
דורתאי דכתיב (דניס י') וזכחת פסח ליי'
אלהיך צאן ובקר והלא אין פסח אלא מן
הכבשים ומן העזים אלא צאן זה פסח בקר
זו חגיגה ואמר רחמנא וזכחת פסח אמר רב
אשי ואנן מעכא דפרושים ניקו ונפרשו אלא
קרא לכדרב נחמן הוא דאתא * דא"ר נחמן
אמר רבה בר אבהו * מניין למותר הפסח
שקרב שלמים שנא' וזכחת פסח ליי' אלהיך
צאן ובקר וכי פסח מן הבקר בא והלא אין
פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים אלא
כוותי דפסח יהא לדבר הבא מן הצאן ומן
הבקר ורבנן מ"ט לא דחי שבת הא ודאי קרבן
ציבור הוא א"ר אילעא משום רבי יהודה בן
ספרא א"ק (ויק' כ') וחגותם אותו חג ליי'
שבעת ימים בשנה שבעה שמונה הו' אלא
מכאן לחגיגה שאינו דוחה את השבת כי
אתא רבין אמר אמרתי לפני רבותי פעמים
שאי אתה מוצא אלא ששה כגון שחל י"ם
הראשון של חג בשבת אמר אבוי * אבין
תכלא לימא כי הא מילתא שמונה לא משכחת
לה כלל שבעה איתא ברוב שנים אמר עולא
א"ר אלעזר שלמים ששחטן מערב י"ט אינו
יוצא בהן לא משום שמתה ולא משום
חגיגה משום שמתה דכתיב (דניס ס') וזכחת
ושמחת בעין זביחה בשעת

במרוכה. בחצוה מועטת שהפסח מרובה לכן ואלא יביאו חגיגה:
מנא ידעי. הצעלים בשלשה עשר שפחא חצוהו מועטת כרי כל
שעה בלחן וכמנין עליו אכשים מעלמא וקוים לכן בו חלק מן
הצעלים עד שעת שחמסס הלכך (ה) לא קים ליה שפחא חצוהו
מועטת ומטביל לקיפין שפחא יביאו
חגיגה וילמרכו לשבירת עצמות:
שבא בטומאה. שרוב ליבור טמאין
ותכן בזמן שבא בטומאה חין מביאין
עמו חגיגה וזה המולאס טהור ואף
ע"פ שאף הטורחין עושין בטומאה
עם הליבו' מטבילם לשביר בה עצמו'
חגיגת חמשה עשר שאינה באה
בטומאה: מנא ידעי. הצעלים
בשלשה עשר כשמתבלין טכניהם
שיהיו רוב ליבור טמאין: דמית
נשיא. ומאוס לכל ישראל להסתסן
בו: אי נימא בשלשה עשר. כשהיו
מטבירין כליהם: סבין למה ליה
לאטביליהם. למרים כרי היה עתיד
ליעמא וזה המולאס אס טהור הוא
למה מחזיקה טהור ושחט צס
שלמי חגיגתו ביו"ט: אלא דמית
בארבעה עשר. וכשהטבילו כליהם
ביו"ג האריכין לארבעה עשר לא היו
יודעין שיבוא בטומאה אס כן גס
את הקופיין מטביל לשבירת העלמ'
חגיגת ארבע' עשר: ומאי שנא סבין.
דאמר' אטבילם מרה מאתמול ומאי
שנא קופיין דלא אמרינן אטבילם
מרה מאתמול: לא לריכא דשיא
גוסס בשלשה עשר. ולא גרסי' ומת
בארבעה עשר דמא לי מת ומא לי
לא מת: סבין דחד ספיא הוא.
דאיכא למימר שפחא ימות הנשיא
ועשו פסח בטומאה משום כך
ספיא לא אימנע מלאטביליה
ואטבילם דחייס שפחא לא *
ויעשו פסח בטורח: לזבל קופיין
דתרי ספיין. אית ליה זסלקי ליה
מתורת טבילה שפחא ימות ולא
יביאו חגיגתם לא בארבעה עשר ולא
בחמשה עשר או אפילו לא ימות
שפחא אפי' לא אלמך לחגיג' ארבע'
עשר שפחא חצוהו מועטת ויביא
פסח במרוכה. אי משום חגיגה חג
חמשה עשר מדיין יס סהות להטביל'
ביו"ד הלכך לא אטבילם מרה בשלשה
עשר: בן דורתאי פירש. מן הכחמי'
וגדל מהם מפני שהיו אומרים חין
חגיגת ארבעה עשר דוחה שבת:
ויס' לו בדרום. רחוק מירושלים
שלא לעלות לרגל ויחזיב בפסח
יבחגיגה דקסבר חגיגה חובה
ואפילו במרוכה: ואנן סעמא דפרושים כו'. וכי לכך הו'ר'כנו
לדרום המקראות אחר עממי המבדילין מן הכחמים: נוותר הפסח.
צין שהפרים פסחו ואבד ונתכפר בזה' ואחר כך נמלא זה צין
שהפרים מעות לפסחי וחלש קלושם פסח על כולן והכולו עלאים
והיותהו מן המעות: שקרב שלמים. שפחא לא לאחר כרגל: לדרב
הבא מן הלחן ומן אבקר. היינו שלמים שכשרין לבא מכל לאן ומכל
בקר זכר ונקבה: אמאי לא דחיא שבת. ואפילו חגיגה חמשה עשר
הא ודאי קרבן ליבור היא דא' אחי בכינופא' כי פסח וזמן קבוע
לה: ומתנות. וזתו. בתו הסוכות כתיב דהשלומין דידים כל שמונה
הלכך שמונה הוו אלא לאו שמע מינה חין לך חגיגה שדוחה שבת
הלכך לא משכחת שמונה לעולם: בגון שחל י"ס טוב הראשון של
חג להיית בשבת. דמעי' נמי שמיני ערס בשב' דאין כפן אלא

פסח. חבין הכלל. עובר חג בניו יס: ימא פי כלי עילתה. שהלגס שאינם כוננים:

בשעת שמחה. ביום ס' שהוא זמן שמחה: והיית חך שמח. קרא
יתירא הוא דהתיב לעיל מיניה חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים
וסמך ליה ושמחת בחגך והדר כתיב שבעת ימים תהוג וגו' והיית
לך שמח: לרבות לילי יום טוב האחרון. ואין שמחה אלא באכילת
שלמים ויום טוב האחרון גופיה לא

בשעת שמחה וליכא משום חגיגה הוי דבר
שבחובה א' וכל דבר שבחובה אינו בא אלא
מן החולין דימא מסייע ליה (דנניס טו) והיית
אך שמח ב' לרבות לילי י"ט האחרון לשמחה
אתה אומר לילי י"ט האחרון או אינו אלא
לילי יום טוב הראשון תלמוד דומר אך (שמח)
ג חלק מ"ט לאו משום דאין לו במה ישמח
לא כדתני מעמא ד' מה ראית לרבות לילי
יום טוב האחרון ולהוציא לילי יום טוב ראשון
מרבא אני לילי יום טוב האחרון שיש שמחה
לפניו ומוציא אני לילי יום טוב ראשון שאין
שמחה לפניו מתיב רב יוסף ה' חגיגת ארבעה
עשר יוצא בה משום שמחה ואין יוצא בה
משום חגיגה אמאי הא בעינן זביחה בשעת
שמחה וליכא אמר רב אידי בר אבין שעייב
ושחטה אמר רב אשי הכי נמי מסתברא דאי
לא תימא הכי הא מתניתא מאן קתני לה בן
תימא בן תימא הא פסלה לה בלינה ש"ס
מתיב רבא י' ההלל והשמחה שמנה ואי
אמרת בעינן זביחה בשעת שמחה הא זמנין
סניאין דלא משכחת לה אלא שבעה כגון
שחל י"ט הראשון להיות בשבת אמר רב
הונא בריה דרב יהודה משמחו בשעירי
הרגלים אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא
דשעירי הרגלים חי נאכלין צלי אין נאכלין
ושמחה בחי ליכא ועוד כהנים אוכלין וישראל
במה שמחים אלא אמר רב פפא משמחו

דל' תרי זמני שבעת ימים כתיב
גבי שמחה כדפרישית וממילא
אימעיט שמיי: או אינו אלא לרבות
לילי יום טוב הראשון. ואף על פי
שאין קרבן בלילה נלמד שסמעינו
הכתוב לשחוט שלמים מערב יום
טוב לשמחה לילי יום טוב: אך
(שמח) חלק. כלל אכין ורקין מיעוטין:
מאי טעמא. משוין מיעוטא ללילי
ראשון ורביא ללילי אחרון ולא
אמרין ורביא לאו משום דאמרין
אין לו במה ישמח דשלמים הנשחטין
מבערב לאו שמחה היא דבעינן
זביחה בשעת שמחה: שיש שמחה
לפניו. כל ימות ולילות החג: חגיגת
י"ד כו'. קס"ד דרב יוסף בשמחה
בארבעה עשר קאמר: הא מתניתא.
בן תימא אמר לה לעיל ולכן תימא
איפסולא לה דהא אמר אין נאכלת
אלא ליום ולילה: והשמחה. בשלמי:
שחל י"ט בשבת. ומבערב אין יכול
לשחוט דהא בשעת שמחה צריא:
אמר רב הונא. ודאי מקרבן שמחה
ליכא אלא בשעת אלא הא דקתני
השמחה שמונה משמחו בשעירי
הרגלים שעיר השעירא האמור
בראשון שכל יום היה שעיר בא
משל ליבור וכל הטאות החוליות
נאכלות וכל קרבן ליבור הקבוע
דוחה שבת: חי נאכלין. אם בא
לאוכלו בשבת לא יאכלנו כי אם חי
דאין לליתו ובישולו דוחה שבת
וצבר חי אין כאן שמחה: ועוד. נהי
נמי דיש שמחה בצפר חי הרי
הטאות אין נאכלות אלא לכהנים
וכן אוכלין וישראל צמה ישמחו:
לרבות לילי י"ט האחרון לשמחה.
כשאר לילי החג: או אינו אלא כו'.
כדפרישית: לאימורי חגיגת ט"ו
שנפסלין בלילה. ואף ע"פ שזמן
אכילת צפרה כל יום השמחה: (ה)
וסמך ליה ראשית ציבורי וגו'.
ודרוש ביה בקר ראשון: דבשר
איפסיל ליה מאורתא. משחשיכה
ועבר יום ששה עשר ואימורין יכשרו
עד בקר שבעה עשר דאי בקר בקר
שני בקר של שבעה עשר: ר' אלעזר
בן עזריה. צפרק בתרא (דף קכ):
דאמר מדאורייתא אכילת פסח עד
חלות ותו לא: (ג) הכי קשוי ליה.
אע"פ דלוחיב מילתא אחריתי: ומי
איכא מידי. כלומר (ג) אפשר להיות
משמעות המקרא בקר שני אכן חזקין
תנא דמתניתא דלקמן דאפי' לבשר
שהוא קל מאימורין לא צרי ראשית

לרבות לילי י"ט האחרון. נראה לריב"ז דה"ל ללילות אחרות
איצטריך ריבוי משום דהאי קרא דשמחה לפני ה'
שבעת ימים דדרשין מיניה שלמי שמחה דרשין נמי מיניה צפרק
לולב וערבה (דף מג.) במקדש

לילות ומיהו לילי י"ט האחרון איצטריך
ריבויא טפי משום דשמיי רגל צפני
עלמו הוא וה"ל לא יהא מחוייב (ד)
לזכות שמחה ביום שביעי לצורך שמיי
כמו שאינו מחוייב בערב י"ט לצורך
הלילה: אך אינו אלא לילי י"ט הראשון.
ולא בא למעוטי שאר לילות אלא לילי
י"ט האחרון: וצ"ל משום דאין לו
במה ישמח. וה"ל א"כ תיפוק ליה
מאיך קרא דבעינן זביחה בשעת
שמחה וי"ל דאי מהחם ה"ל דלא
בעינן זביחה בשעת שמחה אלא בחגיגה
של יום טוב שיכול לשחטה בו ביום
אבל הכא שאין יכול לשחטה בלילה
לא להכי איצטריך אך למעט:
צ"ל י"ט האחרון. פ"י בקווערס
דוקא לילה אכל יום שמיי
לא וקשה לריב"ז דהתנן ההלל והשמחה
שמונה וליכא למימר משום ליל שמיי
קתני שמונה לליכא שמונה לילות
לליל יום טוב ראשון לא קחשיב ועוד
דומיא דהלל דעיקרו ביום ועוד דכי
פריך לקמן ואם איתא וימנין דלא
משכחת לה שמונה כגון שחל להיות
יום טוב הראשון בשבת ואי כפירוש
הקווערס תיקשי נמי לכולי עלמא
דכשיל יום שמיי באחד בשבת או
ליכא אלא שבעה דמתי יוכל לשחוט
לליל שמיי שהוא מולאי שבת דאי
שחט בע"פ איפסולא לה הולך נראה
לפרש דלילי י"ט האחרון לאו דוקא
דה"ל ביום:
מניין לאימורי חגיגה שנפסלין
בלילה שנאמר ולא ילון
ט'. מהכא נפקא ככל אימורין:
לימר

בכסות נקיה ויין ישן כי אתא רבין א"ר אלעזר ב' שלמים ששחטן מערב
יום טוב יוצא בהן משום שמחה ואין יוצא בהן משום חגיגה יוצא משום
שמחה ג' לא בעינן זביחה בשעת שמחה ולא משום חגיגה הוי דבר
שבחובה וכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין מתיבי והיית אך
שמח לרבות לילי יום טוב האחרון לשמחה אתה אומר לרבות לילי יום
טוב האחרון או אינו אלא לרבות לילי י"ט הראשון ת"ל אך חלק מ"ט
לאו משום דאין לו במה ישמח לא כדתניא מה ראית לרבות לילי יום
טוב האחרון ולהוציא לילי י"ט הראשון מרבא אני לילי יום טוב האחרון
שיש שמחה לפניו ומוציא אני לילי יום טוב הראשון שאין שמחה לפניו
אמר רב כהנא ז' מניין לאימורי חגיגת חמשה עשר שנפסלין בלינה שנא'
(שמות נג) ולא ילון חרב חגי עד בקר וסמך ליה ראשית למימרא דהאי בקר
בקר ראשון מתקף לה רב יוסף מעמא דכתב ראשית הא לא כתב
ראשית הוה אמינא מאי בקר בקר שני מי איכא מידי דבשר איפסיל
ליה מאורתא ואימורין עד צפרא א"ל אבוי אלמה לא והרי פסח י' לרבי
אלעזר בן עזריה דבשר איפסיל ליה מחצות ואימורין עד צפרא אמר
רבא רב יוסף הכי קא קשיא ליה מי איכא מידי דאילו תנא לבשר דא
בעי ראשית ורב כהנא לאימורין בעי ראשית מאי היא דתניא (דנניס טו) לא
ילין מן הבשר אשר תזבח בערב ביום הראשון לבקר לימד

ובקר דכתיב ביה משמע ליה לתנא בקר ראשון ורב כהנא באימורין דחמירא קדושתיה ולא משמע ליה בקר דכתיב גביהו בקר ראשון
בלא ראשית: אשר תזבח בערב. בחגיגת ארבעה עשר מיירי דנשחטת עם הפסח בערב דהא ליכא למימר בערב של יום טוב הראשון
עלמו קאמר קרא דאם כן מאי בערב סלא שחיתת ביום כולו: ח שנאכלת לשני ימים. דהאי בקר בוקרו של ששה עשר קאמר קרא:

לך משפט
נר מצות
לך
ח מ"י פס"ו
פס"ו מטעם
קרבני הע"ז
לך
כ מיימ"ט פ"ב
מה' חגיגה
הלכה פ"א
לך
ג מ"י פ"ב
הלכה י"ב
לך
ד מיימ"ט פ"א
מהלכות ק"ט
הלכה ז סג
לחזין שמח
מסורת
הש"ס
אמתי' ד' פ"ב
[חגיגה ז' פ"א]
בילה י"ט:
בסוכה ד' י"ח
ג לעילה. ופ"ג
ד [סוכה מת.]
ה [לעיל פ. א.]
ו [סוכה מת:]
ז לקמן ק"ב
ח ש"ר פ"א
הגהות
הב"ח
(א) רש"י ד"ה
וסמך ל' וכו'
ראשון הס"ד
ואת"כ מ"ט
מאי בקר בקר
שני בקר של
שבעה עשר
דכשר איפסיל
ל' וכו' שבעה
עשר הס"ד
והשאר נמחק:
(ב) שם ד"ה
הכי קא קשיא
ל' (ג) שם
ד"ה ומי איכא
מידי כולו איך
אפשר וכו' שני
והא חזן חז"ל:
(ד) תוס' ד"ה
לרבות וכו'
לזכות שלמי
שמחה ביום
שביעי

ל

א ב מו"י פ"ב
מס' סנהדרין
פס"ה יב

ונו"ט מ"ה
פס"ה יב
סמוקדשין
הלכה יב

לח
א מ"י פ"ב
מס' סנהדרין
הלכה יב

לח
ד מ"י פ"ב
מס' סנהדרין
הלכה יב

מ
פ מ"י פ"ב
מס' סנהדרין
הלכה יב

סנהדרין
הלכה יב

מסורת
הש"ס

א [ע] תוספות
לקמן ע"ב
ד"ס שו"ת

הנהגות
הב"ח

(א) רש"י ד"ה
כספא אומר
וכי' למיתב

נדר או נדרה
(ב) מס' ד"ה
לימד וכו'

לקיים מפרש
נתיב

הנהגות
הב"ח

(א) רש"י ד"ה
כספא אומר
וכי' למיתב

נדר או נדרה
(ב) מס' ד"ה
לימד וכו'

לקיים מפרש
נתיב

הנהגות
הב"ח

(א) רש"י ד"ה
כספא אומר
וכי' למיתב

נדר או נדרה
(ב) מס' ד"ה
לימד וכו'

לקיים מפרש
נתיב

הנהגות
הב"ח

(א) רש"י ד"ה
כספא אומר
וכי' למיתב

נדר או נדרה
(ב) מס' ד"ה
לימד וכו'

לקיים מפרש
נתיב

לימד על חגיגת י"ד שנאכלת לשני ימים ולילה אחד. תימא לר"י
דתימא כסוף פרק כל הפסולות (דף לו.) ובשר זבח תודת
שלמיו למדנו תודה שנאכלת ליום ולילה מניין לרבות שלמי ניזר ושלמי
פסח ת"ל שלמיו ופי' בקוטרם התם שלמים הבאים מחמת פסח היינו

לימד על חגיגת י"ד שנאכלת לשני ימים ולילה אחד או אינו אלא ליום ולילה כשהוא אומר (דברים עו.) ביום הראשון (לבקר) הרי בקר שני אומר או אינו אלא בקר ראשון ומה אני מקיים חגיגה הנאכלת לשני ימים ולילה אחד חוץ מזו כשהוא אומר ביום הראשון (לבקר) הרי בקר שני אומר אלא בקר ראשון הא אמרת כשהוא אומר ביום הראשון (לבקר) הרי בקר שני אומר ה"ק או אינו אלא בשתי חגיגות הכתוב מדבר אחת חגיגת י"ד ואחת חגיגת ט"ו וזו לבוקרה וזו לבוקרה הדר אמר אלא דקי"ל חגיגה הנאכלת לשני ימים ולילה אחד א"כ אם נדר או נדרה במאי אי חגיגת י"ד הא כתיב בה יום ולילה אי בחגיגת ט"ו הא כתיב בה יום ולילה אלא האי לחגיגת ט"ו והאיך כוליה קרא לחגיגת י"ד לימד על חגיגת י"ד שנאכלת לשני ימים ולילה אחד מעמא דכתיב ביום הראשון לבוקר דמאי בקר בקר שני הא כל היכא דכתב בקר בתמא בקר ראשון ואף על גב דלא כתב ביה ראשית: **בְּרִיתֵנִי הפסח ששחטו שלא לשמו בשבת חייב עליו חטאת ^א ושאר כל הזבחים ששחטו לשם פסח אם אינן ראויין חייב ואם ראויין הן רבי אליעזר מחייב חטאת ור' יהושע ^ב פוטר א"ל רבי אליעזר מה אם הפסח שהוא מותר לשמו כששינה את שמו חייב זבחים שהן אסורין לשמן כששינה את שמן אינו דין שיהא חייב א"ל ר' יהושע לא אם אמרת בזבחים ששינו בדבר המותר א"ל ר' אליעזר ^ג אימורי ציבור יוכיחו שהן כותרין לשמן והשוחט לשמן חייב א"ל ר' יהושע לא אם אמרת באימורי ציבור שיש להן קצבה תאמר בפסח שאין לו קצבה רבי מאיר אומר אף השוחט לשם אימורי ציבור פטור ^ד שחטו שלא לאוכליו ושלא למנויו לערלין ולטמאין חייב לאוכליו ושלא למנויו לשלא למנויו ולערלים ולטמאין ולטהורין פטור שחטו ונמצא בעל מום חייב ^ה א שחטו ונמצא טריפה בסתר פטור שחטו ונודע שמשכו הבעלים את ידם או שמתו או שנמטאו פטור מפני ששחט ברשות: **גמ'****

או אינו אלא ליום ולילה. דהאי בוקר בוקר של מ"ו קאמר: כספא אומר ביום הראשון (לבקר). מכלל דנאכלת כל יום הראשון של יום ק"ב וקאמר לבוקר דלא תלין עד בוקר שני: או אינו אלא בוקר ראשון. לקיים פריך כיכי תוסק אדעתין לתימר תו הא אמרת ביום הראשון חד ולבוקר תרי: ומס' מקיים חגיגה הנאכלת לשני ימים. דנפקא לן מקרא אחרינ' דיש חגיגה נאכלת לשני ימים ולקמן מפרש היכא אשכחן ובאיו חגיגה אני מקיים בשאר חגיגות חוץ מזו: כספא אומר א"כ נדר. באכילת שלמים שני ימים א"כ נדר או נדרה וזכו קרבנו ביום הקריבו את זבחו ויכל וממחרת וגומר הרי שני ימים ולילה שנכתיב והוא ליה למיתב (א) נדר ונדרה א"כ נדר למה לי ריבא אף שלמי חובה לאכילת שני ימים: לימד על חגיגת י"ד כו'. (ב) ולקמן מפרש במאי מיתמעת ליה והשתא מפרש לה למתניתא וסדר אסיק אתקפתיה דתנא לבשר לא צעי ראשית: הכי קאמר או אינו אלא ליום ולילה והאי דכתב ביום הראשון לבוקר מילתא אחרייתא הוא ובשתי חגיגות דבר הכתוב חגיגה ארבע' עשר וחמשה עשר זו לבוקרה וזו לבוקרה וסבי משמע קרא לא ילין מבשר חגיגת י"ד אשר תזבח בערב וסתם ליה לבוקרה משמע ומאותה שפוזב ביום הראשון דהיינו חגיגת חמשה עשר לא ילין לבוקר של ששה עשר: סדר אומר. תנא ומה אני מקיים חגיגה הנאכלת לשני ימים חוץ מזו כלומר דהיו חגיגה מולא שנהכלת לשני ימים הכי השווית את כולן וסיכא אני מולא כשהוא אומר א"כ נדר הכי מילתא שיש חגיגה נאכלת לשני ימים ואי זו היא על כרחיך לימד על חגיגת י"ד כו' והאיך לימד דעל כרחיך אי נמי א"כ נדר בחגיגת מ"ו מוסיף לה דקולא דאינה בזה עס הפס' שמעת בה מיהא דנאכלת לשני ימים וביום הראשון לבקר על כרחיך לאו לחגיגת מ"ו קאי אלא אאשר תזבח בערב ולימד שתאכלנה כל יום הראשון עד בוקר שני: האי לחגיגת חמשה עשר. א"כ נדר: והאיך כוליה ביום

אלי יומא במועה. כסבור שהוא זכא אחר: שמעת מינה. מדקתני
חייב אלמא פסול הוא: עקירה בעשות. שלא נתיבין לעקור שם פסח
חמנו הוא עקירה בעוקר מדעת: מה לי שאין ראויין. עוקר לאו
קועט בדבר מלוא הוא ולאמאי פטר ליה רבי יהושע בראיון וסלח

לא קועט בו שיועט שאינו פסח:
דישא. הפסח שסחטנו: סיפא. והאר
בל הזכרתי: אכולוסא. חבורה גדולה
מאל: הא לא דמי. רישא לסיפא
דרישא בעוקר ולא קועט הוא:
לר"א. דדחין האי ק"ל לא שאני ליה
בין עוקר למועט: ומקמי' ר' יהושע'
דשני ליה. לימא ליה דלא דמי קועט
לעוקר אמאי הדר ליה טעמ' משום
שטיה דבר האסור כו': בפסח
שאין לו קצבה. אין חשבון לפסחים
זה שזמל מלה זה עומד בעזרה
כסבור שהוא אבוד מבעליו ושחטנו
לשם מו' שהוא: תינוקות דיש להן
קצבה. מו' שיש לו שני תינוקות אחד
למול בשבת ואחד למול בליל שבת
יורע הוא שאין לו למול בשבת הלא
יחד: וסבב זמל את של אחר השבת
בשבת חייב. דקטע בדבר מלוא ולא
עשה מלוא הוא דעדיין לא הגיע
חמנו ומודע רבי יהושע דחייב: את
של ערב שבת בשבת. כסבור שהוא
של שבת ויש של ע"פ הים אתמול
ימול או שגאס ומילס שלא בזמנה
ליכנס דוחס את השבת דכחיל ועבר
חמנה ימתיק עד למחר: רבי אליעזר
דחיי' הטאה. ליה ליה קועט בדבר
פסח ועשה מלוא פסח: רבי יהושע'
פסח. דקטע בדבר מלוא ועשה
מלוא פסח ואף על גב דחיל שבת
ועשה שלא כדת מכל מקום מלוא
מילא קיים וסבב נמי אע"ג דאית
לכו קצבה ליטער דמכל מקום עשה
מלוא דכל הזכרים שזכחו שלא
לשמן כסדרין וזה שזמל זכא אחד
בערב ושחטנו לשם הפסח ליבור
כשר לזכרו כדלעיל ככא בחאי
עסקין כגון שקדם ומל את של
ערב שבת בשבת. בשעה שזל את
שם עדיין שנים. עומדין דמשהו הכי
פסח דמרוז כס' בלחך מן דיוע
כס' שטיה שטיה סלחך עליו ומתני'
כס' שטיה שטיה סלחך עליו ומתני'
וכס' דשטיה שטיה סלחך עליו ומתני'
במקום: וסבב כו'. במהם:
במקום. כס' פסח: ושכח ומל
כס' פסח שטיה שטיה סלחך עליו ומתני'
כס' פסח שטיה שטיה סלחך עליו ומתני'
כס' פסח שטיה שטיה סלחך עליו ומתני'
כס' פסח שטיה שטיה סלחך עליו ומתני'
כס' פסח שטיה שטיה סלחך עליו ומתני'

במאי עסקין אלימא במועה שמעת מינה
א עקירה במעות היא עקירה אלא בעוקר
אימא סיפא ושאר כל הזכרים ששחטן לשום
הפסח אם אינן ראויין חייב אם ראויין הן ר"א
מחייב חמאת ורבי יהושע פוסק וא' בעוקר מה
לי ראויין מה לי שאינן ראויין אלא פשיטא
במועה רישא בעוקר וסיפא במועה א"ר אבין
אין ר' רישא בעוקר וסיפא במועה אשכחית רב
יצחק בר יוסף לר' אבהו דהוה קאי באבולוסא
דאינשי א' למתני' מאי א' לרישא בעוקר וסיפא
במועה תנא מיניה ב' ארבעין זימנין ודמי ליה
כמאן דמנחא בכיסייה תנן א"ר אליעזר מה אם
פסח שטותר לשמו כששינה את שמו חייב
זבחים שהן אסורין לשמן כששינה את שמן אינו
דין שיהא חייב ואם איתא הא לא דמי דרישא
בעוקר וסיפא במועה לר"א לא שני ליה לר'
יהושע דשני ליה (ה) לישני ליה הכי הכי קאמר
ליה לדידי לא אם אמרת בעוקר וסיפא במועה
לדידי לא אם אמרת בפסח ששינה את שמו
לדבר האסור תאמר בזבחים ששינה את שמן
לדבר המותר א"ל ר' אליעזר אימורי ציבור
זכיחו שהן מותרין לשמן והשוחט לשמן חייב
אמר לו רבי יהושע לא אם אמרת באימורי
ציבור שכן יש להן קצבה תאמר בפסח שאין לו
קצבה למיטרא דכל היכא דאית ליה קצבה
מחייב ר' יהושע והרי תינוקות דיש להן קצבה
י ותנן מי שהיו לו שני תינוקות אחד למול ואחר
השבת ואחד למול בשבת ושכח ומל את של
אחר השבת בשבת חייב אחד למול בערב
שבת ואחד למול בשבת ושכח ומל את של ערב
שבת בשבת ר"א מחייב חמאת ורבי יהושע
פוסק א"ר אמי הכא במאי עסקין כגון שקדם
ומל את של ערב שבת בשבת דאיכא הך דשבת
דטריד ביה הכא כגון שקדם ושחטמינהו לאימורי

שמעת מינה עקירה בעשות הוא עקירה
היא בהתכלת (דף מס.): הא לא דמי רישא בעוקר כו'.
ומאי קאמר רבי יהושע שכן שניה שמו בדבר האסור אפילו שניה שמו
לדבר המותר נמי חייב כיון שהוא עיקר: לרבי יהושע דשני ליה

לימא ליה הכי. תימא לרשב"א הא אפי'
אי מוקמי' כולה בעושה ע"כ רבי יהושע
לדבריו דרבי אליעזר קאמר לדלדיה
רישא אפי' שניה לדבר המותר חייב כיון
דלא עשה מלוא דמתני' מוקמינן בנמרח
כו' שמעון דאית ליה היכא דלא עשה
מלוא חייב לרבי יהושע דפ' ר' אליעזר
דמילה בסופו (ד' קלו.) דאמר ר' שמעון
לא נחלקו ר' אליעזר ורבי יהושע על ב'
תינוקות אחד למול אחר השבת ואחד
בשבת ושכח ומל את של אחר השבת
בשבת דחייב משום דלא עשה מלוא ח"כ
מה שהולך לומר דרישא משום דשינה
לדבר האסור היינו לדבריו רב אליעזר
דלרבי אליעזר כפיפא נמי לא עשה
מלוא דפסל לעיל אחרים לשם פסח
ואומר ר' רבנא מקומות מלי למימר
וליעשמיך ולא קאמר ועוד דלא דמי
לתינוקות דהתם ודלי חייב כשזל של
אחר השבת בשבת לפי שלא עשה מלוא
ונס לא ניהנה שבת לידחות אלל אותו
חינוק אלל פסח ששינה לדבר המותר
פסח כיון שניתנה שבת לידחות אלל
אותו פסח אם היה שוחט לשמו:
לרבידך לא אם אמרת בפסח כו'.
תימא לרשב"א מה משיב

רבי יהושע לדבריו רבי אליעזר תאמר
בזבחים ששינה שמן לדבר המותר כיון
דלרבי אליעזר לא שני בין עוקר למועט
מה מועיל מה ששינה לדבר המותר הלא
לרבי יהושע עוקר לדבר המותר חייב
ה"ה טועה לרבי אליעזר ומפרש דה"ק
רבי יהושע לרבי אליעזר כהי דלא שני לך
בין עוקר למועט מ"מ יש לחלק דרישא
תרחי לרישא עוקר ולדבר האסור
וסופא תרחי לתינוקא דקטע ולדבר
המותר: שקדם ומל של שבת בערב
שבת. הוה מלי לפסח דידוריה בין קדם
ומל ללא קדם אלל דקטע ריבוא כפיפא
דמל של אחר השבת בשבת פסח אע"ג
דלא עשה מלוא כיון שניתנה שבת
לידחות ורישא מוקמי' רבותא דקטע
פסח שבת אף על גב דעשה מלוא חייב
כיון שלא ניתנה שבת לידחות:
באשתו

ציבור ברישא אי הכי רבי מאיר אומר אף השוחט לשם אימורי ציבור פסח
אע"ג דקדים ושחטמינהו לאימורי ציבור ברישא וזה תניא רבי חיאי [נאביל
ערב] א"ר מאיר לא נחלקו רבי אליעזר ורבי יהושע על שהיו לו ב' תינוקות
אחד למול ע"ש ואחד למול בשבת ושכח ומל את של ע"ש בשבת דחייב על
מה נחלקו על שהיו לו שני תינוקות אחד למול אחר השבת ואחד למול בשבת
ושכח ומל את של אחר השבת בשבת ר' אליעזר מחייב חמאת ורבי יהושע
פוסק ותסברא מה התם דלא עביד מצוה פטר רבי יהושע היכא דקא עביד
מצוה מחייב אטרי דבי רבי ינאי ר' רישא כגון שקדם ומל של שבת בע"ש
שלא

כיון דלא רמיא מירדא עליה בחר דמחליה לל שבת לאו קועט בדבר מלוא הוא וסיפא פסח משום דמרוז בשל שבת והחליק לו של מחר
דכא ודלי לא קאמר שזל את כהייה דכא לא קעי כהייה אלמא היכא דלא קריד האידנא לר"מ חייב: ותסברא. דקעמא משום הכי הוא
סבבא סיפא דלא עביד מלוא דעדיין לא הגיע עשותו וסבבא דעביד מלוא מחייב: אמרי דבי רבי ינאי רישא כגון. שנתחלק לו לאתמול
של שבת בערב שבת ומלו בערב שבת ועדיין לא נודע עשותו וסבבא דעביד מלוא משום הכי הוא וסיפא פסח משום דמרוז בשל שבת והחליק לו של מחר
מחשבתו וגם עשה מלוא אפילו הכי חייב משום דלא ניתנה שבת לידחות אלל וסיפא שבת ניתנה שבת לידחות אלל של שבת וקטע בדבר מלוא
פסח ואפילו לא עשה מלוא לרבי מאיר פסח והשוחט לשם אימורי ליבור ניתנה שבת לידחות אלל קרבן ליבור ואע"ג דקדים שחטמינהו
לאימורי ליבור הכי שבת וע"ש דמרוז בזכא זה בימי שפירו ויודע שזכא זה שומד ליטרה גבול ושכח שכר נשחטו אימורי ליבור ושחטן לשמה

מא
א מ"י פס' א
מ"ה פסולי
המוקדשין ה"א
ופ"ב מהלכות
שגגות ה"א וא'
מב
כ ג מ"י פ"ב
מ"ה שגגות
הלכות ח:

מסירת

הש"ס

א מנחות מס.
ב [ברכות כח.
ושי']
ג שבת ד' קלו.
ד כריתות ד' יט:
ה ג' שבת שס
ו [פ"ה]
ז ג' רש"י
ח [מכר ביטע'
לד].

הגהות

הב"ח

(ה) נמי ליכא
ליה הכי קאמר
כל' ומי
כפי נחמק:

פסוקים מתנה. מתנות כסופה שנתתי לפס הרי הן כעבודה: פסוקי
כיון דהתם. בתמיד נשחק (דף סא.) הן דפסח שלא לאוכליו פסול:
דכשת קרי מוילא שמיני דהייב: משום. דבעי למיתנא
סיפא לאוכליו ושלא לאוכליו פטור תנא רישא שלא לאוכליו חייב:

לדברי האומר. במסכת שבת (דף קז.) מקלקל בחבורה. השועס
חבורה בשבת לקלקל שאינו מותר
פטור ואין הובל חייב משום שבת
אלא שואט שמתקן או הובל בזהמה
ורריך לנס להאכליו לכלבו: שלא
לאוכליו חייב. דקמני מתני חייב:
מה תיקן. שפסליה: תיקן. דכל
הקרבנות שהפסלו בעור' הן במס'
ובחיס (דף קד.) אם עלו למזבח
אומריהן להקטיר לא ירדו: בעלי
מומין. הן הם אם עלו ירדו שלא
היה פסולין בקודש: בדוקין שבעין.
עלייה כגון הכוסה כדוק שמים
(יסעיה מ) וגבי קרבן מוס הוא
דכתי' (ויקרא כא) או דק או תכלול
בעיניו: ואליה דר"ע. במס' ובחיס
[דף פד.] הן ר"ע מכשיר בבעלי
מומין אם עלו ואמרו בגמ' [דף פס:]
לא א"ר עקיבא אלא בדוקין שבעין
הואיל ובכירין לכתחילה בעופות:
טריפה. אמר התם אם עלתה תרד:
מידי נבילה. מלקמא: השועס חטאת
גרם ובשמיטת חולין בפרק שני
מפר' אמאי נקט חטאת: ב' חטאות.
משום שבת ומשום עכו"ם ומשום
שחטי חוץ לעזרה: מה תיקן. הכא
אפילו לטברו מידי נבילה ליתא
דחקרבות עכו"ם מעמא אפילו
בבא: מידי אבר מן החי. * לבני
נח שאם אכלו אינו נכרי: אם
שניתק לרעים. שמתו בעלי או
נתכפרו בחרת וחטאת ואשם אינן
באין נדבה ומשנתכפרו בחרת אין
הקנה לזה וגבי חטאת הילכתה
נמימי לה (תמורה דף כא.) דמתה
ובאשם נמימי הילכתה (בבא דף יח.)

כל שבחטאת מהה דשם רועה ואם ניתקו מעליו והסליכו לאפר
לרעות שיסתאב ופסול בו מוס שיוכל לפדותו ולהולילו לחולין וכל
הרועים דמיס נכולין לנדבה ומה היא נדבה ששה שופרות היו
במקדש וכתוב עליהן נדבה ושם היו נותנין כל מותר דמי חטאת
ואשם ומביאין משם קין המזבח עולות בשר לשם ועורות לכהנים
שזכו מדרשו כל יסודע הכהן במסכת תמורה (דף כג:) וזה לא
המתין עד שיומם ומשניתקו לרעיה שחטו סתם כשר לעולת קין
המזבח הואיל וסוף סוף דמיו לכך היו עומדיה: לא בעי עקירה.
מאחר שהוא עומד לכך לריך לעקור שם אשם ממנו: א"כ כי
לא יתקן חטא נמי. משום שנתכפר בחרת סתמיה לקין המזבח קאי:
גזירה לאחר כפרה. אטו קודם שנתכפר. דסתמיה לאשם אבל
משניתק לא מיתלק: ומאן תימרא. לכא מילתא דלגור לך דגזרינן
בכי: לנדבה. לשפירות: ר' אליעזר אומר ימות. כל דרדיו של ר"א
י"ה עושה אשם כחטאת לכל דבר שגאמר (ויקרא ו) כחטאת כאשם
וכן [ובחיס ב:] גבי שלא לשמו וכן גבי חטאת שנתכפר דמה לפניס
במסכת ובחיס (דף י:) ר' יוסי אומר ימכר. לאחר שנתכפר:
ויבא בדמיו עולה. נדבה לעלמו ובמסכת תמורה מסיק למה מילת'
והלא אף הנדבה עולה היא מה בין דברי ר' יוסי דלדברי חכמים
אלא שבזמן שהיא בזה לחובתו הוא סומך עליה ושוחטה וכסכיה
קריבין משלו וכשהיא בזה לנדבת ליבור אינו סומך עליה כו"ז
בדמ' א' אבל אינו גופיה לא אמר דיקרב עולה וא"כ שמקריבו
לעלמו נ"ל גזירה לאחר כפרה שנתכפר בחרת אטו לפני כפרה
דאי גרים ליה שסתא טעי ואי מלקטין ליה עולם נמי קודם כפרה
מקריב ליה לאו. וסדר משיא: אחר לאשם וא"כ לשנות וזה לנזח
אמר כ"י שצמוד חטאת:

לדברי האומר מקלקל בחבורה כו'. וא"ת והלא רבי יהודה הוא
דפטור מקלקל בחבורה ומתני' דמחייב בשאינן ראויין להייט
מתעסק ששטח וזה זה וסבור שהוא אחר לא אחי כר' יהודה דלדריה
מתעסק פטור כדמוכח בס' סק אכל (דף יט:) דקאמר הנה לתינוקות
מתוך שמקלקל בחבור' חייב מתעסק נמי
חייב אלמא משמע מתוך דפטור מקלקל
בחבורה פטור נמי מתעסק וא"כ מתני'
לא מתוקמא כמאן דפטור מקלקל בחבור'
וי"ל לדברי האומר מקלקל בחבורה
פטור היינו ר' יוחנן אליבא דר"ש דפטור
היכא דמקלקל לגמרי דליכא תיקון כלל
ולאפוקי מדר' אבהו דבס' האורז (ד' קו.)
הני רבי אבהו קמיה דרבי יוחנן כל
א"ל סוק חני לברא חובל ומבעיר חזיה
משנה וא"ל משנה בחובל ורריך לכלבו
ומבעיר ורריך לאפרו והיונו אליבא דר"ש
דמפליג בין חובל ומבעיר לשאר
מקלקלין אבל מקלקל גמור לא אש"ל ר"ש
מיהו אכתי קשה לר"י כיון דס"ד דליכא
תיקון כלל במתני' א"כ תוקמי לב"ע
הכי חייב לר"ש מקלקל בחבורה הא
מלאכה שאינה לרבים לגוסה היא ופטור
אפילו בחבורה כדמוכח בסוף כל כתבי
(ד' קא:) דפטור ר"ש התם הורג נחשים
ועקרבים משום מלאכה שאינה לרבים
לגוסה ובריש הנחנקין (ד' פד:) נמי מסיק
מאן שמתע' ליה דחמר מקלקל בחבורה
חייב ר"ש האמר מלאכה שאינה לרבים
לגוסה פטור עליה: ר"י קין להולילו
מידי אבר מן החי. משמע דתקרב'
עכו"ם שמתע' מדאורי' מדלא קאמר
תיקן להולילו מידי נבילה ולא מחייב
אהך עומאם אם נכנס למקדש ובעי' פ'
ר' יעמאל (ל' נב.) משמע שהיה מדרבנן
דכשי ר' יוחנן תקרבות עכו"ם של אוכלין
מכו כו' או דילמא איסורא דאורייתא לא
בטלה עומא' דרבנן בטלה וי"ל דאיתר'ר
הכא לשנויי תיקן להולילו מאבר מן החי
כי הכי דלא ינישטו תהך ברייתא
דטומאת תקרבות לכו דאורי' וכן בסוף
העור והרוב (דף קכט.) אלא אכתי
הרי אמרו תקרבו' ע"כ של אוכלין משת'ר
עומאמה לאו דאורי' דאי דאורי' מנינו
לאוכלין שמתע' עומא' חמור ומשני

כשמישמש משע' מן שמש התם נמי דחיהיה בעלמא הוא ר: ונמצא
טריפה בסתר פטור. תימה לר"י אמאי פטור והלא לא עשה מזבח ומתניתין
אוקימנא כר"ש דמהייב אפילו לר' יהושע היכא דלא עשה מזב' וליכא לתימר
דהכא פטור משום דמחייב ליה כלמא דע"כ לאו מתע' אטום פטור ליה אלא
משום דשע' כדבר מזה כדמוכח בנמר'ל בפרק ר' א' אפוא חמור נמי מחייב
דהא לית ליה עשה כדבר מזה פטור וחורין ר"י דכל זה מדברי ר"מ:
אשם שניתק לרעים ושחטו סתם כשר. כל עיקר רעיה מדרבנן דמדאורי'
לא צריך רעיה כלל וה"ק אלמא לא בעי עקירה א"כ כי לא ניתק
נמי אי אחרת בשלמא בעי עקירה א"כ דשבעין ניתק דע"י ניתק ויכור
לעקור אבל לא ניתק לא דגזרינן עקורו אטו לא עקורו אבל שפא דלא בעי
עקירה קודם ניתק נמי ליכסר דליכא למיחש למידי ומשני קודם ניתק
גזרינן אחר כפרה אטו לפני כפרה ואחר ניתק נמי דיעבד כשר אבל לכתחל'
מיהא גזרינן אטו לפני כפרה ומאן תימרא דתנן אשם כו' בדמיו אין אבל
הוא גופיה לא דהא כ"ע מודו דלאחר עקירה וניתוק היה יכול לישטרו
לכתחלה דליכא למיגור אטו קודם עקירה הואיל ואיכא הכיכרה דניתוק אי
לאו משום דגזרי' לאחר כפרה וניתוק אטו קודם כפרה ומה שפי' ר"י דאי
המתר דבעי עקירה אחי שפיר דגזרו בשלא ניתק דילמא אחי לטחוט בלא
עקירה קשה א"כ פסח כשאר ימות השנה דבעי עקירה אמאי לא מצריך
רעיה מקי' דאמר פ"ק דמנחות (ד' ד.) א"ר הווא אמר כר' אשם שניתק
לרעיה שחטו סתם כשר לעולה ניתק אין לא ניתק לא מ"ס אמר קרא הוה
בהויית' יהא אלמא ניתק דאורי' הוא והכא משמע שהוא מדרבנן וגזרינן
אטו קודם כפרה ואור' דה"פ התם אמר קרא הוא בהוייתו יהא קודם
כפרה וכו' דמדאורייתא הוי בהוייתו קודם כפרה גזרינן אחר כפרה אטו
קודם כפרה ור"ת פ' דה"ק במנחות ניתק אין לא ניתק לא ושפא דמנחות
הכא דגזרינן אטו לפני כפרה ומסיק מ"ס אמר קרא הוא כלומר מ"ס
הלא הלכה למשה מסיני הוא דכל שבחטאת מתה באשם רופא אמר קרא
הוא משמע בהוייתו שלבסוף כשיסתאב וימכר שהדמים לנדבה והוא עולה
ואחר קרא ללמוד על הלכה דהכי גמרינן דכל שבחטאת מתה באשם קרב
פסול א"כ כי גמרינן דבאשם רועה למזה א"כ דבאשם חיל לנדבת ליבור ולא ידעי' אי הוא עמלו או דמיו וגלי קרא דהוא עמלו ואי לאו הלכה הו"ל
בג' בהוייתו דמטיקרא יהא ולא יקרב עולה ורמיה לפי' זה דכתמורה פ' אלו קדשים (ד' יח.) גרס ככל הכשרים א"כ הווא אשם שניתק לרעים ופ'
התם כשר פ"ט אמר קרא הוא בהוייתו יהא ולא גרס התם כשר ניתק אין לא ניתק לא:

א מיינן א"כ
מהי שגגות
הלכה י
כ מיינן פ"ט
מה שגגות
הלכה א
ג מיינן פ"ד
מהלכות פסולת
המקדש י
הלכה יד

הענין

מסורת
השם

א חולין דף ס
ב ע' חוס'
חולין ח. ד' פ'
[מתין]
ג ובחיס דף ס
גמחות דף ד
תמורה ד' יח.
[גזר כה]
ע"כ.
ד תמורה ד' כ
ה [ובחיס ח]
ו [ועי' חוס'
חולין יג.
ד"ס תקרובת]

גזין
השם

א ברא"י ד"ס
מידי אבר מן
החי לכ"ז ע"י
טורי אבן חנוכי'
יב ע"כ ד"פ
אין אשם

ותבי עליה. דמחמי: בחול כי האי בונא. הוציל חייל לשרתו: ישר מיד. ואין לרץ להמתין עד שתעבור לורתו ואמ"ל דמותר הססח קרב שלמים ואם היה שוחצו לזה שמתו בעליו לשם שלמים היה כשר עכשיו שלא עקר שם פסח ממנו ישר מיד דהוה ליה פסח

מילי כשנשחר אחד מבני הצורה עליו
שם ששאר לגמרי בלא בעלים חו לא
חיו לפסח כדתיבת ספק מי שהיה עמו
(דף זא.) התפרסם פסח ומת חס כנא
נמנה עליו ויבחנו לשם פסח חין בנו
נמנה עליו ויבחנו לשם שלמים :
בדס זכבולים תעובר : תימה א"כ
הבינו קמי שחטו ונדרע שחטבו
בעלים חת ידס או שנטמא כהול ישרף
מיד וקא בדס זכבולים עינין עיבדי
זורה וליכא לגמיר כפי' הקוגטער דאך
דבס זכבולים מיירי כגון שנטמא חת
זריקה דעכשו פסח כשר הלז שאין לו
אובלין דבס' כילד לוין (ד'פג) מוקיין
הי קודם זריקה דקתי בעלים דומיא
דס ויתיר' ר' שמחה ב"ר שלמה דההוא
לעיל מיירי קודם שחטת דהוי כמו
שחטו שלא לאוכליו דהשיב פסול בדומי :
האמר רב בעלי חיים אינן נדחין :
תימה ה' מקינן בשרח שני
שעירי (דף סד :) אמר לך רב אליבא
דרכי יהודה לא קאמינא ואס' כן לימא
דמתנינן מיני' יהודה דעבר נדחין וכמה
משניות מלינו דסבר דבעלי חיים נדחין
כפ' מי שהיה טמא (דף זא.) ונבטמה
(דף כב.) ובשילובי כריתות (דף כב.)
דדיק עליהו שמע מיה בעלי חיים
נדחין ונדרך לרב לחוקמיה כרבי יהודה
ומתנינן נמי אמאי לא מוקי כותיה :
הדרן עלך אלו דברים

היא חטאת נמי¹ מחייב דהא לית ליה לר"א
אלא תרגמא רב יוסף בריה דרב סלא חסידא קמי
חונאי² היא³ רתנן יוסף בן חונאי אומר הנשחטים
פסולים אלמא פסולו בגופו היא ומשום הכי ישר
כרבי יהושע רב אשי אמר רב דאמר כרבי ישמע
ברוקה⁴ דתניא רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן
שהות ביום לידע אם משכו בעלים את ידיהם או
⁵ ויתעובר צורתו ויוצא לבית השריפה מ"ט לאור
טמאי דילמא משום דסבר לה⁶ כותנא דבי רבה בר
נמי בעי עיבור צורה דיליף עון עון מנותר דאי לא
כא"ל הא ודאי בעי עקירה דאמר ר' זוירא בר גמ
בגון שהיו בעלים טמאי מת וגדחו לפסח שני
מעיקרא יוסף בן חונאי הי

הדרן ערך אלו דברים
 ספסח דלא אחא חזות עליה למיקצעה ולא נראה לשחט
 רב מתריך ליה דאמר לא צעי עקירה: והאמר רב. בפרק שני
 שעיר של שם שנשחט וקודם זריקת דמו מת הסמתלח ישפך הדם
 לעולם לא צעי עקירה וסתמיס דלמיס אלא דקתינן גלס דמתני' (א' כב)
 לשם פסח ורבי אליעזר לטעמיס דאמר בפרק תמיד כשחט (א' כב)
 פסור ליחייב משום שבת דלא לית ליה כו': ובפסורי. דטועס דבד
 דאמר. לעיל לא צעי עקירה לית ליה דהאי תנא דאמר בחול ישר
 צעי עיבור לורה: אם יש שבות ביום. לזה שחט פסח זה בשבת
 וחייב שונג קרי את הקרוב לפושע: ותעובר לורתו. אם הוא חול
 כוב כמי לא שריף ליה: מאי טעמא. צעי עיבור לורה: לאו משום
 שנשחטו אחר התמיד ופסול מחמת דבר אחר הוא: וממאי דילמא.
 ישמעאל סבר לה כהנא דבי רבא בר אבהו דאמר אפילו פיגול ש
 דרבה בר אבוחי הכא אימאר ובכמה מקומות מייית ליה בגמרא
 צריא אלא חסדא דלא צעי עקירה אם תיכח מתו ואי תכפדור
 ישמעאל לא שנמלאו נמי קתי: אלא מחבורתא. דטעמא דרבי ישח
 לא צעי עיבור לורה ואי לתרתי בעית דלא תיקפי לרב הכי תרתי
 כהדיא ואיסו לשלמים קאי בלא פקירה ברב וסונו לקו שלמים ל

בילד הוא עשה מביא: (ה) ד"ס בטלעו ו
מקום:

ש' שריטע כבדלא 8

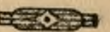
תלמוד לומר ולקח וגו' משעת לקיחה בשני דמיהו גהלים. וא"ה
אפילו לא כתוב ולקח אלא גהלי אש ידעינן דמיהו גהלים
בשעת לקיחה דלעילוי לגוי לא איתערך דמשמעין ליה מקור ומה לפני
נרין קרא משום הכי אלא דלא אפשר
לכתוב בענין אחר אלא ולקח:

ימור את מקומו. ולא כפי ליה
בקליפה לפי שהרועב נבלע
יותר בתוכו ואם תאמר נגע בחרסו
של חמור אמאי כני ליה בקליפה הלא
הרועב שם בלועו כדי קליפה נבלע
בפסח עד כדי שיטול את מקומו
כמו נטף מרעובו וחור אליו וכל דבר
הנאסר בלוי דק"ל דלוי נאסר אלא
כדי קליפה מהמת הרועב שבו יאסור
עד כדי שיטול את מקומו ואיכא
לחוקא בשאין רועב כי אם מעט
ועתה רועב אינו אוסר כל כך כדאמר'
בגמרא שאני סיפה דמשהו עבדי לה:
ואם לוי הוא יקלוק בן החינן.
בכל ענין מירי בין חס בין
גוי (*). דמירך שהיה רך כולו חף על
פי שאינו חס דדומיא דהי קתני:

רפי שאין מוכרין מעשר שני
בירושלים. פי' בקונטרס דכי
ירבה ממך הדרך ונתתה בכסף כתיב
וקשה לר"י דהא קרא בפסוק מירי
שמואלו מקדושתו ומחללו על דבר
אחר אבל הכא אפילו לאוכלו בקדושתו
כדפירש בקונטרס נופיה והכי נמי
משמע ליכא דמוכרין מדלא קתני
מחללין ויש פירים שכתוב בהן שאין
פורין אבל רש"י כתב שאין מוכרין
וגרסה לר"י דבירושלים גורו מדרבנן
מכירה אסו פדיה דאסור מן התורה
ולרשב"א גרסה דלא אסרו מכירה אלא
משום כזיין מזהו כדתנן בריש מסכת
מע"ס (פ"א מ"א) שאין מוכרין אותו
וזין ממשכנין אותו וזין שוקלין כנגדו:
תנן

מז
א מיימן פ"ג
מכ' תמיד
כל' ה ופ"ד
מכ' עבודת
יוס"כ כל' א

יו
ג מיי' פ"ח
מכ' ק"פ
הלכה יא
יח
ג מיימן סס
הלכה יב
יח
ד מיימן סס
הלכה יג
כ
ס ו מיימן סס
הלכה יד
כא
[ז] רב אלפס
חולין פ"ח דף
שא: וברא"ה
סס סימן לה

מסורת
הש"ס

א ר"מ מ"
ב נראה דל'
רבא
ג בגת פד:
יומא מו.
ד בגת דמ'
פ"ג
כבסת דף גג:
פ"ט

הגהות
הב"ח

(א) מ' על בני
חבורה (באין)
פורין) ג"מ
ול"כ ס"ה שאין
שוכרין:

גליון
הש"ס

(*) תורה ואם
לוי דמירך
שכ"ה דף ע"י
חולין לו: תד"ה
אכל גלגל:

על שפך הדשן ישרף. סיפא דההוא קרא דכתב זהו בלש הוה: אף
ע"פ שאין שם דשן. דלא תימא אדשן קפיד רחמנא לשפרו על מקומו
שהיו מוליחין שם דשנו של מזבח החיטין כדכתב (ויקרא ו) והגיל
את הדשן אל מחוץ למחנה ואם ניטל הדשן משם לא ישרפנו שם
קמשמע לן ישרף מכל מקום: אפ"ס

שהולת האור ברובו. יתעסקו בו עד
שהגמר שריפה: רבינא אמר. הא
דפרכת לעיל לר' מדאיתערך מכוס
מכוס לרבוויי גהלת לא תיקשי
דמתי' משבשתא היא וגהלת לאו
מריבויא דמכוס אלא לתנא אלא
ממשמעותא דאש ושרוף והכי גהלת
בהי' אש במשמעות דרישא אין לי
אלא אש וגר' כו' וריבויא דמכוס
מכוס לרמץ וסיד אהא: גהלי.
ולקח מלא המהמה גהלי אש וגו'
(ויקרא יו) ואם כלאמר גהלי ולא
נאמ' אש יכול גהלים עוממות כבויים
אלא לא לוחשות בוערות דהך ללא
גהלים הוה סתמא אלא אש תלמוד
לומר אש בשר גהלי להביא אש
הלוחשות אי נאמר אש ולא נאמר
גהלי יכול שלהבת ולא גהלים לוחשות
דלאו אש סתמא כינאו תלמוד לומר
גהלי אש כי כתבניהו לתרווייהו משמ'
גהלים שם לכן אש: הא גופא קשיא
אמרת גהלי יכול עוממות. ולא
לוחשות מדלא משמע ליה לוחשות
מכלל דלוחשות לאו גהלים איקרו
ומאי מיקרו ע"כ אש והדר הני אש
שלהבת משמע ולא לוחשות: ואמר
רב שם גרסו'. יכול בין עוממות
בין לוחשות. אינו שירא דתרווייהו
גהלי מיקרו ת"ל אש בשר גהלי
לחפוקי עוממות: ואי אש. בלא גהלי
יכול שלהבת דודאי אש סתמא אין
גהלים לוחשות במשמע תלמוד לומר
גהלי אש להכי כתב תרווייהו: מכל
מקום לרבי קשיא. דמדאיתערך
גהלי שם מינה אש סתמא אין
גהלת במשמע: אמר רבי תריץ
הכי גהלי יכול עוממות ולא לוחשות.
ולוחשות לאו גהלי כינאו אלא אש
תלמוד לומר אש דהיינו לוחשות אבל
בסיפא לא תימא אי אש יכול שלהבת
ולא גהלת אלא אי אש יכול רש
גהלים לוחשות רשע שלהבת בלא
גהלים ותרווייהו אש מיקרו תלמוד
לומר גהלי אש למעוטי שלהבת.
גרידתא: מהל' גהלת ומחל' שלהבת.
כגון אור שהולת האור ברובו ימול
שלהבת מיקרו אש וכי מטי הסס
בשר ודם אין מציין אור בשלהבתו
מפני שמעלה עשן וכי איתערך מיעוטא דלפני מלך
גהלי אש: ארוס לא עוממות. לא הכהו את מראיתו לפי שהיה נאה מכל חילנות ועל חירם מלך לור נאמר: **במתני'** נגע בחרסו של
חמור וכו'. נגע הפסח בחרסו של חמור: יקלוק. מן הפסח מקום שנגע בחרסו כדמפרש בגמרא שנהבשל שם מהם הסמור ולא לוי אש
הוא כדאמר לעיל משום שנאמר לא אש לוי אש ב"פ למעוטי חמור שגרפו וחרסו הדפנות גרף ועומד הוא: נטף. בחרסו מרוסב על
החרס: וחור אליו. שחור שומן שנתחמם מן החרס ונבלע בפסח: יטול את מקומו. דלא טגי ליה בקליפה אלא צנקילס יפה יפה במצו
דשומן נבלע בתוכו הרבה וחורו שומן מצולל מן החרס: (היה): נטף מרוסבו על הסולת. מפרש בגמרא בסולת רופחת דמתי' רופחו
מחוס הסולת והיו לוי מהמת ד"א ואסור למיכליה להפוך רועב שבתוך הסולת מחוס חל תאכלו כי אם לוי אש הלכך יקמח את מקומו
וישרוף אותו קומץ כשאר קדשים פטולין: אש חי ידיחנו. דלא בלע: לוי. בעי קליפה משום דבלע: אין מוכרין מעשר שני בירושלים
אפילו לאוכלו שם בקדושה דכי ירבה ממך הדרך ונתתה בכסף כתיב (דברים יד): **גב' חס לתוך חס.** בשר רותח לתוך חלב רותח **ח**
אחד של איסור ואחד של היתר:

ממזבח החיטין לפני ולפנים הוה ליה כולה גהלת דלוי לא איתערך מיעוטא דלפני מלך
מפני שמעלה עשן וכי איתערך מיעוטא לשעת לקיחה איתערך: תלמוד לומר כו'. משעת לקיחה להוי גהלי אש ואין שלהבת משמע
גהלי אש: ארוס לא עוממות. לא הכהו את מראיתו לפי שהיה נאה מכל חילנות ועל חירם מלך לור נאמר: **במתני'** נגע בחרסו של
חמור וכו'. נגע הפסח בחרסו של חמור: יקלוק. מן הפסח מקום שנגע בחרסו כדמפרש בגמרא שנהבשל שם מהם הסמור ולא לוי אש
הוא כדאמר לעיל משום שנאמר לא אש לוי אש ב"פ למעוטי חמור שגרפו וחרסו הדפנות גרף ועומד הוא: נטף. בחרסו מרוסב על
החרס: וחור אליו. שחור שומן שנתחמם מן החרס ונבלע בפסח: יטול את מקומו. דלא טגי ליה בקליפה אלא צנקילס יפה יפה במצו
דשומן נבלע בתוכו הרבה וחורו שומן מצולל מן החרס: (היה): נטף מרוסבו על הסולת. מפרש בגמרא בסולת רופחת דמתי' רופחו
מחוס הסולת והיו לוי מהמת ד"א ואסור למיכליה להפוך רועב שבתוך הסולת מחוס חל תאכלו כי אם לוי אש הלכך יקמח את מקומו
וישרוף אותו קומץ כשאר קדשים פטולין: אש חי ידיחנו. דלא בלע: לוי. בעי קליפה משום דבלע: אין מוכרין מעשר שני בירושלים
אפילו לאוכלו שם בקדושה דכי ירבה ממך הדרך ונתתה בכסף כתיב (דברים יד): **גב' חס לתוך חס.** בשר רותח לתוך חלב רותח **ח**
אחד של איסור ואחד של היתר:

מאי

לאו תערובת טעמים. לפי מה שפירש בקונ' דלוי לא שרי חלא דדיעבד קשיא מה פריך דהכא לכתחלה קתני חלא דדיעבד הוה שרי כלוי: **נימא** תהוי תיובתא דרב. תימא מאי קשיא הא דאמר משום תערובת נופים היינו היבא דשניהם כחושים דליכא תערובת טעמים:

אסרה רבא מפרזיקיא כו'. מכאן

פוסק ר"ת כרב ורבא נמי דשרי בבת תיבה (ע"ז דף סו:) מני סבר כוותיה ושם מפורש ובתמורים [גדולים] שלנו גרסה דמותר לאפות לחם עם אותם פשטיד"ל הואיל ומכוסות היטב הוי כעין שתי קדרות ואפילו פלדוג"ש שם להרחיק אין גרסה לרבי שיהא אסור שם חוץ מרובה בתנור וההכל מתפשט:

ה"ג קא משמע לן כיון דלא דהיא שבת לא דהיא טומאה. ולא גרס כיון דהית לה תשלומין שאין הטעם תלוי בכך דלעיל בפרק חלו דברים (דף ע:) ילפינן דלא דהיא שבת מוחזקת וגו'. ועוד פסח נמי אית ליה תשלומין בשני ודחי טומאה ועוד חגיגת ט"ו איכא למ"ד [קאמן ש.] כפירקין דלית לה תשלומין בטומאת בעלים שאם נטמאו בעלים ביום חמשה עשר ולא חזו ביום קביעת חובתיה כה"ג לית לה תשלומין: שיעורי

בשר שחומה שמן שצלאו עם בשר נבילה כחוש אסור מאי טעמא מפשמי מהדדי ולוי אמר **א** אפילו בשר שחומה כחוש שצלאו זמן בשר נבילה שכן מותר מאי טעמא ריחא בעלמא הוא וריחא לאו טילתא היא עביר לוי עובדא בי ריש גלותא בגדי ודבר אחר מתייב **ב** אין צולין שני פסחים כאחד מפני התערובת מאי לאו תערובת טעמים וקשיא ללוי לא מפני תערובת נופין הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא **ב** אפילו גדי ומלה אי אמרת בשלמא מפני נופין היינו דקתני אפי' גדי ומלה אלא אי אמרת מפני תערובת טעמים מה לי גדי ומלה מה לי גדי וגדי אלא מאי על כרחיך מפני תערובת נופין הוא דאסור אבל תערובת טעמים שרי לימא תיהוי תיובתיה דרב אמר רבי ירמיה הכא במאי עסקינן כגון שצלאו בשתי קדירות בשתי קדירות סלקא דעתך

אלא אימא כעין שתי קדירות והכי קאמר אין צולין שני פסחים כאחד מפני תערובת מאי תערובת טעמים ואפילו כעין שתי קדירות דליכא תערובת טעמים אסור משום תערובת נופין ואפילו גדי ומלה רבי רב מרי כתנאי **ג** הרודה פת חמה ונתנה על פי חבית יין של תרומה רבי מאיר אומר ורבי יהודה סתיר ורבי יוסי **ד** סתיר בשל חיטין ואוסר בשל שעורים מפני שהשעורים שואבות מאי לאו תנאי הוא דמר סבר ריחא לאו טילתא היא ומר סבר ריחא טילתא היא ולוי ודאי תנאי היא לרב נימא תנאי היא אמר לך רב דכ"ע ריחא טילתא היא לאו איתמר עלה דההיא אמר רבה בר בר חנה אמר ריש לקיש **ה** בפת חמה וחבית פתוחה דברי הכל אסור בפת צוננת וחבית מנופה דברי הכל מותר לא נחלקו אלא בפת חמה וחבית חתומה פת צוננת וחבית פתוחה והא נמי בפת חמה וחבית פתוחה דמיא תני רב כהנא בריה דרב חנינא סבא **ו** פת שאפאה עם צלי בתנור אסור לאכלה בכותחא ההיא ביניתא דאיטווא בהדי בישרא אסרה רבא מפרזיקיא* למיכליה בכותחא מר בר רב אשי אמר אפילו **ז** [ב] במילחא נמי אסורה משום דקשיא לריחא ולדבר אחר: **ביתנאי** **ח** המשה דברים* באין בטומאה ואין נאכלין בטומאה העומר ושתי הלחם ולחם הפנים וזבחי שלמי ציבור ושעירי ראשי חדשים **ט** הפסח שבא בטומאה נאכל בטומאה שלא בא מתחילתו אלא לאכילה: **י** חמשה למעוטי מאי **י** למעוטי חגיגת חמשה עשר דסלקא דעתך אמינא כיון דקרבת ציבור הוא וקביעא ליה מועד תדחי טומאה קמ"ל כיון דאית ליה תשלומין כל שבעה לא דחיא שבת ומדשבת לא דחיא לא דחיא טומאה וניתני נמי שעירי הרגלים הא תנא ליה זבחי שלמי ציבור א"ה שעירי ראשי חדשים נמי לא ניתני דהא תנא זבחי שלמי ציבור אמרי

שיעורי

בשר שחומה שמן שצלאו. בתנור בשני שפודין זה רחוק מזה אסור שהריח מן השמן נכנס לכחוש ומפסמו וחוזר זה ומוליא ריח גם הוא וכ"ש שחומה כחוש ונבילה שמונה ורבותא אשמעינן רב דלא נימא נבילה כחוש והאיל ואין ריחה נודף לא אסרה לה לשחוטם ואשמעינן דשומן שחומה מפסם לנבילה דריחא וסדר מפקא איהו ריחא: עבד עובדא. שאלו בתנור ובה מעשה לפניו והתיר: דבר אחר. חוץ: אין צולין שני פסחים כאחד מפני התערובות. וגמלא פסח נאכל שלל למניין ואפילו גדי וטלה שאין מתחלפין זה בזה: מאי לאו תערובת טעמים. דקמני מהדדי וגמלא פסח נאכל שלל למניין: לא משני תערוב' גופים. שלא יתערבו זה בזה ואפילו גדי וטלה יתמין דלאו אדשמייהו ואחלפין: חלא מאי על כרחיך. דקתני ביה ואפילו גדי וטלה שמי' מיא דמפני תערובת גופים קאמר חלא לתערובת טעמים לא חייס נימא תיהוי תיובתא דרב: הכא במאי עסקינן. דקתני גדי וטלה דלא חייס לתערובת טעמים שלאן בשתי קדירות: שתי קדירות ס"ד. וי צולין פסח בקדירה: כעין שתי קדירות. שפוד ומכאן ושפוד מכאן ותל גדול של גחלים או אפר בחמ"ל: הרודה. מן התנור: אסור. לזרים מפני שנכנס לה ריח התרומה: שואבא. את הריח: ללוי. דאמר ריחא לאו מילתא היא ודאי מילתיה כתנאי אמרה דעל כרחיך רבי מאיר אית ליה ריחא מילתא היא וכן רבי יוסי ואי איכא דקאי כוותי' ר' יהודה הוא דקאי כוותיה: אלא רב מי לימא תנאי היא. כלום לריך ללוקומי למילתיה כתנאי ולמימר אנא דאמרי כרבי מאיר ורבי יוסי חלא דרי יהוד' לית ליה או דילמא רבי יהודה נמי קאי כוותיה ומעמא דשרי משום דקא סבר לא עייל בה ריחא: אמר לך רב דעלמא ריחא מילתא. ומעמא דרבי יהודה משום דפת צוננת (החבית) מניפה היא ולא עייל בה ריחא דמי לאו איתמר עלה כו' והע"ג דקיימי תנאי כוותיה דרב הילכתא כוותיה דלוי דהא אפילו בה אפי' רבא גבי בת תיבה במסכת ע"ז (ד' סו:) וקס ליה רבא בשיטתיה דלוי ואמר ריחא לאו מילתא היא ואפי' רבא הילכתא כרבא וכן הוא בשניות הגאונים ואף משמו של רבי אליעזר בן יצחק נאמר לי דלא חייס לה: ביטתא. דג. דאקווי בהדי בשרא. חמשה

בתנור אחד: אסרה רבא מפרזיקא למיכלה בכותחא. שיש בו חלב משום דקסדר ריחא מילתא היא: לדבר אחר. רערת: **ביתנאי** **ח** המשה דברים* באין בטומאה וכו'. אין לך קרבן נאכל חלא חלו וקרבת ציבור דוחה את הטומאה ואשמעינן מתניתין דהע"ג דקרב בטומאה לאפוקי ציבור ידי חובתן אין נאכלין בטומאה ולקמיה פריך ליתני נמי שעירי הרגלים: זבחי שלמי ציבור. כבשי עולת שאין שלמים אחרים לציבור: הפסח שבא בטומאה. כגון רוב ציבור טמאין: שמהחילתו לא בא חלא לאכילה. כשלקווקו עיקר פסח לאכילה נלקווקו דכתיב לפי אכלו וכי שריים רחמנא למיתי בטומאה ו מאיס דחה ואין ציבור יודחין אדעתא למיכליה שריים: **ז** **ביתנאי** **ח** המשה למעוטי מאי. מניינא למה לי ליתני קרבנות ציבור באין בטומאה ואין נאכלין בטומאה: חגיגת חמשה עשר. והא דין לעלרת וסוכות חלא חדא מינייהו נקט: כיון דקרבת ציבור הוא. אע"ג דכל יחיד ויחיד מהייב קרי ליה קרבן ציבור משום דהתני בכינוייהו בחסיפא דברים כרגל במסכת יומא בפרק הוליולו (דף נא.). פשלומין כל שבעה. כדנפקא לן בפרק קמא דמסכת חגיגה (דף טו.). מוחזקות אומו פג ל' שבעת ימים: הא תני ליה זבחי שלמי ציבור. שכן מיני דמים ואשמעינן דאין נאכלין בטומאה והוא דין לשאר מיני דמיסב

כר

ח מיי' ס"ט
שכלות מ"ח
כלכל לג
פסח
לחין
ק"ל קמא
טו"ט
ש"י קת ס"א
רב חננל
חולין פו
דף ר"א
י"ט כל סוגי'
דכסא ור"ה
כר"ס פ'
יתרתא דע"ל

כה

ח מיימן פ"ח
משכלות ק"ט
הכנס יד
כו

ח מיי' פ"ח
שכל' תרומות
הכנס יד
ש"ס
י"ד קת ס"ד

כו

ח מיימן פ"ט
מ"ח
כלכל כג ס"ב
לחין קמא
טו"ט
ש"י קת ס"ג

כו

[ס"ט] פ"ט
ש"י קת ס"ב
כח

ח מיי' פ"ו

מ"ח ביהא
סוקדס ה"ל יא
כט

ח מיי' פ"ח
י"ט ק"פ ס"ח
ל

ח מיי' פ"ח
י"ט חגיגה ס"ח

מסורת
הש"ס

א חתומה פ"ח
ב [ס"ט] ו"ט
ג תרומות פ"ח
ח מ"ג ע"ז סו:
ד לעיל דף כב:
ה לעיל או חבית
ו לעיל סו:
ז [קאמן נא.]

גמרא

גליון
הש"ס

א' למיכליה
ב' כותחא. מיי
ג' חולין. חולין
ד' חולין. חולין
ה' חולין. חולין
ו' חולין. חולין
ז' חולין. חולין
ח' חולין. חולין
ט' חולין. חולין
י' חולין. חולין
יא' חולין. חולין
יב' חולין. חולין
יג' חולין. חולין
יד' חולין. חולין
יט' חולין. חולין
כ' חולין. חולין
כא' חולין. חולין
כב' חולין. חולין
כג' חולין. חולין
כד' חולין. חולין
כה' חולין. חולין
כו' חולין. חולין
כז' חולין. חולין
כח' חולין. חולין
כט' חולין. חולין
ל' חולין. חולין
לא' חולין. חולין
לב' חולין. חולין
לד' חולין. חולין
לז' חולין. חולין
לח' חולין. חולין
לט' חולין. חולין
מ' חולין. חולין
מא' חולין. חולין
מב' חולין. חולין
מג' חולין. חולין
מד' חולין. חולין
מה' חולין. חולין
מז' חולין. חולין
מח' חולין. חולין
מט' חולין. חולין
נ' חולין. חולין
נא' חולין. חולין
נב' חולין. חולין
נג' חולין. חולין
נד' חולין. חולין
נה' חולין. חולין
נז' חולין. חולין
נח' חולין. חולין
נט' חולין. חולין
ס' חולין. חולין
סא' חולין. חולין
סב' חולין. חולין
סג' חולין. חולין
סד' חולין. חולין
סה' חולין. חולין
סז' חולין. חולין
סח' חולין. חולין
סט' חולין. חולין
ע' חולין. חולין
עא' חולין. חולין
עב' חולין. חולין
עג' חולין. חולין
עד' חולין. חולין
עה' חולין. חולין
עז' חולין. חולין
עח' חולין. חולין
עט' חולין. חולין
פ' חולין. חולין
פא' חולין. חולין
פב' חולין. חולין
פג' חולין. חולין
פד' חולין. חולין
פה' חולין. חולין
פז' חולין. חולין
פח' חולין. חולין
פט' חולין. חולין
צ' חולין. חולין
צא' חולין. חולין
צב' חולין. חולין
צג' חולין. חולין
צד' חולין. חולין
צה' חולין. חולין
צז' חולין. חולין
צח' חולין. חולין
צט' חולין. חולין
ק' חולין. חולין
קא' חולין. חולין
קב' חולין. חולין
קג' חולין. חולין
קד' חולין. חולין
קה' חולין. חולין
קז' חולין. חולין
קח' חולין. חולין
קט' חולין. חולין
קכ' חולין. חולין
קכא' חולין. חולין
קכב' חולין. חולין
קכג' חולין. חולין
קכד' חולין. חולין
קכה' חולין. חולין
קכז' חולין. חולין
קכח' חולין. חולין
קכט' חולין. חולין
קל' חולין. חולין
קלא' חולין. חולין
קלב' חולין. חולין
קלג' חולין. חולין
קלד' חולין. חולין
קלה' חולין. חולין
קלז' חולין. חולין
קלח' חולין. חולין
קלט' חולין. חולין
קמ' חולין. חולין
קמא' חולין. חולין
קמב' חולין. חולין
קמג' חולין. חולין
קמד' חולין. חולין
קמה' חולין. חולין
קמז' חולין. חולין
קמח' חולין. חולין
קמט' חולין. חולין
קנ' חולין. חולין
קנא' חולין. חולין
קנב' חולין. חולין
קנג' חולין. חולין
קנד' חולין. חולין
קנה' חולין. חולין
קנז' חולין. חולין
קנח' חולין. חולין
קנט' חולין. חולין
קס' חולין. חולין
קסא' חולין. חולין
קסב' חולין. חולין
קסג' חולין. חולין
קסד' חולין. חולין
קסה' חולין. חולין
קסז' חולין. חולין
קסח' חולין. חולין
קסט' חולין. חולין
קע' חולין. חולין
קעא' חולין. חולין
קעב' חולין. חולין
קעג' חולין. חולין
קעד' חולין. חולין
קעה' חולין. חולין
קעז' חולין. חולין
קעח' חולין. חולין
קעט' חולין. חולין
קפ' חולין. חולין
קפא' חולין. חולין
קפב' חולין. חולין
קפג' חולין. חולין
קפד' חולין. חולין
קפה' חולין. חולין
קפז' חולין. חולין
קפח' חולין. חולין
קפט' חולין. חולין
קצ' חולין. חולין
קצא' חולין. חולין
קצב' חולין. חולין
קצג' חולין. חולין
קצד' חולין. חולין
קצה' חולין. חולין
קצז' חולין. חולין
קצח' חולין. חולין
קצט' חולין. חולין
ר' חולין. חולין
רא' חולין. חולין
רב' חולין. חולין
רג' חולין. חולין
רד' חולין. חולין
רה' חולין. חולין
רז' חולין. חולין
רח' חולין. חולין
רט' חולין. חולין
רס' חולין. חולין
רסא' חולין. חולין
רסב' חולין. חולין
רסג' חולין. חולין
רסד' חולין. חולין
רסה' חולין. חולין
רסז' חולין. חולין
רסח' חולין. חולין
רסט' חולין. חולין
רע' חולין. חולין
רעא' חולין. חולין
רעב' חולין. חולין
רעג' חולין. חולין
רעד' חולין. חולין
רעה' חולין. חולין
רעז' חולין. חולין
רעח' חולין. חולין
רעט' חולין. חולין
רפ' חולין. חולין
רפא' חולין. חולין
רפב' חולין. חולין
רפג' חולין. חולין
רפד' חולין. חולין
רפה' חולין. חולין
רפז' חולין. חולין
רפח' חולין. חולין
רפט' חולין. חולין
רצ' חולין. חולין
רצא' חולין. חולין
רצב' חולין. חולין
רצג' חולין. חולין
רצד' חולין. חולין
רצה' חולין. חולין
רצז' חולין. חולין
רצח' חולין. חולין
רצט' חולין. חולין
רל' חולין. חולין
רלא' חולין. חולין
רלב' חולין. חולין
רלג' חולין. חולין
רלד' חולין. חולין
רלה' חולין. חולין
רלז' חולין. חולין
רלח' חולין. חולין
רלט' חולין. חולין
רמ' חולין. חולין
רמא' חולין. חולין
רמב' חולין. חולין
רמג' חולין. חולין
רמד' חולין. חולין
רמה' חולין. חולין
רמז' חולין. חולין
רמח' חולין. חולין
רמט' חולין. חולין
רנ' חולין. חולין
רנא' חולין. חולין
רנב' חולין. חולין
רנג' חולין. חולין
רנד' חולין. חולין
רנה' חולין. חולין
רנז' חולין. חולין
רנח' חולין. חולין
רנט' חולין. חולין
רו' חולין. חולין
רוא' חולין. חולין
רוב' חולין. חולין
רוג' חולין. חולין
רוד' חולין. חולין
רוה' חולין. חולין
רוז' חולין. חולין
רוח' חולין. חולין
רוט' חולין. חולין
רוס' חולין. חולין
רוסא' חולין. חולין
רוסב' חולין. חולין
רוסג' חולין. חולין
רוסד' חולין. חולין
רוסה' חולין. חולין
רוסז' חולין. חולין
רוסח' חולין. חולין
רוסט' חולין. חולין
רע' חולין. חולין
רעא' חולין. חולין
רעב' חולין. חולין
רעג' חולין. חולין
רעד' חולין. חולין
רעה' חולין. חולין
רעז' חולין. חולין
רעח' חולין. חולין
רעט' חולין. חולין
רפ' חולין. חולין
רפא' חולין. חולין
רפב' חולין. חולין
רפג' חולין. חולין
רפד' חולין. חולין
רפה' חולין. חולין
רפז' חולין. חולין
רפח' חולין. חולין
רפט' חולין. חולין
רצ' חולין. חולין
רצא' חולין. חולין
רצב' חולין. חולין
רצג' חולין. חולין
רצד' חולין. חולין
רצה' חולין. חולין
רצז' חולין. חולין
רצח' חולין. חולין
רצט' חולין. חולין
רל' חולין. חולין
רלא' חולין. חולין
רלב' חולין. חולין
רלג' חולין. חולין
רלד' חולין. חולין
רלה' חולין. חולין
רלז' חולין. חולין
רלח' חולין. חולין
רלט' חולין. חולין
רמ' חולין. חולין
רמא' חולין. חולין
רמב' חולין. חולין
רמג' חולין. חולין
רמד' חולין. חולין
רמה' חולין. חולין
רמז' חולין. חולין
רמח' חולין. חולין
רמט' חולין. חולין
רנ' חולין. חולין
רנא' חולין. חולין
רנב' חולין. חולין
רנג' חולין. חולין
רנד' חולין. חולין
רנה' חולין. חולין
רנז' חולין. חולין
רנח' חולין. חולין
רנט' חולין. חולין
רו' חולין. חולין
רוא' חולין. חולין
רוב' חולין. חולין
רוג' חולין. חולין
רוד' חולין. חולין
רוה' חולין. חולין
רוז' חולין. חולין
רוח' חולין. חולין
רוט' חולין. חולין
רוס' חולין. חולין
רוסא' חולין. חולין
רוסב' חולין. חולין
רוסג' חולין. חולין
רוסד' חולין. חולין
רוסה' חולין. חולין
רוסז' חולין. חולין
רוסח' חולין. חולין
רוסט' חולין. חולין
רע' חולין. חולין
רעא' חולין. חולין
רעב' חולין. חולין
רעג' חולין. חולין
רעד' חולין. חולין
רעה' חולין. חולין
רעז' חולין. חולין
רעח' חולין. חולין
רעט' חולין. חולין
רפ' חולין. חולין
רפא' חולין. חולין
רפב' חולין. חולין
רפג' חולין. חולין
רפד' חולין. חולין
רפה' חולין. חולין
רפז' חולין. חולין
רפח' חולין. חולין
רפט' חולין. חולין
רצ' חולין. חולין
רצא' חולין. חולין
רצב' חולין. חולין
רצג' חולין. חולין
רצד' חולין. חולין
רצה' חולין. חולין
רצז' חולין. חולין
רצח' חולין. חולין
רצט' חולין. חולין
רל' חולין. חולין
רלא' חולין. חולין
רלב' חולין. חולין
רלג' חולין. חולין
רלד' חולין. חולין
רלה' חולין. חולין
רלז' חולין. חולין
רלח' חולין. חולין
רלט' חולין. חולין
רמ' חולין. חולין
רמא' חולין. חולין
רמב' חולין. חולין
רמג' חולין. חולין
רמד' חולין. חולין
רמה' חולין. חולין
רמז' חולין. חולין
רמח' חולין. חולין
רמט' חולין. חולין
רנ' חולין. חולין
רנא' חולין. חולין
רנב' חולין. חולין
רנג' חולין. חולין
רנד' חולין. חולין
רנה' חולין. חולין
רנז' חולין. חולין
רנח' חולין. חולין
רנט' חולין. חולין
רו' חולין. חולין
רוא' חולין. חולין
רוב' חולין. חולין
רוג' חולין. חולין
רוד' חולין. חולין
רוה' חולין. חולין
רוז' חולין. חולין
רוח' חולין. חולין
רוט' חולין. חולין
רוס' חולין. חולין
רוסא' חולין. חולין
רוסב' חולין. חולין
רוסג' חולין. חולין
רוסד' חולין. חולין
רוסה' חולין. חולין
רוסז' חולין. חולין
רוסח' חולין. חולין
רוסט' חולין. חולין
רע' חולין. חולין
רעא' חולין. חולין
רעב' חולין. חולין
רעג' חולין. חולין
רעד' חולין. חולין
רעה' חולין. חולין
רעז' חולין. חולין
רעח' חולין. חולין
רעט' חולין. חולין
רפ' חולין. חולין
רפא' חולין. חולין
רפב' חולין. חולין
רפג' חולין. חולין
רפד' חולין. חולין
רפה' חולין. חולין
רפז' חולין. חולין
רפח' חולין. חולין
רפט' חולין. חולין
רצ' חולין. חולין
רצא' חולין. חולין
רצב' חולין. חולין
רצג' חולין. חולין
רצד' חולין. חולין
רצה' חולין. חולין
רצז' חולין. חולין
רצח' חולין. חולין
רצט' חולין. חולין
רל' חולין. חולין
רלא' חולין. חולין
רלב' חולין. חולין
רלג' חולין. חולין
רלד' חולין. חולין
רלה' חולין. חולין
רלז' חולין. חולין
רלח' חולין. חולין
רלט' חולין. חולין
רמ' חולין. חולין
רמא' חולין. חולין
רמב' חולין. חולין
רמג' חולין. חולין
רמד' חולין. חולין
רמה' חולין. חולין
רמז' חולין. חולין
רמח' חולין. חולין
רמט' חולין. חולין
רנ' חולין. חולין
רנא' חולין. חולין
רנב' חולין. חולין
רנג' חולין. חולין
רנד' חולין. חולין
רנה' חולין. חולין
רנז' חולין. חולין
רנח' חולין. חולין
רנט' חולין. חולין
רו' חולין. חולין
רוא' חולין. חולין
רוב' חולין. חולין
רוג' חולין. חולין
רוד' חולין. חולין
רוה' חולין. חולין
רוז' חולין. חולין
רוח' חולין. חולין
רוט' חולין. חולין
רוס' חולין. חולין
רוסא' חולין. חולין
רוסב' חולין. חולין
רוסג' חולין. חולין
רוסד' חולין. חולין
רוסה' חולין. חולין
רוסז' חולין. חולין
רוסח' חולין. חולין
רוסט' חולין. חולין
רע' חולין. חולין
רעא' חולין. חולין
רעב' חולין. חולין
רעג' חולין. חולין
רעד' חולין. חולין
רעה' חולין. חולין
רעז' חולין. חולין
רעח' חולין. חולין
רעט' חולין. חולין
רפ' חולין. חולין
רפא' חולין. חולין
רפב' חולין. חולין
רפג' חולין. חולין
רפד' חולין. חולין
רפה' חולין. חולין
רפז' חולין. חולין
רפח' חולין. חולין
רפט' חולין. חולין
רצ' חולין. חולין
רצא' חולין. חולין
רצב' חולין. חולין
רצג' חולין. חולין
רצד' חולין. חולין
רצה' חולין. חולין
רצז' חולין. חולין
רצח' חולין. חולין
רצט' חולין. חולין
רל' חולין. חולין
רלא' חולין. חולין
רלב' חולין. חולין
רלג' חולין. חולין
רלד' חולין. חולין
רלה' חולין. חולין
רלז' חולין. חולין
רלח' חולין. חולין
רלט' חולין. חולין
רמ' חולין. חולין
רמא' חולין. חולין
רמב' חולין. חולין
רמג' חולין. חולין
רמד' חולין. חולין
רמה' חולין. חולין
רמז' חולין. חולין
רמח' חולין. חולין
רמט' חולין. חולין
רנ' חולין. חולין
רנא' חולין. חולין
רנב' חולין. חולין
רנג' חולין. חולין
רנד' חולין. חולין
רנה' חולין. חולין
רנז' חולין. חולין
רנח' חולין. חולין
רנט' חולין. חולין
רו' חולין. חולין
רוא' חולין. חולין
רוב' חולין. חולין
רוג' חולין. חולין
רוד' חולין. חולין
רוה' חולין. חולין
רוז' חולין. חולין
רוח' חולין. חולין
רוט' חולין. חולין
רוס' חולין. חולין
רוסא' חולין. חולין
רוסב' חולין. חולין
רוסג' חולין. חולין
רוסד' חולין. חולין
רוסה' חולין. חולין
רוסז' חולין. חולין
רוסח' חולין. חולין
רוסט' חולין. חולין
רע' חולין. חולין
רעא' חולין. חולין
רעב' חולין. חולין
רעג' חולין. חולין
רעד' חולין. חולין
רעה' חולין. חולין
רעז' חולין. חולין
רעח' חולין. חולין
רעט' חולין. חולין
רפ' חולין. חולין
רפא' חולין. חולין
רפב' חולין. חולין
רפג' חולין. חולין
רפד' חולין. חולין
רפה' חולין. חולין
רפז' חולין. חולין
רפח' חולין. חולין
רפט' חולין. חולין
רצ' חולין. חולין
רצא' חולין. חולין
רצב' חולין. חולין
רצג' חולין. חולין
רצד' חולין. חולין
רצה' חולין. חולין
רצז' חולין. חולין
רצח' חולין. חולין
רצט' חולין. חולין
רל' חולין. חולין
רלא' חולין. חולין
רלב' חולין. חולין
רלג' חולין. חולין
רלד' חולין. חולין
רלה' חולין. חולין
רלז' חולין. חולין
רלח' חולין. חולין
רלט' חולין. חולין
רמ' חולין. חולין
רמא' חולין. חולין
רמב' חולין. חולין
רמג' חולין. חולין
רמד' חולין. חולין
רמה' חולין. חולין
רמז' חולין. חולין
רמח' חולין. חולין
רמט' חולין. חולין
רנ' חולין. חולין
רנא' חולין. חולין
רנב' חולין. חולין
רנג' חולין. חולין
רנד' חולין. חולין
רנה' חולין. חולין
רנז' חולין. חולין
רנח' חולין. חולין
רנט' חולין. חולין
רו' חולין. חולין
רוא' חולין. חולין
רוב' חולין. חולין
רוג' חולין. חולין
רוד' חולין. חולין
רוה' חולין. חולין
רוז' חולין. חולין
רוח' חולין. חולין
רוט' חולין. חולין
רוס' חולין. חולין
רוסא' חולין. חולין
רוסב' חולין. חולין
רוסג' חולין. חולין
רוסד' חולין. חולין
רוסה' חולין. חולין
רוסז' חולין. חולין
רוסח' חולין. חולין
רוסט' חולין. חולין
רע' חולין. חולין
רעא' חולין. חולין
רעב' חולין. חולין
רעג' חולין. חולין
רעד' חולין. חולין
רעה' חולין. חולין
רעז' חולין. חולין
רע

לא
 א מיי פ"ד
 מה' ביהת
 מקדש הלכה
 טו טו
 לב
 ב מיי' טס
 הלכה ח
 לג
 ג מיימן טס
 הלכה ו
 לד
 ד מיי' ס"א
 מהל' פסוין
 מוקדשין ללד
 לה
 ה מיימן ס"ו
 מה' מעשה
 קרבנות ס"ד
 לו
 ו מיימן פ"ב
 מה' בית
 טכמורס ג"ג

וַיִּדְבַּר מֹשֶׁה וְגו' . בתורת כהנים הוא
 צבי עומר ושתי הלחם : שלא למדנו
 בו' שנאמר בסך מועד . לדרות שבת
 ומומחה : במועדו . שחמט לא יעבור
 ומק ואפילו או עמאל ואפילו הוא
 שבת : אלה תעשו וגו' . בפרש' פנחס
 הכיב וגו' : מוספס : מנין לרבות
 עומר והקרב עמו . ועשיהם ביום
 הטיפס וגו' (ויקרא כג) : ושתי
 הלחם . והכבשים הקרבים עממן
 האמור בתורת כהני' ואינם אמורים
 בפרשת פנחס : ת' בשילהי היא
 פרשתא דשור או כב' או עז ויודבר
 משה וגו' : כל הני למה לו . לכתוב
 סד וליתוי הכך מיניה : שאר קרבנות
 יצבו' . מוספין לעולה מכפרת אעשה
 בדתיה ביומא (דק לו) אין עולה
 באה חלה על עשה ולא תעשה
 שנית לעשה : עומר ושתי הלחם
 אינן באין אלא להתיר . את החדש
 זה במדינה וזה במקדש : סברה .
 האמוראים בני ישיבה היו סבורין
 בן לפיכך הולך להם לישאל הא
 דבעי לקמיה לימא מתני' דלא כר'
 יצבעי : דחוייה . אף ע"ג דלכתב
 דמחנה למיתי במומחה לאו היתר
 גמור הוא אלא היכא דלא מיסתמי
 מסורין וכיון דלאו היתר גמור הוא
 ציעור איך לרצווי : בין שיטנו על
 מילוא . בשעה שאירעה מומחה
 בקרבנות : כהן גדול ביום הכפורים
 יוכיח . בשעת עבודת פנים : שמי
 על מילוא . דהא איך נכנס עם צבדי
 (וכב') כדאמר' [בראש השנה] (דק'
 ב) . דאין קטיגור נעשה סיגור :
 ומרלה . אם בלא במומחה דהא
 קיימא אן קרבנות הליבו' הקבוע
 להן ומן דהיין אהה הקומחה ור"ש
 אית ליה קומחה דחוי' הית צבדי
 ואי לאו משום דאיך מרלה אקומחה
 לא הוו מיתבשרי : שקומחה הותרה
 בצביר . ואין קרבן ליבור לריך
 יצוי' איך אלא קרבן יחיד : ודכיל
 עלמא . כלומר איך קרבן דסתם
 תתניין סברי איך הליך מרלה על
 אחילות על קומחה שנגעה בצבר
 וצבירי מנחה הנאכלים אלא על
 קומחה סדס וקמליס טו (ואימורין) :
 לימא מתני' . דאמר עומר ושתי
 הלחם באין בקומחה ואע"ג דבעין
 רילוי איך וליך אחילות לא מרלי
 וגמלא שאין כאן שיריסי הנאכלין
 אלא הקומץ לבדו שהיין מוטייל וכן
 במיני דמיס לא הוטייל איך לבשר
 אלא לרס וקמני דהרס מורק : דלא
 בר' יאסא . דאמר אם אין צבר
 דלוי אין דס רלוי : אם אין צבר .
 דלוי בוקן שנמחא או שנאבד אין
 סדס חוק : לול אורי יש בין כבש
 למנחה לא היר הכבש המנחה
 סעליס לקיים מלות וריקה :

גליון
הש"ס
(*) רש"י ד"ס
שאלת על מלתו.
כדאמרי'
בר"ם. תוס'
לי וכו' ערך
ראש לזה כלל
ס"ל ס"י סג' &

כ 20

ביחיד. נכתחלה פסולה ואם זרק הורגה ומתני' בציבור באין
לכתחילה דטומאה ליצור הוא בזהיר: לימא מתני' דלא כר' יוסי.
דכיון דא"ר יוסי בעינן תרתי כדמפרש ואזיל מדקאמר רבי יוסי
אין הליך מרצה על אכילות ש"מ כרבי יהושע סבירא ליה דבעי
תרתי ואשמיטין הכא דניטמא

אלא ל"ק כ' כאן ביחיד כאן בציבור נימא מתני'
דלא כר' יוסי דתניא ר"א הציץ מרצה על
אכילות רבי יוסי אומר אין הציץ מרצה על
אכילות קס"ד מדקאמר רבי יוסי אין הציץ
מרצה על אכילות כר' יהושע ס"ל דאמר בעינן
תרתי נימא השתא מתני' דלא כר' יוסי לא רבי
יוסי כר"א ס"ל דאמר דם אע"פ שאין בשר אי
הכי למאי הלכתא אין הציץ מרצה על אכילות
ולישטמך ר"א דאמר הציץ מרצה כיון דאמר
דם אע"פ שאין בשר הציץ מרצה על אכילות
למאי הלכתא אלא למיקבעיה בפיגול ולאפוקי
מידי מעילה קמיפלגי רבי אליעזר סבר מרצה
ציץ עילויה ומשוי ליה כשהור וקבע ליה בפיגול
ומפיק ליה מידי מעילה ורבי יוסי סבר לא מרצה
ציץ עילויה ולא משוי ליה כשהור ולא קבע ליה
בפיגול ולא מפיק ליה מידי מעילה מתקיף לה
רב מרי נהי נמי דרבי יוסי סבר כר"א בשלמא
זבחים איכא דם עומר נמי איכא קומץ לחם
הפנים נמי איכא בזיכין אלא שתי הלחם מאי

הא לא קשיא הא ביחיד והא בציבור. פ"י בקונט' דסבירא לן עומאה
הותרה בציבור וקשה דהו"ל למימר אלא קסבר רבי יהושע עומאה
הותרה בציבור כדמסקי לשל דקסבר אין מרצה על אכילות ועוד היכי
קאמר בסמוך נימא דלא כרבי יוסי דאמר אין הציץ מרצה על אכילות

מהאי טעמא גופיה דעומאה הותרה
בציבור דאוקימנא כר' יהושע אחיה נמי
כר' יוסי ה' דקאמר נמי לבסוף ובראה
לר"י דלעולם סבירא ליה עומאה דהויה
אלא דסבירא ליה דהליץ מרצה על
אכילות וביחיד לכתחלה לא יזרק
מדרבנן ופסולה דקתני היינו לכתחלה
הלכך בציבור באין לכתחלה ואם תאמר
ומאי איכא בין ציבור ליחיד דאזיל
ומדאורייתא ביחיד נמי זורק לכתחלה
ויש לומר עומאה הנוף איכא בייניהו
דבציבור דהוי ביחיד לא דהוי:

מבבל דרבי יוסי כר' יהושע ס"ל.
תוימא לרשב"א מנא ליה הא
דילמא כרבי אליעזר סבירא ליה ואין
הליץ מרצה על אכילות נפקא מינה לשתי
הלחם: והא עיקר קראי בזבחים
כתיבי. תוימא לר"י לרש"י דאמר
במנחות פ"ק (דף ע.) שירים שספרו
בין קמילה להקטיר ג' חין מקטיר קומץ
עליהן דרביה קראי במנחות כתיבי
דזבחים כיון ששפיר כותב כשר זורק
את הדם ומשמע התם דעמיה מקרא
דכתיב המנחה מיהו לרבי ויזקן דפליג
עליה התם אחי שפיר:
הא

איכא למימר וכו' לקרב עמהן (6) היינו שלמי ציבור איכא הוה ארבעה ואנן
תמשה תנן אלא קסבר רבי יוסי עומאה הותרה בציבור והא תניא אחד זה
ואחד זה מזין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם דברי רבי מאיר רבי יוסי
אומר אין מזין עליו אלא שלישי ושביעי בלבד ואי סלקא דעתך קסבר רבי
יוסי עומאה הותרה בציבור למה לי הזאה כלל אלא מחזורתא מתני' דלא
כרבי יוסי א"ל רב פפא לאבבי ורבי יוסי שטרא מזכי לבי תרי הוא דתניא
א"ר יוסי רואה אני את דברי רבי אליעזר בזבחים ודברי ר' יהושע בזבחים
ודברי ר' אליעזר במנחות ודברי רבי יהושע במנחות דברי ר' אליעזר בזבחים
שהיה אימר דם אף על פי שאין בשר דברי רבי יהושע בזבחים שהיה אומר
אם אין דם אין בשר אם אין בשר אין דם דברי רבי אליעזר במנחות שהיה
אומר קומץ אע"פ שאין שם שירים ודברי רבי יהושע במנחות שהיה אומר
אם אין שם שירים אין קומץ אם אין קומץ אין שירים א"ל מסתברא קאמר כי
קאי בזבחים אמר מסתברא כי היכי דפליגי במנחות פליגי נמי במנחות קאי
במנחות אמר מסתברא כי היכי דפליגי במנחות פליגי נמי בזבחים א"ל הת נח
כי קאי בזבחים אמר מסתברא כי היכי דפליגי בזבחים פליגי נמי במנחות
דעיקר קראי כי כתיבי בזבחים כתיבי אלא כי קאי במנחות ואמר מסתברא כי
היכי דפליגי במנחות פליגי נמי בזבחים והא עיקר קראי בזבחים הוא דכתיבי
אלא ל"ק רואה אני את דברי רבי אליעזר בנשטא ודברי רבי יהושע באבוד
ושרוף בנשטא מ"ש משום דמרצי ציץ הא שמעת ליה לרבי יוסי דאמר אין
הציץ מרצה על אכילות אלא ל"ק רואה אני את דברי רבי אליעזר בציבור
רואה אני את דברי רבי יהושע ביחיד בציבור מ"ש משום דעומאה הותרה
בציבור חדא דשמעת ליה לר' יוסי דאמר עומאה דהויה היא בציבור ועוד אי
בציבור רבי אליעזר מבשיר ולא רבי יהושע

הא
ליתו בטומאה אלא בבא עס הכזשים ומשום הכזשים הקריבין עומהן ששהיתן מקדשת את הלחם וזריקת דמה מתרת אותן קאמר
מתני' דבאות בטומאה משום דליץ מרזי עלייהו: הותרה בציבור. ולא בעיף לץ: אחד זה ואחד זה. אחד ככן הסורף את הפרס ואחד
ככן גדול ביום הכפורים שטעוין פרישה שבעת ימים: מכל חטאות. מכל אפרי הפרות שהיו במקדש שחפר פרס של משה כל כלה:
כל שבעה. (ב) צפ"ק דיומא מפרש טעמא ברהשון לפרישתו שמה היום שלישי לעומהתו שמה היום שלשה ימים שטעמא בזה וחסש
בעלמא הוה ומפלג וכן שני שמה ושלשי שמה ושלשי שמה וליקד מספקין כל חד וחד צו' לעומהתו: הוזה למע ל' הא קרבן דיום
הכפורים וליצור הוא ודוחה עומאה אלא ש"מ בקושי נדחית עומאה בקרבנות ובעי ריזי לץ וכיון דלא מרזי אכילות לח מיתוקם
שתי הלחם דמתניתין כרבי יוסי ואפי' סבירא ליה דבחדא סגי' דא' אפילו חדא ליכא: שטרא מזכי לבי תרי הוא. בתמיס כלומר מי
ראה שטר שמזכה את המזבוע ואת הנתבע דקאמר רבי יוסי רואה אני את דברי שטיס: מסתברא קאמר. מסתברא דפליגי בתריוסו
קאמר: עיקר קראי. ועשית עולותיך: בזבחים כתיבי. ובמנחות לא כתיבי ואליעזר דלפניו דלפניו במנחות: ועוד. בציבור
רבי אליעזר הוא דמכשיר ולא רבי יהושע. בתמיס:

מא
א מיימן פ"ה
מ פסולי
מוקדשין
מ מוקדשין
מב
ב מיימן פ"ה
מ עטרת
מ ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

מסורת
הש"ס

א [לעיל עו.]
ב [לעיל עו.]
ג [לעיל עו.]
ד [לעיל עו.]
ה [לעיל עו.]

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ה' ה' ד:

ואיבצית אימא רב דאמר. אם זרק הורלה: כרבי יוסע. דלית
ליה אכילת פסחים לא מעכבא: שלמי נזיר. תחילתן לאכילה דעמי
שילוח שער תחת הדוד שהשלמים מתבטלין בו כדכתיב (במדבר ו)
ולקח את שער ראש כזור ונתן על האש וגומר ועוד בעי תנופה

ואיבצית אימא רב דאמר כר' יהושע אדתיא
רבי יהושע אומר כל הזבחים שבתורה בין
שנשחטו בשלש ימים בין שנשחטו בחלב ובשר
קיים זורק את הדם נזיר ועושה פסח נשחט
חלב ובשר קיים זורק את הדם נשחט בשר
וחלב קיים אין זורק את הדם ואם זרק הורצה
נשחטו הכללים במת לא יזרוק ואם זרק לא
הורצה: במקדש אין זורק: מתניתין מני
רבי יהושע היא דתניא רבי יהושע אומר
כל הזבחים שבתורה שנשחטו מהן בזית
בשר או בזית חלב זורק את הדם כחצי זית
בשר וכחצי זית חלב אין זורק את הדם ובגולה
אפילו כחצי זית בשר וכחצי זית חלב זורק את
הדם מפני שכולה כליל ובמנחה אע"פ שכורזה
קיימת לא יזרוק מנחה מאי עבדתה אמר

נזיר ועושה פסח נשחט בשר וחלב קיים אינו זורק כו'. ריב"ל אומר
ללא גרם נזיר דלין חילוק בזה בין נזיר לשאר קרבנות ומה שפיר'
רש"י דבעי שילוח שער תחת הדוד אין גרסה שיהא עיבוד ומה שפירש
נמי משום תנופה הא כל שאר שלמים נמי בעי תנופה ולא אשכחן תנא
דלית ליה תנופה בנזיר מעכבת אלא רבי
אלעזר בסוף שלשה מינים (דף מו.)
ובתוספת' לח גרם נזיר: אין שהיו כהנים
טמאים יעשו בטומאה, אע"פ שיכולין
ליזהר * שלא יעשו כזו בשכר כיון דאשתתרי
עומאת אימורים אישתתרי נמי עומאת
בשר דאמר במי שהיה טמא (ד' לו.) כל
היכא דאשתתרי עומאת בשר אישתתרי
עומאת אימורים משמע שהם שוים:

אלא שנשחט סבין בטמא מת כו'.
תמה * א"כ מאי אפי' דקאמר
היינו רישא ממש היו ישראל עתה
וכהנים וכלי שרת טמאים כיון דמיטמא
גברא מחמת סבין: בטומאת הגוף
דכרת מיתעבד. וזו ירשחט בשבין
ארוכה ולא יטטרך לנכנס לעזרה אי נמי
יאתו הסבין בפסטי' כלי עץ וישחוט
ואורזי דלין פנאי לכל הפסחים לשחוט
בעין זה ואף להביא סבין אחרים אין
פנאי:

רב פפא מנחת נסכים סלקא דעתך אמינא כיון דקא
דובח דמי קמ"ל חלב מנא לן אמר רבי יוחנן משום רבי
ישמעאל ומטו בה
משום רבי יהושע בן חנניא דא"ק (ויקרא י) והקטיר החלב לריח ניחוח ליי'
חלב אע"פ שאין בשר אשכחן חלב יותרת הכבד ושתי כליות מנא לן היכא
אמרין דזרקין מדרקתני ובמנחה אף על פי שכולה קיימת לא יזרוק מנחה
הוא דלא אבל יותרת הכבד ושתי הכליות שפיר דמי מנא לן רבי יוחנן
ידיה אמר א"ק לריח ניחוח כל שאתה מעלה לריח ניחוח ואיצטרך
לזכת חלב ואיצטרך למכונב ריח ניחוח דאי כתב רחמנא חלב הוה
אזינא חלב אין יותרת הכבד ושתי הכליות לא כתב רחמנא לריח ניחוח
ואי כתב רחמנא לריח ניחוח הוה אמינא כל העולין לריח ניחוח ואפילו
מנחה כתב רחמנא חלב: בתנ"י נשחט קהל או רובו או שהיו הכהנים
טמאים והקהל טהורים יעשו בטומאה נשחט מיעוט הקהל הטהורין עושין
את הראשון והטמאין עושין את השני: תנ"י דזרי שהיו ישראל טמאין
וכהנים וכלי שרת טהורין או שהיו ישראל טהורין וכהנים וכלי שרת טמאין
ואפילו ישראל וכהנים טהורין וכלי שרת טמאין יעשו בטומאה ד שאין
קרוב ציבור חלוק אמר רב חסדא לא שנו אלא שנשחט הסבין בטמא מת
דרחמנא אמר (במדבר יט) בחלל חרב חרב הרי הוא כחלל וקא מטמא לגברא
דמעיקרא כי מתעבד * בטומאת הגוף דכרת קא מיתעבד אבל נשחט
הסבין בטומאת שרץ דבשר הוא דמטמא ליה לגברא לא מטמא ליה
טהורין עבד טמאין לא עבד מוטב יאכל בטומאת בשר בלאו ואל יאכל
בשר בטומאת הגוף שהוא בכרת אלמא קסבר רב חסדא טומאה דחווה
היא בציבור וכן אמר רבי יצחק טומאה דחווה היא בציבור ורבא אמר
אפילו טמאין נמי עבדי מאי טעמא דכתיב (ויקרא י) והבשר אשר יגע בכל
טמא לא יאכל באש ישרף והבשר כל טהור יאכל בשר כל היכא דלא קרינן
ביה והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל לא קרינן ביה והבשר כל טהור
יאכל בשר כל היכא דקרינן ביה והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל קרינן
ביה והבשר כל טהור יאכל בשר * איתמר הרי שהיו ישראל מחצה טהורין
ומחצה טמאין רב אמר מחצה על מחצה כרוב רב כהנא אמר מחצה על
מחצה אינו כרוב רב אמר מחצה על מחצה כרוב * הללו עושין לעצמן
והללו עושין לעצמן ורב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב טהורין
עושין את הראשון וטמאין עושין את השני איכא דאמרי אמר רב כהנא
מחצה על מחצה אינו כרוב טהורין עושין את הראשון וטמאין

ושמאין
נזיר ועושה פסח נשחט בשר וחלב קיים אינו זורק כו'. ריב"ל אומר
ללא גרם נזיר דלין חילוק בזה בין נזיר לשאר קרבנות ומה שפיר'
רש"י דבעי שילוח שער תחת הדוד אין גרסה שיהא עיבוד ומה שפירש
נמי משום תנופה הא כל שאר שלמים נמי בעי תנופה ולא אשכחן תנא
דלית ליה תנופה בנזיר מעכבת אלא רבי
אלעזר בסוף שלשה מינים (דף מו.)
ובתוספת' לח גרם נזיר: אין שהיו כהנים
טמאים יעשו בטומאה, אע"פ שיכולין
ליזהר * שלא יעשו כזו בשכר כיון דאשתתרי
עומאת אימורים אישתתרי נמי עומאת
בשר דאמר במי שהיה טמא (ד' לו.) כל
היכא דאשתתרי עומאת בשר אישתתרי
עומאת אימורים משמע שהם שוים:

נא
ח' מ"י פ"א
מ' פסלי
מקדשין פ"א
גב
ב ד מ"י פ"א
מ' ק"פ
הכלה ח' פ"ד
מ' ביאת
המקדש פ"ב
גב
ה' מ"י פ"א
מ' קרבן פסח
הכלה ט
נזיר
ו' מ"י פ"א
הכלה ב:

מסורת
הש"ס

א על ד' ט"ב.
ודף פ"א
ב זכחים דף
כ"ה: ק"ט.
מנחות דף ט.
ודף כו.
מכילת דף טו:
ג בכורות לט:
תוספתא פ"א
תוספתא
דזכחים פ"ד
[מנחות כו.
כל הסוגיא]
ד מנחות: טו.
הלליל יו"ט
ו נקמן פ' יומא
ו: מו:
זכחים לג.
ז כל היכא
דקרינן ביה
והבשר אשר
יגע בכל טמא
לא יאכל קרינן
ב' והבשר כל
טהור יאכל
בשר וכל היכא
דלא קרינן: ו'
כ"ה וכו'

גליין
הש"ס

(* גמי בטומא'
הגוף דכרת.
ט' ר"ש פ"א
מ"ד דהללות:
או
שהיו וכו' שלא
יגעו בכשר.
ול' לעמוד על
עומק דכריסם
הקדושים הא
אין הסיבת
מלך טומאת
בשר שהוא

וממאין

כלא רק משום דטומאת גברא דהוה בכרת וא"כ לא תלי כלל ביכולים ליזהר בנגיעת בשר אם לא ואף אם זר יבשות מ"מ כוריקה מתעבד בטומאת הגוף דכרת * דהא ילמד
אלא שנשחט וכו' איך מאי אפילו. ק"ל הא דביטור שאלח' הקו דלחשט כסבין ארוכה וכו' וא"כ וזו גופא הפירוש דכריסם טמאים א"כ בלא דחיית * דהא ילמד
פרק בטומאה לכל כסבין טמא פ"ד דלא ידמי דהא אשכחן כסבין ארוכה והערך יסבין כסבין אחר שהוא עכור מ"מ דחיי לגרסת כחילולא דחש' כ"ל דלין פנאי וכו'.

נה
ח מ'מן פ"ו
מ' ק"פ
כלכה ג
כ מ'מן סס
פ"כס"ד ופ"ה
כלכה ח
ג מ'י' פ"ו
סס כלכה כ:

מסורת
הש"ס

א [תוספתא
פ"ו]
ב [לקמן פ"א:
סנהדרין יב:
ג ס"ו ועודפות
עליהן כי
דמי כגון
דאיכא ד'
גברי טהורין
ובש נשים
טהורות שיחא
גברי טמאין
וד' נשים
טמאות וקסבר
כו' וכו' מ"ו
ד [מנחות יד:
טו .]
לעיל ע"א

ושמאין אין עושין לא את הראשון ולא את השני . וקשה לריב"ז אי
פלגא מיקרו . איש לידחו לפסח שני ואי לא מיקרו איש חלא
ליבור ליעבד בטומאה בראשון וליכא למימר דמספקא ליה אי השיב איש
או ליבור דאס כן ליטמאו אחד מן הטהורים דבשלמא אי לא מספקא ליה

אחי ספיר דלמה יטמאו את הטהור
לעשות בטומאה כיון שרין של טמאין
ליטפס לגמרי ואומר ר"י דלא מיקרו
איש ומ"מ לא יעשו הטהורים בטומאה
בשכילם כיון שאין רוב טמאים ואין
עושין נמי חלו לעצמן וחלו לעצמן דקסבר
אין קרבן ליבור חלוק אע"ג דלר' יהודה
דחית ליה לקמן אין קרבן ליבור חלוק
קאמר יטש כולם בטומאה רב כהנא
לית ליה קר סברא חלא קסבר דמחאי
טמא נידחין לגמרי : קסבר נשים
בראשון רשות . משום רב אינטיק
למימר הכי דחי בראשון חובה הוא אמרי'
דהללו עושין לעצמן כו' אבל לרב כהנא
חפילו הו' בראשון חובה אחי ספיר
דפלגא בראשון לא עבדי ובשני עבדי
כיון דבשני נשים רשות הו' להו טמאים
מיטפס ואח' דאמר בפ"ק דסנהדרין
(ד' יב .) גבי חוקיה שהשיא את ישראל
לעשות פסח שני היכי דמי אמר רב אחי
כגון שהיו ישראל מחזה טמאים ומחזה
טהורין וכסים משלימות לטהורים
ועודפות עליהן מעיקרא סבר נשים
בראשון חובה והו' להו טמאים מיטפס
ומידחו לפסח שני ולכסף סבר נשים
בראשון רשות והו' להו טמאים רובא
ורובא בשני לא עבדי והשתא לרב
וללישנא בתרא דרב כהנא לא הו' נריך
למינקט משלימות חלא עודפות עליהן
גרידה וללישנא קמא דרב כהנא הו'
מזי למינקט משלימות ולא עודפות
חלא נקט משלימות ועודפות דהשתא
לכיליה לנטי עשה לא כחורה וכו' מזי
לנטי ולכסף סבר נשים בראשון חובה
ובשני רשות ולכך לאו שפיר עבד פסח
שני חלא משום דהשתא חליבא דר' שמעון
קיימין דחית ליה לקמן בפ' הששה (דף
זא :) נשים בראשון רשות הי נמי יחא
ליה למידח דחף מה גלה עשו בראשון
היה חלא כדון : נשים בראשון רשות .
הו' מזי למינקט כברייתא רוב טהורים
ועל ידי נשים הו' רוב טמאים נדחין
לפסח שני כיון דנשים בראשון רשות והו'
להו מיעוט טמאים : ורב כהנא מתק
לה הכי כו' השתא נמי הו' מזי למינקט
כברייתא רבותא דאפילו רוב טהורין
אין הטמאין עושין את השני כיון שכלא
נשים הו' טהורים מיעוטא ומאינו
למימר דהנה כבי האי גונא לאשמועין
דמחצה על מחצה אינו כרוב :

משלחין

ושמאין אין עושין לא את הראשון ולא את השני
בראשון לא עבדי דלא הו' רובא בשני לא
עבדי דלא הו' מיעוטא תנן נטמא קהל או רובו
או שהיו הכהנים טמאין והקהל טהורים יעשה
בטומאה רובו הוא דעבדי בטומאה אבל פלגא
ופלגא לא עבדי בראשון קשיא לרב אמר לך
רב רובא עבדי כולהו בטומאה פלגא ופלגא
הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן ה"נ
מסתברא דקתני סיפא נטמא מיעוט הקהל
טהורין עושין את הראשון ושמאין עושין את
השני מיעוט הוא דעבדי בשני אבל פלגא
ופלגא לא ועבדי בראשון והללו עושין לעצמן
והללו עושין לעצמן ואלא קשיא לרב כהנא
אמר לך רב כהנא נטמאו מיעוט הקהל טהורין
עושין את הראשון ושמאין עושין את השני הא
פלגא ופלגא טהורין עושין את הראשון אבל
טמאין אינן עושין לא את הראשון ולא את השני
התנינא ללישנא בתרא דרב כהנא אלא להך
לישנא דאמר רב כהנא טהורים עושין את
הראשון ושמאין עושין את השני מאי איכא
למימר אמר לך רב כהנא הוא הדין דאפילו
פלגא ופלגא נמי טהורין עושין את הראשון
וטמאין עושין את השני והאי דקתני מיעוט
הקהל אידי דתנא רישא רובו תנא נמי סיפא
מיעוטו תניא כוותיה דרב תניא כוותיה דרב
כהנא כתרילי שני תניא כוותיה דרבי ישראל
מחצה טהורין ומחצה טמאין הללו עושין
לעצמן והללו עושין לעצמן תניא כלישנא קמא
דרב כהנא הרי א' שהיו ישראל מחצה טהורין
ומחצה טמאין טהורין עושין את הראשון
וטמאין עושין את השני ותניא כלישנא בתרא
דרב כהנא הרי שהיו ישראל מחצה טהורין
ומחצה טמאין טהורין עושין את הראשון
וטמאין אינן עושין לא את הראשון ולא את
השני לרב וללישנא בתרא דרב כהנא הא

וטמאין אין עושין לא את הראשון . דכיון דאינו כרוב לא פבדי
בטומאה ובשני נמי לא דאינו מיעוט : יעשו בטומאה . אף הסנהדרין :
רובא הוא כו' . כי אינטימי רובא הוא דעבדי טמאין ראשון ובטומאה :
אבל פלגא ופלגא לא עבדי . טמאים לראשון כלל : כללו . אפילו
הסנהדרין אין לריבין להזכיר בשמירת
ספרס : מסתברא . דפלגא ופלגא
נמי טמאין עבדי בטומאה ולא
מידחו : לרב . דאמר הללו לעצמן
והללו לעצמן : וללישנא בתרא דרב
כהנא . דאמר טמאין אין עושין לא
זה ולא זה הא דקתני טמאים נדחין
לשני היכי מתרלא לה : משלימות
לעצמן . דזכורים הו' טהורי רובא
אבל יש מן הנשים טמאות יותר מן
הטהורות עד משלימות השבוע
למחלה על מחלה וקסבר האי תנא
נשים בראשון רשות וכ"ש בשני הלכך
דל נשים מהכא דחין מן המניין
והיל בתר זכרים והו' טמאים מיעוט'
ומדחו לשני אבל בפלגא ופלגא אי
כמר אי כמר : כגון שהיו ישראל
זכורים מחלה טהורין ומחלה טמאין
וכסבר מונה הנשים עמקן רבין
טהורים על המחלה : בראשון חובה .
והכי הן בזמין ונמלחו טמאים
מיטפס : ובשני נשים רשות . ותנאי
פליגי בהא מילתא בפרק האשה
(ד' זא :) : בראשון לא עבדי . טמאין
דהו' להו מיעוט' : ובשני לא עבדי .
לגבי שני אין הנשים מן המניין
למיהו טהורין רובא הלכך לא הו'
טמאים מיטפס אלא פלגא ולרב
מהנה על מחלה כרוב ולא עבדי
בשני : ורב כהנא . דאמר פלגא עבדי
בשני מתקן הכי כו' : וכסים משלימות
לטהורין . שלא הו' טהורין מחלה
חלא על ידי הנשים ואי אולנין בתר
זכרים הו' טמאין רובא . ועודפות
עליהן לא גרסינן : ופלגא בראשון
לא עבדי . בטומאה ללישנא קמא
דרב כהנא : תנאי היא . האי תנא
ותנא דלעיל דקאי כותבי האי תנא
סבר מחלה על מחלה הו' כרוב
ותנא דלעיל סבר אינו כרוב :
עושין בטומאה . אפילו הסנהדרין :
לא

דתנא טהורין עושין את הראשון ושמאין את השני היכי מתרצי לה כגון
שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין ונשים משלימות לטמאים וקסבר
נשים בראשון רשות דל נשים מטמאין והו' להו טמאין מיעוטא ומיעוטא
ידחו לפסח שני לרב וללישנא קמא דרב כהנא הא דתניא טהורין עושין את הראשון ושמאין אין עושין
לא את הראשון ולא את השני היכי מתרצי לה רב מתריץ לה כגון שהיו ישראל מחצה טמאין ומחצה
טהורין ונשים עודפות על הטהורים וקסבר נשים בראשון חובה ובשני רשות בראשון לא עבדי דהו'
ליה מיעוט ומיעוטא לא עבדי בראשון ובשני לא עבדי דל נשים מינייהו והו' להו פלגא ופלגא
לא עבדי בשני ולרב כהנא דאמר פלגא נמי עבדי בשני הכי מתריץ לה כגון שהיו ישראל מחצה טהורין
ומחצה טמאין ונשים משלימות לטהורין כגון שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין
דהו' להו פלגא ופלגא נמי עבדי בשני נשים בראשון חובה ובשני רשות בראשון לא עבדי
להו טמאין רובא ורובא לא עבדי בשני ולרב כהנא הא דתניא הרי שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה
טמאין הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן היכי מתריץ לה אמר לך רב כהנא תנאי היא איכא למ"ד
מחצה על מחצה כרוב ואיכא למ"ד מחצה על מחצה אינו כרוב גופא הרי שהיו ישראל מחצה טהורין
ומחצה טמאין הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן היו טמאין עודפין על הטהורין ואפילו אחד יעשו
בטומא ד' לפי שאין קרבן ליבור חלוק רבי אליעזר בן מתאיא אומר אין היחיד מכריע את הציבור לטומאה
שנאמר

ה. פי' אחד מן הספורים מדפריך
ה לריב"א אדרבה ישלחו אחד מן
אורין רובא ועבדי בטרה דבכולה
תירץ דעולא גושיה אמר לקמן במי

(דברים יז) לא תוכל לזכות את הפסח באחד שעריך רבי שמעון אומר אפי' שבט אחד טמא ושאר כל השבטים טהורים הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן מאי טעמא דרבי שמעון קסבר שבט אחד איקרי קהל רבי יהודה אומר * אפילו שבט אחד טמא ושאר כל השבטים טהורין יעשו בטומאה שאין קרבן ציבור חלוק רבי יהודה סבר שבט אחד איקרי קהל והו' להו' פלגא ופלגא ואין קרבן ציבור חלוק ועבדי כולוהו בטומאה איתמר הו' ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין אמר רב ² מטמאין אחד מהן בשרץ ואמאי נייעבדו הני לחודייהו והני לחודייהו דהא א"ר ³ הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן אמרי הכא במאי עסקינן כגון שהיו טמאין עורפין על הטהורין אחד אי הכי הו' להו' רובא טמאים נייעבדו בולוהו בטומאה סבר לה כר"א בן מתאי דאמר אין היחיד מכריע את הציבור לטומאה אי הכי הדר קושיין לדוכתיה נייעבדו הני לחודייהו והני לחודייהו אלא ה"ק אי איכא תנא דסבר לה כתנא קמא דאמר פלגא ופלגא לא עבדי כולוהו בטומאה וסבר לה כרבי יהודה דאמר אין קרבן ציבור חלוק מטמאין אחד מהן בשרץ ועולא אמר משלחין אחד מהן לדרך רחוקה ויטמאנו בשרץ קסבר שוחטין וזורקין על טמא שרץ ויטמאנו במת מדחהו אתה מחנינתו השתא נמי מדחהו אתה מפסחו אפשר (6) דעביד בשני במת נמי אפשר דעביד בשביעי דהוה ליה ישמיני שלו קסבר עולא ⁶ כולוהו ⁷ תשלומין דראשון גינהו ⁸ דחוי בראשון חזי בכולוהו וכל היכא דלא חזי בראשון לא חזי בכולוהו אמר להו רב נחמן זילו ואמרו ליה לעולא מאן ציית דעקר סיכיה ומשכניה ורהיט איתמר ⁹ היו רובן זבין ומיעוטן טמאי מתים אמר רב אותן טמאי מתים אינן עושין לא בראשון ולא בשני ראשון לא עבדי דהו' מיעוטא ומיעוטא לא

לְטוֹר וְאִין דְּרֵךְ רְחוֹקָה נִטְמָא וְלֹא
הִיא מוֹטִיל שִׁילוּחַ טַמְא לְעוֹלָם הִיא
מִצְרֵף לְאוֹתוֹם בִּירוּשָׁלַיִם וְאִין נִרְאֶה
לְרִי טַעֲמָא דְּלִין דְּרֵךְ רְחוֹקָה לְטַמָּא
לְפִי שְׂכִסְוָא בִּירוּשָׁלַיִם נִמִּי אִינוּ יוֹכֵל
לְשַׁבֵּט פְּסָחוֹ אֱלֹה (ב' ע"ל) יְדֵי שִׁילוּחַ
חֹבֵל בַּהֶסֶךְ שֶׁ דְּרֵךְ רְחוֹקָה לְטַמָּא כִּיּוּן
דְּמַחֲלֵה טַמְאִין וְחֵסֶה הִיא בִּירוּשָׁלַיִם
הִיא יוֹכֵל בְּצַמְזוֹ לְעַשׂוֹת אֱלֹה נִרְאֶה
לְרִי דְּמַהֲדֵרִין שְׂטַעֲזָא כּוֹלֵם בְּרַחֲשׁוֹן
וְלֹא יִדְחוּ טַמְאִין : אֵתָּה מְדַחֲמוּן
מַחֲנִיגוֹ. וְחֵסֶה וְחֵסֶה קִי"ל בְּתַמְדוֹ
נִשְׁחַט (ד' סב.) עַרְל וְטַמָּא מְדַחֲמִים
קִרְבָּנוֹתֵיהוֹן וְחִירֵץ רִיב"ל הוֹאִיל זֵהוּ
חִיבָה לֵבָא בְּרַגְלָא שֶׁ לֹא דִין עוֹלָת
רִיב"ל דְּרַשְׁטִין בִּי"ח דְּהִנֵּינֵי (ד' ד')
לְטַמָּא פְּסוּר מִן הַרִיבָה שְׁנֵאֲמַר זֵבֵא :
שִׁמָּה וְהַבְּחָשֶׁה שִׁמָּה ב' וְכֵן חִיתָא
בִּירוּשָׁלַיִם לְחִיתָקָם לְעוֹלָת רִיב"ל וְחֵסֶה
תַּמְרָא הַשֵּׁתָא מְסַחֲלָהּ בְּדֵרֵךְ רְחוֹקָה
נִמִּי מְדַחֲמוֹ מַחֲנִיגֵיהוֹ שִׁאֲנוּ יוֹכֵל לֵבָא
בִּיו"ט מִחֵץ לְחַסּוֹם וְכִיּוּן דְּלֹא חֵסֶה
בְּרַחֲשׁוֹן לֹא חֵסֶה בְּשֵׁנִי וְי"ל דִּיכּוֹל לֹא
וְלַעֲשׂוֹת בִּיחֹס דְּרַחֲשׁוֹן מִבֵּית דְּחַמּוּמִין
דְּרַבָּן וְעוֹד נְהִי לְכַשְׁתַּלְתּוֹ בְּדֵרֵךְ
רְחוֹקָה עַד שַׁעַת שְׁחִיטָה שֶׁ אֵל יוֹכֵל
לְחַוּוֹ לִירוּשָׁלַיִם מְבַעֲוִי"מ מִמֶּה יוֹכֵל לֵבָא
חֵסֶה הַחֲסוֹם וְיִכְסֹם לִמְחַר וְעוֹד טַמָּא
וְחִירֵץ דְּלֹא חֵסֶה בְּגוֹפוֹ בְּרַחֲשׁוֹן לֹא חֵסֶה
בְּשֵׁנִי אֲבָל הֵבֵא מִיחּוּץ חֵסֶה אֱלֹה שִׁאֲנוּ
יוֹכֵל לֵבָא וְכִי חֵסֶה חֵסֶה בְּרַחֲשׁוֹן שֶׁבֶת
אֲשֶׁר לֹא חֵסֶה אֲמִרְיָן בְּצִלוֹ דְּבִרְסִי
(ד' ע') עֲשִׂיד בְּחִירָן יוֹמִי :

עקר משכניה וסוכיה ורהיט. הק' פירכה ליחא לנחא ז' דחסיב' דר' רחוקה מאיפוספת עורה ולחון וא"ת ומה תקנה ר'זה רב נחמן שיעשו דהא רב נחמן גופיה קבבר דפ' מי שהיה טמא (דף ג'). שוחטין וזורקין על טמא שרץ וי"ד דקסבר דלחא תשלומין דראשון יניכו ויכלי לסמאות; בבת: **ריבא** בבה קמיפליג ומי סבר טומאה דחווה ופני סבר טומאה הותרה. השתא לכ"ע טהרה מידחיא ולא טומאה דאיס כי יהיה טמא משמע דהאיס דלדו טמא והאיבזר טהורים ומחון דסבר טומאה הותרה מיקור שפיר טהורים ומסיק דלכ"ע דחווה ומי סבר טהרה מידחיא כדפרשיט ומי סבר טומאה נמי מידחיא וקרא משמע הכי איס נדהה ואין ליבזר נדחים אלא יבזרי בין בטהרה בין בטומאה: כראשון

האלא כיון דלא אפשר לא
ב. הונא אמר ⁷ אין תשלומין
שומאה גימא בהא קמיפלגי
היא בציבור ומ"ד יש
לא דכולי עלמא מושתא
מהרה

דברי חסידים * חר"ס פשוט, קובץ ליי"א. ק"ל הא הכו לשי' המד' דעפ"ן ל"ן עוזין בראשון ולא כפי וכו' לא פלגו המהא פה נפסח שי' שלפ"ד חסידים
 ל"א נבאד חסידים יפיו נבאד ל"א עוזין פסח שי' ול"א:

לא עבדי הנדילו זבין על הטורין כו'. נראה לר"י דס"ל
כרב ולא כשמואל דאמר ויעשו את הפסח במועדו מאי
עבדת ביה לדלדי' כיון שאין רוב טורין לא מידחו טמאים לפסח שני:
נזרק דמו ואח"כ נודע שהוא טמא כו'. פי' בקונס' שהוא טמא הדם או
הבשר וקשה לר"ב דכעומאת

בשר ע"כ י"ן לא מרצה לאכילה אלא
לפטור מפסח שני וכמ"ד הל"ן מרצה
על אכילות וכרבי נתן דלא בעי אלא
גברא דחוי וא"כ היכי דייק טמא
דנזרק ואח"כ נודע הא נודע ואח"כ
נזרק לא מרצה י"ן והיינו לפטור מפסח
שני וע"כ הא דלא מרצי היינו מדרכין
מדמפליג בין שוגג למזיד וכן אמר
בפאה רבא (ד' 5). וס"ל והיינו מחייבי
ליה רבנן בפסח שני כיון דמדאורייתא
פטור היו חולין בעזרה ועוד הא לעיל
(דף עח:). תנן נטמא בשר וחלב קיים
חינו וזרק את הדם והיינו מדרכין דמזיקין
לה כרבי נתן וא"כ הא דדייק רב לעיל
אם זרק הורגה היינו אפי' מדרכין ונודע
קודם זריקה מיירי מדקאמר לא יזרק
וגרסה לרבינא דלא מיירי מתני' אלא
בטומאת דם והא דדייק בגמרא הא
נודע ואח"כ נזרק לא היינו להחיר בשר
לאכילה אבל פטור מלעשות פסח שני
מיהו י"ש לייבש פי' הקונט' דהא דקאמר
הל"ן מרצה היינו להקטיר האומורין הא
נודע ואח"כ נזרק לא מרצה להקטיר
האומורין ופטור מפסח שני:

הוא הדין נודע ואח"כ נזרק. וא"ת
א"כ מאי דזקיקה דרבי שילא
לחלק בין טומאה לזריקה כיון דלאו
דיוקא קתני במתני' נזרק ואח"כ נודע
ואומר ר"י דרבי שילא לאו אפי' קשיא
אמרה אלא אחרי דסריך בהקומץ רבה
(דף כה:). אפי' כדרייתא דעל מה הל"ן
מרצה מברייתא דקתני דם שנטמא
וזרקו בשוגג הורגה במזיד לא הורגה
והכא חסין ליה אגב תירוצא דרבינא:
לאו למעוטי טומאת התהום דשרץ.
וא"ת היכי שייך טומאת התהום
בשרץ והא לא נטמא אלא במגע וטומא'
התהום אינה בגלוי אלא מכוסה וטומא'
בעפר בכתבן או ברור כדתינא לקט'
(דף סא:). וי"ל כנון שהכניס ידו בשפת'
ונגע: א' כנזיר ובי ימות מת עליו אמר
רחמנא. תימא לר"י דילמא לעולם כנזיר
וי"ל אם שחח קרבנות ונטמא דלא מרצי
י"ן וכן קשה בסמוך דקאמר אלא למ"ד
שחטין וזרקין כו' הא מ"מ י"מ (ל"א)
שחט שפחו כדפירש' ואור"י דלא בעי
למזיד הכי דל"כ תיפשוט דבזבחה
גמירי ל"ש בצעלים ול"ש בכהן:
לאו

לא שגא בכהן ול"ש בבעלים אמר רבא ת"ש דתני ר' רבי חיאי' לא אמרו
טומאת התהום אלא למת בלבד מת למעוטי מאי לאו למעוטי טומאת
התהום דשרץ ובמאי עסקינן אי נימא בבעלים ובמאן אי כנזיר מי מהני
ביה (כמדנר' ו) כי ימות מת עליו אמר רחמנא אלא בעושה פסח הניחא
למאן דאמר ו אין שוחטין וזרקין על שטאי שרץ אלא למ"ד שוחטין
וזרקין על שטאי שרץ השתא טומאה ידועה הותרה לו טומאת התהום
לא כל שכן אלא לאו בכהן ושמע מינה הותרה לו טומאת התהום
אמר רב יוסף לא לעולם בבעלים ובפסח ולמעוטי טומאת התהום
דזיבה וטומאת תהום דזיבה לא מרצה וזה תניא רבי יוסי אוכר שומרת
יום כנגד יום ששחטו וזרקו עליה

למאן דאמר. לקמן בפרק האשה (דף נ:). ה"ג אלא לאו בכהן: לעולם בצעלים. ובעושה פסח ודקאמר לך הא לא הניחא ביה טומאה ו
אחריתי איכא טומאה זיבא שהיא שבעת ימים ואין שוחטין וזורקים עליו ואשמיטין ר' חייא דטומאת התהום דזיבה כגון
בשביעי שלו דספק הוא שחא יראא היוס ויספור כל שמינה ספק לא יראא וכרי פוט כעמא שרץ דחוי לאורתא והויא לה טומאה
ספספוס ופסלא ביה:

סב
א שם הלכה ו
סב
ב מיי' ס"ד
תה' ק"פ ה"ב
וס"ו ה"י יב
זמ"ד מה' זיבת
מקדס ה"י ו
ופ"ו מהלכות
מזירות ה"י ו
סד
ג מיי' ס"ד מה' זיבת
ק"פ הלכה ב
סד
ד מיי' פ"ד
מה' זיבת
מקדס ה"י ו
סו
ה מיי' פ"ו
מה' זיבת
הלכה יתן:

פסח

פסח

אזכור ד' כג.
ב לעיל טו:
יבוא דף ז.
יבמות דף ז.
מנחות ד' כה:
ב' נזכר מה:
[מנחות סג:].
ד' נזכר ד' כג.
ה' [קטן פא:
ע"פ].
ז' נזכר:
מיר דף כג:
ו לעיל פט' וס"ג:
ז' נזכר דף טו:
ח' [הכ"ט:
כתב דל' עמל]

גליון

הש"ס
(*) תד"ה אי
כנזיר ט' י"מ
נאס = שחט
פסח ק"ל הא
לשחוט לטמא
כשר וזריקה
וצעלי' כן
ומדין הזריקה
כטומאה הא
זכו להיבדיל
ורגל כלמא
לשחוט מה
לנכנס הותרה
ובדלמדין
אלא לאו ככהן
וטורי' אין
חילוק בזה אם
כזרק כסן הוא
ככפני' או כסן
אמר וצ"ג:

מסרה מדחיא. טומאה לשני כי עבדי ליבור בעהרה: **בראשון** לא
עבדי. דהא טמאי מתים מיעוטה ובשני לא עבדי דהא חיל ופסח
זבין עכשיו נמלאו רוב ליבור לריכין לו ורובא לליבור בשני לא
עבדי: **מתני'** הפסח שזרק את דמו ואח"כ נודע שהוא טמא
הפסח או הדם: הל"ן מרצה. ופטור

מפסח שני: נעמא. צעליו טומאת
הגוף במת: אין הל"ן מרצה. וס"ל
לעשות פסח שני דהא בשעת זריקה
לאו צר מיעבד פסח הוא דרחמנא
דחיי: הכנזיר. דכתי' ביה (במדכ"ו)
וכי ימות מת וגו' והיינו הרשאי' ו
יפלו אם נטמא במת קודם הצלת
קרבנותיו סותר: הל"ן מרצה על
טומא' הדם. ותגלהו כסירה ומוטר
לשמות יין ולטמא למתים: ואין הל"ן
מרצה על טומאת הגוף. ואם ח
נטמא בעת הצלת קרבנותיו סותר
את הכל: נעמא גופו. בטומאת
התהום בטומאת ספק כדמפרש
בגמרא הרי זה מרצה דהלכה למשה
מסיני הוא דאזכר טומאת התהום
להס' כדאמר בגמרא וצתוספתא
מפרש לה הכי כילד אמרו לו קבר
היה עמך צבית שנכנסת בו תחת
האבן שיסבת עליה ונודע לו עד שלא
עשה פסחו לריק לעשות פסח שני
משעשה אין לריק לעשות פסח שני.
וכן נזיר שסיס הולך להבי' קרבנותיו
אמרו לו מת היה עמך צבית שנכנס'
בו ונודע לו בין עד שלא הביא
קרבנותיו בין משביא קרבנותיו
לריק להבי' קרבן טומאה אבל אמרו
לו קבר התהום עמך צבית שנכנסת
בו תחת האבן שיסבת עליה ונודע
לו עד שלא הביא קרבנותיו לריק
להביא קרבן טומאה ומהו קרבן
טומאה חסם ופתי תוריס ומתחיל
למנות פזירות אחרת בתוס' דזבחי'
גמ' בין בשוגג בין במזיד. קס"ד
דכתי' קאמר שורקין בין בשוגג בין
במזיד ומשני דהאי שוגג ומוזר
אטומאה קאי אבל זריקה ציינן
שוגג: בקרבנותיהן. דנזיר ועושה
פסח הותרה לו אם נטמא גופו
בספק טומאה וקרבן יחיד אינו
דוחה שבת וטומאה: כי גמירי.
דטומאת התהום מותרת להס'
בצעלים הוא דגמירי אבל בכהן לא:
או דילמא בזבחה גמירי. בקרבנות
הללו בפסח ובקרבנות נזיר גמירי
דהותרה להס' טומאת התהום של
גוף הלכך לא שגא בצעלים ולא שגא
בכהן: לא אמרו טומאת התהום.
דהותרה כנזיר ועושה פסח: אלא
במת בלבד. אבל שאר טומאות ספק
לא הותרו: ובמאן. במי תתיר
טומאת התהום זו דשרץ דקאמר לא
הותרה: אי כנזיר מי מהניא ביה.
אפילו טומאות דשרץ [ודל'ן] לסתור
ממיינו והצלת קרבנותיו: וכי ימות
עליו כתיב. פסח זה שוגג פתאום
זה מוזר בכריתות (דף ע:). היתא

הא לא הניחא ביה טומאה ו
אחריתי איכא טומאה זיבא שהיא שבעת ימים ואין שוחטין וזורקים עליו ואשמיטין ר' חייא דטומאת התהום דזיבה כגון
בשביעי שלו דספק הוא שחא יראא היוס ויספור כל שמינה ספק לא יראא וכרי פוט כעמא שרץ דחוי לאורתא והויא לה טומאה
ספספוס ופסלא ביה:

בשני שנה. עדיין ספק הוא שמה תראה יום זה וינטרף עם התמוז
ותראה גם מחר וזהו להו שלשה ויורה לה זכה גמורה ואם לא תראה
תמטר לערב: אינה אובלת. שהרי לריכה להיות עוד מחר שומרת
יום כנגד יום: ופטורה מלעשות פסח שני. קס"ד כיון דבשעת

בשני שלה ואח"כ ראתה אינה אובלת ופטורה
מלעשות פסח שני מ"ט לאו משום דמטרה ציין
אמרי לא משום דקסבר ר' יוס' מכאן ולהבא
היא מטמאה א"התניא ר' יוסי אומר זב בעל שתי
ראיות ששחטו וזרקו עליו בשביעי שלו ואחר כך
ראה וכן שומרת יום כנגד יום ששחטו וזרקו
עליה בשני שלה ואחר כך ראתה ח' הרי אלו
מטמאין משכב ומושב למפרע ^ב למפרע
מלעשות פסח שני אמרי מאי למפרע מדרבנן
ואף רבי אושעיא סבר מטמא למפרע מדרבנן
^ב דתניא רבי אושעיא אומר אבל ^א זב שראה
בשביעי שלו סותר את שלפניו וא"ל ר' יוחנן לא
יסתור אלא יוטו ממה נפשך אי קסבר למפרע
הוא מטמא אפי' כולו נסתור אי קסבר מכאן
ולהבא הוא מטמא יוטו נמי לא נסתור אלא
אימא לא יסתור ולא יוטו וא"ל רבי יוסי קאי
כוותך והא ר' יוסי אומר מטמאין משכב ומושב
למפרע אלא לאו שמע מינה מטמא למפרע
מדרבנן ש"ט ולר' יוסי השתא דאמר מכאן
ולהבא הוא מטמא [למט] כרבד למעוטי מאי
נפשוט מינה דבכו' והותרה לו טומאת התהום
אמרי לעולם בבכ"י ובפסח* וקסבר ^א אין
שוחטין וזורקין על מטאי שרץ ואיצטרי למעוטי
אלא לרבי יוסי זבה גמורה היכי משכחת לה
בשופעת אי בעית אימא כנון שראתה כל שני
בין השטשיות בעי רב יוסף כהן המרצה בתמיד
הותרה לו טומאת התהום או לא אם תמצא
לומר כהן המרצה בקרבנותיהן ^ד (של נזיר
ועושה פסח) הותרה לו טומאת התהום כהן
המרצה בתמיד מאי מי אמרינן כי נמירי
טומאת התהום בפסח בתמיד לא נמירי או
דילמא יליף תמיד מפסח אמר רבה ק"ו ומה
במקום שלא הותרה טומאה ידועה הותרה
לו טומאת התהום מקום שהותרה לו
טומאה ידועה אינו

בשחטתה וזריקה ספק הוא מרלה לך
מטומאת ההבוס דזריכה ואף על גב
דאינלא מילתא למפרע שנטמאה
ודאי בטומאת ההבוס: מכאן ולהבא
היא מטמאה. שומרת יום כנגד יום
שספרה קלף היום ופסחא טהורה
מטומאה לא תתמוך ובי הדר חזיא
בו ביום מטמאה מכאן ולהב' ותהיה
מחר שומרת יום כנגד יום כי הלכך
בזריקה ושחטתה טהורה מעלייתה
הוא ורבנן פליגי עליה ואמרי דכי
חזיא אינלא מילתא למפרע דזריכה
היא ומה קומאה היא ובשעת
שחטתה ספק הוא וחייבת בפסח
שני ולקמיה פריך כיון דלר' יוסי כל
הה' וחד טומאה באפי' נפשה כח
היאך מלטרפס לזיבה לעשות זבה
גדולה: בעל שמי ראיות. דאילו בעל
ג' ראיות לא חזי למיכל לאורחא עד
שיבא קרבנותיו בח' ובשמיני נמי
לא מלי למינקם ונתינו ואח"כ ראה
מטמא משכב ומושב למפרע דכיון
דלא מויזה ראשונה לשעס שהיה
לרואי לקרבן הויה לה הך זיבה
אחרית ומושב ומשכב שראתה
לאחר טבילה ועד הכה טהורה
למפרע אפילו טבילה ב' שהרית:
משכבות ומושבות. שלאחר טבילתו
ממאין שהרי סתר מיינו וברי הוא
בבתחילתו דכתיב (ויקרא טו) וספר
לו שבעת ימים ושרי חזין ומדקתין
נמי בשומרת יום למפרע אלמא נמי
למפרע מטמאה ואפילו הכי פטר
לה מפסח שני ש"מ עמא משום
דטומאת ההבוס היא ומשכבות
ומושבות רבותא קקט להו מפני שהן
אב הטומאה לקמא אדם ובדבר זה
זב חלוק משאר מטמאין: מדרבנן.
אבל מדאורייתא לא מטמאו אלא
מכאן ולהב' לא סוב ב' ולא שימרת
יום בשני דמקלף יום עולה להן
לספירתן הלכך לגבי פסח טהורין
מעליא הוו: אבל הויה זב כו'.

לא ידענא הויכא קאי אב' יוסת את שלפניו. כל ספורין סספר
ולר' לספור יוסי אב' רבי יוחנן לא יסתור אלא יוטו. ויחזור
יוספור יום אחד והיוין אמילתיה דרבי יוחנן מה נפשך אי למפרע
מטמא דאין מקלף היום עולה לו ולא נגזר ספירתו: כולו נמי
נסתור. דכתיב וספר לו ז' ימים לסהרתו סהרה אחת לכולן שלא
תהיה טומאה מפסקת בזיניהן במשכת כד' (דף לג:) ואם מה
לסירובין כי הכא יסתור יוטו וישלמינו למחר נמלאת הספקה
בזיניה: ואם מכאן ולהבא מטמא. עלתה לו מקלת היום וגמרו
ספורין שלו: יוטו נמי לא יסתור. אלא הרי הוא כרצויה ראשונה של זיבה אחרת ואין זה אלא טומאת ערב ויטבול לערב ויסתור דק"ל
רואי ראשונה של ז' קרי בלעמא הוא במסכ' כד' (דף עב.): אלא. ה"ק ר' יוחנן לא יסתור ולא יוטו כלומר אפי' יוטו לפי שבכר עלתה לו
מקלת היום ככולו ושלמו ספורין שלו ואלא מכלל זיבה: וא"ל. ר' אושעיא לר' יוחנן: ר' יוסי קאי כוותך. דס"ל נמי מכאן ולהבא הוא מטמא
מדפטר ליה לעיל מפסח שני אלמא קסבר ר' אושעיא למפרע דרבי יוסי מדרבנן קאמר: והא ר' יוסי כו'. מסקנא דמילתיה הוא ולא משום
קאי מייית לה: השתא דאמר מכאן ולהבא מטמא. ולא משכחת טומאת ההבוס בזיבה: בלכד. דקמני לעיל למעוטי מאי ע"ל למעוטי
שרץ חוקמא ובכחן כדאמר לעיל דאילו בצבעים לא מאי שרץ וקאמר דטומאת ההבוס דמת מיהא הותרה לו: אין שוחטין וזורקין על
טמא שרץ. ואשמעינן דטומאת ההבוס נמי דמיא ליה: היכי משכחת לה. כיון דאית ליה מקלת היום עולה לה לספירתה ומכאן ולהבא
מטמאה הוה ליה נמי יומא טומאה באפי' נפשה: בשופעת. כל שלשה רלופין דלא הוה לה זיבה כלל: אי נמי בראשית שני בין השמשות.
דכל תחילתו סימא בא בטומאה דאין כחן ספירה כלל ובשני בין השמשות מאי דליכא טומאה שלשה ימים רלופין כנון בין השמשות
של פסח שבת ים כלן סוף ערב שבת ותחילת שבת ובין השמשות של מחר שהא סוף השבת ותחילת אחד בשבת הרי ג' ימים רלופין ואין
כחן תחילת יום טהור שיעלה לספירה. ולפי הדברים למ"ד מקלת היום ככולו תחילת הלילה עולה לספירה ואין לרץ פלות הססר
מדאיטריך למינקם בין השמשות ולא נקמ משכחת לה בשראה בלילות: בתמיד. כל השסר ואליב' דמאן דאמר טומאה דחיה היא בלילות
בשני ר' יוסף כבי אי אילטריך להדר אכסן טהור משום טומאת ההבוס אי לא ואלב' דמ"ד לקמן דטומאת ההבוס מר' לך גבי טהר
ועושה ססח אפי' לבתחילה כנון סטוד לו לפני זריקה: בקרבנותיהן. דגזיר ועושה פסח: במקום שלא הותרה לו טומאה ידועה. כלל ססח

וסוף חשבון מסוף חשבון אית לן למיילף ולא מחלל חשבון וחסבון חילוק
בין תחלת חשבון לסוף חשבון כפ"ק דר"ה (דף י.) דגדה עולה לה סוף
היום בתחלתה ואין תחלת היום עולה לה בספירה אפי' דהתם הוי חסבא
מסבתו: ה' אב"ד רבא קל וחומר כו' מקום שהותרה לו טומאה ידועה
חייב דין שהותרה לו טומאת ההבוס. וא"ת ונימא דיו מה טומאה ידועה
לא הותרה אלא היכא דלא אפשר ה"נ טומאת ההבוס ואל' דעדיפא פריך
אפי' לר' ערפון דלית ליה דיו היכא דמפיק ק"ו (בב"ב דף ק.):
לר"ס

בשני שנה. עדיין ספק הוא שמה תראה יום זה וינטרף עם התמוז
ותראה גם מחר וזהו להו שלשה ויורה לה זכה גמורה ואם לא תראה
תמטר לערב: אינה אובלת. שהרי לריכה להיות עוד מחר שומרת
יום כנגד יום: ופטורה מלעשות פסח שני. קס"ד כיון דבשעת

גליון
הש"ס

(*) גמי וקסבר
חזין שוחטין
ע"ד
ולקמן ג' ע"א
תד"ה לא קסרי

ש"ס
א מ"י פ"ס
מ"ה משב
ומשכב הכה
סח
ג מ"י פ"ס
מ"ה מלכות ק"פ
הכנס ג
סח
ג מ"י פ"ס
מ"ה מחסרי
כפרה ה"א

מסירת
הש"ס

א מ"ד דף טו:
ב ויתכן לסיק
דאמר רב
אושעיא אבל
דלא מצינו
רב אושעיא
בכרייתא
כדא"ל אש"ס
שהו סידר
בדרייתא ג
רבי יוחנן פסח
לא נזכר
בכרייתא כשם
מקום וכן
האב כנלית
בזיר טו:
ג גליל פס
וש"ל
ד רש"ל מ"ה
ה וע"פ ת"ס
ד"ס
סופרתו ושר
סס פא: ד"ס
י"ד.
מגינה כ:
ד"ה ספירה
והוספתו ר"ס
ד"ה
שנים ומוספת
מ"ד טו:
ד"ס זכא

אינו דין שהתורה נ' עומאת הסהום. היתר גמור ואפילו איכא
מסורין: מהלכה. כגון קבר עומאת הסהום הלכה למשה מסיני
בגוי' ועושה פסח: ומי דייקין ק"ו מהלכה. וסא עומאת הסהום
לא משה ספיקא משמאין לה דנימא גלוי מילתא למפרע בעלמא

עצמן הציקנין שורפין אותו
במ"ט א"ר יוסי בר חנינא
מי שיצא מירושלים ונזכר
במקומו ואם לאו

בני אדם מעולם אכל מים ואפילו הסלעים אין א הטומאה מכוסה ונעלמה שהמליך יכול
 תאם שהיא בתוס המוכס מן הכל: ולא אמרו דהיתר מומתת הפסח אלא במה שבזר:
 אותו לפני הציור. כל המקדש כולו קרי ציור יבנה' מפרש עממל: נחמל מיוסמו. וכן נותר של
 הדין לרי עין: שורפין אותו. את מעט שנקמח ואת הנותר: [ב] וכן מי שילא. בפרק אלו עובדין:
 בילא' טופים. מקום שיכול לראות תסס הציור ומסס והלאה אין יכול לראות: שורפו במקום
 שיהא אכלו וצבר נהרמק הדבס ושע"ז דקיל בפרק כל שעס (דף כב.) דנמקסם אכילת גרסם

ספר:

ספר:

(ס) תד"ה אלף
 שני זריקה
 שני שחר
 שני שחר

ידיתי להבין
 כל שם כנעני
 ואל"כ בזה
 ידע סותר
 כנעני ידע
 אבל אם נודע
 נמצא למפרע
 שם כנעני
 סותר ובהקדים
 ידע סותר וס'
 ואל"כ פירי :

וְצִיד אִמֶּר לְעוֹלָם כְּדֹאמֶר מִעִיקָרָא . ס' בְּקוּנְטֵרֵם דְּרַב זְבִיד לֹא פְּלִיג אֲדֹרֵם חֵמָא דַּר שׁוּקְבָא וְאִינוּ אֵלֶּא מִסְרָם טַעְמוּ וְקִשְׁתָּ לְרִיבִי'א מְלִינֵי בְּשׁוּם מְקוֹם שִׂיאֹמֶר לְעוֹלָם כּו' כְּדִי לִסְרָא וְנִרְאָה לּוֹ דְּרַב חֵמָא דַּר שׁוּקְבָא וְרַב סָפָא לֹא פְּלִיגֵי דְּרַב חֵמָא דַּר שׁוּקְבָא מוּקִי כִּאֵן

חור ושוורפו לפני הבירה מעצי המערכה אמר
 רב חמא ברי עוקבא לא קשיא כאן ⁶ באכסנאי
 כאן בבעל הבית רב פפא אמר הא הוא
 באכסנאי כאן שהחזיק בדרך כאן שלא החזיק
 בדרך רב זבד אמר לעולם כדאמר מעיקרא
 כאן באכסנאי כאן בבעל הבית ואף על גב דלא
 החזיק בדרך אכסנאי כיון דלית ליה עשאוהו
 כציקנן דתנן הציקנן שורפין אותו לפני הבירה
 בשביל ליהנות מעצי המערכה ח"ר ⁸ באו
 לשורפו בחצרותיהן ומעצי המערכה אין שומעין
 להן לפני הבירה ומעצי עצמן אין שומעין להן
 בשלמא מעצי המערכה בחצרותיהן אין שומעין
 להן ³ דילמא פיישן מנייתו ואתו כהו לירי
 תקלה אלא לפני הבירה מעצי עצמן מ"ט לא
 רב יוסף אמר בשלא לביישא מישאין לו רבא
 אמר למפני החשד מאי בתייהו איכא בתייהו
⁷ דאיית קני וחירותא דלא חיו למערכה ² תנן
 התם ⁹ ראש המעמד היה מעמיד את הממאין
 על שער המזרח מ"ט א"ר יוסף כהי לביישן
 רבא אמר ¹ מפני החשד מאי בתייהו איכא
 בתייהו מפני א"נ דקא גדיל שישורא:
 ברתנרי' ¹⁰ הפסח שיצא או שנמסא ישראל מיד
 נמסאו הבעלים או שמתו תעובר צורתו וישרף
 בששה עשר ר' יוחנן בן ברוקא אומר אף זה
 ישרף מיד לפי שאין לו אוכלין: ¹¹ בשלמא
 סמא כתיב (ויקרא ו) והבשר אשר ינע בכל סמא
 לא יאכל באש ישראל אלא יוצא מנלן דכתיב
 (סו) הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה
 ד' אלמשה לאהרן מדוע לא אכלתם את החמאת
 שמה נכנס דמה לפני ולפנים אמר לו לאו
 אמר לו שמה חוץ למחיצה יצתה אמר לו
 לאו בקודש היתה אמר לו אי בקודש היתה
 והן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה מדוע
 לא אכלתם אותה מכלל דאי נפקא אי נס
 עייל דמה לפני בת שריפה היא בשלמא
 נמסא נלי רחמנא בקדשים קלים ¹² כ"ש בקדשים
 קדשים אלא יוצא אשכחן קדשי הקדשים
 קדשים קלים מנלן ותו הא דתניא לן דמה

דאבי כחיד וידיה דקרא מרדע לה אכלתם ומיהו מזה לרשב"א דמלכו
למורא דהמדר כפי מנהג אי וכוהה ממערתא שפוק חליצת דבר ויחנק דספירה
זה לתקן דפסול הדם אי פסולו בנוסח דמקדים דבר וכוהה איהו מילתא
ובסול כפלים דפוק קמי מנהגו דכפי שיבור אורא וכוהה מייתי השתא
השתא דהאריך דחשה איהו לן איהו כנכנס דמה לפנים שפיר עבוד דמפרוה
ולן דמה נמי קבש מנלן דהמדר אף קשה על אי כיון דמספירה ליה הוא אחר
דמקרא מיד חלה כעבור אורא אי לאו דמקרא דמלכתיא גמריה לן ממי חאמר
ולרבה בר אבבה דאפילו פיגול כפי שיבור אורא מנלן לימא דלא גמיר
הלכתא אמר גריר גמיר שחל איהו דאפיילו בנוסח וישר מיד כפרה איהו
וכדס ובכעלים דכפי שיבור אורא נמי סבא : בקרשי היתא . רש"י
דדרים ופגימה וכן ר"ח ולר"ה נראה דדרים מכלל תכלול אותה כקודם
ובמרתה קליס דרין במקום הקדש : בשלשמה נבדיל גלי חתמי קרא
וכרשי קליס וכוהה דרין בקדשו קדשים : וכוהה וכוהה כחמי קרא
תניי הכי דמקדים וממי חאמר וכוהה דרין כדדרשנין כל שעה (דף כד ע"א)

הענין לראות עמים ולבנות וי"ל דמי לאו בזה בדרך הנהל חמישה דברים לרבות קדושים הליך דלא נצו הכשר ולא קדשי קדשים:

(א) רש"י ד"ס
מאס חסד וסר
מזמיר' שג
(ב) שס ד"ס
שמח וסן וסר
שגפסס וסל
סנימס כססס
(ג) טר"ס
ססלס וס'
סס"ג דססס
ססרף סלס
ססרף סל
סססס כד
ססס סססס

כיצד צוילן

פרק שביעי

פסחים

ונגמר עון עון מחטאת דהארן. תימה לרשכ"א א"כ לשתוק מעון דפיגול ח וממילא נימא דשרף מיד וי"ל דכלאו הכי איצטרך למיכתב עין פניגול דבש' שני דזבחים (דף כהז) וליף פניגול כרת עון עון מותרין: **אבל** נטמא דליתיה בחולין כו'. תימה לרשכ"א ויילף כולו מטמא וזמתי לריך הלכתא וזמתי דהו"א מה שנהג בחולין הוי חומרא מ' ואחיל ומעשה חול אחתבד ביה וז"ל וילף ק"ו מתרומה דבשי שריפה וי"ל דחכא למיפרך מה לתרומה דחסורה לזרי' תאמר בקדש' קלים דשרי' רשכ"א:

נשפך דמה יצא דמה חוץ לקלעים דקיימא לן בשריפה מנלן נפקא לן מדר"ש דתניא "ר"ש אומר (ויקרא) בקדש באשתשרף לימד על חטאת ששריפתה בקדש אין לי אלא זו בלבד שאר פסולי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים מנין ת"כ (ובל) בקדש באש תשרף אשכחן קדשי קדשים קלים מנלן אלא "כל פסולו בקדש בשריפה לא שנא קדשים קלים ולא שנא קדשי קדשים נטמא נמירי לה וחטאת דאהרן ב' משום מעשה שהיה כך היה ולתנא דבי רבה בר אבבה ד' דאמר אפילו פיגול מעון עיבור צורה מנא לן וליף עון עון מותר ונילה עון עון מחטאת דאהרן אמר לך חטאת דאהרן כי האי נוונא נמי עיבור צורה לדורות בעיא והתם הוראת שעה היתה השתא דאמרין כל פסולי דקדש בשריפה לא שנא דקדשי קדשם ולא שנא

עם
א' מ"י פ"ט
מכ' פסול
שקדשין בל' א
פ
ג' מ"י פ"ד
מכ' ק"ט
כלכה ג

מסורת
הש"ס

א' לפי ד' כד.
ב' פירושין סנה:
וש"י
ג' לפי דף לד:
[פ: מנחת
נ:
ד' לפי סס
וק' עג.
[תוספת' פ"ו]
ז' וזמתי ד' קהל:
ו' ל"ג אשתרף
ז' שייך לדף פג
ח' גי' רש"א
ומסכתא
ו' נראה דדבור
אחר הוא
ומלת ביחיל
הוא התחלת
דט"ר

הנהגות
הב"ח

(ה) רש"י ד"ה
ששריפתו וכו'.
בעורס הס"ד
ואח"כ מ"ה
פוקדון דחול
מעשה חול:

קדשים קלים נטמא נמירי לה בקדש באש תשרף למה לי ההוא מבע"ל ששריפתה בקדש (סו) והבשר אשר יגע בכל מטא לא יאכל באש ישרף למה לי ההוא לנופיה איצטרך ס"ד אמינא כל פסולי דקדש כנון לן דמה ונשפך דמה ויצא דמה ונשחטה גלילה דבשריפה דליתנהו בחולין אבל נטמא דבחולין נמי מפסיל אימא הואיל ואיתעביד ביה עובדין דחול אימא לא תיבעי שריפה ותיסגי ליה בקבורה קמ"ל: ^ז נטמא הבעלים או שמתו תעובר צורתן וכו': אמר רב יוסף מחלוקת שנשחטאו בעלים אחר זריקה דאיתחזי בשר לאכילה אבל נשחטאו בעלים לפני זריקה דלא איתחזי בשר לאכילה דברי הכל ישרף מיד מתיכ"ז זה הכלל כל שפסולו בגופו ישרף מיד בדם ובבעלים תעובר צורתו ויצא לבית השריפה קתני בעלים דומיא דדם מה דם לפני זריקה אף בעלים לפני זריקה אלא אי איתמר הכי איתמר ^ז מחלוקת שנשחטאו בעלים לפני זריקה דלא איתחזי בשר לאכילה דהוה ליה בפסולו בגופו אבל נשחטאו בעלים לאחר זריקה דאיתחזי בשר לאכילה דברי הכל פסולו מחמת דבר אחר ובעיא עיבור צורה ורבי יוחנן אמר אף לאחר זריקה נמי מחלוקת ואזדא ר' יוחנן לשעמיה דאמר ר' יוחנן רבי יוחנן בן ברזקה ור' נחמיה אמרו דבר אחד ר' יוחנן בן ברזקה הא דאמרן ר' נחמיה מה היא דתניא ר' נחמיה אומר מפני אנינות נשרפה זו לכך נאמר (סו) כאלה והא אנינות כלאחר זריקה הוא וכי אשתרוף לאלתר ^י (נשתרוף) רבה

נשפך דמה יצא דמה חוץ לקלעים דקיימא לן בשריפה מנלן נפקא לן מדר"ש דתניא "ר"ש אומר (ויקרא) בקדש באשתשרף לימד על חטאת ששריפתה בקדש אין לי אלא זו בלבד שאר פסולי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים מנין ת"כ (ובל) בקדש באש תשרף אשכחן קדשי קדשים קלים מנלן אלא "כל פסולו בקדש בשריפה לא שנא קדשים קלים ולא שנא קדשי קדשים נטמא נמירי לה וחטאת דאהרן ב' משום מעשה שהיה כך היה ולתנא דבי רבה בר אבבה ד' דאמר אפילו פיגול מעון עיבור צורה מנא לן וליף עון עון מותר ונילה עון עון מחטאת דאהרן אמר לך חטאת דאהרן כי האי נוונא נמי עיבור צורה לדורות בעיא והתם הוראת שעה היתה השתא דאמרין כל פסולי דקדש בשריפה לא שנא דקדשי קדשם ולא שנא קדשים קלים נטמא נמירי לה בקדש באש תשרף למה לי ההוא מבע"ל ששריפתה בקדש (סו) והבשר אשר יגע בכל מטא לא יאכל באש ישרף למה לי ההוא לנופיה איצטרך ס"ד אמינא כל פסולי דקדש כנון לן דמה ונשפך דמה ויצא דמה ונשחטה גלילה דבשריפה דליתנהו בחולין אבל נטמא דבחולין נמי מפסיל אימא הואיל ואיתעביד ביה עובדין דחול אימא לא תיבעי שריפה ותיסגי ליה בקבורה קמ"ל: ^ז נטמא הבעלים או שמתו תעובר צורתן וכו': אמר רב יוסף מחלוקת שנשחטאו בעלים אחר זריקה דאיתחזי בשר לאכילה אבל נשחטאו בעלים לפני זריקה דלא איתחזי בשר לאכילה דברי הכל ישרף מיד מתיכ"ז זה הכלל כל שפסולו בגופו ישרף מיד בדם ובבעלים תעובר צורתו ויצא לבית השריפה קתני בעלים דומיא דדם מה דם לפני זריקה אף בעלים לפני זריקה אלא אי איתמר הכי איתמר ^ז מחלוקת שנשחטאו בעלים לפני זריקה דלא איתחזי בשר לאכילה דהוה ליה בפסולו בגופו אבל נשחטאו בעלים לאחר זריקה דאיתחזי בשר לאכילה דברי הכל פסולו מחמת דבר אחר ובעיא עיבור צורה ורבי יוחנן אמר אף לאחר זריקה נמי מחלוקת ואזדא ר' יוחנן לשעמיה דאמר ר' יוחנן רבי יוחנן בן ברזקה ור' נחמיה אמרו דבר אחד ר' יוחנן בן ברזקה הא דאמרן ר' נחמיה מה היא דתניא ר' נחמיה אומר מפני אנינות נשרפה זו לכך נאמר (סו) כאלה והא אנינות כלאחר זריקה הוא וכי אשתרוף לאלתר ^י (נשתרוף) רבה

שליך לשורפן בעורה: (ה) מעשה חול. שלא נזכרו ונטמאם נתחללם והוללם בקדושתם: ותיסגי לה בקדושה. לגזירה מה העין שלא יאכלום כלבים: מחלוקת. דקאמר תנא קמא פסולי מהמת דבר אחר הוא ובעי עיבור לורס כנון שנשחטאו בעלים אחר זריקה דם דנעשו כל עבודות הדם בהכשר: אבל נטמאו קודם זריקה. דתחננה דחיים לפסח שני נמלאת זריקה שלא בצעלים והי"ל פסולו בגופו זריקה פסולה היא וישרף מיד ב"ד: דם. כנון נטמא דם או נשפך ללרץ: מחלוקת לפני זריקה. ההם פליגי ר' יוחנן בן ברזקה דחשיב ליה פסולו בגופו ותנא קמא סבר מ"מ לא בא פסול זה אלא מהמת דבר אחר ורבי יוחנן אמר אף לאחר זריקה נמי מחלוקת: מפני אנינות נשרפה חטאת דהארן שהיו אוגנין ואסורין לאכול בקדשים דכתיב (דברים כו) לא אכלתי באזני ממנו והוא קדשם בק"ו מומער: לכך דאמר כאלה. ותקראנה אותי כאלה שהיו חונן ויחף סייתי אוכל קדשים למשה נלעווה לאמר להם קחו את המנחה הניתנת מה' ש' והכלו באנינות והיה סבור שלף חטאת תאכל באנינות כמנחה ואמר לו אהרן שמה לא שמעת אלא במנחה זו שמה קדשי מעשים ליה שמיני של מילואים כלמיות אותה מנחה וקף יח מודה לך בשעיר נחשון ושעיר של יום דכתיב (ויקרא ט) ואל בני ישראל תזכר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת שסס קדשי שעה חובה ליום ואכילתן [מותר] לאוין אבל חטאת זו שעיר ר"ח הוא וקדשי דורות הן ואסורין לאוין ור' יהודה פליג. עלה הסס ואמר מפני טומאה נשרפה שנטמאת בזאנוס והאי כאלה דריש ליה אמאי דקאמר משה לאהרן שמה מתוך לערך פשעת בה ונטמאת וקאמר ליה אהרן למשה כך אני צעניך שאני מצוה קדשי קדשים אלמלי קראוני כאלה וכאלה לא הייתי מצוה אותו: הכי גרסינן והא אנינות כלאחר זריקה היא. שאפי' מיתו נדי ואביהו לפני זריקה אין הוריקס נפסלת בכך דחטאת לא דמיא לפסח דעיקרו לאכילה דאילו חטאת לא חייסין לאוכלין דידה דלכפרה אחא ואכל ישראל שהיו ראויין והם מפני שהקריבו באנינות ונפסלה דאין שעבד חיל לא דאויטוס הקריבו כי אם אהרן עלמא דקיימא לן (ויורא דף ג:) כסן גדול מקריבין חונן ואינו אוכל ואינו ראויין בזבחים (דף קא). ודרכינן הן היום הקריבו וקאמר ליה משה לאהרן דלא תאכל באנינות הקריבתי ופסלתיה ועל כן שרפתה אותה ח"ל אהרן הן היום וכי היום הקריבו דפסל בהו אנינות אני הקריבתי דלא פסלתי בי אנינות ושריפה מיד הואי בלא עיבור לורס ומדקאמר ר' יוחנן דר' נחמיה ור' יוחנן בן ברזקה אמרו דבר אחד תאמר ח"ל דפליגא דמתי' אף כשנטמאו לאחר זריקה דעבודות דם נעשו בהכשר ואפילו הכי ישרף מיד מפני שהין מי שחללו כי חטאת דהארן לא הוה לא פסול אחר אלא שלא היו לה אוכלין. וספרים כתבו בהו והא אנינות לאחר זריקה היא וקשיא לי מנלן הא הלא לא נתפרשו בפרשם אלא עבודות של קרבנות שמיני אבל קרבנות של ראש חודש לא נתפרשו בה ועוד מדקא מהדר ליה אהרן וכי נץ הקריבו והלא אמר קרבתי מכלל דקודם זריקה הואי אנינות: ו ורבה מוסיף אף רבי יוסף. נמי ס"ל בר' יוחנן בן ברזקה דפסול בעלים לא בעי עיבור לורס:

[illegible]

פה
א"כ מ"י פ"ח
פסח
מאכלות
מסורות
סלכא ח

מסורת
הש"ס

א. חולין ד' י':
ב. חולין ד' י"א:
ג. שם ודף כ"ג:
ד. שבת דף כ"ד:
ו. דף קנ"ג.
פסוק דף ד'
ע"פ
א. [לפי נט']
ו. [שם כד']

אי אמרת בשלמא בשר נינהו כו'. ואין להקשות אי בשר נינהו ליכלניהו
ללא בשר נמור הוא שהיא טעמה כטעם בשר מיהו לענין שריפה
בעי למימר דליהו בשר: לא נזכר אלא לשומנו. קשה דכריש גיד
הנשה (דף פט.) פריך וסבר תנא דידן אין בגידין בנותן טעם והא
תנן ירך שנתבשל בה גיד הנשה אם
יב בה בנותן טעם אסור והשתא
דילמא הא דקתני אם יב בה בנותן
טעם משום שומנו גיד הנשה קאמר
דכחא קרי ליה גיד ושם פירשתי:
ליתן בקר שני לשריפתו. וא"ת אי
אסור לשורפו בליל מולאי יום
טוב עד הבקר היכי מוכח ודלן
שריפ' קדשים דוחה יו"ט על כרחיך
גזירה הכותב היא דהא אפילו בלילה
שהוא חול אסור לשורפו וי"ל דכיון
דאסור לשורפו בבוקר ראשון ילפינן
שפיר דלן שריפת קדשים דוחה יו"ט
והא דאסור לשורפו בליל מולאי יו"ט
אין חימה שכן מנינו בשלמים שאין
נאכלים לאור שלש ופס"ה אין נשרפין
עד היום כדאמר ר' בריה מילתין (ד' ג.)
ולא עולת חול בשבת כו'. משמע
הכא דליכרי חול אין קריבין

שמצאן צבורין צבורין ומהן חלוצין עצמות
קדשים דאין בהן משום שבירת העצם לכולהו
הוה חליץ להו ואכיל להו ולא בעי שריפה
עצמות הפסח דיש בהן משום שבירת העצם
דילמא הני דחלוציהו ולהנך לא חלוציהו בעי
שריפה א"ר יהודה אמר רב כל הגידין בשר
חוץ מגידי צואר תנן העצמות והגידים והנותר
ישרפו במ"ז הני גידין היכי דמי אלימא גידי
בשר ניכלניהו ואי דאיתותר היינו גותר אלא
פשיטא גידי צואר א"א בשלמא בשר נינהו
אמטו להכי בעי שריפה אלא אי אמרת לאו
בשר נינהו למה להו שריפה א"ר חסדא לא
נצרכא אלא לגיד הנשה ואליבא דר' יהודה
אדתניא ר' יהודה אומר אינו נוהג אלא באחת
והדעת מכרעת של ימין ואלא תפשוט דספוקי
מספקא ליה לרבי יהודה דאי מיפשיט פשיטא
ליה ההיא דהיתירא ניכליהו דאיסורא נישדייה
למה ליה שריפה א"ר איקא בר חנינא כגון
שהוכרו ולבסוף נתערבו רב אשי אמר לא
נצרכא אלא לשמנו גיד הנשה דתניא
א"שמו מותר וישראל קדושים הם ונוהגין בו
איסור רבינא אמר בחיצון וכדרי' א"ש' ידאמי'
רב יהודה אמר שמואל ב' גידין הן פנימי
הסמוך לעצם אסור וחייבין עליו חיצון הסמוך
לבשר אסור ואין חייבין עליו: חל מ"ז וכו':
ואמאי גיתי עשה וידחי לא תעשה ר' אמר
חזקיה וכן תני דבי חזקיה א"ק (שמות יג) לא
תותירו טמנו עד בוקר והנותר ממנו עד
בוקר באש תשרופו שאין ת"ל עד בקר מה
ת"ל עד בקר ליתן לו בקר שני לשריפתו אב"י
אמר א"ק (במדבר כח) עולת שבת בשבתו ה' ולא
עולת חול בשבת ולא עולת חול ביום רבא
אמר א"ק (שמות יג) הוא לבדו יעשה לכם הוא
ולא מכשיריו לבדו ולא

דכס תמיד דוחה שבת וא"ת דביומא (דף מו.) דריש לה במזוועדו ובפ"ק
שבת (דף כ.) דריש מבכל מושבותיכם וי"ל דקרא דככל מושבותיכם גלי
של בזוועד דחייבי אפילו בהיברס ופדרס של חול. והא דלא נקט ביומא
קרא דכל מושבותיכם דהויא עיקר דרשא משום דניחא ליה למינקט דרשא
דמועדו דשיכא אף גבי עומאה ובכל הקרבנות: ולא

שמאלן ליצורין ליצורין. ובדק עליונים ומאלן חלוצין: עלמות קדש'.
לא בעו למידק תחתונים אבל עלמות פסח בעו למידק כולשו
ובהא פליג רב זכור אדרב נחמן דלי מאלן חלוצין לא חמיר שימוש
נותר כולי האי להחריכו שריפה מספק ולומר בשר איסורייא

חלוציהו: כל הגידין בשר. הרי סן
כבשר ונימנין עליהן בפסח ויולא
ידי חובתו: חוץ מגידי צואר. שהוא
אלל הרחב וקשה ועך בעלמא הוא:
הני גידין. דקאמר עיקרן ותחילתן
לשריפה היכי דמי: ואי דאיתיר.
ע"י שנתעללו באכילתן היינו גותר:
אלא פשיטא בגידי צואר. קאמר
משום שאין נאכלין מחמת קשין
מני וכו' כדדי עלמות וקאמר
דעיקרן לשריפה דמסתמא לא אכיל
להו: אי אמרת בשלמא בשר נינהו.
ואי אכיל להו נפקי בהו אמתו להכי
בעי שריפה כו': לא נזכר אלא
לגיד הנשה כו'. לעולם גידי צואר
לאו בשר נינהו ושאר גידים בשר
במור ודאיו לאכילה ומתני' וקאמר
דיו גידים שכן בשר ליטען שריפה
וסתמן אין נאכלין דקאמר ישרפו
במ"ז בגיד הנשה שהוא רך וכשר
לאכילה: לרבי יהודה. דאמר אין
נוהג אלא באחת ולא ידעינן בסי
מיתיהו הלך מתחלה עומד אומו
של היתר לשריפה משום דלא ידע
ל' דליכליה: ופרכין תיפשוט מיהא
דמספקא ליה לרבי יהודה בסי
כדין דהא מילתא איבעיא לן בפרק
גיד הנשה (דף ל'): דקתני ר' יהודה
אומר אין נוהג אלא באחת והדעת
מכרעת שג ימין ואיבעיא לן
מפשיט ליה לר' יהודה דשלימין ומאי
דעת דקאמר דעת תורה כדמפרש
התם היך המיזימנת שביך או
למא ספוקי מספקא ליה ומאי
דעת דעת טעם כלומר מסתברא
הכי תפשוט ממתני' מדקאמר
תחלתו לשריפה ודאי מספקא ליה
הלך לשריפה בעו תרוויכו דאכל
חד וחד אמר האי דהיתירא הוא
והרי הוא נותר ומתחלתו לא היס
יכול לאוכלו שמה זהו של איסור דאי
פשיטא ליה אחאי תחלתו לשריפה

דאיתירא ניכליה דאיסורא כשדייה: לעולם פשיטא ליה דשג ימין:
ומתניתין דלא מלי אכיל ליה ומלריך ליה שריפה כשנתערבו לאחד
מכלן. כשהוכרו לאו דוקא דודאי מתחלתו הוכרו דלן לך ארס שאיט
מכיר בין ל' ימין לל' שמאל: רב אשי אומר. מתני' בשומנו של
גיד קאמר דמותר מן התורה ובהו איסור ב' הלך תחלתו לשריפה
דכיון דמן התורה מותר חל איסור נותר עליו ובכלל נותר לא
פנימי
היך פנימי קרי ליה שהוא בלד פנימי של ירך ל' הרואה את היך השנית:
וסמוך לעלם. עלם הקולית שהתבזבז דאטמא וגם יולא מבזקא דאטמא ונמתח אלל אותו עלם על פני כל אורך היך שאסור:
וחייבין עליו. מלקות: חילון. זה גיד קלר הניתן בסוף השפי לרחבו וחילון קרי ליה על שם שהוא מוטל לל' חילון של ירך ל' ארס שאיט
את האור הסמוך לבשר שמוזבל בשבת: אסור. מדרבין: ואין חייבין עליו. כדמפרש עמא דתס אכר על כף היך ההוא דפשיט
בכוליה ירך והיינו פנימי אבל חילון לא ובהסורא קאמר תנא דידן דתחילתי אינו נאכל משום איסור דרבין וטעון שריפה דחיל עלים
שם נותר דחוי מדאורייתא: גיתי עשה. דבאש תשרפו: וידיחי לא תעשה. דמלאכת יו"ט: שאין ת"ל עד בקר. בתרא דהא כבר כתיב
קמא: ולא עולת חול ביו"ט. אלמא אפילו הקטר עולה אינו דוחה יו"ט וכ"ש שריפת פסול שלה ופסח קרבן של חול הוא ד' יתק דטו
בארבעה עשר ואין יכול להקטירו בלילה והא דכתיב לא ילין לבקר דמשמע הא כל הלילה ילין הא חוקימנא בארבעה עשר שהל לסימ
בשבת בפרק תמיד נשחט (דף נט.): הוא ולא מכשיריו. היכולין ליעשות מצעד יום:
ולא

ולא מילה שלא בזמנה. קרא אחיה בק"ו לרחות
ומה נרעת ש"ז אם תעבדה ועבדה דוחה את השבת מילה חף
שלא בזמנה. דוחה אותה אפילו במקום בהרת יקון בהרתו שבת
שבתת משה עבדה אינו דין שבתא מילה דוחה ואתא קרא
ומיטעם דכיון דשלא בזמנה ה"א

ולא מילה שלא בזמנה הבאה מק"ו רב אשי
אמר (ויקרא) שבתון דייט עשה הוא ואין עשה
דוחה לא תעשה ועשה: בתנ"י כל הנאכל
בשור הגדול יאכל בגדי הרך וראשי כנפים
והסחוסים: (ב"ב) רבה רמיתנן כל הנאכל בשור
הגדול יאכל בגדי הרך וראשינו נאכל לא אימא
סיפא ראשי כנפים והסחוסים והא הני לא
מתאכלי בשור הגדול אלא תנאי היא והכי
קתני כל הנאכל בשור הגדול יאכל בגדי הרך
ושאינו נאכל לא וי"א אף ראשי כנפים
והסחוסים רבא אמר מה הן קתני והכי קתני
א כל הנאכל בשור הגדול בשקא יאכל בגדי
הרך בצלי ומה הן ראשי כנפים והסחוסים תניא
בוותיה דרבא כל הנאכל בשור הגדול בשקא
יאכל בגדי הרך בצלי ומה הן ראשי כנפים
והסחוסים וגידן הרבין נידונין כבשר "איתמר
גידן שסופן להקשות ר' יוחנן אמר נמנין עליהן
בפסח ריש לקיש אמר יאין נמנין עליהן בפסח
ר' יוחנן אמר נמנין עליהן בתר השתא אזלינן
ריש לקיש אמר אין נמנין עליהן בתר בסוף
אזלינן איתיביה ריש לקיש לר' יוחנן כל הנאכל
בשור הגדול יאכל בגדי הרך ומה הן ראשי
כנפים והסחוסים הני אין אבל גידן שסופן
להקשות לא א"ל תנא הני והיה להנך הני מ"ט
דהא מתאכלי בשור הגדול בשקא הנך נמי
מתאכלי בשור הגדול בשקא א"ל ר' ירמיה
לרבי אבין כי אזלת לקמיה דר' אבהו רמי ליה
מי אמר רבי יוחנן גידן שסופן להקשות נמנין
עליהן בפסח אלמא בתר השתא אזלינן והא
יבעא מיניה ר"ל מר' יוחנן עור הראש של עגל
הרך מהו שיטמא ואמר לו אין מטמא אלמא
בתר בסוף אזלינן א"ל ר' דרמא לך הא לא חש
לקמחיה הא הדר ביה רבי יוחנן לנבי דריש
לקיש וא"ל ר' אל תקניטני שבלשון יחיד אני
שונה אותה: ב"ב תנ"י השובר את העצם
בפסח המותר הרי זה לוקה ארבעים ה"א אבל
המותר במהור והשובר בטמא אינו לוקה את
הארבעים: (ב"ב) בשלמא מותר במהור ורתניא
(שמות יב) לא תותירו ממנו עד בקר והנותר ממנו
עד בקר וגו' בא הכתוב ליתן עשה אחר לא
תעשה לוטר שאין לוקה דברי רבי יהודה ר' יעקב
אומר לא מן השם הוא זה אלא משום
דה"ל לאו שאין בו מעשה ואין לוקין עליו
אלא שיבר בטמא מגלן דא"ק (ע) ועצם לא
תשברו בו 'בו כבשר ולא בפסול ת"ר ועצם
לא תשברו בו בו כבשר ולא בפסול רבי אומ'
(ע) בבית אחד יאכל ועצם לא תשברו בו כל
הראוי לאכילה אינו כבשר משום שבירת עצמו שאין
ראוי לאכילה אין בו משום שבירת עצם מאי
בינייהו א"ר ירמיה פסח הבא בטומאה איכא
ביניהו למ"ד כשר האי

כגון גר שנתגייר וקטן שנאכל אביו
ועבר זמנה נכסוים למחר וגבי
שריפת פסול קדשים נמי כמילה
שלא בזמנה דאפשר לשהוייה דמי:
שבתון דייט עשה הוא. דמשמע
שבות והוה ליה י"ט עשה ולא
תעשה: בתנ"י כל הנאכל בשור
הגדול כו'. שכבר הוקשה כל מה
שעמיר להקשות בו: יאלל בגדי
הרך. ראו ללכילה בפסח בן שמונה
ימים אכל מה שאין נאכל בשור
הגדול אין נמנין עליו בפסח אע"פ
שעכשו רך הוא עמיר להקשות
בסופו: ור' אשי כנפים והסחוסים.
שקורין טיבריים שבראש גף הסתף
אשפרלו"ן והסחוסין אחר הסחוס
שבו כגון תנוק האוזן והסחוסין
ההזו והללפות הקטנות שצדק
הסדרה: (ב"ב) ויש אומר"ף אף ראשי
כנפים והסחוסין. הואיל ובשור
הגדול גופים מתאכלו: בשליקה.
ביטול יתר: מה הן קתני. והכי
קאמר כל הנאכל בשור הגדול
בשליקה יאכל בגדי הרך ומה הן
ראשי כנפים והסחוסין: גידים
סופן להקשות. גידן לומר ובגדי
ומלם הן רכים אכל הם הים מוקין
סופן להיות קשים: רבי יוחנן אומר
כו'. וגידים הרבין דקתני בהך
ברייתא נידונין כבשר לר' יוחנן
משמע ליה דרכין השתא ולר' לקיש
משמע ליה בשאר גידים דרכין
לעולם: הני אין. ד"ר מדפריש מה
הן דוקא קאמר: הני מ"ט. פירוש
הוא ומסבגא דתירוצא: עגל הרך.
מפרש בסעוד והרועב כל זמן שינוק
ועור ראשו רך מולגין אותו ונאכל
עמו: מהו שיטמא. טומאת אוכלין
בתר השתא אזלינן ומטמא או בתר
בסוף אזלינן ואינו מטמא: לא חש
לקמחיה. למע שחא עומן אם
חיטין אם פסולת: הא הדר ביה
רבי יוחנן. מהא דגידן שסופן
להקשות דלמחר בשליקה בהמה
המקשה (דף עו.) ופשיטין לה מהא
דהעור והרועב דכי פשיט ליה ר'
יוחנן עלה דהה"א אין מטמא ור' יוחנן
ריש לקיש ממתני' דהעור והרועב
דקתני אלו שערותיהם כבשרן עור
הראש של עגל הרך אלמא בתר
השתא אזלינן וא"ל ר' יוחנן אל
תקניטני בזהוהי משנה שבלשון
יחיד אני שונה אותה אלמא משיקר'
היה סמך ר' יוחנן עליה ופליג
בגידן שסופן להקשות ואידכר
דיחידהו היא והדר ביה: בתנ"י
אכל המותר בשהור. אפי' בשהור:
והשובר בטמא (א) אינו לוקה.
כמותיר משום לא תותירו ולא שובר
בטמא משים לא תשברו ומטמא
מפרש במר' (ב"ב) כל הנאכל
בו. כל לאו שניתק לעשה אין לוקין
עליו דמשמע מ"ט סתקנא

ולא מילה שלא בזמנה דאחיה בק"ו. פירש כקונט' ומה נרעת שדוחה
את העבודה ועבודה דוחה את השבת וקשה דרבא לית ליה האי
ק"ו ב"ר' אליעזר דמילה (ד' קל"ב): דקסבר דהא דנרעת דוחה עבודה
לא משום חומרא דנרעת אלא משום דנברא ללא חיו ור"ח פ"י ק"ו ומה
אוכל נפש שלא נכרתו עליו י"ג ברייתות
דוחה י"ט כו' ויש להשיב מה הלכאול נפש
שכן מלוה עוברת שלמחר לא יכיר יהיה קדשה
עליה ואור"י דאיכא למיעבד ק"ו מגדרי'
וגדבות דרחו י"ט אע"פ שלא נכרתו
עליהן י"ג ברייתות וסבר רבא דקריבין
בי"ט וליכא למיפדך מה לגדרים וגדבות
שכן לורך נבזה כדפריך בפ' ר"א דמילה
(דף קל"א.) מה לעומר ושתי הלחם כו'
לדלו חובה נכונה ואפי' חטאות ואשמות
לא מיקרי לורך נבזה כיון דלי לאו דחטא
לא בעו לאחיותיהו וגרר' דרבא אית
ליה הא דרב אשי ד"ט עשה ולא תעשה
ולהכי איטריך ק"ו דחילוקו ק"ו לא הוה
פריך למיסר וכן משמע בפ"ק דביצה
(דף ח.) פריך גבי אפר כירה מוכן
לדלי כו' סוף סוף י"ט עשה הוא ואין
עשה דוחה ל"ת ועשה אלא אחר רבא כו'
משמע דרבא אית ליה ד"ט עשה הוא
והשתא לבדו לא איטריך להשיבת קדשים
אלא על מילה דאיכא ק"ו אחר רבא פ'
ח(אס"ל הביא) (ד' קל"ב.) וגמרא מייתי
לה הכא אשירות קדשים דממילא ממעטי
ורב אשי לא קאי למיפגל ארצא אלא
מילתא דנפשיה קאמר ואקדשים קאי
ואפי' חמילה כדמשמע בהא לא הביא
דלית ליה ק"ו: גידן שסופן להקשות.
פירש בקונטרס גידן לומר ואין נראה
לרבי"א דהא משמע דהשתא ר' רכים
כבשר לגמרי ואפילו ר"ל לא פסיל ליה
אלא משום בסוף ולעיל קאמר אלא פשיט'
בגידן לומר משמע שם רגילין להיות
נותר ואין ראויין לאכל כמו עמנות אלא
נראה דהיינו גידן שדרה וגידים הרכים
דקתני בברייתא איירי בגידן בשר
דל"ט הוה כבשר: הואיל ומתחללי
בשור הגדול בשקא. והשתא לא חזיל
ר' יוחנן בתר השתא אלא בדבר הנאכל
בשור הגדול בשקא וא"ל ור"ל מאי
פריך ליה לר' יוחנן אדרבה תיקשי לדיוהי
דמוכח בברייתא דבשר הנאכל בשור
הגדול בשקא אזלינן בתר השתא ור"ל
דסבר ר"ל דראשי כנפים והסחוסין יש
עליהם שם בשר יותר מנגידים ופריך
לרבי יוחנן מדלא נקט בברייתא גידים
דשי רבותא עפי ורבי יוחנן משני דאין
רבותא כלל מה שאין בהן טעם בשר כל
כך דהא אם היו רכים לעולם לא היה
פוסלן הילכך כיון דמתחללי בשקא
נמנין עליהן כמו ראשי כנפים והסחוסין
ורשב"א מפרש טעמא דר"ל דגידים לא
דמו לראשי כנפים והסחוסים דגידים
סופן להקשות בגדי עמנו אבל ראשי כנפים
והסחוסים חין סופן להקשות בגדי לעיל
אלא בשור הגדול דוקא ולא שייך למיזל
בהו בתר בסוף כיון דבגדי ועלה הם
רכים לעולם: דהא הדר ביה ר' יוחנן.
פירוש מהך דשמעין כדמוכח בפ' בהמה
המקשה (דף ע"ו.) וקשה לר"ל לר' יוחנן
דלוחתיה לרבי יוחנן מההיא שערותיהן
כבשרן תיקשי לנפשיה דקסבר גבי פסח
בתר בסוף אזלינן והתם חזיל בתר השתא
ו"ל שלשי שבועות ראש של עגל הרך יש
לו טעם בשר הרבה מנגידן ורבי"א
אומר דבירושל' פריך דר"ל חר"ל ומשני
טעמא דר"ל מקרא ואכלו את הבשר
(שמות יב.) ולא גידין וכשור הראש של
עגל הרך חזיל בתר דהשתא והכא סו'
גוה"כ:

סמורת
הש"ס

א חולין ש'
ב [זמא מו.
חולין קכג
סוכה נד
ע"פ מרש
יבמות מנ:
ג חולין ש'
דף עו.
[נה: קלד.
ד' לעיל דף עג
שטעות ג:
ה [מכות יו.
סנהדרין ד' סג
שטעות דף ג:
ו מכות דף ד:
דף עו.
חולין דף עכג
דף לא. קמח:
תורה דף ד:
ז נעיל ע. ויש
ח ז"ל ר'
אליעזר

הנהור
הכ"ח

(א) רש"י ד"ס
אכל המותר
וכו' אינו נקט
לא הצטער.

היתה לו שעת הכושר ונפסל איכא בינייהו מ"ד כשר הא כשר הוא. לא משום דדריש בו ככשר ולא בפסול משמע ליה הכי דהא ר"ש מפרש לעיל [דף פג.] מילתיה דת"ק דקתני נמי בו ככשר ולא בפסול וקאמר אחד זה ואחד זה אין בו משום שבידת ע"ש אלא דרש יוסף לא מלי גויסמח מירי דאיכא בינייהו אלא היתה לו שעת הכושר ונפסל:

אבר שילא מקצתו איכא בינייהו מ"ד כשר כשר. תימה אמאי חשיב ליה כשר טפי מבר אכילה הא מה שאינו ראוי לאכילה לאו כשר הוא: ה"ג היתה לו שעת הכושר ונפסל אין בו משום שבידת העלם. ול"ג יש בו דלי גרם יוסף לרב יוסף ולא משכחין בארבעה מינייהו ואית דגרס לעיל במילתיה דרב יוסף למ"ד כשר לאו כשר הוא למ"ד יחל בר אכילה הוא ולפי זה מיתוקמא בידיה הספרים דגרס י"ס בו ואין נראה דכחול שמעתינן טפי נפיק מאכילה מדנפיק מתורת כשיות כי הו"ל דאבר שילא מקצתו דכשר קרי ליה ולא בר אכילה הוא: **איתמר** אבר שאין עליו כוית כשר כ' ק"ס זה כ'. נראה ל"י ולר"ב"א דל"ב דרבי קמפילני דקתני כדרייתא סתמא י"ס בו שיעור אכילה י"ס בו משום שבידת העלם וכשנולתא דרבינא ורב אשי קמפילני אכל לרבנן לכ"ע י"ס בו משום שבידת ע"ש והא דמסיק חילמא דלין עליו כוית כשר כלל סתמי י"ס בו משום שבידת ע"ש אע"ג דמלי לאוקמא כרבנן הו"ל ואל"בא דרבי קמפילני וסבירא לכו כ' מוקמי למתני' כוותיה: **אחד**

צ
א מיימן י"פ
ש"ס ק"פ ה"א
צא
כ מיימן שס
שלכס ו
צב
פ מיימן שס
שלכס י
צג
ד מ"י שס ה"ה
צד
ס מיימן שס
ה"ה
צה
ק ו מ"י שס
שלכס ו
צו
פ מיימן שס
שלכס ו
צז
פ י כ מיימן
שס שלכס ג:

מסורת
הש"ס

א פסול הוא
כ"ל
ב חולין ד' יא.
ג [תוספתא פ"ו]
ד [תוספתא פ"ו]
ה [לעיל ג:]
ו [תוספתא פ"ו]
ז [לעיל ג:]
ח [לעיל ג:]
ט [לעיל ג:]
י [לעיל ג:]

האי פסול הוא. שנעשה בפסול דקוממא דחויא היא בציבור אלא שכלן גזירת הכתוב לפוטרו בו: האי בר אכילה הוא. כדתנן [לעיל דף עו:] הפסח שזא בנמומא נאכל בנמומא: הא כשר. שנעשו עבודותיו בהכשר: מצעוד י"ס. שאינו שעת אכילה: נמנין על מוח שבראש. אפילו לא נמנה אלא על המוח יאל: ואין נמנין על מוח הקולית. מפני שאסור לשובר ולשוכל אכל מוח הראש יכול להוילאו ולגוררו בקיסם דרך האף: כימי גומרתא. גחלת ונמני עליה עד שיקב ויוליף מוחו: אלא מאי אית לך למימר. אמאי אין נמנין ויוליף בנחתל: אב"י אמר משום פקע. שחא מחמת הנחתל יפקע במקום אחר ואין זו שריפה אלא שזירה: ורבא אמר משום הפסד קדשים. שפסטי' המוח ושורפו בידים ומוטב שיפסל מחליו הכא נמי לענין שזירה מצעוד י"ס אע"ג דמלואורוי שרי רבנן גזור חסו משחשיכה: אבר שילא מקצתו. חזן לחומת ירושלים ולכ"ך לחתוך את היולא איכא בינייהו: האי נמי כשר. שהרי הפסטי' כשר והרי הוא שובר ושוכל משום לא תשברו בו אלא חותך עד שמיגע לעלם וקולף עד שמיגע לפרק וחותך כדתנן במתני' [לקמן דף פה:] האי לאו בר אכילה הוא: במקום שזירה אינו ראוי לאכילה אכל אבר שילא כולו דהיינו היתה לו שעת הכושר ונפסל דכ"ע אין בו משום שזירה דהשתא מיהא פסול הוא: חלית הסה קריבא ע"ס האומדן מה שאין בו כשור ועו כדכתב [ויקרא ג] הנהי' א"י תמימה: רבינא אמר. אי לית כוית כשר דכילי עלמא אין בו משום שזירה אלא דאין בו כוית במקום שזירה י"ס בו כוית במקום אחר איכא בינייהו: ואינו חייב על הפסול. והשת' מפרש ואולי כי פסול קא ממעט היתה לו שעת הכושר ונפסל אין בו משום שבידת העלם גרסין ורבי אומר גרסין ברישא והיינו כרז יוסף למזבח למעוטי א"י כדרב נחמן בר יצחק שלא בשעת אכילה מצעוד י"ס כדאב"י דאמר מצעוד י"ס אהא רבי למעוטי שיעור אכילה במקום שזירה כרבינא אי נמי למעוטי אין עליה כוית כרז אשי: אין צו מסיס שבידת העלם דבעינן שיעור אכילה במקום שזירה: אמאי י"ס בו משום שבידת ע"ש. צין לרבי יוחנן צין לר"ל כוית בעינן: במקום ז"ס.

האי פסול למ"ד ראוי לאכילה האי נמי ראוי לאכיל' הוא רב יוסף אמר רבי האי גוונא דכולי עלמא אין בו משום שבידת העצם (ה) דרבי לאקוליא קא אתי והאי הא פסול הוא אלא היתה לו שעת הכושר ונפסל איכא בינייהו למ"ד כשר ^ב הא כשר הוא למ"ד ראוי לאכילה הא השתא לאו ראוי לאכילה הוא אמר אב"י (ג) כ"ע כל כי האי גוונא אין בו משום שבידת העצם כ"ט השתא מיהת הא פסול הוא אלא שבידת העצם מבעוד יום איכא בינייהו למ"ד כשר הא כשר הוא למ"ד ראוי לאכילה השתא לאו בר אכילה הוא מיתיבי רבי אומר ^ג נמנין על מוח שבראש ואין נמנין על מוח שבקולית על מוח שבראש מ"ט הואיל ויכול לגוררו ולהוציאו ואי ס"ד שבידת העצם מבעוד יום שפיר דמי קולית נמי נתכריה מבעוד יום ונפקה למוח דידיה ונמנו עליה אמר לך אב"י ולטעמיה משחשיכה נמיניית גומרת' וניחות עליה ונקלה ונפקה למוח דידיה ונימני עליה דהא ^ב תניא אבל (ג) ^ד השורף בעצמות והמתך בגדין אין בו משום שבידת העצם אלא מאי אית לך למימר אב"י אמר משום פקע רבא אמר משום הפסד קדשים דקא מפסיד ליה בידים דילמא אכיל נורא ממוח דידיה מבעוד יום נמי גזירה מבעוד יום אמו משחשיכה רב פפא אמר ^ב כל כי האי גוונא כ"ע ישבו משום שבידת העצם מאי טעמא לאורתא מיתוי לאכילה אלא באבר שיצא מקצתו קמפילני מ"ד כשר (ז) ^ה הא כשר הוא ומ"ד ראוי לאכילה הא לאו בר אכילה הוא בדתניא ^ג ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר אבר שיצא מקצתו ושברו אין בו משום שבידת העצם רב ששת בריה דרב אמי אמר כל כה"ג דכו"ע אין בו משום שבידת העצם דהאי אבר הא פסול הוא אלא שבידת העצם בנא איכא בינייהו מ"ד כשר הא כשר הוא ומ"ד ראוי לאכילה השתא אינו ראוי לאכילה רב נחמן בר יצחק אמר ^ב כל כה"ג יש בו משום שבידת העצ' מאי טעמא דהא חזי לאכיל' דמטוי ליה ואכיל ליה אלא שבידת האליה איכא בינייהו למ"ד כשר הא כשר הוא למ"ד ראוי לאכילה הא אינו ראוי לאכילה ^ד דאליה לגבוה סלקא רב אשי אמר ^ב כל כה"ג ודאי אין בו משום שבידת העצם דהא ודאי אינו ראוי לאכילה כלל אלא אבר שאין עליו כוית בשר איכא בינייהו למ"ד כשר הא כשר הוא ולמ"ד ראוי לאכילה בעינן שיעור אכילה וליכא רבינא אמר ^ב כל כה"ג לית בה משום שבידת העצם דבעינן שיעור אכילה אלא אבר שאין עליו כוית בשר במקום זה ויש עליו כוית בשר במקום אחר איכא בינייהו למ"ד כשר הא כשר הוא ולמ"ד ראוי לאכילה בעינן שיעור אכילה במקום שבידת והא ליכא תניא בארבעה מינייהו דתניא רבי אומר (שמות י"ב) בבית אחד יאכל (ע) ועצם לאתשברו בו על הכשר הוא ואינו חייב על הפסול היתה לו שעת הכושר ונפסל בשעת אכילה אין בו משום שבידת עצם יש בו שיעור אכילה יש בו משום שבידת אין בו משום שבידת עצם הראוי למזבח אין בו משום שבידת העצם בשעת אכילה יש בו משום שבידת עצם שלא בשעת אכילה אין בו משום שבידת עצם אבר שאין עליו כוית בשר במקום זה ויש עליו כוית בשר במקום אחר ר' יוחנן אמר ^ב יש בו משום שבידת העצם ר"ש בן לקיש אמר אין בו משום שבידת עצם איתביה' יוחנן לר"ש ב"ל ועצם לאתשברו בו אחד עצם שיש עליו כוית בשר ואחד עצם שאין עליו כוית בשר מאי אין עליו כוית בשר אילמא דאין עליו כוית בשר כלל יאמאי יש בו משום שבידת העצם אלא לאו הכי קאמר אחד עצם שיש עליו כוית בשר במקום זה ואחד שאין עליו כוית בשר במקום זה ויש עליו כוית בשר במקום אחר (קשיא לרבי שמעון ב"ל) א"ל לא

היתה לו שעת הכושר ונפסל איכא בינייהו מ"ד כשר הא כשר הוא. לא משום דדריש בו ככשר ולא בפסול משמע ליה הכי דהא ר"ש מפרש לעיל [דף פג.] מילתיה דת"ק דקתני נמי בו ככשר ולא בפסול וקאמר אחד זה ואחד זה אין בו משום שבידת ע"ש אלא דרש יוסף לא מלי גויסמח מירי דאיכא בינייהו אלא היתה לו שעת הכושר ונפסל:

היתה לו שעת הכושר ונפסל איכא בינייהו מ"ד כשר הא כשר הוא. לא משום דדריש בו ככשר ולא בפסול משמע ליה הכי דהא ר"ש מפרש לעיל [דף פג.] מילתיה דת"ק דקתני נמי בו ככשר ולא בפסול וקאמר אחד זה ואחד זה אין בו משום שבידת ע"ש אלא דרש יוסף לא מלי גויסמח מירי דאיכא בינייהו אלא היתה לו שעת הכושר ונפסל:

היתה לו שעת הכושר ונפסל איכא בינייהו מ"ד כשר הא כשר הוא. לא משום דדריש בו ככשר ולא בפסול משמע ליה הכי דהא ר"ש מפרש לעיל [דף פג.] מילתיה דת"ק דקתני נמי בו ככשר ולא בפסול וקאמר אחד זה ואחד זה אין בו משום שבידת ע"ש אלא דרש יוסף לא מלי גויסמח מירי דאיכא בינייהו אלא היתה לו שעת הכושר ונפסל:

1945 6-7

יכול יהא. פיקרו של פסח נאכל בשתי חבורות: ת"ל צבית אחד יאכל. וקסבר יש אס למקרא יאכל אפסח קאי ולא אגברי כלומר עיקר תחילת אכילתו תהא בצבורה אחת ולא יתחלק לשני חבורות אבל גברא חי צבי קאי מהכא ואזיל ואכיל הכא דלא קפיד רחמנא

אלא העיקר תחילת אכילה מדקרינן יאכל הפסח ולא יאכל אגברא ואני שמעתי חלוק ר"י סבר יש אס למקרא צבית אחד ולא בשתי מקומות ור"ש סבר יש אס למסורת שמסר אונקלוס סגר בצבורה חדא יתאכל אבל בשני מקומות לא קפיד וקסא לי לאומרו דלא שמעתי מסורת כזה מעולם ועוד דקיימא לן דר"ש יש אס למקרא סבירא ליה בצממא קמייא דסנהדרין [דף 7.] ועוד ליש דבריי דייקא כוותי דבני חבורות נקט פסח נאכל ולא נקט שני חבורות אולין אות וצבי מקומות נקט האוכל אכל ולא נקט פסח נאכל הלכך כי דרשין צבית אחד יאכל במקרא אפסח משמע למעוטי חבורות וכי דרשין יאכל אגברי משמע למעוטי מקומות: ונפרסה מחילה ציטין גרסינן. היו יושבין חבורה אחת ואוכלין פסח אחד ונפרסה מחילה ציטין ועשאו שני חבורות לדברי האומר פסח נאכל בשתי חבורות גומרין איננתן ואף על גב דמאן דאית ליה פסח נאכל בשתי חבורות אוסר לאדם לאכול בשני מקומות הכא לא נעשה לכל חבורה וחבורה מקומם במקום אחד שהרי אינו רואה חור של ראה עד עכשיו ואין כלן מקום חדש: היו יושבין. שני חבורות בשני בתים ואכלו שם פסחיה ונסתלקה המחיל' יש כאן חור חדש ונעשה לכל חבורה במקום אחד והיו ליה כאוכלים במקום הראשון ובשני הלכך לדברי האומ' אין האוכל אכל בשני מקומות' אין אוכלים: פשיט ליה מפשט. אומרה לשמועה זו פשוטה ומפורשת כמו שאמרנו שעשיית מחילה עושה אותן שני חבורות וסילוק מחילה עושה אותן שני מקומות' ולא מספקא ליה בה מיד: מ"ט. למה לה להפוך פניה ומא' אורחיה בסי: מפני שהיא בושא. לאכול לעיני סאנשים ע"י שמסתכלין בה: יתיב. ומיטה וקום הסב חשוזין היא והקטנים וצדין על גבי ספסלין ומוה עלמו: בחשיבות: קבלה בחד זימנא. ולא סריב עד שיפלטו צו: ושתייה בתרי זימני. הפסיק צו: ולא אסר אפיה. ללך אחר חלף שיהא לעיניהן: בעל השם אנה. מקטנותי כך קוראין לי רב הונא: מ"ט כי אמרי לך תיב אפוריא חיתבת. ולא יסבת על גבי קרקע ולא על גבי ספסל ולאכי צבי ליה מנהגם כי ותמיהא להו: כל מה שיאמר לך צבי! הבית עשה. מתניתא היא במסכת דרך ארץ (בפרק בן עזאי) (ד"א רבא ד' ס'): מהסבין לקמן. מקבל דבריו עד שיפליד צו: ואין מסבין לגדול. סבן במלאכים שאמרו לאברהם בן העשה (בראשית יח) ולא סירבו צו וללום אמרו כי ברחוב גלין עד ויפלט צו מאד (שם יט): כלה הופכת פניה הנן. ואין דרך האדם להפוך פניו: רבי ישמעאל בר רבי יוסי. כריסו רחבה הואי כדאמרין בהשומר את הפועלים (דף פד): צני חבורה. לאו בפסח קאי: צני חבורה. שם המשמש בסעודתן כנכסין בשלש להסב ואם בא יחיד או שנים והסבו אין על השמש לשמש עליהו: ויולאין באחד אחד. כל מי שסיים אכילתו קודם אס בא ללאת יאל ואע"פ שקשה לשמש לשרת היחידים הנסאריין: והוא דעילי בעידא דעילי אינטי. שאין האחרון מהרין יוסר משעת סעודה האחרים וגם בכניסתן לא ימסרו להסב כדי לאחר השמש עד זמן גמר שעת סעודה: והוא דרגש בהו דילא. שהדיש לשמש שום דרכן ללאת אחד אחד לפי טעורח הוא לפי שמש יחידים: ולריך האחרון. להסוף דמים. לשמא

ובור סבר יש אס למקרא. וא"ת והא שמעין ליה לרבי שמעון בפ"ק דקדושין (דף יח:) דאית ליה יש אס למקרא ולמסורת דדרים בצנדרו צה בצנדרו צה דאין חסד מוכר את בתו לששחות אחר חיות ולא סתרי אהדדי ויכול לדרוש שניהם

יכול יהא נאכל בשתי חבורות ת"ל בבית אחד יאכל בסאי קמפלגו רבי יהודה סבר יש אס למסורת ורבי שמעון סבר "יש אס למקרא היו יושבין ונפרסה מחיצה ביניהם לדברי האומר פסח נאכל בשתי חבורות אוכלין לדברי האומר אין הפסח נאכל בשתי חבורות אין אוכלין היו יושבין ונסתלקה מחיצה ביניהם לדברי האומר האוכל אוכל בשני מקומות אוכלין לדברי האומר אין האוכל אוכל בשני מקומות אין אוכלין יתיב רב כהנא קא פשיט ליה מפשט א"ל רב אשי לרב כהנא ותיבעי לך אי-עיא סילוק מחיצה ועשיית מחיצה מי הוי בשני מקומות וכשתי חבורות דמי או לא א תיקו: הכלה הופכת את פניה וכו': מ"ט א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן מפני שהיא בושא רב הונא בריה דרב נתן איקלע לבי רב נחמן בר יצחק אמרו ליה מה שמך אמר להו רב הונא אמרו נתיב מר אפוריא יתיב יהבו ליה כסא קבליה בחר זימנא ושתייה בתרי זימני ב ולא אהדר אפיה אמרו ליה מ"ט קרית לך רב הונא אמר להו בעל השם אני מ"ט כי אמרו לך נתיב אפוריא יתבת אמר להו כ כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה ג (ד חוץ מצא) מאי טעמא כי יהבי לך כסא קבלת בחד זימנא אמר להו מסריבין לקטן ואין מסריבין לגדול מ"ט אשתיתיה בתרי זימני אמר דהו דתניא השותה כוסו בבת אחת הרי זה נגרנן שנים דרך א"י שלשה מנסי הרוח מאי טעמא לא אהדרת אפך אמר להו כלה הופכת פניה תנן *) ר' ישמעאל בר' יוסי איקלע לבי רבי שמעון בר' יוסי בן לקוניא יהבו ליה כסא קבליה בחד זימנא ושתייה בחד זימנא אמרי ליה לא סבר לה מר השותה כוסו בבת אחת הרי זה נגרנן אמר להו לא אמרי בכוסך קטן ויניך מתוק וכריסי רחבה אמר רב הונא י בני חבורה נכנסין בשלשה ויוצאין אפילו באחד אמר רבה ו והוא דעיל בעידא דרגלי למיעל והוא דרגש בהו דילא אמר רבינא ונותנין שכר דמים וצריך האחרון להוסיף דמים ולית הלכתא כוותיה:

הדרן עלך ביצד צולין

הדרן עלך ביצד צולין

קיה
א מ"י' סס
הכלה ס
קיה
כ טוב"ע א"ח
ס ק' ס"ס
קב
ג ד ס ס"ח
קבא
ס ו מ"י פ"ט
מ"י ק"ס
הכלה ו

מסורת הש"ס

א סנהדרין 7:
[סוכה ו:]
קדושין יח:
ב [ע' תוספות
כסודות מד:
ד' ר' וין]
ג [המנ"ח ס'
ק' ס"ק יוד
השקית וין
מלא וכתב
פירוש על זה
כסא הבית
ובס' מ"ט
ע"ס וכו'
השליש בשער
האומות
א"ת ק' 97
לח: כס'
ראשית חכמה
ע"ס דגרותם
חון מלא
ופי' חזקוני
הגדות]
ד מסכת ד"ה
פ"ו וס'
חיתא כשהוא
דבר כסודות
חילא ד' כה:
ו [העדות עין
דיין מבאר
פ"י סוגא ו
כארכי' ע"ס
ו [ג'ל ולא
לפחות אחר
ספחות ר"מ]
ח [שי"ל לע"ה
נעשם]

יהא

הנהות הב"ח

(ח) תוס' ד"ס
נכסין וד"ס
אמר ר"ה:

גליון הש"ס

(*) גמרא רבי
ישמעאל כרבי
ח"ס. כירושלמי
פסג' דעשר
ר"ה
ס:

הדרן עלך ביצד צולין

א לקמן פס.
ב כתובות דף
צא: ע"ש
ג ס"א כתיב
ד קדושין דף
מט:
ה סנהדרין כד.
ז"כ דף ו:
ו (ז"כ ח.)
ז הכירה
ח (ז"ל מלכי)
ט ז"כ ר' יד:
י ותקרא
יא ישי
יב נמי למתי:
יג דבשם כל"ל
יד רש"י

א חסית פ"ו
מכילתא
פרשת בא
ספרי פסח
ספרי

יורעאל. על שם העתיד שיוצא
בגולה:
והגלה אותם לבבל. והא דאמר
בניטין (דף י"ו, וס) רחמנא
בטולך או בטולא דבר עשו חלמא בני
עשו מעלו עפי היינו לבתר דלתו חכרי
לבבל: שמעת

דבלים דבה רעה בת דבה רעה ושמואל אמר
שמתוקה כפי הכל כדבלה ורבי יוחנן אמר
שהכל דשין בה כדבלה דבר אחר נומר אמר ר'
יהודה שבקשו לומר מונן של ישראל בימיה
רבי יוחנן אמר בזו ונטרו שנאמר (מלכים ב' י') כי
אבדם מלך ארם וישימם כעפר לדוש.

לבלים. שתי דיבות דומה בה דומה: כי אבדם מלך ארם וישימם כעפר לדוש: ופסח ותלד בן ויאמר ה' אליו קרא שמו יורעאל. שעתיד
לפי לאורעם ולזרותם בגולה: ארבעים קנינין נרמזין ובהם המוקדש אחד מינייהו. קנינין חסדין וקנינין צדיקים וקנינין
לקנות דבר החביב לו: שלם גזירות. יורעאל דהיינו גולה ולא עמי ולא רוחמה: יאמר להם וגו' ונקבלו וגו' בעלם גזירת הגלות ורחמתי
בעלם גזירת לא רוחמה ואמרתי ללא עמי אחס בלם גזירת לא עמי: קיפח. קבר הארץ ימים מהם על ידי שמתשאים ברבנות הם
מתים: וזה לימנות. כדילוף לקמיס:
זימי עוויס יותם. סיפיה דקרא
ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל:
כסן בית אל: כומר לע"א: זוכר את
הרחמים גרסינן: כי לא אוסיף עוד
ארחם. אף על גב דפורענותא הוא
אידוכורי הוא מידכר שם רחמים:
כי נשא חשא להם. לשון סליחה
ואתמוסו מתמם ומימו סליחה קא
מידכר וסיפיה דקרא דלעיל הוא:
רבי יוחנן אמר מהכא ורחמתי וגו'
ואמרתי ללא עמי עמי אחס. אותם
שלם היו מעמי ידבקו בהם ויהיו לו
לעם: אפילו דור. רשעים שאזינן
יקללו אל תלשינס: מהווע. שנקפס
על שהלשין את ישראל ואף על פי
שחטאו: לדרקע עשה שפיו. שלם היו
יכולין לבלותם יחד: יטפל לך תלמיד
אחד. להשיבך תשובה: גפא דרומא.
כשבע צע"א: צדא כחתינן וצדא
סלקין. במחשבה זו אכן עסוקים
תמיד: הגלה אותם לבבל. שאין
כשרים אכזרים כשאר אומות:
שעמוק כשאלו. ויפדם מהם מהר
כמו שהצדיק מיד שאל אפרם:
שקרוז לשונם ללשון תורה. ולא
תשכח תורה מהן מהר: לבית אמן.
אברהם מאור כשרים ולא: כסף
מלרים. שזו ישראל בלאת ממלרי'
כדכתי' (שמו"ב) ויכללו את מלרים
ובימי רחבעם עלם שישק מלך
מלרים ונטל את כל האילנות:
לעניינם. כלומר דבר פלא רחמים
שם ששעין פונס להם תכל כו':
תמרים

מנלן דא מני דכתיב (ספ"ט) דבר יי אשר היה אל הושע בן בארי בימי עוזיה יותם אחיו יחזקיה מלכי יהודה
ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל ומנלן דלא קיבל לש"ה דכתי' (שמו"ב) וישלח אמציה כהן בית אל אל ירבעם
מלך ישראל לאמר קשר עליך וגו' וכתיב כי בה אמר עמוס כחרב ימות ירבעם וגו' אמר חזי אמר אותו
צדיק כך ואם אמר מה אעשה לו שכינה אמרה לו אמר ר"א אפילו בשעת כעסו של הקב"ה זוכר את
הרחמים שנא' (ספ"ט) כי לא אוסיף עוד ארחם את בית ישראל ר' יוסי בר ר' חנינא אמר מהכא כי נשא
אשא להם ואמר ר"א לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים שנאמר
(ספ"ט) וזרעתיה לי בארץ כל' אדם זורעסא אלא להכניס כמות בורין ור' יוחנן אמר מהכא (ס) ורחמתי
את לא רוחמה איר יוחנן משום ר"ש בן יוחי מאי דכתיב (מ"א) אל תלשן עבד אל אדוניו פן יקללך
ואשמת וכתיב (ס) דור אביו יקלל ואת אמו לא יברך משום דאביו יקלל ואת אמו לא יברך אל תלשן
אלא אפילו דור שאביו יקלל ואת אמו לא יברך אל תלשן עבד אל אדוניו מנלן מהושע א"ר אושעיא מאי
דכתיב (ספ"ט) צדקת פרזונו בישראל צדקה עשה הקב"ה בישראל שפזרן לבין האומות והיינו דא"ל
הוא מינא לר' חנינא אגן מעלין מיניכו כתיב בכו (מ"א) כי ששית חדשים ישב שם וגו' ואלו אנן
איתינכו גבן כמה שני ולא קא עבדינן לכו מידי א"ל רצונך ישפל לך תלמיד אחד נטפל ליה ר' אושעיא
א"ל משום דלא ידעיתו היכי תעבדו תכלינן כולוהו ליתנהו גביכו מאי דאיכא גביכו קרי לכו מלכותא
קמיעתא א"ל גפא דרומא בהאנחתין ובהאסלקין: תני רבי חייא מאי דכתיב (מ"ב) אלהים הבין דרכה
והוא ידע את מקומה יודע הקב"ה את ישראל שאין יכולין לקבל גזירות אכזריות אדום לפיכך הגלה
אותם לבבל ואמר ר"א לא הגלה הקב"ה את ישראל לבבל אלא מפני שעמוקה כשאלו שנא' (ספ"ט) מיד
שאל אפרם ממות אנאלם רבי חנינא אמר מפני שקרוב לשונם ללשון תורה ר' יוחנן אמר מפני ששיגורן
לבית אמן משל לאדם שכעס על אשתו להיכן משננה לבית אמה והיינו דר' אלכסנדר דר' אמר שלשה
חזרו למטעתן אלו הן ישראל כסף מצרים וכתב לותות ישראל הא דאמרן כסף מצרים דכתי' (מלכים ב' י')
ויהי בשנה החמישית למלך רחבעם עלה שישק מלך מצרים על ירושלים וגו' כתב הלוחות דכתי' (דברים ט)

ואשכרם לעיניכם תנא לוחות נשברו ואיתיות פורחות עולא אמר כדי שצאכלו תמרים

אמר: ים צדל סרצט: קירנא. סל: מאלו בזו אחד: סר המורים וסר דילחק - אל דיעקב כולם בבר כבית התפללו: שקראו בית. מקום מיושב: יום יורעאל. יום בניסיון מתרגמין וקרי ליה יום כיצרת בראשית: ים ברירה.

האשה ויעסקו בתורה * עולא איקלע לפומבדיתא קריבו ליה מירינא דתמרי אמר להו כמה כי הני בזוזא אמרו ליה תלת בזוזא אמר מלא צנא דרובשא בזוזא ובכלאי לא עסקי באורייתא בליליא צערוהו אמר מלא צנא סמא דמותא בזוזא בבבל ובכלאי עסקי באורייתא ואמר ר"א מאי דכתי' (יב"ט ז) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב וגו' אלהי יעקב ולא אלהי אברהם ויצחק אלא לא כאברהם שכתוב בו הר שנאמר (בראשית כב) אשר יאמר היום בהר ה' יראה ולא ² כיצחק שכתוב בו שדה שנאמר (שם כד) ויצא יצחק לשוח בשדה אלא כי עקב שקראו בית שנאמר (שם כח) ויקרא את שם המקום ההוא בית אל א"ר יוחנן גדול קבוץ גלויות כיום שנבראו בו שמים וארץ שנאמר (סו"ט ז) ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד ועלו מן הארץ כי גדול יום יורעאל וכתבי' (בראשית) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד: יתום ששחטו עליו אפטרופוסין וכו': שמעת מינה ² יש ברירה א"ר זירא (שמות יב) שה לבית מכל מקום ת"ר שה לבית מלמד שאדם מביא ושוחט על ידי בנו ובתו הקטנים ועל ידי עבדו ושפחתו הכנענים בין מדעתו בין שלא מדעתו אבל אינו שוחט על ידי בנו ובתו הגדולים ועל ידי עבדו ושפחתו העברים ועל יד אשתו אלא מדעתו תניא אידך ד לא ישחוט אדם לא על ידי בנו ובתו הגדולים ועל ידי עבדו ושפחתו העברים ועל יד אשתו אלא מדעתו אבל שוחט הוא על יד בנו ובתו הקטנים ועל ידי עבדו ושפחתו הכנענים בין מדעתו ובין שלא מדעתו ² ובולן ששחטו ושחט רבן עליהן יוצאים בשל רבן ואין יוצאין בשל עצמן חוץ מן האשה שיכולה למחות אשה וכל דרמי לה הא גופא קשיא אמרת חוץ מן האשה שיכולה למחות טעמא דמחי הא לא מחי נפקא בשל בעלה והא קתני רישא ולא על ידי אשתו אלא מדעתו הא סתמא לא נפקא ימאי אלא מדעתו לאו דאמרי אין אלא בכתמא לאפוקי היכא דאמר לא והא כולם ששחטו ושחט רבן עליהן יוצאין בשל רבן דבסתמא וקתני חוץ מן האשה מפני שיכולה למחות אמר רבא ⁷ כיון ששחטו אין לך מיחוי גדול מזה: עבד שר שני שותפין וכו': רמי ליה רב עינא סבא לר"ג תנן עבד של שני שותפין לא יאכל משל שניהן והתניא רצה מזה אוכל מזה א"ל ⁸ עינא סבא ואמרי לה ¹ פתיא אוכמא מיני ומינך תסתית שמעתתא ⁹ מתני' בדקפדי אהרדי ברייתא דלא קפדי אהרדי: מי שחציו עבד וחציו בן חורין לא יאכל משל רבו וכו': משל רבו הוא דלא יאכל אבל משל עצמו יאכל והא תניא לא יאכל לא משלו ולא משל רבו לא קשיא כאן במשנה ראשונה כאן במשנה אחרונה דתנן ¹ מי שחציו עבד וחציו בן חורין עובד את רבו יום אחד ואת עצמו יום אחד דברי ב"ה ב"ש ואמרים תקנתם

שמעת מינה ים ברירה. הכא לא שייך מאי רוצה בשעת שחיטה דבשלמא לעיל אשמועינן דלא לא ברירה בשעת שחיטה אינה חולקת כלל אף על גב דס"ד דבחר בעלה גרירא עפי אבל הכא אם רוצה בשעת שחיטה מאי קמ"ל: **שה לבית מ"מ.** פ"ה משום דשה לבית לחו דלוריי' והכי אית ליה לר"י גופית

כפ' אין בין המזדור (דף לו.) וא"ת ויהא מחביל פסח שלא למנויו נבי דקטן חולב נכילות אין כ"ד מנויו להפרישו לספות לו בידים אסור כדאמר כפ' חרש (דף קד.) ואור"י דהתם ילפינן מלא חבילות ולא אסור חלף דומיא דשרניס ונכילות אבל כהאי גוונא דאיכא חנוך מזה שרי: **על ידי בנו ובתו הקטנים.** כפ"ה דכ"מ (ד' יב:) גבי מצינא איכא למ"ד דלא קטן קטן ממש חלף גדול וסמוך על שלחן אביו וכו' קטן ככא ע"כ קטן ממש מדאמרינן בין מדעתו בין שלא מדעתו ושלא מדעתו אמרי' בסמוך בידם למחות אביו סמוכין על שלחן אביו: **ובולן ששחטו כו' קמ"ל** אשילו סתמא כיון דשחטו אין לך מיחוי גדול מזה כדאמרינן בסמוך:

מתניתין בדקפדי אהרדי. אין לסר דקפדי שאין כל אחד רוצה להננות את חבירו ולכן אשילו חלקו לא יאכל דאי אפשר שלא יהנה גם חלק חבירו א"כ כל אחד ששחט עליו וכו' השוחט הוא סבור שיהנה חלקו משלו ולא יהנה חלק חבירו דמתמחא מיירי כששחט עליו רבו דומיא דרישא יתום ששחטו עליו כו' ועוד דמי שחטו עבד אחי לא יאכל משל עצמו אף למשנה ראשונה דדעתו ודאי להננות אף חלק רבו כדי לנאת ידי חובה לכך נראה כפ"י הקונטרס דקפדי שכל אחד אינו רוצה שיהנה חלקו משל חבירו ושוחט אף על חלק חבירו וסבור שחבירו אינו מקפיד אם יאכל חלקו משלו ולכן חזיו עבד לא יאכל למשנה ראשונה אף משל עצמו: **ל"ישא** ספחה אינו יכול. וא"ת וליחיי עשה דפרו ורבו (בראשית ט) וידקה לאו דלא יהיה קדש (דברים כג) וי"ל משום דידה לריכא עשה דהפטר לה בעבד ועוד דבתחלת בילא מיעקר לאו ולא מיקיים עשה חלף בהולאת זרע וא"ת וימכור עצמו בעבד עברי ויהיה מותר בשפחה וי"ל בזמן שאין היובל נוהג דלא נמי אינו נוהג עבד עברי י ועוד אור"י דאסור למכור עצמו בעבד עברי כדאמרי' בפ"ק דקדושין (ד' כב:) וא"ת ישא חליה שפחה והלאה בת חורין וי"ל דתני כד עבדות ומשתמש כלל חירות וא"ת וישא ממורת דמזמור מותר בשפחה דבסר דמזמור (דף סט.) א"ר טרפון יכולים ממזרים ליהטור כילד ממזר נושא שפחה ומותר נמי בגד חירות דחרורי וממזרי מותרים לבא זה בזה וי"ל אי חזיו עבד קדושין תוספין אחי כד עבדות ומשתמש כד אשת איש ואי לא חפסי א"כ בעילותו בעילת זנות ובהולאת (ד' מג.) מספקא: ייה אי חפסי אי לא (א) ועוד אור"י דלחין תקנה להרבות ממזרין וא"ת וישא נתינה דחרורי ונתיני מותרים לבא זה בזה וי"ל דאע"ג דמזמור מותר בשפחה נתיני אפשר דאסור בה דקדש ועומד הוא כמזמור עומד מאיסור דלא תפסי קדושין ולכן בותר כלאו דלא יהיה קדש והא דאמרינן כיס מותרות (ד' סה:) דמזמורת

אכסת ליה כליסור דהא קא נכיר נתינסה

טעמא:

הגהות
הב"ח

(ה) תד"ס
לישא וכו' ופיר
אור"ת דלחין
זו תקנה:
(ב) כה"ד
הגה"ה ליש
לישראל לפי
טעמא:

טעמא:

טעמא:

טעמא:

טעמא:

טעמא:

פסח כו'. וא"ת ונתי כהן קטן וי"ל
ירתי מותר פסח. לא כפי' הקונטרס
דכזה לא היה טועה הגמ' אלא נראה
ס' שלו ילא בזה ואם לאו יהא מותר

[illegible]

צפ" מו סהיה עמא (דף לט.) וכלל סיהיה אחד מצני חבורה ראשאה קיים עליו: מחלוק' לימסך. צהיה קאמר ר"ש פד סורק: אס ימעט פצית. אס צלו לימעט ולימסך. מהיות מסה צעוד הויה לשה ימעטו: מהיותה. צעודו צהיים: מהיותה. קודם נמר עבודותיו:

88 22

[illegible]

כב
א ב מיימן פ"ב
מה' ק"פ
הלכה טו
כד
ג מיימן שס
פ"א פ"ע ח"מ
פ"י קטו סע"י
זה"כ

כה
מ"מ פ"ב
מ"ה ק"פ
כט"ו

כז
ס מיימן ס"ד
מכונות ק"ס
הלכה י

כז
ו מיימן פ"ד
מס' מעילה
כלכלה ח:

מסורת
הש"ס

א' למל דק ס
ב תוכפת' פז
ג תיכפת' פז
ד [גיטין פת:
זכח'ס ל:
ח'ל'ין מה.
ט'ס' קדושין
י'ט' פה.
י'רכין ל.
י'ז רש"ל

דעות שאני. אע"ג דלא אכלי כולה

ואלא דמי כלל לידיו של אחד מהן יפות
 נידוקו (אויפכא דוקא) ממנה אחר'י' לל
 ידיו יפות דלמי' ליתמר כדיתון) אין
 רשאין ליתן חלקו ומעיקרה דבזה יפות
 למיפסט דהוי כידיו של אחד מהן יפות
 הו"מ למפטר אדרבה אויפכא ממסתברא
 ללכך נפלא דלא מני' למיפסט מידי:
 ברי' חבורה רשאי' לחלקו חו' לא, וא"ת
 אחאי לא פשט' מתתני' דדוקא אס'
 המנה האחרים עמו רשאין ליתן חלקו
 וי"ל דאיכא למיחד' דכלא מתנה נמי
 רשאין ליתן חלקו וכל דקטק ממנה משום
 דבכל ענין מיירי אפי' התנו שלא ליתחלק
 ואס' מתנה רשאין ליתחלק אבל ברייתא
 לא מני' למיחד' דפשיטא דלס' התנו שלא
 ליתחלק ליטול אחד מהם ידיו יפות אין
 רשאין ליתן חלקו דמסתמא על דעת חו'
 התנו דלס' אין אחד מהן ידיו יפות אין
 דרך ליתחלק בלא תנאי: **מערות** כל שנה
 יפלו לגנדה, ק"ק לרי' דרישא מיירי
 פסקולס' משום ללס' פסח דמזמנה
 בסמוך וספא' מיירי במעות חולין דאי'
 הקדיש; לשלמים ארי' יפלו מעות שלמים
 לגדבה יצירו ויקריבו ומה עילות לקיין
 המזמנה: **מאמר** דלא מני' כלום
 אחאי ויפלו לגנדה, פ"א אחי"ל דשיטתו
 מופלת אחי' שפיר דקנסינן ליה שלא
 יריגיל לפסותו כן פסח אחרת אבל כיון
 דלא עשה ולא כלום אחאי קנסינן ליה
 ביון שאין ומח' פשיטורו ומשיי' דל"מ
 קנסי' ליה **וזה** הפריש משום לפסחו כו'.
 דאי' במעות חולין מאי קה"ל פשיטא שהן
 חולין דלית לן למיקנסי' כמו בספא' כיון
 דשי' למנות האחרים על פסחו וא"ת
 אפי' אי חור' מעות חולין מעיקרה מ"מ
 איך יכול למנות אחרים אחר שהקדישו
 כיון דסבר דאפילו במעות לא משיי'
 וכ"ס בפסח דלא משיי' מקדישא ליה
 חו' הקדש חל על הקדשו ו"ל דהש"י דלא
 משיי' בזה מידי על דעת חו' מקדישו
 שיצאו כל אשר וימנה עליו דקרא כתיב
 (שמות יב) ולקח הוא ושכניו וכתיב ביה
 (שם) תכבוש משמע דבכל ענין אפילו
 הקדישו כבר משום דדעת האדם כן:

לומר לו שול חלקך וצא ידיו
 רב הונא בריה דרב יהושע
 דרב יהושע חדא אכיל רב
 איתיביה כל הני תיובתא וש
 ליה כי קבלינך לתיקוני זב
 רבינא אדאכיל רב הונא בר
 מאה פפי ולא חדא רבינא
 מעות שבידו חולין ^ג ויהסוכר
 יפלו לגדבה וכי מאחר דלא
 רבא קנסא ומאי כל שהן אי
 אפילו כההיא יתירא נמי קנס
 ידעי חברין בבלאי טעמא דה
 מעות לפסחו היאך הקדש

אלה חורא גנב כלומר המוכר לא פש
בעלמא הוא דיהיב ליה ולא ליקנסיה
אחר ללאה הקדש של מצות לחולין מי
יכלא לחולין אבל עכשיו מה נתפס

אלא כחד תימא לר"י מה נריך
כא דלא שייך למימר הא קבילתון
ווי"ל דאינעריך לשטויי הכי דלא
א מני למימר הא קבילתון ו[הא

מתני' ^ה המטנה עמו אחר בחור
חבורה ליתן לו את שלו והוא או
אוכלין משלהן: גמ' איבעיא ל
שהו ידיו של אחד מהן יפות מ
מול חלקך וצא מי אמרינן מצי
קבילתון או דילמא מצו למימר
לתיכוני זביחה אדעתא דאכלת
קבלינך ת"ש המטנה אחרים
רשאין [בני חבורה] ליתן לו את
את שלו והן אוכלין את שלהן
משום דהוי ליה ידים של אחד
ס"ד ידיו יפות מצי אמר להו קבי
כידיו יפות אמרי לא דעות ש
תרווייהו כחד מבני חבורה הו
אמרי ליה דלא נחא לן אינשנו
השמש שאכל כוית בשר בצד
פקח ממלא כריסו ממנו אם ר
לעשות טובה עמו באין ויושבין
דברי רבי יהודה רצו אין לא ר
נימא להו הא קבילתון שאני הה
כי קבלינך אדעתא דנמרחך ק
לדיודך לא קבלינך ת"ש יב בני
ידיו של אחד מהן יפות רשאין ל
וצא ולא עוד אלא ^באפ' חמשה
רשאין לוטר לו מול חלקך וצא ש
ולא עוד לא מיבעיא קאמר לא
דמצי אמרי ליה כי קבלינך לתק
אפ' סיכולת נמי דצוותא בעל
לוטר לו מול חלקך וצא איכא
איבעיא לן אלא הכי הווא דאיבעיא
רשאין לחלק או אינן רשאין ל
חבורה שהיו ידיו של אחד מה

לומר לו טול חלקך וצא ידיו יפות אין ⁷ אין ידיו יפות לא שמע
ורב הונא בריה דרב יהושע עריבורי פתא בהדי הדדי אדאכיל
ורב יהושע חדא אכיל רב פפא ארבע אמר ליה פלג לי אמר
איתיביה כל הני תיובתא ושני כדשנינן איתיביה בני חבורה א'
ליה כי קבלינך לתיקוני זביחה איתיביה סיבולת פלג ליה אז
רבינא אדאכיל רב הונא בריה דרב יהושע חדא אכיל רבינא
מאה פפי ולא חדא רבינא ת"ר ⁸ הסמנה אחרים עמו על פפי
מעות שכידו חולין ⁹ והמוכר עולתו ושלמיו לא עשה ולא כלום
יפלו לנדבה וכי מאחר דלא עשה ולא כלום מעות אמאי יפלו
דבא קנסא ומאי כל שהן אע"ג דלא הוו שוו אלא ארבעה ויה
אפילו בההיא יתירא נמי קנסוהו רבנן אמר עולא ואיתימא ר' א
ידעי חברין בבלאי מעמא דהאי מלתא זה הפריש מלה לפסח
מעות לפסחו היאך הקדש חל על חקדש דקתני מעות

אלא מורא נכב כלומר המוכר לא פסע אלא הקוים הלךך מעותי נדבס: אע"פ
 שבעלמא הוא דהויב ליה ולא ליקנסיה: אפשר ידעין כו'. וסלואי סיהו יודעין ש
 אצל לאסת בקדש לא מעות חולין מי סויראן למעות (ל"ל לחולין) (של חולין) חיל-
 סון ילאו לחולין אצל עכשין מה נפסס מחתיהם סילאן הם לחולין וסא ליכא למי

מתג'י' שממנה אחרים עמו על סמחו.

ל פסחו. אחד מצני חבורה שהסנה
חבורה: רשאין. לומר לזמול חלקך
חלקך ראת ליה לאחי תא (לעיל
כ') ידיו יפות. ליסנה מעילא ממסר
לאכול דבס: קבילתון. קבילתוני
עליהם לאכול בכל כחי דמיס הללה
תלמידי זביחה. שלא איז נותן
ושיעניך למאכל שאר בני אדם: לאו
ממס דהוס ליה כו'. סיגו עמו
אוכלין: דיעות שאני. אין בני חבורה
מרוזין להיות כל אלו דיעיות
בחבורתן שמה יעכבו עליהם
הסעודה ולא משום אכילה יתירתא
אלא אפילו ולא אכלי כולהו אלא
כחד נברא מלו מעכבי עליה:
ממלא כריסו ממנו. כדאמר' ביכיל
לולין (דף פו.) שאין האוכל אוכל
בשהו מקומות: לא ראו לה. אלמא
משום עירחא דדרי ביה ה"ג משום
פסידא דדרי ביה: לא אטרחתו לידך
לא קבילין. אבל ידיו יפות מלידך
בדקו אחרינ' ש"מ בכל מאכלי קיבלו
עליהן: סיבולת. תעוצת סעודה
של כל ימות השנה: מאי ולא עוד.
מאי אולמיה הא מהא: לתקוני
זביחה. כמדת איש אחד: דליותא.
אויכא למימר משום לוותא קבליה
עליה בכל מאכלו: רשאין ליחלק.
להלק פסח זביכין לכל אחד חלק
המביעו: או אין רשאין ליחלק. אלא
אוכלין כאחד ונותנין המנות לפניה'
כשאר סעודות: ש"מ. אין רשאין
ליחלק: כל הני תויבא. הממנה
אחרי' והשמש: איתביה בני חבורה.
מריסייה דקמני עול חלקך ושיני חבורה
בהיא משום לתקוני זביחה
קבליה וכמידת איש א' אכל אנת
לוותא קבילת עלך וניחא עלך לוותי
לקבלי עלך בכל סעודתי: ועל
חגיגתו. חגיגת י"ד שאף היא בזה
לכל המניין: מעות שזירו. שלקח
מן הבימין הללו: חולין. כדמפרש
עמ' לקמיה שא"פ שהגמה כבר
הקדים משהיו לכך יהממה כבר
הקדים פסחו מתהללין המעות על
הפס' ומעמי מפרש: המוכר עולתו.
ההפסד זה אחר לא עשה כלום
ואין העולה קריבה אלא לשם בעלי'
הדאשונים: ומעות כל שאר. כל מה
שקבל מן העולה והשליש ופסלו
יותר על כדי דמיהן יפלו המעות
לנדבת ליצור לשופרות שהיו במקדש
שהיו מקריבין מהן עולות לקרן
המזבח ולקמיה פריך מאחר דלא
עשה ולא כלום אחמי יפלו דמיהן
לנדבה: אמר רבא קנסא. קנסו רבין
לקנסה דלא לינקי ויזמא אחריתי
עולה ושלמים דלחר וארסו הוא
דאפסיד אנפשיה דלא היה ליה
למיקמי כפרת אחרים וכי האי גוונא
נכחי אמרי אינשי ה' לאו עכברא נבב
ליה ה'. לא אמר אישתכח דמתנס
ולין. מעות הקדש חל על כלם הקדש
עליה היתה נתפשת בקדושת המעות
דאז נשחטו דאם כו מזה למימרה:

כֹּהֵן

לג

א מיינן פ"ו
מהבנות ק"ס
סבכה א ופ"ד
מ"ה כחלה
מקדש ה"י יב

ב מ"י
סבכה ד
לה

ג מיינן שם
סבכה כ
ל

ד מיינן שם
סבכה ג
ל

ה מיינן פ"א
מ"ה מקיף פ"א
כ"ו ו' ופ"ט
מ"ה כ"בית

פ"ה מ"י
ו' ופ"ד מ"ה
א"כורי כחלה

כ"ו סבכה
פ"ה רמ.
ט"ו כ"ה

ס"ה ת נד
ס"ה ח
ו' ופ"ד מ"ה

פ"ה יא יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

פ"ה יב
ו' ופ"ד מ"ה
סבכה ק"ו

מחוסר טבילה . ואע"ג דמחוסר כפרה נמי לריק מבילה כדתנן בפ' חומר בקודש (ד' כ"א) האונן ומחוסר כפורים לריקין מבילה לקודש אינו חלל מדרבנן כדמוכח התם ועוד דבההיא טבילה לא כפי הערב שמש ולא שייך התם דילמא פשע: הקשה ריב"ז הא אי אפשר שלא יהא מטויר בכל קו וקו ממשות שתי נשים ויפילו למאן דאמר יש ברירה כי האי גזירה לא שייך למימר דאין סביר שנתערבו ואי הוה אמרין שמכל מצות שבסופר קונה קריין יחד מזדס אחד הוי אחי ספיר אבל ליגזר דעד שיכלו לא משמע הכי ונראה לר"י דכל אחת הייתה נזררת מציציה ונזררת כשופר:

מ"י לא עסקין שחל שביעי שלו להיות בערב הששס, וז"ל ואש"י טבל נמי לא ישתטו עליו מהאי טעמא וי"ל כי יהיה טמא כתיב והכי קלישא טומאתיה: **שחל** שביעי שלו, אבל שבי שלו ליכא למימר מדכתיב ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא הא למחר היו יכולים לעשות ולשחט הן עמלן בלא שניחות מילה כתיב ולא יכלו לאכול חי נמי דייק מביום ההוא דמיותר וז"ל שבי הוא ליסחוק מניה וז"ל למח אחר להם לדחות לפסח שני ויכלו בו ביום וישתטו עליה וי"ל דשחט כן טעו דשבעה שחלו לא טבלו עדיין וחזר להו מצוה חס לא חטבלו ביום תדחו לפסח שני:

בשמיני פשיטא, אחתני דקתני וז' שיתשים עליו בשמיני ליכא למיסקר פשיטא דמני למימר דקתני לה אגב רישא דזב שראה שתי ראיות ובזמנה יום כנגד יום שיהיה עליה ולא חייבין טמא תרחה ותסחור:

האונן, כגון שחל עליו אחר הזנות שזכר חל עליו חוב פסח אבל קודם הזנות חל עליו חובית כדחזר בניו שהיה טמא (דף נ"א.)

טבילה הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא ראה שלש ראיות שוחטין עריו בשמיני אי אמרת בשלמא זב שראה שתי ראיות שוחטין עליו בשביעי דמביל אצטרך ס"ד אמרנא ראה שתי ראיות בשביעי הוא דלא מחוסר מעשה אבל ראה שלש בשמיני דמחוסר מעשה מחוסר כפרה לא קמ"ל דאף על גב דמחוסר כפרה שוחטין עילויה אלא אי אמרת ראה שתי ראיות בשביעי דלא מביל ראה שלש בשמיני למה לי השתא יש לומר ראה שתי ראיות בשביעי דלא מביל דטמא מעליא הוא שחטין וזרקין עילויה ראה שלש בשמיני דמביל ליה בשביעי דקלישא טומאה לא כ"ש דשחטין וזרקין עילויה אלא לאו ש"מ ראה שתי ראיות בשביעי דשחטין עילויה דמביל לא לעולם אימא לך דלא מביל וא צטרך ס"ד אמרנא בשביעי הוא דבידו לתקן אבל בשמיני דאין בידו להקריב קרבן אימא פשעי ביה בהנים קמ"ל כדכר ש"מ ה: והזבה שוחטין וכו': תני תנא קמיה דרב אדא בר אבהו והזבה שוחטין עליה בשביעי שלה אמר ליה זבה בשביעי שלה מי חזיא אפילו למאן דאמר שוחטין וזרקין על טמא שרץ הנ"מ טמא שרץ דחזי לאורתא הא עד למחר דמתיא כפרה לא חזיא אימא בשמיני פשיטא מהו דתימא כיון דמחוסר כפרה לא קמ"ל כדכר שמעיה רבינא אמר נדה תנא קמיה והנדה שוחטין עליה בשביעי א"ל נדה בשביעי מי חזיא אפילו למאן דאמר שוחטין וזרקין על טמא שרץ דחזי לאורתא (ג) נדה לאורתא דשביעי הוא דמבילה עד שמיני דעבדה הערב שמש לא חזיא אלא אימא בשמיני פשיטא השתא

ומה זבה דמיחוסר כפרה שוחטין וזרקין עליה בשמיני נדה דלא מיחוסר כפרה צריכא למימר דשחטין וזרקין עליה נדה אצטרך ליה הא קא משמע לן בשמיני אין בשביעי לא כדתניא י' כל חייבי טבילות ביום נדה ויולדת טבילתן בלילה דתניא יכול תהא טבילת טבעוד יום תלמוד לומר (ויקרא ט) שבעת ימים תהיה בנדתה תהא בנדתה כל שבעה ויולדת איתקש לנדה: **מתני'** י' האונן

הגהות
הב"ח
(א) גמי וזכרן
הוא דנזירי כ"י
וכא חזר רב:
(ב) שם דחזי
לזוהר אכל
הוא לאורתא
דשביעי:
הגהות
הב"ח
(א) גמי וזכרן
הוא דנזירי כ"י
וכא חזר רב:
(ב) שם דחזי
לזוהר אכל
הוא לאורתא
דשביעי:

ואין שוחטין וזרקין על טמא שרץ. ואף על פי שצ"ל לטבול היום ופעמי' מפרש לקמיה: פשע. ולא טביל: משה. יין העורה: שבזופות: שופר היה שם שכתוב עליו קריין ח ואשם שיש עליה לידה וכן כל מחוסרי כפרה מבילין מעות

א * ואין שוחטין וזרקין על טמא שרץ ועולא אמר אף שוחטין וזרקין על טמא שרץ לרב מאי שנא טבול יום דחזי לאורתא טמא שרץ נמי חזי לא ר"א מחוסר טבילה טבול יום נמי מחוסר הערב שמש ב שמשא ממילא ערבא מחוסר כפורים נמי הא מחוסר כפרה שקינו בידו טמא שרץ נמי הרי טקיה לפניו דילמא פשע אי הכי מחוסר כפורים נמי דילמא פשע ב כגון דמסרינהו לב"ד וכדכר שמיני דאמר חזקה אין ב"ד של כהנים עומדין טשע עד שיכלו מעות שבשופרות ולרב מדאורייתא מיחזא חזי ורבנן הוא דנזרו ביה (א) אלמא אמר רב דמטמאין אחר מהן בשרץ אלא לרב מדאורייתא נמי לא חזי דכתיב (נמדרס) איש איש כי יהיה טמא ינפש ה' מ' לא עסקין שחל שביעי שלו להיות בערב הפסח דהינו טומאת שרץ ואמר רחמנא נידחי וכי תימא טמא דהכי סבר לה רבי יצחק דאמר טמא מת מצוה הוי שחל שביעי שלהן להיות בערב הפסח שנא' (ט) ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא ביום ההוא היא דאין יכולין לעשות אבל לטחור יכולין לעשות ואמר רחמנא נדחו תנן זב שראה שתי ראיות שוחטין עליו בשביעי מאי לאורדא טביל וישמע מינה שוחטין וזרקין על טמא שרץ לא דמביל אי טביל מאי קא משמע לן הא קמ"ל דאף על גב דמחוסר הערב שמש קמ"ל דשמשא

טמא ערבא הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא ראה שלש ראיות שוחטין עריו בשמיני אי אמרת בשלמא זב שראה שתי ראיות שוחטין עליו בשביעי דמביל אצטרך ס"ד אמרנא ראה שתי ראיות בשביעי הוא דלא מחוסר מעשה אבל ראה שלש בשמיני דמחוסר מעשה מחוסר כפרה לא קמ"ל דאף על גב דמחוסר כפרה שוחטין עילויה אלא אי אמרת ראה שתי ראיות בשביעי דלא מביל ראה שלש בשמיני למה לי השתא יש לומר ראה שתי ראיות בשביעי דלא מביל דטמא מעליא הוא שחטין וזרקין עילויה ראה שלש בשמיני דמביל ליה בשביעי דקלישא טומאה לא כ"ש דשחטין וזרקין עילויה אלא לאו ש"מ ראה שתי ראיות בשביעי דשחטין עילויה דמביל לא לעולם אימא לך דלא מביל וא צטרך ס"ד אמרנא בשביעי הוא דבידו לתקן אבל בשמיני דאין בידו להקריב קרבן אימא פשעי ביה בהנים קמ"ל כדכר ש"מ ה: והזבה שוחטין וכו': תני תנא קמיה דרב אדא בר אבהו והזבה שוחטין עליה בשביעי שלה אמר ליה זבה בשביעי שלה מי חזיא אפילו למאן דאמר שוחטין וזרקין על טמא שרץ הנ"מ טמא שרץ דחזי לאורתא הא עד למחר דמתיא כפרה לא חזיא אימא בשמיני פשיטא מהו דתימא כיון דמחוסר כפרה לא קמ"ל כדכר שמעיה רבינא אמר נדה תנא קמיה והנדה שוחטין עליה בשביעי א"ל נדה בשביעי מי חזיא אפילו למאן דאמר שוחטין וזרקין על טמא שרץ דחזי לאורתא (ג) נדה לאורתא דשביעי הוא דמבילה עד שמיני דעבדה הערב שמש לא חזיא אלא אימא בשמיני פשיטא השתא

ומה זבה דמיחוסר כפרה שוחטין וזרקין עליה בשמיני נדה דלא מיחוסר כפרה צריכא למימר דשחטין וזרקין עליה נדה אצטרך ליה הא קא משמע לן בשמיני אין בשביעי לא כדתניא י' כל חייבי טבילות ביום נדה ויולדת טבילתן בלילה דתניא יכול תהא טבילת טבעוד יום תלמוד לומר (ויקרא ט) שבעת ימים תהיה בנדתה תהא בנדתה כל שבעה ויולדת איתקש לנדה: **מתני'** י' האונן

ואין שוחטין וזרקין על טמא שרץ. ואף על פי שצ"ל לטבול היום ופעמי' מפרש לקמיה: פשע. ולא טביל: משה. יין העורה: שבזופות: שופר היה שם שכתוב עליו קריין ח ואשם שיש עליה לידה וכן כל מחוסרי כפרה מבילין מעות

א * ואין שוחטין וזרקין על טמא שרץ ועולא אמר אף שוחטין וזרקין על טמא שרץ לרב מאי שנא טבול יום דחזי לאורתא טמא שרץ נמי חזי לא ר"א מחוסר טבילה טבול יום נמי מחוסר הערב שמש ב שמשא ממילא ערבא מחוסר כפורים נמי הא מחוסר כפרה שקינו בידו טמא שרץ נמי הרי טקיה לפניו דילמא פשע אי הכי מחוסר כפורים נמי דילמא פשע ב כגון דמסרינהו לב"ד וכדכר שמיני דאמר חזקה אין ב"ד של כהנים עומדין טשע עד שיכלו מעות שבשופרות ולרב מדאורייתא מיחזא חזי ורבנן הוא דנזרו ביה (א) אלמא אמר רב דמטמאין אחר מהן בשרץ אלא לרב מדאורייתא נמי לא חזי דכתיב (נמדרס) איש איש כי יהיה טמא ינפש ה' מ' לא עסקין שחל שביעי שלו להיות בערב הפסח דהינו טומאת שרץ ואמר רחמנא נידחי וכי תימא טמא דהכי סבר לה רבי יצחק דאמר טמא מת מצוה הוי שחל שביעי שלהן להיות בערב הפסח שנא' (ט) ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא ביום ההוא היא דאין יכולין לעשות אבל לטחור יכולין לעשות ואמר רחמנא נדחו תנן זב שראה שתי ראיות שוחטין עליו בשביעי מאי לאורדא טביל וישמע מינה שוחטין וזרקין על טמא שרץ לא דמביל אי טביל מאי קא משמע לן הא קמ"ל דאף על גב דמחוסר הערב שמש קמ"ל דשמשא

טמא ערבא הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא ראה שלש ראיות שוחטין עריו בשמיני אי אמרת בשלמא זב שראה שתי ראיות שוחטין עליו בשביעי דמביל אצטרך ס"ד אמרנא ראה שתי ראיות בשביעי הוא דלא מחוסר מעשה אבל ראה שלש בשמיני דמחוסר מעשה מחוסר כפרה לא קמ"ל דאף על גב דמחוסר כפרה שוחטין עילויה אלא אי אמרת ראה שתי ראיות בשביעי דלא מביל ראה שלש בשמיני למה לי השתא יש לומר ראה שתי ראיות בשביעי דלא מביל דטמא מעליא הוא שחטין וזרקין עילויה ראה שלש בשמיני דמביל ליה בשביעי דקלישא טומאה לא כ"ש דשחטין וזרקין עילויה אלא לאו ש"מ ראה שתי ראיות בשביעי דשחטין עילויה דמביל לא לעולם אימא לך דלא מביל וא צטרך ס"ד אמרנא בשביעי הוא דבידו לתקן אבל בשמיני דאין בידו להקריב קרבן אימא פשעי ביה בהנים קמ"ל כדכר ש"מ ה: והזבה שוחטין וכו': תני תנא קמיה דרב אדא בר אבהו והזבה שוחטין עליה בשביעי שלה אמר ליה זבה בשביעי שלה מי חזיא אפילו למאן דאמר שוחטין וזרקין על טמא שרץ הנ"מ טמא שרץ דחזי לאורתא הא עד למחר דמתיא כפרה לא חזיא אימא בשמיני פשיטא מהו דתימא כיון דמחוסר כפרה לא קמ"ל כדכר שמעיה רבינא אמר נדה תנא קמיה והנדה שוחטין עליה בשביעי א"ל נדה בשביעי מי חזיא אפילו למאן דאמר שוחטין וזרקין על טמא שרץ דחזי לאורתא (ג) נדה לאורתא דשביעי הוא דמבילה עד שמיני דעבדה הערב שמש לא חזיא אלא אימא בשמיני פשיטא השתא

שהיה שמה מתחלתו. תימה לר"י משק הנל מני נימא חי הוה כשהתחיל לסקא וי"ל דכיון דמלאו מת א"ת לן למימר שמתחלתו היתה מת שכל הטומאות כשעת מליאתו: ל"א שנו אלל בבית האזרין של עכו"ם. ביוזשמי מוקי לה רבי יוסי בר בון בשם ר' יוחנן כשהכניסו

עליו אפילו עם אחרים (ב) אשר פיהם
דבר שזו והיונו חושבת מתגמלתי :
עשרה ואין יכולין ללמוד אזה
שחשין עליהם . כזה מורה
אפילו רבי יהודה בדמין שלא יביאנו
ידי פסיל : **האי** בחדד מלי עביר
ליה . הוה מני פסיל דאלישיך
לכדאמרין כביר עליו (דף עז :)
אין יודיר כמים :
והתנן אין עומן חבורת נשים .
מעשרת דתני כמי פניה
לא קפא ליה חלל הפסח דקמרת חתא
כמי עומן תמוס דקמרת ליה חלל
אשרה מתגמלתי חבורת נשים חלל כמי
כמי הרבה שחבורת וי על וי ויחין
והירין לשמור הפסח שחבורת חתא
ידי פסול חבל יודיר שחבורת עלים :
וכחסי

לאכול. כיום ממוזג: מיין לזכות פסחו בצמח יחיד. צמח קטנה שהיא בלא תעשה להכי מקץ צמח יחיד ולא צמח ליבד דבחה ליבד בשעת איסור הכמות ליבד דשעת איסור הכמות לאחר שנבחר משכן סילה ומשחרב היה לסס ביהר עד שנכזה בית שלמים ומשכנזס חזרו לאיכורס ושבו לא היה לסס סיהר: שהיא בלא תעשה. אבל כרת דשחמי פון ליבד ופסחיות קדשים בפסק דבחר (דף קיד:) מוקי לה בקידס חלות דמוסור זמן הוא להפקבל בפנים דכתיב אשר ישעס מחון דלמנה ואל פסח לכל מוסר לא ביהר דכרוי לפנה אל מיער חייב עליו וליבד רחוי לכל מוסר חייב עליו ויפך תשבי דמוסור זמן בחון אפי"י שאינו בדרת בלא תעשה מיהא לא סאלי ודלוי לבא לאחר זמן: יכול אף בשעת ביהר הכמות כן. ויא בלא תעשה וס דחא לא ביהר צמח יחיד אלא לדבר הידר ויבד וליבד סאי לנביס כשעת איסור: ת"ל כר. דכאי לא דבא לא פסחיי אלא בשעת איסור הכמות והכי שחמין ליה לקרא לא תוכל לזכות את הפסח בצמח יחיד בזמן שכל ישראל נכנסין לשער אשר בו כי אם אל הפקוס אשר יבחר סס הוצחנו: ופרכין דרבי יוסי מחאי דקרא לכדרי פסחין כו' ולאו פירכא עלי סאי דאיכא למימר מר דרש ליה סכי ומר דרש ליה סכי אלא טעמא דרבי יוסי מהדר לשחש חייס לפי אכלו: לא דלאסור פסח על יחיד אלא דכתיב איס לפי אכלו תכוסו על איס אחד תשחמו ופנבד שיראה לאכילה: חפ"ש. סס וקום: אס דרשון. ונבד דכאי דרשוי וקומי ליף טעמייכו: טעילס סיבד: קמני מיהס פכני טעמס לפי יחיד: סס לא נמיס ונביס וקסיס: פסלת. עבירסו

הנהיג
הב"ח
(א) גמ' כח
הסודין
דעט"ס
לח' אחר:
(ב) תד"ס לח'
ש"ו וכו' אחר
דכתיב אחר
פ"ס:

הנהיג
הב"ח
(א) גמ' כח
הסודין
דעט"ס
לח' אחר:
(ב) תד"ס לח'
ש"ו וכו' אחר
דכתיב אחר
פ"ס:

১৯৩৮

ספרי (פרשת בהעלותך) מה שמא
תס' אפלונתא דר"א ור"ע ומייתי
ספק בידו לעשות מפני טומאה אף
סרחוק כל כך שאין יכול לבא בשעת

[illegible][illegible]

בפרק כיצד לולק (דף סח.) נא

ח
כ ג מיומן
פ"ה מה'
ק"ם סנהכ כ
ט
ד ס מיומן
שס הלכה ת

מסורת
הש"ס

א כריתות ז:
ב [ר"ה ג.
תענית ט.
גיטין ז.
שבתות מט:
ג [קצין לר.
ד [לעיל סט:
ו[
ח [הרחקת עד
חלות לר"ט
כ"ל רמ"א
ו [זכתיס טו.
ז [פוטס כז:]

גליון
הש"ס

(*) גמ' לידרך
קציה. כעין זה
שירובין ד' מט
פ"ב יומא דף
מו ע"א כ"ב
דף קכז ע"ב:
(*) שו"א דרך
רחוקה לעמא.
ע"ל פ' ע"א
חד"ס משנתין
(*) רש"י ד"ס
חמ"ש עשר כו'
מס"ת מחלוקה
שפטה ע"ב נח
רש"י
ד"ס אלא:

עולא נספחיה. תימה מנא ליה לעולא דלא הוי שעת שחיטה מתהלת שקיעה דדס נפסל בשקיעת החמה דריש וליה מצינס הקריבו את זבחו והא קיימא לן בפרק שני דמגילה (דף כ:) יממא הוא:

דעד לאת הכוכבים רבי יהודה אמר כל שאינו יכול ליכנס בשעת חכילה. תימה דלרב יהודה מן המודיעים לא יכול ליכנס בחצי היום וכל הלילה ולעולא בשעת שחיטה דניחוי חנן ויש לומר דאוסתתוס דרכים כדאמרין בראש השנה (דף כג:) ועיד דאליבא דר"ש קיימין דאית ליה ז תחומין דאורייתא ולרב יהודה יכול ליכנס מן המודיעים עד סמוך לתחום בחלת הלילה וליכא ציינוהו הסתא כולי האי וכן משמע בירושלמי:

וקאמרת שוחטין וזורקין על טמא שרץ. לאלומיה פירכיה הוא דקאמר הכי ואפילו סבר אין שוחטין הוי מלי למיפרך מטבול יוס דלכולי טמא שוחטין וזורקין עליו אף על פי שחינו יכול ליכנס בשעת שחיטה:
דרך רחוקה לעהיר כו' דתלייה בעשים דכתיב וצדק לא היה וחלל לעשות כו' ואע"ג דבהכרח קרא פסיה כתיב טומאה וקאים אחר הוא עהיר חולטין בתר אכילה מדחייב טמא שרץ דכתיב טמא נפש ולא כתיב טמא שרץ לרב

קסבר א מגדף היינו מברך השם וכתוב במברך את השם (ויקרא כד) ונשא חטאו וגמר האי חטאו דהכא מחטאו דהתם מה להלן כרת אף כאן נמי כרת ורבי נתן סבר (כמדכר ט) וחדל לעשות הפסח ונכרתה דהאי כי ב לשון דהא הוא וה"ק רחמנא דהא קרבן ה' לא הקריב במועדו בראשון האי חטאו ישא מאי עביד ליה קסבר מגדף לאו היינו מברך את השם וגמר האי חטאו דהתם מהאי חטאו דהכא מה הבא כרת אף התם כרת ור' חנניא בן עקביא סבר וחדל לעשות הפס' ונכרתה אי קרבן ה' לא הקריב במועדו בשני והאי חטאו ישא מאי עביד ליה כדאמרן הלכך ה הזיר בזה ובזה דבריו הבל חייב שגג בזה ובזה דבריו הכל פטור הזיר בראשון ושגג בשני לרבי ולרבי נתן כמחייבי לרבי חנניא בן עקביא פטור שגג בראשון והזיר בשני לרבי חייב לר' נתן ולרבי חנניא בן ע קביא פטור: **בתנאי** איזו היא דרך רחוקה מן המודיעים ולחוץ וכמדתה לכל רוח דברי רבי עקיבא ר' אל עזר אומר מאסקופת העזרה ולחוץ אמר ליה רבי יוסי לפיכך נקוד על (ס) ה' לומר לא מפני שרחוק ודאי אלא מאיסקופת העזרה ולחוץ: **גמ'** אמר עולא מן המודיעים לירושלים חמשה עשר מילין הייא סבר לה כי הא דאמר ר' רבה בר בר חנה איז יוחנן כמה מהלך אדם ביום עשרה פרסאות מעלות השחר ועד הגן החמה חמשת מילין משקיעת החמה ועד צאת הכוכבים חמשת מילין פשו לה תלתין חמיסר מצפרא לפלגא דיומא וחמיסר מפלגא דיומא לאורתא עולא למעמיה דאמר עולא אי זה הוא דרך רחוקה כל שאין יכול ליכנס בשעת שחיטה אמר מר מעלות השחר עד הגן החמה חמשת מילין מנא לן דכתיב (בראשית ט) וכמו השחר עלה ויאיצו המלאכים וגומר וכתוב (ס) השמש יצא על הארץ ולומ בא צוערה ואמר רבי חנניא לדידי חזי לי ההוא אתרא והוא חמשה מילין גופא אמר עולא איזה הוא דרך רחוקה כל שאין יכול ליכנס בשעת שחיטה ורב יהודה אמר כל שאין יכול ליכנס בשעת אכילה אמר ליה רבה לעולא לדידך קשיא ולרב יהודה קשיא (*) לדידך קשיא דאמרת כל שאין יכול ליכנס בשעת שחיטה והא טמא שרץ דאין יכול ליכנס בשעת שחיטה וקאמרת שוחטין וזורקין על טמא שרץ ולרב יהודה קשיא דאמר כל שאין יכול ליכנס בשעת אכילה והא טמא שרץ דיכול ליכנס בשעת אכילה וקאמר ר' אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ א"ל לא לדידי קשיא ולא לרב יהודה קשיא לדידי לא קשיא ה דרך רחוקה לטהור (*) ואין דרך רחוקה לטמא לרב

קסבר מגדף. דכתיב ביה כרת היינו מברך את השם וכיון דיש כרת במברך את השם יליף האי מיני' כשאלות חטא כשאלות חטא לגזירה שום: ורבי נתן. מוקי ליה להאי כי בלשון דהא וקאי אלגזיל מיני' למיתב טמא למילתיה ונכרת בראשון משום דהא קרבן ה' לא הקריב במועדו בראשון: לא היינו מברך את השם. אלא מזמור ומזמור לע"ז דאיכא דס"ל הכי בכריתות (דף יד:) ולית לן כרת במברך אי לאו מהכא גמירי לה: ורבי חנניא. נמי דריש האי כי לשון מי כרבי אלא קסבר לאו מילתא אחריתי היא אלא כרת דקמא תלא ביה ונכרת במזיד דרשון אס קרבן ה' לא יקריב בשני: כדאמרן. לאגמירי כרת למברך: דברי הכל חייב. חד כרת: לרבי ורבי נתן חייב. דלא צריך ליה דשני תקנתא דראשון: שגג בראשון והזיר בשני לרבי חייב. דאית ליה כרת בשני בלגזיה נפשיה: לרבי נתן ורבי חנניא פטור. דהא לא כתיב כרת אלא ארחשון והרי שגג צו: **בתנאי** מודיעין. שם העיר: נקוד על ה'. שברחוקה וכל ניקוד למעט גזכר בל דמשמע סמיים להא תיבס מהכא: **גמ'** חמ"ש עשר מילין. מדקרי ליה תנא דידן דרך רחוקה לגבי פסח וסבירא ליה לעולא דרך רחוקה כל שאינו יכול ליכנס בשעת שחיטה כל שעת שחיטה מהלך ואינו מגיע ושעת שחיטה מחלות היום ואילך דבין הערבים כתיב ביה החמיר ותמיד אע"פ שנסחט בשם ומחלה זמנו ("מן התורה מתחילת שבע ואילך שמתחלת החמה להתעסק כלפי מערב קלף ומשחרי כותלי דהכי אמרי' ביומא דפסח שלישי (דף כח:) ללוחים דאזכרס מכי משחרי כותלי ויהיו מחלות היום ולחלן ופרכין עלה מהא דתנן תמיד נשחט בשם ומחל' ומשני שחלי כותלי בית המקד' דלא מכווני רחבים מתחתיהן ולא משחרי בעיקרם פורתא עד חלי שבע ומיחו זמן שחיטה מתחילת שבע ואילך ונמשך עד שתשקע החמה ומשתשקע החמה לא דרס נפסל בשקיע' החמה בלחיו מקומן (דף נז.) ומחלות ועד שקיעת החמ' מהלך חמשה עשר מילין כי הא דרבי יוחנן: סבר לה. עולא: כמה מהלך אדם. צינורי וצינורי צינורי דתקופת יסון ותשרי שהימים והלילות שוין: עשרה פרסאות. ארבעים מילין: מעלות השחר עד

ולרבי יהודה לא קשיא. דקסבר טמא לנפש סתמא כתיב ואפילו שביעי שלו במשמע כדלוקימנא בלודך פירקין (דף ל: טז) לר' כמאן דאמר טמא מת מלאה היו שחל שביעי שלהן בערב הפסח: בסוסים ובפרדים. במרואה: יכול יהא חייב. כרת אם לא הגיע לעזרה בשעת שחיטה: והלא היה.

לרבי יהודה לא קשיא טמא שרץ רחמנא דחיה דכתיב (נמדבר ט) איש איש כי יהיה טמא לנפש א"י לא עסקין שחל שביעי שלו להיות בערב הפסח ואפילו הכי אמר רחמנא לידחי תנו רבנן היה עומד חוץ למודיעים ויכול ליכנס בסוסים ובפרדים יכול יהא חייב ת"ל (ט) ובדרך לא היה והלא היה בדרך היה עומד לפניו מן המודיעים ואין יכול ליכנס מפני גמלים וקרנות המעכבות אותו יכול לא יהא חייב ת"ל ובדרך לא היה והרי לא היה בדרך: אמר רבא שיתא אלפי פרסי הוי עלמא וסומכא דרקיעא אלפא פרסי חדא נמרא וחרא סברא סבר לה כי הא ב דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כמה מהלך אדם בינוני ביום י' פרסאות מעלות השחר ועד הנץ החמה ה' מילין משקיפת החמה עד צאת הכוכבים חמשה מילין נמצא עוביו של רקיע אחד משיה ביום מיתבי ר' יהודה אומר עוביו של רקיע אחד מעשרה ביום תדע כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות ומעלות השחר עד הנץ החמה ארבעת מילין משקיפת החמה ועד צאת הכוכבים ארבעת מילין נמצאת עוביו של רקיע אחד מעשרה ביום תיובתא דרבא דר' יוחנן אמר לך אנא ביטמא הוא דאמר רבנן הוא דקא טעו דקא חשבן דקדמא וחשובא לימא תיהוי תיובתא דרבי חנינא לא (נבאית יט) ויאיצו שאני ת"ש ג' מצרים היה ארבע מאות פרסה על ד' מאות פרסה ימצרים אח' מששים בכושוכוש

לרבי יהודה לא קשיא טמא שרץ רחמנא דחיה. ור"ת הואיל וסבר רב יהודה אין שוחטין וטמא דקרא היינו טמא שרץ אמאי לא יליף דרך רחוקה מטמא דהיכא דלא יוכל ליכנס בשעת שחיטה לא ישהו עליו כי היכי דלין שוחטין על טמא שרץ דהא ר"ע מדמי להו לעיל (ב) אהדדיו"ל דסבר רב יהודה כיון דכובל ליכנס בשעת אכילה שוחטין עליו דלא דמי לטמא שרץ דהא עתה הוה ואינו חסר כלום אלא ציאה בעלמא ור"ע מדמי דרך רחוקה שאינו יכול ליכנס בשעת אכילה לטמא ומ"י שפיר רחיה בהא דלא אמרין כרבי יליעזר דאמר מאיסקופת עורה ולחון ומסכרה אית לן למימר כל שאינו יכול ליכנס בשעת אכילה דהואיל וסבור הוא אין לו לדמותו אם יכול ליכנס בשעת אכילה:

רבי יהודה אומר משקיפת החמה עד צאת הכוכבים ארבע מילין. קשה לר"ת דבסוף כמה מדליקין (דף לז:) אמר איהו בין השמשות משתקפת החמה כל זמן שפני מזרח מחדירין דבר ר"י ומסקי' דבין השמשות דר"י תל' ריביעי מיל והכא קאמר ר"י גזירה ארבעה מילין וי"ל דהכא קאמר מתחלת שקיעה דהיינו משעה שמתחלת החמה ליכנס בעובי הרקיע עד הלידה הוי ד' מילין והתם קאמר מסיף שקיעה ח: כל הישוב כולו תחת כוכב אחד עומד הך פליגא דהא דאמר בעלמא כל העולם כולו שליש ימים שלים מדברות שלים ישוב דא"כ לא היה להיות ברקיע אלא שליש כוכבים והפ' אם נאמר דלין ים אוקיינוס ככלל שלים ימים וקיימי כל היבוכים כנגד ים אוקיינוס מ"מ פליג דלדאמר' קאמן מן הדין עד לרקיע ה' מאות שנה וכמס' תמיד (ד' לב.) משמע דממזרח למערב כמו מן השמים לארץ ואי כל הישוב תחת כוכב ח' עומד א"כ אורך השנים כמה אלפים שנה שרי אין מספר לכוכבים וגם חשבין של ה' מאות שנה פליג מחשבון דכוס ח' מ' בעולם מ: מעולם

אחד מששים בעולם ועולם אחד מששים כגון וכן אחד מששים בעדן ועדן אחד מששים בניהם נמצא כל העולם כולו ככוס קדירה לניהם תיובתא תא שמע דתנא דבי אליהו רבי נתן אומר (ה) כל הישוב כולו תחת כוכב אחד יושב תדע שהרי אדם נותן עינו בכוכב אחד הולך למזרח עומד כנגדו לארבע רוחות העולם עומד כנגדו מכלל דכל הישוב כולו תחת כוכב אחד יושב תיובתא ת"ש ה' ענלה בצפון ועקרב בדרום וכל הישוב כולו אינו יושב אלא בין ענלה לעקרב וכל הישוב כולו אינו הוה אלא שעה אחת ביום שאין חמה נכנסת לישוב אלא שעה אחת ביום תדע שבחש חמה במזרח ובשבע חמה במערב חצי ישוב חצי שבע חמה עומדת בראש כל אדם תיובתא ת"ש דאמר רבן יוחנן בן זבאי באי תשובה השיבתו בת קול לאותו רשע בשעה שאמר (שפיט יד) אעלה על במתי עבאדמה לעלין יצתה בת קול ואמרה לורשעבן רשע בן

אחד מששים בעולם ועולם אחד מששים כגון וכן אחד מששים בעדן ועדן אחד מששים בניהם נמצא כל העולם כולו ככוס קדירה לניהם תיובתא תא שמע דתנא דבי אליהו רבי נתן אומר (ה) כל הישוב כולו תחת כוכב אחד יושב תדע שהרי אדם נותן עינו בכוכב אחד הולך למזרח עומד כנגדו לארבע רוחות העולם עומד כנגדו מכלל דכל הישוב כולו תחת כוכב אחד יושב תיובתא ת"ש ה' ענלה בצפון ועקרב בדרום וכל הישוב כולו אינו יושב אלא בין ענלה לעקרב וכל הישוב כולו אינו הוה אלא שעה אחת ביום שאין חמה נכנסת לישוב אלא שעה אחת ביום תדע שבחש חמה במזרח ובשבע חמה במערב חצי ישוב חצי שבע חמה עומדת בראש כל אדם תיובתא ת"ש דאמר רבן יוחנן בן זבאי באי תשובה השיבתו בת קול לאותו רשע בשעה שאמר (שפיט יד) אעלה על במתי עבאדמה לעלין יצתה בת קול ואמרה לורשעבן רשע בן

א מיימן ס"ה
שכללות ק"ס
טלכס ט:

מסירת
הש"ס

א [לעיל 5:]
ב [לעיל 5:]
ג תענית דף יג
ד [ע' חוס']
ה לקמן ק"ח:
ו ד"ה מן שמים
ז העירובי ד' ט
ח [תנינא יג.]
ט וס"א פ"א
י ח' ופ"ע ח"ט
יא שבת לה
יב ד"ה תרי
יג תלמי ותוס'
יד מנחות כ:
טו ד"ה נפסלו
טז וס' וס' וס'
יז מ' ד"ה מנין
יח ו [פ"ע ח"ט]
יט תנינא יג
כ ד"ה מסין
כא ותוס' לזמן
כב ק"ח: ד"ה מן

אבאבא

הנהות
הב"ח

(א) גמ' פל
הישיב ט"ע
י"ב ע"י כפ'
ע"ס דף ק"ח
כמ"ס תוס'
כד"ה מ' שמי:
(ב) תד"ה לר'
י"ד וכו'
מדמי לזו
לעיל כ"ב ר"א
דף יג ופ"ס
נעכסות 8

יא
ב מיימין פ"ה
בסלי ק"ס ס"ד
יב
כ מיימין פ"ו
מכ"ה ק"ס ס"ו

מסירת
הש"ס

א יערוכין נב.
ב ס"א כ"ב
ג י"ח תבוצה
ח"י ס"י ר"ט
ד כערוך כסס
ר"ח גרם
כסדנא
דריחא ע"פ
וכנ"י שפנינו
הוא ג"י רכינו
גרבים ע"פ
ה כתיבסות
כסדות נה
ו. כ"ה חין
וכו' העתיקו
החורין
ולעיל ד' סט.
ו [נעיל נג:]
ח תוספת פ"ה
ט תוספת פ"ה
כגרם רש"י
דכחכ"ה ס"ג
כסות וכו'
י ס"א ואורכו

הנהגות

הב"ח
(א) גמ' דרך
רחוקה שומע
אני: (ב) רש"י
ד"ה לא מלינו
וכו' ארבע
הרמות כ"ג
פ"ה מדרוס
ולפון ומלפון
לדרוס:
(ג) כל ד' כעין
אופן ונתין
נרקיע חליו
למטה מן
הקרקע וחליו
למעלה מן
הקרקע
וכפופה לדי
וס: (ד) תד"ס
אף כהן כ"י
ירושלים ולפני
תנ"ה ה"ה נ"ה
מיימי תנ"ה:

גליון
הש"ס

(*) גמ' ונרמין
דכריס: פ"ה
שטח מקובלת
השטח יג:
ד"ה הכנתה
פל המעוברת
שטח הממו
של ר"ה דאש"י
דנלוה חכמי
פ"ה לחכמי
ישראל הינו
עליון כעשיות
אלה האמת

מעורם לא מלינו עגלה בדרוס ועקרב בלפון. נ"ל דעגלה לאו היינו מול שור כדפי' בקונט' ועקרב נמי הינו עקרב ד"ב מולות דבפ"ק ראש השנה (דף יא:) קאמר ר"ב מולות לעולם שנה למטה מן הארץ ושנה למעלה וכשה' עולה שכנגדו שוקע והכא אמר שאין זוים ממק' ויפניהם לעולם למעלה אלא אהרים הם: [ואין] דרך רחוקה למטה. קלת תימה כשהוא עומד מן העורה והוא ערל או עומד חייב בפסח ואם ימול ויטעה יפטר מיהו דוגמת זה מלינו כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו (מנחות דף קג:): **מה** להלן חוץ לחבילתו. לא היה לרש"י להוכיח כאן ואין שאת אלא חבילה דלא לריבא לך אלא במעשר שני בירושלים שנטמא: אף כאן חוץ לחבילתו. ובספרי מסיים וזוהי מקו' חבילתו מפאת (ד) ירושלים ולפינים ולא מיהו חבילתו אלא כלומר כיון דחשכון חנני דפליגי חבילה דר' אליעזר בשעור דרך רחוקה ה"ל הכוז דקתני ערל שלא מל עניש כרת סבור דלרבי אליעזר דרך רחוקה מן המודיעים וחוץ דהשתא לא מלי עייל: **במראה** ה"ל אחר העומדים בעורה. פ"ה בשעית פסח בעומה ה"ל אחר עהורים העומדים בעורה לחותם שחוק הם בדרך רחוק: **שומע** חמי. רש"י לא גרס אפי' ב'ו' פרסות והדין עמו דמס' הכי לא היו דרך רחוקה כיון שיכול לבוא בשעת שמיטה או בשעת חבילה לך כרחה לנרום כדפי' בתוספת:

מה

בן בנו של נמרוד הרשע "שהמריר את כל העולם כולו עלי במלכותו כמה שניתן של אדם **שבעים שנה** ואם בגבורות שמונים שנה שנה' (תלמוד י) ימי שנות נו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה מן הארץ עד לרקיע מהלך חמש מאות שנה ועוביו יל' רקיע מהלך ה' מאות שנה ובין ב' (כל) רקיע לרקיע מהלך ה' אל שאל תורד אל ירכתי בור תיובתא ת"ר חכמי ישראל אומרים גלגל קבוע ומולות חוזרין וחכמי אומות העולם אומרים גלגל חוזר ומולות קבועין א"ר תשובה לדבריהם מעולם לא מצינו עגלה בדרוס ועקרב בצפון מתקן לה רב אחא בר יעקב ודילמא י' כבוצינא דריחא א"נ כצינורא דר' גא חכמי ישראל אומרים ביום חמה מהלכת למטה מן הרקיע ובליילה למעלה מן הרקיע וחכמי אומות העולם אומרים ביום חמה מהלכת למטה מן הרקיע ובליילה למטה מן הרקיע א"ר (*) ונראין דבריהן מדברינו שביום מעינות צונגין ובליילה רותחין תנאי רבי נתן אומר בימות החמה חמה מהלכת בנובה של רקיע לפיכך כל העולם כולו רותח ומעינות צונגין בימות הגשמים חמה מהלכת בשיפולי רקיע לפיכך כל העולם כולו צון מעינות רותחין ת"ר בארבעה שבילין חמה מהלכת ניסן אייר וסיון מהלכת בהרים כדי לפשר את השלגין תמוז אב ואולול מהלכת בישוב כדי לבשל את הפירות תשרי מרחשון ובסליו מהלכת י' בימים כדי ליבש את הנהרות טבת שבט ואדר מהלכת כמדבר שלא ליבש את הזרעים: ורבי אליעזר אומר מאסקופת כו': ואע"פ דמצי עייל ולא אמרינן ליה קום עייל והתניא ר' יהודי ערל שלא מל ענוש כרת דברי רבי אליעזר אמר אביי ודרך רחוקה למהור ואין דרך רחוקה לשמא רבא אמר תנאי היא דתניא רבי אליעזר אומר נאמר ריחוק מקום בפסח ונאמר ריחוק מקום במעשר מה להלן חוץ לאבילתו אף כאן חוץ לאבילתו רבי יוסי בר ר' יהודה אומר משום רבי אליעזר חוץ לעשייתו כמאן אזלא הא דא"ר יצחק בר רב יוסף (*) בטמאים הלך אחר רוב העומדין בעורה כמאן ברבי יוסי בר רבי יהודה שאמר משום רבי אליעזר: אמר לו ר' יוסי לפיכך וכו': תנאי א"ר יוסי הגלילי אומר דרך (ה) שומע אני מהלך שנים או שלשה ימים כשהוא אומר (במדבר ט) ובדרך לא היה מגיד שמאסקופת העורה ולחוץ קרוי דרך:

הרקיע זורחת ואינה נראית למטה: ה"ג וחכמי אומות העולם אומרים ביום למטה מן הרקיע ובליילה למטה מן הרקיע: מעינות צונגין. אין לך מים כובעין שאינו זין ביום יותר מבליילה ואע"פ שמי נהרות חמין קן ביום בחום הקין הוא זה מפני שרחקו ממקום נביעתו ונתחממו בחום העולם אבל תקף נביעתו קן לונגין ביום לפי שהחמה גבוה מהן: ובליילה מעינות רותחין. שהחמה מתחממת תחת הקרקע תדע שבעונות השחר חמה רואה עשן על הנהרות: שפילו של רקיע. סמוך לקרקע בשולי הכיפה: לפיכך כל העולם זונק. שחיות מהלכת חלה: בעולם: ומעינות רותחים. ורינו אלא המים מלך העולם. שהמעיות בלות מהם: בחרש שבילין. מהלכת בגבורה של חמה: ולא אמרינן ליה קום עייל. וא"ל עיילת מייחבת כרת: ענוש כרת. מאוס פסח אלא אמרינן ליה קום מהיל: דרך רחוקה. פסחה את הסבור והרי הוא בדרך רחוקה דחוק לעורה דרך רחוק מיקרי דילפינן מריחוק מקום דמעשר מה להלן חוץ למקום הסבירו אף כאן חוץ למקום הסבירו והסבירו דפסח בעורה היא הלך לא אמרינן ליה קום עייל אבל אין דרך רחוקה בעמא דלאו מאוס עמא דריחוק איפטר עמא אלא מאוס דלא מלי אביל לאורחא וככי נמי אין דרך רחוקה לעיל והאי דנקט עמא משום דלעיל דף ג' י"ב חמרו להאי סימיה גבי עמא וכיון דערל מלי לתקוני כפסיה מייחבת דלא פעררי רחמנא למעא אלא מאוס דלא מלי למיכל באורחא והאי מלי למיכל והכי נמי ערל: נאמר ריחוק מקום בפסח. או בדרך רחוקה לכס (במדבר ט) ריחוק מקום במעשר כדי ירחק ממך המקום (דברים יד) חוץ לחומת ירושלים אפי' פסיסא אחת דכתיב כי לא תוכל שאתו ואין שאת אלא חבילה במס' מכות (דף יט:): חוץ לאבילתו. חומת ירושלים אבל חוץ לעשייתו דהיינו מאת עורה לא דאמרי' קום עול: חוץ לעשייתו. דגמרינן מריחוק דמעשר הכי מ"ל לסגן חוץ להסבירו והסבירו דפסח בעורה אלא איכא תנאי דפליגי בדר' אליעזר ותנא דערל שלא מל פליג ואמר דלא פטר רבי אליעזר אלא בעומד חוץ למודיעים דלא מלינן למימר ליה קום עול: הלך אחר רוב העומדים בעורה. אט רובן עמאין אע"פ שמבחוץ ישראל סהורין כרבה יעשה בעומתא דדרך רחוקה היא לאותן העומדין מבחוץ ואין חשוכין בעושי פסח וזכר הכי (שבעורא) אזלינן: ה"ג בתוספתא ר' יוסי בגלילי אומר דרך רחוקה שומע אני מהלך שנים ושלשה ימים כשהוא אומר ובדרך לא הים מגיד שמאסקופת עורה ולחוץ קרוי דרך ובספרים היא משובשת:

ממני

בן בנו של נמרוד. נ"ל דעגלה לאו היינו שהמריר. הסי' ע"ה לאנשי דור הפלגה לבנות מגדל להלחם בללכא השמים שהוא היה מלך בצבל כדכתיב (בראשית י) ותהי ראשית ממלכתו בצבל: וכן בין רקיע לרקיע. נ"ל דעגלה לאו היינו גבשוש דכתיב אשר ברא אלהים אדם על הארץ ולמקלם השמים וגו' במס' חגיגה (ד"ב). דריש ליה הכי אלא עולם מהלך חמש מאות שנה לא וחשוב עשר פרסאות ליום נמלא עולה לכמה אלפים ותיבתא דרבא: גלגל. כמין אופן ברקיע שהמולות נחמין בו גלגל קבוע ואינו מגלגל אלא כעין אופן עגלה המונח בקרק' אבל המולות מהלכים סביב סילוך מועט ואין מקיפין את הגלגל אלא כל מול משמש את החמה כד ממקומו ומוליכו על חבירו וחוזר למקומו עיקר אין עגלה נראית בדרוס ולא עקרב בלפון שסרי אין מקיפין אלא מהלכין סילוך מועט וחוזרין: לא מלינו עגלה בדרוס ועקרב בלפון. ואי ס"ד גלגל חוזר ומולות קבועין נמלא גלגל מוליך ומגלגל המולות לכל ד' הרמות (ב) כסס שהוא גלגל והיינו כמין קבוע ואופן ונספן ברקיע חליו למטה מן (א) הרקיע וחליו למעלה מן הרקיע וכשעולה לידו זה שוקע לידו אחר לפי דברי חכמי אומות העולם שאומרים גלגל חוזר ולפי דברי חכמי ישראל שאומרים גלגל קבוע אין לפרש שוקע עולה אלא במולות: דילמא כי בזילא דריחא. כבדול התחוב כנהדרת שברחמים שהיכב עומד במקומו והכדול חוזר ואם זאת גלגל הסוכך מתגלגל סביב הכדול והכדול עומד במקומו: אי נמי כי לימורא דדשא. שהדלת סובבת בחור מהפתח הצליון והמהפתח במקומו עומד ואם בלגלל מהשקוף הוא מתגלגל סביב הסיר והדלת עומד במקומו וכך הגלגל מתגלגל בפני עלמו ומוליך החמ' והמולות קבועי' בגלגל אחר פתיחו ואותו הגלגל איט זו ממקומו אלא גלגל חליון מוליך חמה על פני כל המולות אי נמי גלגל חמה מפנים וגלגל המולות מבחוץ למטה מן הרקיע. וזוהי על הארץ כאשר אנו רואין ובליילה למעלה מן המעלות צונגין.

ממני

אומר עלם כו': ורבנן. להמרי אותו לאו דוקא למאי איכתב: שאין שומעין. פסח שני על היחוד שדחה לו להכי כחש יעשו לשון דבש. דכמה דא פשר להאדורי אחר עמא חזירו להמכותו עמו מדדרינן כנון לעמא אחד בשרן ואיירי דכתיב יעשו כתיב אותו דרע"ג דכתיב ברישא יעשו אותו אי לא כתיב וימלא אהריתו סוף אמילא אורחיה דקרא הוא: ת"ל על מלות ומרורים וגו'. וסדר כתיב כללא עליה נרבוית דומיא דידיה וכל מילי לא המרינן דריב"ז דא"כ כל הכי פרעי למא לי ופרעא נמשע דכוותיה כדמפרש לקמן דכללא דכלל חוקת הפסח מדדרינן הכולהו פרעא דרבוית בכל פרעא דומיא דידיה ומשעינן מפרעים דומיא דידיה ומחא מפרעים וממעטין כל יראה וכל ימלא לקמן דברייהא. רמזינן אדמחא כלני ממו ומרבו ופרעי מלי ממשעי: ודכי דומיא דמרבו ומועשי: ואין לי. שיאם כלל מוסקף אלא על הפרס של עשה מלות ומרורים וכוותיה עליה אש שהוא מ"ע ופרענן מלי מרענן דכוותיה כד מפרש: לית מניין. שירשם הסכל וכן הפרס ימעג ל"ת לא יסאירו ממנו עד בקר וכתיב כללא להאדורי עליה נרבוית דכוותיה לאו הכינתק לעשה ולמשע בפרעים כל יראה ולא ימלא דלאו שניתק לעשה ניכר כדמפרש במסקנא: ואין לי אלא כו' ל"ת גמורס מנין. שירשם [הסכל] וימעט פרס ת"ל לא יסאירו וכתיב כללא להאדורי עליה נרבוית דכוותיה בכללא ולמשעי דכוותיה בדרשנן דלקמן: בפרעים מלי קא ממשע. דכל פרעא משמע מיעוסא דכוותיה דככי משמע הכי ולא מירי אחריתא הכהנת שחור דהוא כמי בבלות ביה: ל"ת דמחזיר לאו הכינתק לעשה הוא דכתיב גבי רחשין והנותר ממנו ויגמור: קה תוליא. לאו הכינתק לעשה הוא דכתיב ביה: דמחזיר לא גמליה וגו' ומשמע לא תוליא לאוכלו אלא בבית החי יאכל בשמור והסור קה לא תוליא וליה ליה להאי תנא הא דחגי בבילד לולין (ססו) הכולהו הכי זה בל"ת דובשר בשרה טריפה (שמו"ב) **בב** אלא גמורס להחזיר לאוכלו: ולא יראה. ולאסגוראם תשיבטו לעולם הוא בעמוד וסכנת כל ימות המועד: בכלליה דעלה לא יסאירו **בב** דמרבי לא תעשה גמורס:

(א) רש"י ד"ה
לפניו דכח
ס"ד וזח"ה
ל"ד ד"ה
חזקתו מכה
ימלו ופזרו
נ"ד:

ועוד הא דרשא מזב דגבי בן ככר דרשינן לה בהערל (שם): ומלתא אותה אז הבעלים יוכלו בו ואי זכרו ועבדיו מעבכת בפסח אס יס לו בן העומד למול או עבד אינו אוכל פסח עד שימול אותם שמו: כדרבא אר ילחן. בפרק הערל (דף ער.) **בשם** ממנו בשם גאמל ממנו במעשר מה כאן ערל אסור * **ד**: יד בחפזו **בשם** **ב**

י"ם
א' מ"י
פ"ו
מחצית
ק"פ
ה' שלש
כ
ג' מ"י
פ"ו
מחצית
ק"פ
ה' שלש
כא
ג' מ"י
פ"ו
מחצית
ק"פ
ה' שלש
כב
ד' מ"י
פ"ו
מחצית
ק"פ
ה' שלש
כג
ה' מ"י
פ"ו
מחצית
ק"פ
ה' שלש
כד
ו' מ"י
פ"ו
מחצית
ק"פ
ה' שלש
כה
ז' מ"י
פ"ו
מחצית
ק"פ
ה' שלש
כז
ח' מ"י
פ"ו
מחצית
ק"פ
ה' שלש
כח
ט' מ"י
פ"ו
מחצית
ק"פ
ה' שלש
כט
י' מ"י
פ"ו
מחצית
ק"פ
ה' שלש
לא
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל

מסירת
הישיב

א [לעיל כד :
 וזכרים כג :
 כריתתו כג :
 בעקרון ד' יב :
 [מחיות מע] :
 מבינת תענית
 ע"ה
 ג מחיות מע :
 ד כריות ד' פ.
 וזכר
 ה לעיל ד' כח :
 קמן קד .
 ו' שס ע"ה .
 ז' יבמות ע"ה .
 ח שס ע"ה .
 זכרים כג :
 [ש] וזכרים כג
 קמן
 קד ד' פ כג
 וזכריות ע"ה
 ע"ה ד' פ [ג]
 פ [יבמות ע] :
 ז [לעיל פ .
 וזכר]
 יא ג"פ
 יבמות ע"ה .
 גד . פ"ט
 יג [עיל אל :]
 יב ע"ה
 יד 'דיבור וס'
 ס"ך פ"ל
 כח [כח]
 כס ס"ך למ"ב

הגהות
הב"ח

(א) רש"י ד"ס
שויסקי. נ"ב
נקדושין דף
פ פ"ב :

יכול אף לפני הפסח כן. תמורת הפסח שנמלא נפני פסח (שני) פסח קריב שמים: תלמוד לומר הוא. פסח הוא הפסח כשר קרב ואין תמורתו קריב לא תמורת הסוד דקרב קא ממשע אלא הכי קאמר יש תמורת פסח שאינה קריב: פשיטא. דלא קרבה דסא

ואקבעה ונדחה בפסח ואף על גב דלעיל אמר מהני הא קא משמע לן דאיכא תמורת פסח דלא קרבה קרא מיהא לא חילוקין לאשמועין הכי: ה"ג אמר שמואל כל שבחטאת פסח כו' ורבי יוחנן אמר אין הפסח קריב שמים אלא שנמלא אחר שחיטה אבל קודם שחיטה לא: כל שבחטאת פסח. חמס חטאות חטות הלכה למשה מסיני כוונסן לכיפה וסן חטות ולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמהו בעליה וחטאת שחטא פסח על ידי האהרת שחטאת זאת ואח"כ נמאלת ושעבר שמה וכקם שמואל גבי פסח סימנא ציה ואמר כ' שחטאת פסח מי שהרע הכי בפסח קרב שלמים וקא סלקי דעתך דאכלוהו חטות דחטאת וסניסחכין גבי פסח קרב שלמים וסניסחכין פסח ופסח שמהו בעליה וסניסחכין בעליה ושעברה שמהו קריבין שלמים: וכל שבחטאת רועה לקמן מפרש מהי היא ומויה ורעיה לאו קולא וחומר אלא איכא בחדא מילין וכלי דנקי גבי מיהא דחטאת בפסח קרב ורבי רעיה דחטאת בפסח רעיה לאו טעמא קא יסיב ציה דמסוס דהכא מתה הכא קרב אלא סימנא בעלמא הוא: וכללל הוא. דכל שבחטאת רועה בפסח רועה: דריש לקיס. במסכת תמורה פירקין ולד חטאת (דף כג.) ודקס מוהיב לה ממתניתין דהתם דקדמי ושעברה שמה כו' ומתוך לה דהכי קמי שער שמה ואכלה ה (או אכלה) ונמאלת בעלת מוס: כאלו עומדת בבית הקברות. כל מקום שהיא רואין כאלו היא בבית הקברות אין כהן נכנס שם לאשחטה ורועה עד שהסגור ויתמכר ויפלו דמים נדבה לשופרות שכתוב עליהן נדבה ומקיימים בה את המצוה וזו מדרשו של יהודה הכהן במסכת תמורה (דף כג:) שכל מותר חטאת ואסם לקין המוצא חוץ מחטאות מותר שהן הלכה למשה מסיני: כש

יכול אף לפני הפסח כן תלמוד לומר הוא פסח קריב ואין תמורת הפסח שחיטה והמיר בו קודם שחיטה פשיטא למה לי קרא אלא שנמלא קודם שחיטה והמיר בו אחר שחיטה תיובתא (א) דרבא תיובתא אמר שמואל כל שבחטאת מתה בפסח קרב שלמים וכל שבחטאת רועה בפסח נמי רועה ורבי יוחנן אמר אין הפסח קרב שלמים אלא שנמלא אחר שחיטה אבל קודם שחיטה לא מתקין לה רב יוסף וכללל הוא ורבי חטאת שעברה שנתה דלרעיה אזלא דא"ר שמעון בן לקיש חטאת שעברה שנתה רואין אותה כאילו היא עומדת בבית הקברות ורועה ואילו בפסח כי האי גונא קרב שלמים ב דתניא כשב לרבות את הפסח לאליה כשהוא אומר אם כשב לרבות את הפסח שעברה שנתו ושלמים הבאין מחמת פסח לכל מצות שלמים שמעונים סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק כשהוא אומר אם עז הפסיק הענין דימד על העז שאין מעון אליה א"ל כי קאמר שמואל באבודין בדחויין לא אמר ואבוד מי משכחת לה והרי אבודה בשעת הפרשה לרבנן דלרעיה אזלא ב דתנן הפריש חטאתו ואבודה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות אחת מהן תקרב ושניה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת לאחר שמתכפרו בעלים הא קודם שמתכפרו בעלים רועה ואילו בפסח היכא דאבד ונמצא אחר חצות קודם שחיטה קרב שלמים שמואל כו' סבירא ליה דאמר אבודה למיתה אזלא והא כל אבודה לרבי מתה ואילו בפסח היכא דאבד קודם חצות ונמצא קודם חצות רועה קודם חצות לא אבוד הוא כדרבא דאמר רבא ב אבדת לילה לאו שמה אבודה אלא רועה לרבי היכי משכחת לה בדרבי

אילימא שנמלא קודם שחיטה והמיר בו קודם שחיטה פשיטא למה לי קרא. ואע"ג דקדמי ליה במתניתין לאשמועין דאיכא תמורה דלא קרבה מכל מקום לא חילוקין להכי: פשיטא. השתא חתא: א"ר אלא לאו שנמלא קודם שחיטה תימה ללישנא קמא מאי מקשה אביי לרבה מהך דרבייה ואלא סיפא מסייעתא לו בהדיא כדמסיק השתא וזהו תימה לומר שלא ידע אביי סיפא דרבייה דמקשי מינה ח: כו' שמואל כו' י"ח שבחטאת מתה כו'. שמואל כו' י"ח סבר דאמר קודם קבע מדא"ר יוחנן אין הפסח קרב שלמים אלא שנמלא אחר שחיטה והכי מ דרין לקמן.

ובל"ל הוא והרי כו'. תימה דפרך אסיפא דמילתא דכל שבחטאת רועה וארישא נמי איכא למיפרך י"ח תמורת חטאת י' [אין] שמהו הפסח דלמיתה אזלא ואילו בפסח אמר' במתני' דתמורת הפסח רועה חס המיר קודם חלות דקביעה חלות וכן מתו בעליי אחר לקמן דאי מת קודם חלות דקבעני חלות:

רואין אותה כאילו היא עומדת בבית הקברות. נקט הכי משום דדמיון בית הקברות לא דמיה היא וכמו כן עברה שמה לא חטאת דהוי כמו מתו א' מתכפרו בעליה: ורועה. י"ח י"ח י"ח י"ח י"ח לקין המוצא ממדרשו של יהודה וזין נראה לרבי"ז דלא דאמר מדי סיחודע אלא בהפריש מעות להשחטו או להשמו ונשחית מהם או אבדו והפריש אחרים ואחר כך נמאלת דמה שחטא י"ח נדבה אבל כו' ג"ג של נהפריש עדיין בעלים חמירין תימכר וכו' אחרת בדמיה והכי ר"י רחיה דלרבי דתנן כ' ולד חטאת (דף כג:) ושחטתה חס משכפרו כו' ואם עד שלח כפרו בעליה חרעה עד שחטא חס ויתמכר ויכיר אחרת בדמיה והכי ר"י רחיה דלרבי דתנן כמו חכמה דמדי ריש לקיש לחבר בשר דמחה קמיה עד שלח כפרו בעליה אחרת עברה שמה דלאו דהוי גמור הוא דאף לאחר שבישו בעליה חנה מתה לא כל שכן שחטא נפחא קודם כפרה דיכיר אחר ב דמיה:

קודם חלות לאו א"ר ד הוא. פירוש וכו' היתוניא לא חילוקין שמואל דהא שניין כי קאמר שמואל בחבדין קאמר: א"ר רועה לרבי היכי משכחת לה. דליכא למימר כן שנאכלה בלילה דאבדת לילה לאו שמה אבדת ושמואל בחבדין איירי כדפ ישיח: בדרבי

לרבות כו. קמי מיהא פסח שעברה שנתו קרב: הכי גרסינן כי קאמר שמואל בחבדין בדחויין לא אמר ובחבדין מ משכחת לה כו'. כי אמר שמואל כל שבחטאת מתה לאו אכלוהו קאי אלא אכיסרו בעלים לחדה שהו על ידי איבוד ואמתו בעלים לא קאי דלא משכחת בים רועה אלא אכיסרו בעלים לחדה קא משכחת ליה לרועה כדלקמן גבי פסח נמי אכיסרו בעליה קאי וכללל הוא דכל פגח שכיפרו בעליה ונאמר רועה חס כיוולא בו בחטאת מתה אבל חס חטאת דהוי כגון עברה שמה שמואל שפניו וסרי היא דמיה מהקריב לא אמר: והרי אבודה בשעת הפרשה. חטאת שחטתה עד שהפריש אחרת תחתיה ונמצאת קודם הקרבה השניה לרבנן דלרעיה עליה דרבי במס' תמורה (דף כג:) ואמרי דלרעיה אזלא דתנן המפריש חטאת כו': אין חטאת מתה מוס כיפרו בעלים אלא האבודה בשעת כפרה ונמצאת אחר שמתכפרו בעלים הא נמאלת קודם כפרה כיון דאמרי יבין לא מתה הויא לא מותר חטאת ורועה ודמיה לשופרות: ואילו בפסח. כי האי גונא אבד בשעת הפרשה ונמלא קודם שחיטה אחר ימות: קרב שלמים. כו' יורא דאמר קודם חלות ואחר חלות שנינו אלא פסח שהיה לפנינו בשעת כפרה וכללל שיהא אבוד בחלות קרב שלמים: שמואל כרבי סבירא ליה. ורועה בחטאת דאמר שמואל לקמי מפרש והוא דיני דמיו לתרולי שמואל כרבה סבירא ליה דאמר קודם שחיטה שנינו ובפסח נמי אבוד דשעת הפרשה רועה ולקמן מפרש לה בלישנא אחרתא הכי: נמלא קודם חלות. אפילו לר' יורא רועה דקבעתה חלות: קודם חלות. שהיה שמה אחרתא ליה להקריב: לאו אבוד הוא. ואפילו הפריש אחר תחתיו קודם שמתה לאו (מיהא) אלא חטאת ליה: דאמר רבא. גבי חטאת אבדת לילה והפריש אחרת תחתיה (תחתיה) לאור הבוקר אפי' לרבי לאו למיתה אזלא אלא לרעיה ואלו וליה למו שעת הקרבה סיא: אלא רועה לר'. בחבדין סיכי משכחת לה דמיקום כל שבחטאת רועה דשמואל:

כס
א מיימן פ"ד
מה' ק"ס
הלכה ט
ד מיימן פ"ד
מה' ססול
יוקדשין
הלכה ט
לא
ג מ"י
הלכה ט

מסות
הש"ס

א יומא ד' מ
תמורה דף כב
ב [לענין ט:]
מחזיק ד' פג
זחמס דף ט
ג תמורה דף
כב:
מכילות ט
ד תמורה שס
ה ר"ע
ו [לענין ט:]
מ' י
ז אחרת רופס
ח כיוולא ט
בחטאת רופס
אכל חס
חטאת כו'
ר"ע
ח [וכן תמס
עוד ככ"ק ד
ל"ה לזו
זכרין פד
ד"ס וכו'
וכנה נד:
ד"ס אילימא
ויס מקום
לפנין כחוס'
מ"ק. ד"ס
לחמ"י כ"ס
נד: סד"ס
לעין
וכע"ז ד'
ד"ס והתנא
ר"ע

הב"ח

הב"ח

(ה) גמ' תחתיה
לכנס תוכחה

האָס'י ר' שמשון דלמדן האָט תימכר גלאַנצמאָס מלי מורדן דאָס כדמרישית :

המפרשים פסחו ומת. לקמיה מפרש אימת מית: לא יביאנו בנו אחריו לשם פסח. דהוה ליה פסח שמחו בעליו ואין כאלו מוויין: **גמ'** שמע מינה בעלי חיים נידחין. בהמה שנדחת בחיים דהויה דיהויה גמור שאף לכשנרחית להם אלא רועה דהא דתן תרעה ולא קרבה שלמים היא גופה שזו הוא ראיתיה כמתחילה שכל מותר פסח קרב שלמים ודלא כר"ס דאמר בעלי חיים אין נידחין בפרק שני שעירי (דף סג:) דגמרי' מבעל מוס שנדחה ולכשעבר מומו נראה ומרישא נמי שמעינן לה אלא מאוס דהא שמעינן תלת נקט לה הבה: ושמע מינה דהויה מעיקרא הויה דהויה. דהא בקבא לא זכר בן שתי שנים מתחילתו לא נראה להם שהוקדש וקאמר ירעה ולא יקרב שלמים הוא עלמו וליכא למיד' במסכת סוכה (ד' לג:) דאין דהויה אלא הנראה ונדחה: ושמע מינה יש דיהויה בדמים. בדפרישית בהמה מקומות בגמרא חזינו לשון זה גבי דהאמר רבי יוחנן בהמה של שני שותפין הקדים חליה וחזר ולקח חליה קדושה וחליה קריבה שמע מינה תלת כו' כי הבה במסכת קידושין (דף י: וזבחים (דף יב:) ולמדתי פירוש ממסכת גריות (דף כו:) דגרס התם בלשון שום ש"מ קדושה דמים נדחה כלומר שמע מינה אפילו דבר שלא קדש תחילה להקדש גופו אלא לדמיו בבזון הקדים חליה והליה השני חזין דהויה ליקרב לגופו בתחילה שקדשו חזין קרב עוד לעולם דהאילו ונדחה ידחה ולא תימא אין דיהויה בקדשה אלא הקדים לגופו ונדחה מקריב אכל קדושה דמים לא אלימא למימר ביה תורת דהויה ואי איתא לה שעת הכשר הקרבה

המפריש פסחו ומת לא יביאנו בנו אחריו לשם פסח אלא לשם שלמים: גמ' אמר רב הונא בריה דרב יהושע שמע מינה תלת א' שמע מינה בעלי חיים נדחין וש"מ דהויה מעיקרא הויה דהויה ושמע מינה יש דהויה בדמים: **המפריש פסחו וכו': ת"ר** **המפריש את פסחו ומת אם בנו ממונה עמו יביאנו לשם פסח אין בנו ממונה עמו יביאנו לשם שלמים** לששה עשר ל"ו אין לט"ו לא קא סבר² נדרים ונדרות אין קריבין ב"ט דמית האב אימת אילימא דמית קודם חצות בנו ממונה עמו יביאנו לשם פסח הא חלה אנינות עילייה מעיקרא אלא דמית אחר חצות אין בנו ממונה עמו יביאנו לשם שלמים הא קבעתיה חצות אמר³ (רבא) לעולם דמית קודם חצות ומאי יביאנו לשם פסח לשם פסח שני אביי אמר לצדדין קתני מת אחר חצות בנו ממונה עמו יביאנו לשם פסח מת קודם חצות אין בנו ממונה עמו יביאנו לשם שלמים רב ירביא אמר לעולם דמית לאחר חצות וכגון שהיה אביו גוסס בחצות רב אשי אמר⁴ לעולם דמית לאחר חצות ור"ש היא דאמר אין בעלי חיים נדחין רבינא אמר כגון שהפרישו אחר חצות ומתו בעלים אחר חצות וקא סבר חצות קבע: **בתנאי**⁵ הפסח שנתערב בזבחים כולן ירעו

שמע מינה דהויה מעיקרו הויה דהויה (לג:) מסיקרובי לולב דהויה מעיקרו לא הויה דהויה ויש לחלק בין דהויה מעיקרו דגבי מות לדהויה מעיקרו דהקדשה ועוד דשליה התם דמעיקרא אפשר למעוטי בתקנתא ולא דהויה גמור הוא וא"ת מאי קמ"ל רבי יוחנן כפ"ק דקדושין (דף י: גבי בהמה של שני שותפים לכל הנהו חלת מילי דמדדקק ממילתיה שמעי' ממחתי' דהכא וי"ל דאכתי אשמעינן דעושה תמורה ותמורתה כיוצא בה אש"ג דהנהו קריבה כלל והא דלא קאמר התם וס"מ דעושה תמורה כיוצא בה לא חשיב אלא מילי דדחיה וא"ת ויוליך ממחוסר זמן דהויה מעיקרא הוא ולא הויה דהויה וי"ל דשליה מחוסר זמן דלא איתחזי מעולם לשום קרבן וזמן קדוש להיות ראוי ליום השמיני הלכך לא שייך למילף מינה בעלמא: **ושמע מינה יש דהויה בדמים.** פרש"י בתשבוהו דאפילו דבר שלא קדש מתחלה קדושת הנוף אלא לקדושת דמים דהויה הוא מלקרב לכסוף דלא תימא אין דהויה אלא בדבר הקדוש קדושת הנוף ונדחה מהקרבה אכל קדושת דמים לא אלימא למיחיד ותימה לר"י הא כל דהויה מעיקרו הוא דהויה בדמים וא"כ כיון דאמר דהויה מעיקרו הויה דהויה שמעינן נמי דיש דהויה בדמים ואור"י דמשכחת ליה דהויה מעיקרו בקדוש קדושת הנוף כגון שחט וקיבל הדם בכלי שיש בו מים דהאשון ראשון דהויה הלכך אפי' לכסוף רכה הדם ויש בו מראית דם הויה דהויה וליהוי דהויה תו אשמעינן דאפי' בדמים יש דהויה ופ"ק דקדושין (ד' י: מפורש כל האור: **הא** חליה עליה חזינות. אש"ג דקרינא ביה לפי אכלו בליה מ"מ חזיני יכול לשלח קרבנותיו וכדאמר' ה' (זבחים ד' נט:) שלמים כגון שהוה שלם: ופסורין

עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמי היפה שבתן ממין זה ובדמי היפה שבתן ממין זה¹ [ויפסיד] המותר מביתו נתערב בבכורות רבי שמעון אומר אם חבורות כהנים יאכלו: **גמ'** והא

כגון הכא דחזר ולקח חליה תקרב והכא לדמים הקדשה ואידי דהויה דלא חזיא לאקרבי גופה לדבר שהוקדשה לא אחרין תדחה לעולם אפילו לאחר הפסח דכל מותר הפסח הויה שלמים וקריבין תחליי' דהויה מעיקרו הויה דהויה ויש לחלק בין דהויה מעיקרו דגבי מות לדהויה מעיקרו דהקדשה ועוד דשליה התם דמעיקרא אפשר למעוטי בתקנתא ולא דהויה גמור הוא וא"ת מאי קמ"ל רבי יוחנן כפ"ק דקדושין (דף י: גבי בהמה של שני שותפים לכל הנהו חלת מילי דמדדקק ממילתיה שמעי' ממחתי' דהכא וי"ל דאכתי אשמעינן דעושה תמורה ותמורתה כיוצא בה אש"ג דהנהו קריבה כלל והא דלא קאמר התם וס"מ דעושה תמורה כיוצא בה לא חשיב אלא מילי דדחיה וא"ת ויוליך ממחוסר זמן דהויה מעיקרא הוא ולא הויה דהויה וי"ל דשליה מחוסר זמן דלא איתחזי מעולם לשום קרבן וזמן קדוש להיות ראוי ליום השמיני הלכך לא שייך למילף מינה בעלמא: **ושמע מינה יש דהויה בדמים.** פרש"י בתשבוהו דאפילו דבר שלא קדש מתחלה קדושת הנוף אלא לקדושת דמים דהויה הוא מלקרב לכסוף דלא תימא אין דהויה אלא בדבר הקדוש קדושת הנוף ונדחה מהקרבה אכל קדושת דמים לא אלימא למיחיד ותימה לר"י הא כל דהויה מעיקרו הוא דהויה בדמים וא"כ כיון דאמר דהויה מעיקרו הויה דהויה שמעינן נמי דיש דהויה בדמים ואור"י דמשכחת ליה דהויה מעיקרו בקדוש קדושת הנוף כגון שחט וקיבל הדם בכלי שיש בו מים דהאשון ראשון דהויה הלכך אפי' לכסוף רכה הדם ויש בו מראית דם הויה דהויה וליהוי דהויה תו אשמעינן דאפי' בדמים יש דהויה ופ"ק דקדושין (ד' י: מפורש כל האור: **הא** חליה עליה חזינות. אש"ג דקרינא ביה לפי אכלו בליה מ"מ חזיני יכול לשלח קרבנותיו וכדאמר' ה' (זבחים ד' נט:) שלמים כגון שהוה שלם: ופסורין

לד
א ב ג מ"ט
הכנה
לה
ד מ"ט
הכנה

מסורת
הש"ס

א יומא ד' סד.
ד : קדושין
דף י: זכחים
ד' יב: כריתות
ד' כו: וד' כת.
תמורה ד' כו:
[זכחים נט.]
ב תוספתא פ"ט
ג שנת קיד.
בילה יע. כ:
[סנהדרין לו.]
ד [גל רכס
ט' שנת עב:
מ"ט שס]
ה לעיל עג:
ו בגי' ויפריש
ז כאל לשנמים
וע' במהרש"א
ח [מ"ק ע"ג]

המחנה המרו. מפני דבר כזה אמרו יפה שתיקה כו' שאילו אמרו
והאמר השני אין לו תקנה לא האמר ולא האמר שניה ראויין זה הוכל
משלו כו' לימא מהני. דקמי שנים שנתערבו עשמיין כו' דלא
אירבי יסודם. דבעי שיבא אחד מהני חכמי דבריהם הראשונה קיים עליו דעה
דאורייתא. אמר. דהיינו אלו חכמים

[illegible]

הגדות
הבית

(ה) ד"ה דלח כדפי
יהודים וכו'
דמות בפלג
כס"ד ואח"כ
מ"כ חלמה
שמחממסין
ואם ימנע :

כתוב בתורה איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכהן
מו לדורותיהם ועשה פסח לה' כהמש השני בארבעה עשר
יום בין הערבים יעשו אותו וגו' ככל חקת הפסח יעשו אותו. ושנינו
שם כל זמנם כשמעם פסחין אז שנגז בראשון ועשה בשני אלף
שטמא ודבר רחוקה פסחין מן הכרת חטאיו הריד בשני ושאר זמנאין
בראשון אל הריד בשני חייב כרת. אבל הריד בראשון בלא שום אינם
שנגנה חטאיו נחנם בשני חייב כרת: חזירו דרך רחוקה מן שהיה ביום
זכין וירשולים יום י"ד ע"ש עליית השטח ע"י מל אז יותר היה פסח
ועה ולא הגיע לירושלים מפני שעכבדו בהמות או שהיה בירושלים
ואהי הולך ברגליו ולא הגיע לעזרה עד שעבר זמן הקרבה הרי זה
אדם וחינו בדרך רחוקה. היה הכוש ביד ישראל חזון לחומת ירושלים
והקטירה לאת הערב ושחטין עליו. אבל נכחם ביד עובדים אין
שחטין עליו עד שלא ואם שחטו עליו ואל הרי זה חולל. שחטו
עליו ולא יאן עוד החזון והחולה והזקן שיכולין לאכול שחטו עליהן
ואחר שזרק הדם נעמחו במת ואינן יכולין לאכול שחטין מפסח שני
זוכין כל מי שהיה רחוי בשעת שחיטה ורחיקה ונדחה אחר כך פטור
משחט שני. טמא שיכול להטער בפסח ראשון ולא טב לו יושב בטומאתו
וכן הערש שלה מל בראשון הרי זה הריד בראשון: ואיזוהי עונת שנגנה
לפסח שני כגון זבים וזבות נדות ויולדות ובעלי נדות אבל הנזע כבדלה
ושך ובזלזל בהם ביום י"ד הרי זה טבול ושחטין עליו חסר שיטבול
ואכל לערב. וזו שראה ב' רחיות וטבל בשבועי ושחטין עליו ואוכל
לערב וכן שזמרת יום כנגד יום וחס חלו חסר ורחיקה עד שפטורין
משחט שני ואין שחטין עד להרגה בשבועי שלה: טמא מת שחל ז' שלו
בערב פסח חף על פי שהזה עליו וטבל ודמיו לאכל קדשים לערב אין
שחטין עליו ונדחה לשני ב"ה שטמא כטומאת מת שהגדיר מגלה עליהן
אכל בטומאת מת שחטין הנזיר מגלה עליהן שחטין עליו ב' עד חסר
ובזלזל וטבלה. מי שחט פסח בחקת שחטו ושחטין עליו חסר כך נודע לו
היה טמא כטומאת הטהור פטור משחט שני אבל טמא כגון טמא
בטומאת ודאי חייב בפסח שני. בדר"א כטוהר אבל טמא כגון טמא
בטומאת כטומאת הטהור כשחט חף עד פי שזכר לו כי חסר שטמא
מת שטמא כטומאת הטהור כשחט חסר עד שטמא פסח עומלת
פסח חייב בפסח שני שזקת הפסח טמא עד שטמא פסח עומלת
הטהור שזקת הפסח כטומאת מת בן ודלי בין שפסח יחידים שכן
פסחם אכזרי נדחין ולא כבוד אפי' הם מזה קהל אין נדחין שאם היה
פסח ראשון רוב הקהל או הכהנים או כלי השרת טמאים כטומאת מת
שחט הפסח הטמאים עד שטמא פסח כטומאת חטא חסר כטמא פסח
דק אחד [עירך]. היו מזהל עד שפסח כגון שחטין בראשון והטמארים
שחטין לעצמן כטמא וטמאים לעצמן כטמא. היו הפסח שחטין
לרוב פטורים הטמארים שחטין בראשון והטמא חטא שחטין לא הראשון
לא שחטין: היו רוב הקהל טמאין כשחט טמאין וחיטתן שחטין
לרוב פטורין חטא שחטין לא בראשון לפי שכן חיטתן וזה שחטין
עליו לא שחטין הפסחים שחטין אלא בזמן שזקת הקהל טמא

הראשון וכן אם היו רוב הקהל טמאי מתים ומיעוטן כבשר טומאת
הטמאי מתים עושין בראשון והמיעוטין אינן עושין לה בראשון למי
שאין טומאה דוחה בראשון אלא טומאת מת לבד ובשני חזין עושין לה
שאין עושין כפסח שני אלא אם נעשה הראשון בטהרה. היו ג' אלים
הקהל טהורים ושלש טמאי מתים ושלש טמאים כבשר טומאות
הטמאי מתים אינן עושין לה בראשון שהרי הן מיעוטין לגבי טהורים
אם הטמאים משאר טומאות ובשני אינן עושין שהרי מיעוט טשו בראשון
כידר מעשרין הספה לידע אם רוב הקהל טהורים או טהורים חסר
משערין בכל האוכלין שאפשר שהיו עשירים נמנים על פסח אחד
ומשלישין אותו לשמות ביד א' אלא משערין בכל הנכסין לפניהם. ועד
שהן מבחין קודם שתכנס כת הראשונה משערין אותן. פסח
הקריבוהו בטומאה נאכל בטומאה שמתחלתו לא בה אלא לאחיה.
ואינו נאכל אלא טמאי מת שגדחת להם הטומאה ולכיוצא בהם
טמאין טומאת טמא אבל לא למתאין טומאתו וטמא מנוס ואם
אכלו פטורין ואילו אכלו טמאי המת מהחיותורין שלו פטורין. ב"ד
שהפסח נאכל בטומאה כשנטמאו הציבור קודם זריקת הדם אבל אם
נטמאו לאחר זריקת הדם לא יאכל. שטהורין בטרה ועטמאו רוב
הציבור קודם זריקת וזרקת הדם והפסח לא יאכל. היו כלי יאכל.
הציבור בשך וביקור ב"ד אף על פי שנטמאו את הבשר לא יעשוהו אלא
הטהורים ויאכל אף על פי שהוא טמא שמוטב שאיכל בטומאה כשר
שהיא כלאו ולא יאכלוהו טמאי הנוק שהם בכרת: מה בין פסח
ראשון לשני הראשון חסור בדיקור ד' ימים] ואין מוציין ממנו חן לחבורה
על חמץ (ד' [וארר] ביקור ד' ימים] ואין מוציין ממנו חן לחבורה
ועשין בכל בחיבתו ומביאין עמו חגיגה ואפשר שיבא בטומאה אלא
הקהל רוב הקהל טומאת מת אבל פסח שני חמץ וטמא עמו בכית
[ואין נכשת ב' כחות ואין לרר ביקור] ואינו עשין הלל בחיבתו
ומוציין אותו חן לחבורתו ואין מביאין עמו חגיגה ואינו ב' בטומאה
ובכית דוחין את השבת ועשין: [הלל בשעיתין וגאכלין עלי בכית
אחר על מנה ומורו ואין מותרין מהן ואין שוכרין ב' את העם
כשר שגדחו לשני בין מפני טומאה ודרך רחוקה בין משאר אינם ושנגח
הרי פסח שני לכן רבות לפיכך חזן שחשין עליהם כפני עמון בבית
כפסח שני. החזן שגח לו מת אחר תולת ב"ד שגדח נחשיו כדרך
פסח שחשין עליה וטובל ואוכל שאינו לילה מדרבנן וכן מת לו ב' מת
ויקרב ב"ד אבל תנו לו מת קודם חלות ידמה לשני ואם נשטו וורק
עליו טובל ואוכל לערב. גר שנתייר בין פסח ראשון לשני וכן קפח
הגדיל בין ב' פסחים חייבין כפסח שני ואם נשטו עליה בראשון פטור
הוא אינו דוחה שבת כגון (וכ' [עמח מת] שגחג' ב' שלו ב' שבת
אף מציין עליה ופסח לו ה"ג] בבית אף חזן עשין ב"ד אלא ידמה לשני:
ב"ד ואין שחשין עליו אלא ידמה לשני:

(אחר שני סדר וחובת ליל ט"ו מכואר הכל כש"ע ח"ח)
בעזרת האל יתברך בשלם ס"ר פסח ראשון ושני

משכשתא היא. והכי איבעי ליה למיתני מט' שעות ומחלה ואילך: וקא תנא קמיה. להך מתניתא הכי מט' שעות ולמעלה אלא מחלתא היא: אלא מהוורתא כרז סוגא. ומן המנחה דקתני מתניתא קמיתא סמוך למנחה קאמר: הלכא מכלל דפליגי להפסקא. הא דא"ר ירמיה הל' כר' יסודה צעה"פ דמשמע דפליגי נמי רבי יוסי צעה"פ להפסקא הוא דפליגי דאם התחיל לאכול אף בע"פ אינו מפסיק אבל להתחיל מודה ר' יוסי דאסור ומתניתין בהתחיל לר' יוסי אינטיקין דקמשמע לן דמודה ר' יוסי צעה"פ דאין מתחילין: דתניא. דבהפסקא נמי פליגי: אין הלכה כר' יסודה. דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן: ולא כר' יוסי. דאמרינן מפסיקין כלל: אלא פורס מפסיק. על שולחן ומקדש היום וחזור ואוכל: כן

רשב"ם

דילמא משכשתא היא. דהו"ל למיתני מט' שעות ומחלה ולמעלה א"כ מן המנחה ולמעלה כדתניא בהא דקמיתא: אמר מרימר. אלא משכשתא היא. אלא קשיא. הך ברייתא בברייתא דקתני מט' ולמעלה אלא סמוך למנחה נמי קאמר ר' יהודה בערבי שבתות וי"ט וליכא לאוקומי השתא מתני' כר' יהודה דמ"ש ערבי פסחים דנקט בכוסמוך למנחה עפי משכחות וי"ט: אלא מהוורתא כרז סוגא. דלר' יוסי אינטיקין ומן המנחה דקתני כר' ברייתא סמוך למנחה קאמר: מכלל דפליגי ר' יוסי בחרווייהו. אפילו בערב הפסק והכי מוקי למתני' כר' הא דא"ר ירמיה הלכה כר' יהודה צעה"פ דמשמע דפליגי נמי ר' יוסי צעה"פ להפסקא הוא דפליגי דאם התחיל לאכול אף בע"פ אינו מפסיק אבל להתחיל מודה ר' יוסי דאסור ומתניתין בהתחיל ולר' יוסי אינטיקין דקמ"ל דמודי ר' יוסי צעה"פ דאין מתחילין: דתניא. דבהפסקא נמי פליגי: מפסיקין לשכחות. אם התחיל סעודתו בהיתר קודם המנחה והיה אוכל והולך (א) עד שתהשך אפי' לר' יהודה מפסיק סעודתו מיד כשיהשך ומקדש היום: וקדש עליה. שההשך: ה"ג בהוספתא דברכות א"ל רבן גמליאל לר' יוסי כר' רנן דפסיקין לערב וניחוש לדברי יהודה הנזכר א"ל בכל יום אתה מהבז דבריי לפני יהודה ועכשיו אתה מהבז דברי יהודה בפני הגם לכבש את המלכה עמי בבית א"כ לא נפסיק כרבי יהודה ולא כרבי יוסי איני והא אמר רב תחליפא בר אבדימי אמר שמואל כשם שמפסיקין לקידוש כך

להמתין ופסיק מיד וא"ת ואיך יעשו קידוש בלא סעודה הלא אין קידוש אלא במקום סעודה וי"ל דהשיב קידוש במקום סעודה כיון שמיד אחר הסעודה עושה קידוש ולוחה סעודה עולה לו לסעודה שבת כדמוכח בתוספתא דקתני במיתיה דר' יוסי ומוכיר של שבת בברכה"ו ומיהו קשה לר' יוסי איך יעשו ד' כוסות כיון שלא יקדשו אלא אחר ברהמ"ו ולא יעשו סעודה אחרת וי"ל דעשו ד' כוסות שלא כסדר הרגילין לעשות כוס ברהמ"ו תחלה ואחריו כוס של קידוש וירקות ואחריו כוס שלשית למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס רביעי הלל: אין מפסיקין. להתחיל בהיתר איירי דבהתחילו באיסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולר' יהודה נמי דמפסיקין היינו כשכבר קידש היום כדמוכח בעובדא דמיתיה דקתני וקידש עליהן היום אבל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כר' יוסי ובערבי שבתות וי"ט אפי' להחיל שרי כר' יוסי דר' יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי כדמוכח בעירובין (ד' מו:) ובערבי פסחים אסור להתחיל ואם התחיל אפי' בהיתר מפסיקין בברהמ"ו דבהא פסקין כר' יהודה ומורי רבינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי בהפסקא בהא עובדא מכלל דלכתחלה לא קי"ל כוותיה עוד כח צה"ג דע"ש אין. ההתחיל לאכול מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלא דלא פסיקין אבל להתחיל לא וע"כ ה"פ דלא קי"ל כר' יוסי אלא להפסקא אבל לא להתחיל: שהיו מסובין והתחילו בהיתר שהיו ר' יהודה היה שם. ה"ג בתוספתא א"ל א"כ לא נפסיק וה"פ א"כ כיון שמחית לא נפסיק שם יראו התלמידים: אלא פורס מפסיקין. פי' רשב"ם דלית ליה לשמואל דהלכ' כרבי יוסי אלא שאל להתמיר על דבריו שלא לגמור סעודה קודם קידוש דלחל"ה שמואל דאמר כמאן דברייתא דקתני פורס מפסיק ומקדש לא מיירי בהפסקא אכילה אלא באל להתחיל לאכול ובחסד דק שמואל סבר כחכמים דהכא איבא בירושלמי רב יהודה בשם שמואל ח דברי ר' יהודה ור' יוסי אבל חכ"א פורס מפסיק ומקדש ולריך לנדקת כמאן הלכה דאע"ג דא"ר יוחנן לעיל הלכה כר' יוסי ובמי שהוילוחיהו (שם ד' מו:) משמע דהלכה כר' יוחנן לגבי שמואל איבא חד לישאל דלא אמר ר' יוחנן ורב נמי סבר לקמן (ד' קה.) בשמואל וקאמר שבת קבעה נפשה ואע"ג דבש פסחים הלך אחר הניקול היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק דמס' ע"ז (ד' י'.)

דילמא משכשתא היא. וברייתא קמיתא דקתני מן המנחה ולמעלה הוא עיקר משום דלדידהא אתיא מתני' ככולי עלמא: ה"ג והאמר ר' ירמיה א"ר יוחנן ואיתמא ר' אבהו א"ר יוסי בר ר' חנינא ולא גרס ר' יוחנן אמר ר' אבהו דר' אבהו תלמיד דר' יוחנן הוה: אבל דפליגי בהפסקא כדתני'. לא גרס דתניא דהא בברייתא לא פליגי בהפסקא דפסח אלא כדתניא גרס ומיתני כי הכי דפליגי בהפסקא דשבת הכי קים ליה דפליגי נמי בהפסקא דפסח ומורי רבינו יחיאל אמר דגר' דתניא (*) ודייק מדקאמר ר' יוסי אין מפסיקין והיינו אפילו בערב הפסק דאין מתחילין דע"ש שרי רבי יוסי אפילו להתחיל עוד גרסה דאמר לקמן (ד' קב.) בני חבור' שהיו מסובין וקדש כו' וקתני פלוגת' דר' יהודה ור' יוסי והתם סתמא קתני וקדש בין שבת בין פסח: מפסיקין לשכחות. פי' בעקירת שולחן כדמוכח בסמוך והיינו שמכרז ברהמ"ו כדתניא לקמן (שם:) ראשון אומר עליו ברהמ"ו והיו רגילין לסלק השולחן לפני ברהמ"ו כדאמר בפ' כילד [מברכין] (דף מב.) סילק אסור מלאכול ולכן קאמר בכומו' דבעינן יהוד' עקירת שולחן ולפסחים דגרסינן לקמן ראשון אומר עליו קידוש היום ושני ברהמ"ו היו עוקרין את השולחן לפני קידוש כדי להפסיק אלא שהקידוש עושה קודם לפי שאסור לשכח כוס של ברהמ"ו בלא קידוש דע"כ עקיר' שולחן אינו אפי' קידוש בברהמ"ו מדקאמר פורס מפסיק ומקדש ופריסת המפה היא במקום עקירת שולחן לרבי יהודה: ונזכר רבי יוסי אומר אין מפסיקין. ונזכר כל הסעודה ומכרז ברהמ"ו ואחר כך מקדש כדמוכח בברייתא דלקמן (דף קב.) משמע דא"ל לעשות סעודה לשם שבת דאין לריך מה לו

להמתין ופסיק מיד וא"ת ואיך יעשו קידוש בלא סעודה הלא אין קידוש אלא במקום סעודה וי"ל דהשיב קידוש במקום סעודה כיון שמיד אחר הסעודה עושה קידוש ולוחה סעודה עולה לו לסעודה שבת כדמוכח בתוספתא דקתני במיתיה דר' יוסי ומוכיר של שבת בברכה"ו ומיהו קשה לר' יוסי איך יעשו ד' כוסות כיון שלא יקדשו אלא אחר ברהמ"ו ולא יעשו סעודה אחרת וי"ל דעשו ד' כוסות שלא כסדר הרגילין לעשות כוס ברהמ"ו תחלה ואחריו כוס של קידוש וירקות ואחריו כוס שלשית למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס רביעי הלל: אין מפסיקין. להתחיל בהיתר איירי דבהתחילו באיסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולר' יהודה נמי דמפסיקין היינו כשכבר קידש היום כדמוכח בעובדא דמיתיה דקתני וקידש עליהן היום אבל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כר' יוסי ובערבי שבתות וי"ט אפי' להחיל שרי כר' יוסי דר' יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי כדמוכח בעירובין (ד' מו:) ובערבי פסחים אסור להתחיל ואם התחיל אפי' בהיתר מפסיקין בברהמ"ו דבהא פסקין כר' יהודה ומורי רבינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי בהפסקא בהא עובדא מכלל דלכתחלה לא קי"ל כוותיה עוד כח צה"ג דע"ש אין. ההתחיל לאכול מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלא דלא פסיקין אבל להתחיל לא וע"כ ה"פ דלא קי"ל כר' יוסי אלא להפסקא אבל לא להתחיל: שהיו מסובין והתחילו בהיתר שהיו ר' יהודה היה שם. ה"ג בתוספתא א"ל א"כ לא נפסיק וה"פ א"כ כיון שמחית לא נפסיק שם יראו התלמידים: אלא פורס מפסיקין. פי' רשב"ם דלית ליה לשמואל דהלכ' כרבי יוסי אלא שאל להתמיר על דבריו שלא לגמור סעודה קודם קידוש דלחל"ה שמואל דאמר כמאן דברייתא דקתני פורס מפסיק ומקדש לא מיירי בהפסקא אכילה אלא באל להתחיל לאכול ובחסד דק שמואל סבר כחכמים דהכא איבא בירושלמי רב יהודה בשם שמואל ח דברי ר' יהודה ור' יוסי אבל חכ"א פורס מפסיק ומקדש ולריך לנדקת כמאן הלכה דאע"ג דא"ר יוחנן לעיל הלכה כר' יוסי ובמי שהוילוחיהו (שם ד' מו:) משמע דהלכה כר' יוחנן לגבי שמואל איבא חד לישאל דלא אמר ר' יוחנן ורב נמי סבר לקמן (ד' קה.) בשמואל וקאמר שבת קבעה נפשה ואע"ג דבש פסחים הלך אחר הניקול היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק דמס' ע"ז (ד' י'.)

להמתין ופסיק מיד וא"ת ואיך יעשו קידוש בלא סעודה הלא אין קידוש אלא במקום סעודה וי"ל דהשיב קידוש במקום סעודה כיון שמיד אחר הסעודה עושה קידוש ולוחה סעודה עולה לו לסעודה שבת כדמוכח בתוספתא דקתני במיתיה דר' יוסי ומוכיר של שבת בברכה"ו ומיהו קשה לר' יוסי איך יעשו ד' כוסות כיון שלא יקדשו אלא אחר ברהמ"ו ולא יעשו סעודה אחרת וי"ל דעשו ד' כוסות שלא כסדר הרגילין לעשות כוס ברהמ"ו תחלה ואחריו כוס של קידוש וירקות ואחריו כוס שלשית למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס רביעי הלל: אין מפסיקין. להתחיל בהיתר איירי דבהתחילו באיסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולר' יהודה נמי דמפסיקין היינו כשכבר קידש היום כדמוכח בעובדא דמיתיה דקתני וקידש עליהן היום אבל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כר' יוסי ובערבי שבתות וי"ט אפי' להחיל שרי כר' יוסי דר' יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי כדמוכח בעירובין (ד' מו:) ובערבי פסחים אסור להתחיל ואם התחיל אפי' בהיתר מפסיקין בברהמ"ו דבהא פסקין כר' יהודה ומורי רבינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי בהפסקא בהא עובדא מכלל דלכתחלה לא קי"ל כוותיה עוד כח צה"ג דע"ש אין. ההתחיל לאכול מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלא דלא פסיקין אבל להתחיל לא וע"כ ה"פ דלא קי"ל כר' יוסי אלא להפסקא אבל לא להתחיל: שהיו מסובין והתחילו בהיתר שהיו ר' יהודה היה שם. ה"ג בתוספתא א"ל א"כ לא נפסיק וה"פ א"כ כיון שמחית לא נפסיק שם יראו התלמידים: אלא פורס מפסיקין. פי' רשב"ם דלית ליה לשמואל דהלכ' כרבי יוסי אלא שאל להתמיר על דבריו שלא לגמור סעודה קודם קידוש דלחל"ה שמואל דאמר כמאן דברייתא דקתני פורס מפסיק ומקדש לא מיירי בהפסקא אכילה אלא באל להתחיל לאכול ובחסד דק שמואל סבר כחכמים דהכא איבא בירושלמי רב יהודה בשם שמואל ח דברי ר' יהודה ור' יוסי אבל חכ"א פורס מפסיק ומקדש ולריך לנדקת כמאן הלכה דאע"ג דא"ר יוחנן לעיל הלכה כר' יוסי ובמי שהוילוחיהו (שם ד' מו:) משמע דהלכה כר' יוחנן לגבי שמואל איבא חד לישאל דלא אמר ר' יוחנן ורב נמי סבר לקמן (ד' קה.) בשמואל וקאמר שבת קבעה נפשה ואע"ג דבש פסחים הלך אחר הניקול היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק דמס' ע"ז (ד' י'.)

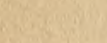
א מיתני
מס' שבת פ"ב
סנה משין כ"ב
טוב"ע מ"א
ס"י רמב"ם פ"ד

מסורת
הש"ס
א שנת ק'
וש"י
ב [תוספתא]
דרכות פ"ד

הנהות
הב"ח
(א) רשב"ם
ד"ס מפסיקין
ו"ו
מ"ד
ש"ח
לר'
יהודה
א"כ
נמקד :

גליין
הש"ס
(*) תר"ם
מכלל
ודייק
מדאמר
א"כ
מפסיקין
וכי
דע"ש
סרי
א"כ
ק"ל
הא ר"י
אמר
לדון
מפסיקין
אפילו
אמר
שחשך
להתחיל
אסור
קודם
דמ"ט
אין
מפסיקין

מכלל
ודייק
מדאמר
א"כ
מפסיקין
וכי
דע"ש
סרי
א"כ
ק"ל
הא ר"י
אמר
לדון
מפסיקין
אפילו
אמר
שחשך
להתחיל
אסור
קודם
דמ"ט
אין
מפסיקין

(א) רש"י ד"ה
 זיקלם ז"ל
 פדס ד"ה חין
 מציאין וג"כ
 חין במרדכי.

五

שׁוּיִן שְׁמַתְחִילִין אִימַת
הָא מִיפְּלַג פְּלוּגִי לֹא
אֵן לְאַחַר מ' אוֹתָם בְּנֵי
בְּנִסְתָּ אִמֵּר רַב יְדִי יִין
יִצְאָר וְשְׁמוּאֵל אִמֵּר
אָף

וְלֹא גִרְסִינָן וְשׁוּיָן אֵלֶּה ה' אִין מִבְּיֵאִין כּו' וְהִכִּי פִּיטְסֵה רַבָּה כִּר כִּר
מִנֵּה חִקְלֵה לְבִי רִישׁ גִּלּוּחָהּ וְלֹא הִיוּ אוֹכְלִין קוֹדֶשׁ הַשְּׂבִיחַ וְלֹאֲחֵר שִׁאֲלוּ
מִבֵּנִי"כ הַחֲשִׁיד חֵייתוֹ תִּחְבַּל לְקִמְיֵה הִבְיֹאוּ אִם הִפֵּת עַל הַשְּׂחָלָן כְּמוֹ שֶׁאִתּוֹ
עוֹשִׂין קוֹדֶשׁ קִדּוּשׁ פֶּרֶם מִפֶּה עַד לַחֲסוֹ וְאִחֲכ"כ קִדֵּשׁ לִפִּי שִׁכְרָנוֹ לֹא הִיוּ
מִבְּיֵאִין אֶל הַלֶּחֶם עַל הַשְּׂחָלָן עַד לֵאחֲרֵי קוֹדֶשׁ כִּדְתִינָה לְקִמְיֵה לִפְיֵךְ דָּרְבָן
מִפֶּה עַל הַלֶּחֶם וְהִיטוּ כַּעֲשֵׂי סִילּוֹן שְׂחָלָן וְכִמִּי שִׁאֲלוּ דוֹמֵה וְרִחִיל לִפְרֵם
שֶׁכֶּן עוֹשִׂין דְּקִתְנִי מִתְנִי" (לְקַמֵּן ד' קִיד,) מוֹזְנוּ לוֹ כּוֹס רִאשׁוֹן וְאִחֲכ"כ
בִּבְיֹאוּ לִפְנֵי יִרְקוֹת וְחֹזֶרֶת מִשְׁבֵּל בַּחֲזָרָת מְכַלֵּל דַּעַד הַשְּׂחָלָן לֹא חֵייתוֹ
טַעֲמָהּ כְּדִרְי" בִּשְׂחִילֵהוּ דְרַב אֲחֵי" בְּאִין בְּפִרְשָׁת וְיִשְׁמַע וְיִחְרוּ וְכַתּוּב
כִּהּ הִכִּי דְחִיתִי סְעוּדָה לִיקְרֵא דִּשְׂבַחָהּ וְהִכִּי דְקִרְיִבִי לֹא מִסְלָקִין לִיָּה
אֵלֶּה פּוֹרֵם עֲלֵיו מִפֶּה וּמִקְדֵּשׁ דִּתְנִיָּה וְשׁוּיָן שִׁאֲלוּ מִבְּיֵאִין אֶל הַשְּׂחָלָן אֵלֶּה
אֲחִי"כ קִדֵּשׁ וְאִם הִכִּיל פּוֹרֵם עֲלֵיו מִפֶּה וּמִקְדֵּשׁ וְיִבְרַח לְדִתְחִילֵי סְעוּדָה
מִדְּהִנְרֵה מִשְׁבֵּלִי שְׂבַחָהּ וְקִדֵּשׁ עֲלֵיהּ יוֹמָא פּוֹרֵם מִפֶּה וּמִקְדֵּשׁ וּמִטַּעֲמָה
נִהְגוּ לְפָרֹם מִפֶּה עַד לֵאחֲרֵי קִדּוּשׁ בִּשְׂבַחָת וְיִמִּים טוֹבִים. וְיֵשׁ
מִפֶּרְשֵׁין חִקְלֵה לְבִי רִישׁ גִּלּוּחָהּ וְהִיוּ מִסְבִּינָן עַל הַשְּׂחָלָן בַּע"ש וְקִדֵּשׁ יוֹמָא
וּפְרִים מִפֶּה וְקִדֵּשׁ וְלֹא נִהְיֵה לִי דִּהָה בְּרִייתָהּ לְקִמְיֵה דְמִסְיִיעִין לִיָּה
מִינִיָּה לֹאֲחֵר אֵלֶּה בְּהַפְסָקָה אֵלֶּה בְּתִחְלָת וְכִיחָל לִילִי שְׂבַת: וְשׁוּיָן. לֹא
יִדְשָׁה אֲהִיבָא כִּפִּי וְיִחְבַּל לִמְיֹרָא וְשׁוּיָן רְבִי יוֹסֵי וְרַבִּי יוֹסֵי קוֹדֶשׁ דְּפִלְתִּי
בְּהַפְסָקָה הֵבֵל מוֹדִי ר' יוֹסֵי לְבַתְחִילֵת מִיִּתְחֵי אִין מִבְּיֵאִין קוֹדֶשׁ דְּלִפְנֵי
אֲפ"פ שֶׁלֹּא אִכְלוּ עַד לֵאחֲרֵי קִדּוּשׁ וְאִתּוֹ דְּמִפְרִישׁ וְשׁוּיָן ב"ש וְכ"ה קִדֵּשׁ דְּפִלְתִּי
בְּחָלוֹ דְּזִרְיִם (בְּרַכּוֹת ד' נֹא:) דְּאֲמַרִּי ב"ש נּוֹשְׁלִין לִידִידֵּי וְאִחֲכ"כ מוֹזְנִין
אֵת הַכּוֹס לְקִדּוּשׁ וְכ"ה אֲוֹמְרִים אִיִּסְכָּה אֲפ"ה הִיכָא דְנִטְלָל דִּידוּ מוֹדִין
ב"ש דְּלִין בְּיֵאִין אֵת הַשְּׂחָלָן עַם הַאוֹכְלִין אֵלֶּה אֲחִי"כ קִדֵּשׁ וְכִדְשִׁית
עֲמָלָא לְפִיל וְנִרְאֵה בְּעִינֵי דְאִידִי דְאֲמַרִּין לְקִמְיֵה תִנָּה חֲדָה שׁוּיָן שִׁאֲלוּ
מִתְחִילִין כִּי שִׁיבְשׁוּ לְמַעְלֵה הַפְּסִירִם וְכַתּוּב נָמוּ וְשׁוּיָן שִׁאֲלוּ מִבְּיֵאִין כּו'
וְטַעֲמָה הוּא בִּידֵּשׁ וְלֹא גִרְסִינָן לִיָּה: תְּנִי חֲדָה שׁוּיָן. ר' יְהוֹדָה וְר' יוֹסֵי
דְּפִלְתִּי לִשְׁלֵל בֵּין בְּאִחִילֵת עֶרֶב שְׂבַח מִן הַמִּנְחָה וְלַמְעַלֵּה בֵּין בְּהַפְסָקָה:
שִׁאֲלוּ מִתְחִילִין. לֵאכּוֹל מִן הַמִּנְחָה וְלַמְעַלֵּה: מִשְׁכַּחַת לִבְרַב עֶרֶב הַפֶּסַח.
כְּדִקְאֲמַרְתָּ דְּאִפ" ר' יוֹסֵי מוֹדִי עֶרֶב הַפֶּסַח: כֹּאן קוֹדֶשׁ תַּשְׁעָה. שׁוּיָן
מִתְחִילִין לֵאכּוֹל וְנִשְׁתַּחֲוִיָּה בְּהִירָא אוֹכְלִין עַד שֶׁתַּחֲשֵׁךְ אֲפ"י לְרַבִּי
יְהוֹדָה: כֹּאן אֲחֵר ס' הוּא דְּפִלְתִּי דִּלְר' יְהוֹדָה אִין מִתְחִילִין כְּדִתְנִיָּה
לְפִיל כְּדִהְיֹאֲלָה יִאכְלֵל אֲדָם עֶרֶב־יָבֵר בִּשְׂכַחוֹת וְעֶרֶב־יָבֵר יוֹמִים טוֹבִים מַע' שְׁעוֹת
לְגַמְלָתָהּ כּו' ר' יוֹסֵי וְאֲמַר כּו': שְׂקִידֵּה וְכַתּוּב ב"ה"כ. הוּא קוֹדֶשׁ שְׁמַקְדֵּשׁ
שִׁלִּי לִיבּוֹר בִּילִיָּה בְּכַחוֹת וְיִמִּים טוֹבִים בְּכ"ה"כ: יְדִי קִדֵּשׁ וְאִפ"י. אֲפ"פ
שֶׁלֹּא שְׂחָר דְּקִי"ל דְּהַמְקִדֵּשׁ לְרִיךְ שִׁיטְעוֹס אִם לֹא טַעַם אֵלֶּה אֲחֵר מִסֵּם
יֵאֲלוּ כּוֹלֵן יְדִי חֹזֶקֶת כְּדִמוּכַח בְּשִׁירִיבִין בְּשִׁילְתִּי כֹל מִפְרִישִׁין (ד' מ:)
וְיִשְׁהוּ לְבַתְחִילֵה לְרִיךְ שִׁיטְעוֹמוּ כּוֹלֵן וְלֹא לְרִיכִין חוּ לְאִקְדוּשִׁי בְּצִיתָן לֵלֵא
בְּעִי רַב קִדּוּשׁ בְּמִקְדֵּשׁ סְעוּדָה הֵילֵכֵךְ אֲפ"פ לֵלֵא אֲחִילִי בְּצִיתָהּ הַכּוֹס
נִפְקִי: יְדִי יִין לֹא יֵאֲלוּ. שֶׁאִם יֵשׁ לֵהֶם יִין בְּצִיתָם לְשַׂחַת חֵיבִינָן לְבִרַךְ
כְּפִה"כ שִׁאֲלוּ פְטוּרִין בְּזִרְכַּת הַכּוֹס עַל שְׂחִיתָת

ידי קידוש ולא. אע"פ שלא שתרק שיטטום המברך או אפילו
ממס כדומכת בסוף בכל מערבין (ד' מ:) ולכתחילה לרץ שיטטום
כולם וגרסה דהלכה כשמואל דלמחר קידוש אלא במקום סעודה ואף
ע"ג דבגמלה ד הלכה ברב באיסורי וגם ר' יוחנן סבר לקמן ור' חזק
הבא הלכה כשמואל דרב הונא ורבה ואבוי כולהו סברי בשמון אין
קידוש אלא במקום סעודה והוא פסח דבמזלות סתרים והמקום שדעו
לאכול במקום אחר יכול להוציא סת דבמזלות שם סלדיהו היו מקום
סעודה וכן משמע דרספתא אחד מבני העיר היה מקדש כזה"ל ומציא
המורסים והיבא דליבא אורסי' סמוך לב"ה אין לקדש דהויא ברכה לבטל'
דק"ל: שמואל ואין למר בקדוש כאן על דעת סעודה לאכול במקום
אחר מודה שמואל דא' קידוש יבא דלפניו כשחמא מדפרין ולשמואל למה
ליקדוש בבי כנישא ומימי ומקום כמקום בביא אחד כנין מצינא אריא
לארעא נרא' דמודה שמואל אם קידש באינרא כדי לאכול בארעא
השיב קידוש במקום סעודה וכן מוכח בירושלמי דקדמא ר' יעקב בשם
שמואל קידש בביתו זה ונמלך לאכול בבית אחר לר' קדש רבי אבא
בשם רבי אשמיא אמר רב מי שסוכוה סעודה עליו מקדש ליל א"ה
האחרון בביתו ועילה ואוכל בסוכוה א"ר בון ולא פלגי מאי דלמחר רב
בשלא היה בדעתו לאכול בבית שקידש ומאי דלמחר שמואל כשהיה בדעתו
לאכול בבית שקידש רב דלמחר ולא פלגי היינו ממקום למקום אחד
בית אבא דוקא נקט בירושלמי קידש בבית זה ונמלך לאכול בבית אחר
ויהיבב שלא יתלוך הירושלמי עם הש"ס. שמו. כחז בשם רב נטוראי
אבון בתפוצות מקד'ין בבית הכנסת ונותן לתוך עיניו לרפואה כדלמחר
ברכות (ד' מנ:) פסיעה נסה נוטלה אחד מת"ק מאור עיני רפואת
המדרא ליה בקידושא דבי שימשי ויבאי באבין העורר כתוב דהיינו רפואה
מאי למיעבד בקידוש כדבית: ידיו וין לא ילאו. וחייבין לברך
בביתם כשה"ג משום סיני מקום אכל משמע אם קידש בביתו על
שלהו סוכ' א"ל לברך על היין חוץ לסעודה אע"ג דסבר י"ל קדוש
שלא עשה' סעודה והוא עיך קידוש לסעודה א"כ אם הכדיל על קדושתו
פסור מלכך על היין כשנחך הסעודה אע"ג דים כדלהלן שלא במקום
סעודה לכ"ע והא ים לדחות דאיכא למימר דלא פטר אלא א"כ רואה
לשחות לפני המזון אלא חוץ המזון לא פטר דף ים להביא ראיא ממילך
למרבין (דף מנ.) דתנן בירך על היין שלפני המזון פסור אתה היין
שחמך המזון פי' שהיו רגילין לשחות אחר הכסודה לפני ברכת המזון
משמע דכ"ס פסור היין שנתן המזון שלא בא אלא לשחות אכילה שבמטי
ואפילו למ"ד הכס כממא יין שנתן המזון לא פטר יין לאחר המזון
היינו משום דלמין יין שכל לשחות פסור אתה היין הבא לשחות אכל יין
שלפני המזון שכל לשחות דפסור טפי כפי מודו דפסור אתה היין שנתן המזון
ועוד א"ל לר' לברך בחוץ המזון מאי קאמר יין שלפני המזון פסור אתה
באחר המזון חישק ליה דפסוריו ין שנתן המזון למ"ד הכס דפסור דוחק
למר בשלא שתיין חוץ הסעודה ואע"ג דתחא מוקי לה בשבתות וי"ט ובשעת
בקעת דס סעודה קאבע שמועתי על היין לה' כחיל נמי א"ל דעתו לשחות
אין בתוך המזון אלא נקט שבתות וי"ט דלא רגילות לקבוע סעודתו על
היין ותעד דביו"ט אם נמלך ואין בדעתו לשחות יין לא פסר משמע דהכל
כפי דעתו הילכך א"ל בירך על היין לפני המזון ודעתו לשחות בחוץ המזון
א"ל לברך אריי' על אכס ולא חוץ המזון בורא פרי הגפן אכל אם נמלך
א"ל פסור אתה לר' לברך אחרת ברכת מצי' שלם: אף

לשאלתו בשבת א"ל לדרך על היין שבתוך הסעודה שהרי פוסקו י
שלאפי' במזון פטר את היין שלאחר המזון ומוקי לה בנמרא

עין משפט
בר מצות

26 בו

סעי גרסינן שאמר משום ר' יהושע בן חנניה נהי"ק: הכי גרסינן משל דרבי יהושע ב"ר: וסלכתא כרבא. דקידושא וסדר אבדלהא דכי מדביל ברישא מיהוי עליה קדושת שבת כמשאוי: סר ומוזן בשמים ובכדלה. היכא דלאן לו אלף כוס אחד: על כמזון שהוא בתחלה. כיון דגמר סעודתו בסהולא חייבז ברישא ואין טעמיה על המלות: אכסא קמא. כשמהליל לשנות (ב) על המזון שבסעודה: וסדר בריך. בפס"ג אכסא דבסמ"ז כמו שאנו עושין בכל סעודה וסעודה וזשאר סעודות נשקין דלאו במזל"ס: לא הוי ידעיהו אי משקו לכו (ג) בתר כסא קמא אי לא ומש"ס בעיתו למיהדר וברוכי:

רשב"ם

ורבא אמר יהנ"ק. ס"ל כרב דמשוי מאור בן קידוש לסבילה שאין נסח צניינו של רבא לפתח הבדלה לקידוש שיהי מכתש כמו של זה הקידוש עושין קידוש ובדלה עושין קידוש (ד) קל וס"ל כשמשאל הבדלה קודם לקידוש ומיהו יין בראש כולן דתדיר קודם וס"ל בשרבו ירושל' י"ט שאל להיחב בהל"ס ר' יוחנן אמר יקנ"ה ר' הירשאל אמר ינה"ק ולוי אמר יהנ"ק מסתברא דלוי דאמר מעין שניהן וס"ל דהכא גרסי' [דמי] ולוי אמר יהנ"ק רבא אמר קנ"ה שכן דרך האמוראין רב ולוי ושמאל הבריים הם ורבה אמריהן: קני"ה ס"ל דקידוש קודם להבדלה כרב (ה) ולמה לוי רואה ולמר יין ברישא לו שג"כ אינו נראה שמדביל על היין שפתי עירוקי הבדלה מעל ברכת היין והרי עירוק הבדלה על חוקתו אלף על היין אבל קידוש אפי' על הסך יכול לקדש בדלקתן (ד' קו) הלכך קידוש ברישא וסדר מאור לפי שאנו רוצין לסמוך יין להבדלה והבדלה ע"כ לכסוף מהיה כשאר כל מו"ס והאי דלא מקדים יין מקמי מאור כשאר מו"ס שכתוב שח"כ ס"ה נראה על הקידוש ולא על הבדלה אבל במ"ס דעלמא דליפאקידוש מקדמי ליה: קנ"ה. ס"ל כרב דקידוש קודם להבדלה ורואה נמי לסמוך יין להבדלה ע"י מקידוש הלכך קידוש ברישא וסדר על סדר הבדלה של סדר כל מו"ס שדחי יין מאור והבדלה אי נמי רוצין להבדיל

בן קידוש להבדלה בכל היכולת: נקי"ה. קידוש קודם להבדלה כרב ויין נמי רואה לפתח הבדלה כמו שפירשתי הלכך נקי"ה נשינן ומאור משוי ברישא מקמי קידוש דהא כל מו"ס קודם להבדלה לפי שנהגו בו תחלה ה"ג קודם לקידוש שרי נהגו בו תחלה והרי א"ל לאומרו בין יין להבדלה כדין שאר מו"ס שהיין קדם לו כשכיל שחדיר דאם כן יש כאן הפסק בין יין להבדלה: פ"ג שאמר [משום] רבי יהושע בן חנניה נהי"ק. וסעמא דמשמש לקמן להבדלה קודם לקידוש והלכך על תחלה לפי שרואה ליתן יין סמוך להבדלה ולקידוש שניהן נתקנו ע"י היין אבל מאור אומרו בלא יין אם אין לו כוסא ה"ג משל דר' יהושע בן חנניה כו'. אייז יקנ"ה מאור שמתחיל לקדש יגמור כל הקידוש ויאמר יין שאם אין כאן קידוש אין כאן זמן אבל הבדלה אינה נורמת לומר זמן ורבה שריא לוי מה מנינו בכל מקום זמן לכסוף הכא נמי זמן לכסוף וטעמו של דבר ה' דומן ואמרו אפי' בשוק ועיקרו אינו על הכוס הלכך מותר לכסוף: והלכתא כרבא. דאמר יקנ"ה דקידושא וסדר הבדלה וכו' (ו) מדביל ברישא מיהוי דהוי עליה קדושת שבת כמשוי: רב סוגא בר יהודה איקלע לבי רבא. במזל"ס של חול: בריך אכשמים ברישא. כמנהג שלנו: א"ל. רב סוגא לרבא לאחר שגמר הבדלה וסא בין ב"ס כו' ולא פליגי לא גרסי': נר ומוזן בשמים ובכדלה. היכא דלאן לו אלף כוס אחד: זו דברי ר"מ. דהכי הוי הני סלוגמיהו דכ"ס וכו' דסח משמי' ר"מ: על המזון שהוא בתחלה. דכיון דגמר סעודתו בהוא מהיבז ברישא ואין מעבירין על שמות וא"ר יוחנן נהגו כו': רב יעקב בר אבא איקלע לבי רבא. שבת סא דאמרינן לקמיה כי משא לאבדלי כו' אלמא דמשיקרא שפודת שבת כיום היו אוליין: אכסא דברכתא. ברהמ"ז בריך עליה לכסוף כסא"ג כמו שאנו עושין. לא הוי ידעיהו אי משקו לכו בתר כסא קמא אי לא ובי ברכיה קמא לא כוס דעמיהו אכסא אכסא וס"ל כל חד בתחלת סעודתו ומש"ס בעיתו למיהדר וברוכי: קאי

רבה אמר יהנ"ק ולוי אמר קני"ה. רשב"ם מהפך הניסא משום דרב וסמאל ולוי הכרים היו ואין לריך להפך משום זה דגמרא נקם כל אותם שאומרים יין תחלה יקנ"ה ינה"ק והנ"ק ואחר כך אותם שאומרים קידוש ברישא קני"ה וינה"ק ואחר כך נר תחלה נקי"ה ונה"ק ומיהו בייראלי משמע כפירים רשב"ם: קני"ה. פירש רשב"ם דרואה לסמוך יין להבדלה משום דמקדשין על הפת ואין מדבלין על הפת ולפי מה שפירש ר"ח לקמן (דף קו:) דאין מקדשין על הפת יש לפרש שאם היה מרחק יין מן הבדלה יאמרו שאינו בא אלף כסא כל קידוש שהוא לכבוד יום טוב:

והלכתא כרבא. משום [אויק] אמוראין אינשיך לנסוק כרבא ולא משום אבי דקי"ל ר' (ב"ק דף ענ.) כפול גמרא כרבא לגבי חביו בר מיט"ל קנ"ס: ואמר רבי יוחנן נהגו העם כבית הלל. והשתא חוקי רבי יוחנן אכסא משנה אותה ואיכא למימר שכלאן יחד היה שנה אותה והי' שיהי בה דברי ר' מחיר כהניא והאי נהגולא הוי כסא"ג נהגו דכפרק ברתא דתענית (דף כו:) דמפרש דאורווי לא מורינן ואי עבדי לא מחזין בידיהן ז': בריך אכסא קמא. של קידוש ואכסא דברכתא של ברכת המזון והא דתנן ככילד יברכין (ד' מב.) בריך על היין שלפני המזון פסר יין שלאחר המזון היינו לאחר הסעודה וקודם ברכת המזון שהיו רגילים לשחות יין אחר הסעודה קודם ברכתא:

לא הוי ידעיהו אי משקי. פירש רשב"ם כי בברכי אכסא קמא לא ידעיהו אי יבדו לכו כסא אחריתא והוא כל חד בתחלת סעודה ולאיכא משמע שהיו מברכין נמי חוץ הסעודה וקשה דהא משמע שהיו עושין כי ריש גלותא כרבא דברך אכסא קמא ואכסא דברכתא ולא על כל כסא וזהו דוחק לומר שלא היו שוחים ברי ריש גלותא יין בחלוצ הסעודה לכך נראה לפרש שלא היו מברכין חוץ הסעודה כי היו יודעים שיחנו להם יין כל זמן אבל בברהמ"ז לא היה כוס כי אם נמכר והיו מסתפקים אם יניע להם לשחות ממנו: אכסא דעבדי בתלמודי דרב. פירש רשב"ם אפי' דשיעין מהכא דברכת המזון אכסא קמא שפודתא הוא מכל מקום לא צני לברוכי אחר יין שפסעיה מקמי דליברך ברכת המזון לפי דברהמ"ז פוטרוה דהשתא כרב ה' אחת מעין שלש שני כל שכן בשלש ברכות וסבי חיתא כה"ג ומיהו אין דבריהם הבאים של מחמת הסעודה אחר הסעודה פירוש וקודם ברכת המזון עשני ברכתא לפניהם ולאחריהם וכן תהינן וענבים בתוך הסעודה לרב ששת ולא מיפטרו כג' ברכות דברהמ"ז ורש"י פי' בתפוצה דלריך לברך אחריו כמו חמין וענבים לרב ששת ואין נראה דהא מסקינן התם אחר רב פסא הלכתא דבריהם הבאים של מחמת הסעודה בתוך הסעודה עטונין ברפא לפניהם ולא לאחריהם לאחר הסעודה שני בין לפניהם בין לאחריהם והיינו דלא כרב ששת ופ"ג דרש"י פירש התם לאחר הסעודה כזמור

זה ק"ו דהא פסקין בברכות (דף מח:) דבריהם הבאים של מחמת הסעודה אחר הסעודה פירוש וקודם ברכת המזון עשני ברכתא לפניהם ולאחריהם וכן תהינן וענבים בתוך הסעודה לרב ששת ולא מיפטרו כג' ברכות דברהמ"ז ורש"י פי' בתפוצה דלריך לברך אחריו כמו חמין וענבים לרב ששת ואין נראה דהא מסקינן התם אחר רב פסא הלכתא דבריהם הבאים של מחמת הסעודה בתוך הסעודה עטונין ברפא לפניהם ולא לאחריהם לאחר הסעודה שני בין לפניהם בין לאחריהם והיינו דלא כרב ששת ופ"ג דרש"י פירש התם לאחר הסעודה כזמור

מז
א מיימן פכ"ס
מהלכות שבת
הלכה כב
סוג פסין כס
טוב"ע א"ה
סמ"ח חע
סע"ף א
י
ב מיימן שס
הלכה יב וכו'
וכמו שס
טוב"ע א"ה
סמ"ח רע
סע"ף א כג

מסורת
הש"ס

אכסא ד' נב
ב שס א
ג אכסא נב
ס"פ ברכות
[פ"ה]

ד חיינ' פ"ג
ה [שירוקינ]
ו קידושין
ז [ש"ע חוס']
ח ברכת נב
ט [הס]
יחוסא
כ"ה טו ד"ס
וכי'

הגהות
הב"ח

(א) גני דרבי
עבדין דפס'
מיימי'
(ב) רש"י ד"ה
אכסא קמא
כמחמת
בכיות הס"ד
והפס' נהיך
(ג) ד"ה אכסא
ידעיהו א'
משקי יב תי
בתר כסא קמא
אי לא וכו'
כברית אהא
ד' אכסא אחריתא
וה"ל כן כוס
כתחנת סעודה
ומש"ס בעיתו
מיהדר
וברוכי:
(ד) רשב"ם
ד"ה ורבה
אמר ופי'
הקידוש והוא
קודם חמור
להבדלה:
(ה) ד"ה קני"ה
וכי' ברהמ"ז
אינו רואה וכו'
ומהמקום להבדלה
מברכת היין
כל"ל ותיבת
ולמה ותי' פל
נמחק:
(ו) ד"ס
והלכתא וכו'
דכי מבדיל:

קאי

ערבי פסחים

פרק עשירי

פסחים

קד 207

עין משפט
ער מצות

הוא מר לא שם אחר. (ב) [כולן] ארבע: מעין חתימה. ולא ממנינא
הוא: ה"י י"ט שחל להיות אחר השבת. דבעי למחמס המבדיל בין
קודש לקודש: ה"ג מ"ד מעין חתימתן סמוך לחתימתן בעי למימר
בין קדושת שבת לקדושת י"ט כו': האמורות בתורה. כמו סך

והא מר לא תלתא אומר ולא שבע אומר א"ל
איברא בין יום השביעי לששת ימי המעשה
מעין חתימה היא ואמר רב יהודה אומר שמואל
המבדיל צריך שיאמר מעין חתימה סמוך
לחתימתו ופומבדיתאי אמרי מעין פתיחתן
סמוך לחתימתן מאי בינייהו איכא בינייהו
יום טוב שחל להיות אחר השבת דחתימין
בין קודש לקודש מ"ד מעין פתיחתן (א) סמוך
לחתימתן לא בעי למימר בין קדושת שבת
לקדושת י"ט הברלה ומ"ד מעין חתימתן
סמוך לחתימתן בעי למימר בין קדושת שבת
לקדושת יום טוב הברלה גופא א"ר אלעזר
א"ר אושעיא הפוחת לא יפחות משלש
והמוסיף לא יוסיף על שבע מיתיבי אומר

הבדלות במוצאי שבתות ובמוצאי ימים
טובים ובמוצאי יום הכפורים ובמוצאי י"ט
ובמוצאי י"ט לחולו של מועד אבל לא במוצאי
יום טוב לשבת הרגיל אומר הרבה ושאינו
רגיל אומר אחת תנאי היא דא"ר יוחנן בן
של של מאן ניהו בנן של קדושים רבי מנחם
בר סימאי ג' ואמאי קרי ליה בנן של קדושים
דלא איסתכל בצורתא דזוזא שלח ליה רב
שמואל בר אידי חנניא אחי אומר אחת ולית
הלכתא כוותיה א"ר יהושע בן לוי המבדיל
צריך שיאמר מעין הבדלות האמורות בתורה
מיתיבי סדר הבדלות היאך אומר המבדיל בין
קודש לחול בין אור לחושך בין ישראל לעמים
ובין יום השביעי לששת ימי המעשה בין טמא
לטהור בין ה"י לחרבה בין מים העליונים
למים התחתונים בין כהנים ללוים וישראלים
וחותם בסדר בראשית ואחרים אומרים ביוצר
בראשית ר' יוסי בר' יהודה אומ' חותם מקדש

רשב"ם

הוא מר לא שם אחר ולא שבע אומר.
דארבעה אומר ומה ר' אחא חס לתפוס
אחא חמוש דייק בנ"ה וכן לרבות באת
סיה לך לומר כל שבע איברא. באת:
מעי החתימה. ולחו ממנינא הוא:
חתימה. סוף הכרעה חותם בברוך:
פתיחתן. התחלתן: ומאי בינייהו. דהא
ברכה הבדלה מעין פתיחתן ומעין
חתימתן איכא וכן רוב ברכות: י"ט
שחל להיות אחר השבת. דבעי למיחמס
בין קודש לקודש: ה"ג מחל דלומר מעין
חתימתן סמוך לחתימתן בעי למימר
בין קדושת שבת לקדושת יום טוב
הבדלה והכי עבדינן לחשוקי נפשינן
משנוניתא: אבל לא במוצאי י"ט לשבת.
דאפרגוס יוצא והמלך נכנס ה"י דרך
לילות האחרים שהכל נמשכין אחר
שולך: הרגיל שצריך בנן: מומר אחר.
קשיה לרבי הנהגה דלומר לא יפחות
משלש: ה"ג תנאי היא דלומר ר' יוחנן
בנן של קדושים כו'. והיינו תנאי כנן
של קדושים שהוא תנאי ונהגו העם.
הנאים שהיו בימיו נהלקו עליו ועושין
העם על פייהו הרי תנאי אחר: רבי מנחם
בר רבי סימאי. ואמרי' במס' ע"ז פ"ר
ר' ישמעאל (ד"ג) אמאי קרי ליה בנן
של קדושים משום דלא איסתכל בצורתא
דזוזא: ולית הלכתא כוותיה. גמרא
קאמר ליה: האמורות בתורה. כגון סך
דלקמן: סדר הבדלות. היינו שבע
הבדלות אף על גב דליכא שמונה בין
יום השביעי לשבת ימי המעשה לא
חשיב דממין חתימה היא: וחזתם
בסדר בראשית. ברוך שורף בראשית

וכבר לא תלתא אומר ולא שבע אומר. ומסתמא לא ג' או ו' היקנו
כנגד שום דבר שלא לפחות או להוסיף כדאמר בהתכלת (ד' לז.)
לא יפחות מו' כנגד ו' רקיעים והמוסיף לא יוסיף על י"ג כנגד ו'
רקיעים וששה ארורים: מאי בינייהו. דרוב הברכות הפתיחה
והחתימה מעין אחד: בעי למימר

בין קדושת שבת לקדושת י"ט הבדלה.
שאל רבי אפרים את ר"ת למה נהגו
העולם להוסיף ולומר וחת יום השביעי
מששת ימי המעשה קדשת הבדלה וקדשת
מעין פתיחה וצ"ל מעין חתימה והשכיב
לו ר"ת משום חובת היום הארבע כדו
לומר פסח אחת מעין ו' הבדלה. בין
קודש לחול אחד. בין חור לחשך כ'. בין
ישראל לעמים ג'. בין יום השביעי לשבת
ימי המעשה ד'. בין קדושת שבת לקדוש
י"ט הבדלה. פירוש שבי"ט שרי מידי
דלכול נפש. וחת יום השביעי מששת ימי
המעשה קדשת היינו חולו של מועד דשרי
דבר האבוד ובשבת אסור. זה חלוק
שבת מ"ט והיא הבדלה אחת הרי ה'.
הבדלה וקדשת את עמך ישראל בקדשתך
שתי הבדלות בין כהנים ללוים וישראלים
ו' והיו מעין חתימה דבין קדש לקדש:
מיתיבי חומרים הבדלות כו'. הוה
מאי לחמויי מרבי יסודה
הנשיא דלשיל אלף דנפח ליה למישך
מבריייתא: דל"א מסתכל בצורתא
דזוזא. ארבי מנחם קרי דלומר במועד
קטן בפ' בתרא (ד' כה:) כי קא מחא
נפשיה דר' מנחם בר רבי סימאי חישגו
כל זלמניא והוי למיחלליה פי' חנקוס
בלא לורה ותולה קדושתו בלבו שגס
אביו היה קדוש: בין יום השביעי לשבת
ימי המעשה מעין חתימה היא. ה"ג
הוה מאי למישך הא לא כתיבא והא

דלא קתני לה נכסף פי' רשב"ם דשגס
אחר ג' הבדלות דכשאינו אומר רק ג'
הבדלות הויא סמוך לחתימה וז"ל לרבי
יוסי ברבי יהודה ולרב דחתימו מקדש
ישראל הכי הויא מעין חתימה אדרבה
כהנים ולוים וישראלים הוי ספי מעין
חתימה וז"ל דבין יום השביעי לשבת
ימי המעשה הוי ספיר מעין חתימה
שקדשו הקב"ה במלכותו ונתן לו את
השבת אבל כהנים ולוים וישראלים לא
הוזכר ישראל אלף להקל שקלים בקדושתן
מכהנים ולוים ולא הוי מעין חתימה:
ולית

ישראל ואם איתא הא בין הים לחרבה לא כתיב' ביה הבדלה סמי מבאן בין
הים לחרבה אי הכי בין יום השביעי לששת ימי המעשה גמי מעין חתימה
הוא בצד חדא וליכא שבע אמרי כהנים ליום וישראלים תרי מילי נינהו בין
לוים לישראלים דכתיב (דנניס ו') בעת ההיא הבדיל ה' את שכמ הלוי בין
הכהנים ללוים דכתי' (ד"ה אג) בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו
קדש קדשים מהתם מאי חתים רב אמר מקדש ישראל ושמואל אמר
המבדיל בין קודש לחול לייס עלה אבוי ואיתימא רב יוסף אהא דרב תנא
משמיה דרבי יהושע בן חנניא כל החותם מקדש ישראל והמבדיל בין
קודש לחול מאריכין לו ימיו ושנותיו

ישראל ואם איתא הא בין הים לחרבה לא כתיב' ביה הבדלה סמי מבאן בין
הים לחרבה אי הכי בין יום השביעי לששת ימי המעשה גמי מעין חתימה
הוא בצד חדא וליכא שבע אמרי כהנים ליום וישראלים תרי מילי נינהו בין
לוים לישראלים דכתיב (דנניס ו') בעת ההיא הבדיל ה' את שכמ הלוי בין
הכהנים ללוים דכתי' (ד"ה אג) בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו
קדש קדשים מהתם מאי חתים רב אמר מקדש ישראל ושמואל אמר
המבדיל בין קודש לחול לייס עלה אבוי ואיתימא רב יוסף אהא דרב תנא
משמיה דרבי יהושע בן חנניא כל החותם מקדש ישראל והמבדיל בין
קודש לחול מאריכין לו ימיו ושנותיו

ישראל ואם איתא הא בין הים לחרבה לא כתיב' ביה הבדלה סמי מבאן בין
הים לחרבה אי הכי בין יום השביעי לששת ימי המעשה גמי מעין חתימה
הוא בצד חדא וליכא שבע אמרי כהנים ליום וישראלים תרי מילי נינהו בין
לוים לישראלים דכתיב (דנניס ו') בעת ההיא הבדיל ה' את שכמ הלוי בין
הכהנים ללוים דכתי' (ד"ה אג) בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו
קדש קדשים מהתם מאי חתים רב אמר מקדש ישראל ושמואל אמר
המבדיל בין קודש לחול לייס עלה אבוי ואיתימא רב יוסף אהא דרב תנא
משמיה דרבי יהושע בן חנניא כל החותם מקדש ישראל והמבדיל בין
קודש לחול מאריכין לו ימיו ושנותיו

ישראל ואם איתא הא בין הים לחרבה לא כתיב' ביה הבדלה סמי מבאן בין
הים לחרבה אי הכי בין יום השביעי לששת ימי המעשה גמי מעין חתימה
הוא בצד חדא וליכא שבע אמרי כהנים ליום וישראלים תרי מילי נינהו בין
לוים לישראלים דכתיב (דנניס ו') בעת ההיא הבדיל ה' את שכמ הלוי בין
הכהנים ללוים דכתי' (ד"ה אג) בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו
קדש קדשים מהתם מאי חתים רב אמר מקדש ישראל ושמואל אמר
המבדיל בין קודש לחול לייס עלה אבוי ואיתימא רב יוסף אהא דרב תנא
משמיה דרבי יהושע בן חנניא כל החותם מקדש ישראל והמבדיל בין
קודש לחול מאריכין לו ימיו ושנותיו

ישראל ואם איתא הא בין הים לחרבה לא כתיב' ביה הבדלה סמי מבאן בין
הים לחרבה אי הכי בין יום השביעי לששת ימי המעשה גמי מעין חתימה
הוא בצד חדא וליכא שבע אמרי כהנים ליום וישראלים תרי מילי נינהו בין
לוים לישראלים דכתיב (דנניס ו') בעת ההיא הבדיל ה' את שכמ הלוי בין
הכהנים ללוים דכתי' (ד"ה אג) בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו
קדש קדשים מהתם מאי חתים רב אמר מקדש ישראל ושמואל אמר
המבדיל בין קודש לחול לייס עלה אבוי ואיתימא רב יוסף אהא דרב תנא
משמיה דרבי יהושע בן חנניא כל החותם מקדש ישראל והמבדיל בין
קודש לחול מאריכין לו ימיו ושנותיו

ישראל ואם איתא הא בין הים לחרבה לא כתיב' ביה הבדלה סמי מבאן בין
הים לחרבה אי הכי בין יום השביעי לששת ימי המעשה גמי מעין חתימה
הוא בצד חדא וליכא שבע אמרי כהנים ליום וישראלים תרי מילי נינהו בין
לוים לישראלים דכתיב (דנניס ו') בעת ההיא הבדיל ה' את שכמ הלוי בין
הכהנים ללוים דכתי' (ד"ה אג) בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו
קדש קדשים מהתם מאי חתים רב אמר מקדש ישראל ושמואל אמר
המבדיל בין קודש לחול לייס עלה אבוי ואיתימא רב יוסף אהא דרב תנא
משמיה דרבי יהושע בן חנניא כל החותם מקדש ישראל והמבדיל בין
קודש לחול מאריכין לו ימיו ושנותיו

ישראל ואם איתא הא בין הים לחרבה לא כתיב' ביה הבדלה סמי מבאן בין
הים לחרבה אי הכי בין יום השביעי לששת ימי המעשה גמי מעין חתימה
הוא בצד חדא וליכא שבע אמרי כהנים ליום וישראלים תרי מילי נינהו בין
לוים לישראלים דכתיב (דנניס ו') בעת ההיא הבדיל ה' את שכמ הלוי בין
הכהנים ללוים דכתי' (ד"ה אג) בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו
קדש קדשים מהתם מאי חתים רב אמר מקדש ישראל ושמואל אמר
המבדיל בין קודש לחול לייס עלה אבוי ואיתימא רב יוסף אהא דרב תנא
משמיה דרבי יהושע בן חנניא כל החותם מקדש ישראל והמבדיל בין
קודש לחול מאריכין לו ימיו ושנותיו

כב
א מיינן פ"ס
מהלכות שבת
הלכה ג
סור ח"ט פ'
ר"מ

מסורת
הש"ס

[תוספתא]
דברכות פ"ט
ב ע"ז דף ג.
ג [פני]
הרשב"ם לא
היה הגירסא
סך ואמאי וס'
עד דוואל
ד [בין קודש]
לקדש סג

דבריהם

הנהגה
הב"ח

(א) גמי אומר
מעין פתיחה
סמוך לחתימה
כל' וכן ככל
העמוד:
(ב) רש"י ד"ס
והא מר לא
שלא אומר כי
דארכא איכא
הס"ד ומית
כ"ז נפסק

וירקיעים. לסעודתו: בשבת. לשם שבת: לא זריכותו. להפסוק בעקירת שלחן כדי להכניס בין סעודת חול לסעודת שבת: דשבת היא קבעה נפשה. לסעודה דמחר שהיא חסרת עלינו לאכול מעתה בלא קידוש אין לך הפסק גדול מזה: מעמלה. סעודת שבת חשיבה ונבדלת מסעודת חול ודי לכס כפריה מפה וקידוש: כסם שקובעת למעשר. פירוש אכילת עראי דשבת חשבי אותה קבע למעשר במסכת ביצה (דף לז:) משום דהוי עונג אפילו סעודת כל שהו דירדה קבע הוא ואין אוכלין בשבת אפילו עראי מתבואה (*) שלא נגמרה מלאכה למעשר א"כ עיבר מערב שבת: קובעת לקידוש. שאסור לעשים עד שיקדם אלמא משחשיכה היא חסובה אכילת שבת מהימיה: כך קובעת להבדלה. כי יצאה קובעת להבדלה שאם יושבין עד השלחן והשיבה במזמורי שבת אסור לאכול עד שיבדילו ואף ע"פ שלא הפסיקו סעודתו (ב) פורס מפה ומבדיל שיזאת שבת חסרתן לאכילה וקובעתן להבדלה: הבדלה אינה קובעת. דכיון שחתחיל בשבת שלא שבת מצעוד יום זהו כבוד שבת שיהא גומר סעודתו אף לאחר שהחשיך ולאחר שנמר סעודתו יבדיל: והני מילי. דהבדלה אינה קובעת להפסוק סעודה אבל להתחילי לא מתחליין: והני מילי. דלא מפסיקי לאכילה אבל לשתייה לאו דבר חשוב הוא ומפסיקי ומבדיל: ולא אמרן. אתחילי לא אלא חמרא וסוכרא אבל מים לית לן בה: לא קפדי אמאי. קמי הבדלה אבל קמי קידושא קפדי משום כבוד שבת והכי הילכח ושמינתי נמי שאם היו סועדים בשבת והחשיך גומרין כל סעודתן ומזמורין ואחר כך מבדילין: ומבדיל והולך כל השבת כולו. **ער רביעי בשבת דלקמן:** הזכרה בצרכתן המזון. ראה והכללין וי"א ויעלה ויבא: שבת ויום טוב. הימים ולא הלילות: אין בהן קדושה **על פסח.** כי אם בורא פרי הנטן לבד: דלי לא קתני. דתנא לא ב"א להורות למ דין חרם הפושע ולא שאירע לו מקרה ולא קיום דברי חכמים: פסח יתחיל לילה. אם אין לו יין הרבה לשערה או עניי גדלים יבאם עד היום: **קידוש** 1

וְשֵׁשׁ מִינֵה אֹמֵרִים שְׁנֵי קְדוּשׁוֹת שֶׁ
 בְּיוֹם אֶחָד. הַיֵּכָא דְלִית לִיה אֶלָּא כּוּם
 אֶחָד כִּי הֵכָא חָפ ע"ג דְּחָמֵר לֵעִיל
 (דָּק קב:) אִין אֹמֵרִים שְׁנֵי קְדוּשׁוֹת
 עַל כּוּם אֶחָד הַיֵּכָא דְלִית לִיה שְׁאִין
 בְּדִמְתָּרִינֵן לֵעִיל: וְשֵׁשׁ מִינֵה ב"ש
 הֵיךְ וְאֵלִיבֵא דְרַבִּי יְהוּדָה. דְּחָמֵר לֵעִיל
 מֵאִוָּר וְאֵחָד כ"ש מִיֵּהוּדָה לְבָנֵה
 בְּרִישָׁא בְּשִׁמְם אֹמֵרֵי כ"ח וְהָא
 לֵיכָא לְמִימֵר ר"מ וְאֵלִיבֵא דְכ"ה
 בְּדִחְמֵר לֵעִיל וּב"ה אֹמֵרִים נִר
 צְבֻשִׁמִּים מוֹזֵן וְהַדְלָה וְעַיִן רַבָּא ז'
 דְּבִרִי ר"מ הוּא דִּלֵּי פְרִינֵן בְּבִרְכּוֹ
 שְׁרָק אִלּוּ דְּבָרִים (דָּק נב.) וּמִשְׁנֵי לֹא
 פ"ד מִדְּקָתִי וּמִשְׁלֵלֵן לְאַחֵר הַמוֹזֵן
 מֵאִין שְׁמַעַת לִיה דְּלִית לִיה הֵי אִי שְׁבִירָא
 דְּמוֹזֵן בְּרִישָׁא ר' יְהוּדָה בְּדִחְמֵר לֵעִיל
 רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר לֹא נִחְלָקוּ ב"ש וּב"ה
 עַל הַמוֹזֵן שְׁבִתְחָלָה וְעַל הַדְלָה
 שְׁבִתְסוּף כו' אֶלְמָא ר' יְהוּדָה הֵיךְ
 וְאֵלִיבֵא דְכ"ש דְּלִילוּ לִר"מ מִי תִנָּה
 לֵה מִשְׁלֵלֵן לְאַחֵר הַמוֹזֵן דְּלִדְרִידִיה
 מֵאִוָּר בְּרִישָׁא בִּין לִב"ש כִּי לִב"ש
 לֹא מִיֵּהוּדָה אִלּוּן ז' דְּבִרְכּוֹ מִיֵּהוּדָה

३६

כל שפסח כדאמרן לעיל עד יום רביעי פירומא. שכן שיעורם
 פלסון לעז ברוי"ט ותאני. שכן תאניס: ואסני. שכן תותיס:
 שוכר. שכן תמרים: בר תליסר מגני. שנתנו מים על התמרים
 ואחר כצבו נתן על תמרים אחרים וכן הביא תמרים עד י"ג
 פעמים: מייסרן ומפייס. מלערין

(ב) ובשעת שהיה מפייסין סן כלומר
 עובדי סן ורחיו לומר עליון קידוש
 והבדלה: אדור ברבים. נדר שאין
 לו הפרה: מי זורין. מי משרת
 הפסח: שרי ליה אבא. התחלת
 לעשות שכן ולהשתכר בו (ג) מערב
 לקר הוא יסע בעיניך ומקדש אתה
 עליו: כוס של ברכה. ברכת המזון:
 מעטמה אין בכל שהוא. אותה
 טעמה שאלו המזון המזכר לך
 שיטעם (ד) בכל שהוא: מנחה
 גדולה. ז (משפט) שעות ומחלה
 למעלה זמן הקרבת תמיד כשאתה
 בא להקדימו: ומשום פסח. שמה
 יסב בסעודה וימנע ויפסע מעשות
 פסח:

רשב"ם

כל השבת כולה. כדאמרן לעיל עד
 יום רביעי והכי קר"ל כרבא דאמר
 ששם מקדש ואם שבת ולא קידש
 מקדש לומר כל היום כולו יבן טעם
 מבדיל ואם לא הבדיל מבדיל והולך
 עד יום רביעי: וכן שוות. לן משונה
 שלא אכל וקרא אלו (בבב"ל ו):
 שחר מדינה. אין יין אחר בעיר
 שואח כי אם שכן הלך מבדילין
 בו וכן הלכה אכל מים לא יאקרו חמר
 מדינה ואין מבדילין על המים אפילו
 שיכא דליכא שכן ויין: שמת מנה
 תלת ג' דברים כסדרי הבדלה ואף
 על נב דשמיני מנה דמבדילין על
 חמר מדינה אף ע"פ שאינו יין לא
 ישיב דלא יאירי אלא בסדר הבדלה
 אי נמי מילתא דפשיטא הוא דכיון
 דאין יין אחר בעיר טוב לו שיבדיל
 על השכר משלא יבדיל כלל: מהו
 לקדוש אשיכרא. במקום שאין יין:
 פירומא. שכן שיעורין: תאניס. שכן
 תאניס: ואסני. שששין שכן מפרי
 שנה כנון תותין והללו חסובין יותר
 ששחם שכן שלהם שהיה של תמרים:
 אכל אבדולין מבדילין. אליכא דרב:
 תליסר מגני. שנתן המים על התמרים
 ואחר כך נותן על תמרים אחרים
 וכן הביא אחרים עד שלשה עשר
 פעמים ומגני נראה שהוא לשון אשר
 מנן לך בידך (בראשית יד) ומתרגמי'
 ומסר והוא לשון מסר כך השיכרא
 שיה כותש ג"כ ומשכר התמרים חדשים
 שלשה עשר פעמים: צעריה. לשלול
 ותמרים משלשין כדאמרין בכתובות
 (דף י'): מייסרן ומפייס. בתמיה וכי מי
 זורין. מי משרת פסח: תיהו שקיותיה שיכרא. עני יהיה שלא יוכל לקנות יין מדה כנגד מדה: מקדש אשיכרא. ואע"פ שהיה יין
 בעירו וטעמו משום דהכיב ליה כדאמר לשלל זמנין דהכיבא ליה רישתא מקדש אריפתא: שרי ליה אבא. התחיל לעשות שכן ולהשתכר
 בו ויפסע בעיניך ומקדש אתה עליו: ואין מבדילין. ברכת המזון כדמפרש לקמן: כוס של ברכה. ברכת המזון: ה"מ. דלא קבע עליה
 אכל קבע עליה ליה לן בה לא גרסינן כלל: מעטמה יין כל שהוא. אותה טעמה שאלו המזון המזכר לך נריך שיטעם אותה טעמה די בכל
 שהו: וטעם מלא לוגמא יאל ואם לאו לא יאל. והכי הילכתא והוא שלא טעם אחד מכל המסובין אכל טעם אחד מהם יאלו כולן ידו
 שיבתו ואע"פ שלא טעמו: אחר רב נחתן בר יצחק אלא תנינא ליה. להביא חתימת משמיה דרב גידול (דמגרס) אכל איני מזכיר כן הוא
 שמה גידול בר מנשא או גידול דמן רש: מנה גדולה. משש שעות ומחלה ולמעלה דהיינו זמן עשיית תמיד הערב כשאתה בא להקדימו
 ענין בערב הפסח שחל להיות בש"ס ששעה בשש ומחלה והפסח אחריו כדאמרין בתמיד נשחט (דף נה). ומשום פסח. שמה יבן
 בסעודה ויפסע מעשות פסח:

אמר רבא הילכתא טעם מקדש. וכן הלכה אמרימר מחמי
 לה כו'. בסוף מילתיה גרסינן מבדיל והולך כל היום כולו
 דאי לא הכי היינו לישנא קמא והלכה כלישנא קמא דמבדיל עד
 רביעי בשבת כדאמר רבי חייה לעיל ובתשעה באב שחל להיות בשבת

שבת נמי רגילין להבדיל אחר התענית
 וכן בסדר דרב עמרם: וישמע' מנה
 מבדיל כל השבת כולו. לא שמיני מנה
 אלא כל היום אלא נקט הכי משום
 להלכה כן: אדורך ברבים כו'.
 דקסבר דברביס אין לו הפרה ואין
 הלכה כן אלא דוקא על דעת רבים אין
 לו הפרה ובמקום אחר מפורש (גיטין
 דף לו.) : אם טעם מלא לוגמא יאל.
 וכדמפרש בימא (דף פ.) כל שאילו
 משלקו ללך אחר יראה כחלל לוגמיו
 והיו פחות מרביעית כדאמרין התם
 אכל מלא לוגמיו חמרי' התם דהוי יותר
 מרביעית וגרסה שהוא רוב רביעית
 דאמרין' לקמן והוא דשחט רובא דכסא
 ודוקא לאדם בינוני אכל לעז מלך
 הכסן כפי טפי כדאמרין התם ח:
 סמוך למנחה. תימה אחרי קרי ליה
 מנחה דמי משום דמנחה היתה
 קריבה בין הערבים הלא גם בסדר קריב'
 מנחה תציתין ומנחת תמיד ו"ל כשחר
 יב שם אחר תפלת שחרית ועוד דאמרין
 כ"פ' דברכות (ד' ו') הוי והר בתפלת
 מנחה שאף חליוה לא נענה אלא בתפלת
 מנחה ושחט בשעת הקרבת מנחה נענה
 ולכן קרי ליה תפלת מנחה שאף היה
 שעת רלון י:

כולו בעא מיניה (א) רב הונא מרב חסדא מהו לקדושי אשיכרא אמר
 השתאומה פירומא ותאני ואסני דבעאי מיניה מרב ורב מרבי חייה ורבי
 חייה מרבי ולא פשט ליה שיכרא מיבעיא סבור מינה קדושי הוא דלא
 מקדשין עילויה אבל אבדולין מבדילין אמר להו רב חסדא הכי אמר רב
 בשם שאין מקדשין עליו כך אין מבדילין עליו איתמר נמי אמר רב תחליף
 בר אבימי אמר שמואל בשם שאין מקדשין עליו כך אין מבדילין עליו לוי
 שדר ליה לרבי שיכרא בר תליסר מגני טעמיה הוה בסים טובא אמר כגון
 זה ראוי לקדש עליו ולומר עליו כל שירות ותושבחות שבעולם בליליא
 צעריה אמר י"מ מייסרן ומפייס א"ר יוסף אדור ברבים דלא אישתי שיכרא
 אמר רבא אישתי מי זורין ולא אישתי שיכרא ואמר רבא תיהו שקיותיה
 שיכרא מאן דמקדש אשיכרא רב אשכחי רב הונא דקדיש אשיכרא אל'
 שרי אבא למיקני איסתרי משיכרא ת"ר אין מקדשין אלא על היין ואין
 מברכין אלא על היין אמו אשיכרא ואמאי לא מברכין עליהו שהכל נהיה
 בדברו אמר אביי הכי קאמר אין אומרים הכא כוס של ברכה לברך אלא
 על היין ת"ר אין מקדשין על השכר משום רבי אלעזר בר ר"ש אמרו
 מקדשין מפעיסת יין כל שהוא רבי יוסי בר יהודה אומר מלא לוגמא אמר
 רב הונא אמר רב וכן תני רב גידול דמן גרש' המקדש וטעם מלא לוגמא
 יצא ואם לאו לא יצא אמר רב נחמן בר יצחק אגא תנינא לה לא גידול בר
 מנשיא ולא גידול בר מניזמי אלא גידול סתמא למאי נפקא מינה למיכרא
 דידיה אדיריה: סמוך למנחה: איבעיא להו סמוך למנחה גדולה תנן או
 דילמא סמוך למנחה קטנה תנן סמוך למנחה גדולה תנן ומשום פסח
 דילמא אתי למימשך

ואתי
 מי
 זורין.
 מי
 משרת
 פסח:
 תיהו
 שקיותיה
 שיכרא.
 עני
 יהיה
 שלא
 יוכל
 לקנות
 יין
 מדה
 כנגד
 מדה:
 מקדש
 אשיכרא.
 ואע"פ
 שהיה
 יין
 בעירו
 וטעמו
 משום
 דהכיב
 ליה
 כדאמר
 לשלל
 זמנין
 דהכיבא
 ליה
 רישתא
 מקדש
 אריפתא:
 שרי
 ליה
 אבא.
 התחיל
 לעשות
 שכן
 ולהשתכר
 בו
 ויפסע
 בעיניך
 ומקדש
 אתה
 עליו:
 ואין
 מבדילין.
 ברכת
 המזון
 כדמפרש
 לקמן:
 כוס
 של
 ברכה.
 ברכת
 המזון:
 ה"מ.
 דלא
 קבע
 עליה
 אכל
 קבע
 עליה
 ליה
 לן
 בה
 לא
 גרסינן
 כלל:
 מעטמה
 יין
 כל
 שהוא.
 אותה
 טעמה
 שאלו
 המזון
 המזכר
 לך
 נריך
 שיטעם
 אותה
 טעמה
 די
 בכל
 שהו:
 וטעם
 מלא
 לוגמא
 יאל
 ואם
 לאו
 לא
 יאל.
 והכי
 הילכתא
 והוא
 שלא
 טעם
 אחד
 מכל
 המסובין
 אכל
 טעם
 אחד
 מהם
 יאלו
 כולן
 ידו
 שיבתו
 ואע"פ
 שלא
 טעמו:
 אחר
 רב
 נחתן
 בר
 יצחק
 אלא
 תנינא
 ליה.
 להביא
 חתימת
 משמיה
 דרב
 גידול
 (דמגרס)
 אכל
 איני
 מזכיר
 כן
 הוא
 שמה
 גידול
 בר
 מנשא
 או
 גידול
 דמן
 רש:
 מנה
 גדולה.
 משש
 שעות
 ומחלה
 ולמעלה
 דהיינו
 זמן
 עשיית
 תמיד
 הערב
 כשאתה
 בא
 להקדימו
 ענין
 בערב
 הפסח
 שחל
 להיות
 בש"ס
 ששעה
 בשש
 ומחלה
 והפסח
 אחריו
 כדאמרין
 בתמיד
 נשחט
 (דף
 נה).
 ומשום
 פסח.
 שמה
 יבן
 בסעודה
 ויפסע
 מעשות
 פסח:

פר
 ח מיי ס"ו
 מ"ה ברכות
 וס"ד מהלכות
 שבת הל' י'
 ס"ג עין כפ
 ע"ש פ"א ח"מ
 ס"ט קטק
 ס"ב ד וס'
 רעב ס"ק ט
 וס"ג ר"ו
 פ"ק ב
 מה
 ב מיי פכ"ט
 מהלכות שבת
 ס"ב ו
 ע"ש פ"א ח"מ
 ס"ו קל ע"ג
 וס"י רע"א
 ס"ק י"ג

מסירת

הש"ס

א [לעיל קי.]
 ב כ"א מיימר
 ג [ע' תוס']
 ד כ"ב ו: ד"ס
 ה [ע' יטק']
 ו [לעיל קס:]
 ז [ע' תוס']
 ח שבת ט:
 ט ד"ה למחל ומר
 י גרסאם הבא
 יא לעיס כלום
 יב עירובין
 יג דף ט:
 יד מ"ש שעות
 יה כ"א גמ'
 יז הכ"ס
 יח [וע' תוס']
 יט עירובין עט:
 כ ד"ה אם תוס'
 כא יוצא פ.
 כב ד"ה הכי ותר
 כג שבת עו:
 כד ד"ה ויעמוד
 כה פ"ק מ"מסנ
 כו דלעיל ג.
 כז [וכדגורלס]
 כח דף מא עמוד
 כט דפוס פראג
 לו כתב בוס'
 לו ונקדחת ונת
 לו התפסח מנחם
 לו מפני שששם
 לו פשיטת מייסר
 לו שוכר מאלס
 לו סרלאן חסא
 לו חזו שכתב
 לו לכות היום
 לו ומתרגמי'
 לו למחל יוצא
 לו עכ"ל
 לו יא פ"י מסיר
 לו סדפת כמו
 לו ספסית כסא
 לו כדבריהם רכס
 לו וס"א שחוק
 לו ופסחה בני
 לו אדם לכתחו
 לו ואתר כן שאל
 לו מלשון הסמים
 לו מורכב ערוך
 לו ערך מ"ס פגרה
 לו מייסרן ומפייס

אלא וי אחרת מספר סעיד. והא דאמר ר' צ' פיד מנכרין (ד' לה) דחמרא סעיד ומשחמ מפרש הכס דמובא גריר סורחא סעיד : **רב** שח הוה יתיב בנפתיא. לאו דוקא אלא שומר ע'מו מלאכול או נמי היה מקבל עליו ממש חפנית כדי שיהא נוכח ונוהר מלאכול

צימיו הוֹאִיל וּמִיתָסְרָא בִּכְן : לֹא רַב
 שֶׁשֶׁת חִיסְתָּנִים. מַעֲוֵג הִיא וְהִי הוּא
 מַעֲשֵׂה מִלְפָּרָא לֹא מִלְ לְמִיטְסָה מִלָּה
 לְמִיתָאֲבֹן לְאוֹרֵתָהּ: עַד שִׁסְב. הַסִּיבָה
 עַל נֹד שִׁמְאֵל: מִלָּה לְרִיבָה הַסִּיבָה.
 צִבְצִי חֲרִין שְׁהוּא זְכֵר לְגִאוּלָּה:
 מִמְּרוֹר אֵין לְרִין הַסִּיבָה. שְׁהוּא זְכֵר
 לְעִבְדוּת: שְׁמָא יֻקְדִּים. אֶפְרָקִין
 קָלִי שִׁמְהוּן שְׁוֹאֲרוֹ שׁוּחֵה לְאֲחֵרוֹי
 שִׁיפּוֹי כּוֹבֵעַ הַסּוּתָם אֵת פִּי הַקֶּסֶס
 גִּפְתָּח וּמִהֶקֶל לְמַעֲלֵה וְהַקֶּסֶס פּוֹשֵׁט
 לְמַעֲלֵה וְהַמֶּאֱחָל כִּנְכֵס לְחֻכּוֹ וּמַחֲקֵ:
 הוּא וְזֵין אֲבִירֵי דְדֹרֵי. כְּשֶׁעִין
 בָּל אֶחָד עַל בְּרִי חֲצִירוֹ: בְּשׁוּלָה
 דְּבִנְרִי. תַלְמִידוֹ שֶׁל נֹגַר הַמַּלְמוֹד
 מִסּוּתָה ד'לְכּוּסָתָה שֶׁסָּס כְּנֵגַד א'
 וְסוּסוֹת שֶׁאֲחֹרּוֹ בְּסִסָּה זֶה וְכּוֹס
 פֶּרֶס בִּידֵי וְגו' וְרִבֵּיעִי בְּרַכַּת הַמּוּזֹן:
 שֶׁאֵף

בין הנוסחאות הללו, בין הראשון לשני
בין השני לשלישי ומשום דחמרא מנר
 גריר ליה הוא כדמפרש ואזיל: בין
 שלישי לרביעי לא יסתה, שלישי דברכת
 המון דכיון דלא חיישינן עוד לגרירי
 וכל לא שרינן ליה דנראה כמוסף
 על ארבעה כוסות ובגמרת ירושלמי
מנא למה כדי שלא ישכר דתו לא
 חוי למינמר הילולא וספיק דהם הלא
דכר משוכר הוא שהרי שמה הרכה
 בסעודה ומשני יין שבתוך המון לא
 משכר שלאחר המון משכר: נימא
 משכר רב ששת סמוך לנמחה גדולה
 התן ומשום פסח. וקצבר לה בשחיטת
 פסח כרבי יהודה בן בתירא דחמר
 כבליה יומא זמן שחיטה הוא ומאי
 כבליה הכרבים דכתיב בספח בין ערב
 דהאינדא לערב דחתמול משכר: ערב
 דחתמול דהיינו משיעלה עמוד השחר
 לערב דהאינדא משום הכי מתענה
 כבליה יומא ואש"ס שלא היה פסח
 בימיו הואיל ואיחזק איחזק: ואי
 שעס מידן בנפרא, לא מני למיכל
 מנה התיאבדון לאורחא: עד שיכר.
 הסיבה של ג' שמאל' מנה גריבה
 הסיבה, כשאוכל מנה של מנה לילה
 הראשון ככני חורין שהוא זכר לגאולה.

מורו אין צריך הסיבה שהוא זכר לעבדות: דההיא שעתא משפטי בחירות ונבאולה שהוא אומר הגדה השחא ש"מ דלרבעה נוסחא
צריך הסיבה מרור אין צריך הסיבה: פרקדן. פניו (א) כלפי מעלה וסובב על אחוריו: הסיבת ימין לאו שמה הסיבה, שהרי בימינו הוא
צריך לאכול: שמה יקדים. אפרקדן קאי שמתוך שזארו שזה לאחוריו שיפו כובע הסותם את פי הקנה נפתח ומתקפל למעלה וקנה
ששט למעלה והמאכל נכנס לתוכו ונחנק כך פ' רבינו שלמה וקסאי לי אחאי לא סמכיה להאי ולא אהסיבות ימין ורבותי פירש שמה
קדים קנה לנש דשש הוא על (דד) [גד] ימין ונפתח הכובע שכל פי הקנה מאיליו כשהוא מטה כלפי ימין ואם יכנס בו המאכל הרי סכסכ
אחין אוחלין ומסקין נכנסין אלא דרך הושט ולכך נראה כפני דאהסיבות ימין קאי מדסמכיה לירידה: אשה אינה צריכה הסיבה, מפני
ימיה בעלה וכפוסה לו ומרשע באשילתות דרב אחאי (פרשת זו סי' עו) לאו דרבייהו דקשי למינוח: בן אצל אביו צריך הסיבה, דלא הו
שפון כל כך: ב' מה: רבה: הוה צריח אחרית הדדרי, כל אחד נשען על גביו כחירו: כי אחינן לבי רב יוסף. דרבה מלך ממזר דרב
וסב: כמורא שמים, דכתיב (צורינו ו) אלהיך לרבות חמדים (לעיל דף כב) השנה מרר רבו למורא שמים:
בשילוי דעגרי, תלמידו של עזר שמלמדו אומנות: שמש שאכל פנים מזה לא גרסינן (בבבא) 8
שאף

עליון הימים *) גבר אמרי לה לאלי גיטא, שבת קה ע"א כ"ב דף מב פ"ב; *) שם אילי וסירי כתי הכינס, פי' תשובת הרמב"ם ח"כ סימן פס"ז

דריץ מערבי פסחים. ה"ג רבינו שמואל ולא נהירא דלאו לא יוכלו ליהן בלא אביהם ועסם שני שפירם שמא יעבוב עד שיהא הרבה א"כ לא היו זריבין לעמוד ביום כי אם גליה לכך נראה דגירוס לילי פסחים והיו רגילין בבהמ"ד לילי י"ג כדאמרין (ביצה ד' בא.) מעשה

קליות ואגוזין בערב פסח כד"י שלא ישנו
וישאלו אמרו עליו על רבי א' עקיבא שדיה
מחלק קליות ואגוזין להינוקו' בע"פכדי שלא
ישנו וישאלו תני רבי אליעזר אומר (א)
חושפין מצות הלילי פסחים בשביל תינוקות
ב שלא ישנו תניא א' אמרו עליו על ר' עקיבא
מימיו לא אמר הגיע עת לעמוד בבית המדרש
להיזק מערבי פסחים ויערב יום הכפורים בע"פ
בשביל תינוקו' כד"י שלא ישנו וערב יוה"כ כד"י
שיאכילו את כניהם ת"ר יחייב אדם לשמח בנו
ובני ביתו ברגל שנא' ה' (דברים יו') ושמחת בחגך
במה משמחם בין ר' יהודה אומ' אנשים כראוי
להם וגשים כראוי להן אנשים כראוי להם בין
וגשים במאי תני רב יוסף כבכל כבגדי צבעונין
בארץ ישראל כבגדי פשתן מזהצין תניא ר'
יהודה כן בתירא אומר בזמן שבהמ"ק קיים אין
שמחה אלא כבשר שנא' (סו ט) וזבחת שלמים
ואכלת שם ושמחת לפני ה' אלהיך ועבשיו
שאינ ביהמ"ק קיים א' אין שמחה אלא ביין שנא'
(תה"ל טז) ויין ישמח לבב אנוש א"ר יצחק א' קטא
דמוריסא הוה בציפורי היא הוה כמין לונא
דמקדשא ובה משערין רביעית של פסח א"ר
יוחנן תמנייתא קדמייתא הוה בטבריא הוה
יתירה על דא ריבא ובה משערין רביעית של
פסח א"ר חסדא רביעית של תורה אצבעים
על אצבעים כרום אצבעים וחצי אצבע וחומש
אצבע א' ברתניא (ויקרא טו) ורחץ במים את כל
בשרו ^ז שלא יהא דבר חוצץ בין בשרו למים
יבמים במי מקוה את כל בשרו מים שכל גופו
עולה בהן וכמה הן
אמה

קלחת קלי מחטים ישנים דחשש אסור
פדיין בלילה הראשון של פסח ומקומות
יש בספרד פמיכשון חטים ישנים
עממכת על גבי האור ואוכלין אחס
סם אנושם קרובם סעודה מפי רבינו
סמאל הסחיד קנוס במטה מליו קליות
סמטים ישנים וסנונים במסכת תרומות
(פ"ה משנה ג) אנב גררר דתנן סאה
סרומה ססורס שנפלה לפחות ממאה
סולין סמטין סירוס וסססרר ר' אליסור
סורס חלה וסחכל נקודים סל קליות
סו חלס בתי סריות: וססין מלה
סנכין את הססרה בסגל סינוקות
סססלו וסס חססרס וסססין מלה
סולכין מהר סני לססות הללו סר רבי'
סס גורסין מלות מנכסין את הסקרה
סס סה מלה ומסור וסני סססילין וסרי
סרה חוססין סמלקין את הלסם מר
סססוסין סלל יהו יסנים סססן מסכל
סרסה כדרר סססוק ססר סססלו וסס
סל יססלו סל עכס כסססססין ססן
סל יססו וססלו כסס' לס יססו סל סכלו
כדי סססן וססלו כססרלו ססססין
ססו סססן סססרלו לסססוק כסססן

[illegible]

בשרו משמע שכל גופו עולה בהן שאינו נראה אלא כולו מכל'ה בהן:

[illegible]

כה 19

[illegible]

מסירת
השם
א סוף ר
ב סוף כד
ג סוף כד
ד שם דלת
ה עקוב
ו חסות
ז יחז פיר
ח ופחתת
ט וכתר רש"ל
י ו [כסף]
יא סוף
יב נרכח
יג פרק קד
יד יחז קד
טו תנינ
טז יא.
יז סיפה קד .

הגהות
הב"ח

(א) ג' טשען
כילי
זעהל
נשל
סמוקות (שול)
תל"מ
קמל (ל') קמל
דרכי "ג ליל
תרל"ט
(ג) תרל"ט
רביעי' ובר'
וכן
משם
כפרים
ריפית בלת
כילד ריפית
במאל נשך
פתולט וכן
סטרס קל
למד משרת

1000

עשרה אין בהם מאס דנות. וליט
ליה דרבא דחמך עשיל כוס
של ברכה מלפניו לרעה דכחשו עשר
נוסות איכה ברהמי' ו**מלכא** אר
מקרי מוק. והא דתניא לא יחבל חרי
הקייט מאס כספס ורשכס פ' ס' דפעמיס
מוצי' **ההא** מחל דפגע בליתחמא כו':
והא דחמך במי שמח (ד. ק. כ') ר' יוחנן
הא קאזיל יוחיב אשערי עטילה כי
הכי דרלן זרעא כוותרה הכא דפגע
בפת פטילה מן המס ור' יוחנן אשערי
עטילה יחביב אי מני המס יתיב הכא
פגע אי מני רבי יוחנן היה אומר שוסך
כוס על וני: נפתח

רש"ט"ם
מלך בלשני תפסה היא. ואין
בפחדים אף לא: ממך היא. להשמים
דלשון נמרה בלשון וכל חלוא: הכי
קחור לא ואכל תרי. ועשה זרכין
לסוי פעם אחת כלום ודע שחל זונות
זכר בפלמן של יפסם תתנו אשר כי
עד מן מרובה דילמא פליס חרשת
תשמים ואידי דזונות קאי מיתרס
מוליה: בפלים. כמו זונות? דמו
בראשן. שן מיתתו פל ראש מוסל
שהוא מיתת ענשו: בזמן של ראה
פני השוק בין כוס לכוס? ולא תתקן.
דמרעי ליה זונות חל לאח לדרך חל
לפחד בניהו לית מן כס. מי כסרי
בשמות כוס מן כס? בניהו בקרה
בשמות השני משתכל בשאלה ולפי

השכון הקדומה יותר בזוגות וכל פעם נפסע פתחה כן אף ע"פ שאינו יוצא לדרך: אביי כי הוה שתי חד כסא מקמ' ליה אימיה תרי כסי. דהוה
התלם ולק' מזמינס אותם ביחד שלא יבוא הדבר לידי שסחה וישמוד בזוגות: אביי עיברתו אמו מת אביו ילדהו אמו מתה אמו והא
דחמר אביי אמרה לי אם היא מרכינתי הו' בקידושין (דף לא:): אדם חשוב שאני. דמטרי שדים נפשיהו לאווקי: טשרה כוסות
אין בהן משות וזנות. וכל שכן ספי: עשרה כוסות חיקו ביתא האכל. כפ"ק דכתובות משרש עממא: שלום. חיבה שביעות היא דחביב
יש"י וזי: לטובה מאסרף. אם שמה ששה ושתה השביעי מאסרף לכלל הזנות: אבל לא לרעה. שאם ישמה כוס שמיני אחריו אין שמיני
מאסרף על השביעי להיוק וסבירא הוא כיוון שבירבן בשלום שהוא חיבה שביעי את שום היוק בשולם: רבה ורב יוסף. כמו שהיו הדורות
ז' אחר זו היו מקילין בזנות ואוכלין ושותין: רבא אפוקיהו בארבעה. פעמים הרבה כשהיו נפטרין ממנה היה משקן ופעמים שלא היה
משקן אלא ארבעה כוסות ונפטרין ואש"י דתרין (ל"ז רבא) רבה לעיל כוס של ברכה כו' אלאם ס"ל דלדערע ים כן בהן משום וזנות היא
לא משום כוס של ברכה איכה לתרוצי דהוי ארבע להיוק ליכא למיחש לכשפים מיהא איכה למיחש כדלקמן והלכך אינטריך רבא לתרוצי
לעיל הכי דלית להו לרבנן לתקוני מילתא דאתי בה לידי סכנה ואפילו סכנת כשפים: דלוחנן בפירקא. שהקשה לי בשעת הדרשה
היישני ברכים שדרכו היה להקשות לו ברכים: לא איקרי מויק. אין רגיל בכך דנגא' הוא לו ולא חיישין לזונות דמילתא דלא כשיחא
היא ומיהו וימנין דיווק והרועה להחמיר ולעשות נטירותא ויחירתא עביד: בחרי כסי קסלין ליה. משום וזנות: איקרי ונפק. בזונות מהו
תקניה: זקפא. גודל: אי שמע. ואפילו קול אדם או קול אשה דאמר ד' ימא איבו חמשה שלא יעמוד בזנות: עד מאה ומד. שהיה
שד מונה וזונות והוא היה מוסיף אחת שלא לעמוד בזנות: פקע שידא. מרוב לער: רישתינה דנשים כשפיות. גבירתן של נשים
כשפיות השולטת עליהן ומלמדתן אמרה לי דבר זה? חרי חמימי בדיקולי ביויא. אלא מהם כללים קרועין ונקבין: ~~לשפיות~~ פרישיתא
לפיכא נשים כשפיות: קרו קרייבי. ובי רטון שימרשו אותן שערות שלכם שאתם מכשפין בהן: יוכה פרויני. הרוח ~~לשפיות~~ פרוי
לכם שאתם מכשפות וזו ונראה לי דכאי דחביב בשים כשפיות ציחוקאל (יג) כגאי אל כפמותא דאמר איהם ~~מלדח~~ פס אם
לשפיות לערפות אחד מפלי אומות של כשף:

רשב"ם

איבדור תבלונייכי. יהו מספורין תבלין שלם: פרחיה זיקא למוריקא
הדתא דנקטיתו. ישא הרוח אוחו בושם חדש שחתא אוחות זידכס
לכשך בו: אדחגני וחגנכי לא אחתי לנו. כל זמן שחשו עלי מן

איבדור תבלונייכי. יהו מספורין תבלין שלם: פרחיה זיקא למוריקא
הדתא דנקטיתו. ישא הרוח אוחו בושם חדש שחתא אוחות זידכס
לכשך בו: אדחגני וחגנכי לא אחתי לנו. כל זמן שחשו עלי מן

[גלה סא]
[זל אונס]
[זניסת]
הסורק לוא
ועין לעיל נו
גמ' ופס' י
סס ד"ה לאוי
וט' וע"ע
לקמן ק"א.
וטו כנפיה
וכפרי
והדפ"ס שפ
ד קניס סכ"ו
פ"ג
ח יס כ"ז
פירוב לשון
בגידת המשי
בהכרח רב"י
והפ"ס דס
משה ב' איתא
הטור ה' פל
ה' והפס' י
פל ו' וכתו
סהיאו רב"י
סוכה טז ד"ה
הפ"ס ו"פ
ו [ז"ע שפ']
ל"ה זה ממש
כפי' הראשון
ז נדרים ד' ג

הגהות
הב"ה
(ה) רב"י ד"ה
אדחגני
ואחגנכי לא
אחתי לנו:

איבדור תבלונייכי פרחא זיקא למוריקא
וזרתא דנקטיתו נשים כשפניות אדחגני וחגנכי
לא אחתי לנו השתא דאתיתי לנו קרחגני
וחגנכי במערבא לא קפדי אזוני רב דימי
מנהרדא קפיד אפילו ארושמא דחביתא הוה
עובדא ופקע חביתא כללא דמילתא כל
דקפיד קפדי בהדיה ודלא קפיד לא קפדי
בזריה ומיהו אלמיחש מיבעי כי אתא רב דימי
אמר שתי ביצים ושתי אגוזין שתי קישואין
ודגור אחר הלכה למשה מסיני ומסתפקא להו
לרגנן מאי ניהו דבר אחר וגזור רבנן בכולהו
זוני משר' דבר אחר והא דאמרן עשרה תמניא
שיתא ארבעה אין בהן משום זוני לא אמרן
אלא לענין מזיקין אבל לענין כשפים אפילו
מובאנמי חיישין כי הא דהוא נכרא דגרשה
לדביתהו ^ב (אזיל) אינסבה לחנואה כל יומא
הוה אזיל ושתי חמרא הוה קא עברא ליה
כשפים ולא קא מהניא לה ביה משום דהוה
מזדהר כנפשיה בזונא יומא חד אשתי טובא
ולא הוה ידע כמה שתי עד שיתסר הוה צייל
ואיזדהר בנפשיה מכאן ואילך לא הוה צייל
ולא איזדהר בנפשיה אפיקתיה בזונא כי הוה
אזיל נש ביה ההוא מייעא א"ל גברא קמילא
הוא ראזיל תבא אזיל חבקיה לדיקלא יצווח
דיקלא ופקע הוא אמר רב עזירא קערות
ובכרות אין בהם משום זונות כללא דמילתא
כל שנמרו בידי אדם אין בהן משום זונות
גמרו בידי שמים במילי מיני דמיכל חיישין
חנות אין בהן משום זונות נמלך אין בהן משר'
זונות אורח אין בו משום זונות אשה אין בה
משום זונות ואי אשה חשוכה חיישין אמר רב
חיננא בריה דר' יהושע איספרגוס מצטרף
לשובה ואין מצטרף לרעה אמר רבינא משמ'
דבא זוני לחומרא ואמרי ליה זוני לקולא
אמר ר' יוסף תרי דחמרא חד דשברא לא
מצטרף תרי דשברא וחד דחמרא מצטרף
וסימניך זה הכלל כל המחובר לו מן החמור
ממנו שמא מן הקל ממנו סהור אמר רב נחמן
אמר רב תרי קמא תבא וחד אתבא מצטרפי
חד מקמי תבא ותרי אתבא לא מצטרפין
מתקף להרב משרשיא אמו אנן לתקוני תבא
קא בעינן לתקוני גברא בעינן וגברא קא
מיתקן וקאי (איא אמר רב משרשיא) דכולי

איבדור תבלונייכי פרחא זיקא למוריקא
וזרתא דנקטיתו נשים כשפניות אדחגני וחגנכי
לא אחתי לנו השתא דאתיתי לנו קרחגני
וחגנכי במערבא לא קפדי אזוני רב דימי
מנהרדא קפיד אפילו ארושמא דחביתא הוה
עובדא ופקע חביתא כללא דמילתא כל
דקפיד קפדי בהדיה ודלא קפיד לא קפדי
בזריה ומיהו אלמיחש מיבעי כי אתא רב דימי
אמר שתי ביצים ושתי אגוזין שתי קישואין
ודגור אחר הלכה למשה מסיני ומסתפקא להו
לרגנן מאי ניהו דבר אחר וגזור רבנן בכולהו
זוני משר' דבר אחר והא דאמרן עשרה תמניא
שיתא ארבעה אין בהן משום זוני לא אמרן
אלא לענין מזיקין אבל לענין כשפים אפילו
מובאנמי חיישין כי הא דהוא נכרא דגרשה
לדביתהו ^ב (אזיל) אינסבה לחנואה כל יומא
הוה אזיל ושתי חמרא הוה קא עברא ליה
כשפים ולא קא מהניא לה ביה משום דהוה
מזדהר כנפשיה בזונא יומא חד אשתי טובא
ולא הוה ידע כמה שתי עד שיתסר הוה צייל
ואיזדהר בנפשיה מכאן ואילך לא הוה צייל
ולא איזדהר בנפשיה אפיקתיה בזונא כי הוה
אזיל נש ביה ההוא מייעא א"ל גברא קמילא
הוא ראזיל תבא אזיל חבקיה לדיקלא יצווח
דיקלא ופקע הוא אמר רב עזירא קערות
ובכרות אין בהם משום זונות כללא דמילתא
כל שנמרו בידי אדם אין בהן משום זונות
גמרו בידי שמים במילי מיני דמיכל חיישין
חנות אין בהן משום זונות נמלך אין בהן משר'
זונות אורח אין בו משום זונות אשה אין בה
משום זונות ואי אשה חשוכה חיישין אמר רב
חיננא בריה דר' יהושע איספרגוס מצטרף
לשובה ואין מצטרף לרעה אמר רבינא משמ'
דבא זוני לחומרא ואמרי ליה זוני לקולא
אמר ר' יוסף תרי דחמרא חד דשברא לא
מצטרף תרי דשברא וחד דחמרא מצטרף
וסימניך זה הכלל כל המחובר לו מן החמור
ממנו שמא מן הקל ממנו סהור אמר רב נחמן
אמר רב תרי קמא תבא וחד אתבא מצטרפי
חד מקמי תבא ותרי אתבא לא מצטרפין
מתקף להרב משרשיא אמו אנן לתקוני תבא
קא בעינן לתקוני גברא בעינן וגברא קא
מיתקן וקאי (איא אמר רב משרשיא) דכולי

עלטא אמר רב יתירה אמר שמואל כל המזוג מצטרף חוץ
נחמני אמר רב יתירה אמר שמואל כל המזוג מצטרף חוץ

הואיל ודעתו לזרפן מצטרפין לטובה ואם לא שחם זונות נמלך ואינו מצטרף לרעה: ואמרי לה זוני לקולא. שלא ישתה דכיון דשתי גלי אדעתיה
דקפיד אונות ואי מטיקרא לא בזונות הוא קאי והשתא מטי מצטרפי להו בהדי הדדי הלכך לא ישתה דשתי אי בזונות הוא קאי דילמא כיון דלא
קפיד לא קפדי בהדיה: כל המחובר לו. גבי טומאות קאי דתנן מנן חמס על חמס מחללת ששה על ששה והכי קאמר אם יש מחללת חמשה ואינו
מקבל טומאה וטפח ממנן מחובר לו הואיל וחמור ממנו מצטרף לו ומקבל טומאה אבל אם יש מנן ארבע וטפח מחללת מחובר לו הוא וקל ממנו
אין מצטרף לו הכא נמי הואיל ושתי תרי סיכרא וסדר שתי חד חמרא מצטרף להם הואיל וסוכב יתיר: ה"ל אמר רב נחמן תרי מקמי תבא וחד
אתבא מצטרפין. חד מקמי תבא ותרי אתבא לא מצטרפין. הואיל ושתי אתבא זונות לא מהני ליה לירוק: ודכולי עלמא. אפי' לרב משרשיא תרי
אתבא וחד בתר תבא לא מצטרפי משום מעשה דרבה בר נחמני דלזריכוהו תבא לזריכוהו כמיה בכחא מניפא בהסוכר את הפוטלים
דקפיד דלי חד דבתר תבא מצטרף לתרי דתבא לסיקניהו כוס שלישי בתר תבא בלא אהדורי תבא: כל המזוג. אם שחם יין מוגז ואמר
קי שחם משקה מוגז אחר המזוג מצטרף בין לרעה בין לטובה וכיון דתרווייהו מוגזין נינהו כמין א' משיבין ומצטרפין:

מוזג המים. חזונים כגון קירי בחמימי וחמימי בקירי דמיא לא מוזגא היל ואם היה שותה בתחלה יין אין אלו מלטרפות לו: ולא אמרן. (ג) מים מוזגין (אין) מלטרפין ליין מוזג: לרבעה דברים. כולן משום רוח רעה: ללא דלל הוא ד' אמות. דלא שביק רווחא [לשיאל]

לעבור בין דקל לכותל משום שכי מוקף ליי: אלא דליכא דירכא אחרינא. שיהא שודא יכולה להלך בו דעכשיו זה בא בגבולה והפסיד דרכה ואחרי מוקף ליה: ולא אמרן. רוח רעה שורה על המים אלא בעיר המקום לר הן שואלין ושורה עליהן. לישאל אחרינא דשרי עליהו אלא בשדה דל"ס מילא דמסרה נפשה לאזוקא: דלא אפסקינהו בעפרא. שלא פיור עליהן עפר גמור מסאתי. נחכוון כמנעלין: ולאו כרעיה. ויבשו רגליה: אין ממלעין. לא יעברו בין שני אכשום: ואין מתמלעין. לא יעבור איש א' בין ג' כלבים בין ג' נשים בין ג' דק"ט: נפתח באל ונסיים באל. אל מוליאם ממלרים (במדבר כג) כי לא נחש ביעקב וגו' עד מה פעל אל: נפתח באל ונסיים באל. לא איש אל עד ולא יקימנא (שם): הורגת אחד מהן. שמוקף במה שעברה ביניהן: אגרת אולת אוליא בלוסוי. אותן שדים שאתם עוסקות בהן: מתקטלי בחיק קבל. כבר הן הרגו בחיילים: חיק קבל אר"ק בליטרא כזו ומחי קבלו יתן במומותך (יחזקאל כז) מפי המורה הגמרא ומקרא אשר שמע מפי רבו: דקל יחיד. שאין דקל אחר סמוך לו אבל כשים דקל אחר מסתלקת השרא לדקל האחר ואינה מויתקת: בחלר. שהמקום לר ואין לה דרך לנטות ימין ושמאל ושורה עליו ומויתקת: סמי

רשב"ם

סוף. מקרירי בחמימי וחמימי בקרירי דהא לא מוזגא היל דמין במין ויהו מה לי קרירי ומה לי חמימי ע"מ מין א' הוא ושם א' הוא ואם שרה בתחלה יין מוזג אין אלו מלטרפות לו: אמר רב פפא לא אמרן כו'. הדרכ יוחנן קאי דאמר אפי' מים ובה רב פפא לפרש לא אמרן דמלטרפין אלא קרירי בחמימי וחמימי בקרירי דההיא חשיב ר' יוחנן מוזג אבל חמימי לגו חמימי וקרירי לגו קרירי דלכילי עלמא לא מיקרי מוזג ולא מלטרפי: ארבעה דברים כו'. משום רוח רעה ולקמן מפרש להו חדא חדא: אלא דלא הוי ארבע אמות. דלא שביק רווחא לשיאל לעבור בין דקל לכותל משום הכי מוקף ליה: אלא דליכא דירכא אחרינא. שיהא שודא יכולה להלך בו דעכשיו בא זה בגבולה והפסידה את דרכה ואחרי מוקף ליה: ולא אמרן. דשורה על המים אלא בשדה דל"ס מילא דמסרה נפשה לאזוקא: דלא אפסקינהו בעפרא. שלא פיור עליהן עפר: גמור מסאתי. נחכוון כמנעלין: ולאו כרעיה. יבשו רגליה: לא יעברו בין שני אכשום: ואין מתמלעין. לא יעבור איש א' בין ג' כלבים בין ג' נשים בין ג' דק"ט: נפתח באל ונסיים באל. אל מוליאם ממלרים (במדבר כג) כי לא נחש ביעקב וגו' עד מה פעל אל: נפתח באל ונסיים באל. לא איש אל עד ולא יקימנא (שם): הורגת אחד מהן. שמוקף במה שעברה ביניהן: אגרת אולת אוליא בלוסוי. אותן שדים שאתם עוסקות בהן: מתקטלי בחיק קבל. כבר הן הרגו בחיילים: כמו ומחי קבלו יתן במומותך (יחזקאל כז) מפי המורה הגמרא ומקרא אשר שמע מפי רבו: דקל יחיד. שאין דקל אחר סמוך לו אבל כשים דקל אחר מסתלקת השרא לדקל האחר ואינה מויתקת: בחלר. שהמקום לר שאין לה דרך לנטות ימין ושמאל ושורה עליו ומויתקת: בסוף ההודש שהלכנה וזרחה במזרח ואם שוכב אלא כותל לזר המערב: הוי הלל במערב: אבל במדינתא. היינו תחלת ההודש שהלכנה וזרחה במערב ועושה לל במזרח כגון שוכב אלא כותל מזר המזרח:

נפתח באל. פי' רשב"ם אל מוליאם ממלרים ונפתח באל לא איש אל ויכזב ואע"ג (*) דאסור להתרפאות בדברי תורה להגן שרי והא דאמרן כפ' במה אשה (דף סו.) לאישתא חמירתא לישקול סכינא וכו' ולימא ויאמר משה אסורה נא וארצה וגו' משום סכנה שרי ור"פ

חזין מן המיסור' יוחנן אמר אפי' מים אמר רב פפא לא אמרן אלא חמימי לגו קרירי וקרירי לגו חמימי אבל חמימי לגו חמימי וקרירי לגו קרירי לא אמר ריש לקיש ארבעה דברים הערשה אותן דמו * בראשו ומתחייב בנפשו אלו הן הנפנה בין דקל לכותל והעובר בין שני דקלים והשותה מים שואלין והעובר על מים שפוכין ואפילו שפכתו אשתו בפניו הנפנה בין דקל לכותל לא אמרן אלא דלית ליה ארבע אמות אבל אית ליה ארבע אמות לית לן בה וכו' לית ליה ארבע אמות לא אמרן אלא דליכא דירכא אחרינא אבל איכא דירכא אחרינא לית לן בה והעובר בין שני דקלים לא אמרן אלא דלא אפסקינהו רשות הרבים אבל פסקינהו רשות הרבים לית לן בה השותה מים שואלין לא אמרן אלא דשיילינהו קמן אבל גדול לית לן בה ואפילו שיילינהו קמן נמי לא אמרן אלא בשדה דלא שביחי אבל בעיר דשביחי לית לן בה ואפילו בשדה נמי לא אמרן אלא מיה אבל חמרא ושיכרא לית לן בה והעובר על מים שפוכין לא אמרן אלא דלא אפסקינהו בעפרא ולא תף בהו רוקא אבל אפסקינהו (א) או תף בהו רוקא לית לן בה ולא אמרן אלא דלא עבר עלייהו שימשא ולא עבר עלייהו שיתין ניגרי * אבל עבר עלייהו שימשא ועבר עלייהו שיתין ניגרי לית לן בה ולא אמרן אלא דלא רכיב חמרא ולא סיים מסני אבל רכיב חמרא וסיים מסני לית לן בה וה"מ היכא דליכא למיחש לכשפים אבל היכא דאיכא למיחש לכשפים אע"ג דאיכא כל הני חיישין (ב) (להורא) גברא דרכיב חמרא וסיים מסני וגמור מסאניה וצוו כרעיה ת"ד שלשה אין ממצעין ולא מתמצעין ואלו הן הכלב והדקל והאשה וי"א אף החזיר וי"א אף הנחש ואי ממצעין מאי תקנתיה אמר רב פפא נפתח באל ונפסיק באל א"נ נפתח בלא ונפסיק בלא הני בי תרי דמצעא להו אשה גדה אם תחלת גדתה היא הורגת אחד מהן אם סוף גדתה היא מריבה עושה ביניהן מאי תקנתיה נפתח באל ונפסיק באל הני תרי נשי דיתבן בפרשת דרכים חדא בהאי גיסא דשבילא וחדא באידך גיסא ומכוונן אפיהו להדדי ודאי בכשפים עסיקן מאי תקנתיה אי איכא דירכא אחרינא ליזיל בה ואי ליכא דירכא אחרינא אי איכא איניש אחרינא בהדיה נינקמו לדייהו בהדיה ויחלפו ואי ליכא איניש אחרינא נימא הכי אגרת אולת אסיא בלוסא מתקמלא בחיק קבל האי מאן דפגע באיתתא בעידנא דסלקא מסבילת מציה אי איתו קדים ומשמש אחדא ליה לדירה רוח זנונים אי איתו קדמה ומשמש אחדא לה לדירה רוח זנונים מאי תקנתיה לימא הכי (תהליס ק) שופך בוז על גדיבם ויתעסבתוהו לא דרך א"ר יצחק מאי דכתיב (שם כג) גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי זה הישן בצל דקל יחיד ובצל לבנה ובצל דקל יחיד לא אמרן אלא בה אלא הא דתניא הישן בצל דקל יחיד בחצר והישן בצל לבנה דמו בראשו היכי דמי אי לימא דלא נפל מולא דחבריה עילויה אפי' בשדה נמי אלא לאו ש"מ בחצר אע"ג דנפיל מולא דחבריה עילויה שמע מינה ובצילה של לבנה לא אמרן אלא במערבה אבל במדינתא לית לן בה האי

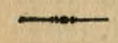
שני דקלים והשותה מים שואלין והעובר על מים שפוכין ואפילו שפכתו אשתו בפניו הנפנה בין דקל לכותל לא אמרן אלא דלית ליה ארבע אמות אבל אית ליה ארבע אמות לית לן בה וכו' לית ליה ארבע אמות לא אמרן אלא דליכא דירכא אחרינא אבל איכא דירכא אחרינא לית לן בה והעובר בין שני דקלים לא אמרן אלא דלא אפסקינהו רשות הרבים אבל פסקינהו רשות הרבים לית לן בה השותה מים שואלין לא אמרן אלא דשיילינהו קמן אבל גדול לית לן בה ואפילו שיילינהו קמן נמי לא אמרן אלא בשדה דלא שביחי אבל בעיר דשביחי לית לן בה ואפילו בשדה נמי לא אמרן אלא מיה אבל חמרא ושיכרא לית לן בה והעובר על מים שפוכין לא אמרן אלא דלא אפסקינהו בעפרא ולא תף בהו רוקא אבל אפסקינהו (א) או תף בהו רוקא לית לן בה ולא אמרן אלא דלא עבר עלייהו שימשא ולא עבר עלייהו שיתין ניגרי * אבל עבר עלייהו שימשא ועבר עלייהו שיתין ניגרי לית לן בה ולא אמרן אלא דלא רכיב חמרא ולא סיים מסני אבל רכיב חמרא וסיים מסני לית לן בה וה"מ היכא דליכא למיחש לכשפים אבל היכא דאיכא למיחש לכשפים אע"ג דאיכא כל הני חיישין (ב) (להורא) גברא דרכיב חמרא וסיים מסני וגמור מסאניה וצוו כרעיה ת"ד שלשה אין ממצעין ולא מתמצעין ואלו הן הכלב והדקל והאשה וי"א אף החזיר וי"א אף הנחש ואי ממצעין מאי תקנתיה אמר רב פפא נפתח באל ונפסיק באל א"נ נפתח בלא ונפסיק בלא הני בי תרי דמצעא להו אשה גדה אם תחלת גדתה היא הורגת אחד מהן אם סוף גדתה היא מריבה עושה ביניהן מאי תקנתיה נפתח באל ונפסיק באל הני תרי נשי דיתבן בפרשת דרכים חדא בהאי גיסא דשבילא וחדא באידך גיסא ומכוונן אפיהו להדדי ודאי בכשפים עסיקן מאי תקנתיה אי איכא דירכא אחרינא ליזיל בה ואי ליכא דירכא אחרינא אי איכא איניש אחרינא בהדיה נינקמו לדייהו בהדיה ויחלפו ואי ליכא איניש אחרינא נימא הכי אגרת אולת אסיא בלוסא מתקמלא בחיק קבל האי מאן דפגע באיתתא בעידנא דסלקא מסבילת מציה אי איתו קדים ומשמש אחדא ליה לדירה רוח זנונים אי איתו קדמה ומשמש אחדא לה לדירה רוח זנונים מאי תקנתיה לימא הכי (תהליס ק) שופך בוז על גדיבם ויתעסבתוהו לא דרך א"ר יצחק מאי דכתיב (שם כג) גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי זה הישן בצל דקל יחיד ובצל לבנה ובצל דקל יחיד לא אמרן אלא בה אלא הא דתניא הישן בצל דקל יחיד בחצר והישן בצל לבנה דמו בראשו היכי דמי אי לימא דלא נפל מולא דחבריה עילויה אפי' בשדה נמי אלא לאו ש"מ בחצר אע"ג דנפיל מולא דחבריה עילויה שמע מינה ובצילה של לבנה לא אמרן אלא במערבה אבל במדינתא לית לן בה האי

האי דהא לא מוזגא היל דמין במין ויהו מה לי קרירי ומה לי חמימי ע"מ מין א' הוא ושם א' הוא ואם שרה בתחלה יין מוזג אין אלו מלטרפות לו: אמר רב פפא לא אמרן כו'. הדרכ יוחנן קאי דאמר אפי' מים ובה רב פפא לפרש לא אמרן דמלטרפין אלא קרירי בחמימי וחמימי בקרירי דההיא חשיב ר' יוחנן מוזג אבל חמימי לגו חמימי וקרירי לגו קרירי דלכילי עלמא לא מיקרי מוזג ולא מלטרפי: ארבעה דברים כו'. משום רוח רעה ולקמן מפרש להו חדא חדא: אלא דלא הוי ארבע אמות. דלא שביק רווחא לשיאל לעבור בין דקל לכותל משום הכי מוקף ליה: אלא דליכא דירכא אחרינא. שיהא שודא יכולה להלך בו דעכשיו בא זה בגבולה והפסידה את דרכה ואחרי מוקף ליה: ולא אמרן. דשורה על המים אלא בשדה דל"ס מילא דמסרה נפשה לאזוקא: דלא אפסקינהו בעפרא. שלא פיור עליהן עפר: גמור מסאתי. נחכוון כמנעלין: ולאו כרעיה. יבשו רגליה: לא יעברו בין שני אכשום: ואין מתמלעין. לא יעבור איש א' בין ג' כלבים בין ג' נשים בין ג' דק"ט: נפתח באל ונסיים באל. אל מוליאם ממלרים (במדבר כג) כי לא נחש ביעקב וגו' עד מה פעל אל: נפתח באל ונסיים באל. לא איש אל עד ולא יקימנא (שם): הורגת אחד מהן. שמוקף במה שעברה ביניהן: אגרת אולת אוליא בלוסוי. אותן שדים שאתם עוסקות בהן: מתקטלי בחיק קבל. כבר הן הרגו בחיילים: כמו ומחי קבלו יתן במומותך (יחזקאל כז) מפי המורה הגמרא ומקרא אשר שמע מפי רבו: דקל יחיד. שאין דקל אחר סמוך לו אבל כשים דקל אחר מסתלקת השרא לדקל האחר ואינה מויתקת: בחלר. שהמקום לר שאין לה דרך לנטות ימין ושמאל ושורה עליו ומויתקת: בסוף ההודש שהלכנה וזרחה במזרח ואם שוכב אלא כותל לזר המערב: הוי הלל במערב: אבל במדינתא. היינו תחלת ההודש שהלכנה וזרחה במערב ועושה לל במזרח כגון שוכב אלא כותל מזר המזרח:

א [פ' בפרש"י
ד"ה י.
ד"ה דמיו
ב עיין לקמן
ק"פ פ"ח
ג [ג"ל כהנא]
ד [ע' תוס']
ד"ה סד.
ד"ה יתיב
השער עכ"ל
ה [ע' ש"ל ד'
סוף ס' קת]

הגהות
הב"ח
(ה) גמ' אכל
אפסקינהו
כעס אלו חת
(ב) שם דכסא
גברא דרכיב
(ג) רש"י ד"ה
ולא אכזב דמ
מוזגין מיט' ס'
כ"ל ותי' חזן
נמתק :

גליון
הש"ס
(*) תד"ה נפתח
כ"ל. ואע"ג
דאסור
להתרפאות
כד"ה. שבושת
עו ע"כ :

האי מאן דמפמי אנגירדא (ב) דדיקלא: אי מייקמל קמייז. אס נקלץ האלין דהרג האיש ואס נעקר האלין האיש מת: ה"צ ס"ח היבא דלא דלא מנה כרעיה עילויס כו' (ד) האי מאן דמפמי אנגירדא דדיקלא אחדא לים רוח ספגא: פלשדיון בלעז: לדרא. כאז חלי הראש: חמשה מילי סוו. שרוח רעס שורה תחתיהם: מילי דכדא. שם האלין: מולא דפרחא. לץ קרפייץ בלעז: ורדא שורכיי"ר: מולא דארבא. ספינס: מולא דערבא. לל אילן ערבה: דקסא סילויס. עלו: דבי פרחא רוחי. כך הוה שמם: דבי ורדא. שדים שמם: דבי אגרי. סמליין בנגוס דשפי שם: דבי ורדא. שם: דבי אגרי. למכא. למכא.

קמיעא בשם אילן כיון חס סווק
תחת צי פרחא וכתוב לו קמיע' בשם
רוחי : לחמי נפקא מינה לגזויי לס.
לצרות מפניה לפי שאין לה עינים
ואינו יודע רפתו: בויים. ברח חפניה
אין אולא נפקא אדירקלא. כסלכס
אחריו נתקלה ונפלה על עיקר אילן :
ה"ג פקעה סיה וזווח דיקלא. יבש
הדקל: בר קא. שומר העיר: ה"ג
סודרי דמר דומא כי לורבא דמבנן:
דקבוס למר לא ידע עיס למימר
ברוך. שאינו יודע לצר על הסודר
ה ברוך עומר ישראל: בחש"ה. כף
הקדירים: וסדר צברא דמכא.
מתגלגל בתוך כד של כוחה: ומשתכח
צט לא דחלבא. חלב שתיחם יסושע
בו ישראל את הארץ: דלא סלב
גרמדיא: שלג גדל חמי: ארבוטא.
עירויין: אדמתא כרעיה: צעוד
שרגליו לחים ממי הרחילה: תליא
צביא. התיילס פחי צבאיר בתוך סל
אחד: תלא נסילת'. לסלוות בתוכו
ישיורא. פירורין: איסרא דמווני.
מלאך סמוכס לזמן מוונת: קוד
שמים לשין נקידו כמו מנקד חליו
לפיכך איגורולה סיהו פרורי' נשכר'
יידרס צבגל: איסרא דעניותא צבל
שמים (ה). וצמא נכנס לבית סווא
רואה סוין) וסוגים מנחג נקיים
בפה: לצרוקת. כליון עינים: מפחד.
ואינו יודע למא: דמסובר

רשב"ם

דמפני אנִירדא דדיקלא. דקל קלון:
רוח סלנא. מוורס"ן בעל": זרדא.
האב חצי הראש: אי מקטל קטיל, אם
נקנץ האילן נהרג האיש ואם נשקר
האילן האיש מת: ה"ג בני מילי היבא
דלא מנח כרעיה פליויה: חמשה פוליי
הוון. שחרות רפה שורה תחתיה:
טולא ככדא. שם אילן: טולא דפרסא.
ללף: ורדמא. שובני"ר: טולא דפרסא:
ספינה: טולא דערבא'. אל אילן ערבה
נופיה. פנסיו: פליויה. פלו: דבי
פרחי רוחי. אותן שדים דבי פרחי שמן
רוחי ולקמן חמרס למאי נפקא מניה:
דבי ורדמא שידי. שמן: דבי איגרי.
המציין כנגות ריפון שמן: למיכתב
קמפיה. בשם אלו כנון אל הווק תחא
ני פרחי יחבוז לו המעט בשם רוחי:

למאי י"ח לגזויי מיתה. נכרזה מפניה לפי שאין לה עינים ואינה רודפתו: גזייה. כרח מפניה: כי חולא נפקא אדקלא. כשאלכה חרזיה
נחלקה ונפלה על עיקר חילן: הכי גרסינן פסק היא וזוהו דקלא. יבש הדקל: בר קשא. שומר העיר: דקא תלו ביה חנינא בגזייה.
דחילן: ה"ג סודריה דמר כזורבא מרבנן בדיקנא ליה למר ולא ידע למימר ברוך. שאינו יודע לבדך על הסוד (ברכות ט:). ברוך
שומר ישראל בהפסדה: בחשא בקדרא והדר בכדא דכמחא. מתגלגל בתוך כד של כוחה: ואהדריה לרב הוא מימניה ולרב פסא
משמחיה: מאי שאל. כי חילך הושע בי אם חזוק: שעתא קיימא לך. עזיר אתה ויש לך מול סוב ולא תיווק: ומשחכחא ככולא דחזוכא.
שכ עשכ שתיסח בו יהושע את הארץ לישראל [ב"ב קי:]. דלא חזב גרמירדא. שלא גדל אמה: ארנבא. שורון: ושתי סיף סיף. יין המסתסס [ט
הבית: אדמיינתא כרפיה. בעוד שרגליו לחים במי הרהיזה: תלאו בביתיה. התולה פחו באויר בתוך כל אחד: תלא שילחיה. [ט
ופת בתוכו: פארי. חורסן: לשורא. שוריון של פת: נקד שמי. לשון נקיות לפיכך פתו רואה שיהו שוריון נשלכין לידם ברגלי
אשרא דעתיא כל שמי. לשון כלול (ו) ושמא נכנס בבית שהוא רואה שאין נוהגין מנהג נקיון כפת: כעא. בקערה: לברית. לילך
עניים: מפניה. ואינו יודע [טז]

ואויל רב ספא תימיניה. מלדד
אילדודי הוה דאמר בצרק
הממונה (דף לו.) המהלך לימין רבו הרי
זה צור :

תְּלִיא כביחא קשי לעניויותא. מכאן
דקה לרש"י דפירש בפ"ק
(דף ה.) היינו דלמרי אינשי וזוי
לתליחא שכיחא פתלול לא סינה ופירש
לתליחא לקוט פת לזורי ביום שהיו
בשל ואין דרך לתלות בכל דהא אמרינן
הבא דקשי לעניותא ור"ת מפרש שם
לתליחא כשהוקיע אותו לפירוט מוצא
לוין אבל לקוט תבואה לאכול אינו
מתא לוין:
עזה

האי מאן דמפני אנירדא דריקלא אחרא ליה
לדיריה רוח פלגא והאי מאן דמצלי רישיה
אנירדא דריקלא אחרא ליה רוח צרדא האי
מאן דפסעי אדיקל אימיקסל קסיל אייעקר
מיעקר ומיית (6) ה"מ דלא מנח כרעיה
עילויה אבל מנח כרעיה עילויה לית לן בה
א חמשה טוליתוי טולא דריקלא יחידא טולא
ב דכנדא טולא דפרחא טולא דזרדא איכא
דאמרי אף טולא דארבא וטולא דערבא
כללא דמילתא כל דנפיש ענפיה קשי טוליה
ובלדקשי טוליה קשי טוליה לבר מכרו משא

אע"ג דקשי מילויה לא קשי מלויה דאמרה לה 'שידא לברה פירחי נפשך'
מכור משא דאיהו הוא דקמיל לאכוכך וקמיל לדידי' אמר רב אשי חזינא
לרב כהנא דפריש מכולהו מוליבי פרחי רוחי דבי זורתא שידא דבי איגרי
רישפיל למאי נפקא מינה לקמיעא דכי פרחי בריה שאין לה עינים למאי נפקא
מינה לנזווי לה זימנא חדא הוה אזיל צורבא מרבנן לאפגווי לכי פרחי שמע
קא אתא עילויה וגזי לה כי אזלא חבקיה לדיקלא צווח דיקלא ופקעה היא
פרתא דבי זורתא שידי הא זורתא דסמיכה למתא לא פחתא משיתין
שידי למאי נפקא מינה למיכתב לה קמיעא י' ההוא בר קשא דמתא דאזיל
וקאי גבי זורתא דהוה סמיך למתא עלו ביה שיתין שידי ואיסתכן אתא
לההוא מרבנן דלא ידע דזורתא דשיתין שידי היא כתב לה קמיעא לחדא
שידא שמע דתלו חינוא בגוויה וקא משרו הכי סודריה דמר כי צורבא
מרבנן בדיקנא ביה במר דלא ידע ברוך אתא ההוא מרבנן דידע דזורתא
שיתין שידי הוה כתב לה קמיעא דשיתין שידי שמע דקא אמרו פנו מניכו
מהבא קטב מרירי תרי קטבי הוו חד מקמי מיהרא וחד מבתר מיהרא
דמקמי מיהרא קטב מרירי שמו ומיחזי כי כדא דכמכא והדר ביה בחשא
דבתר מיהרא (תהלים 65) קטב ישור צהרים שמו ומיחזי כי קרנא דעיזא והדר
ביה כנפיא אביי הוה שקיל ואזיל ואזיל רב פפא מימיניה ורב הונא בריה
דרב יהושע משמאל' חזייה לההוא קטב מרירי דקא אתי לאפיה דשמאליה
אהדרא לרב פפא לשמאליה ולרב הונא בריה דרב יהושע לימיניה אמר
ליה רב פפא אנא מאי שנא דלא חשש לי אמר ליה את שעתא קיימת לך
מחד בתמח עד שיתסר ביה ודאי שכתי מכאן ואילך ספק שכתי ספק לא
שכתי ומשתכחי בטולי דחצבא דלא חצב גרמירא ובטולי דצפרא ופניא
דלא הוי גרמירא עיקר בטולי דבית הכסא אמר רב יוסף הני תלת מילי יתיב
ארבונא לנהורא (ג) מן דסריק רישיה יבש ומן דשתי מ'ף מ'ף ומן דסיים
מסני אדמיתניה כרעא תלאי בביתא קשי לעניותא כדאמרי אינשי תלא
סילתא תלא מזוניה ולא אמרן אלא ריפתא אבל בישראל וכוורי לית לן בה
אורחיה הוא פארי בביתא קשי לעניותא י' נשורא בביתא קשי לעניותא
בלילי שבתות ובלילי רביעית שרו מזיקין עילויה איסרא דמזוני נקיד שמה
איסרא דעניותא נבל שמה צעא אפומא דחצבא קשי לעניותא מאן דשתי
מא בצעי קשי לברוקתי דאכיל תחלי ולא משי ידיה מפחד תלתין יומין
דמסוכר

א [לכאורה]
ב [ה' ארבעה]
ג [נ'] הערוך
דברי נח ו'
רשנים ב'
מח: ד"ס
מלי' לספי'
ז [אכת קי].
וע"ם כפרג"י
פרכ' ופע"ש
רשב"ם
ו [תולין קה]:
ח [ברכות ס]:
ו כ"ט מ"ו.

הנהגות

הב"ח

[illegible]

רצב"ם

א דמסוכר ולא משי ידיה מפחיד שבעה יומי
דשקיל מויה ולא משי ידיה מפחיד תלתא
יומי דשקיל מופריה ולא משי ידיה מפחיד חד
יומא ולא ידע מאי קא מפחיד ידא אאומי
דרנא לפחדא לידא אפואת דרנא לשניתא תנא
אוכלין ומשקין תחת המטה [ב] אפילו מחופין
בכלי ברזל * רוח רעה שורה עליהן ת"ר לא
שתה אדם מים לא בלילי רביעיות ולא בלילי
שבתות ואם שתה דמו בראשו מפני סכנה מאי
סכנה רוח רעה ואם צחי מאי תקנתיה (ג) נימא
שבעה קולות שאמר דוד על המים והדר נישת
שנאמר (תנ"ך) קול יי על המים אל הכבוד
הרעים יי על מים רבים קול ה' בכח קול ה'
בהדר קול ה' שובר ארזים וישבר ה' את ארזי
הלבנון קול ה' חוצב להבות אש קול ה' יחלל
ה' יחולל אילות ויחידוף יערות ובהיכלו כולו או
לול שפן אניגרון אנירדפין בין כוכבי יתיבנא ב
אי איכא איניש בהדיה ניתעריה ולימא ליה
והדר נישת ואי לא מקרקש נכתמא אחצבא
מיד דדר נישת ה' ת"ר לא ישתה אדם מים לא
בלילה ואם שתה דמו בראשו מפני הסכנה מאי
מאי תקנתיה אי איכא איניש בהדיה לימא ליה
ואילא (ג) נימא איהו לנפשיה פלגיא אמרה לי אי
ברירי רירי ירי רי צחינא מ"א בכמי חיוירי ואם
לא נצרכא אלא אפי' לריע דאמר ר' עשה שם
הכא משים פרסומי נימא (ט) תנא רבי א
שבתך חול ואל תצמרך לבריות אבל עושה ה
ניחו (ה) אמר רב פפא כסא דהרנסא כ כדתנן
עז כנמר וקל כנשר רץ כצבי ונבור כארי לעש
שבעה דברים צוה ר"ע את רבי יהושע בנו בני
ותשנה ואל תדור בעיר שראשיה תלמידי חכמי
כ"ש לבית חבירך ואל תמנע מנעלים מרגליך
החמה ובחורף מפני הצנינה ועשה שבתך חול
משתדל עם אדם שהשעה משחקת לו אמר רב
לזבוני ליה אלא למעבד שותפות בהדיה והשתא
מאי דכתיב (ו) מעשה ידיו ברכת כל הנומל
למיוזבן מינה ולזבוני ליה שפיר דמי חמשה דבר
כשהיה חבוש בבית האסורין אמר לו רבי למדני
לו אם אין אתה למדני אני אומר ליוחי אבא ו
יותר ממה שהענל רוצה לינק פרה רוצה להניק
בסכנה אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה בא
בנך למדהו בספר מונה מאי היא אמר רבא ואי
מ' שבשתא כיון דעל על לא תבשל בקדירה ש
גרושה בחיי בעלה דאמר טר גרוש שנשא גרו
בעית אימתא אפילו באלמנה לפי

צורה רבני פקידא את רבני יהושע נבא.
פירש רש"ס דהא רבני יהושע
בן קרחה דר"ע קרח היה כדאמרין
[בבבבב] (דף נח), הוה בן עזאי אימר
כל רבני יצאלו דומין לפני בקיטא
הסום מון מן הקרס הוה ולין גרמא
שהיה גמיר קרסא אומר בן קרחה דרך
גזאי שהרי נעשו הנערים שקראו
ללשע פלה קרס (תלמוד ב ב) וכן
עזאי קראו בן דרך קרס בדיחותא
שבששתא דעל על תימה דרבא
נטי' חיה ליה בלא יתפור
(דף כה). שששתא ממילא נפקא ישי
לומר דהיינו כשומר קמי דגריס ולא
דיק שיכול להבין מעלמו כשיגדל אבל
פאן דלויירי בכפר שהיו מונה סומך
על ספרו ואינו יולא מדי עעמולו:
ולא

דבר יחיל' מדבר קדש קול
מר כבוד ואי לא ר' (נימא) הכי
ן בליעי שמיני אזילנא ואי לא
פלניא בר פלנתא צחינא מיא
הדר נישת' ואי לא נישדי בה
מן הנהרות ולא מן האגמים
סכנה סכנת שברירי ואי צחי
פלניא בר פלנתא צחינא מיא
מי אזדהר משבר-רי שברירי
ילו מן התמתי וכו': פשיטא
תך חול ואל תצטרך לבריות
ליהו אע"פ שאמר ר"ע עשה
א דבר מועט בתוך ביתו מאי
רבי יהודה בן תמא אומר הוי
ות רצון אביך שבשמים ת"ר
אל תשב בנוכה של עיר
סואל תבנס לביתך י"א פתאום
י"ב השכם ואכול בקיץ ספני
ואל תצטרך לבריות י"ג והוי
פפא לא למיזבן טיניה ולא
י"ד אמר רב שמואל ברי צחק
פרומה מאיב מתברך אפילו
יום צוהר"ע את ר"ש בן יוחי
תורה אמר אני מלמדך אמר
מוסרך למלכות אמר לו בני
אמר לו מי בסכנה והלא עגל
לן גדול וכשאתה מלמד את
תימא רב משרשיא בחדתא
בכישל בה חבירך מאי גידו
שה ארבע דעות בממה ואי
שא"י

שני

ללמוד מחדש: ארבע דיעות. נסמך
אשה אהבת ויהי בגיו קרובין לממורק
טאין

גת נדרים (דף כ):

תגרות הב"ח (ה) נמ' מלי מיה אמר ר' עשה :

גליון הש"ס (*) נמ' דום כטב שורש עליכן. מ' תרבת הי"ס שטרמות דף ס פ"כ ד"ס ריכ"ז: (*) רש"י ד"ס הל' חשב יעמעלן ופסקין. מ' כסדר הכדרות כבוד הכולל לוח י"ו פיל הש"ס

עבד קי. והוספות ב"ב קיג. ד"ס וממנו פרט פסוקים מה

ערבי פסחים

פרק עשירי

פסחים

רשב"ם

שאלין כל האלבעות שוות. אבר תשמיש ומתוך שאלין תשמיש של זה נוח לה כשל ראשון תשנה אותו: מלוא וגוף גדול. אם תרלה לעשות מלוא וגם תשתכר בה: אוכל פירות ולא שער. לכול פירות בכייתא צול שחכס לו דבר

שאלין כל האלבעות שוות. אבר תשמיש של זה נוח לה כשל ראשון תשנה אותו: מלוא וגוף גדול. אם תרלה לעשות מלוא וגם תשתכר בה: אוכל פירות ולא שער. לכול פירות בכייתא צול שחכס לו דבר

א מ' פכ"א
מ' אטורי
ניחא ה' י
סמג לאוין
קבו טו"ע
א"ח ס' רמ
סעיף יא
וה"פ א"ה"ע
ס' כה פ"ה
סו
פ טו"ע א"ח
ס' רמ
סעיף טו :

מסורת

הש"ס

א [נהד סו]
ב כרסות ד' דת
[נע"ס כסה
סמ"ס כין
הפסחה כסות
ש וכן מה
שפירא רש"י
ורשב"ם]
ג כרסות ג
ד [בתמיד לב
היתא הככר
וה"פ המסר
בחוץ וכו'
כע"ז ע"ד
כסה ע"ס
וה"פ הוריות י
ובכריות ס'
ובפירות רש"י
[ס'
ה [כ"מ נח
ע"ס]
ו ד"ה פ"ה
מה ד' י'
ז [כרסות מג
ח [וע' רש"י
סנהדרין מ"ה
ד"ס מנהיגות
וכו' שמע"פ
ש"י הרשב"ם
כסה שון
בערס]

הגהות
הב"ח

(א) רש"י ד"ס
מהל כ"כ
לשון מהל
סוה מהל
קושי וכו' וכו'
והרמב"ם ד"ק
סוה מהל
למהר"ם פ'
סמ"ק פ"ין
רש"י כ"פ סו
בדקין ד' מה
ג

אשאלין כל אצבעו' שוות מצוה וגוף גדול אוכל פירות ולא שער מצוה וגוף מהור נושא אשה ולו בנים ד' דברים צוה רבינו הקדוש את בניו אל תדור בשכנציב משום דליצני הו' ומשכו לך בליצנותא ואל תשב על מטת ארמית איכא דאמרי דלא תיגני בלא קרית שמע וא"ד דלא תינסב גיורתא ואיכא דאמרי ארמאית סמ"ש ומשום מעשה דר"פ ואל תבריה עצמך מן המכס דילמא משכחו לך ושקלי מנך כל דאית לך ואל תעמוד בפני השור בשעה שעולה מן האגם מפני שהשמן מרקד בין קרניו אמר ר' שמואל בשור שהור וביומי ניסן יתני רב אושעיא מרחיקין משור תם חמשים אמה משור מועד כמלא עיניו תנא משמיה דרבי מאיר ריש תורה בדיקולא סק לאיגרא ושרי דרגא מתוך דאמר רב ניהא דתורה הן ניהא דאריה זה זה ניהא דגמלא דא דא ניהא דארבא חילי הייא חילא והילוך חיליא אמר אביי עוד דג וכוס חמין וביצים וכנים לבנים כולן קשין לדבר אחר עור מאן דגני אמשכא דצלא דג שיבוטא ביומי ניסן כוס שוירי כסא דהרסנא חמין חמימי דחמימי משדרו עילויה ביצים מאן דמדרך אקליפיים כינים לבנים מאן דמחורר לכרשיה ולא נטיר ליה תמניא יומי והדר לביש לה בריין הנך כינים וקשין לדבר אחר אמר רב פפא ביתא דאית ביה שונרא לא ניעול בה איניש בלא מסני מאי מעמא משום דשונרא קטיל לחייוא

אשאלין כל אצבעו' שוות מצוה וגוף גדול אוכל פירות ולא שער מצוה וגוף מהור נושא אשה ולו בנים ד' דברים צוה רבינו הקדוש את בניו אל תדור בשכנציב משום דליצני הו' ומשכו לך בליצנותא ואל תשב על מטת ארמית איכא דאמרי דלא תיגני בלא קרית שמע וא"ד דלא תינסב גיורתא ואיכא דאמרי ארמאית סמ"ש ומשום מעשה דר"פ ואל תבריה עצמך מן המכס דילמא משכחו לך ושקלי מנך כל דאית לך ואל תעמוד בפני השור בשעה שעולה מן האגם מפני שהשמן מרקד בין קרניו אמר ר' שמואל בשור שהור וביומי ניסן יתני רב אושעיא מרחיקין משור תם חמשים אמה משור מועד כמלא עיניו תנא משמיה דרבי מאיר ריש תורה בדיקולא סק לאיגרא ושרי דרגא מתוך דאמר רב ניהא דתורה הן ניהא דאריה זה זה ניהא דגמלא דא דא ניהא דארבא חילי הייא חילא והילוך חיליא אמר אביי עוד דג וכוס חמין וביצים וכנים לבנים כולן קשין לדבר אחר עור מאן דגני אמשכא דצלא דג שיבוטא ביומי ניסן כוס שוירי כסא דהרסנא חמין חמימי דחמימי משדרו עילויה ביצים מאן דמדרך אקליפיים כינים לבנים מאן דמחורר לכרשיה ולא נטיר ליה תמניא יומי והדר לביש לה בריין הנך כינים וקשין לדבר אחר אמר רב פפא ביתא דאית ביה שונרא לא ניעול בה איניש בלא מסני מאי מעמא משום דשונרא קטיל לחייוא

ואכיל ליה ואיתכיה בחייוא גרמי קשיני ואי יתיב לה גרמא דהייוא אכרעית לא נפיק ואסתכן ליה איכא דאמרי ביתא דלית ביה שונרא לא ניעול בית איניש יכהכרא מ"ט דילמא מיכריך ביה חיוא ולא ידע ומסתכן ג' דברים צוה רבי ישמעאל ברכי יומי את רבי (מק"ש סימן) אל תעש מום בעצמך מאי היא לא תיהי לך דינא בהדי תלתא דחד הוי בעל דינך ותרי סהרי ה ואל תעמוד על המקח בשעה שאין לך דמים אשתך טבלה אל תזקק לת לילה הראשונה אמר רב ובגדה דאורייתא הואיל והחזק מעין פתוח דילמא משכה זיבה שלשה דברים צוה רבי יומי ברכי יתודה את רבי אל תצא יחדי בליצה ואל תעמוד בפני הנר ערום ואל תכנס למרחץ חרש שמא תפחת עד כמה אריכל עד י"ב חרש ואל תעמוד בפני הנר ערום דתניא העומד בפני הנר ערום הוי נכפה י"ב והמשמש משתו לאור הנר הויין לו בנים נכפין ת"ד המשמש משתו על מטה שתיעוק ישן עליה אותו תיעוק נכפה ולא אמרן אלא דלא הוי בר שתא אבל הוי בר שתא לית לן בה ולא אמרן אלא דגני להדי ברעיה אבל גני להדי רישיה לית לן בה וקא אמרן אלא דלא מנח ידיה עילויה אבל מנח ידיה עילויה לית לן בה אל תצא יחדי בלילה דתניא לא יצא יחדי בלילה לא בלילי רביעיות ולא בלילי שבתות מפני שאגרת בת מחלת היא ושמונה עשרה רבוא של מלאכי חבלה יוצאין וכל אחד ואחד יש לו רשות לחבל בפני עצמו מעיקרא הו' שכיחי כולי יומא זמנא חדא פגעה ברכי חנינא בן דוסא אמרה ליה אי לא דמכרזן עלך ברקיע הזהרו בהניא ובתורתו סכנתך אמר לה אי חשיבנא ברקיע נזור אני עליך שלא תעבורי ביישוב לעולם אמרה ליה במטותא מינך שבך לי רוחא פורתא שבך לה לילי שבתות ולילי רביעיות ותו חדא זמנא פגעה בית באביי אמרה ליה אי לא דמכרזי עלך ברקיע הזהרו בנחמני ובתורתו אמר לה אי חשיבנא ברקיע נזרני עלייכי שלא תעבורי ביישוב לעולם הא קא חזינן דעברה אמרי הו' זייתא

גזיתא. כשהולכים במצוות שבילי כרמים וסוסיהן משתמטין
מחלן ובורחין ביישוב אתו ודברי להו: שראשה חסיה. רופא ואמרי
לה ת"ח ותרווייהו חד טעמא: סוסיה. משום דהוא נטירותא
בקרחתא מאיזידים ומגנבים: ולא תיפסד תרי. נשים שמא תתעללנה

עליך רעה: נסיב תלת. שאם
תתעללנה השלישית מגלה לך: פשוט
נבילתא. הפשט עורה: סלקת
לאיגרי' שירותך כהך כשתלא לדרך
אפילו קרובה לא ומוזנתיך עמך:
מאה קרי בזוי תותי כנפוך להו.
אפי' המזונות בזול אפי"כ הוליאם
עמך: לא תשתי סמא. לא תלמד
לשנות סמים מפי שתקבע להון
ווסת ויהיה קיימי. כלומר תפסד מעות.
לא לא תהא רגיל לשתות סוממים
כדאמר (לעיל דף מב: ח) כוליהו
שקייני' דמעלי להאי ק' להאי: לא
תשור ניגרא. פסיעה גסה שטעלת
מחור עינים מ: ולא תעקר ככא. שן
ממש משום חולי' דמלכותיהו אחורי
אודניהו קיימי. כלומר תפסד לגדל
ותגדל אימתן וינהמו ממך: אדחלא
של כרעך וזינך וזין. בעוד שהחול
על רגליך כשצאת מן הדרך מכור
מה שהצאת כדי שתחזור ותקנה
ותצא: שרי כיסך ופתח שך. כלומר
קבל תחלה המעות והנה בכיסך
ואח"כ פתח השק וכן תצואה
לנוקמים: קבא מארעא ולא כורא
מאיגרא. כלומר טוב יליך למקום
קרוב ולהשתכר מעט מלהשתכר
הרבה במדינת היס: תמרי בחלון
לבי סודנא רהוט. אם יש לך תמרים
בביתו כלי שנתנים בו תמרים רוק
מיד לבי עושה שכל לעשות מהן
שכר שאם תמתין תאכלם זין כך
וזין כך ותפסיד: מאי סודנא. למה
נקרא שם השכר סודנא: סוד נאה.
עלם טובה שהרי מתעשרין הימנה:
וגמילות חסדים. יכול לתת מתנה
לעניים ולעשות לזקה וחסד: כל
אנב גביא בעי. כל דבר שריך
לכתוב שער עליו כגון מלווה ואמנה
בעייה גביא כלומר עדיין עומד הוא
לנכות ויש לו טורח בו: מעות רעות. דפרע להו נהליהו זוזא זוזא: לא באחרונה. שאם תתן תכנס
לביאת בראשונה: אל תרבה בגנות. כלומר אל תהא רגיל לעשות בית בפרהסיא במקום מגולה: משום מעשה שהי'. בדוד וכת שבע
משום ממון. שמצוות לו ממונך: רווק. פנוי:

רשב"ם

ולא תימא כהנא חנא. פירשתי באלו עוברין (דף מט:): אמר רב
פפא חי לאו דרמאי סיכרא לא איעתרי. ובשילהי חלו עוברין
(סס) קאמר רב פפא חי לאו דנסיבי כהנא לא איעתרי י"ל
דהא והא נרמא ליה: עשה שכתב חול ואל תאמר לבריות.

גזיתא נינהו דשמי' סוסיא ואתו דברי להו
א(רא"ל) רב לרבאסי לאתדרר במתא דלא צניף
בה סוסיא ולא נכת בה כלבא ואל תדור בעיר
(*) דריש מתא אסיא ולא תנסיב תרתי אינסבת
תרתי נסיב תלת א"ל רב לרב כהנא הפוך
בנבילתא ולא תיפוך במילי ב"פ ששמו נבילתא
בשוקא ושקיל אנגרא ולא תימא כהנא אנא
וגברא רבא אנא וסניא כי מלתא סלקת לאיגרא
שירותך כהך מאה קרי במתא בזוזא תותי

בנפוך ניהו א"ל רב לחייה בריה לא תשתי סמא ולא תשור ניגרא ולא
תעקר ככא ולא תקנא בחייוא ולא תקנא בארמאה ת"ג' אין מתקנאין בהן
ואלו הן נכרי קטן ונחש קטן ותלמיד קטן מ"ט דמלכותיהו אחורי אודניהו
קאי א"ל רב לאיבו בריה טרחי כך בשמעתא ולא מסתייע מילתא תא
אגמך מילי דעלמא אדחלא אכרעיך וזינך זבין כל מילי זבין ותחרט בר
מהמרא דזבין ולא תחרט שרי כיסך פתח שקיך קבא מארעא ולא כורא
מאיגרא תמרא בחלון לבי סודנא רהוט ועד כמה אמר רבא עד תלתא
סאה אמר רב פפא אי לא דרמאי שכרא לא איעתרי א"ד אמר רב חסדא
אי לא דרמאי שכרא לא איעתרי מאי סודנא אמר רב חסדא סוד נאה
וגמילות חסדים אמר רב פפא כל אנב גביא בעי כל אשראי ספק אתי ספק
לא אתי ודאתי מעות רעות נינהו ג' דברים א"ר יוחנן משום אנשי ירושלי'
כשאתה יוצא למלחמה אל תצא בראשונ' אלא תצא באחרונה כדי שתכנס
בראשונה ועשה שכתב חול ואל תאמר לבריות והוי משתדל עם מי
שהשעה משחקת לו ה(א"ר) שלשה דברים א"ר יהושע בן לוי משום אנשי
ירושלים אל תרבה בגנות משום מעשה שהיה בתך כגרה שחרר עבדך
ותן לה והוי זהיר באשתך מחתנה הראשון מ"ט רב חסדא אמר משום
ערוה רב כהנא אמר משום ממון (א) הא והא איתנהו אמר רבי יוחנן שלשה
מנוחלי העוה"ב אלו הן הדר בא"ו והמגדל בניו לתלמוד תורה והמבדיל
על היין במוצאי שבתות מאי היא דמשייר מקידושא לאבדלתא א"ר יוחנן
שלשה מכריז עליהן הקב"ה בכל יום על רווק הדר בכרך ואינו חוטא ועל
עני המחזיר אבירה לבעליה ועל עשיר המעשר פירותיו בצניעה רבא ספרא
רווק הדר בכרך הוה

תני

כשהולכים במצוות שבילי כרמים וסוסיהן משתמטין
מחלן ובורחין ביישוב אתו ודברי להו: שראשה חסיה. רופא ואמרי
לה ת"ח ותרווייהו חד טעמא: סוסיה. משום דהוא נטירותא
בקרחתא מאיזידים ומגנבים: ולא תיפסד תרי. נשים שמא תתעללנה

גזיתא. כשהולכים במצוות שבילי כרמים וסוסיהן משתמטין
מחלן ובורחין ביישוב אתו ודברי להו: שראשה חסיה. רופא ואמרי
לה ת"ח ותרווייהו חד טעמא: סוסיה. משום דהוא נטירותא
בקרחתא מאיזידים ומגנבים: ולא תיפסד תרי. נשים שמא תתעללנה
עליך רעה: נסיב תלת. שאם
תתעללנה השלישית מגלה לך: פשוט
נבילתא. הפשט עורה: סלקת
לאיגרי' שירותך כהך כשתלא לדרך
אפילו קרובה לא ומוזנתיך עמך:
מאה קרי בזוי תותי כנפוך להו.
אפי' המזונות בזול אפי"כ הוליאם
עמך: לא תשתי סמא. לא תלמד
לשנות סמים מפי שתקבע להון
ווסת ויהיה קיימי. כלומר תפסד מעות.
לא לא תהא רגיל לשתות סוממים
כדאמר (לעיל דף מב: ח) כוליהו
שקייני' דמעלי להאי ק' להאי: לא
תשור ניגרא. פסיעה גסה שטעלת
מחור עינים מ: ולא תעקר ככא. שן
ממש משום חולי' דמלכותיהו אחורי
אודניהו קיימי. כלומר תפסד לגדל
ותגדל אימתן וינהמו ממך: אדחלא
של כרעך וזינך וזין. בעוד שהחול
על רגליך כשצאת מן הדרך מכור
מה שהצאת כדי שתחזור ותקנה
ותצא: שרי כיסך ופתח שך. כלומר
קבל תחלה המעות והנה בכיסך
ואח"כ פתח השק וכן תצואה
לנוקמים: קבא מארעא ולא כורא
מאיגרא. כלומר טוב יליך למקום
קרוב ולהשתכר מעט מלהשתכר
הרבה במדינת היס: תמרי בחלון
לבי סודנא רהוט. אם יש לך תמרים
בביתו כלי שנתנים בו תמרים רוק
מיד לבי עושה שכל לעשות מהן
שכר שאם תמתין תאכלם זין כך
וזין כך ותפסיד: מאי סודנא. למה
נקרא שם השכר סודנא: סוד נאה.
עלם טובה שהרי מתעשרין הימנה:
וגמילות חסדים. יכול לתת מתנה
לעניים ולעשות לזקה וחסד: כל
אנב גביא בעי. כל דבר שריך
לכתוב שער עליו כגון מלווה ואמנה
בעייה גביא כלומר עדיין עומד הוא
לנכות ויש לו טורח בו: מעות רעות. דפרע להו נהליהו זוזא זוזא: לא באחרונה. שאם תתן תכנס
לביאת בראשונה: אל תרבה בגנות. כלומר אל תהא רגיל לעשות בית בפרהסיא במקום מגולה: משום מעשה שהי'. בדוד וכת שבע
משום ממון. שמצוות לו ממונך: רווק. פנוי:

השם
מחלן ובורחין ביישוב אתו ודברי להו: שראשה חסיה. רופא ואמרי
לה ת"ח ותרווייהו חד טעמא: סוסיה. משום דהוא נטירותא
בקרחתא מאיזידים ומגנבים: ולא תיפסד תרי. נשים שמא תתעללנה

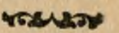
גזיתא. כשהולכים במצוות שבילי כרמים וסוסיהן משתמטין
מחלן ובורחין ביישוב אתו ודברי להו: שראשה חסיה. רופא ואמרי
לה ת"ח ותרווייהו חד טעמא: סוסיה. משום דהוא נטירותא
בקרחתא מאיזידים ומגנבים: ולא תיפסד תרי. נשים שמא תתעללנה
עליך רעה: נסיב תלת. שאם
תתעללנה השלישית מגלה לך: פשוט
נבילתא. הפשט עורה: סלקת
לאיגרי' שירותך כהך כשתלא לדרך
אפילו קרובה לא ומוזנתיך עמך:
מאה קרי בזוי תותי כנפוך להו.
אפי' המזונות בזול אפי"כ הוליאם
עמך: לא תשתי סמא. לא תלמד
לשנות סמים מפי שתקבע להון
ווסת ויהיה קיימי. כלומר תפסד מעות.
לא לא תהא רגיל לשתות סוממים
כדאמר (לעיל דף מב: ח) כוליהו
שקייני' דמעלי להאי ק' להאי: לא
תשור ניגרא. פסיעה גסה שטעלת
מחור עינים מ: ולא תעקר ככא. שן
ממש משום חולי' דמלכותיהו אחורי
אודניהו קיימי. כלומר תפסד לגדל
ותגדל אימתן וינהמו ממך: אדחלא
של כרעך וזינך וזין. בעוד שהחול
על רגליך כשצאת מן הדרך מכור
מה שהצאת כדי שתחזור ותקנה
ותצא: שרי כיסך ופתח שך. כלומר
קבל תחלה המעות והנה בכיסך
ואח"כ פתח השק וכן תצואה
לנוקמים: קבא מארעא ולא כורא
מאיגרא. כלומר טוב יליך למקום
קרוב ולהשתכר מעט מלהשתכר
הרבה במדינת היס: תמרי בחלון
לבי סודנא רהוט. אם יש לך תמרים
בביתו כלי שנתנים בו תמרים רוק
מיד לבי עושה שכל לעשות מהן
שכר שאם תמתין תאכלם זין כך
וזין כך ותפסיד: מאי סודנא. למה
נקרא שם השכר סודנא: סוד נאה.
עלם טובה שהרי מתעשרין הימנה:
וגמילות חסדים. יכול לתת מתנה
לעניים ולעשות לזקה וחסד: כל
אנב גביא בעי. כל דבר שריך
לכתוב שער עליו כגון מלווה ואמנה
בעייה גביא כלומר עדיין עומד הוא
לנכות ויש לו טורח בו: מעות רעות. דפרע להו נהליהו זוזא זוזא: לא באחרונה. שאם תתן תכנס
לביאת בראשונה: אל תרבה בגנות. כלומר אל תהא רגיל לעשות בית בפרהסיא במקום מגולה: משום מעשה שהי'. בדוד וכת שבע
משום ממון. שמצוות לו ממונך: רווק. פנוי:

א [בכיתוב]
שיריון אס:
ב [בכיתוב]
ג [בכיתוב]
ד [בכיתוב]
ה [בכיתוב]
ו [בכיתוב]
ז [בכיתוב]
ח [בכיתוב]
ט [בכיתוב]
י [בכיתוב]

הנהגות
הב"ח

א) גמ' שמת
פנים מדבר
טוב דעת
דמיים:

גליין
הש"ס

א) חדר אחר
זכר נפשו יט'
דמינה יד'
אליה דוחה א'
בכיתוב ש'
נס ש"ב חדר'
ב' יד' שחל
אחד פ' ע"ב
פסחים ש"ס:

זאת אומרת מלוא לריכות כוונה. ריש לקיש סבר דמתני' סתמא קתני ומיירי אפי' יכול למלוא שאר ירק' אין לו לפרוץ אחר שאר ירקות אלא עושה שני טיבולין במרור והיינו משום דמלוא לריכות כוונה וכיון דלא בעידן כו' ובבורא פרי האדמה הוא דאכיל ליה כלומ' שלא כדרך

אמר ר"ל זאת אומרת אמצות צריכות כוונה צ"ן דלא בעידן חיובא דמרור הוא דאכיל ליה בבורא פה"א הוא דאכיל ליה ודילמא לא איכוון למרור הלכך בעי למהדר ואטבולי ס' ולכרך על אכילת מרור ולא נקט וברכי' משום דרב חסדא אית ליה בשמשיין דמכרך על אכילת מרור כטיבול ראשון והא דקאמר ובבורא פרי האדמה אכיל ליה היינו כלומר שאינו אוכל לשם אכילת מרור אלא אכילת מרור בבורא פרי האדמה דלי סלקא דעתך לא בעי כוונה אס כן יאז חובת מרור כטיבול ראשון אע"ג דאכלו לפני מנה ובתבי' על מלוא ומרורים לא הויה עיבודא תמאי לריך תרי טיבולי במרור הוה ליה להאדורי אשאר ירקות משום היכירא כטיבול ראשון ואחר מנה כטיבול שני ויאל רור והגמרא דמי דנעולם אין לריכות כוונה ומהדרין אשאר ירק' משום היכירא וכדי לאכול מרור אחר המנה ומתמיהין קמ"ל היכא דליכא שאר ירק' דרש' במרור בעינן תרי טיבולי כדי לאכול מרור כמלכותו ומשום היכירא ולא אמרינן שלא יאכל מרור עד לבסוף ולא נהוסי נהיירא: אבכין דמאי יאז. אבל ודאי לא יאז חק ע"ג דמעשר ירק דרבינ' כדאמרין דבי מנה בכל שט' (דף לה:) אבל לא בטל ומקוי לה בטל טבול מדרבנן ואיתקם מרור למנה ובדמאי יאז נמי במל' משום דאי בעי מפיק נכסיה וחוי ליה וטעמא דהתמיהו בודאי דרבנן דנפל דאורייתא מסיק הכה' (ולעיל דף לה:) מל' תאכל עליו חמץ יאז זה שפסוקו משום כל תאכל טבל וזיתקם מנה לחמץ: אבכין בלא מחצית יאז. קשיא לריש לקיש ואע"ג דריש לקיש דייק מחתני' ע"כ מתני' גא' איירי בכל ענין אלא דבליכא שאר ירקות וקא' משני תנאי ה"א ופיון דליכא תנא דסבר כריס לקיש דייק שפיר ר"ל ממחיתין דלריכות כוונה כי מסתמא איירי בכל ענין אשילו היכא שאר ירקות:

סילקא וארוזא. וכ"ס שני מיני בשר: ל"ת דחש לה לדר' חסדן בן גורי. וטעמא דאיתו ב' לירי ח"ן מל' לירי סרחון בשרא כל שעה (דף לה:) שני' מיני בשר. פ' ר"ח לא זכר לשם ומוכסל זכר לחגיגה ולא נהירא דקיימא לן כן תימא (ולעיל ד' ע.) דחין חגיגה באכילת אלא ללי דמתניתין ד' תימא כותיה נכך נראה דהרובייהו מבטלין וכן משמע ל' חבטלין:

אחר זכר לפסח ואחר לחגיגה. כשחל י"ד להיות בשבת אין צריך רק טיבול אחד ("דחגיגה י"ד אינה דוחה את השבת ומיהו אומר ר"י דמ"ח אין להלק דמתי לחובה אם היינו מניחים מלעשות שני טבטילין גם יס לחס' שמו לא יעשו כשאר פסחים ואין שום קש' אם חנו עושין חק ע"ג דלא צריך לריבא למיחש שח' יבנה בית המקדש ויאמרו אשחקד פנינו זכר לחגיגה בשבת והשתא נמי נקריב' בשבת דהקדשה מסורה לאריון ובשבתה מסה ואהרן יאז עמנו וליכא למיטעי חק הכא להניח מלעשות שני טבטילין אין מוהירין אותו:

אמר רב הונא מברך כו'. רב הונא סבר כריס לקיש דבעי כוונה ואפילו אית ליה שאר ירקות עבד במרור שני טיבולי: מתקף

ובשולא. חתוכת בשר ומרק שנהפדה בו: פשיטא היכא דליכא שאר ירקות. מכרך מעיקרא כטיבול ראשון אשאר ירקות כשה"ל ספור ליהנות מן העולם הוה בלא ברכה דכיון שיש לו שאר ירקות הכי שצ"ר ע"י שיכרך בורא פרי האדמה תחלה דהיינו ברכה בראשית לבן ויפסור אם כמרג' מברכת ק"א האדמה ואמר כן יכרך על החזרת על אכילת ערור:

זאת אומרת מלוא לריכות כוונה. משום הכי בעי תרי טיבולי שאל לא נכחון לשם מרור הואיל וצריך בורא פרי האדמה כשאר ירקות דעלמא: דילמא הא קמשמע לן דבעינן תרי טיבולי. משום טיבוקר שישאלו ועבדינן היכירא טובא: אכלו לחלואין. חלי וית בפסח ראשונה וחלי וית בפסח שני: ובמרור קא' איירי: תנאי ה"א. דהאי תנא לית ל' לריכות כוונה ור' יוסי אית ליה לריכות כוונה: ש"מ. מדקאמר רב הונא דמבטלין אורז בפסח ולא חיוס לחימ' לית דחש לס' לדר' ויחנן: אפי' דג וזיאל שעליו. שהיו רגילין להסית את הדג בבלי"ז ואחר זכר. לחגיגת ארבעה עשר: גרמא ובשולא. חתוכת בשר ומן המרק: פשיטא היכא דליכא שאר ירק'. מכרך מעיקר' אירקא בורא פרי האדמה דאסור ליהנות מן העולם בלא ברכה וכיון דיש לו שאר ירקות הכי שפיר עפי' שיכרך בפסח"א על ירקות תחלה דהיינו ברכה בראשית לבן ויפסור אם המרור הבא אחריו מברכ' בשפ"א ואח"כ יכרך על החזרת על אכילת מרור: ולבסוף

רש"ס

זאת אומרת מלוא לריכות כוונה. מש"א בעי תרי טיבולי שאל לא נכחון בראשון לשם מרור הואיל וצריך עליו בפסח"א כשאר ירקות דעלמא שפיר אין עדיין אכילת מלוא מרור לכרך עליו על אכילת מרור עד לאחר המנה: דילמא הא קמ"ל. דבעי' תרי טיבולי משום טיבוקר שישאלו ועבדי היכירא טיבא ומיהו ממרור קמא יאז ידי חובתו ומהדר ר"ל ח"כ דמשום היכירא דחיינוקא לחוד נקט תרי טיבולי ולאו לאשמועינן מלוא צ"ט כוונה לאשמועינן שאר ירקות כטיבול ראשון ומרור כטיבול שני דליכא נמי היכר לתיטוקא אבל במרור לחידות לא בעינן תרי טיבולי דכולי האי לא עבדינן משו' היכירא דחיינוק' להקדים אכילת מרור קודם זמנו: ועוד תימא בהדיא דמלוא אין לריכות כוונה ותיובת' דריש לקיש: אכלן דמאי יאז. דאי בעי מסדך לנכס' וזוי עני' אחי ליה השתא נמי חוי ליה: אכלן חזאין. חלי וית בפסח ראשון וחלי וית בפסח שני ובמרור מיירי: תנאי ה"א. דהאי תנא לית ליה מלוא לריכות כוונה ורבי יוסי אית ליה: אע"ג שטיבל בחזרת. טיבול קמא היכא דליכ' שאר ירקות: מלוא להביא כו'. כלומר מלוא להביא מן החזרת דאכתי לא קיים מלוא אכילת מרור הואיל ולא נכחון דמלוא לריכות כוונה: אי הכי מאי מלוא להביא כו'. מביאין הוה ליה למיתני: סילקא. תרדין ורכותא היא וכל שכן שני מיני בשר: הואיל ונפק משומיה דרב הונא. כשכיל חייבתו להראות הלכה כמותו: ש"מ. מדקאמר רב הונא שמבטלין אורז בפסח ולא הייס לחימון לית דחש לדר' ויחנן בן גוריה אפילו דג וזיאל שעליו. שהיו רגילין להסית את הדג בבלי"ז רבותא דאע"ג דמא' לתבטיל אחד חשיב שני כבטילין: ואחר זכר. להניח ארבעה עשר הבאה עס הפסח: שני מיני בשר. ללי כנגד השם ומכוסל כנגד חגיגה כך פירש רבינו חננאל מרומי: גרמא

ובשולא. חתוכת בשר ומרק שנהפדה בו: פשיטא היכא דליכא שאר ירקות. מכרך מעיקרא כטיבול ראשון אשאר ירקות כשה"ל ספור ליהנות מן העולם הוה בלא ברכה דכיון שיש לו שאר ירקות הכי שצ"ר ע"י שיכרך בורא פרי האדמה תחלה דהיינו ברכה בראשית לבן ויפסור אם כמרג' מברכת ק"א האדמה ואמר כן יכרך על החזרת על אכילת ערור:

ולבסוף חביל. בלא ברכה משום דבעי תרי עובלין ומובעלי ליה. לטעם מזה דאורייתא: שהיה כורכן בבת אחת. פסח מזה ומרור: וזכר למקדש כהלל. וזכר למה שהיה עושה הלל בזמן שבית המקדש קיים שהיו אוכלים פסחיהם: לרך נטילת ידים. משום המשקין מטמא משקין וכו': לרך

רשב"ם

ולבסוף חביל. בלא ברכה משום דבעי תרי עובלין: מזה בזמן הזה דאורייתא ומרור דרבנן. וטעמא מפני שיהיה שירקין (דף קג.) חסי' למ"ד כו'. דכיון דכי הדדי נינהו כולהו קיום מצוה נינהו ולא מבעלי אהדדי: ומבעלי לה. לטעם מזה דאורייתא: כורכן בבת אחת. (מזה) פסח מזה ומרור. כירכן בכרך אחד כמו כורכו גמיו (ערוך דף קג.): ואכלוהו. כל אחד בפני עצמו מדלא כתי' ואכלו (אחור) ואנא ידענא דאפסח קאי דכתי' לעיל ואכלו את הבשר: מתקין לה דב אשי כו'. ומינה חולקין עליו מחביריו כרבי יוחנן אבל מהבא לא שמי': והשתא דלא איתמר הילכת' לא כהלל ולא כרבנן. דהא רבנן דברייתא מרור להלל דכריכה נמי שפיר דמי אבל ר' יוחנן קאמר דפליגי עליה דרבנן לגמרי לית להו כריכה כלל: מדרך. חמשה להודיה כו': וזכר למקדש כהלל. כמו שהיה עושה הלל בזמן שבית המקדש קיים שהיו אוכלים פסחים: כל שטיבולו במשקין. כיון ירק בכוחו או בכוחו לרך נטילת ידים משום משקה שהידים טמאות משקים הפוסל את התרומה מטמא משקים להיות תהלה: לרך

מתקין לה רב חסדא לאחר שמילא בריסו הימנו חוזר ומברך עליה אלא אמר רב חסדא מעיקרא מברך עליה בורא פרי האדמה ועל אכילת מרור ואכיל ולבסוף אכיל אכילת חסא בלא ברכה בסורי עבדי כרב הונאורב ששת בריה דרב יהושע עביד כרב חסדא והלכתא בוותיה דרב חסדא רב אחא בריה דרבא מהדר אשאר ירקות לאפוקי נפשיה מפלוגתא אמר רבינא אמר לי רב משרשיא בריה דרב נתן הכי אמר הלל משמיה דגמרא לאניכורך איניש מצה ומרור כהדי הדדי וניכול משום דסבירא לן למצה בזמן הזה דאורייתא ומרור דרבנן ואתי מרור דרבנן ומבעלי ליה למצה דאורייתא ואפי' למ"ד מצות אין מבטלות זו את זו הימ דאורייתא בדאורייתא או דרבנן בדרבנן אבל דאורייתא ודרבנן אתי דרבנן ומבעלי ליה לדאורייתא מאן תנא דרשמעת ליה מצות אין מבטלות זו את זו הלל היא דתניא אמרו עליו על הלל שהיה כורכן בבת אחת ואוכלן שנא' (ומדנן ט) על מצות ומרורים יאכלוהו א"ר יוחנן חולקין עמיו חביריו על הלל דתניא יכול יהא כורכן בבת אחת ואוכלן בדרך שהלל אוכלן ת"ל על מצות ומרורים יאכלוהו אפילו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו מתקין לה רב אשי אי הכי מאי אפילו אלא אמר רב אשי האי תנא הכי קתני יכול לא יצא ביה ידי חובתו אא"כ כורכן בבת אחת ואוכלן בדרך שהלל אוכלן ת"ל על מצות ומרורים יאכלוהו אפי' זה בפני עצמו וזה בפני עצמו השתא דלא איתמר הלכתא לא כהלל ולא כרבנן למברך על אכילת מצה ואכיל והדר מברך על אכילת מרור ואכיל מצה וחסא כהדי הדדי בלא ברכה זכר למקדש כהלל א"ר אלעזר א"ר אושעיא כל שטיבולו במשקה צריך נטילת ידים האי חסא צריך

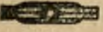
מתקין לה רב חסדא לאחר שמילא בריסו כו'. רב חסדא נמי נראה דכ"ל כר"ל דבעי כוונה אעפ"כ סבר דאין נכון לכרך בטיבול שני כיון שכבר מילא בריסו דאין סבר אין לריכות כוונה ה"ל למימר כהדי' לרב חסדא לא הדוכי אשאר ירקו ומברך לרב חסדא בטיבול ראשון על אכילת מרור אע"פ דעיקר מצוה מרור לא נפיק אלא בטיבול שני אחר מצה (א) מועלת הכריכה שניכר בטיבול ראשון לטיבול שני מזהר שאכל ממנו מעט בטיבול ראשון מידי דהוה אכריכת אופר דמברך אחתות דשיכיה ומועלת ברכה לתקיעות כשעמידה שם עיקר ונעשית על סדר ברכות והשתא כל חלו אמוראי סברי דבעי כוונה וסתמא דמסדר הש"ס סבר הכי מדאליטריך לפסוק כרב חסדא ואי אין לריכות כוונה פשיטא דלא יברך בטיבול שני דאפילו לא בירך בטיבול כוונה ראשון נפק ביה ואי יברך בטיבול שני הו"ל ברכה לבטלה ולית הלכתא בוותיה דהבית דשמואל דמית ליה כפרק ראשון כ"ד (דף קג.) אין לריכות כוונה דקאמר כפזו ואכל מצה יצא ומקוי לה כפזו וזו פרסיה והתם לא מיידי מאכלי בלא מתכוין משום דאין אכילה לא בעין כוונה כו"ל ה"ל כמו בתפלה ותקיעה ומש"ה נמי לא מיידי הכי ברייתא דהתם דבעי כוונה דגבי תפלה ותקיעה בעי כוונה ע"י דפרשיות:

והדר חביל חסא בלא ברכה. ונראה דאין צריך לברך בורא פרי האדמה אע"פ דהנהניו היו הפסח כדפרי' ועל ולא מיסטר בכריכה על טיבול ראשון מ"מ כריכת המוציא פוטרין דהוה להו דברים הבאים בתוך הסעודה מחמת הסעודה שהיו ירקות גוררין הלכ וקרי ליה נמי למרור פשרת הפס וכן אמר ביכיל מברכין (דף מו.) כירך על הפס פטר את הפרפרת פשרת היינו דברים הממשיכים האכילה כגון דגים קטנים וממרים וירקו והיו רגילים לזיכל בתוך הסעודה בין מאכל למאכל ולכך פטר את הפרפרת לפי שכן גזר שפי' כך אכל יותר ואין לומר דפרשת היינו דבר שכל לפת בו את הפס דהא הו' כהלל דא דקתני התם דמברך על העיקר ופותר את העפילה וקאמר נמי רבי הי"א פת פוטרת כל מיני

מאכל ורב פפא נמי פסיק התם הלכא דברים הבאים תוך הסעודה מחמת הסעודה והיינו הפרפרת כדפי' אין טענין ברכה לא לפניהם ולא לאחריהם שלא מחמת הסעודה תוך הסעודה כגון תאנים וענבים שאין באין להתסוך המאכל ולא לפת חלף לתענוג לריבין ברכה לפניהם ולא לאחריהם החר הסעודה הפילו פשרת טענין ברכה בין לפניהם בין לאחריהם ופי' יוסף טוב עלם כתב בסדרו למה שאר ירקות ב"ן חלה לפטור חזרת מברכת רחיה לה וליהא דהא משום היכירה באין (א) ולא שיק כאן חבילות חלף כתיב מיני ועוד דרב חסדא מברך שניהם יאחזרת ועוד דמשמע דלא פטר ליה פת ושמא הינו מהביכו פשרת הפס כיון שאינו אוכל ממנו חלף כוונת: אלא' מרור דרבנן ומבעלי למנה דאורייתא. וכל שכן דאי לא הו' מרור חפי' מדרבנן דמבעלי להנאה כדמשמע לקמן והא דשרי בהקצין (דף כג.) מזה מחובלת לא חתו בשמים ומבעלי למנה דין מן הכשמים כי אם דבר מועט הודלא כחותן שאסרו מזה מחובלת בשם רש"י חף כימים אחרונים משום דמחמצי לה:

אלא' אמר רב אשי. אין נראה כפי' הקונ' דמשמע רב אשי מילתיה דרבי יוחנן שדי' טוב להניח דברייתא אפילו לחסר כמו שזנו מגיהין כמה ברייתא דמלכס דרבי רבי יוחנן חלף רב אשי מתקין אבני ויכיה דמשרי דחולקין רבנן ואשרי לברוך דא"כ מאי חסא חלף רבנן סברי דכלל ענין מילתין בין ע"י כריכה בין כל אחד לבדו ולפי' אהלל דהנריך לברוך ונקטי רבנן אפילו משום הלל וא"כ מאן לן דסבר רבנן דאין מבטלות דילמא שאני הכא דגלי קרא ועוד הא לרבנן נמי אין מבטלות דהא חס כרבנן נמי ואי ו"ל מדסבר דלכתחלה יס לן לברוך וצדיעבד נפיק כי לא כריך חס כן צעלמא אין מבטלות דאי מבטלות חס כן היטריך קרא כהלל להחיר כריכה ולומר דהכא לא מבטלי והלכך לרבנן דמוקי קרא צדיעבד שמינין דבעלמא מבטלות ושאי הכא דגלי קרא: אלא' מברך חמשה ואכלו ומברך אמרור כו'. חס היה כורך שניהם יחד תהלה הוה אחי מרור דרבנן ומבעלי למנה חס היה אוכל מזה בלא מברך תהלה כשהיה כורכן אחר כך אחי מזה דרשות ומבעלי מרור דרבנן ומידי חי הוה קיימא לן כהלל הוה עבדינן הכי מזה לחוד והדר מזה ומרור בכריכה כיון שצריך לעשות מדרבנן מצוה כריכה כהלל הוה דרבנן ודרבנן: ב"ר שטיבולו במשקה לרך נטילה. פי' בקונ' אע"פ דקיימא לן (חילון דף קו.) הטעם דיו לפריות ה"ז מנסי ברוח כיון דליכא משקין וקיימא לן (פרה פ"ח מנחה ז) כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תהלה הוה לכו הנך פירות כמו נהמא וזרין לטעול כמו בנהמא ואין נראה לפרש כן דהא כן כי פריך למי לן נטילת ידים חס לא נעט ומאי נפקא מיניה אפילו אי לא נעט כיון דסו"ס אכיל משקה המטיבול נעט מזהל מחמת מאכל דבעי נטילת ידים ועוד וכי לא ידע בהקשה דליכא למיחש דילמא נעט כדאמר רב פפא ונראה דנטילה דרבא לא משום קידוש מקיף כמו בנהמא אלא משום שלא יטמא המסקין להיות תהלה ויהא חס לשתות ולפסול את גופו כדתנן כפ"ב דחילין (דף לג.) השחט ולא על מנן דס' כו' ה"ל מנן דס' אין נאכלין בידים משוחכות ואמר נמי כשדר כסיכה (נרבות דף מג.) כביטו לנן יין כל סגד טעל ידו אהא פי' שלא יטמא היין ופסול גופו והתם כפי' כיד אהא

עמ
א מיי פ"ט
מאי מצה ס' י
י סג עין
מא טו"ע
א"ח פ"ט
תע"ס פ"ב
ס
ב מיי"ט
ה' ו טו"ע
ש סע"א
פא
ג מיי"ט ס'א
ופ"י מ נכות
בכ"ה פ"א פ"ג
ש יס"ט
טו"ע א"ח
ס"א תע"ג
סע"א ו יס"ט
ק"ח סע"ד
ר"ב א"ח
כ"ח ס"ח
דף חס.
וכר"ש פ' כל
סכר ס' יין

מסורת
הש"ס
א ימית פו.
ופ"ט כפרס'
קידובין נג
ב"ט כפרס'
קמן קצו: קב
ג וביס' סג.
ד ש
ה וי"ט יס"ט
זכ"ח ע"ח.
ד"ה א"ח
ותוס' ממח
כג: ד"ס
א"ח למ"ד
י [חילין פ' ז:]

גליון
הש"ס
א' תד"ס
מתקין נח
ר"ח וכו'
מועלת הכריכה
שירך כביטול
הכריכה. פ"ל
קב פ"א תד"ס
כאחרונה:
א' ש ד"ס
והדראכיל ור
ולא שירך פ"ל
חבילות פ"ל
כריכות נח פ"ל
תד"ס פ"ל
טו"ע

מה דרכו של בני כפרסיה. נראה דגם המוציא צריך לנרד על הפרוסה
וכן משמע בפרק כיול מברכות (77 לס'): קאמר הכל מודים
לענין פסח שמינה פר אב סתם הליכה וכו' אינו לפי מדבר
אל השליטה ואומר את הפתוחין עולה לענין פסח דחימין מבשר על

[illegible]

פ כֵּן בְּרִשְׁוֹה, לְכַדֵּן עַל הַחֵלֶת מֵלֶה
 וְשֵׁי שְׁלִיחֹת מִיִּתְּכֵן מִשְׁר' הַמּוֹצֵא דֶלֶת
 בְּרֵם מִשְׁלֵר יִמֵּם סִיכִים שְׁרִיר לְבֹנֵעַ
 עַל שֵׁי כִכְרו' וְכֹנֵעַ שֶׁחֶת מִהֶלִּימוֹת:
 דִּרְכּוּ שֶׁ עֵינֵי הוּא מִסִּיק וְאִשְׁחֹר אֹשֶׁה.
 עֲתֻהֵן מִיד לְחִסֵּר כִּשְׁנֶפֶר בִּיחֻקֵּי שִׁירָה
 שְׁמִי יִסְמֵן הַתְּמֹד קִדְּם שִׁזְדֵם, עֹשֶׁקִין
 שְׁנִיִּים זֶה בְּהִיטֵק הַתְּמֹד וְזֶה בְּעִיסָה חֶף
 כֵּן הוּא מִסִּיק וְאִשְׁחֹר אֹשֶׁה כְּדֵי שֶׁלֹּא
 תִּחְמִין: מִשּׁוֹם קֶשֶׁה, שֶׁרָק הַחֹדֶת
 קֶשֶׁה הוּא וְהִרֵי הוּא כִּלְרֵם: קֶשֶׁה
 הַשֵּׁה, מִי שֶׁחֵל חֹדֶת וְהִלֵּךְ בְּשִׁילֵי
 קֶשֶׁה יִחַל לָנוֹן יִירָשָׁה: קֶשֶׁה דִּחְמָה
 כִּרְהֵ, מִי שֶׁחֵל לָנוֹן וְקֶשֶׁה לוֹ יִחַל
 כִּרְמֵי כִּרְשִׁים: חֲמִימֵי, יִשְׁמֵה מִיִּם
 שְׁמִין: קֶשֶׁה דְּכֹלְהוּ חֲמִימֵי, אִרְם שֶׁ
 עַל הַיִּרְקָשִׁים חֲמִין רְשׁוּהֵי לֵהֵם:
 בִּלְלִתּוֹת, מִחֲשֵׁב סוֹשֶׁה (דִּף"א):
 שְׁחִי וְיֹלְדוֹת שֶׁם בְּנִיִּים כֵּלָה עַלֵּךְ שֶׁלֹּא
 כִּידוּ בֶּהֱן מִזְרִיִּים דְּכִתִּיב תַּחַת הַחֶשֶׁן
 שְׁדִרְתִּיךְ: (לְשִׁמּוּכֵה, לְכַהֵן בְּזִירְקוֹת
 כִּרְבֵה כְּדֵי שִׁיחָה עֵתָה: וְזִרְקֵי לְקֹהוּי'.
 לְהֵטִיל בְּזֶה תַּחֲשׁוּחִין דְּמִיתֵי בִּיהֵי קִיּוּהָ וְכִר
 לְחֶשֶׁן וְזִרְקֵי לְשִׁמּוּכֵה וְכִר לְטֵט:
 מַחֲלִין, בְּשִׁמְטִין שְׁמִטִּילִין בִּירוֹשָׁת וְכִר
 לִחֲנֵן ה' (וְיִרְם) שְׁכֹחֲשִׁין בְּזֵה דִקֵּךְ וְכִר
 לְטֵט: תִּגְרֵי הִרְךָ, כְּמוֹ מִזֵּין מִן
 הַתִּרְכִי' הַמּוֹנִיִּים יִרְשִׁינ' אֵלֶּל הַחַיּוּתִיחֵן
 וְיִחִירֵין: (בְּתִנְבִי' וְכֵן שֶׁלֹּא הֵן
 מִ' אִרְיִין, כִּלְלֵן מִזְמִינִם בּוֹם שֵׁי בְּזֵן

במורה
הש"ס

ירקות כסופים ראשן: כבודו לוי.
 חשדא מוקר לה אגלה דכרים (דף ע.)
 ככן תימ' לאמר חגיגה הלא עת השפח
 אינה נכלת אלח ללי ואלה עת האמר
 החס ואמר רב חשדא ובסריקין ליתיה
 דרך גמ' כן: חואמרם וזה פסח
 הוא. פ' בלמיתא שריף לר פסח וזה
 שאנו אוכלין ואיתאס מנה ומר פסח
 ולי' גמי מנה זו מרור זה:
פ' לפיכך חסדמו כו' יואר שפס
 חסדמו ולא יואר חסדמו
 דמה רקיעא: וחות

הזהרת פעמים: מתחיל בגנות ומסייב שבח: מאי. גנות רב אמר מתחלה עובדי ע"א היו אבותינו (ורשומל) אמר יצודים היינו א"ל רב נחמן לדרר עבדיה עבדא דמפיק ליה מריה לחירוה ויהיב ליה כספא ודהבא מאי בעי למימר ל"א א"ל בעי לאודווי ולשכוחי א"ל פטרתן מלומר מה גשנתה 'פתח ואמר עבדים היינו: מרתני רבנן גטליאל היה אומר קבל דשלא אמר שלשה

[illegible][illegible]

100

חמץ הוא. כלומר תיבה אחת היא ואין התיבה נחלקת לשנים: הללו צדק גיטת. בסוף שיטה ויה בתחלת שיטה האחרת: שיר שבחורס. אז יסיר משה. ועל כל לרס שלא תבא עליהם. ליטא מעליה הוא דנקט כלומר שאלם חס ושלום תבוא לרס עליהן ויושעו ממנה אומרים אותו על גאולתן כגון חמץ: כל תפלות. כל מומרים הפותחים בתפלה כגון תפלה לעני כי יעקוב (תהלים קב): אפשר ישראל את פסחיו את פסחיו. מילתא מלרים ועד דוד ולא אמרו עליו הלל: ד"א פסלו של מיכה עומר. בימי דוד צבכי באתו מקום ישראל אומרים הלל שכתוב בו כמזה יהיו עושים ונו' אלף ודאי על הים כלומר תחלה יושב לא פסק: נילוח ויגיון לעתיד לבוא. כל מקום שנאמר למעלה נניעט מלעיל הוא הדבר: ע"י מתורגמן. הוא חומר ואחר מפרש: יסווע וכל ישראל אמרו. כלומר אף יסווע וכל ישראל אמרו: כלגיה כולו דכספר תהלים: קראי מוסיפין. בעלי מקרא מוסיפין אף חלו: קסדר רשב"ם

לדוד מומר. משמע תחלה היה לדוד דוח ה'דש ואחר כך מומר: מומר דוד. משמע מתוך המומר בזה שכינה לדוד: ללמד מכאן כו'. יבאן אחת נגד ונס מפסוק חמר מוכה שחמר ועתה קחו לי מנגן ונו': שמה של מנה. כי ה' דקחו לי מנגן שהם מתקין שחמר עליו שכינה יכן לחנוס. חס הולך לישן מתוך שמה דוחה חנוס טוב: ה' דברה. לך ללמוד מתוך דבר שמה: שעמדו על הים. לאחר שצרכו כדכתיב (תהלים קיד) הים רחב ויטו והתפללו לא לנו יעבור ספינה והילו המריהם: יסווע וכל ישראל אמרו. כלומר אף ישראל ויושע אמרו וכן פירש דכינו ולא נהיה לי שאלם כן ככולן ואחר לך לפרש כן ואם כן מלי ביניהם יבין הכתוב שחמרים נביאים שביניהם אמרו וכו' ואחר י"ט דכל הני שחמין לעיל אמרו ע"י נחת שחרי תהלי. נביאים לך חלל כל אחד מן התנאים הני קום ליה מביה: הלגיה ריש פירקא. כולו הק' דספר תהלים שאין בו כי אם אחת לבדו בין שחמין לך חלל מן חס שחמין כלגיה בין שחמין לך חלל פליגי רב יסודם ורבה בר רב הונא דחלל מלעיל יחד מלרש: קראי מוסיפין בעלי מקרא מוסיפין אף חלו: מלי

א"ר חסדא אר"י הללויה וכמיה וידיריה אחת הן רב אמר כסיה ומרחביה אחת הן רב אמר מרחביה בלבד איבעיא להו מרחביה לרב חסדא מאי תיקו איבעי' לתו ידיריה לרב מאי תיש דאמר רב ידירי' נחלק לשני' לפיכך ידיר חול יה קודש איבעיא להו הללויה לרב מאי תיש דאמר רב חזינא תילי דבי חביבי דכתיב בהו הללו בחד גיסא ויה בחד גיסא ופליגי דריב"ל דאמר ריב"ל מאי הללויה הללויה בהלולים הרבה ופליגא ידיריה אדירי' דאמר ריב"ל בעשרה מאמר' של שבח נאמר ספר תהלים בניצוח בניגון במשכיל במזמור בשיר באשרי בתהלה בתפלה בהודאה בהללויה גדול מכולן הללויה שכולל שם ושבת בבית אחת אמר רב יהודה אמר שמואל שיר שבחורה משה וישראל אמרוהו בשעה שעלו מן הים והלל זה מי אמרו נביאים שביניהן תקנו להן לישראל שיהו אימדין אותו על כל פרק ופרק ועל כל צרה וצרה שלא תבא עליהן ולכשנגאלין אומרים אותו על גאולתן תניא היה רבי מאיר אומר כל תושבחות האמורות בספר תהלים כלן דוד אמן שנאמר (תהלים נג) כלן תפלות דוד בן ישי אל תיקרי כל אלא כל אלו הלל זה מי אמרו רבי יוסי אומר אלעזר בני אומר משה וישראל אמרוהו בשעה שעלו מן הים וחלוקין עליו חביריו לומר שדוד אמרו וגראין דבריו מדבריהן ב' אפשר ישראל שחמו את פסחיהן ונמלו לולביהן ולא אמרו שירה ד"א פסלו של מיכה עומר בכבי וישראל אומרים את ההלל: ת"ר כל שירות ותושבחות שאמר דוד בספר תהלים ר"א אומר כנגד עצמו אמן ר' יהושע אומר כנגד ציבור אמן וחכ"א יש מהן כנגד ציבור ויש מהן כנגד עצמו האמורות כלשון יחיד כנגד עצמו האמורות כלשון רבים כנגד ציבור ניצוח וניגון לעתיד לבא משכיל על ידי תורגמן לדוד מזמור מלמד ששרתה עליו שכינה ואחר כך אמר שיר' מזמור לדוד מלמד שאמר שירה ואחר כך שרתה עליו שכינה ב' ללמדך שאין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברי' במלים אלא מתוך דבר שמה של מצוה שנאמר (מלכים ב') ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה' אר"י א"ר וכן לדבר הלכה אמר רב נחמן וכן לחלוס טוב איני ר' והאמר רב גידל אמר רב כל ית' היושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפו' מר תכנינה שנא' (י"ד) שפתותיו שושני' נוטפו' מור עובר א"ת שושנים אלא ששוני' א"ת מור עובר אלא מר עבר ל"ק הא ברב' הא בתלמידא ואבע"א הא והא ב' ב' ול"ק הא מקמי דפתח והא לכתר דפתח כי הא דרבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבריהותא וברחו רבנן ולבסוף יתיב באימתא ופתח בשמעתא ת"ר הלל זה מי אמרו ר"א אומר משה וישראל אמרוהו בשעה שעמדו על הים הם אמרו (תהלים קב) לא לנו ה' לא לנו משיב' רה"ק ואברה גהן (י"ב) למעני למעני אעשה ר' יהוד' אומ' יהושע וישראל אמרוהו בשע' שעמדו עליהן מלכי כנען הם אמרו לא לנו ומשיב' וכו' ר"א המדעי אומ' דבורה וברק אמרוהו היו בשע' שעמד עליהם סיסרא הם אמרו ל' ורה"ק משיב' ואומר' להם למעני למעני אעש' ר"א ב'ע אומ' חזקי' וסייעתו אמרוהו בשעה שעמד עליה' סנחריב הם אמרו ל' ומשיב' וכו' ר"ע אומ' חנני' מישאל ועזרי' אמרוהו בשעה שעמד עליה' נבט דנ' דהרשע הם אמרו לא לנו ומשיב' וכו' ריה"ג אומר מרדכי ואסתר אמרוהו בשע' שעמד עליה' המן דר' גע הם אמרו ל' ומשיב' וכו' וחכ"א נביאים שביניהן תיקנו להם לישראל שיהו אומרים אותו על כל פרק ופרק ועל כל צר וצר' שלא תבא עליה' לישראל ולכשנגאלין אומרי' אותו על גאולתן: אמר רב חסדא הללויה סוף פירקא רבה בר ר"ה אמר הללויה ר"פ אמר רב חזינא להו לתילי דבי רב חנין בר רב דכתיב בהו הללויה באמצע פירקא אלמא מספקא ליה אמר רב חנין בר רבא הכל מודים (תהלי קמח) בתהלת ה' ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד (הללויה) הללויה דכתרי' ר"פ (סע קי) רשע יראה וכעם שני יחרק ונמס תאות רשעים תאבד הללויה דכתריה ר"פ (סע קל) ושעומדים בבית ה' הללויה דכתריה ר"פ קראי מוסיפין אף את אלו (סע קי) מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש דללויה דכתריה ר"פ (סע קי) ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם הללויה דכתריה ר"פ גיטא בתנאי עד היכן הוא אומר ב"ש אומרים עד (סע קי) אם הכנים שמחה וכו' אומרים עד (סע קיד) חלמיש למעט מים ותניא אידך עד היכן הוא אומר בית שחאי אומרים עד (סע) כצאת ישראל מצרים וכו'

ה"ג שעומדים בבית ה' בתפלות בית אלזיו הללויה העומדים בבית ה' בלילות דלס כן הו"ל למינקט יברכך ה' מליון שזה פסוק למעלה מהללויה ולא הו"ל למינקט שלם פסוקי' למעל' לך נר"ח דהרסין כדפרסית ולפי זה חזי לרבינן לומר כי הללויה הללו את ה' הגלו עבדי ה' שעומדים בבית ה' ונאמר שלמעלה מזה חזינו תחלת המזמור דלס יתכן שיהי' המזמור שני פסוקים ו' ועוד דאמרין ר' במדרש קמ"ו מומרים יס כספר תהלים כנגד שנות יעקב חלל הוא סופו של שיר המעלות הנה ברכו ונאמר ואחי ששיר דקאמרין לקמן רב אחא בר יעקב דמתחיל הלל הגדול מכי יעקב בחר לו יי' דהוי תחלת המזמור דכע"ז לא יתכן שהיה מתחיל הלל מאחלת המזמור: למען

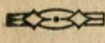
שעלו מן הים והלל זה מי אמרו נביאים שביניהן תקנו להן לישראל שיהו אימדין אותו על כל צרה וצרה שלא תבא עליהן ולכשנגאלין אומרים אותו על גאולתן תניא היה רבי מאיר אומר כל תושבחות האמורות בספר תהלים כלן דוד אמן שנאמר (תהלים נג) כלן תפלות דוד בן ישי אל תיקרי כל אלא כל אלו הלל זה מי אמרו רבי יוסי אומר אלעזר בני אומר משה וישראל אמרוהו בשעה שעלו מן הים וחלוקין עליו חביריו לומר שדוד אמרו וגראין דבריו מדבריהן ב' אפשר ישראל שחמו את פסחיהן ונמלו לולביהן ולא אמרו שירה ד"א פסלו של מיכה עומר בכבי וישראל אומרים את ההלל: ת"ר כל שירות ותושבחות שאמר דוד בספר תהלים ר"א אומר כנגד עצמו אמן ר' יהושע אומר כנגד ציבור אמן וחכ"א יש מהן כנגד ציבור ויש מהן כנגד עצמו האמורות כלשון יחיד כנגד עצמו האמורות כלשון רבים כנגד ציבור ניצוח וניגון לעתיד לבא משכיל על ידי תורגמן לדוד מזמור מלמד ששרתה עליו שכינה ואחר כך אמר שיר' מזמור לדוד מלמד שאמר שירה ואחר כך שרתה עליו שכינה ב' ללמדך שאין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברי' במלים אלא מתוך דבר שמה של מצוה שנאמר (מלכים ב') ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה' אר"י א"ר וכן לדבר הלכה אמר רב נחמן וכן לחלוס טוב איני ר' והאמר רב גידל אמר רב כל ית' היושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפו' מר תכנינה שנא' (י"ד) שפתותיו שושני' נוטפו' מור עובר א"ת שושנים אלא ששוני' א"ת מור עובר אלא מר עבר ל"ק הא ברב' הא בתלמידא ואבע"א הא והא ב' ב' ול"ק הא מקמי דפתח והא לכתר דפתח כי הא דרבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבריהותא וברחו רבנן ולבסוף יתיב באימתא ופתח בשמעתא ת"ר הלל זה מי אמרו ר"א אומר משה וישראל אמרוהו בשעה שעמדו על הים הם אמרו (תהלים קב) לא לנו ה' לא לנו משיב' רה"ק ואברה גהן (י"ב) למעני למעני אעשה ר' יהוד' אומ' יהושע וישראל אמרוהו בשע' שעמדו עליהן מלכי כנען הם אמרו לא לנו ומשיב' וכו' ר"א המדעי אומ' דבורה וברק אמרוהו היו בשע' שעמד עליהם סיסרא הם אמרו ל' ורה"ק משיב' ואומר' להם למעני למעני אעש' ר"א ב'ע אומ' חזקי' וסייעתו אמרוהו בשעה שעמד עליה' סנחריב הם אמרו ל' ומשיב' וכו' ר"ע אומ' חנני' מישאל ועזרי' אמרוהו בשעה שעמד עליה' נבט דנ' דהרשע הם אמרו לא לנו ומשיב' וכו' ריה"ג אומר מרדכי ואסתר אמרוהו בשע' שעמד עליה' המן דר' גע הם אמרו ל' ומשיב' וכו' וחכ"א נביאים שביניהן תיקנו להם לישראל שיהו אומרים אותו על כל פרק ופרק ועל כל צר וצר' שלא תבא עליה' לישראל ולכשנגאלין אומרי' אותו על גאולתן: אמר רב חסדא הללויה סוף פירקא רבה בר ר"ה אמר הללויה ר"פ אמר רב חזינא להו לתילי דבי רב חנין בר רב דכתיב בהו הללויה באמצע פירקא אלמא מספקא ליה אמר רב חנין בר רבא הכל מודים (תהלי קמח) בתהלת ה' ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד (הללויה) הללויה דכתרי' ר"פ (סע קי) רשע יראה וכעם שני יחרק ונמס תאות רשעים תאבד הללויה דכתריה ר"פ (סע קל) ושעומדים בבית ה' הללויה דכתריה ר"פ קראי מוסיפין אף את אלו (סע קי) מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש דללויה דכתריה ר"פ (סע קי) ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם הללויה דכתריה ר"פ גיטא בתנאי עד היכן הוא אומר ב"ש אומרים עד (סע קי) אם הכנים שמחה וכו' אומרים עד (סע קיד) חלמיש למעט מים ותניא אידך עד היכן הוא אומר בית שחאי אומרים עד (סע) כצאת ישראל מצרים וכו'

ע"י משה
נר מצות
צו
א מיינן פ"ח
מ"י יסודי
הנורה ה"ל ד
צו
ב מיינן פ"ח
מ"י משה פ"ח
סמך עשין מ"ח
עו"ש ח"ח
סמך עשין :

מסירת
הש"ס

א יגרות
רש"י ותי"ש
פ"ד פ"ח
דמסכת טכס
רכז ע"ז
ב נעיל דף ל"ב
ג שכת דף ב
ע"ז
ד כרכות דף ל"א
ד שכת דף ס"ז
וידף ל'
ה לעיל קט'
ו למסכת
טכס פ"ח
ט"ז ה' י"ח

גליון
הש"ס

י"ח חל"ס
שעומדים
ועוד דאמרין
במדרש. וכו'
במ"ס פס"ו
ה"ל ונליש'ל
פס"ו דשכ"ז

ס"ז רביעי גומר עליו את ההלל ואומר עליו הלל הגדול: שהקב"ה יושב ברומו של עולם כו'. דכתיב הודו לאל השמים ונתן להם לכל בשר והיינו דבר גדול: עשיר בשורו. מפסידו ממון [ומכפר] על יפוט קשין נקביו של אדם. כשהוא עלור כיום המיתה: ואקדיח רש"ב"ם

מאי ברכת השיר רב יהודה אמר ה' יהללך ה' אלהינו ור' יוחנן אמר כ' נשמת כל חי תנו רבנן רביעי גומר עליו את ההלל ואומר הלל הגדול דברי ר"מ וי"א (תהלים כג) ה' רועי לא אחסר מחיך הלל הגדול רבי יהודה אומר ר' (סג קא) מהודו עד (סג קא) נהרות בכל ור' יוחנן אומר משיר המעלות עד נהרות בכל רב אחא בר

מאי ברכת השיר רב יהודה אמר הללך ה' אלהינו ור' יוחנן אמר כ' נשמת כל חי תנו רבנן רביעי גומר עליו את ההלל ואומר הלל הגדול דברי ר"מ וי"א (תהלים כג) ה' רועי לא אחסר מחיך הלל הגדול רבי יהודה אומר ר' (סג קא) מהודו עד (סג קא) נהרות בכל ור' יוחנן אומר משיר המעלות עד נהרות בכל רב אחא בר

ק"ה
א כ ג
ב ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
טו
טז
יז
יח
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל

מסירת

הש"ס
א ס"א ואמר
ב כו' יהושע
ג [כ"ז ואמר]
ד [כ"ח ואמר]
ה [כ"ט ואמר]
ו [ל' ואמר]
ז [ל"א ואמר]
ח [ל"ב ואמר]
ט [ל"ג ואמר]
י [ל"ד ואמר]
יא [ל"ה ואמר]
יב [ל"ו ואמר]
יג [ל"ז ואמר]
יד [ל"ח ואמר]
טו [ל"ט ואמר]
טז [ל"י ואמר]
יז [ל"יא ואמר]
יח [ל"יב ואמר]
יט [ל"יג ואמר]
כ [ל"יד ואמר]
כא [ל"טו ואמר]
כב [ל"טז ואמר]
כג [ל"יז ואמר]
כד [ל"יח ואמר]
כה [ל"יט ואמר]
כו [ל"כ ואמר]
כז [ל"כא ואמר]
כח [ל"כב ואמר]
כט [ל"כג ואמר]
ל [ל"כד ואמר]

גליון

הש"ס
א גמרא אמר
ב חנני כי למחן
ג תן כבוד ע'
ד יובלמי פ"ע
ה דכונה כ"ו
ו ויפ"מ סס:
ז סס וינקטו
ח סס הכרד ע'
ט ר"ש תענית
י תד"ס וישמע:

יהללך. (י נשמת כל חי) וגומרין בו בא"י מלך מהולל בתשכחות וזו היא ברכת השיר דמתני' כלומר ברכת השבח: ור"י אמר נשמת כל חי. אף נשמת דהיינו ברכת השיר דמתניתין דאילו יהללך חנו אומרים בכל יום שחומרי' בו את ההלל ומאי שנא ליל פסח דקטע אס' ולא להוסיף עוד ברכה אחרת והיינו דאמר הלכה כר' יוחנן בתר. וקבעוהו לאחר הלל הגדול שצריך לאומרו בללקמן דהשבח איכא ברכה בכל חזל והלל והכי הו"א מילתא שפיר כך נראה בעיני: ה"ג פ"ד רביעי גומר עליו את ההלל ואומר עליו הלל הגדול: ה' רועי. על סס המון שאכלו צריך לומר: שהקב"ה יושב ברומו של עולם כו'. דכתיב היה עתה להם לכל בשר והיינו דבר גדול בשונו. כטובה שהשפיע לו והכי משמע כי טוב כי לעולם חסדו חסד הוא עושה לעולם ככי טוב כלומר כטוב שנתן לו: עשיר בשורו עני בשור. מפסידו ממון ומכפר על יפוט בעליון. תרי משמע: כקריעת י"א סוף. כלומר גם גדול עושה לו הקב"ה למי שנותן לו ממונה כאשר עשה לישראל שקרע להם ים סוף ונפ"מ למכני רחמי: קשין נקביו של אדם. כשהוא עלור: לטוב. לטוב עלור וטובו כמו לטוב כיון (ישעיה כג): כל המבזה את המועדות. שעושה מלאכה בחולו של מועד דכתיב את חג המולות תשמור ונספקא לן במסכת חגיגה (דף י"א.) איסור מלאכה בחולו של מועד: המקבל לטוב הרע. שמ'בלו ומחמינו על חבירו א"ע" דלקבוליה לא מביעי ליה למיהש ליה מיכני כדמ"ס במסכת נדה (דף ס"א.) וקרי ביה לא תשיא. נראה בעיני דלא נרשי' ליה דכניהו משמע מנא תשא שכתפסר לו מעיד הרי נוסא בפיו שמע שואו וכי מאחר דא'כא הלל הגדול. ש'שוב יתור כמו שפירש רבי יוחנן למעלה משום דכתיב היה נותן להם לכל בשר חן מאי עממא אמרין האי הלילא על כל פרק ופרק וענ כל דה' שלט תבא על הניכור לכשנחללין: חמשה דברים. דמירי נמי בצאולה: ההרים רקדו כאלים. נשעת מתן תורה דכתיב (תהלים סח) למה תרדקו ההים וגו': נבריהל אמרו. כשנילוו הנני' מישאל ועזריה והוא היה סס דכתיב (דניאל ג) ורויה די רביעאה דמי לבר אלהין ל' שהקב"ה הכניחו על כך שנשלק אברהם באר כשדים ובקשים לו אמר ואמת ה' לעולם שקיים הכספהו: נשעה שהפיל נמרוד. שעל סס כן י נקרא אמרפל על סס שאמר והפיל את אברהם כנכשן: ואקדיח

יעקב אמר (סג קא) מבי יעקב בחר לו יה עד נהרות בכל ולמה נקרא שמו הלל הגדול א"ר יוחנן מפני שהקב"ה יושב ברומו של עולם ומחלק מזונות לכל בריה א"ר יהושע ב"ל הני עשרים וששה הודו כנגד מי כנגד כ"ו דורות שברא הקב"ה בעולמו ולא נתן להם תורה וזן אותם בחסדו א' אמר רב חסדא מאי דכתיב הודו לה' כי טוב הודו לה' שנובה חובתו של אדם במובתו עשיר בשורו ואת עני בשיו יתום כביצתו אלמנה בתרנגולתה א"ר יוחנן קשין מזונותיו של אדם כפלים כיולדה דאילו ביולדה כתיב (נחש' ג) בעצב ובמזונות כתיב (סג) בעצבון (כ' א"ר) יוחנן קשין מזונותיו של אדם יותר מן הנאולה דאילו בנאולה כתיב (סג) המלאך הנואל אותי מכל רע מלאך בעלמא ואילו במזונות כתיב (סג) האלהים הרועה אותי א"ר יהושע בן לוי ג' בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאדם (סג ג) וקוץ ודרדר תצמיח לך ולגו עיניו דמעות אמר לפניו רבש"ע אני וחמורי נאכל באבוס אחד כיון שאמר לו (סג) בזעת אפך תאכל לחם נתקדשה דעתו אמר ר"ש בן לקיש אשרינו י' אם עמדנו בראשונה ועדיין לא פלמינ מניה דקא אכלינן עיסבי דדברא אסר רב שיזבי משימיה דר"א בן עזריה קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף דכתיב (תהלים קל) נותן לחם לכל בשר וסמ"ד ליה לנזור ים סוף לנזרים אמר ר"א בן עזריה (ישעיה נ"א) קשין נקביו של אדם כיום המיתה וכקריעת ים סוף שנאמר (סג) כהר צועה להפתח וכתיב בתריה רועה הים והים נליו והאמר רב ששת משיח ר"א בן עזריה כל המבזה את המועדות כאילו עובד ע"א שנאמר (נשמת ל') אלהי מסכה לא תעשה לך וכתיב בתריה את חג המצות תשמור ואמר רב ששת משיח ר"א בן עזריה כל המספר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע וכל המעיד עדות שקר כחבירו ראוי להשליכו לכלבים שנאמר (סג ג) לכלב תשליכו אותי וכתיב בתריה (סג ג) לא תשא שמע שוא וקרי ביה לא תשיא וכי מאחר דאיכא הלל הגדול אנן מ"ט אמרין האי משיח שיש בו חמשה דברים הללו יציאת מצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה ותחיית המתים וחבלו של משיח יציאת מצרים דכתיב (תהלים קד) בצאת ישראל ממצרי' וקריעת ים סוף דכתיב (סג) הים ראה וינוס מתן תורה דכתיב (סג) ההרים רקדו כאירים תחיית המתים דכתיב (סג) אתה ה' חבלו של משיח דכתיב (סג קט) לא לנו ה' לא לנו ואמר רבי יוחנן לא לנו ה' לא לנו וזו שבעוד מלכות (עכ"ס) א"ד א"ר יוחנן לא לנו ה' לא לנו וזו מלחמת ננו ומנוג ר"נ בר יצחק אמר מפני שיש בו מילוט נפשות של צדיקים מניהם שנאמר (סג קט) אנא ה' מלטה נפשי חזקיה אמר מפני שיש בו ירידתן של צדיקים לכבשן האש ועלייתן ממנו וירידתן דכתיב לא לנו ה' לא לנו (*) אמר חנניה כי לשמך תן כבוד אמר מישאל על חסדך ועל אמתך אמר עזריה למה יאמרו הגוים אמרו כולן עלייתן מכבשן האש דכתיב (סג קי) הללו את ה' כל גוים אמר חנניה שבחוחו כל האומים אמר מישאל כי נבר עלינו חסדו אמר עזריה ואמת ה' לעולם הללויה אמרו כולן וי"א ואמת ה' לעולם נבריהל אמרו בשעה שהפיל גמרוד הרשע את אברהם אבינו לתוך כבשן האש אמר נבריהל לפני הקב"ה רבש"ע ארד ואצנן ואציל את הצדיק מכבשן האש אמר לו הקב"ה אני יחיד בעולמי והוא יחיד בעולמי נאה ליחיד להציל את היחיד ולפי שהקב"ה אינו מקפח שכר כל בריה אמר תוכה ותציל שלשה מבני בניו דרש ר"ש השלוני בשעה שהפיל נבוכדנצר הרשע חנניה מישאל ועזריה לתוך כבשן האש עמד (*) וירקצו שר הברד לפני הקב"ה אמר לפניו רבש"ע ארד ואצנן את הכבשן ואציל

לצדיקים הללו מכבשן האש אמר לו נבריהל אין נבורתו של הקדוש ברוך הוא בכך שאתה י' שר ברד והכל יודע ין שהמים מכבין את האש אלא אני שר של אש ואקרר מבפנים ואקדיח

שם

א [משום רבי
ישמעאל כר
ימי וזנן
אזרי
ב ס"א מש
ג כדכות
ד וכן לק
ה' וכן
ו' וכן
ז' וכן
ח' וכן
ט' וכן
י' וכן
יא' וכן
יב' וכן
יג' וכן
יד' וכן
טו' וכן
טז' וכן
יז' וכן
יח' וכן
יט' וכן
כ' וכן
כא' וכן
כב' וכן
כג' וכן
כד' וכן
כה' וכן
כו' וכן
כז' וכן
כח' וכן
כט' וכן
ל' וכן
לא' וכן
לב' וכן
לג' וכן
לד' וכן
לה' וכן
לו' וכן
לז' וכן
לח' וכן
לט' וכן
מ' וכן
מא' וכן
מב' וכן
מג' וכן
מד' וכן
מה' וכן
מו' וכן
מא' וכן
מב' וכן
מג' וכן
מד' וכן
מה' וכן
מו' וכן
מז' וכן
מח' וכן
מט' וכן
נ' וכן
נא' וכן
נב' וכן
נג' וכן
נד' וכן
נה' וכן
נו' וכן
נז' וכן
נח' וכן
נט' וכן
ס' וכן
סא' וכן
סב' וכן
סג' וכן
סד' וכן
סה' וכן
סז' וכן
סח' וכן
סט' וכן
ע' וכן
עא' וכן
עב' וכן
עג' וכן
עד' וכן
עה' וכן
עז' וכן
עח' וכן
עט' וכן
פ' וכן
פא' וכן
פב' וכן
פג' וכן
פד' וכן
פה' וכן
פז' וכן
פח' וכן
פט' וכן
צ' וכן
צא' וכן
צב' וכן
צג' וכן
צד' וכן
צה' וכן
צז' וכן
צח' וכן
צט' וכן
ק' וכן
קא' וכן
קב' וכן
קג' וכן
קד' וכן
קה' וכן
קז' וכן
קח' וכן
קט' וכן
קכ' וכן
קכא' וכן
קכב' וכן
קכג' וכן
קכד' וכן
קכה' וכן
קכז' וכן
קכח' וכן
קכט' וכן
קל' וכן
קלא' וכן
קלב' וכן
קלג' וכן
קלד' וכן
קלה' וכן
קלז' וכן
קלח' וכן
קלט' וכן
קמ' וכן
קמא' וכן
קמב' וכן
קמג' וכן
קמד' וכן
קמה' וכן
קמז' וכן
קמח' וכן
קמט' וכן
קנ' וכן
קנא' וכן
קנב' וכן
קנג' וכן
קנד' וכן
קנה' וכן
קנז' וכן
קנח' וכן
קנט' וכן
קס' וכן
קסא' וכן
קסב' וכן
קסג' וכן
קסד' וכן
קסה' וכן
קסז' וכן
קסח' וכן
קסט' וכן
קע' וכן
קעא' וכן
קעב' וכן
קעג' וכן
קעד' וכן
קעה' וכן
קעז' וכן
קעח' וכן
קעט' וכן
קפ' וכן
קפא' וכן
קפב' וכן
קפג' וכן
קפד' וכן
קפה' וכן
קפז' וכן
קפח' וכן
קפט' וכן
קצ' וכן
קצא' וכן
קצב' וכן
קצג' וכן
קצד' וכן
קצה' וכן
קצז' וכן
קצח' וכן
קצט' וכן
קכ' וכן
קכא' וכן
קכב' וכן
קכג' וכן
קכד' וכן
קכה' וכן
קכז' וכן
קכח' וכן
קכט' וכן
קל' וכן
קלא' וכן
קלב' וכן
קלג' וכן
קלד' וכן
קלה' וכן
קלז' וכן
קלח' וכן
קלט' וכן
קמ' וכן
קמא' וכן
קמב' וכן
קמג' וכן
קמד' וכן
קמה' וכן
קמז' וכן
קמח' וכן
קמט' וכן
קנ' וכן
קנא' וכן
קנב' וכן
קנג' וכן
קנד' וכן
קנה' וכן
קנז' וכן
קנח' וכן
קנט' וכן
קס' וכן
קסא' וכן
קסב' וכן
קסג' וכן
קסד' וכן
קסה' וכן
קסז' וכן
קסח' וכן
קסט' וכן
קע' וכן
קעא' וכן
קעב' וכן
קעג' וכן
קעד' וכן
קעה' וכן
קעז' וכן
קעח' וכן
קעט' וכן
קפ' וכן
קפא' וכן
קפב' וכן
קפג' וכן
קפד' וכן
קפה' וכן
קפז' וכן
קפח' וכן
קפט' וכן
קצ' וכן
קצא' וכן
קצב' וכן
קצג' וכן
קצד' וכן
קצה' וכן
קצז' וכן
קצח' וכן
קצט' וכן

זה המכיר מקום חבירו בישיבה. שידע לומר זה מקום מיושב לפלוני וזה של פלוני דסוחין ומכיר הוא מקום דולס רגיל הוא ליכ שם תמיד: סתרי תורה. מעשה מרכבה ומעשה בראשית: למנלח. מדלח כתיב לנלח משמע שותן כח לבריות לללחו: מפני מדה הדין. שמקטרגת ואומרת לא תקבלם והוא יקבלם בסתר: לולי משה בחירו. אלמא משתבח ביה קרר במשה וקרי ליה בחירו משום דהשיב חמתו מהשחים אלמא שמה היא בכך: כמלודה זו. שפורסים לעופות ללוד ואין דגן ואין עוף נפסה אליה: מלחמתו של זרח במלרים גמרא חבל מלחמת זרח בחסא קראי: ושיבירו להדרימון. מלך ארס לעזור לו על בעשא מלך ישראל וקראי ניהו ומלחמת יהושפט בעמונים קראי ודרך הראשונים להביא גנויהם עמהם במלחמתם כדי שימשיך לבס אחר ממינס ולא יברחו: שמעמידו על רגליו. שממחה לבו: אקלידי. מפתחו: וקולפי. פותחת שקורין בלעז שדרור: דגלדי. של מרלופים של עור שנושאים על סוסים וחמורים וגמלים: חבן מחסו הכובים. כלומר דוד שממיו רועה לאן היה וכעשה ראשונות בלתי צעירי נולד רבים אמרו אחיו: זה היום עשה ה'. שמואל ה' מתגבא עליהם שספין לגיל לשמונה שישעם מיד אויביהם: כשיטה נא אמרו אחיו. כלומר על ידי דוד ודוד אמר הללויה כהן שלילת במלכותו: ברכובם אמר שמואל. שיבך כולם כלומר מברכין אנו אתכם: לנו. לשון רבים: אסרו חג בעבותה. הביאו זבחים ושלמים סרבה לשמות לכפול

רשב"ם

זה המכיר מקום חבירו בישיב. שידע לומר זה מקום פלוני וזה מקום פלוני דסוחין ומכיר מקום חבירו רגיל הוא ליכ שם תמיד: סתרי תורה. מעשה מרכבה ומעשה בראשית: למנלח. מדלח כתיב לנלח משמע שותן כח לבריות לללחו: מפני מדה הדין. שמקטרגת ואומרת לא תקבלם והוא יקבלם בסתר: לולי משה בחירו. אלמא משתבח ביה קרר במשה וקרי ליה בחירו משום דהשיב חמתו מהשחים אלמא שמה היא בכך: כמלודה זו. שפורסים לעופות ללוד ואין דגן ואין עוף נפסה אליה: מלחמתו של זרח במלרים גמרא חבל מלחמת זרח בחסא קראי: ושיבירו להדרימון. מלך ארס לעזור לו על בעשא מלך ישראל וקראי ניהו ומלחמת יהושפט בעמונים קראי ודרך הראשונים להביא גנויהם עמהם במלחמתם כדי שימשיך לבס אחר ממינס ולא יברחו: שמעמידו על רגליו. שממחה לבו: אקלידי. מפתחו: וקולפי. פותחת שקורין בלעז שדרור: דגלדי. של מרלופים של עור שנושאים על סוסים וחמורים וגמלים: חבן מחסו הכובים. כלומר דוד שממיו רועה לאן היה וכעשה ראשונות בלתי צעירי נולד רבים אמרו אחיו: זה היום עשה ה'. שמואל ה' מתגבא עליהם שספין לגיל לשמונה שישעם מיד אויביהם: כשיטה נא אמרו אחיו. כלומר על ידי דוד ודוד אמר הללויה כהן שלילת במלכותו: ברכובם אמר שמואל. שיבך כולם כלומר מברכין אנו אתכם: לנו. לשון רבים: אסרו חג בעבותה. הביאו זבחים ושלמים סרבה לשמות לכפול

כסתר: גבי מלודה גרסינן דגן שדרך ליתן דגן במלודה שפורסין לפני העופות כשאין בה דגן אין עוף נפסה אליה גבי מלודה דהייט מים גרסינן דמים: וינללו. דרשינן לשון מלודה: מלחמה של זרח בפגרים גמרא חבל מלחמתו של זרח בחסא קראי בדברי הימים (ב ד): ושיבירו להדרימון. מלך ארס לעזור לו על בעשא מלך ישראל וקראי ניהו (ס ב ו): בלו בני עמון ונטלוהו כו'. גמרא מלחמת יהושפט בעמונים קראי ודרך הראשונים להביא גנויהם עמהם במלחמתם כדי שימשיך לבס אחר ממונס ולא יברחו וכן מלחמת הנוצחין נוטלים ממונס: מלחמת סנחריב בחסו קראי. מודיעו נטלו מלחמה כשא המלך והכה המהנה: כשדיים תפסו את זדקיהו קראי. פרסיים קבלו המלכות מכשדים דכתיב (דניאל ה) פרישת מלכותך ויהיבת למדי ופרס ויוונים קיבלו המלכות מפרסיים משרש בספר יוסטון ונס רומיים שקיבלו המלכות מיוונים משרש שם ובפ"ק דע"ז (דף ח) זה עושרו של קרר. שגל ידי רוב ממונו נתגלה ונקרד מן העולם: משוי שלם מלות. ללו דוקא וכן כל שלם מלות שש"ס: אקלידי מפתחות: וקולפי. פותחות: דגלדי. מרלופין של עור ואפ"ס כן היה משוי שלם מלות פרדות: אכן מלחו הכובים. זה דוד שהיה לעיר בחסו ורועה: נפלת בעיניו. לשון רבים אמרו אחיו: זה היום עשה ה'. שמואל היה מתגבא שספין לגיל ולשמונה כו שישעם מאויביהם: הללויה נא אמר דוד. שלילת במלכותו אסרו חג בעבותה. הביאו זבחים ושלמים סרבה לשמות ופתן דגן למנחה

קה

קו

כב מ"י פ"ח
מכ' מלכ' כל'
ס סמג עשין
פא טוב"ע"ח
כימן תעת
סעוף ח':

ח. חורבן למ

א [סוכה לט.]
מגילה כה
גלי ל :
פנחות
ד גדה ס :
סוכה לס :
תוספת [פ:]
ה ז"ל נדבח
ו [הס]
ז גלי דף פ
ח [כרכות מו]
ט [לחמור]
כ"ה חמר
נחמה דה
כחמור כי
פלו' ור"ח
שלח קאי
אלפל. פ
כנון ארדליז
לי ונחלי
לאכל ור"ח
שניא כ"ה
בירשמי גס
רהב"ש ה
כריל כנחלי
דקחיס דהב
מיי' ת"כ
ד"י ואל
חמר תני
ד"י כותה
יחזק ור"ח
שילא [א"כ]
דגלידניג
[תוספת
פ:]
יח תוספת
פ"כ
יב [כרכי סד
יג [סותע טו]
יד [קפו.]

(ח) רש"י ד"ה

(ח) רש"י ד"ה
 אין משטירין
 וכו' הלכך
 פתגמו'יו :

לאומר עלי אומר לו למשה טול וברך אומר לה
ליכנס לארץ ישראל לא בחיי ולא במותי אומר לו
להן איני מברך שלא זכיתי לכן דכתיב יהושע בן נ
בנו אומר לו לדוד טול וברך אומר להן אני אברך
(תה"ק קטו) כוס ושועות אשא ובשכ ה' אקרא: ב'ת
הפסח אפיקומן: (ב'ז) מאי אפיקומן אמר רב שלא
ישמואל אמר כנון ^ה אורדילאי לי וגו' לייא לאבא ו
יוחנן ^ט (אמר) כנון תמרים קליות ואנוזים תניא כוות
אחר הפסח כנון תמרים קליות ואנוזים אמר רב ית
מפמירין אחר מצה אפיקומן תנן אין מפמירין אחר
הפסח הוא דלא אבל לאחר מצה מפמירין לא מיב
אחר מצה דלא נפיש טעמיהו אבל לאחר הפסח
עבוריה לית לן בה קמ"ל נימא ססיע ליה
והאיסקרישין אדם ממלא כריסו מהן ובלבד שיא
באחרונה אין

Lactuca

בכילד מוסיף (ד' סו.) לפסח נחנך בפתי הכורזר וחזין ההפזר חזר
להחל אכילה יכול לעיקר לומר הלל בהכורה אחרת ולא עדיף לחל
ובלכד שלא יעקרו לאוכלו עס שהורה אחרת והיינו דפליגי עדי שמואל רב
ולא יעקרו ממזורה להכזור הלל דלאחר שכלו קצת מן הפסח לה אכיל
עומד למונח קופץ את פיו עד שמיניש אלל הכורזר ותרי סתמי
ונאכל במקום אחר : כגון ארדילתי לי וגויליא לאכל. לרב דשמואל רב
סעודתו גוזלות ולבן אפיקומן הוצילו ובכילו מיני מתירק וחתם שמו
בהכורזתו אסור לאכול כלום אחר הפסח שלא יאכד ממנו עסס הפסח
למשחק גדולה כדרך המלכסיס עי' אולכין : אכל. כך שמו של רב
בארץ ישראל כרינו מן מוכיבי שבשטת חולין (קלו) דלמריה מן אכיל
כלאמרי' במשנת דה (ד' כד:) ור' יוחנן כשמואל סברא לוי אלל
שזריך לאכול מזה בנמר כסודתו וזכר למזה הנאכלת עס הפסח
כרינו אנו מזכרין על אכילת מזה בראשונה א"ע"ש שאינה לשם חזו
היחך חזר ומזכר עליו הלכך מזכר אתמרוויכו ברישא והדר אכיל מ
שלא לשכח טעמה ובמזה בזמן הזה מיירי דליכא פסח בדהד דאי
והיינו אחר פסח ומזה הנאכלת עמו : אחר פסח הוא אכל. אכיל
פסח. כלל פסח מפעיריני : טופשיני. ריקיין פסחויין כספונ מחזר
פסח פוני : דאשניין : פסחויין בשמן ודכש וזלנו לחם עוני

לכפול. כל־הכלל: כופל דברים. מעט היה מציא מדרוך סבא
ולמטה: הן בנו וגו'. ממספחות אפרים בן יוסף חשיב ואולי על
יחוסו ולא מסכה ברא ליחוסו: בִּרְבִּי מַפְטִירִין. לשון יב סנפטר
מחזירו כסנפטרין מן הסעודה מזכירן מימי המתיקה: בִּרְבִּי אֲרִי־לֵא
לי. כיון אפי שרגיל לאכול כמדין
ופטריות לאחר הסעודה: וגזילא
לחבא. לרב שהיה רגיל לאכול גזילא
לאחר סעודתו ולשון אפיקומן הוליוא
וכבילא מימי מתיקא: אין מפטירין
אחר מלה אפיקומן. שרצין לאכול
מלה בגמר הסעודה וזכר למלה
הנאלכת עם הפסח וזו היא מלה
הבצועה שאנו אוכלין באחרונה לשם
חובת מלה אותה שאלר אחילה
ועל כרחיהו אלו מזכרין על אכילת
מלה באחרונה (הוליוא ו) אֶלְעִיזָר
שאינה] בזה לשם חובת כדאמר רב
חסדא לעיל (דף קטו). גבי מרור
ללאחר שילוף כריסו הימנו היאך
חוזר ומזכר עליו כדי נמי גבי מלה
(א) הלכך מרזוייהו מזכר ברישא
ובדר אכל מלה באחרונה בלא
ברכ' אבל לא מרור דלאו חובת כוא:
גניאשנס

ושותין נותנין לו לאברהם
 לברך ואומר להן איני
 ימנעאל אומר לו ליצחק
 ימנעאל אומר להן איני מברך
 בחייהן שעתידה תורה
 איני מברך שלא זכיתי
 ליהושע טול וברך אומר
 ה' (ה' ו') נון בנו יהושע
 ולי נאה לברך שנאמר
 ב' י' אין מפטירין אחר
 יעקרו מחבורה לחבורה
 רב הנינא בר שלא ורבי
 יהודה דר' יוחנן אין מפטירין
 ויהא אמר שמואל י' אין
 ר הפסח אפ קומן אחר
 עיא קאמר לא מביעא
 דנפיש מעט ה ולא כצי
 הסופגנין והרובשנין
 בל כזית מצה באחרונה
 בראשונה
 הפסח בשני מקומות ודך מילתא
 לאכול בשני מקומות אבל לאכול דברים אחרים במקומן הראשון שרי רב
 רבי יוחנן ואמרי כל דבר אסור לאכול אפי' מחבורה ר' שמואל וליכא לפרושי
 לו ממנו מחבורה אחרת דהא פסח לן תנא ב' ד' זולין (שם) וכשהשמש
 מתה ולרב הכי משמע ליה אפיקומן אפיקו מנייכו הוציאו כלכם מביתן וכלך
 הוה רגיל לאכול בקינות סעודה כהנין ושעריה ורב רגיל לאכול אחר
 ואלא למימר דלא מיבעיא שלא יעקור מחבורתו להכניסה אחרת חלא אפי'
 ולפי שדינו לאכלל בסוף על השבוע וכן קרבנות כדכתיב (מזכר יח)
 אלא בכבוד קורין אותו רב בבבל הכי כמו שקרין לרבי יוחנן הנחיל
 ון ריש סידרא בבבל אלא אריבא ורבי מירי שיהי רב ארוך בדורו
 ר' שיהי רגיל באלו בקינות סעודה: אין מפטירין אחר המזה אפיקומן.
 ובבבליה וזו היא מנהג הבבליה שאלו אוכלין באחרונה לשם הודיה ועל
 בה כדאמר רב הסדא לשל יד גבי מרור דלאחר שמילא כריוס ממנו
 ואלא באחרונה ואחר אותה מזה אין נפטין ממנה באכילת דבר אחר
 בזמן דאיכא פסח הא בהדיא תנן אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן
 בזמן דאיכא פסח דאין אוכלין אפיקומן אחר הפסח והמלה שמו: אחר
 שמתן רכה אין תורת להם עליהן ואלו בעיניהם דכתיב (דברים טו)
 אלא להם עשרה

אחר פני מפות הרחשונים שיתר מסודר

קב
[ח] מ"י
מס' המן מלכ
[ד] י

31 82

מחבת פמחים

פרק ג חופפות כד"ה ח"ל כיום כו' ואינטיך כיום למעוטי שלא ישר
כליה כו' עכ"ל דמהך לחקך לחילה שריפה לא הוה ממעטי
לילה שלחריז לא ששטיין מנה אלא בשכלה וכן אכילתו מחיל וכן
שריפתו בשמשת מ"ה"י וק"ל: **ע"ב** כפרש"י כד"ה וכל היכא כו'
ובני פיקס ללמד שדרך לחזור אחר לשון נקי קצר מקומות
לפני כיון מנוה וק"ל שדרך כו' שכל לשון דר"ל דלשון קצר שדיק
אחילי מנוה מלשון חרוד ונקי אבל קשה לפ"י כיון דלשון קצר אש"י מנוה
שדיק כל הני דעיקס ל"ל דלא הו"ל לעקס אלא חד קרר ללמדך היכי
דכי הדדי נינהו לחור אחר לשון נקי וע"כ גראה לפרש דלשון קצר ומנוה
ולשון חרוד ונקי שוים הם וכיון דשוים הם ע"כ היכא דכי הדדי יניח
ללמדו שדרך לשון נקי והשתא ניחא כל הני קררי דטמא דקצר קרר
ובמה קררי איכא דעיקס והר"ד כסם דשוים הם להאריך כל' נקי או
לקרר כלשון מנוה ולקמן בשמעתין גבי ח"א חין בוצרין בעברה וח"ל
ומוסרין כעומה דלמר מופשתי כזה שמורה הוראה כו' שכל הר"ן כסם
החום' שכל זה שאמר ומוסרין כעומה שקרר כלשון אחר כן והוא פ"י
פירוש אחר וע"ס שגאוי גנאי יש לפרש שכל השני חומר כן שנראה כן דבר
כלשון נקי והק"ל כלשון גנאי יש לפרש שכל השני חומר כן שנראה כן דבר
החמה והר"ד לחמין מברכותיו לו אדם יכיר שט"ח הוא שגראש
אפשר שלא נתכוין לדבר כלשון נקי אלא שכך נודמן לו בפיו בלי כוונה
אבל השני שמע מן הראשון וסינה לומר כלשון קרר ודאי נתכוין לכך וכן
להיפוך לגירסת הר"ף הראשון אפשר שלא נתכוין לומר כלשון קרר אבל
השני שמע מן הראשון וסינה לומר כלשון נקי ודאי נתכוין לכך להשמיע
הן הידועא דיש לאדם לומר כלשון נקי וק"ל: **בד"ה** רכנת נפית
ואע"י

מהר"ם

דף ג ע"א ברש"י ד"ה אם שיווה לו וכו' שער שקיעת החמה של שמונים
דמיה שהורים כצ"ל: ד"ה מה להלן וכו' כרכתיב והנותר
טמנו

כתיב וס'ה תודה דכתיב גבה לא יצח ממנו עד בוקר ודדק: דדס תל' כיוס' סססס
 יסרף משוס דעיקר קרא איירי באכילה וק'ל: כדס כוז כחיב ט' שיין כססס
 גמלא די בל כס לר מלאס ל'ל גלאה כסיי לפרס דדסי יסססס גז כססס

דף ב כפרש"י בד"ה הבוקר אור כו' ולפי דרכו נלמד הכתוב ד"ה כו' שהמתניו עד שהאיר המזרח כדרכ יחודה כו' עכ"ל מפורש נראה שהשם דמפרש לה כמ"ד לפסח הכיר הדיינו עד שהאיר המזרח ולא משמור השחר הו"ל כד"ר יחודה דלא אדם כפי טוב הדיינו מכן החמה משא"כ כדכתיב למימר מעיקרא דלור שם דבר השחר הדיינו יממה הא"ל משמור השחר כדלפיפין מקרא דשורא דמשמור השחר וי"ס וזכר יחודה לא קאמר הכי אלא מכן החמה כן נראה מפורש וזו"ס לא כתבו כן וק"ל: **היום'** בד"ה אור לארבעה עשר כו' שהחמירו בלחן עפי מבשאר חיסורי הגהה כו' ולא דמי לבשר כו' וזו"ר נמי כו' עכ"ל נראה דלא קשה להו מעיקרא אלא מחיסורי הגהה דזו"ר דחמץ וז"ל קשה מאי קשיא מזו"ר דלא הא"ל מחיסורי הגהה וי"ל דלאו דוקא מזו"ר קאמר אלא [מגדל] דהוי מחיסורי הגהה דליגן חיסור עולם ולא גדיל מניה לא לאו דשרי לאחריני וק"ל: **בא"ד** דלאו דמתי מהסותו אחי ישרי ויהא אותו עד אחר הפסח ויהא מותר כו' עכ"ל דמלשון ישרי לא מוכחא דאסור להסותו אי הוה אסור בהגהה גם אחר הפסח דלכך קאמר ישרי דליגן עומד אלא לישרף ביון דאסור מהיום לעולם אבל כיון דשרי לאחר הפסח אי הוה גם מותר להסותו אחי ישרי דהא שרי ליה להסותו עד לאחר הפסח וליהנות ממנה ודוק: **בד"ה** יכנסו כפי טוב כו' ליתכא לימחש ומיזקין כנון אחי עסקי דהוי י"א והפסח מפני שהפסח כו' עכ"ל ולא יניחא להו דמי כפרש"י מפני החיות והיפסטים מה"ט כיון דהוי י"א וק"ל: **בד"ה** וכאור בוקר כתיב"ז פיר"ת דהיינו עד חצי היום כו' עכ"ל דלפרש"י להפך הו"ל וכאור בוקר כעו"כ דהיינו תחילת היום מה שהיה כנריית שמש דעו"ז אבל לפיר"ת נוחא דקע"ז בוקר דעו"ז דהיינו חצי היום שהיה תחילת וריחת השמש דעו"כ וק"ל: **בד"ה** והא קי"ל עד אחר חצי אור"י דפשיטא כו' כו' משום דמסקינן בפס"ד דלמילא דמשמור השחר כו' ומהם נמי מוכח דעל"ה כו' עכ"ל ימיהו ק"ק כפשיטא דהתם לפי זה דקאמר וכולן שמשו דמשמור השחר כו' מה"מ כו' אלא מעתה כו' הא קי"ל דעד אחר הכוכבים כו' אלא ח"ר וירא מהכא ואנחנו שוטים במלחמה משמור וטעם וז"ל עכ"ה דא דפרקי והא קי"ל דעד אחר פ"י לא אבאי קרא סמוך דא"כ הוה ידע נמי מהאי קרא דמשמור השחר יום הוה ובדמסקין ויש ליישב ודוק: **בא"ד** וק"ל מההוא קרא כו' ואיכא לה"ד התם ב' הלוי מיל שיהו לפי הגרסה שעה גדולה כו' עכ"ל ע"כ כזה בתוס' פרק ב' ד"ה הרי תלחא מיל כו' ועיין על כוונתם כפידושינו שם והאי לישיבא שכתבו בלחן לפי הגרסה שעה גדולה כו' אינו שם ועי' על כוונתם במהרש"ל דלאו שעה גדולה ממש קאמרי אלא ומן גדול ועוד יש ליישב להגדיל הקושיא קאמרי דשעה גדולה ממש יש לפי הגרסה מומן שקיעת החמה עד אחר הכוכבים והואך שיערו אותו בתרי הלוי מיל ודוק: **ע"ב** בד"ה אי פשיטא לך כו' דהאי קרא בלב בל הכן מילי דהתם כו' עכ"ל ר"י רישא דקרא דדריש מנייה כו' ופשיטא לך מלחא כהורא כו' נמי בלב על הכן חייבי ולא כפרש"י שפי' ישיא דקרא אשאר כל אדם דהא מספק נמי תהנהבו כדמוכח כפ' ישיא

דרכה שלמה

[illegible]

דף ג ע"א רמ"א נד"ס ה' להלן כו' עד בקד בלא תשרפו כליל וזכ"מ' כקרבן פסח
כו' וקרא לעיל בקדושים תסין ג"כ מ' והוציאת עד וס סל"ח' בא
ה' מ' בלאם כל אחד בלוי סגל לא שני יצרכם והטוב שיש וס' :

וְהַפְּעִיז דְּמִי לִמְכַתֵּב נָמִי יִשְׁכַּח חֶסֶד כּו' וְאִפְּלוּ הוּא מְנוּחָה כּו' עכ"ל ח"פ
 הַמַּהְרֵשׁ"ל דִּלְפִּינֹו בְּל' מְנוּחָה יִקָּר אֲדָם לִשְׁוֹנו כּו' עכ"ל ע"ש וְלֹא יִדְעֻנָּה
 מִמֶּנּוּ רְבוּתִיהָ וְשִׁפּי הוּל' לִשְׁמַעְיִין דִּלְפִּינֹו בְּלָשׁוֹן נָקִי גּוֹשֶׁה יִקָּר אֲדָם
 כ"ב הַרְאָה לְקִיָּם פְּשָׁטִיהָ וְהִיא דְקִשְׁיָה לִיּוֹה לִמְהַרֵּשׁ"ל הִיא שְׁמַעְיִין לִיּוֹה
 כִּבְכָר מִדְּכַתִּיב טַמָּא בְּאוֹרֵייתָא י"ל לְשַׁמְעוּעִין דִּלְפִּינֹו בְּכַהֲנִי דְכִדְבִּירֹורָא
 וְצִקְרָא לֹא הוּא בְּלָשׁוֹן קָרָר אֵלֶּה בְּכַתִּיבָהּ וּמוֹסֵרָתָהּ יִקָּר אֲדָם לִשְׁוֹנו
 וְהַתּוֹש' שְׁכַתְּבוּ דְּלֹא מִנִּי לִמְכַתֵּב יוֹשֶׁכֶת דְּכָל הֵיכָל דְּכַתִּיב יִשָּׁכ בְּלֹא וי"ז
 אֲחֵתִי לְדִרְשָׁא כּו' עכ"ל אֵין לֹא שׁוֹתֵר פֶּרֶשׁ"י אֵלֶּה דְּכַתִּיב גַּלִּי דְּכַתִּיבָהּ
 וּמוֹסֵרָתָהּ יִשָּׁכ מִלָּא כִּיּוֹן דְּהֵכָל לִיכָּא שׁוֹם דְּרַשָׁא בְּחֶסְרוֹן וי"ז דִּישָׁתָּ
 וְשׁוֹדֵד יֵשׁ לְכַעַל הַמֶּאֱזֹר דֶּרֶךְ אַחֲרֵת שְׁמַעְיִעִין וְסוּגִינִי דְשַׁמְעִתִּין ק"ק
 לְהוֹלִמוּ לִפִּי דִּרְכוּ עֵינֵין שֶׁם ודו"ק: **תוֹש'** בְּדָה"ה שְׁמֵן פְּסוּל פֶּרֶשׁ"ה
 דְּכָר עכ"ל כְּדְכַתִּיב לְשִׁמְעָה כּו' עכ"ל וְכִיּוֹן דְּפִסּוּל בִּיה לְכַהֲנוּהָ דְהֵינּוּ
 לְעִבְדוּתָהּ פֶּרֶךְ שְׁפִיר וְהַתִּנִּיף אֵין בּוֹדֵקִין כּו' דְּכִמוּ שְׁאֵין בּוֹדֵקִין אִם הוּא
 הֵגֵל דִּלְכ"ב לֹא הִיוּ מְמִיחִין אֲחוּזֹו לְשִׁמְעָה ה"נ אֵין בּוֹדֵקִין בּוּ עַל דְּכָר עכ"ל
 דִּלְכ"ב לֹא הִיָּה מִשְׁמַשׁ וק"ל: **גַּבִּי'** מִי קָא שְׁפֹו לָךְ מִן הָאֵלִיָּה כּו' מִפִּי
 הַמַּהְרֵשׁ"ל דִּרְ"י ב"ב דְּהָה אֲחוּזֹו כּו' כִּי בּוֹדֵאִי הַכִּירּוֹן כּו' וְלֹא אֲסֵרָה
 וְהוּרָה לָכֵן עֵרֵל וְנִכְרָא אֵלֶּה מִן הַמּוֹכֵרֵת שְׁבו כּו' עכ"ל ע"ש וְהִנֵּי מוֹסִיף
 עַל דְּכִרְיוֹ שְׁרָאָה ר"י ב"ב צְבוּיָם"ה שְׁהוּא מִפְּרָשׁ לֹא הֵבִי דְלֹא אֲסוּר
 אֵלֶּה מִן הַמּוֹכֵרֵת שְׁבו דִּלְכ"ב לֹא הוּל' לְמִימֵר דִּלְכִּילְנָהּ מִשְׁפָּרִישׁ שׁוֹפֵרָה
 אֵלֶּה שְׁתֵּם דִּלְכִּילְנָהּ מִינִיָּה ודו"ק:

[illegible]

ח'א דר' ג ע"א שברי עקם הכתוב ח' נו' מלבד שהאריך הכתוב עיקם וליכתיו
 מאז כדבריו דמיזי אינגה טעורה שהוא כפליגה מהטעמה וסו"ל
 כטעמה כי אורחיה כתבוב קול: אאינגה טעורה כי כל ספרים שגלו כתיב
 טעורה חבר ו' וה"כ לא היינו רק א' הויתוו וטעמה דסו"ל למכתב טעמה בלא כתיב
 דאאינגה והקפדה שהקווי אמאי לא מיתיו קרא דעילי מינגה כדפסד ו עדיקם ביה נמי
 לא הויתוו דעתיג וכו' הכהמה אבר לא טעורה ביה נו' עעיל ונעלה וליכתב עקם
 כפי חרי קריל לא לריי נמאי דמקויד דדוקא לוי דלדי נעילי מכתבי גלובן דקפס
 ולכך עיקם נגד קרא דהל"כ מהיכא תיחי קן אפילו דכי דלדי ניינגה מי"מ כתיב קריל
 ולא כפי לוי נעקם אבר אידך קרא אחי לאכאמשינין דלא יספר ארס כגווש כהמה
 דלדמאריני ע"ה אלא אבר כגווש כהמה טעמה לא דירב הכתוב דעתיג קן הכהמה
 אינגה טעורה דנו' וחי לאו חרי קריל לא הוא וליפני הני כי דרשות קר' דה"ס דלא
 יספר ארס אפילו כגווש כהמה כי וכן דהכא ודספר ארס גלובן קיקס אלא דתיב
 יספירו אלא מתוך נבי סאקומינין נלמדס דרשס דרשס ודסתי וסתי דרשס דסתי' ליכא
 גלתיג ק' וז' לא כתיב טע' כדפסד ביה כי דהכא דדוקא כי דלדי ניינו לא יספר כגווש
 כהמה טעמה ודוק: ותברך לבון פרומוס כי וסס מכתביס כ"ס אפי כהמה כמתי
 עפעווש דרשנין כמכתב סס אידך דתיב ת' סס מתקיימינן אלא כתיב כמשינין עעמו עעמו
 וסס וסס כמתימדיס דכדכו לבון מכתביס כלימוסס סו"ל אלא כבון קיקוס וסס וסס ס"ס
 כ"ו' אלא כמילי דענמא לא ח"ס ודעס כמתי גומר כמתי כמתי אף מילי דענמא גס
 שפאלי דתיב מכתביס קול לטיני: (עיין גכ"ו וצ"ל) מוסס כמתימדיס דעיליני כ'י
 וססא"כ נ' דמלמאד דיד סס אפאלי כמתי אלא אבר לא ער אידך כסקד כמשינין דלא לייס
 סו"ל ואפאלי מוסס כמתימדיס דעיליני ליכא דליכא למימר כדיוס כתיב דאליגיל אלא סו"ל
 אלאכר עד אור הכרס סו"ל אור מניי לכס עד סילימס כמתי כמתימדיס דיד אידך
 כמתימדיס ודאס כמתימדיס דיד אלא כתיב נגד דקאמא כתיב מוסס כמתימדיס דיד ליכא
 כמתימדיס דלדתי כמתי נגד וכלל אליה ו' דקתחסי כמתי ודאי לא כתיב יכאס עוד כמתימדיס
 אלא כתיב נגד מתיב ומכרכב עכ' כמתימדיס וכו' אלא כמתימדיס דכר אידך כמתימדיס וידתי
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס אלא כמתימדיס וכו' סו"ל
 דמתימדיס דקאמא כמתימדיס סו"ל סו"ל כמתימדיס וכו' סו"ל כמתימדיס דלא כמתימדיס
 כמתימדיס וכו' ודוק: כנדי מכתביס: ע' פירש' וי' כמתימדיס דכר סוק כי פירוש' אלא
 סו"ל סו"ל כי' לטי כמתימדיס סו

ותהם להשי' כדברים ואמר לא ריבית את הכספים כי נודתי הכסוף ואמרו ספר
ההש' כך כי לא חסרם חסרם לכן על של אכל מן הארץ מן הנוכח כמן
האכל והדומה לו ומה לא נתן לך האל מן הכסוף ודע כן הוא כשה' נכחפול
האכל מהם שמתן ק"ל אכל לא יתן לך כלל אלא נודתי כשה' יאכל מהם
הנכרי הגדול ידע האמת מהם לא הכסוף וקל והכן אכל אין נראה לפרס כמכוס
ואמר ליה חבק אף מן האלם חלקי מנכרי חזק דאם מן חזק ספר רבי
האמר מן חזקתו אלא יכנס הכספי מן אף ויתן הכספי ר"ל יתן לו כסף לרשות
נודת את חמוי כדכספים ודוק: ר' ישעי' נביא רבתי יחזיר בו ויתן הוא מנכרם נ"ב
ויכנס אצלו כבון מנכרם ידקדק דאם יקבל את כספו אלא אין לפרס שיקבל את הכסף
ועליו את אלא לו אלא שידבר כלבון מנכרם ויגדו דאם מן כספו חזקתו של
חזקתו כדכספי כן עמל ודוק: (מנכרם):

מהר"ם
 מסנו עד בוקר באש תשרפו כצ"ל: בתוס' ד"ה ת"ל כיום וכו' ואיצטרך
 כיום לטעמו שלא ישרף כל ש' אחר כן פי' אם לא ישרף ביום ג' וכו' צריך
 הכתוב עד יום ד' ולא ישרפו: ליל ד' ודוק! ד"ה שהיה רבו וכו' דלדבר
 ירד כבוד כו' וא' דהא אתי לטעמי כן פי' הר"ן ע"ש: ש"ס ע"ב נגמ'
 איבא' בעתהא דדור: ומי ליבא' משום בעתהא דהר איבא' כצ"ל
 ר'נחום ד"ה שפץ מרדכי וכו' מיושר כצ"ל וכו' ר"ל אם שפץ לנכנס:
 ד"ה ד ע"א ברש"י ד"ה מסירת מפתח וכו' נכנס ליל ארבעה עשר חלה
 תחבא וכו' כצ"ל: בתוס' ד"ה אבא קיים וכו' זאת גירסת
 מהר"ם פי' רבי תימי שאל וכו' כצ"ל:

חסרון זה הלא שמעתי כבר להדיא מדברי המורה בכל
המקום הנזכר בדברי ר' רב גי'ס'ת הרי"ף הכי וכו' וזוין
כשעה שני אדם ב': (עין במחשבה) רש"י בד ס חונת סדר ב'
ס כ מה אמרין ו דלי על המעביר הוא מושל סכרי ביום הוא ודו"ק :
מן דבשם אך ביום סראשון ליום ארבעה סה מסיבא תיני לל יום יד דכא יום
אשע' כנסת

ד"ה כהנת ארונא כו' וכן גבי ע"ה תניא ע"ה ארונא תיבת
 כו' עכ"ל נס וו הכריותא קריא לפרס"י דמפרש דההיא ברייתא
 דקתני חייבת סתם ללישנא קמא מפרש לה בנכורה וללישנא בתרא בעיסא
 דלינו כו' דהא הוה דעיסא מפרש כהדיא דאירי בעיסא דה"ל ח"ל
 דקתני סתם חייבת לליכא לפרש בעיסא דמתניא כהדיא אלא דע"כ
 דאירי בנכורה וזה שכתבו ולפי זה מתיישבות שתי הכריות היינו הן
 דקתני כהדיא דחייבת בנכורה והך דקתני כהדיא חייבת בעיסא הלש"י
 אחד היא חייבת סתם מתניא וק"ל: בד"ה ייחד לו בית כו' ומש"ס
 מפיך מלא ימלא כו' ורב פפא אית ליה מסברא כיון כו' עכ"ל ר"ל
 ללפרש"י דאירי שלף באחריות לא הוה מפיך ליה מלא ימלא להחיר אלא
 מדכח"י יראה לך דמינה פסוקין לגיל שפא באחריות ויכחו דרב
 פפא ליה מסברא כו' אש"נ דאירי באחריות מ"מ בלח קרפ דלח
 ימלא החיר ביהדא לו בית אש"נ דשכירות לא קריא מהך סברא דקאמר
 דאין לאורא אלא במאי בידן וק"ל: בפרש"י ד"ה דעו לחור בימי
 הפסח כו' וכשראו עובר עליה עכ"ל ובתנן מהר"ל משמע דשל נס
 שמא אינו עובר עליו כל זמן שלא ראה אותה כו' ודבר תימא הנה נס
 שלא היה בידו לגער מ"מ חתן שלו בבתו הוא ועובר עליו כלא יראה כו'
 עכ"ל ע"ס באורך ולי נראה דודאי אירי אף בש"ס לו ודאי חמ בביתו
 וחש"ה כשאין דעו לחור אין זקוק לגער דעשאוהו כנפלה עליוז משולת
 דמבעלו ודיו וכ"כ ה"ר"ן וכן יראה דמדמה לה לאור שאין דעו לשטח
 שפרס"י כהדיא דהו"ל כנפלה עליו ומולת ובשדעתו לחור בימי פסח
 חשו כיון דהוא בים וכמדבר כשירא כן כאן מוקד בדיקה ושא"י שפס
 ולא יבעל כלקחמן בשמעתין דלך לא חתן שיבעל כלל בליילה בזמן בדיקה
 ולא כד' ובה"י כנפלה לביתו בימי הפסח עובר בכל יראה ומיהו כההוא
 דעשה ביתו אורז שהוא מוקד בדיקה וליכא למיהש שמא לא יבעל אין
 לפרש כי הכא אלא אשילו אם יבעל איכא למיהש שמה יפנה בימי פסח
 ואחי למיכליה וכענין זה כתב הב"י בשם הגהת מיימוני ודו"ק: ע"כ נה"י
 דאלתה"ה כל ופרט כו' כתב מהר"ל י"ס להקשות מאי דייק ממלל ושא"י
 דלמא לא חמרינן מוקדס כו' אלא היכא דאיכא הוכחה כו' ונראה כענין
 משום דדרשנין כו' עכ"ל ע"ס באורך אבל יש לדקדק אכתי בשמעתין
 לפי מה שכתבו החוס' ד"ה אבל כחד ענינא מאי דמוקדס מוקדס היינו
 דוקא דליכא דרש וטעם כו' אש"נ דסקילה כתיב ברישא כו' עכ"ל ח"י
 מ"ס תרי עניני מהד ענינא דכמו דכתרי עניני אחריון אין מוקדס
 ומאחר כי הכא כס' פקודים ופס' פסח שני דאיכא הוכחה דע"כ חודש
 ראשון הוא קודם להודש שני ופ' כחד ענינא כההוא דסקיל יסבל ויהיה
 יירה אמרי' כהו דאין מוקדס ומאחר דאיכא הוכחה מדכתיב וסאלתם
 באבנים וע"כ הנראה דהכי קאמר כיון דמצינו בתרי עניני הכא כס'
 פקודים ופ' פסח שני דע"כ אין מוקדס ומאחר כההוא אית לן למיחר
 מסברא בעלמא ח"כ היכא דליכא הוכחה נימא ראיין מוקדס כו' ואין דאש"נ
 כלל ופרט המרוחקים אשילו היכא דליכא הוכחה אבל כחד ענינא דע"כ
 דמצינו ביה אין מוקדס ומאחר כי היכא דסקיל יסבל ונומר היינו דוקא
 דאיכא הוכחה אבל לא גילף מיניה מסברא היכא דליכא הוכחה ולכך
 דנין בכלל ופרט המקורבים ענינין אהד ונימא השא דכסברא פליגי
 הני אמוראי ודו"ק: ר"ת"ם ד"ה אבל כתרי עניני כו' שור ומאחר
 פרט בהמחך דדברות כו' היינו משום דעשרה הדברות חשיבי כחד ענינא
 עכ"ל כ"ל והוצרכו לזה לפי שיטתם דכתרי עניני דהיינו כפ' פסח
 לנ"ס

מהר"ם

דף ו ע"ב

בגמ' אמר רביא גזירה ששה ס' גליסקא יפה ודעתנה עליות
וכי משכחת וכו' עיל דף כ"א בתוספות ד"ה ואי אשמועינן
חיה וכו' :

1

דְּרָו עֵינֶיךָ רש"י גדלים דעתו לחורבן ברו' ואינו שנו' וכסדרה' עבר עליה דב' משמ' דעל מה במלך ארץ שו'ב עובר עבדו כד' שנו' שאל דר' אחי' ע' עתה חשילו לא בעלו ודבר תומה הוא כיוי שאלה הו'ו' לנכס' עם חתן לו' בנתיב' הוא וסובר בכל יראה' כל זמן שכל כיטלו והגדלה' כעני' לגדל' דלחירי' כספק' שאל ידע' טעמ' ש'ט' לו' חתן' כעני' ש'ן ארץ' בירושלמי' ותפסו' ש'ן אינו עובר' חלף' חשבת' ידע'הם' שאל' אינך' לחיפס' חתן' א'ם' כל' לנתיב' חתן' טוב' וס' לרש"י' ש'ן יכיל' לבור' ביום טוב' אינ' לא' כל' בעל' א'ם' כל' אוס' כיוי' ש'ה' ע' עתה' וא'ם' בחי'ס'א' ש'רפ'ט' מיד' וי'ל' דחייס'ין' ש'ח' ידע'ה' דג'ט' אחת' כסר'ט' מ'ח'ד' ש'ח' א'ן' סד'ך' ש'ח' י'ח'ל'ל' מש' א'ל' אר'ץ' ש'ח'י'ב' דלחירי' א'ן' לו' טעמ' חתן' לר'י'ן' לנכס' דלחירי' כעני' ש'פ'ס' עובר' בכל' יראה' וד'יק' ע'י'ב' ב'ב' דל' א'ן' תומ'ט' כיוי' כל' וטע' כיוי' ל'ל' ידע'ה' ש'ח'י'ב' כו'ח'ת' א'ל' כל' ש'ח'ת' וטע' לנכס' א'ן' ל' נכ'ס' א'ן' ע'ק'ט'ס'

[illegible]

[illegible]

דף ב גמרא טעמא דלא חוינא כו' ואנאסא דמתני' בלא חוינא דשקל דקתני ביה טעמא דא"כ אין לדבר סוף לא קשיא ליה בלא האי טעמא נמי לא ליבעי בדריקא דנימא אכלתו מי לא חנן כו' וי"ל דודאי האי טעמא אין לדבר סוף לא שייך אלא במביא לבית ובההוא מבית לבית וכ"ס מחזר להזר ומעיר לעיר ודאי דאין חוששין ואשילו חוינא בבית אהר דשקל ומה"ט דא"כ אין לדבר סוף אלא דממקום ומה"ט דאיכא למימר דיש לדבר סוף שדמיון כפ"א עס בני ביתו זס בוויא זס זס בוויא זס ובהוא דדיין דייקנין בידי דאין חוששין קתני דהי' דלא חוינא דשקל הא חוינא דשקל כו' ודברים אלו יס לנו ללמוד מדברי התוס' לקמן בד"ה ולא חיישין לחולדה כו' ודו"ק: **תוס'** בד"ה כ"מ שחולדה כו' דאין מדורות עבוס' כחולה לארץ עכ"ל וי"ל הרמב"ם כפי' המשנה סוף מס' אהלות ולשון התוספתא אין מדור עבוס' וביה הפרס כחול' לפי שח"ל נפרדה בטומאתה בגזירה דרבנן כו' עכ"ל וק"ל פ"ו מאי פריך במדור עבוס' דלחי ספק מויליא מדי' ודאי דרבנן חמטני' דנבי חמץ איכא ודאי דלאורייתא ואלו אחי ספק ומפקיע כמ"ס תוס' לקמן דמתני' איירי כשלא ביטלו והו' ודאי דלאורייתא ודו"ק: **בד"ה** כדי שתהא בהמה כו' ומשכא נמי ידעינן דאין ישראל מאכיל לבהמתו כרשיני תרומה כו' עכ"ל מפי' מהרש"ל שאסור קודם הרמה וכ"ס אחר הרמה מן התרומה עמ"ה כו' עכ"ל לא ידענא מאי כ"ס זה אבל כוונת התוס' דמהכא נמי ידעינן כו' ר"ל דמהאי היקשא גופיה ידעינן דאין לו לישראל להאכיל לבהמתו כו' והיינו דאסור לישראל בתרומה הנאה של כילוי דמה תרומה טהורה אין לו לישראל בה' עמ"ה חתן לו לישראל בה' והיינו הדלקה והדר גמר טהורה טעמאה מה עמ"ה מחזר לישראל בהדלקה אף טהורה כן וכן כל הנאה של כילוי וסוד מלאתי כן בתוס' פרק כל שעה בד"ה מחמין לו חמין כו' וק"ל: **ע"ב** בד"ה ספק גרורו כו' דאי איכא פותח טעם מה מועלת גרידה והא פותח טעם מביא את העומאה כו' עכ"ל ולא ניחא להו לקיים פרש"י דהוא פותח טעם אלא שפתח ההור במקום שנסכס לבזר אינו פותח טעם כמו שכתב מהרש"ל וכדמוכח בתוס' סוף פרק בתרא דשבת דא"כ הו"ל קבר תתוס ואפי' בפתח טעם על העומאה בוקעת הטו"ה ועולה כדמוכח בתוס' פרק המוכר פירות ע"ס: **בא"ד** ועוד י"ל דרגלי הכהן ברה"י כו' ואכלוהו הו' ספק הרגיל עכ"ל וזהוילוף בתרא נמי דקאמר ודאי הו' דודאי ככל היה וכדאי גרורו מ"מ לרגלי הכהן וס"ס דמאי גרורוהו ולא גרורוהו תחת רגליו וז"ל גרורוהו תחת רגליו שמה אכלוהו ספק הרגיל ובה"י יתיישב דקטע תלוזא ספק גרורוהו כו' מוליך מדי' ודאי ולא ניחא ליה באימא אכלתיה דקאמר לעיל במדור העבוס' משום דכא ליישב לפי

דף ט ע"א תוספות גדלים כדי שתא' כו' דליו ישראל מכלול לשהתו כו' ג"כ ט'
 טלסר קודם הדגם שגדו טבל וכו' אחר הדגם מן התדומה טלסו
 ומסו הכי אסור ישראל לשהתו כדכתיב של תדומה אפילו היא שלו כגון
 שגשגה ו' מליו אחר ו' וספיקר קלי על כן שכבר בשתתו של ישראל אסור
 לשהתו כדכתיב של תדומה טבסו שסוף הנגה של כליה וכן הוא כדכתיב בתוספות
 אלהים אלהים ע"כ ע"כ (עין במהש"ל) ע"כ ג' נתי דמיני מיגדר
 מיתת דלי גרסו כדכתיב ג' נתי נחמק וכו' כדכתיב ויחזיקו איו: ר' ש' ז'
 שחולקה כו' וכדכתיב פותח עש כו' כלל וכו' ג' דכ"ט ספר של יסא חלל חריתין אלל
 שית טעם דלי איו פותח טעם כו' כסחוס וכו' טעם וטעיה וטעם כסח ע"ז ע"ז אלל
 פתח כתיב שגשגה לטר אלל כ"כ מ"ה אלל פתח טעם שפירוש השפוט דכ"ט ע"כ
דף ט ע"ב תוספות אלו כתיב גבת אלל כו' דהיינו מדכתיב כו' כלל: וכו' כ"ה
 דקן ט' וטני אפילו לרבי מליר כו' ג"כ ג' אלל לפרס דס"ק וד"ק ככנול
 גרמ אפילו כ"ך כדכתיב פליגי כגון כדכתיב חתן ולא כינוי אלל א'
 גרמ טני גרמ אפילו לרמ' ר"ל אפילו אלל תרגם לומר דלי קסם כתיב טני אפילו
 ט' אלל לרין נחמד ולדכתיב ישה גרמיות אפ"ס טני ככא ודלי כס אפילו לרמ' ט'
 מ"ה

דף י"א תוס' כד"ה אבל לא גודשין כו' וי"ל משום מלכות ביעור יש להחזיר
כמו משום פסידא עכ"ל כתב מהר"ל זצ"ל ח"ב מאי פריך ר"מ
פסד"מ דלמא ר"מ שרי ליה משום מלכות ביעור דהוי כמו פסידא כו' וזה
אמרי דדוקא לרי"י דשרי קמא וקלי משום עול רגלים כו' ה"ה משום מלכות
ביעור כו' וזהו ענין ההפך ע"ש וקשה לדבריו דלא היה להם למלות
מלכות ביעור בפסידא לרי"י חלל היה להם למלות מלכות ביעור בעולי רגלים
כפי ה"ל לחומר וי"ל משום מלכות ביעור יש להחזיר כמו מ"ז עולי
רגלים ועוד דלא אשכחנא דעול רגלים בקמא וקלי חלל אמרי

מהר"ם

דף יב ע"א בתים' ד"ה אלא אמר רבא וכו' וא"ל אחוה אמר בני' וא' אמר כה' אמאי ערותו מפלוג וכו' דאמר' דפרוך רבא ואנן ניקום ונקיטול כספאן וכו' לא אמרין האי דקאמר בני' בסוף' ב' והאי דקאמר בני' בתחילת' ה' צריך לחלק דהכא לא מתרצין דברי העידם אלא אפילו האי דקאמר בני' בתחילת' ה' והאי דקאמר בה' בסוף' ה' אפילו הכי יכול ערותו להחסיק ודוק' והא דקאמר בתו' קבישא אחתה אינו דייקת כהני סתרי דלא האי דקאמר בני' ב' צ"ל דרעה לומר אילו שילין אותה ויסרו בפרושו כן דמספיק א"ש קטלן' ע"כ' כנס' תר' אמר' וכולין כל' ה' וכו' כל' י' כל' ט' ה' אמר' אבוי ערות כה' בתו' ד"ה לר' לישנא וכו' אפי' מעה כה' שעתה היה יכול להקשות וכו' והא דמסי' דר' ירמון אימבא אמילתיה דרבא דפרוך מתחילת' ה' לא ניכול היינו כתר דספין לעיל עדות מסורה ולוויים והמקשה אינו הכי דפרוך בתר הכי מסוד'

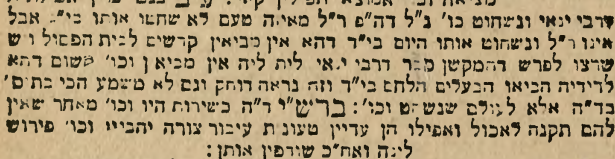
[illegible][illegible]

דף יב בד"ה ר"ג לאו מכרע בו וי"ל דלחביבית חיותא סמיך בו פ"ל
וק"ל דמ"ח קשה מאי דפתיס דמחרך דקאמר הוהו לאו סתמא
כ"ה משום דקאבו מחר דמח"י הוהו דכל כ"ה סתמא כהו מנייהו ולא
כ"ה יחדו וק"ל: בד"ה וסופין בו שרי לשורפה כמו לשמוריה דשרי
ר"מ כפ"ס בו עכ"ל והאי תנא דהאב בך מילתא כר"מ ס"ל דקאי
בסופין תרומות תלויות סתמות וספורות בו דמשמע ביחד דהאי ליטנא תנא
לא לקון כפ"ס אבל ר"י סליג הוה וקאמר דשריפ תלויה בפני עמנה
עממא דפני עמנה וספורו בפני עמנה וק"ל דר"י דרש"י דשרי לשורפה
תמוס דפני עמנה ולי"ק לאיבור מ"מ אסור לשמוריה כהנא חל לשורפה
שרי משום דלא בדילי מיניה ואהי לאכולה בפסח וק"ל: בפר"ש"י בד"ה
לא כפ"ס בו והוה ע"י וספור דהוה ע"י עכ"ל ק"ק כיון דשרי"ס למחר כפסח
הוה סמיך בו מפני הסודר דהוה ודאי אסור לערות משכנא לי"ס וז"ל
החומין למעלה מי חובא פסיר עממא דלין חליהו כ"ה כפסח כדאמרין
ספרק מי שהניאיהו וק"ל: ר"מ"ס בד"ה מאי לאו לעכו"ס בו מ"ס מאלמנה
דמוכרת לאחרים שלא כב"ד ובכ"ד יכולה לעכב אפילו לעמנה כ"י עכ"ל י"ס
דלדקא כדבריהם שפתיא כפתיא חדא מ"ס מאלמנה דמוכרת לאחרים שלא
כב"ד וסוד כב"ד יכולה לעכב לעמנה משכנ"ס הא דדוקא לאחר ובכ"ד
בכתיב"ס נכ"י חלמנה ר"ק הך חדא דמוכרת שלא ככ"ד משום חנינא
ונכ"י יתמי הכוניה ר"ק חדא דכולה לעכב לעמנה ככ"ד י"ס לייבש ודק"ל
דף יג בד"ה דלכ"ה מסקין בו דהשאר לא מסקין אדעתיא סאבל ודק"ל
סאבל אפילו מדרבנא כ"י עכ"ל וק"ל חסדי ליה נמי למ"ד דתרומה
נמי חינו עובא כינא בו לפוס סכרד דהשאר דאפילו מדרבנא חין סאבל
סתמא סאבל למח חסד כלל כפתיא משרוף כדקאמי עממא דש סהורה וי"ס
לייבש דלא נחית להקשות חלל דהיבא דלחייב בקדשים וז"ל דמסיבא דלחייב
דתרומה חסדי ליה סתמא למ"ד דתרומה חינו עובא כינא בו ודק"ל:
בפר"ך נ"מ מלכנא שלישי ע"י עזים ולכניה חו ע"י מסקין דלכתי לא
סודר בו עכ"ל ולא חסד ליה לזון למשר או ע"י חו שטמא כמסקין דהוה סמא
מדרבנא כמו פסח"ס כפמטתין דככר דהז' פירוש לקון משום
דכלי כפסח"ס מסקין חין סופין עניו קדשים חלל כעבור זורה וק"ל:
בד"ה ע"ס כשר בו וי"ל משום דרבי חנינא קאמר מימיה סל כהניס
משמע משטמל כ"י הוה ח"ף קוד"ס ר"י דבר בו פ"ל ר"מ נמי קאמר ביה
ליטנא מימיה סל כהניס כ"י חלל דרש"י ודאי דכתי' ר"י דבר דמור ביה
ליטנא וז"ל הוה ודק' ספרק שפיר עליה אפילו כדאסון וז"ל נמי וב"כ הוה"ס
לקון כפמטתין דמט' שטמא ככשר וק"ל: ע"ב כפירש"י בד"ה מתני'
קפתייהו כ"י לימני שטמא סתם ואנן ק"ל לחין כלי בו עכ"ל פירוש מנומנס
י"ה לא הוה"ס למחני שטמא סתם דמלני כלי שטמא כמסקין דהוה סמא
עניו מדרבנא כפירש"י לקון חלל דהוה דל"ה למחני שטמא חב"כ
שטמאכס וז"ל למחני סמא ע"י דכ"י דלחייב כנר על משכנא וק"ל: תוס'

חכמת שלמה

מחלות נ' כו' כדי לנצל פירות הכל לבון רשע' שאמר וסולרך לומר בשמים סוס
הפסטי לא מביא שכי ודוק': כל"ם כי קצת: כו' ולכסי נקט ליבול כו' פגול דרום

מורה

וידוע: שוב מלאמי בגליון בחדר תירץ לפני מהר"ם דמאס
שכ' נקט ס' ה' הוא מינתה דפסיקא לראילו אחד אחר כפי' ס' והשיב אחר בתחילת
ו' אפילו הכי עומדו בעולם מה שהיו כן בו' וז' וכו' וזהו מה שהר"ם ע"כ:

דף י ע"א תוספות בד"ה ושירפין תרומות טמאות ותולדות וטמאות אפילו אם
לאמר בו כלל בד"ה מאי לאו בו כיסא דיתמי ג"כ כיסא פז

דבר יד יד' חס' ב'ד' ד'יכ'ל משהו ב' ו'לחמו נמי חמרי' גבי מים חבל פחות

כו' כח"ל: עד"ס עם כשר כו' דנפרק קמא דשנת מוקי כו' נ"ב פי'

מגיד כל השכל אז התרומה ח"כ לא היו לרכיב לגיורת האוכלין והכלים בעצמא ובמשיק
מבדיל כל המושל את התרומה ב' והידים פוסות את התרומה ממלא פושט את המזבח

ממנו חלל דודאי הוא לכל הפוסל את התרומה הוא כל מניירת האוכלין והכלים שנתמלא
במשהו ב' ועד חצק לא נגורם וכן פירשו הפוסקים (לדאי ע"פ: ע"ב תוס')

כד"ס כתם פסול מ' לא יניף מירכא חסודא דרעקן מ' נ"כ ואין לימר דעפאזא ממוס דאייבורא חסודאזא לא יליף דכא באי פוגיא האי להמו נכס האמר דמאדא רבי יוסי

למנו דאורייתא וכו' למנו דרבנן א"ל לא שפאטא ש"ל להלל הולקול דרבנן ביהר

מלמד שמדאורייתא אין תקולתל ככל וקיל: בל"ד הך שמח'ף דברי רבי יוחנן לבר
 שרף ר' פידוש ר"ל דמניח שלט תופסת פוגיית יבוסלמי ואזו ח'ל'ה בריס: אלף שמח'ף

שם כו' ור"י אמר דמסתיתין ח"ידי טולד

מ' ע"א גמלה לכל סילך נאחץ סהלוים פא סעפאס ג"כ ג"ל דפסי פירוש

וכי פסח נמי בת ביטור הוא ואינה ראיה אלא לשריפה ומיהו ר"י פליג
 עלה כמחני' וקאמר דיש לחלק בין תלויה לטבחה ומודה ר' יהושע בטבחה
 אמאי דמסיק דהכא לא שרי רבי יהושע אלא משום גרמא ובההיא דלקמן
 חביה שפכרה שרי ר' יהושע אף בידים משני לה בסוף פרקין דההיא משום
 הפסד חולין שרי אף בידים ולקמן כדרייתא נמי דקצי' בדברי ר"י אבל
 סוף דנשירא תלויה עם הטמאה וכתבתי דהכא שרי ליה אליבא דר' יהושע
 בתלויה בסוף פרקין פריך לה ומשני הא ר' יוסי הא ר"ס ע"ג ומה שכתב
 מהרש"ל בזה אין לזרז ודו"ק: **בד"ה** דיקא נמי כו' דמורה ר"א ור"י
 בזה ש"מ מנייהו הוה יליף כו' עכ"ל ודקאמר ליה על מה נחלקי על התלויה
 כו' ר"ל דליכא למומר דכי מיקל ר"י בתלויה גבי חביה שטולד לה פסק
 טומאה ותנא גרמא וכו' בידים מיהו כטבחה ליכא למומר דמיקל כך פריש'
 לקמן למאי דמוקי לה דר"מ מדר"ח יליף וכן יש לפרש הכא למאן דמוקי
 לה דמדרי' יליף חכל הוא דהוק דמאי קאיה ליה מך תלויה דחביה שטולד
 לה פסק טומאה דליכא חיובא לטבחה שפיר וכן גרמא וכן ביהויה כדמפלג
 כההיא דלמודא אבל הנכון דק"ל על מה נחלקי על תלויה כו' והיינו לר"ס
 דלא מפליג בין גרמא וכן בידים דפליגי ר"א ור"י הכא בתלויה כדאמרין
 לקמן בסוף פירקין וכמ"ס לעיל ויש לכוון פירושו גם כן על דרך זה דתנא
 גרמא והוה דרין בידים היינו לר"ס דס"ס וכו' מיהו ודו"ק: **תוס'** דר"ס
 בד"ה וכל טומאה כו' ולש"מ חביה הוא מן המדה דרבי יהודה היינו דלא
 מדמינן חיבור דרבנן לטומאה כו' עכ"ל וז"ל לפום סברא דהשתא דלא
 מדמינן חיבור לטומאה בשבט נמי חיבור ר"י אבל לא קאי הני לקמן למאי
 דקאמר ר' יוחנן דכשכב ד"ה שורפין דהשתא ע"כ מדמדמינן חיבור דאורייתא
 לטומאה דאורייתא כו' מדמינן דרבנן לטומאה דרבנן כפרש"י לקמן
 כההיא גבי הא דפריך ח"ה אמאי חביה הוא מן המדה ומס"ה הוצרך לר'
 ירמיה לחוקא דלכ"ע מדמינן חיבור לטומאה אלא דפליגי בטומאה מסקין
 לטמא אחרים אי הוה דאורייתא אי לא ולכך הוצרך רש"י שנות פירושו
 לקמן ולכך פירש וכל טומאה דרבנן דהיינו שכלי טמא ממסין ובההיא
 דר"א וכל טומאה דרבנן דהיינו שכלי טמא ממסין ובההיא
 מדמה חיבור לטומאה ור"י אינו מדמה חיבור לטומאה אבל לקמן דר' יוסי
 מודה כו' דשורפין וע"כ מדמה חיבור לטומאה הוצרך לפרש דר' יוסי דהיה
 ולד דאורייתא היינו דמסקין טמא כלי נכסר מן המסקין דטומאה מסקין
 לטמא אחרים דהיינו חובל ומסקין דאורייתא אבל הכלי מן המסקין והאי
 אינו טמא אלא מדרבנן דמאורייתא אין הכלי טמא אלא מאכ הטומאה והו'
 הנראה לו משני' רש"י וק"ל: **בא"ד** הקדש ר"י למד' אין חובל כו' ח"כ
 לר' יוסי לא משנת' תלויה דאורייתא כו' עכ"ל בפשיטות לר' ירמיה דמוקי
 לה שלישי דאורייתא ע"י מסקין לא תקשי להו דהימא רבי ירמיה סבר
 אכול טמא אכול וזהו תוספת טומאה מדאורייתא דשלישי דאורייתא עשה
 שני דאורייתא וכן פריש' לקמן אלא למד' אין חובל טמא אכול קאי אלא
 שפיר לרבי יוסי דמוקי לה בשלישי דאורייתא ח"ה לאשכחיה אלא שגז
 הכשר כדמסקין שנים וז"ל לא הוה חוספיה ולא נחא להו למומר גם כזה
 כפרש"י לקמן דרבינא דס"ל אין חובל טמא אכול מוקי לה בתוספת טומאה
 דרבנן כדמוקינן לה בריש ע"ג אבל לר"מ ל"ק להו דשלישי הכא אפשר
 לאשכחיה בלא מסקין ולא תקשי להו נמי לר"מ בעלמא למד' אין חובל
 טמא אכול הוה משכחן שלישי דאורייתא כיון דס"ל טומאה מסקין לטמא
 אחרים דרבנן דל"ל דאפשר לאשכחיה שלישי דאורייתא במסקין שטמא בחובל
 כו' טמא כלי רשקין וכו' החס' לקמן ודו"ק: **בד"ה** דמאורייתא טמא
 כו' ואי סבכר דיש להטיוס ח"כ בלא שום רחיה יאה חיבור דרבנן כו'
 פ' ולא נחא להו למומר דמסכר יא שטמא חיבור דרבנן לשלישי דרבנן
 חכל לא לשני דרבנן ולכך הוצרך לרחייה דכמו דשלישי דרבנן מותר לעשותו
 שני ה"נ חיבור דרבנן דל"ל בין דחיבור דרבנן אינו אלא כמו פסול אלא
 דבטומאה דרבנן לא משנת' ליה לחלק בין ג' לפסול ה"נ אף לחלק בין ג'
 לפסול וק"ל: **בא"ד** ומה דר' יוסי כו' עכ"ל לכו דוקא לר' יוסי דליבא דר"ס מוקמינן
 פס הטמא לר' יוסי כו' ומה דר' יוסי כו' עכ"ל לכו דוקא לר' יוסי כו' ומה דר' יוסי
 לה כס"פ אבל לר' יוסי אפילו חלוה חיבור אלא דלר"ס נמי ע"כ שלישי
 דרבנן אסור לעשותו שני דהא בטבחה מודה ר"ס דאסור לר' יהושע ולא יליף
 ליה מדר"מ וק"ל: **בד"ה** ולד טומאה דאורייתא כו' אלא ע"כ מסקין ואין
 כו' וז"ע דלא נגזרה כו' עכ"ל וז"ע דהא לכו"ע מוקי הא דר"ה כולד
 טומאה דאורייתא ואכתתי תקשי לר"מ לא אשכחן כבשר ולד ולד טומאה דאורייתא

ע"י מסקין דהא ס"ל טומאת מסקין נטמא אחרים אינו אלא מדרבנן
 למד' אין חובל טמא אכול ח"ה לאשכחיה שיהי' הכשר ג' טומאה דאורייתא
 ודו"ק: **בא"ד** והא דנקט ר"ל ולד טומאה דאורייתא כלומר חביה כו' עכ"ל
 ר"ל כיון דלדריה לא ילפינן כלל חיבור טמא ח"ה החס' לקמן אף
 כן א"כ דהוא ולד טומאה דרבנן ליכא למילף דר"ס דהוה חיבור טמא ח"ה
 אלא מדרבני יהושע יליף וק"ל: **ע"ב** גמרא ח"ה חזי מודה הכי קז"ל
 ר"י לר"מ כו' ח"ה אמאי חביה כו' דליכא למומר הכי דר"י לכו דאשכחיה
 דהוא סבר ר"מ מדר' יהושע קז"ל וק"ל חביה מן המדה וז"ל ר"מ אלא
 מדר"ה קאמאי דח"כ לא היה לו לר"י שום תשיבה על דברי ר"מ וה"ל
 להוכיח במתניתין תשובת ר"מ לר"י וק"ל: **בפרש"י** דר"י לטעמיה
 כו' ורבינא דאית ליה כו' ומוקי לה לתוספת טומאה דרבנן כו' ור"י לטעמיה
 מדר"א ור"י עכ"ל אין לפרשו לתוספת טומאה דרבנן כולד טומאה דרבנן
 וכמו שפירש"י לעיל שהכשר נטמא בכלי שטמא במסקה שטמא בשר דח"כ
 לא אשכחיה ליה לפישי' מדבריהו מדר"א ור"י אלא מדרבני ר"ס כדאמרין
 לעיל ורבי יוסי פליג דלא יליף חיבור דרבנן טמא ח"ה חזי מודה הכי קז"ל
 החוספות לעיל לשיטת רש"י ואם נאמר דר"י מודה בזה ע"כ דליף חיבור
 טמא ח"ה ואם כן הדרן קשיין לדוכתא אמאי חביה היא המדה אלא דר"ל
 כדאמרין דרבנן אין שפיר חובל טמא אכול ומיהו ליכא לאשכחיה ח"ה
 הכשר ולד טומאה דאורייתא אלא ע"י עזים ולבונה כמ"ס החס' דע"י
 חובל ליכא לחוקא דהין חובל טמא אכול ואם ע"י כלי שטמא במסקה
 לא הוה אלא ולד מדרבנן ואם ע"י מסקין שטמא בכלי חביה לר"י דהיה
 ליה טומאה מסקין דאורייתא תקשי דכפרין דלא הוה יאשכחיה טומאה
 דרבנן דע"י מסקין נמי נעשה הכשר שני דרבנן ודו"ק: **תוס'** בד"ה רבי
 יוסי כו' גבי חולין כו' דשני עשה שלישי ולכ"ע אין חובל טמא אכול
 שלישי ע"כ היינו משקע עכ"ל כז"ל ור"ל דע"כ השלישי היינו משקע דהיינו
 שהמסקה נטמא בכלי שטמא בכלי שטמא בשר בחובל ג' ליכא לאשכחיה
 אף ע"י חובל שני הא אין חובל טמא אכול לכו"ע בחולין אלא ע"י כלי
 שני הא אין כלי טמא אלא מזב טומאה ואם על ידי מסקין שני הא יליף
 מסקין טמא ח"ה אחרים לר"מ ואם ע"י עזים ולבונה כמ"ס החס' דהיינו
 בקידש אבל בחולין לא שייך טומאת עזים ולבונה ודראה דקאשיא קמייתא
 שכתבשנא נמי מיושב בזה כיון דר"ה לוי' חביה דר"ה קאמר הני שפיר
 קאמר דר"י לטעמיה דסבר אליבא דר"ע טומאת מסקין דאורייתא דהכא
 אשכחיה עיקר מלתיהו דשרי כו' מר' עקיבא יליף להו דמותר לשרי
 פסול דאורייתא עם הטמא אלא הוה חקשי להו מעיקרא לר"י דהין וז'
 לטעמיה אלא ר"מ אליבא דנפשיה קאמר תקשי להו דר"י אליבא דנפשיה
 נמי קאמר הכי ודו"ק:

דף מז גמרא מי חמר שחול כו' אבל טומאת עזמן יש להן קרי כחץ
 והכשר וגו' כו' ואפילו אם נאמר דשחול שטמא דגבי מסקין
 היינו הכשר ומסק' דמקבל טומאת עזמן נפקא ליה מהא דשני עשה שלישי
 בחולין והיינו ע"כ ע"י מסק' כמ"ס החוספות לר"מ מ"מ השלישי חזר
 טמא דקאמר קרא דהחול טמא מסקין וא"כ המסקין נטמאו ואין להקשות
 דא"כ רביעי בקודש דיליף ליה מק"ו מנופיה דקרא חיובא למשנה דרבי
 כאן והכשר אשר יגע בכל טמא ושלישי אפילו בחולין טמא חזר דהאחמה
 כן הוא למד' דג' בחולין טמא חזר בלאו ק"י נמי איכא למילף רביעי
 בקודש ולא אשקריד ק"י אלא לר"ל דלית ליה שלישי בחולין ולא דריש
 יטמא וכו' כההיא לקמן ודו"ק: **בפרש"י** דר"י כד"ה ותלושין מי מכשר
 כו' אבל אשאר מסקין לא חתמה דכולהו לר"סין וניהו עכ"ל א"ע דלש'
 סבת המסקה רישא דקרא איירי בהכשר וכל החובל אשר יגע עליו מים
 אבל שיטא דקרא וכל מסק' גו' לא איירי בהכשר אלא אטומאה משמע ליה
 וכל מסק' קאי נמי דלעיל אהכשר וכל החובל אשר יגע עליו מים חז'
 וכל מסק' אשר יובא עליו ומיהו שיטא דקרא יטמא לא איירי אלא בטומאה
 וליכא אלא חד קרא בהכשר מים ומוקמינן ליה מסכרא במחומר ודו"ק:
ע"ב כד"ה הוראה קרבן לבעלים דמראה כו' עכ"ל במיד נמי הוראה
 לבעלים לענין שחכפרו הבעלים כפרש"י בסמוך ודקאמר הכא גבי שוגג
 דהוראה קרבן לבעלים היינו לגמרי וגזל גם לבעלים ודו"ק: **תוס'**
 כד"ה על הכשר כו' לר"א דאמר יש דם כו' מראה על האכילות למאי י'
 עכ"ל

חכמת שלמה

חלח שרבי יהושע ורבי אליעזר חולקין בה כ"ס תרומה טבחה שלא תוכל ללמוד מעדות
 וז"ל ר"א ורבי יהושע מוסיף בה ודו"ק: **ע"ב** רש"י בדים וטמא כשר כו' כפ'
 אחרון י"ב כסופו: כד"ה ס"ק ליה כו' אינה היא מן המדה כו' כז"ל בדים ח"ה
 דברי חזקוני כו' כז"ל:
דף מז ע"ב כו' יא ח"ה א"כ כשר קודש כו' כ"ס וז"ל הסוק שפזל חגי לכהנים חורש'
 הטומאות חזי שכו' כגזית וז"ל יא ח"ה א"כ כשר קודש כו' כז"ל
 כגזית פירוש כגז' שזא טמא שטמא כשר וכו' כשר קודש כגז' כגז' הנה כגז'
 ראשון לטומאה וכשר קודש שני ונגז' כגז' אל החס' פירוש כמה שכתבו והוא הכשר
 פירוש שיטא המזל הוא שזא רביעי לטמא כי השכן הוא אף שיטא והכשר
 פס' שלישי והמזל כגז' כגז' רביעי וז"ל על החס' שזא רביעי חז' חז' חז'
 טמא ואמר לא והכא חז' כי על החס' לכוו' שזא חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז'
 אלא על הדרך הבא חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז'
 ראשון והחס' והמסקין שני והמזל שלישי וישנו כהכשר ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא
 ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא

מהר"ם

רבי חנינא דאמר כמסאנין טומאה מדרבנן וכו' כז"ל: **בתוס'** ד"ה רבי יוסי
 לטעמיה וכו' בשוית רבי עקיבא רבי אמרה ואין זה לטעמיה וכו' ס"א ומיהו
 י"ד דר"מ כדריה חז"ל ורבי עקיבא יליף שפיר שייך לטעמיה כיון דעלייה קיימין:
דף מז ע"א שם ב"ד נפק' ליה מדר"ה רבי עקיבא גבי חולין קיימין
 יכו' ר"ל דמטא דכתיב גבי אוכלין דרש' ר"ע אבל יאשכחיה דכתיב
 גבי משקין קאי אהכשר כדלקמן בסמוך: **בא"ד** רש"י עושה עושה יאשכחיה אוכל
 טמא כז"ל: **ע"ב** כמ"ס היקדש ויעזב הכהנים ויאמרו לא ואמר רב וכו' כן
 צריך
 נ"ס כו' אל כלהו או אל סויד או אל היין או אל הסמן ונגז' אלו אל המזל היקדש
 ראשון לו טומאה וכו' קודש שני והנחת וסויד והמסקין הללו כנגז' כבשר
 טמא ואמר לא והכא חז' כי על החס' לכוו' שזא חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז'
 אלא על הדרך הבא חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז' חז'
 ראשון והחס' והמסקין שני והמזל שלישי וישנו כהכשר ויטמא ויטמא ויטמא
 ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא ויטמא

דף יז **ג**ד"ה רביעית בקדוש כו' ועוד למה דחק שמואל לתוך צמח
שנגע בכנסו לימא אל כל מאכל כו' עכ"ל לכאורה יש לנקדק
ומאי קשיא דהא אנטרין לשמואל למימר כמה שנגע בכנסו דהשתא ניהא
דלא אשתבוש דאס יגע טמא נפש בכל אלה לא משמע דקאי אלא אמשור
בצקרא דהיינו להם וניזיד ויין ושמן דלא קאי אמאי שנגע בכנסו כפרס"י
ושפיר קאמרי יטמא דהוה רק רביעי אבל אי הוה אמרינן לשמואל דלא
לא מחבל דוקא הוה קאי בכל אלה גם אהל כל ניהא יהוה נמי בטמא נפש
והניישי ואמאי קאמרי יטמא והגרסה שהתוס' לא ניהא להו לפרש דכל אלה
לא קאי אמה שנגע בכנף דמשמע דאכל נגיעות שזכר בשרץ קאמר בכל
אלה נגיעות אס יהיו בטמא נפש ועוד נראה להם דחוק לפי הסוגיא
דמשמעתיך לפרס"י דפריך אלא לרב מ"ס הכא דאשתבוש ומ"ס כו' דהוה
פ"ס"ד דטמא נפש היינו טמא מת ולרבינא דקאמר התם רביעי והכא שלישי
הוה טמא נפש מת גופיה דשיקר הקושיא ותיורא חסר מן הפסך וע"כ
הנהרזה להם לפרש דודאי אס יגע טמא נפש בכל אלה חסר הנגיעות שזכר
בשרץ קאי ולרביי המסקה נמי טמא נפש היינו מת גופיה ולהכי לשמואל
ניהא דלא אשתבוש דמשרץ הוו כל הנגיעות חמישי וממת דהוי אבי אבות
הטומאה הוי אותן הנגיעות עד רביעי אבל לרב דלא דרש מה שנגע
בכנסו הוו כל נגיעות בשרץ רביעי ובמת שלישי וכיון דשיניהם טמאין מדינא
בפריך אמאי אשתבוש גבי שרץ ברביעי ולא ידעי למימר שהוא טמא
בשלישי גבי מת הוי ידעי למימר שהוא טמא ומשני דבתם שהוא חמור
הוה וטמאין ולא נשיעו שרץ ורבינא מתוך דהוו בקיאי בשלישי ולא
ברביעי וזהו הקשו התוס' שפיר ידעי דחק שמואל כו' לימא אל כל מאכל
כ"ו ותו לא מידי ודו"ק: **בא"ד** ונקט סדר כנף כו' דלא צפי למנקט
ש"עשה כיצא צו ולשמואל דייק מדכתיב בכנסו כו' עכ"ל ואל"ה שנגע
בכנף היינו משקה דאי הוה כלי לא היה נטמא מן הכנף שנגע בשרץ לחין
בכלי נטמא אלא מאכ הטומאה ומאכל נמי לא הוה דא"כ עושה כיצא צו
דלהם נגע צו ודו"ק: **בפר"שי** ג"ה ולוי דחני כו' בנתיחלה שאלם
על הסדר ואל"ה כי ולבסוף שאלם אס יגע הטמא עמזו בכל אלה כלומר
גובה כו' עכ"ל פירושו דהוק דהא לתלמודא סתמא קאמר דנגעי שאלם **כזה**
ביראשון משמע בין בנתיחלה ובין בסוף ועוד קשה למה שאלם בשרץ על
הסדר ובמת או בזה או בזה ועוד קשה כיון דמנתיחלה לא שאלם אלא אס
המשקה שלישי מטמא אחרים שהרי על זה הסיבוי לו לא יטמא מאי איריא
דש"ל משקה שלישי אפילו משקה ראשון ושני נמי כה"ג פריך לשמואל
ועוד קשה לישאל דנגעי בראשון לא משמע בטמא עמזו ולולא פרס"י נראה
לפרש דודאי אל שאלם בנגעו בשרץ או במת גופיה דזו מפורש בקרא גבי
שרץ כתיב מכל האוכל בו"ה אלא שאלם בין בשרץ וזו במת דנגעי בניה
בבראשון דהיינו על השני שאינו מפורש בקרא וקא"ל אינהו גבי שרץ לא
יטמא וגבי מת יטמא משום דהוי בקיאי וידעי בטומאות מת ולא הוו בקיאי
בטומאות שרץ כדאמרינן לעיל לרב ודו"ק: **ע"ב** גמ' והא ר"ם דאמר
טומאת משקין דאורייתא כו' לאוכלין עמאין והכא קאמר ר"ם בכלים כו'
לכאורה לא הוו צריך להך ברייתא דלעיל דאמר טומאת משקין דאורייתא
דמהך ברייתא מוכח שפיר דאי הלכתא היא מ"ל כלים מ"ל בשרקע
שרץ דאי מהך ברייתא לתדו הו"ה דטומאת משקין לאו דאורייתא אלא
הדרבנן גזרו על טומאת משקה וכלים לא הלכו ביה פנים לחזן ובקרקע

מהר"ם

דַּי יח ע"א רש"י בד"ס לימד על כו' חף כלים שגזלו יטמאו כ"כ פירוש ו
תוס' בד"ס פסל בשם כו' כל בסופו ליטמא עוממא חמורה כ"כ

מקו קאחי אלא מדכתיב נביה טמא הוא כמ"ס לפרש"י וה"ה דמאי למעבד ק"י כפי ומה אכול שאינו מיטמא מאוכל מיטמא משרץ למטא משקין כ"ס משקין שמיטמאין מאוכל שיהיו מיטמאין משרץ נוסיה למטא אפילו אחרים וק"ק דמאי למעבד ק"י בפשיטות טפי ומה אכול שאינו עלול מיטמא משרץ משקין דעלוין כדלקמן לא כ"ס שטמאן משרץ ויש ליישב: **בא"ד וי"ל** דע"כ אין אכול מטמא כלי כו' מק"י דמשקין הבאין מחמת כלי שטמא אכול ואין טמא כלי כו' עכ"ל היינו מק"י דלעיל ובפשיטות טפי איכא למעבד ק"י דאין אכול אפילו בא מחמת שרץ מטמא כלי ומה כלי שטמא אכול אינו מטמא כלי כו' כמ"ס התוס' לקמן אלא דאין זה מספיק דהא תלמודא לא עבד האי ק"י אכל האי ק"י שכתבו בתוס' ודאי תלמודא עבד לה דקתמר ומה משקא שטמא אכול אינו מטמא כלים כו' והיינו משקא הבאין מחמת כלי דמטמא אכול ואינו מטמא כלי מק"י דלעיל אכול אפילו בא מחמת שרץ שאינו מטמא חוכל מדכתיב נביה טמא הוא אינו דין שלא יטמא כלי כו' ודו"ק: **בד"ה** דיו לבא כו' ומה אכול וכלים שאין מיטמא מאויר כו' עכ"ל משום דלכאורה השתא ליכא למימר דיו אחתיל דינא דפלים מיטמאין משרץ להיות ראשון אכל אהא שאין מטמא כלי איכא למימר שפיר דיו וקאמרי דהפ"ה שפיר איכא למימר דיו אסוף דינא דמשקין שמיטמאין מאויר לא היו רק שני ודנקטי התוס' הבא בדבריהם אדם הוא מנומנא בדכל הסוגיא לא עבד ק"י רק מכלים ודו"ק: **בפרש"י** בד"ה יטמא דרישא כו' אלא משום כו' ואימא מחמת אכול הכא מחמת כלי כו' נראה לקיים פירושו שכתבון בדברי התוס' דחולב מחמת שרץ כהדיא כתיב בקרא אפילו למטא אחרים מדכתיב טמא הוא למעט דאין עושה כיוצא בו שמשקין דמשקא מטמא וכפרש"י לעיל ומהרש"ל לא הבין מפרש"י כן וק"ל: **בד"ה** שלשים שפסול בתרומה לרבנן דפליגי אדר"ע ונפקא לן בק"ו מ"י כו' עכ"ל לפי האמת לר"ע נמי ג' פסול בתרומה ולא ד' אלא דלא יליף מק"י רק מנופיה דקרא ורבי קצר כאן דה"ג כהאי ק"י דמ"י דרין היא דשני יעשה ג' בתרומה ולא יטמא דיו היינו נמי משום דא"כ מפרץ ק"י דשני פוסל בתרומה למדנו מן התורה דלא נרע מחולין וק"ל: **תוס'** בד"ה וכו' אכול כו' הו"מ למילף דאין כו' ומה כלי שטמא אכול אין מטמא כלי כו' עכ"ל מהאי ק"י הו"מ למילף נמי לעיל דמשקא אין מטמא כלי ומה כלי שטמא משקא אין מטמא כלי משקא שאין מטמא משקא ח"ד שלא יטמא כלי אלא דק"י דלעיל חלים ליה טפי שהוא כו' מכחו ואינו דין שיהא חמור ממנו משא"כ **בד"ה** דהכא אדרבה ניהא ע"י למילף אכול מכלי נוסיה מדליף מחשקא ודו"ק: **בד"ה** ומה מהוסר כו' דמחוסר כפורים כשלישי הוא כו' עכ"ל ק"ק ל'מן לר"ע דעבי למיעבד ק"י ממחוסר כפורים דחמישי פסול בקודש ניהא דיו אפי' אי מפרץ ק"י דכמה מצינו ליכא למילף רביעי דמחוסר כפורים אינו רק כשלישי ויש ליישב ודו"ק: **בד"ה** למדנו שליש כו' וה"מ למדרש שליש לקודש ק"י מ"י כו' עכ"ל לפי דרכם דמחוסר כפורים כשלישי הו"מ למילף נמי שליש לקודש כמה מצינו ממחוסר כפורים וז"ל לשיטת רש"י דלא אמרי' ליכא דמפרץ ק"י לא אמרינן דיו אלא איכא דליכא בך מלחא קרא מפורש ואי אמרינן דיו לא היה נרץ קרא דמק"י נמי קאחי ואין סברא לומר דמלחא דאחיה בק"י טרם וכחב לה קרא אלא יתורא דקרא אשמעינן דילף בק"י בלמד אפי' מאי דליחא במלמד אכל איכא ליכא יתורא דקרא ודאי דנימא דיו ולא עדיף הלמד מן המלמד דאחי מהמתיה וכן מוכחה הסוגיא דפרק כידא הרגל כהאי ק"י דלעיל בטי' אע"ג דליכא יתורא דקרא דפסול שני בתרומה דלאצטרך למכניה משום חולין מ"מ כיון דהתם הכתוב בשני פסול ולא מפורש ביה דלאצטרך למכניה משום חולין הו"ל כאלו מפורש ביה תרומה ולא אצטרך ליה אי לאו דנימא דהשמעינן דניהוי הלמד עדיף מן המלמד ודו"ק:

דף י"ט גפ"י בד"ה אס' כו' ותמשי בקודש לא מייחי בק"י ממחוסר כפורים כו' עכ"ל אע"ג דהשתא תרומה לא אחי בק"י מט"י משום פירא דמה לט"י שכן אכל התומאה ולא היה בתרומה רק כשלישי וליכא ק"י רביעי שפסול בתרומה ח"ד שיעשה חמישי בקודש מ"מ כיון דמפרץ ק"י ורביעי בקודש קאחי מקרא ולא אצטרך ליה דהא מק"י שפיר קאחי רביעי אלא ע"כ דיתורא דקרא אשמעינן דילף בק"י כלמד מלחא דאצטרך דהיינו חמישי אע"ג דליחא במלמד ודו"ק: **בא"ד** ור"י יוסי נמי ואוכל ג' לר"י בקודש כו' ע"כ מאוכל קבלה וס"ל טומאה עושה כיוצא בה כו' עכ"ל ולפ"ו מ"מ מחמת שפיר לר"י יוסי רביעי בקודש דמאורייתא ע"י אכול

שעושה כיוצא בו אלא דמלחא דפסיקא נקט גס לר"מ ולר"א דלא ס"ל מחמת עושה כיוצא בה ועוד דקושא דמלחא הכי הוא דלא משכחת אלא מדרכנן כמ"ס וחדע דקתני לה גבי משלות כו' ומהרש"ל דחק בזה לזון נרץ ויש להקדק לפרש"י דר"מ סבר אין טומאה עושה כיוצא ור"י יוסי סבר עושה כיוצא ח"כ ור"י רמיה דמו"י פלוגתיהו דר"מ ור"י ור"י בטימאן משקין למטא אחרים דאורייתא ור"י יוסי בשעת ר"ע קא"ל וליה לא ס"ל אחאי לן מוקים לה בפשיטות דר"מ ור"י אליהו דנפשיהו פליגי וכיון שבשר זה נטמא באוכל שנטמא בכלי שנטמא בשרן לר"מ דליחא ליה טומאה עושה כיוצא בו הו"ל ולר"י מדרכנן ור"י דס"ל טומאה עושה כיוצא בו הו"ל ליה ולר"י דאורייתא ויש לומר כפרש"י לעיל ובסמוך כיון דר"ע נוסיה איירי במתני' והוסיף עדות על עדותו דר"מ ניהא לן לחקמי דר"י יוסי בשעת דר"ע קאמר לה אע"ג דלא סבירא ליה לר"י הכי ודו"ק: **בא"ד** ואוכל דמטמא משקא כו' מהיכא נפקא לאו אי לאו מהאי קרא וכי יותן מים על ורע ונ"י ודרשנא הוא טמא כו' עכ"ל וק"ק דאחיא אימא אכול [הבא] מחמת שרץ דחמיר מטמא משקא אכל אכול הכא מחמת כלי דקל לא יטמא משקא דכ"ס פריך לעיל ודו"ק: **בא"ד** ואני שמתע דר"י חית ליה יטמא יטמא גבי משקין והא כו' עכ"ל דנבי משקין דר"י ור"י יוסי יטמא למטא אחרים וה"ה נבי אוכלים דר"י יטמא למטא אחרים אלא דנבי אכולין לא ס"ל כר"ע לענין טומאה עושה כיוצא בו דאחי ליה לר"ע כדקאמר על ככר שני שעושה שלשים בחולין ומ"ס ח"א"א להפסידו מפני כו' ככר כ' רש"י לעיל מ"ס להביא ועוד נ"ל להביא ש"י הייך קאמר לר"י שליש מן החורה כו' דמי לא עסקין דנעט בשני הא כיון דאחי נמי יטמא מטמא אחרים הו"ל לר"י נמי רביעי בקודש מן החורה כמו לר"ע ודו"ק: **תוס'** בד"ה יתני נמי רביעי כו' וה"ה דהוא מצי למימר אי סבר לה כר"ע אחאי כו' עכ"ל וה"ה דהוא"ל אי סבר לה כר"ע אחאי קאמר שליש שפסול בתרומה הו"ל שליש בחולין וק"ל: **בד"ה** לא לשחמתי כו' ויזרק נמי דאורייתא לר"מ כו' עכ"ל ר"ל ור"י ודאי דלא פליגי אמתניתין אלא אר' יוחנן פליגי דאמר לזרף דרבנן כפרש"י ולפי פ"ה התוס' שכתבו לקמן דריק דלזרף דרבנן מחא דקתני רישא על אפר חצאת כו' והוסיף לר"ע ששטע דהוא דרבנן כמו רישא דר' הן פליגי אדר' יוחנן ולא ששטע כו' ויזרק נמי דאורייתא דר"מ וק"ל: **בא"ד** אכל לבינא דאמר מקרא מלא דבר הכתוב דילמא אחי הוא לקדשים דהו"ל כו' עכ"ל ר"ל דילמא בקדשי' אכול מטמא אחרים מדכתיב והכבר אשר יעט ג' ואצטרך הוא למעט דאין עושה כיוצא בו אכל בחולין אכתי אימא דאין אכול מטמא אחרים כלל לר"מ דסבר שפיר כרבי"ל כפי פרש"י ודו"ק: **בד"ה** שרץ טומאת ידים כו' אלא מחמתא כשנורו אסחם כו' גזרו כמו מן מחמתא על ידים הננוטות בראשון כו' עכ"ל ר"ל דמסתבא לא נרע ידים הננוטות בראשון כי הכא שנועו במחא מחמתא ידים עסקיות אכל הננוטות בשני דמצינן לא גזירה או והיינו הויא דהננוט דכל הפסול אח התרומה כו' וההיא דוקא לקדשים וק"ל: **ע"ב** גמרא האי מהט מאי עניניה אי ניהא ספק מהט ויהא כו' יש להקדק דמקרא בפשיטות כנון שאזכרה לו מהט טמא שרץ ואצטרך בשכר דהשתא לק"מ מספק כלים שצורקים ולא אצטרך ליה לזרמא בשאר חסומה ולא תקשה ליה נמי מאי דפרכין לאחוקמא דאצטרך במחא טמא מן מחסר הרי הוא כחלל ויש ליישב דאין במחא טמא שרץ דווקא וצירוב"ל ששיטא דהסבין טהור דהא אין כלי מטמא כלי אכל כספק מחסר איכא לספקי נמי במחא טמא מת דהוא המחא אכל הטומאה ומטמא שפיר כלי ואצטרך דלא ניהא ככלי הנמא"ל [לשק טומא] מת משו' דהוא כמו ס"ס ספק טהור ספק טמא וזת"ל טמא ניהא טהור שרץ הוא כו' עכ"ל למאן דאצטרך פ"ה חסומה הויא דמה"ט לא ניהא לספק טומאת מת וקריב ליה כתב בעל המאמר פ"ס ודו"ק: **תוס'** בד"ה יטמא אין טומאת כו' וזה איך נראה לו דלר' עקיבא יהיו דכן מלמא כלים כו' עכ"ל ולא ידענא למא אין נראה לו לומר כן דנבי דסבר רבי עקיבא טומאת משקין למטא אחרים דאורייתא מ"מ מורה הוא למטא כלים אינו דאורייתא כדקאמרין לעיל ואימא למטא כלים ולא ק"ו הוא כו' וההיא סוגיא בשעת ר"ע חולא ולק"ן נמי אמרינן [דליכא] תנא דאמר משקין מטמאין כלי דאורייתא ויש ליישב דה"ק דאין כל דמוסר טמאת כלים לחוד לא הו"ל לחקמי במקדש שיהיו דמן ודו"ק: **בא"ד** נוסיה דידים לקודש ככר נגורה כו' דשלמה גזר לקודש כו' עכ"ל ר"ל לקודש כנון כשר שלמים חזן במקדש אכל במקדש הא קאמר וכיון שאין טומאה ידים במקדש וק"ל: **בא"ד** וי"ל דאס' אחת גזרו ביה דבר טומאה על הכלים כו' לאשמעינן כו' שהסבין טהור קודש כו' עכ"ל ולעיל דקאסי להו דהמא ר"ע קודש גזירת י"ה דבר הוה ליכא לתרוי' כי נכא דאימא דקושטא הוא דלא גזרו על טומאת כלים במקדש ביה"ח דבר מנח הוכחה שכתבו כאן דה"ה ר"ס דקודש גזירת י"ה הוה שפיר הוא דלא נקט טומאת כלים וק"ל: **בד"ה** תרומהו כו' ביום גזרו אימא דידים לקודש שלמה נזר כו' עכ"ל נס לפי מה שכתבו לעיל דר"ע אחר גזירת י"ה הוה וע"כ דלא גזרו דבר טומאה על הכלים במקדש כמו שכתבנו לעיל מ"מ מאי קאמר תרומהו כו' ביום גזרו דהא ליחא דלקודש דקיימין ביה הכא ככר שלמה גזר ותרומה דר"ע מחמתא אחיח דבר קאי

חכמת שלמה
 שמונו נטמא כשיאכל בנית הכליעה וק"ל: בזה"כ כמ"ס משנה פ"ג ר"ב פ"י לא כהנא אכול כיא טמא אלא כהנא שומר לאכול כ"ס וקרינן טי' ע"ב ורש"י כד"ס משק שטמא כו' ונחא ליה למילף ממקדש כו' ג"כ קאמ' שטמא שפיר לביטא

מהר"ם
 עושה כיוצא בה וכו' לפירוש הקונטרס קאי קושיא וזארכ פ"א דמשנ' לעיל לא מצינו טומאה שעושה כיוצא בה ופירש"י ששים דקרינן יטמא וכו' ולפי' התוספות קאי קושיא וזארכ נא דאמר גמיה דקרא וכו' מיתורא דיתוס' וטמא ב' מעשים וזארכ דכתיב טמא הוא וטמא זה מוכרח דית' אר"י במשקין וזארכ יטמא דסימא באובדל' דאל"כ לערבינא כו' כמו שפירש"י אלא בלא חכא מיתורא דיתוס' וילפינן דאין טומאה עושה כיוצא בה: **בתוס' ד"ה** ומה

דה בא בפס"י בל"ה אין הכרעת כ"י טעמא אחרינא הוא ולא משום תחלה
 כ"י עכ"ל ר"ל טעמא אחרינא משום ריחא וכ"כ ה"מס' בפרק בירה
 לפר"ש והב"ח ו' שפר"ש נופיה גמיל בדבריו כ"ט תספד דילמא אימ' י"ח קלי
 קלי וסילוני ב' דים אחת למחא עכ"ל היינו טע' מה שבחין רבי ישמעאל כ"ל
 יס' וקל' **תוס'** דהו' אין הכרעת כ"י ור"מ פ"י הכרעת כ"י דור כ' כ"ו
 עד כ"ל לשונ' עיין בחידושינו שם: סליק פרק אור לארבעה עשר

१५
१६
१७
१८

דף כד זכ"ה היקטא הוא כו' ללא חוץ קרא דובבשר לאיסור הנאה שיהא
 בלחו כו' ע"כ רש' לומר דמנחת תשרי דכתיב ביה לא הוה ידעין
 מלא איסור הנאה בטלוא ולכן השתריך לא יוכל יתירה הנאה ענין
 לגוף לאיסור הנאה לגופו בטלוא הכל השת' ידעין לאו לאיסור הנאה
 בטלוא מהיקטא ללא חובל לאכלו וגו' כדמריין ס"ב דשבת ע"כ לא יוכל
 בשר חיה ענין לכל אסורין שכתובה לאו לאיסור הנאה וק"ק לס"ז
 חילוק בשר דמנחת חיותה ודקרא דנותר דכשי לאומוסא ענין אסורין שכתובה
 לאו לאיסור הנאה חיותה לגופו ללאו לאיסור הנאה מלי אסורין קרא

ה' כד ע"א נמצא אחר קרא בקדש בלא תשקך נ"ב פ' הכי כתיב קרא וכל תש
כאלו כתיב וכל בקדש בלא תשקך וקיל: ריש"י ב"ה ואם חלו עני
הנפש סכדי לפי האמת אין שוין שריפה הם כמו משוסק איב י"ל שאינו בא אלא לאינן
שריפה דשא קאמר קרא בקדש תשבו ענין לאיסור הבא וי"ע: ע"ב ריש"י ב"ה
שריפה י"ב וי"ב חסידים י"ל וכל חסידים י"ל

כלא' כרס זרוע מעיקרו וזרוע ובא זרוע מעיקרו היה לו שעת
 פ' שטער ט' איבער למיפסך מס לכלא' הכרס כגון זרוע ובא בלא היה לו שעת הכושר ופ'

עצמו

१५७

פָּנֵנוּ כִּי **פָּנִי** וְלִפְנֵי רַב יוֹסֵף דְּמוֹקִי פְּלוֹנְתִּיחוֹ בְּפֻדְיוֹן וְאִין פֻּדְיוֹן הוּמָא
לְאֻקְמָה פְּלוֹנְתִּיחוֹ אִפְּלִי אֲלִיבָה דְרַבְּנָן לִמְד' פֻּדְיוֹן מַעַל דְּמַאי לְמוֹכְרוֹ לִנְכְּרִי
מִהֶקֶדֶשׁ עָלָמוּ וְלִמְד' אִין פֻּדְיוֹן לֹא מַעַל דְּלֹא מִזֵּי לְמוֹכְרוֹ לִנְכְּרִי וְאִפְשָׁר
מִתְּהוּמָא מְפָרְסִים כֵּן אֻקְמָתָה דְרַב יוֹסֵף לְרַבְּנָן וְהִשְׁכִּיל לְכַנְּסִים לֹא דוֹקָא
לְכַנְּסִים דִּישְׁרָאֵל אֵלֶּה דְכִרְוּם קָאֵמַר אֲבָל רַש"י לֹא פִי' כֵּן לְעִיל אֵלֶּה לְכַנְּסִים
אֲשֵׁילוּ דִּישְׁרָאֵל וְאִפְשָׁר דִּינִיחָא לִיה לְאֻקְמָה לְר"י הַגְּלִילִי וְלַכְּלָבִים אֲשֵׁילוּ
דִּידֵיהּ וְקָל' **בְּפִרְשֵׁי** כְּדֵה א' יִנְמַח בְּנִס' כו' גַּלִּי דַּעֲתִיהּ דְּכִרְבִּי
מִיָּהּ ס"ל דְּלֹמַח קָא' לְאַחַר הַפֶּסַח אֲסוּר עָלֵינוּ דוֹקָא כִּי הוֹדֵד לְדִלְכָא
פִּרְשֵׁי ס"ל וְקִימָה לְאַחַר הַפֶּסַח אֵת בְּתִירוּבוֹת תַּקְשִׁי אֵת שְׁלֹא בְּמִינֵי אֲמַאי
 מוֹחֵר הֵא יֵהִיב טַעמָה וְלֹא אֲתִי לְאִפְסוּקִי אֵלֶּה מַר"י הַגְּלִילִי וְדוֹקָא:

דף 5 חוספות בד"ה אמר רבא כו' אף על גב דבשאלחות כו' דרבה
 חית ליה גם בחמץ כ"ט עכ"ל ולפי גירסת בה"ג ל"ג במשהו
 יהיה מדברי בה"ג אף על גב דליג אין חזירה דלחיו מפרש ליה דמ"מ
 ימשהו קאמר בחמץ כפסה ע"ש וק"ל: **ע"ב** בד"ה והלכתא כו' והא
 דמערך רב אשי הכא ליבון מחמיר כו' עכ"ל משום דלא חיימא דע"כ
 שרי ויראנו לחומי הך דהבא בהיתרא בלע ליכא דלא רב אשי דמערך
 בכא ליבון ואחיו גופיה מחלק התם בין היתרא בלע ובין איסור בלע
 ואהא תירצו דשפיר מצי איירי הכא בהיתרא בלע ורב אשי דמערך הכא
 ליבון לאו מדינא הוא כדאמר התם אלף מחמיר על עגמו היה וק"ל.
בד"ה החורה כו' וה"ת ת"ל דחוינן לכו דמדייתי והיינו אחר הגעלה
 ע"י עכ"ל ר"ל דע"כ דחוינן לכו דמדייתי נמי מאני דקוניא היינו בשלשון
 פירב כפנים גם אחר הגעלה וע"כ לפוס סברא דהשאה גרסי מחלי חס
 דע"כ אין בלועין ניכר אחר הגעלה שכן דא"כ לא אלתריך בהו נמי קרא
 דישבר דאי לפני הגעלה קאמר בהני מאני דקוניא דמדייתי א"כ ליכא
 דאיירי מקרא לזינוניהו ככלי חרס דהא שאר כלים דהיינו כלי מתכות
 ככלי שטף נמי מדייתי קודם הגעלה והנינו בהו הגעלה ה"נ נימא כנחא
 דקוניא דמהני בהו הגעלה ואהא תירצו דליירי שפיר קודם הגעלה אלף
 דמדייתי מבחון וגרעו בהא משאר כלים ויש להשוות ככלי חרס דמדייתי
 נמי מבחון קודם הגעלתו ודו"ל: **בא"ד** דכנזחים פרק דם טהאת פריך
 להדרינהו כו' כנ"ל: **בא"ד** וי"ל דכלי נחושת כו' א"כ מה שהקפיד
 בכלי חרס אבישול בלא בלוע כו' עכ"ל ר"ל דלית לן למימר דגזירת הכתוב
 הוא בלי פסם אלף משום דכל כלי חרס בלוע ספי משאר כלים דכלי חרס
 מדייתי גם מבחון כדלעיל ולכן לא מהני בהו טסיפה ומריקה כמו בשאר
 כלים ומה"ם אית לן למימר נמי משכרם דהחמיר צו הכתוב צו כבישול בלא
 בלוע עשה"ה הכתוב עליו כבישול ובלוע ע"כ בתוס' ודו"ל: **בא"ד** בלא
 כיון דחשיב כאחר ליעבד ליה כו' אבל תנור כו' ולאז כפנים חדשות דמי
 צריך סבירה עכ"ל ר"ל לענין סומאה צריך סבירה כיון דלא שייך ביה
 פנים חדשות אבל לענין איסור הבלוע בתנור א"ש סבירה ויולא מדיי דסוי
 שפיר ע"י הסיקו של פנים כדאמרין לעיל בתנור אבל קדירה שאין דרכה
 להסיקה מנפנים אם מסיקה מנפנים בלא פנים חדשות לכאן ובין לענין
 איסור ובין לענין סומאה לא יסבירו והיינו אינו יולא מדיי דסוי בלא פנים
 חדשות ודו"ל:

מהר"ם

דף ע"ב בתוס' ד"ה התחור העידה וכו'. ג"ר הדעת הפשט לפי' התוס' כך ראוי להבדיל אותה אם מאני דקניא הוא דרומי' דכלי מחכות וסמני בהו הנעלה אע"פ דכלי ואו היו דרומי' דכלי חסר דלא מחני בהו הנעלה ולכן מקשי התוס' הא דהשבי חזקן דרמית' ע"כ ר"ל אחר הנעלה וא"כ שם ראי' דלא מליץ מבח כה נעלה אבל או קודם הנעלה ואין דרמית' ראי' שם דכלי מה דרמית' וכו' ומה השב' את שאר כלים כגון מחכות וכו' מליץ וסמ"ח מחני בהו הנעלה ובשית' הוא או מאני דקניא היו' גמי דרומי' דכלי מחכות וסמני בהו הנעלה אע"פ דכלי ורמ' כ"א ד"ר וסמני מחית' דרומי' וכו' או פקוד רחמנא איבשוכל בלא בליעה או לא מירוש וכו' התחור שביה אע"פ שהתחור לא בלי כלום משום שבישל באורו: כ"א ד"ר ויל' כיון דלא נחשת מעול וכו' כצ"ל: א"כ מ"ש שהקפידה בכלי חסר איבשוכל בלא בלוע היינו לפי ששאר כבישול וכו'. ר"ל שאר משום גזירת הכתוב מאי ש"מ כלי חסר מבלי נחשת:

דף לב ע"א בתוס' ד"ה דבר התחור וכו' כלומר: האילו ואין לו הגנה בה אית' לן למעטוי מקרא וכו' מירוש דבאחר דאסור בהנאה ש"ן כגון מנינה ובתרומה נתינה כתיב דכתיב תתן' ולכן אין ראוי להיות

דף לא ע"א רש"י ד"ה"ש יחזקאל נשאלו בו אם נכנסו מעט ר"ב לא לעצמן
ולאוי חזק פסחים דלוינו מוכר בכל יואל דשאל יודע הכהני וא
יודע חזק בכל דקמייא דוכרי דכרסין פורני בו לא מוכר וא
פאי חזק כשתא קשמען לן לעצמן כהנא דוכרי פורני וכל שמיס מוכר לעצמן
חזק ק לפי ד איט תולה נחם שפדס הכהני וא לא דלי פורני כשמוכר פורני הירחל
חזק פסחים לחזק פסחים

דף לב ע"א חס' גדל'ס דבר סלאוי' פי' ומתן כנסת אי' לטיות קודם ס' רב פי' לטיות פכפיו קודם ומתן כנסת אי'ס רבאי' לטיות פכפיו קודם חס' לא

סמך דמנתי כדקשיא להו בסמוך דרבנן לא פליגי ארבי אלא לענין מחנה
מדכתיב בו אכל כלל שאר מילי יליף להו מתרומה ונילף נמי שלא יטעף
ויש ליישב דלרבנן איכא למימר דיתורא דקרא דתמול מעל כדאמר ר' הושע
לענין צירוף מפקא ליה מהך ג"ש אכל לרבי כיון דיתורא דבו לא מפקא
ליה מנ"ש לענין מיתה ה"י יתורא דתמול מעל לא מפקא ליה מנ"ש לענין
צירוף ואיכא לזקומא דתמול מעל לדרשא אחריתא כדאמר ר' הושע ודו"ק:
בד"ה אף מעילה בזכות תימא לר"י דהכא משמע דמאן דיליף חטא כו'
וכולאו כו' עכ"ל דליכא למימר דרבנן דר' ס"ל נמי אוקי באתרא ולהכי
כיון דליכא מיתה גס באכילה אוקי אאתרא אשוי פרוטה כשאר כנהג דר' הושע
דע"כרבנן לית להו אוקי אאתרא דא"כ אמאי צריכי למיעוטא דכו דאע"ג
לכלל שאר מילי יליף בג"ש מ"מ לענין מיתה נימא נמי אוקי אאתרא כשאר
נהגה מיהו ק"ק לר' אמאי יליף כלל בג"ש לענין מיתה נימא נמי אוקי אאתרא
כשאר כנהגה ויש ליישב דאיכא שום יתורא לר' לענין מיתה דלא נימא
אוקי אאתרא דדוקא ודו"ק: גמרא לא חס אחרת בשאר מצות שכן לא
מתחייב בהן שאינו מתעסק כו' יש לדרקק למא דס"ר השתא דלא פתח
בשגגה במעילה ובני למילף מקי' משאר מצות לפטור מויד במעילה מהאי
ק"ו נמי יליף לפטור שאין מתעסק במעילה ויש ליישב דאין ה"כ לא
חס אחרת כו' דאי לא הוה כתיב בשגגה במעילה הוה ילפינן בין מויד ובין
שאינ מתעסק לפטור מהי' משאר מצות ולכן אצטריך למכתב בשגגה במעילה
דגני לן דלא ניילף ליה לפטור משאר מצות וא"כ שאין מתעסק צריכ כס
מדלא כתיב ביה בה כדכתיב בשאר מצות ודו"ק: ע"ב תוספות בד"ס
אמר רבינו כו' דדוקא עמא אין מדליקין כו' אכל בטל כו' חתך
מדליקין כו' עכ"ל דכריהס תמיהין דכלאו איסור חזון נמי בכל טבל בין
שטמא בין טהורא אין מדליקין דהנאה של כלוי אסור בטבל כמ"ש החוס'
בפ"ק בד"ה כדי שתהא כהמה כו' דהנאה של כלוי אסור בכל טבל דהדר
גמר טהורה מטמאה מה עמאה מיתסר בהדלקה קודם הרמה אף טהורס
כו' וכל הנאה של כלוי כו' עכ"ל פ"ט וז"ע: בד"ה לאימת כו' דהא
פכי נסיק מינה פורחא מתכשרי ומיד מקבל טומאה כו' עכ"ל ר"ל שרי
הטומאה נוגע כו' ואע"ג שנוגע במקום הנוגע בנו כפרש"י ומשום דל"ל
ודאי דניטמא המסקה בכל שהוא מן הטמא גופא מ"מ היה נטמא הונ כיון
דמתכשר אי לאו דכ"ר להו שיעורא כדקאמר תלמודא וק"ל: בא"ד
וההוא דח"כ שהביא רש"י שאוכל מטמא בכל שהוא אסמכתא כו' עכ"ל
ומדרבנן ודאי דאוכל מטמא בכל שהוא מיהו לענין הכשר אפילו מדרבנן אינ
מקבל בכל שהוא עקדאמר לאימת מתכשרי לבי סהיט כו' כ"ר ליה שיעורא
דדוקא הוה לומר דכן מתניין דטמא מת שסחט אינר בטומאה דלוריתא
ודפרקי נמי בפרק אלו עוברין מקום מנוח אמאי אסול כפר פרטא דהוס'
שם דהכי פריך הא לא הוה כביאה והואיל שלא מהכל טומאה אלא מדרבנן
אית

מהר"ם

קודש . ואם כן אית לן למעוטי מקרא דגוה' אבל אי הוה מותר בהנאה לא
גובל למעוטי מקרא דגוה' וגו' דגובל לומר שהוא ראוי להיות קודש כיון
שהיה לו שעת הכושר וק"ל: [ע"ב בתוס' ד"ה ואין בדיקה פחותה משום
פרוטה וכו' מיהו קשה וכו' . ג"ל ליישב] אף דמקשה איתא אמתן בהגות
וכו' לא פריך דילקף מהנהגו שהביא לעיל דחשה אמת וכו' מ"מ דקדשים
מקדשים ניחא ליה טפי להקשות ובלא אמת תריץ דדעיל לא היה יכול
להקשות דהיה מתרומה דה"ק ממת בהגות ולא מתרומות דה"ה דניחא
ליה טפי למילף מתרומה דגבי אכילת תריסא בהנהגה מאכילת קודש וגבי
בהנהגה דשמן המסחה נמי בהנהגה משכן של קודש אבל גבי טהנות בהגות
קאי אדירקא בעלמא אבל השתא קשה דהא לתרומה נמי לא דמיא דבתרומה
הוי תשלומין אבל גבי תנינה דשמן המסחה לא הוי תשלומין וא"כ מאי
דלא דמיא ממש לשניהם הוה לן למילף לתרומה: בא"ד ודאי נמי דמיא
דסיבה דהוי בכל שהוא כו' דכתיב על בשר אדם לא ייסך וגו' ואשר יק
מטנו על זר וגו' וסיבה הוי בכל שהוא ואית לן למימר דה"ה נתינה וכן
סבר התם רבי מאיר דפליג אר"י דס"ל בבבית ד"ה הוהא מכעז ליה וכו'
במשמע שחפירות של נתינה בעינן ראוי להיות קודש וכו' ור"ל כל מה שהוא
נותן צריך להיות קודש: ב"ד"ה [ע"ב בתוס' ד"ה פחותה משום דמיא
וכו' . דבש"סא בלא זה הוי אמינא דאצטריך קרא בשמחת חרופה משום
דאי לאו קרא הוה ילפינן מקי' דשאר מצות שיש בהן כרת כו' אבל השתא
הא לא מצונו לשילף מקי' דשאר מצות בשום דאיכא למימר דהיינו הנותן
וכו' או ד' המביאין על הודון ויוכיחו דבלא זה הוהא דהא אינו יכול להיות
פירכא דהא כן הוי יק"ו כו' משאר מצות כבדייתא אבל השתא מירצת
דאין הכי נמי דקשיא הוה אלא שבלא הכי פריך שפיר לא אם אמרת וכו'
קשה ודו"ק:

דף ל"ג ע"א בתוס' ד"ה וסיבה וכו' ור"ל דאיכא נמי דלפטר דנילף מקדושת
שלא יצטרף והא דתני דהם צירוף המעילה ליזמן מרובה ויליף
לה תתם מקרא ולינו לצירוף פרושה ודו"ק: ג"ל: ד"ה כהנין וכו' ונתיבין
לכבות את זה ויכבות את זה פטור . ורב נחמן דאית ליה מתעסק פטור דייני
נמי בדבר אחר ודו"ק: ד"ה תתן לו ולא לאורו וכו' נפקא לן סוגיא לכת
דבר הראוי להיות קודש מכלל דאיכא פירות דאין ראויין להיות קודש וכו'
קודש ור"ל הגילוי סוקי לה לשאר איסורי הנאה ולא לחסך ודו"ק: בא"ד
שם ע"ב בתוס' ד"ה לאימת מתכשרי' וספקא שלחורין וכו' לא פסל אלא
סוקם מנעו וכו' י' מאיר דהצריך שיהא דמקמה וכו' וכו':

פ"ט אלו נעדרה דר' נחוניא נמי דפטור מתשלומין היינו דוקא משום כרת
אלא משום מיתה וק"ל: בא"ד לאשמעין כולם מתני' דחמץ חולין כו'
קיימתי שנג הייב ומויד פטור משום כרת עכ"ל מפירושו נראה דלא קיימא
לן כחוקה דמייבי מיתות שונגין פטורין דא"כ לרבי נחוניא כהמן חולין
שונג פטור כמו מויד דהו"ל חייבי כרת שונגין ואפשר שהוא מחלק בין
חייבי מיתות שונגין לחייבי כריתות שונגין והתוספות לא כ"כ לעיל ועיין
בחדושינו לעיל ודו"ק: [תוס' בד"ה דבר הראוי כו' אין ראוי להיות
קודש דאין כאן נתינה כו' עכ"ל מהרש"ל יורה דעה בזה לפרש שפוטו נומר דאין
כאן נתינה שסמכו עלהם אחרת לו דרשים לקמן ולא ידעתי מי הכריחו לזה
שהיה כהדיא פתחו הוה לקמן דמהאי קרא ונתן לכהן את הקודש איכא
למילף שפיר למטע איסורי הנאה בלאו קרא דתתן לו והיינו מדכתיב הלשון ונתן
שם לקמן בד"ה הוהא מכעז כו' להכי כתיב ונתן דמשמע שהפירות של
נתינה ראוי להיות קודש ודו"ק: ע"ב בד"ה ואין נתינה כו' מיהו קשה
לר"י כו' אשר יתן ממנו כו' יליף מכל נתינה לחומרא דהוי בכ"ש כו' עכ"ל
לעיל קשיא להו מקראי דהו מן הדומה לדומה דמשמע כולאו בנתינה משם
פיר ליד הכא קשיא להו נמי מן הדומה לדומה מקראי דמשמע כולאו
בנתינה שפירש סימה על ד"ה וק"ל: בד"ה מעילה שלא כו' אדרבה
ששכחות העדות ופקדון אית לן למילף דלחומרא מקשינן עכ"ל לכאורה
למאי דמסיק אדעתיהו למימר הוה הנותנת כיון שהיא קלה יש לזדוה כפרה
א"כ דמיימי בשבועות עדות ופקדון קרבן לאו חומרא הוה אלא קולא
הוה דיש לזדוה כפרה וע"כ הוהא כ"ד למילף ממעילה דאימא מעילה כיון
שהיא חמורה שיש בה מיתה אף לזדוה כפרה משא"כ הך דאין כהן מיתה
יש לזדוה כפרה ודוקא לומר דקושיית' למאי דלא אסיק הכא בשמעתין
אדעתיה למימר הוה הנותנת וע"כ דהא משאר מצות איכא למילף בקי'
שפחה חרופה ונויר טמא כדכתיב למילף מעילה מקי' ועוד קשה האין
קאמר ליה יליף ממעילה דהא ממעילה שהיא במיתה איכא נמי למילף
ספק בקי' שאין במיתה ואי משום דאיכא למימר דשבועות עדות ופקדון ויזכירו
א"כ היינו קושיין דלעיל ולא הוהא טעמא משום דלחומרא מקשינן והכינו
בזה דפריך קושייתא לרבנן דפליגי עליה דר' וליה לה מיתה במעילה
דהשתא ודאי הא דמיימי בהך קרבן משום חומרא הוה ולא משום דיש
לזדון כפרה דלמאי יש לזדון כפרה טפי ממעילה דליתא נמי במיתה
ונש"ה קשיא להו שפיר דלא אצטריך קרא לשפחה חרופה ולנויר טמא
דלחומרא מקשינן לאחויי קרבן בזדון כמו שבועות עדות ופקדון ולא
מקשינן לקולא ליתא ממעילה וכו' לא מירי ודו"ק:

דף כ"ג תוספות בד"ה ואין נתינה כו' ור"ל דליכא נמי למפקר דנילף מתרומה
שלא יצטרף עכ"ל והך מתני' דקתני בה צירוף את המעילה כו'
למאי כרבנן דלא ילפי מתרומה גס לענין מיתה מיהו ק"ק דתקשי לה אהך

הכמת שלמה

נדרמה כדכר והשתא פריך שפיר בלא אף הוה ראוי להיות קודש והקדישה פתה דלא
אמר דכרי הכל חינו קודש אלא דחמץ כמחומר. שלא היה [לן] שעת הסוּסר ט' ודו"ק:
פ"ט דאין כאן נתינה כ"כ פ' לכן משום חרופה ובהנחה כתיב תתן לו ומשאל
מעטין כן לתרומת חמץ כפסת שאלו משום שיהי' אס' לא היתה תרומה לא
פיתה ראוי להיות קודש וליהנה לכן משום תרומה וק"ל לסתן: (עין
בשםרש"י): ע"ב [גמ' פיר' לאוכל תרומה חמץ כפסא חמץ וכו' דל"ג סא דהא מיכני
ליה לנתינה שלא יסא אלא דבר שראוי להיות קודש אלא דמצינא שמעיי' שאלו כפסת
שפין שיהא ראוי להיות קודש ונמשעין עיני' תרומת חמץ כפסת אלא סא לא
אצטריך לן כוס אלא דליכא גופא וכן יראה מן תוספות ודו"ק: ר"י צ"י בד"ס
וסא דין כו' קרא ס"ד: כד"ה וא"ל כו' משקרא דקתני מעילה כו' כ"ל:

דף ל"ג ע"ב תוספות בד"ה שפיר בלא אף הוה ראוי להיות קודש והקדישה פתה דלא
אמר דכרי הכל חינו קודש אלא דחמץ כמחומר. שלא היה [לן] שעת הסוּסר ט' ודו"ק:
פ"ט דאין כאן נתינה כ"כ פ' לכן משום חרופה ובהנחה כתיב תתן לו ומשאל
מעטין כן לתרומת חמץ כפסת שאלו משום שיהי' אס' לא היתה תרומה לא
פיתה ראוי להיות קודש וליהנה לכן משום תרומה וק"ל לסתן: (עין
בשםרש"י): ע"ב [גמ' פיר' לאוכל תרומה חמץ כפסא חמץ וכו' דל"ג סא דהא מיכני
ליה לנתינה שלא יסא אלא דבר שראוי להיות קודש אלא דמצינא שמעיי' שאלו כפסת
שפין שיהא ראוי להיות קודש ונמשעין עיני' תרומת חמץ כפסת אלא סא לא
אצטריך לן כוס אלא דליכא גופא וכן יראה מן תוספות ודו"ק: ר"י צ"י בד"ס
וסא דין כו' קרא ס"ד: כד"ה וא"ל כו' משקרא דקתני מעילה כו' כ"ל:

מה הקודש דבר הראוי להיות קודש . פ"י הכי ילפינן מוכנת רחמנא
נינתו ע"כ ר"ל היינו איסורי הנאה וא"כ שמינין טיבה דחמץ .
דכ"ר ברייתא דהר"ש חמץ תרומה דברי הכל אינה קדושה כו' פ"י:
שם ע"ב בתוס' ד"ה לאימת מתכשרי' וספקא שלחורין וכו' לא פסל אלא
סוקם מנעו וכו' י' מאיר דהצריך שיהא דמקמה וכו' וכו':

100

דף מא ב"ה מתי' לזו כ"ו ואפי' קאמר נותן הקמח ואח"כ נותן חס
החומץ חלמא ב"ו ע"כ לליכא למימר בנותן הקמח ואח"כ נותן החומץ
משום דלמית' הוא וכך לא מחמת אכל היכא דלא למית' תמושי מחמת כסדרת
ההקשה דהכא דהא ההקשה דלעיל דפרקי נטוקמה כ"ו וסי' ע"כ ללא תמי
לפלוני בין דליתיה כעניה ובין ע"י תעורבות ואח"כ ע"כ לליכא לתחלי
בזמית ולא למית' לת"ק דר' יוסי דלמא תאמר דלמית' עמי בנותן הקמח ואח"כ
החומץ מנותן החומץ ואח"כ הקמח דהא חומץ בעיניה כמו לא למית' לת"ק
דנר'.

מהר"ם

דָּרָה מֵא עֵיב בַּמִּשְׁמָחָה בְּדִלִים אֵדִי שִׁי כִי אִם לִי אִם לֹא הִתְחַל אֲנִי לַעֲשֶׂה כִי

וְנִכְ"א"כ מִשְׁמַע לַהֲדִית לְרִכָּא לֹא לִפִּי אֶחָד וְאֶחָד מִגִּי' וְכֵן כָּתוּב לַהֲדִית ^{מִכָּל} כֹּהֲנֵי

א"ר אבהו דאבא לפלוגי בינייהו בנותן הקמה ואח"כ החומץ לא נמית
אלא מהמם אבל בנותן החומץ ואח"כ הקמה לא נמית הא חימום מתמם ואח"כ
פירא קשיא ליה הכא דאיתא חומץ נמי לא נמיתא ואלא חומץ מתמם כו
נמית הקמה ואח"כ החומץ אע"כ דלא נמית חימום נמי לא מתמם ודוק:
ב"ר אומר במים אין לי אלא מים שאר משקין מניין ת"ל ובשל מבוסל כו
כח כרס"ס וא"ת לא לכתוב במים ולא בשל אלא אל תחבל נא ומבוסל
דמשמע בין במים בין בשאר משקין כו וי"ל כיון דמבוסל כולל גם הללו כו
פ"ס והידורו דטק כיון דעיקר מלואו ללי כדכתיב בקרא דלקמן ואכלו אותו
לי ה"א פ"ס ד למימר דמבוסל היינו ללי ובעיקר קושיותו חקשי ליה נמי
בשמיטתו לת"ק דילין שאר משקין בקו"י ממם לא לכתוב במים כלל וכלל
ק"י מבוסל משמע בין מים בין שאר משקין אלא דע"כ אית לן למימר דמים
דכתיב בקרא אורחא הוא דסתם ביטול הוא אלא משום דלא נמית דדוקא
במים נקט קרא קאמר דשאר משקין ק"י הן והכי נמי איכא למימר לרבי
ונלחו הכי נמי אגשרין ריבויא דבשל מבוסל לללי קדר דלא היה שמעיין ליה
סתם ביטול וק"ל: שם יכול ללחו כל לורכו יהא חייב כו י"ל דקדק דמהיכא
הוסק דרשתינן ללחו כל לורכו יהא חייב אי משום דכתיב ללי אש והאי ללו
ללי אש הוא אלא קלי אש כפרס"י א"כ מאי קאמר נא ומבוסל אמרתי לך
כו דאכתי נימא דיהא חסור משום דכ"ע ללי אש דכ"ג אמרין בסמוך
גבי אכלו הי דבחר דקאמר נא ומבוסל אמרתי לך כו קאמר יכול יהא מותר
ה"ל ללי אש ויש דאשכח ודוק: [תוס'] דכ"ג א"כ ללי אש אבל פשיטא דלכל
הפאות איכא עשה דכי אש ללי אש כו עכ"ל לפי שיטת ר"ת לקמן דכ"ג
ללי אש לשאר דברים לא אחי אלא לעשה ולא אחא ללחו אלא ללי אש ומבוסל
דכני מילקא נינהו וק"ל: ב"ד"ה אבל לא במבוסל כו דבליטתו עבה לא
פסיק דמותר לאכלו כל דכ"ג א"כ חייב דליכא עליה חוריותא דהנחת
אפי' בבליטתו עבה שפיר נסיק מחורת להם כמ"ס התוס' לעיל והכי מוכח כפ'
פילד מצרכין גבי הביא אלא דמשמע להו הכא דקמיני מבוסל אע"פ שלא
שימא דלית ליה עדיין חוריותא דנחמא וק"ל: ב"ד"ה עולא אמר כו ועולא
לעמיה לא בעי לדחויי הכא טעמא דר"י דבעיין טעם מכה כו עכ"ל
ק"ק דודאי התם שפיר דתי דשלקות לענין ברכה במלתיה קלי כפרס"י התם
השח"כ במלת מלוא דבעיין טעם מלה אבל הכא ה"א בעי לדחויי הכי דאיתא
נמי טעם פסח בעיין בללי ולא ע"י דבר אחר וגרסא שהתוס' מפרשים הא
דחיי התם דר"י מודה בשלקות היינו משום דשלקות הן בעיין ואית כהה טעם
ירק משח"כ אש במלה שהיא נימוח וליה כאל טעם מלה והשח"כ דכ"ג גבי
פסח הוא בעיין ודוק: ע"ב כפרס"י דכ"ג שאין ת"ל כ"א ללי אש דהא
כתיב לעיל מיניה ללי אש ומלות כו עכ"ל וכן פרס"י בחומש דעשה גמרי'
מקרא דלעיל מיניה דהיינו ללי אש ומלות וגו' קרא דכ"ג ללי אש ללחו
קאמי אכל התוס' דכתבו דכ"ג ללי אש אחי לעשה וי"ל דודאי קרא דכ"ג ללי
אש ומלות וגו' איסור עשה משמע היינו אש עבר ולא אכלו כלל והתוס'
שכתבו דכ"ג ללי אש אחי לאיסור עשה היינו אש עבר ואכלו הי ומבוסל
בחמי טבריא ועיין בחי' פרק המקבל וק"ל: [תוס'] דכ"ג א"כ דהא מיהא
לקי ס"ה כתיב טבריא חייב מסוס כ"א ללי אש כו תקשי לן דכ"ג ברייתא
דלעיל כו עכ"ל הקשה מהרש"ל דאכתי נא לפרס"י חקשה לרב חסדא דאמר
בחמי טבריא חייב ורבא גופיה מפרש דכ"ג וחייר דרב חסדא מפליג בין הי
ובין חמי טבריא ורבא דמפרש דבריו אליבא דרב חסדא הוא וליה לא ס"ל
עכ"ל והאריך ע"פ והוא דחוק דאין זה אלא דברי נביאות להלן בן חי ויין
חמי טבריא ורבא חסדא ולומר דרבא גופיה מפרש דבריו ולא ס"ל בן חי ויין
תלמודא למימר הכי דאבוי ורבא פליגי עליה דרב חסדא אבל העיקר כמ"ס
בחי' דשני סוף פרק המקבל דחייב דקאמר רב חסדא לאו חייב מלקות ממש
קאמר בחמי טבריא אלא דקעבר בעשה דכ"א ללי אש דומיא דהי דקדתי
בברייתא והיינו דמפרש ליה רבא חייב דקאמר רב חסדא דחייב היינו דקעבר
אש ולי איתו חייב מלקות ממש קאמר רב חסדא אלא דחייב היינו דקעבר
בעשה ומסוס דכ"ג ללי אש לאו הוא למלקות בגא ומבוסל דכני מילקא נינהו
נקט לה נס בחמי טבריא בלשו חייב וכבר כתבנו שם קתא ראייה ליה דלשון
חייב מלוינו דאיתו מלקות ממש וכן יש קתא להביא דרייה מתוך שמעתינן לקמן
דקמתיין תלמודא ללי דומיא דהא מה נא בלאו כו ל"ל לתלמודא לדיוק
ככא מכה דומיא אמאי לא מדיוק לה ממשמעות מלשון חייב דקדתי גבי ללי

א"ר אבהו דאבא לפלוגי בינייהו בנותן הקמה ואח"כ החומץ לא נמית
אלא מהמם אבל בנותן החומץ ואח"כ הקמה לא נמית הא חימום מתמם ואח"כ
פירא קשיא ליה הכא דאיתא חומץ נמי לא נמיתא ואלא חומץ מתמם כו
נמית הקמה ואח"כ החומץ אע"כ דלא נמית חימום נמי לא מתמם ודוק:
ב"ר אומר במים אין לי אלא מים שאר משקין מניין ת"ל ובשל מבוסל כו
כח כרס"ס וא"ת לא לכתוב במים ולא בשל אלא אל תחבל נא ומבוסל
דמשמע בין במים בין בשאר משקין כו וי"ל כיון דמבוסל כולל גם הללו כו
פ"ס והידורו דטק כיון דעיקר מלואו ללי כדכתיב בקרא דלקמן ואכלו אותו
לי ה"א פ"ס ד למימר דמבוסל היינו ללי ובעיקר קושיותו חקשי ליה נמי
בשמיטתו לת"ק דילין שאר משקין בקו"י ממם לא לכתוב במים כלל וכלל
ק"י מבוסל משמע בין מים בין שאר משקין אלא דע"כ אית לן למימר דמים
דכתיב בקרא אורחא הוא דסתם ביטול הוא אלא משום דלא נמית דדוקא
במים נקט קרא קאמר דשאר משקין ק"י הן והכי נמי איכא למימר לרבי
ונלחו הכי נמי אגשרין ריבויא דבשל מבוסל לללי קדר דלא היה שמעיין ליה
סתם ביטול וק"ל: שם יכול ללחו כל לורכו יהא חייב כו י"ל דקדק דמהיכא
הוסק דרשתינן ללחו כל לורכו יהא חייב אי משום דכתיב ללי אש והאי ללו
ללי אש הוא אלא קלי אש כפרס"י א"כ מאי קאמר נא ומבוסל אמרתי לך
כו דאכתי נימא דיהא חסור משום דכ"ע ללי אש דכ"ג אמרין בסמוך
גבי אכלו הי דבחר דקאמר נא ומבוסל אמרתי לך כו קאמר יכול יהא מותר
ה"ל ללי אש ויש דאשכח ודוק: [תוס'] דכ"ג א"כ ללי אש אבל פשיטא דלכל
הפאות איכא עשה דכי אש ללי אש כו עכ"ל לפי שיטת ר"ת לקמן דכ"ג
ללי אש לשאר דברים לא אחי אלא לעשה ולא אחא ללחו אלא ללי אש ומבוסל
דכני מילקא נינהו וק"ל: ב"ד"ה אבל לא במבוסל כו דבליטתו עבה לא
פסיק דמותר לאכלו כל דכ"ג א"כ חייב דליכא עליה חוריותא דהנחת
אפי' בבליטתו עבה שפיר נסיק מחורת להם כמ"ס התוס' לעיל והכי מוכח כפ'
פילד מצרכין גבי הביא אלא דמשמע להו הכא דקמיני מבוסל אע"פ שלא
שימא דלית ליה עדיין חוריותא דנחמא וק"ל: ב"ד"ה עולא אמר כו ועולא
לעמיה לא בעי לדחויי הכא טעמא דר"י דבעיין טעם מכה כו עכ"ל
ק"ק דודאי התם שפיר דתי דשלקות לענין ברכה במלתיה קלי כפרס"י התם
השח"כ במלת מלוא דבעיין טעם מלה אבל הכא ה"א בעי לדחויי הכי דאיתא
נמי טעם פסח בעיין בללי ולא ע"י דבר אחר וגרסא שהתוס' מפרשים הא
דחיי התם דר"י מודה בשלקות היינו משום דשלקות הן בעיין ואית כהה טעם
ירק משח"כ אש במלה שהיא נימוח וליה כאל טעם מלה והשח"כ דכ"ג גבי
פסח הוא בעיין ודוק: ע"ב כפרס"י דכ"ג שאין ת"ל כ"א ללי אש דהא
כתיב לעיל מיניה ללי אש ומלות כו עכ"ל וכן פרס"י בחומש דעשה גמרי'
מקרא דלעיל מיניה דהיינו ללי אש ומלות וגו' קרא דכ"ג ללי אש ללחו
קאמי אכל התוס' דכתבו דכ"ג ללי אש אחי לעשה וי"ל דודאי קרא דכ"ג ללי
אש ומלות וגו' איסור עשה משמע היינו אש עבר ולא אכלו כלל והתוס'
שכתבו דכ"ג ללי אש אחי לאיסור עשה היינו אש עבר ואכלו הי ומבוסל
בחמי טבריא ועיין בחי' פרק המקבל וק"ל: [תוס'] דכ"ג א"כ דהא מיהא
לקי ס"ה כתיב טבריא חייב מסוס כ"א ללי אש כו תקשי לן דכ"ג ברייתא
דלעיל כו עכ"ל הקשה מהרש"ל דאכתי נא לפרס"י חקשה לרב חסדא דאמר
בחמי טבריא חייב ורבא גופיה מפרש דכ"ג וחייר דרב חסדא מפליג בין הי
ובין חמי טבריא ורבא דמפרש דבריו אליבא דרב חסדא הוא וליה לא ס"ל
עכ"ל והאריך ע"פ והוא דחוק דאין זה אלא דברי נביאות להלן בן חי ויין
חמי טבריא ורבא חסדא ולומר דרבא גופיה מפרש דבריו ולא ס"ל בן חי ויין
תלמודא למימר הכי דאבוי ורבא פליגי עליה דרב חסדא אבל העיקר כמ"ס
בחי' דשני סוף פרק המקבל דחייב דקאמר רב חסדא לאו חייב מלקות ממש
קאמר בחמי טבריא אלא דקעבר בעשה דכ"א ללי אש דומיא דהי דקדתי
בברייתא והיינו דמפרש ליה רבא חייב דקאמר רב חסדא דחייב היינו דקעבר
אש ולי איתו חייב מלקות ממש קאמר רב חסדא אלא דחייב היינו דקעבר
בעשה ומסוס דכ"ג ללי אש לאו הוא למלקות בגא ומבוסל דכני מילקא נינהו
נקט לה נס בחמי טבריא בלשו חייב וכבר כתבנו שם קתא ראייה ליה דלשון
חייב מלוינו דאיתו מלקות ממש וכן יש קתא להביא דרייה מתוך שמעתינן לקמן
דקמתיין תלמודא ללי דומיא דהא מה נא בלאו כו ל"ל לתלמודא לדיוק
ככא מכה דומיא אמאי לא מדיוק לה ממשמעות מלשון חייב דקדתי גבי ללי

פירוק פרק כל שעה

פרק ואלו עוברין

תוס' דכ"ג ואלו עוברין כו ונס ריב"א מדקדק מלשון עוברין דמשמע
(ואלו) עוברין מן העולם כו עכ"ל ר"ל דגם ריב"א מדקדק לפרש
דלענין כל יראה קאמר דלענין חיסור אכילה הול"ל עוברין עליהן בהזכר
עובר עליהן בלאו אכל יראה שפיר דהא שפיר קאמר דהם עוברין מן העולם
ור"ת מקיים לפרש שפיר לענין חיסור אכילה דהם עוברין מעל השולחן קאמר
ועיין ברא"ש בזה וק"ל: ב"ד"ה ר"א אומר כו ואפי' הוי חמץ דגן נסמך
ע"י תערובות מכל מקום מדקאמר כו עכ"ל ובכח מהרש"ל ואין להקשות
א"כ מאי מוסיף חת"ק ד"ל דח"ק תנא דגן גמור על גבי תערובות פו
נוקשה ור"א הוסיף נוקשה ע"י תערובות וכו' עכ"ל נס שהר"ן פ"ב
דברי התוס' דהכא א"א להולמם עד"ו כיון דא"א לפרש מלת חף דקאמר
ר"א אלא בכ"ג א"כ בפשיטות ועדיפא ה"ל לאותביה הכי דהא ר"א דמתני'
אומר אפי' חמץ נוקשה ע"י תערובות ור"א דברייתא אפי' בחמץ נוקשה
בעיניה סבר בלא כלום והיחך מפרשים התוס' שיעקרא דהיינו חמץ נוקשה
דמשמע דניחא להו לפרש נוקשה בעיניה ובעו למימר נמי לפרש דאפי' חמץ
הר"ן דר"א חייבי בנקשה ע"י תערובות אלא דה"ס חף חכשיו נשים נוקשה
ע"י תערובות כפי' הר"ן וע"כ הנראה דמלת חף אינו מוזכר לפרש כפ'
בעיניה הוא וח"ק לא חשיב ליה חמץ דגן גמור (דגן) כו ולכך הוצרכו להוכיח
דמ"מ מלשון חף משמע דמודע בכל מילי דת"ק דחשיב נמי נוקשה בעיני'
ור"א סבר בגמ' בנקשה בעיניה בולא כלום ודברי הר"ן בזה הם ע"פ דברי
בעל המאור שהקשה למ"ד קולן של סופרים שפולג בנות כו א"כ ר"א
דאמר עמור נשים ת"ק וחו למאי דאסיקנא פירורא דאושפ' מאי
קמוסיף ר"א וחייר דר"א הוסיף תערובות נוקשה כו עכ"ל ע"פ באורך אבל
התוס'

מהר"ם

שפיר: שם ע"ב בתוס' ד"ה שאין ת"ל וכו' בדרכי לזא וכו' פ"י ומשום סמיכות
לחוד לא היה צריך דכתיב כי אם צלי אש דהא היה יכול לסמך אההיא דלעיל
מינה דכתיב צלי אש ופצות וגו' כדפרישית אלא ע"כ להכי הוא דמתי
דף מ

חבמת שלמה

סמקל ותימא הא רבא גופיה אמר לעיל דקמי חמי טבריא משום כי אם ללי אש
והתוספות גוסא סקבו לשם מהא דאמר רבא גבי חמי טבריא ולא תיכלו כלום
ול"ל דנפי חסדא מוכרחים לומר דכ"ג אליבא דרב חסדא הוא דמשני וליה נא
ס"ל ורב חסדא דכתיב ליה דדי אש ללי אש אלא לרבינו חמי טבריא ולא
כרס"ס ו"ל דרב חסדא מודה כתיב ולא מוקי ריבוי דקדא כי אם על חמי טבריא
לוקין על לאו שכללות כמו שפירש"י אינו שברי התוספות הקשו שם על מה שפירש"י
פאן דאמר מ' ופירשו דברייתא אחי ככ"ע וכו' שפירש"י כאן ומסוס הכי ל"ר אי
פאן דמסמי ללא ומבוסל כ"ל: דכ"ג א"כ כו לא תש לדקדק בלשון כו י"ב פ' כ"י
כדי לאפנויי ודוק:

דף מב ע"א נפחא לא נאמר דכברים כו כ"ל וי"ב פ' כ"י חילוי נכתב לא באותן
דכ"ג ובר ט רב אמר שהק"ס אמר למשה אמור לכן לישאל שיש כאן אזהרה ללא בכל הדברים האמורים וק"ל

אורו עוברין פרק שלישי

תוס' ד"ה אלו שניין כו האוכלין ושניין כי יט כו י"ב פ' חילוי נכתב לא באותן
שפירש"י הל"ל כ"י וק"ל: דכ"ג ד"ה כו משמע דמודע לתנא קמא י"ב פ' וסת"ק סבר לכדיה דחף
בנקשה חייב ענין חמץ כל ג' נשים וסודותו לו אין להקשות
ס

לרצון לק"מ דלר' עקיבא נמי לא דרש' ליה ולא קשיא ליה הכי חלל
 לתירוק קמח של התוס' דלא מפלגי ביה מיהו קשה לי לדבריהם כיון
 דר' אליבא דר"ע קאמר למלתיה ואיהו דריש כל להיתר מטערף לאיסור
 בחמץ תקשי ליה לר' קשיית התלמוד א"ה לענין חמץ בפסח נמי כדמקשי'
 לעיל לזעירי וע"ק כיון דדרש' ר"ע כל דגבי חמץ להיתר מטערף לאיסור
 ה"ג דריש כל דגל חקטירו כר"א וז"ל אמאי לא נקט ר"י נמי כל חקטירו ומאי
 פליגי זעירי עליה ודו"ק: בפרש"י בד"ה ורבנן דפליגי עליה דר"א כותח
 כו' מסקי להאי משרת להיתר מטערף לאיסור כר"ע כו' עכ"ל ודמיון בחמץ
 פליגי וליה להו היתר מטערף לאיסור בשאר איסור משום דהו"ל גור
 וחטאת ב' כתובים כדאמרי' לר"ע מיהו ק"ק לפירש"י מאי פריך לעיל
 ור"ע טעם כעיקר מנליה אימא דר' עקיבא היינו רבנן דכותח הכבלי דלית
 להו טעם כעיקר ועיין בתוס' פ' ג' מינין ודו"ק: ע"ב תוס' בד"ה
 כופת שאור כו' דכי היכי דפליגי לענין טומאה כו' דרבנן סברי כו' ה"ג
 פליגי גבי חמץ עכ"ל מפ' מהרש"ל דתנאי דשמעתין פליגי ביה בכי ת"ק סבר
 אף אם טחו בטיס כו' הוי לחקנו ולא לקלקלו ומס"ה לא בטל ורשב"א סבר
 בכל שינוי מעשה יכול לבטלו והא דייחדו לישיבה איורי עכ"ל שגשגה בו
 שינוי מעשה כו' ע"כ תוכן דכריו ואינו מובינן לי דהא קושטא הוא לת"ק
 דעא בטיס מהני לבטל ולרשב"א לא בעינן שינוי מעשה כלל אלא יחוד
 לישיבה בעלמא מהני וע"כ הגר"ה דודאי לכ"ע יהוד לישיבה מהני לענין
 להוריד טומאה לכלי והכי תנן ומייתי ליה התם בפ' במה במה כל הכלים
 יורדין לידי טומאתן כו' ורבי יודא ורבנן לא פליגי התם אלא
 לענין להעלותן מטומאתן ותנאי דשמעתין דפליגי ביחוד לישיבה דרשב"א סבר כי
 היכי דלענין טומאת מדרס סני ליה בכי דהא להוריד להן טומאה סני
 במחשבה ה"ג לענין חמץ בטלה מתורת אוכל והוי כלי ות"ק סבר לענין
 חמץ לא בטלה עד שיהא טח בטיסולא גמרי' דין חמץ מדין טומאה דסני
 ליה ביחוד לישיבה ובא ר"י בעל התוספות לומר לרשב"א דמדמי ביטול
 חמץ להורדת טומאה לכלי ה"ג איכא לדמויי לחזור לחמוצו כמו לענין
 להעלות הכלים מטומאתו שלא יהיה בו עוד טומאת מדרס וכי היכי
 דפליגי התם רבנן ור"ן לענין להעלות הכלי מטומאתו לרבנן סני בשינוי
 מעשה בטלה ולר"י בעינן שינוי מעשה לקלקל הכלי ה"ג כהנין חמץ
 לרבנן כופת שאור זו שימדה לישיבה ובעלמא מחמץ שוב אח"כ בטלה חמץ
 כלי ע"י שינוי מעשה בעלמא וחזור לחמוצו ולר"י בשינוי מעשה לקלקל
 וע"פ הדברים האלה יתפרשו דברי פסקי התוספות ודו"ק כי הדברים
 ברורים הן למבין ודו"ק:

דף בן בפרש"י בד"ה בפסח דכוותי כו' ובפסח דכוותי כו' אינו מקפיד
 עליו לא עד כאן לשונו וה"ה דהו"מ לאוקמא כולה מחתי' בפסח
 וספא איירי בפסח דכוותי דתלמי' בקיפיה וק"ל: בד"ה כולל כו'
 לשונו לערב כו' או להאכילה לכלבים א"ה שאין כו' עכ"ל ולשון הרע"כ
 ולהאכילה לכלבים א"ה שאין מבערין קדשים ביע' ולשון הר"ן יש לכונן
 עד"ו

דף דכרין במשור על המקפה כמ"ס התוס' כפ' ג' מינין דאי בעין מעש
 לא הוה שייך לומר היתר מטערף לאיסור כמ"ס התוס' לעיל ודו"ק: בא"ד
 ובהל' דלא מקבל טומאה אלא מדרבנן אית לן כו' עכ"ל דפחות מכביה
 אין מקבל טומאה מדאורייתא כמ"ס לעיל בפרקין בד"ה לאימת מתכשר כו'
 ונלוא הכי נמי אין מקבל טומאה הכא אלא מדרבנן דהא תרומת שום אינו
 דק דרבנן והא דקאמר הוואל וזר לוקה עליהן בכיות ר"ל אילו היתה
 תרומה דאורייתא משום דהיתר מטערף לאיסור דין הוא להחשיבה ולא
 יתבטל אנכ המקפה ועיין בתוס' פ' ג' מינין ודו"ק: בד"ה אלא מאי
 שיתר כו' ורבנן לא דרשי כל דכשהאיסור מועט אין מטערף כו' וכן גבי
 קופה ומדוכות כו' עכ"ל ק"ק אמאי אסיר אבוי הכי התם גבי קופות
 בשלמא לדידי משום דנפיש חולין כו' ולא אסיר הכי לעיל מיניה גביה
 פותח ומדוכות וע"ק לעיל גבי מקפה של חולין ושמן ושום של תרומה הרי
 נפיש חולין ואמאי קא בעי למימר אבוי ביה דהיתר מטערף לאיסור לפרש"י
 יע"כ ג' מינין ניחא שפיר שם דהא דלמרינן משום דנפיש חולין ליתא אלא
 בשלמא דלא עבידא לטעמא וריחא כגון בקופה משא"כ מקשות ומדוכות
 דתכלין הן לזעירי לטעמא וריחא חשיבי ולא בטלי והו' כמו דנפיש חולין
 קר תוכן דכריו וככ"ל כותח דמיתה לטעמא עבידא ויש ליישב דברי
 התוס' דהכא דהיא דמקפה לאבוי אחיא כר"א דסבר גבי חמץ דלתי כל
 לרבות אפי' כשהאיסור מועט וגמר כל התורה מחמץ כמו לר"ע מנזיר
 פמ"ס התוספות לעיל לפי סברת אבוי ודו"ק: בד"ה איתיבה שתי כו'
 שבה מיירי שרבו חולין על התרומה כיון כו' דבדאורייתא בעי רבייה כו'
 עכ"ל למאי דגרסי' בנזיר בשלמא לדידי כו' דנפיש חולין בדידה מוכח
 עלאירי שרבו חולין על התרומה וי"ל דלא מוכח מהתם דרבו חולין אלא
 קמ"ל יותר אלא חולין אכל הלאו כו' בעי לאוכוחי דמין בעינן בטל ברוב והיינו
 שד בתרי וק"ל: [אמר המגיה דכריו ז"ע דחד בתרי לאו דוקא כמ"ס כל
 שסוקסוק]: ע"ב בד"ה וה"ה לערלה כו' דנזיר וחדש אין איסורן איסור
 שולש שהגדל מן הכפן כו' עכ"ל ובתוס' פ"ק דקידושין קרי ליה לפר
 גמלא אין היתר לאיסורו ע"פ בתוס' וק"ל: בד"ה ורבנן מבשר כו'
 אמאי אינטיקד למילך מנזיר לטעם כעיקר עכ"ל נזיר גופיה ודאי דליכא
 למילך מבשר בבלד דחמיר לאיסורו איסור עולם ואין היתר לאיסורו ואסור
 ענהא אלא מבשר מנזיר גבי נזיר מכאן דהא דן לכל התורה דטעם כעיקר
 לא אינטיקד דשפיר איכא למילך שאר איסורין דכל התורה לאבוי מבשר
 יתחלב ודפריך נמי בשמעתין ורבנן היינו דלא הוו צריכי למילך כל התורה
 ונזיר אלא מבשר והלכ' ודו"ק: בד"ה ורבנן קדירה כו' סבר ר"ש כפ'
 בשרא דע"ג ור"מ פליגי עליה כו' ולר"מ נמי מצי למילך מגיעולי כו'
 עכ"ל וה"ה דהו"מ בשמעתין דר"ע ס"ל כר"מ ודו"ק:

דף בזה כד"ה משום דהוי נזיר כו' אמאי לא קאמר נזיר וחמץ דר"ע
 דריש כל בפרק תערוכות עכ"ל לפי מה שכתבו התוס' לעיל להד
 תירוצא דהיכא דאין סברא לדרוש כל כי הכא גבי עירוב לא דרשו ליה

חכמת שלמה

יחזקיהו"ה אלא אין היתר מטערף לאיסור בכל התורה כי אם נזיר א"ל דפליגי עליה
 ופסח דכח נכותה הכבלי כו' ודו"ק: [ת"ר] בד"ה מקום מגעו כו' נזמן שני גז
 בקשרה כו' ג"כ ומ"מ איירי שנתערב קמ' עד שכלהם כמו שכתבו התוס' לעיל פ"ג:
דף בזה ע"א תוספות בד"ה משום דהוי כו' דר"ע דריש כל פרק התערוכות
 ע"ב: ע"ב ת"ר: ג"כ כופת כו' לתקן אלא לקלקל כו' י"ב
 ש"י טעם בו שינוי מעשה לקלקלו ומשום הכי תנא קמא סבר אפילו יתדו לישיבה ואף
 שחן בטיס ועשה בו שינוי מעשה הוי לחקנו ולא לקלקלו ומס"ה לא בטל ורשב"א סבר
 בכל שינוי מעשה יכול לבטלו ודו"ק. והא דייחדו לישיבה איורי על כ"ס שגשגה בו שינוי
 מעשה וכן הוא בפיסקי תוספות: (עיין במהרש"א):

דף ב ע"א כש"י גד"ה בגלל סתגול כו' עמ"ל עד ד' כו' סד"ה: גד"ה כולל
 מפרשין כו' או להאכילה לכלבים ג"כ פ' לכלבים לא כן וכן כולל
 פס"ה להדיא ויכ' עד פ' וה"ה שאין מכשירין אותה ככה"ג כיום טוב ליתנה לפני
 כלבים דדוקא בחול שרי אכל כיום טוב כיון דהו' כיוצא ואסור וכן מלתי בפ' אחר
 אכילה אכל כיוצא נס"ס פ' כל מאלל הכאוי לאלם גבי תרומה אין מותרין לפני כלבים
 ע"כ

שאינה בת יומא אסור ברבנן ואפ"ה לא הוי חידוש כרבי מאיר דהתם אלא
דף מה ע"א בתוס' ד"ה משום דהוי נזיר כו' תימא לרשב"א וכו' מקשין העולם הא פירשו התוס' לא
 ר"ע דדרשי בעלמא כל הכא אימא למימר דלא דריש משום דאנו מסתבר ופירש"א לית ליה ההוא שנוי
 בתיורין הראשון אשר שם ולי גרמא דלא קשה מירי דשם פירשו התוס' דגרמא לבטא יותר לאוקמי
 דריש כל אפי' הכי דלא מסתבר מלאוקמי כר"ע דלא שמעינן ליה הכי ואכא למימר דלא דריש הכא כל אכל
 דמשום הכי לא אסר רבי יוחנן דר"ע ולפינן מנזיר לכל התורה משום דס"ל דר"ע דריש כל בכל דוכתי
בא"ד דר"ע דריש פ' בפרק התערוכות כצ"ל: ד"ה ורבנן וכו' מקשין העולם דא"כ היכי תיורין לפי' ר' יוחנן
 שני כתובים דהא צריש' כמו לרבנן דמוקשי תירווייהו לטעם כעיקר ועוד קשה דשם ובנזיר פריך נמי ור"ע
 מירי חד לטעם כעיקר וחד להיתר מצטרף כמו הבא וא"כ מאי מקשו התוס' וגרמא ליישב דכר' מעיינת שם
 חב' ומשמע דלא הדר השתא משנוי קמא דתירווייהו צריכי לרבנן לטעם כעיקר ויכול להיות דרבנן לא
 קדשים וחד דמשני בתר הכי ורבנן צריכי חד להיתר מצטרף וכו' היינו ר"ל שרבי יוחנן לא היה יכול להתייב
 לעולם וחד דמשנוייהו ורבנן משום דמוקי חד להיתר מצטרף וכו' ולא שיהם לטעם כעיקר דהא הוי שום צריכותא
 לא דהא רבי יוחנן יכול דלמסור הדבר דילפינן מיניה לר"ע דהא הוי שום צריכותא וי"ל דהא קא מדיח ליה וכו'
דף ב ע"א בתוספות ד"ה ולתפלה וכו' דהכי דמי אי בעינא דעלואת וכו' מקשין העולם דלמא לעולם איירי לענין
 בעינן צלואת ודקשיא דך לעולם אפי' מ' נא"ל בסיירי שרועת ללון הכא בעינן וזאם ואי איכא מ' מיל כמין צריך לפרש

[illegible]

פרק מקום שנהגו

[illegible]

יָהּ מַח עֵינַי בְּדָוִד לֵאמֹר חַיֵּה כֹה שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לִנְטֹט מִכָּל אֶחָת נֶ"כ וְתִמְחָא יִבְלֵם מֵאַחַת וְיִזְרֹק עַל יָדֵי סֵל וְיִפְרִישׁ עַל יָדֵי טָלָן וְאֵין לָרִיךְ לִשְׂוֹם

[illegible]

ת' ב יו"א גמולו פונם כדור רפית בר כל"ל ונ"כ פי' בערוך מה שרפית שם הוא סבור ע'

דף נא תוספות בד"ה אי אתה רשאי להתיר כו' וא"ת א"כ אמאי קאמר
דלמא אתי כו' כיון דידעי שהוא פטור כו' עכ"ל ולעיל מיניה
דבא דקאמר אי רובא חורז כו' דלמא מיסתכחא תורת הלה כו' לא תקשי

חכמת שלמה
מקום שנהגו פרק רביעי

מקדוש ברוך הוא אהבת לנו כו' וקל לטעון: כ"ד ונשתחו עד לאחר הכניסה י"ב
 תשובה: לפרש כך דלא איירי קדש הכניסה להם פסחי כדכונ' אסור' דהא ליכא
 פסח' גופי' דמח' לקמן נמי הוי שמעתא דאיירי בשביעית נשגבת לה' ואזי מפר
 ברכא מבוט דמחי' לאזי אס' קל לפרש דאיירי כשנשתחו עד לאחר הכניסה
 דתסת' אסור' אליכא דרננ' דפליגי ארע' ודו"ק: כ"ה וק' דשמעתא איירי בשביעית כו'
 פסחי כדכונ' אסור' כו' כ"ג: דלא דאז' משמע הכי י"ב כו' מדכרי' תוספות:
 הכניסה י"ב ואף ע"ז הדיכא' מבוט נמי לרננ' משום שאר פסחים דלאחר הכניסה
 תסת' כדכונ' פסח' פסח' ונ' אסור' יוצא משום הכי י"ב נמי פסח' פסח' דלוי'

[illegible]

פרק תמיד נשחמ

[illegible]

לקרא באומרוין הנקרבין ע"ג המזבח כרע מיתוקמא כמ"ס התוס' לתי
וסניא דלקמן דמוק' ליה לקרא בעזר דבשר הנאכל ע"כ נמי כרע אחיה
דפי' פסח נאכל כל הילולא וכל הילולא יליו וק"ל: ב"ר"ה דהי ר"מ האמר
כו' אר"י דרבנן לעטמיה דחית ליה כו' עכ"ל כן היה גירסת התוס' הכא
בעי דרבא בעבורה א' כו' ולא הוו גרסין לאן דבשר כעיר פסח כנראה מדברה
לקמן וק"ל: ב"א"ד ופליגי בתפוסין בשון ראשון אפי' ככה"ג אע"ג דאינה
לשחיטה כו' עכ"ל ר"ל לא מיעבידא בתמורת עולה ותמורת שלמים כיון
דחיל תמורת עולה לא מיל חיל שבת תמורת שלמים אלא אפי' ככה"ג דאין
לשחיטה אלא בבקור וזכרנו שהיו יושב לחול שמיים אפי' פליג ר"מ וס' כ
תפוס אלא ראשון חבל אי יכנה לשחיטה מתחילה ועד סוף מודה ר"מ דחילי
תרייניה ועיין לקמן ברש"י ותוס' ודו"ק: ב' ד' חילי תרייניה כו' וא"כ
לא יכסיר הכא לר"מ בלשמו ודקלא לשמו אפי' בעבודה אחת עכ"ל ר"ל בלשמו
ושלא לשמו לא יכסיר משום דמקלא עיני קודש פסול משא"כ בשלא לאוכליו
ולעורלין דמקלא שער כדלקמן ודו"ק:

דף ס בפרש"י ב"ה לעולם סיפא' זו רישא מיירי דכי שטת חישב צ"ח
לשמו וכשזרק חישב כו' עכ"ל נקט במלתיה סיפא דרישא דהיינו שטת
לשמו וקבל והכך זרקק שלא לשמו משום דמההיא הוי פריך ליה וז"ה רישא
דרישא דקתי הפסח ששטת שלא לשמו היינו שקבל והלך זרקק לשמו איירי
גמי בכה"ג ע"כ עבודות ממח דהיינו דכי שטת חישב כו' שלא לשמו וכשזרק
חישב לשמו ותלמודא דקאמר ורישא דקאי בשחיטה קא מחשב בשחיטה א"כ
קאי בזריקה כו' ר"ל בין רישא דרישא ובין סיפא דרישא איירי בכו' עבודות
ממח דבשחיטה קא מחשב על השחיטה ובזריקה קא מחשב בזריקה אבל הסיפא
דקאי בשחיטה קאמחשב בזריקה ונקט התלמוד במלתיה רישא דסיפא לשון
ושלא לשמו משום דמההיא הוי פריך ל"ה וז"ה דסיפא דרישא שלא לשמו
ולשמו בכה"ג איירי כדמסיק לקמן ומתרג"ל הכין בזה דרך אחרת ואינו
מבורר לי וקו' ג' ג' ומלדסיפא עבודתה א' רישא גמי כו' ר"ל רישא דסיפא
דהיינו המזינעא וחס"ע דרישא דכולה מתני' ע"כ בשתי עבודות קמייירי מ"ע
בין להמזינעא לא מני' איירי בכו' עבודות ממח דומיא דרישא דכולה אלא
בחיטת עבודתה לעבודת קטי ניחא לן לומר להמזינעא איירי בשעבודת
ממח דומיא דסיפא דלאזכרין כו' וקו' ל' תוס' ב"ה אכל בשתי כו' ה"פ
קתי סיפא שטתים וטהורים כשר כו' ובעבודה א' מיירי דלון מהשבת כו'
עכ"ל ר"ל יוסי ניחא שטתים וטהורים בעבודה א' דרשווייב חילי דאח'
בגמר דריוו אדם נתפס וכו' מקת עומאה דספיקא ליה דכשר כו' כללמן
וקו' ג' ב"ד דכש"ל לא שמענת מקת ערלה דלא פסלה כשר כו' עכ"ל
גראה דלון היינו ברייתא דלקמן דמייית להכשיר מקת ערלה מקרא דבהך
ברייתא גופא ספיקא ליה טפי להכשיר מקת עומאה ומיניה וביה הוי'
לאזכורי הכי אלא דאחיה למימר דאחיה כרבי יוסי אבל ר"ל בכו' ברייתא
דלקמן דקתי אחרים אומרים הקדים מולין ערלים כשר ערלים למולין פסול'
ומדקדק תלמודא מ"ע מולין לערלי' דכשר דכולה ערלה בעינן וליכא שטת'
דס"ל לאחרים דמקת ערלה כשר ואחרים היינו ר"מ וליכא לאשכוחי לר"ע
אלא בכה"ג דקיימי קמיה ערלים ומולין ודקאמר לקמן בשמעתין הו' בעבודת
א' כו' והו' קי"ל דמקת אזכרין לא פסלה כו' לרבא דהיינו גמי באומר
לאזכר דבאין אומר לאזכר כשר משום תפוס לאון קמא דהיינו לאזכרין
ובכלל

חכמת שלמה

[illegible]

דָּה ם פ"ה גמ' ורישא דקאי בשמיטת וקא מחשב כו' כלל' וליכ' זהו רישא דכולא
 ספסא שמיטת שאל לשמו וזה ששה אחרי' לא קבל והכל זה חריב' ששחט
 לשמו אלא שטמוד בורקיס וחביב בורקיס דלמינו כ' שטודות ואחוס כ' שטודות שמיטת
 רש' אכל מריש' טרבלא דלמינו בשטודות' לא הויר רש' ודוקי' (פיין במהרש"א)
ישי ישי' ערלה ופא קי'ל לקמן בסד' **תרום** דגידס אכל בשמיט' לא משיכת
 מקת' ערלה גיב' פא' לקמן ממשיטין מקת' ערלה לכיס מקתא דמשיט' לכיס מקתא
 ערלה איש' שופטת דלי חריב' שסקידו מולי' נעלמים ואבוס' תפוס' ואון רחאן
 לא הוי מקת' ערלה אלא כול' [כולא] מולי' ואכ' בחיוב' עניין משיכת מקת' ערלה
 ח' גיב' ח'ל' לפרס' אכל' ככ' שטודות ממא' ח'ט' נפסל' דודאי' ככל' חזק' פסל' ח'ט'

אמאי נקט התלמוד לרבא קטאי ולא נקט נמי בקושייתו רבה בר עולא א"ר
הא לא יתורץ כמה שחירזו או יתורץ כרבא דמשקרא בתמיחתה לא יתח
והו למימר דיתורץ כרבא דמ"מ אמאי לא פליג ר"ע נמי כדריש בשבת דעלמא
ורבה בר עולא ואהא תיראו קדקטא הוא דקאי ר"ע ארישא ובתירוטא שני ר"ע
נמי דפליג ר"ע כדריש בשבת דעלמא ומדקאי כסיפא יומא דפליג נמי
בסיפא ויתורץ כרבא כדמוכח בכרייתא דלקמן דפליגי נמי בשבת בע"פ ודו"ק:
בד"ה העולה עולה כו' משום שלשן יאה דבר קודם משמע שפי עיבוד
כו' עכ"ל היינו לשי דעת המקשה דבעי למימר עיבודא הלא דכלשון הכרייתא
משמע שפי עיבודא מהמשה אבל אפי' חסיק השם שלח יאה דבר כו' אינו
אלא למזהר וכמ"ס התוס' לעיל ומהרש"ל לשם חורפיה לא עיין סס וק"ל:
דף נב בד"ה ויתורץ דבר כו' אע"פ דהמיר דתירי איתיעדי' כו' עכ"ל ומיהו
בקה דתנינא כו' קושין הומ"ל דקשות ונרות קודמין לפסח משום
דהו תדיר וק"ל בפרש"י וק"ל דהמיר קודם לקשות כו' עכ"ל עמ"ס מפורס
בסדר יומא כו' עכ"ל לכחורה שהורץ לזה להך כרייתא דקמי בקושין ולא
ממשעין מחזרו חלא קטורת דהו עבודת פנים דכוחיה יומא דקטורת ונרות
קודמין נמי לתמיד ואהא קאמר דמפורס עממא בסדר יומא אבל אחרי העיין
המלחיה כו' ודו"ק: וי"ל ומוחרי כפורים כגון מנורע לזה שזכר
כו' עכ"ל ולא נקט נמי יולדת משום דאיכא למ"ד כפ' האשה דאין האשה
חייבת כרת חפי' בפסח כפורים ולא דחי מלות פסח דידה עשה דהשמה וזכר
קשה דא"כ גבי מחוסר כפורים של לא השנה אחאי לא מוקי לה כיוולת וזכר
ולא דאיתא ל"ב ויהא איהא אש לית כהו אש ולא חיקש ליה נמי והאיכא
עולה דהא פסיקא ליה כיוולת דלא מעכבא בשקרבא עולתה [קודם] כמ"ס
התוס' דלא הוה ס"ל מעכב אלא דמכ"ל חשיב נמי מחוסר כפורים של לא
וק"ל תוס' דה"ל חזן כו' דע"כ לא חשיב אלא מידי דהקטרה דבה
כו' דאלת"כ כו' עכ"ל ור"י כו' דר"ב חשיב נמי מחוסר כפורים של לא
השנה ומוקי לה רב הסדא כדחטא עוף דלית ביה מידי דהקטרה אלא דמה
למזבח ו"ל דאע"ג דלא עבר בדמה למזבח עשה דהשמה כדחטא עוף כיון
כיון דיואף בדמה מידי עשה דהשמה כדפרש"י לקמן גבי כשתחזרו כיון
שנקר דמי קודם תמיד כו' דיוון דגדאין להקרבא קודם לכן על תמיד של
שחר הוא מושלם עמ"כ א"כ דמה למזבח מידי דהקטרה מיקרי וק"ל בד"ה
זה כנה אכ כו' דהיינו דוקא במנורע דכתיב ביה תהיה כו' עכ"ל ודמייחי
זה כנה אכ כו' וק"ל דלפי' שפחת חו' היינו כיוולת למזהר וכ"ס במנורע
דלפי' עיבודא איכא וסמך אהיהא דמשמע עיבודא במנורע ודו"ק: ע"ב
בד"ה עמאם כמי כו' על מה היין מירא על הדס ועל ההלב כו' עכ"ל ואל"כ
בנעמא חזמורים הנין מרנא עליהן להקטירן והבהיים אוכלין הכשר ספיר
ומחכפין כבעלים ותיצו כיון דמדרבנן אסור להקטירן הו"ל חלוני אכדו
וק"ל: בד"ה ולא עולת חול כו' וקשה לר"ע ח"ל דלחצי שבת קריבין ב"ש
מחירי דהכא דלא ילין כו' עכ"ל דקרא דעולת שבת פשטנו שפיעתו היתירא
אחי לאשמעינן עולת שבת ב"ע דלאשמעינן איסורא הא של חול ב"ע לא
קרבה לא הוה היתירא דקרא עולת שבת בשבת חוזר גופיה ומלא ילין נמי
שמעינן היתירא פד"ס: של שבת (בחול) [ביו"ט] וכוונת מהרש"ל שהגיה דקסא
בדלתא כו' הינו מבוררת לו ודו"ק: ב"א ד"ל וכל הלילה ילין כדריש ואוקמיה
לסוגיא דהכא ושמעינן ליה לר"ע כו' עכ"ל ר"ל דסוגיא דהכא דמוקי ליה

מהר"ם

באחרים דאמרי אין בין עצרת וכו' מירוש' לרבנן אין דוחין בשום אופן בעולם אפילו תהי' שבי ולכך השנה לעולם שב' וימים ואין בין עצרת וכו': ד"ה העולה עולה וכו' שאין תלמודו ומכאן אלא כדי אחר מהם וכו' ואל' להם ב' ולכך יביאו אותו אחר לתמיד דהוא קודם:

דף נב ע"א במדבר ויוקדם קטורת דבר שנאמר בו בבוקר בבוקר דכתיב והקטיר עליו אהרן קטרת פמים בבוקר בבוקר לדבר לדבר נאמר וכו' כן צריך להיות: ב"ר' ד"ה מעלה ומלינה וכו' וליתא אינה פוסלת בראש המזבח וכו' נע"ל: בתוס' ד"ה ויהוה דבר וכו' אע"ג דתמיד תדיר וכו' משקין העולם א"כ ל' לעול לא יא' דבר קודם לתמיד של שחר ת"ל משום דתדיר קודם וי"ל דהא דאמרין בכל קודם דתדיר קודם מהא ידמין מתמיד של שחר דהוא קודם לכל הקטובות:

ד"ה זה הבא אב לכל וכו' ולכא כ"א יולדת עשרה וכו' פ' אבל בטורעא אב שניהם של במה אב שניהם של עוף: ב"א' ובמסכת קטנים וכו' נמי אמרין האשה שהביאה את סאתה וכו' לא היתה במביאה אלא הציץ מרצה עליהם אם נטמאו ואסור להקריבין כ"א על הדם אם נטמא וא"כ' אכולין הכהנים הבשר אף על גב שאין תחלב והאמורים קריבין א"ש' נקט נטמאו אבל מירוש' הכהניא דס"ל ותרצה נ"כ על תחלב וז"ה על האמורין ואם כן קריבין בטומאה ואם כן קריבין אכולין הכהנים הבשר דהא קריב תחלב והאמורים וא"כ נמי נקט הכא אם נטמאו מית' גבי נטמא אכולין הכהנים הבשר כדנו משום דקריבו מתירין ומאי מית' נ"כ הכא ראייה מ:ממא: ד"ה ולא עול חול וכו' וקשה וכו' משקין העולם למאי א"ל אב תבא אלא לא יצין לחודיה הו"א דאפילו אם גל בחול קרב ב"א כן אב תבא עולת שבת בשבתא דלדמו מנו דעולת שול בי"ט אסור וי"ל דהתוס' לא הקשו אלא אר"ש' דיהוה לא בא לאשמועינן אלא למר דעולת שבת קריב בי"ט וא"כ תיפוק ליה מלא יצין ול"ל למגבש עולת שבת ועוד דאמלו קרא א"ל אתא אלא לאשמועינן דאין עולת חול קריב בי"ט לא הוה תזור לנופית וק"ל כנ"ל:

5

הנה דבר אף לר"מ אלא בבב"ג ודו"ק: כד"ס וסיימו בעיה פ"י סיימו כגון שוחט

ובנה האי דיוקא סימ' לזיוקי לקמן בפשיטות מלמנויו ושלל למנויו דפסול כב' עבודות דהו"ל שינוי בעלים בזריקה דפסול וע"כ איירי בעבודה ח' ודו"ק: **בד"ה** אי כב' עבודות כו' וי"ל סברא הוא דכב' עבודות אינו מושל מפרס כד עכ"ל היינו כב' עבודות אבל בעבודה ח' ושלל דמועיל מפרס יותר מסתם לר"מ דשלל לשמו גירדא מסיק ליה מסתמא דלשמו קאי ולא מפרס וידי מדי לשמו כמ"ש החוס' לקמן: **בד"ה** והיינו בע' כו' ורשב"א מפרס והיינו בעיא דרב פפא כו' הנך כ' עבודות היינו כגון כו' עכ"ל דלא נוחא ליה לפרס לגירסת ר"ח ורבי"א כמ"ש החוס' לעיל והיינו בעיא דרב פפא שאינו יכול לפוטט' כו' דר"כ ככה"ג כפולי תלמוד' דמיתאי למפשט בע' ודאי ליה הפל' הכי אלא לפי גירסת' מפרס ליה דלהכי קאמר הכא והיינו בעיא דרב פפא דלעיל דלאו כדס"ד מעיקרא אי מתני' איירי כב' עבודות ממס' אי בעבודה אחת אלא דהריסא ודאי איירי כב' עבודות ולא מיבעיא אלא במציעת' אי בעבודה ח' איירי ואחרי' כר"מ אי כב' עבודות מחשבט מעבודה לעבודה איירי ואחרי' אפי' כר"מ ומהרש"ל כ"מ ורשב"א ליה אי אמרינן דר"מ מודה כב' עבודות כה"ג דהוה כעבודה ח' עכ"ל ואין זה מבורר לי דהיינו אכע' דזבחים ודו"ק: **בד"ה** אי לימא כב' עבודות כו' דלרב הסדא דאמר פסול לא מני איירי כב' עבודות כו' עכ"ל לפי מה שפי' ר"י גופיה לקמן דרב הסדא לא פסל אלא בשחט ע"מ סיחכפרי וכו' ערלים דכח' דכורא אלא בזרק אלא לשם ערלים אפילו בן הסדא מודה דכשר דאין מחשבת אובליין בזריקה איכא לאוקמא נמי כ' עבודות דקאמר הכא היינו כ' עבודות ממס' בשחט לאוכליו וזרק שלא לאוכליו דרב הסדא נמי מודה ביה דכשר וכדקאמר משום דאין מחשבת אובליין בזריקה ויש ליישב דשחטו לאוכליו ושלל לאוכליו כו' משמע כב' עבודות ממס' מדלא נקט רק שחטו אלא שחטו כב' עבודות דכח' דכורא אלא בשחטת' דמחבת' שחטת' לאוכליו והזרק' שלא לאוכליו בשחט' שחטת' מדלא נקט נמי וזרק שלא לאוכליו ודו"ק: **ע"ב** בד"ה פסח ששחטו כו' הו"מ למיבעיא אפי' בשלא לשמו ולשמו כו' משום דכתיב אפי' אליבא דר"מ עכ"ל וק"ל דמ"מ לבתר דפסח רבא הך דלשמו ושלל לשמו דמפיק ליה לשמו מירי לשמו כיון דמפיק ליה מסתמא אכתי לא נגשוני דא אכתי דשלל לשמו ולשמו אליבא דר"י דלא שייך החס' למימר דממפיק ליה מסתמא ויש ליישב וק"ל: **ג'** תאמר בלשמו שכן אינו נוהג בכל הזבחים כו' ויש לדקדק דהא שלא לשמו המכשירו נמי אינו נוהג בכל הקדשים וימלא להשוות דכמו דלשמו בזמנו הנוהג בכל הקדשים אין מוציא מירי דלשמו הנוהג בכל הקדשים ה"ל לשמו כו' בזמנו שאינו נוהג בכל הקדשים לא ויזיל מירי לשמו שאינו נוהג בכל הקדשים ויש ליישב דכח' מותא תליא בקמייתא דהתם שלא לשמו בזמנו כיון שהוא נוהג בכל הקדשים אלים ולא אחי לשמו בתרא לאפוקי מיניה אע"פ שהוא נוהג נמי בכל הקדשים אבל לשמו דלשמו בזמנו דלשמו שאינו נוהג בכל הקדשים אחי שלא לשמו לאפוקי מיניה אף על פי דהוא נמי אינו נוהג בכל הקדשים אך קשה לש"י בדברי החוספות שכתבו דלשמו לשמו ולשמו שלא בזמנו לא קמיבעיא ליה לר"מ דודאי תפוס לזון ראשון וימלא דה"ל קמיבעיא ליה אפי' אליבא דר"מ ומשום דקמייתא דלשמו קלים דאינו נוהג בכל הקדשים להכשיר אחי לשמו לאפוקי מיניה ופ"ש דהוא נמי אינו נוהג בכל הקדשים וע"כ הנראה שלא לשמו להכשיר אינו מיקרי אינו נוהג בכל הקדשים דכל הקרבנות כשרין הוה מפסח וחסותא חס' לשמו אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה ודו"ק:

דף סא בד"ה נעשה כמי כו' ואי לא חייס להני פירכי כו' ואומר ר"י דה"ל אפי' ליתנהו להני פירכי כו' עכ"ל כז"ל ולא יוחא ליה למימר בחיורא דלא חייס להני פירכי כיון דסתמא דתלמודא מסיק דתריי דוקא ופירכי נינהו וק"ל: **בד"ה** ואחשק אובליין כו' מה מניין פסלה כד' עבודות כו' אף אובליין כו' עכ"ל מפי' מהרש"ל כ' ד' עבודות על הזריקה כו' ונילף שניי אובליין יפסלו כך וק"ל למה קשיב מניוין גבי פסח דוקא וי"ן מקרא חס' הוא שינוי בעלים כן בשאר קרבנות מפי' פסול עכ"ל אבל לשון כד' עבודות שכתב החוס' לא משמע כן אלא כד' עבודות ממס' כמו גבי פסול לשמו דקאמר בשמעתין דיטנו כד' עבודות אבל בשינוי בעלים דלא הוה אלא בזריקה מקרי אינו כד' עבודות בשמעתין ולישנא נמי דקאמר ובשאר קרבנות נמי יפסלו כו' לא משמע כן דהו"ל ובשאר עבודות נמי פסול ולא אלתריך ליה לקרא גבי פסח ועוד

דאז אלתריך גבי פסח לעכב כדאמר' פ"ק דזבחים ונראה שהם הבינו לנאורא מפרש"י דשלל למנויו היינו שינוי בעלים ובחשך על השחיטה לחודה קאמר במתניתין דפסול שלא למנויו וכן בחשך על הזריקה פסול דעיקר שינוי בעלים בזריקה הוא כפרש"י ומיהו דה"ל בשאר כ' עבודות דהיינו בהולכה או בקבלה לחודא דפסול בשאר קרבנות אינו אלא למנויו שינוי בעלים ואחא קשיא לנו כיון דאחשק שלא לאוכליו לשלא למנויו אימא דפסול שלא לאוכליו נמי בכל כ' עבודות ממס' ועוד דבשאר קרבנות נמי יפסלו ד' עבודות ממס' דהיינו שינוי בעלים ושינוי בעלים ושינוי בעלים דאין פסח לשאר קרבנות אלא דבפסח הו"ל לעכב בקבלה ופסול אלא למנויו שינוי בעלים דהיינו שינוי בעלים כמ"ש החוס' דקאמר בשאר קרבנות שינוי בעלים אלא בזריקה כפרש"י ואחא תירלו היכא דקאמר שלא למנויו לאו היינו דין שינוי בעלים דאינו אלא בזריקה כגון שחטו כו' ודין שלא למנויו דקאמר אינו אלא בפסח דדוקא בשחיטה ואינו כד' עבודות דהיינו בקבלה והולכה אלא בזריקה אימא משום דין שינוי בעלים כמ"ש החוס' לקמן ואין יראה ק"ק דהיאך בעו למימר דאכליו יפסלו כד' עבודות כו' אפי' שום מיעוטא דאין מחשבת אובליין בזריקה כמ"ש החוס' לקמן ודו"ק: **ע"ב** כד"ה רב הסדא כו' אבל הכא לא כתיבי מולים בזריקה עכ"ל היינו לפי החמתי דמסיק לקמן דהסדא נמי בזריקה כולה ערלה פסלה ולא מקצתה אבל למאי דכתיב למימר לקמן מעיקרא לרב הסדא דמקצת ערלה נמי פסלה דהיינו שחטו למולין ע"מ סיחכפרי כו' מולין וערלים תקשי מ"ש מחמתי ששחטו לערלים ולמולין דכשר ובהכי יתייבש דרב הסדא דהכא לפי החמתי למאי דמסיק רב אשי דלפני כה"ג אבל למאי דכתיב למימר מעיקרא דמקצת ערלים נמי פסול רב הסדא הול"ל לרבנא דאין שיתכפרו בו ערלים ומולין פסול רב הסדא וק"ל:

בד"ה וכת"ה לזריקה כו' תימא לריב"א כיון דזריקה קילא כו' היכי ינלף משחיטה כו' עכ"ל משמע ליה דבשחיטה כולה ערלה ליכא לפסוקי ביה דודאי פסלה דליכא למילף מלפי' אכלו תכוסו וערלים נמי בכלל שלא לאוכליו הו"ל לפסול בשחיטה כמ"ש החוס' לעיל וליכא לפסוקי אלא בזריקה אי פסלה כולה ערלה כע"מ שיתכפרו וכו' ואחא קשיא לנו עפ"י כיון דזריקה לרבה קילא דאין מחשבת אובליין בזריקה דהיינו בזרק לשם ערלים כמ"ש החוס' לעיל לא אלתריך ליה לרבה ולרב אשי מיעוטא דזאת למעט זריקה כע"מ שיתכפרו כו' דמאיכא תיתי לפסול כהכי דליכא למילף משחיטה דחמירא דש' דש מחשבת אובליין וק"ל: **בד"ה** כתב רחמנא כו' לשחוק משל כו' עכ"ל דאך קרא דזאת אלתריך למעט מקצת ערלה בשחיטה דאי לאו זאת לא הוי ידענין ליה אי נינף ליה ממקצת טמא דכשר אי ממקצת זמן דפסול וק"ל: **ג'** וכת"ה מאי חומריה דזריקה דלא מקבע פינול כו' ק"ק אמאי לא קאמר ומאי חומריה דזריקה דלאו מחשבת שינוי בעלים אלא בזריקה דומיא דקאמר לרבה לעיל ומאי קולא דזריקה דאין מחשבת אובליין בזריקה כו' ויש ליישב דמשום חומריה דזריקה דאין מחשבת שינוי בעלים אלא בזריקה ולא בשחיטה לא הו"ל לרב הסדא אחרכא לאריך גיטא כיון דליכא למימר דכיוצא כה"ל קולא דהיקה דאין מחשבת אובליין בזריקה אלא בשחיטה ולהכי קאמר חומריה דזריקה במילתא אחריתא דלא מקבע פינול כו' ודו"ק:

דף סב תוס' בד"ה כי לית ליה כו' תימא כו' וסברא משמע איפסא דהשתא כשאין מניין לא פסלה כו' עכ"ל ר"ל דסברא משמע איפסא דהא כיון דכלל ערלים גרע שלא למנויו מלמנויו היאך במחשבת ערלים וגרע למנויו ושלל למנויו דלע"ז דנלי קרא דפסול מחשבת שלא למנויו ושינוי בעלים מ"מ מחשבת ערלים יפסל בשלא למנויו דלא עדיף מלמנויו דפסלי ביה מחשבת ערלים ומתירא כ' על דברי החוס' שטעוה הוא ו' מבעלי הגליונים הגיה כן ותימא על תמיהתם כו' עכ"ל ולא ידעתי למה כי דברי החוס' כדורים הם בלי גמגום כמו שכתבנו ודו"ק: **דף סג** מ"ש עומאה כו' ואור"י עומאת נכרי נמי ח"ל ונילף עפי' מומן כו' דדנין פסול מחשבה כו' עכ"ל למאי דמסיק דסיפא נמי בטומאת כשר ק"ק לפ"ז אמאי לא קאמר הך פירש"א או כלך לדרך זה דדנין ערלה פסול מחשבה מומן שהוא פסול מחשבה ואל תוכיח טומאת כשר דלא כו' דע"כ תנין להך פירכא מוכח קשיית החוס' דנילף טומאת נכרה טומאת כשר כו' וק"ל: **ע"ב** בד"ה לימא הואיל כו' דאין מוחרס וצ"ל

מהר"ם

דף ס ע"ב בנפרא איבעיא להו פסח ששחטו בשאר ימות השנה בשחיט' בעלים מהי וכו' כצ"ל: **בתוספות** ד"ה חסדא להני זכרי מפיק מלאיכליו ושלל לאוכליו וכו': **בא"ד** אמאי לא עקר לאוכליו דקאמר ברישא וכו' כצ"ל: **בגמ'** פסח ששחטו בשאר ימות השנה בשחיט' בעלים גנשה וכו' כצ"ל:

דף סא ע"א ברש"י ד"ה ואינו כו' עבודות וכו' והכי אמרינן התם אסר רב אשי קל וחומר ומה אם במקום שאסר הריני שוחט לשם פלוני כשר לזרוק דמו לשם פלוני פסול מקום כו' כן צריך להיות: **בתוס'** ד"ה שחטו למולין וכו' בפרק ביצד צולין דתניא שחטו לאוכליו לזרוק דמו שלא לאוכליו פסח עזבו כשר זאדם יוצא בו ידי חיבתו לא ברסינן לזרוק דמו אלא וגורק וכו' כצ"ל: שם ע"ב ברש"י ד"ה וכו' חיסא סאי חומרא דזריקה משחיטה וכו' דמקצת ערלה לא פסלה בשחיטה אבל זריקה אפילו מקצתה וכו' כצ"ל:

דף סד

דף סד (פניו במהרש"א): **ע"ב** ריש"י בד"ה ערלה טי' ל"ל וערלה טי': בד"ה וזמן שחט

הכמת שלמה

הו' אינך כולה לשמו אלא אף כהכי קמיבעיא ליה אי אמרי' דר"מ מודה כב' עבודות כה"ג דהוי כעבודה ח' ודו"ק (פניו במהרש"א): **בד"ה** חלימא כו' שיתכפרו בו ערלים כשר ג"כ פירוש בזריקה ומשום דס"ל דאין מחשבת אובליין בזריקה מש"ה ק"ל נמי אפ"י חשב הזריקה לזבחה ערלים שאינו פסול פ"ש: **ע"ב** תוס' בד"ה סתמו להני כו' וסתמיה לאו לאו כו' ג"כ כמו אבל סתמיה ודו"ק:

דף סא ע"א תוס' בד"ה וישנו כו' דלזריקתא וזכר אפי' כו' כצ"ל: **בד"ה** ויחיתק כו' אף אובליין יפסלו כד' עבודות ג"כ פירוש כ' ד' עבודות על הזריקה מועילים תוך משחיטה דבני פסח לחודא מפיק דמועיל לפסול כשינוי בעלים ונילף שניי אובליין נמי יפסלו כך וק"ל אינו סליכא אינו אלא בשחיטה לחוד ועוד קשה למס קחשיב מניוין דוקא גבי פסח ונילף מקרא חס' הוא שינוי בעלים ואף בשאר קרבנות יפסול ודו"ק: (פניו במהרש"א): דבזרקו התחיל שחטו למולין כו' ועוד דרב אפי' מסיק כו' ג"כ פירוש דלא תימא רבה וכו' כהא פליגי דרבה סבר אין מחשבת אובליין בזריקה וכו' סבר דיש מחשבת אובליין כה"ה והלמודא דפשיט' לה דאין מחשבת אובליין בזריקה אלא אליבא דרבה וכו' דוקא ועוד הלא במסקנא מודה רבה לר"מ ט' וא"כ חלימא דמי אולא סוגיא אלא כע"כ אף ר"ח מדה כו' ודו"ק: כו' האכל יאכל וגו' ותימא כו' כצ"ל:

דף סב פ"ה תוס' בד"ה כי לית כו' לא הוה כו' פסח אחר כו' כצ"ל ובס"ד והסברא מתק וי"כ כפי' אינו וכו' ודאי אחד מן בעלי הגליונים הגיה ותימא על תמיהתם ליה כיס פירוש וק"ל: **ע"ב** ריש"י בד"ה ח"א נכר דמס' חלק נכשו ומה חלק שלא לשמו אבל לאוכליו אפשר לנכר חלק לאוכליו ס' כצ"ל: **תוס'** בד"ה

דף סג גמ' אמר רבא לא לעולם כו' כ"ה בכל ספרים הישנים רבה ביה
ולא רבא בלח"ף אבל מתרש"ל הנהי רבא בחלף והקשה על הגהות
דכ"י רבא יתור אבוי וזה לא אשכחנא אלא בחלף לשינ' תרגומא רבא חליבא
לחבוי כו' ומדבר בעיני דהאי ליתא פיר' קף אורבא כו' עכ"ל והחזיק לשי
דרכו אבל מדברי התוס' לעיל כד"ה דאי ר"מ כו' מוכח בהדי' דגרסינן הכא
רבא ביה"א ש"כ ש"ס קף דיקא (דרבא) [דרבא] לא מתקופא אלא חליבא
דרבא כו' לדברא ואבוי דקאן דס"ל שיהא לפשיטה מתחלה כו' ע"ש ואפשר
שדחקו להנהי רבא בחלף מתקופא ליתא קטרי אחריש איהא לפשיטה כו'
שגכרנא ומקמי ללכוי דלמור התם כדקאן ודחי מודה ר"מ ומשי אמר רבא

דף סד גדלה קטיל מליקה כו' וקתני דעבר אמליקה דומיא דשאר קריבות ועוד כו' ע"ל ר"ל ללחז במליקה לחוד מחייב אלא קתני מליקה בשוק ליהוי דומיא דשאר קריבות דמחייב נמי ועוד דנקט לשמטתא דמחייב בה דומיא דשמיטה וק"ל ר' יוחנן בדהא וואו ר"ל כו' אמאי נקט שוק כו' אבל בה"ה אפילו השוק כו' ע"ל לענין דלגוסה שזינו עובר בי"ד דרבה הו"ל למתקן שאר קריבות א"ע"י דלחז ביהו שמיטה עממ לח מחייב אבל לירוקא דבה"ה מחייב נקט שוק לרבותא א"ע"י דלית ביה שמיטה מתמ וק"ל בדר"ה עממא שלא כו' דהא מכסיר לעיל ר"י שזנס ביה שמיטה אה"ס עכ"ל כחושד קיימין הכא דהיינו שלא בזמנו ור"י נמי מודה ביה שזנס אה"ס לשמו דשאר אלא לרבותא נקט דלשלו בזמנו מכסיר ר"י בהא וק"ל ב"ע"י גמרא אביי אבאי נגמלו דכר כמה דמצינו שילוי ושמצינו אביי א"ס וי"ו לדקדק לאביי כיון דבגס נגמלין כדי דלא ישיעילו כולו ולא יהיה ג' בימות א"כ היאך ממסקא לן אי בבית אחת בני' בימות דח"כ למה נגמלין כלל בת כל דכר וכת וס' לייבש ודו"ק:

פרה סד עיב בתוספות ד"ה אחיה זריקה וזיקה כו ואר"י וכו' דהיינו שני כתובים ושדשה כתובים כו' ר"ל והנהנו ב' ונ' כתובים לא היו כמה מצינו אלא ילפינן מהדרי כו' ואל"כ כי כתביהו רחמנא שלא ללמוד מיניהו היינו נמי אפילו במקום דאיתא ג"ש:

לַיִמָּה הוֹאִיל כִּי לִדְלוֹן מַחֲסֵר זָמַן לָנוּ כִּיּוֹם כִּי יִבֶּה עַ"י שְׁלֹחַ אֲחֵרֵינוּ מַחֲסֵר זָמַן
 וְכִי מִכְתוּבֵם מִשְׁעֵר שֶׁלֹּא נִצְלַח הוֹאִיל מִלְחָמָה הוֹאִיל כִּי יוֹם אֵלֶּךָ שֶׁכָּכָה כִּנְיָ
 עֲדִינוּ זָמַן כְּנוֹן מִשְׁעֵר וְזִמְתֵּנוּ אֲחֵרֵינוּ הוֹאִיל בְּנוֹ שְׁעִיר יִכְלֵי לְדַעֲתֵנוּ שֶׁלֹּא
 הִדָּק בְּדָם כִּי לֵית אֵל לְקוֹלָם וְכִי יִבֶּה עוֹד דְּמִיתָא לֹא מִלֵּיל מִיִּכְרֵה הַחַיִּים רִמְסָם
 אֲנִי וְחִמְרָל לֹא אֲחֵרֵינוּ הוֹאִיל וְזִמְתֵּנוּ אֲנִי לְמַחֲסֵר זָמַן לָנוּ כִּי יוֹם אֵלֶּךָ תִּבְרֵי
 בְּנוֹ מַחֲסֵר מַעֲטָה כְּלִטְלֵי יִכְלֵי דְדַעֲתָם הַחַיִּים לְפָנֵינוּ דְּהִלֵּי מַחֲסֵר רַב הוֹנֵא קִפֵּי אֲשֵׁי
 כִּי יִכְלֵי דְמִיטֵי [כִּיּוֹם] מִדְּרִךְ כְּמוֹ מִיִּכְרֵה הַחַיִּים וְזִמְתֵּנוּ מִכְתוּבֵינוּ וְנִחְלֵם לְפָנֵינוּ ט'
 (ח): כִּי יִכְלֵי עוֹלָמִים כִּי וְנִכְתְּבֵנוּ בְּהִיטָא אֵלֶּיךָ אֲנִי כִי כִדְלִי:

[illegible]

יון חלב חני לא מקרבו לא חסות אבל קרא **לח** ליון וכן פשוט מקרבו כדלעיל ור"ל
 מחלה של קרם חסידות כעין סרבו הכחות נפשו כי וספק דליתא בשאשן נפשי חלד
 וחסותיו של ברים כחות וע"כ השם והוא לא על צמחים והשליון והשם
 לא אכן כנגדם כדל

במחוסר מעשה אצל גבי קרוב פסח דאמרינן לחומרה כוולן וישיא פסח אחר ואפי' זריבס כמו לרב חסדא ורבה סדר מחוסר מעשה לא אמרינן כוולן אפי' לחומרה אי"כ
 עומר ערפא ברבא"ל ו"ל אינא דרבה ור"ל: (צ"ל במה

[illegible]

ד'ה סד פ"א חוש' בד"ס וזילא דלא כ"י לגיזין הכי מקום כ"י נ"ב כ"י קרא דלא
ע"ב רש"י בד"ס בחיל לפנים הסורג כ"י נ"ב כדמזן בחסכת מיתת כ"י
סורג"ס כ"י בד"ס חס ושלום כ"י דמזין לה כ"י ארון כ"י נ"ב פירוש במש"כ
פ' מקורן פ' דמזין כ"י פ' דמזין כ"י פ' דמזין כ"י פ' דמזין כ"י פ' דמזין כ"י

עזר קרא דיליף מיניה סילה גוסה פריך גמי לרבנן :

וּבְדַמְסִיק לָקַח דָּחַס לֹא סָכַל וְהִזָּה נְדָחָה נֶפֶסָם שֶׁנִּי אָחֵל כִּיּוֹן לְעִיבּוֹר מִיֵּד
עוֹשִׂין בְּקוֹמָתָהּ וְלֹא אֲחֵרִי לָבוֹ קוֹמוֹ סָכְלוֹ וְהָזוּ יִסְחֵד נִמִּי לֹא רֵמִיָּה חֲסִיד
עֲשִׂיָּה לְסָכּוֹל וְהַזֹּהוּת דְּכָל דְּלִיתָא בְּזָבוֹר כּו' וְדוּק: **בִּא"ד** יִסְחֵד נִמִּי
אֲחֵרִי לִיה בְּחוֹל קִיס מֵהוּל עֲכ"ל זַעַם כִּיּוֹן דְּלֵיתֵיהּ דִּר"ר **קִימִינָה** כֵּסֶל
דְּסִפְרָא מְכַשְׂרֵי מְלוֹת פֶּסַח דְּחוּסָה שְׁבַת שְׁפִיר קְאֲמֵרִין לִיה נִמִּי בְּשִׁבְתָּהּ זֵיל
מֵהוּל וְדוּק: **בִּר"ה** א"ל כּו' מִשּׁוֹם דְּעִבּוֹד זָכוֹר בִּרְשָׁאוֹן הוּא וְהִי לֹא
זָכוֹר זָכוֹר בִּרְשָׁאוֹן כְּנוֹן רִיב זָכוֹר וְזִין כּו' עֲכ"ל ר"ל לְדוּחַן מִיִּשְׁטוּסִים
סָמְאִי מֵהִים לֹא עֲבָדִי עֲבָדִי מִשּׁוֹם דְּלֹא עֲבָדִי זָכוֹר בִּרְשָׁאוֹן בְּקוֹמָתָהּ וְזִין
וְהִכִּי אֲמֵרִין בְּדִבְרֵיהּ בְּכָרֵךְ בְּכָרֵךְ זֹלִין לָרֵב אָחֵל שְׁמוּאֵל פְּלִיג הֵתָם
וְסִפְרָא דְּדַמְסִיק אֵסֶל דְּלֵיתֵיהּ בְּזָבוֹר אֲחֵיהּ בְּיַסְחֵד מִיֵּד מִיֵּד וְקָלָא:
וְהִי בְּדִבְרֵיהּ אֲרֵלִים חֲסִידֵיהּ בְּר' וְדִבְרֵיהּ בְּר' א"ל חֲסִידֵיהּ אֲרֵלִים אֲרֵלִים:

על שלא מל ענוס ברת ביה עב"ל לכאורה וזמני קשיא לכיוון דשרא לשר משלה פסחו כדאמרין לעיל א"כ אין שושטין וזורקין עליו וזה ודאי דמעבבא דלא אמרין הכא בטמא שרץ אלא כיון דשושטין חורקין עליו אכילה לא מעבבא ביה ויש ליישב דבטמא שרץ גמי דשושטין חורקין עליו משום דחוי לאכילה על ידי תחונן ואם כן ה"ל כפרל ינשא דשושטין וזורקין עליו לשלח פסחו דמחוי חיי לאכילה ע"י תיקון ומיחו ק"ל דכפשות תחשי עליו חמ"ד פרק האשם דשושטין וזורקין על סמך שרץ אלא כפרל דלכ"ע אינו משלח פסחו ודו"ק: ב"ד"ה אבל מילה כ"ר תימא פה מוטייל מה שנכתרו עליה י"ג בריתות הא איכא קרא כ"ר עכ"ל ר"ל דאשילא לר"א הא איכא קרא למכשירין באנפי נפשיה (כ"י) גבי מילה במש' החוט' לעיל ולא יועיל למילה הא דנכתרו עליה י"ג בריתות למילפה מכל אינק אי לא קרא מפורש למכשירין וכן להיעך בפסח לא יועיל לו הא דאית' ביה ברת אלא דלא פסיקא ליה גבי פסח קרא מפורש למכשירין כגון שכתבו החוטפים להו' לעיל וק"ל:

דף ע בדיה לאו חובה כו' דמשמע בירושלמי דהא דפסח נאכל על השוכה היינו מדרבנן כו' עכ"ל דהא דקאמרין הכא אינו חובה מן התורה י"ל דהיינו דליתו חובה מן התורה כשאר קדושות אלא שהם מן התורה כדי שיבא לחלל על השוכה ולכן מיימי מדברי הירושלמי דמוכח מיימי דפסחא דנאכל על השוכה כמי אינו אלא מדרבנן וק"ל :

בא"ד והשתא לכן חיימא דכו' דחיי שבת ורשעה א"ל הכי ס"י עכ"ל אלז ברש חמרד נשפט כמתי החוסי' עס' דמוכח כבא דנן חיימא שדס דחגי' י"ד אינה דוחה שבת : **בד"ה** והא מדקארי' כו' וז"ל חזשי' לא עדיק אי בשבת כיכי שרי להעביל כליום כו' ולא פירכס י"א כו' עכ"ל וק"ק דלכתי חזמי' לא פריך אי בשבת כיון דאסור להעביל זו היא הטבילה מחמתו ממש חגיגת ט"ו וי"ל דניחא לי' לפקשו' משיבס משבת גופא אשבת דרישא ולא פקשי' נמי לפלוג וליחתי בדירתי טבא פילאס דקדש דכח י"ד כחול אינו שונה ומטביל ובהל בשבת שונה ומטביל ירישא לית לפלוגי כולה מילתא שונה ומהלן כו' סנין לקשי' וק"ל :

ע"ה מ"ס דכו' כו' מדקאמר רב אשי בסמוך כו' עכ"ל וה"ה דה"ס לחסדי הכי מדאנאקריד תלמודא לחזוי קרא ופשמא אחרינא אליבא דכן דרשתי ולא סני ליה כהאי היקאס דכן חיימא וק"ל : **בא"ד** וקס' האי כלל' בדרך כל שומנו קבוע כו' הא איכא חגיגת י"ד כ' עכ"ל דהאי כלל' מוכח התם דקאי נמי אחגיגה ולפסשי' פ"כ אשי' לכן חיימא לא חזית ס"י כלל' :

[illegible]

פרק ט **בפרשי' גדל** בשמיטה השכחתי דבר שחוק וניחון שאמרת
 חילוק וזהו כו' עכ"ל אבל בפי' כל הכלמים פרשי' בע"כ כש"ל
 ר"ע הכא לי מועד לאלו כמועד לשמיטה כעס ר"א ואמר ליה עקריבא
 בשמיטה השכחתי כו' אבל כש"ל או חילוק לא פשתייע מלתיה ולא אזכר
 פי' עין שם וק"ל **הו"מ** נבי"ה אם דחו כו' דילמא שאני ההם שמה
 ללא אשכח למיעבד מתחילת כו' עכ"ל אי מהיזא קריבס אינו אלא איסור
 שמיטה וא"צ דהוי מלכא גמריה כפתרם לפיל שירקא דמפשי' כו' מ"מ
 ליתא למרבי כרס' התום' לשיל דלע" דלפשר לעשותן עמי' כיון דליכא
 מלא שבות' להחזירם יותר כו' דהכא לאו מכא הך סברא דמלכא ושבות
 קתני ר"א אלא מכא הך סברא דלפני שמיטה ולאחר שמיטה ודו"ק:
בא"ד שאין חילוק בין אפשר ללא אפשר כו' עכ"ל כש"ל כש"ל
 דלפני ומה שמיטה כו' א"א לתום' לתוך הכי דלא אכתי לא שריק בפי'
 שירקא אלא דהו' מכשירי כו' ודו"ק עכ"ל קרא דהא הקטר תלביס נמי פאכר
 בפרש' דהתני' ואימא דעליה קפמין דקין לתקן בין אפשר ללא אפשר וי"ל
 דבשמיט' אי הוה קפמין דהקטר תלביס מיניה וביה הוי' למיעבד ק"ו
 לא משמיטה ודו"ק: **בד"ה** הוואה דהרומה כו' וקא"ל ר"ע זה חילוף
 שמיטה הכור שרי' היא טועה כו' עכ"ל ר"ל שר"ע טעה בדבריו וי"ל
 דבכוואה דתרומה קאמר וזהו סוכר דר"א טעה במה שלמדו כבר דר"א
 דזהה וינחא ללא חס' ר"א להשיב לו על קבלתו ממנו כהוא דתרומה ללא
 קמר ביה מעולם שווא לא טעה ק"ו אלא בכוואה דפסח וכוואה דתרומה
 קמי' לא משמע ליה לר"א תוכיח משום דתרומה נופא לא דחיא שנת משום
 דיכול לקיים מצות אכילה אחר השבת כדקאמרין שפא"ל תשמיטה דפסח
 דא"א לקיים אלא בשבת הוואה דידהמני דמי שנת ור"ע דקאמר יוכיח מהוואה
 דתרומה לא משמע ליה לתלמן כבך וכו"ל למסקנא דהוואה דפסח דאמריה
 וחתערק לר"א מיהא כדאדרב' בן לר"ע ואל' גל' כסבירני כו' לא הוה
 ר"א להשיב אפי' לפי קבלתו ממנו דהוואה דפסח אינו דומה שנת לא הוה
 תוכיח דליכא לפלוגי בין גברא חיי' ללא הוי ודו"ק: **ע"ב** בפרשי' בד"ה
 בכל שניחיד כו' גבור עושין בטומאה אם ירצו דכל שניחיד נדחה כו' עכ"ל
 דהא אם ירצו יכולין לטבול עצמן והיו שוחטין וזורקין עליהם דמטמא ממילא
 פרבא והיו עושין בטמאה אלא שאין חייבים לעשות כן דכיון דהיחיד נדחה
 בכח"ג אם לא עשה מותר לזכור לעשות אף בטומאה ובפשיטות מזה
 דפין שוחטין וזורקין על טמא שזך ליכא לאכוחי דידיד לא רמי עליה
 גבות' דלמא' דולא' רמי עליה לטבול ולהזות כדי לשחוט ולזרוק פליי

חכמת שלמה

[illegible][illegible]

וְעַתָּה בְּנִי אֵלֶיךָ דַּאקִישׁ רַחֲמָנָא לְפָנֶיךָ אֲמַר קִרָא וְכו' כַּל:

一

דף סט ע"א בתוס' ד"ה ואם הוא וכו' עד שכבר הוכיח שאין חילוק בין
אמסר וכו' אע"פ שהשיב ר"ע וכו' לא אמר דהו' סמך
מדקאמר ר"א שמא ימצא וכו' הלא חס' שהיה שחורב ודאיתא ודאיתא וכו'
דשמי' הבאת ראי' מהקשר חלבים דאין חילוק בין אמסר ללא אמסר אע"פ
יש להשיב שמא ימצא וכו' ד"ה שחשתי ודורקן וכו' וי"א אי שחשתי וכו'
אמאי כתב וכו' ר"ל דששטא אי אין שחשתי וכו' כולל ללא דקרא דקרא
אנומאט ערב דיכול לאכול תמסח לערב אבל ששטא דש' תורן ודורקן
ברקח קרא אחא לאשכחיהוין אפסא מהלכ' שהיה יוכל לאכול לערב דהם
כן דמי לא קרא ודורקן דקרא לא לאיבורא אלא להתיירא דמסח ש' וכו'
שם ע"ב ב"ר ש"י ד"ה א"ל התם דאיתיהא כתייר משהם כו' כ"ל וכו'
דבור אחד היא: כ"א"ד כנו' רוב צביר וכו' עין דקדו' דף פ': ב"תוס'
ד"ה אכלית פסחים וכו' עד דהוי' דחסיא וכו' לפירושי' דהתפסות את דורקן
בב"א א"כ מציינו וכו' היינו ככה ד"ל דאיש לפי אבדו לעיובתא וכו'
כדמסיק בתוס' ומסיק היינו דקרא דקרא דהיינו וכו' והתוס' לא כתבו דלא
סמךא דמנרא ולפירש"י דס"ל דאיש לפי אבדו לא הוי' אלא מצינו לפי
צ"ל הא דפרק בב"א א"כ מציינו וכו' ופירש"י ותנן בפרק מצינו
שלא אכליוו פסול לא מרזא אלא שיהא לכתחלה צביר והתא' מצינו
דאמר ל' לכתחלה סותר לשמים ולדקא בלא חזקה וכו' לא דקדו' שש
שלא לאוכליו פסל לא היינו לכתחלה ואל תתסה דתא' איתא מצינו דלא
חזא דתסלה דקדו'ר משיב דתור משהם דברים באין לכתחלה כדמסיק
ופירש"י א"כ משמע פסולה להקסיר קומצת לכתחלה וכו' ומצינו בב"א
ביתיר כהן כצבור ולא כתייבס ההיא שנינו אי"כ נאמר שפסולה לטעמא

בתוספות ר"מ לא חזקה ופ"י גהצתא מ"ס העדא זרעא תמיד וס"י פ"י

פרק ביצד צורין

דף עד בתום ד"ה האי מולייתא כו' ואין מניחין אותו נפשו דקחמר
החם רב הונא כו' במסכת חולין לאכול ככר שחתך עליה כו'
עכ"ל כג"ל [ולפי] מ"ש המפרשים דליירי החם בגללה עד שיהא ראוי לחליט
אין ראייה מהחם להכשר עליו מותר דלא כל דמו והכשר אינו אסור חלל
משום מרחצת עין וק"ל: **בד"ה** ככולעו כן כו' ומטעמא ככולעו כן פולטו
נמי לא הוי שרי החם גבי ככר חלל דיעבד כו' עכ"ל אין זה תירוצא אהא
ללא נקט החם מטעם ככולעו כן פולטו דהא מטעם דמשרק שריק דקחמר
החם נמי לא הוי שרי חלל דיעבד חלל משום דמטעם להו דמולייתא דשרי
אפי' לכתחילה הכא מטעם ככולעו כן פולטו דקחמר דמטעם ככולעו כן
פולטו לא הוי שריק החם לכתחילה בככר דאפי' מטעם דמשרק שריק החם
דעדיף לא שריק משום דגרע טפי ממולייתא דהכא איירי בככר ואע"ג דגבי
פסח כו' וק"ל דא"כ מאי מיימי מפסח אמולייתא דאומא דדוקא בפסח לא
התמירו ואפי' בככר וי"ל דהכי מיימי כיון דכפסח ליכא חיבורא אפי' בככר
מסתברא דאין להחמיר בכשר בחולין וק"ל: **בא"ד** טפי משאר כשרי שלא
נמלא דבישרא ע"ג בישרא כו' עכ"ל כג"ל וק"ל: **בא"ד** ויש ללמוד היתר
במולייתא אפי' נמלא בשר החיולין כו' והפנימי לא נמלא כו' עכ"ל ר"ל דאע"ג
דשחא ליכא למימר חיולין דפליט דס דידה פולט דס הכנעל כו' מן הפנימי
אפי' שרי מטעם ככולעו כו' וק"ל: **ע"ב** דכ"ה שאני לב דשיע נראה דכ"ה
דמבחין הוא יותר שיע עכ"ל והיינו כפרס' דשרי אפי' לקד' דהרוסב
מוציא ומוליך הדס לחון ולא בלע נמי מבחין דהא חוץ דיותר שיע מבחין
אבל אי לא הוה שיע מבחין ליכא לפרשי במסקנא נמי חלל בלל וק"ל:
בד"ה אסמיק חליה כו' ושור החם משמע שהחלל מנמיח ולא מפליט כו'
עכ"ל ק"ק דאומא שאני היכא דאסמיק דמפליט טפי וכן יש לדקדק בפירושו
לקמן דאסמיק היינו דאשחא ודלא אסמיק דלא אשחא אומא לא פירשו
כפסחא בפירוש' בדאסמיק דהיינו נלרר הדס מחמת מכה וגרסין הוא וחלל
אסור ובלא דאסמיק גס החלל שרי כההא דכל הכשר ויותר י"ש לדקדק בדברי
הטור י"ד סימן ס"ו דבהאיא דאסמיק חתכיה ומלחי' כו' דלעיל פי' כפרס'
דהיינו שנלרר הדס ע"י מכה והכא בדאסמיק הוא וחלל אסור פי' כדברי
התו' דאשחא ודברי הרא"ש נכונים בזה שכתב כאן כדברי התוספות וכתב
על זה ובהא אומא דאסמיק פליגי לעיל ואי חתכיה ומלחיה כו' ר"ל דהיינו
נמי כפאחתי ודוק:

דף עה דר"ה וגרפו ואפה כו' ותיקן ר"י שאני נחלים כו' אבל חס'
התנור שגרפו מחמת חוס השלכת כו' עכ"ל אבל רש"י פי' בפי'
כל שעה חלל דלחמ' החם שגלה ע"ג נחלים ד"ה מותרת דכ"ה בתנור
גרוף כו' ואפשר להיינו למ"ד החם דאפי' בנחלים לוחשות ד"ה מותר דכ"ה
כ"ה תנור גרוף והכא לא קמיבעיא ליה בתנור גרוף חלל למ"ד החם
בשוממות [דוקא] ד"ה שרי ואין להקשות שהחלל דסכרות הסוכות הוא דלענין
ערלה נחלים שפרא נינהו ומותר ובתנור גרוף קמיבעיא ליה אי מקרי אש
ולענין פסח אמר' בהיפך דתנור גרוף ודאי לאו אש נינהו ונחלת מקרי אש
לר' ד"ל דהכא למ"ד החם בערלה דוקא בנחלים לוחשות ועוד יבא בזה לקמן ודוק:
בא"ד וחוס אבוקה אסור א"כ כשגרפו ואפה כו' עכ"ל ר"ל לפי הסברה
שכתבו דחוס התנור כו' מחוס השלכת וא"כ מה לי אבוקה כנגד דהוי חוס
השלכת דחוס לי חוס התנור דהוי נמי חוס השלכת ומה שהקשה מהרש"ל
דמוקי לה החם דוקא באבוקה כנגד י"ל דהיינו אבוקה בלא תנור וה"ה תנור
שגרפו דהו"ל נמי חוס שלכת ואפשר דעדיף מה"ט אפי' מנחלים לוחשות
דלא בלא החוס מן השלכת וכמ"ש התוספות ודוק: **בא"ד** ויבדלושמי דייק
כשהפסח

מהר"ם

שם ע"ב בתום ד"ה באשתו נמי כו' דפריך אלישנא בתרא וכו' ר"י
היינו לשון ב' בדאיתא בסוף בגמרא אית דאכרי בההא פטור וכו':
דף עג ע"א בתוספות ד"ה תיקן להוציא כו' משמע דהתקובצו כו' ולא
מחייב אהד וכו' ר"ל אפילו הו' דרבנן לא היה יכול להתיר
תיקן להוציא מידו גבילה משום דאין נפקתא דבר דהא השתא נמי מ"ס
מדרבנן לכך קאמר ד"מ דלא מחייב אהד שימאה אס כנגס כו': **ד"ה**
אשם שניתק וכו' א"ה כי לא ניתק נמי א"כ דבעי עקירה א"ש דבעינן
ניתוק דע"י כן יובור לעוקרו וכו' כג"ל: **בא"ד** אבל השתא דלא בעי
כו' ניתק נמי ליכשר דליכא למיחש בו' כג"ל:

ביצד צורין פרק שביעי

דף עד ע"א ברש"י ד"ה כמין בישראל הוא זה שמבשל וכו' כמו תוך הקדירה
וכו' כן צריך להיות: ד"ה האי מולייתא וכו' ואפילו לא
מלחו את הבשר וכו' ואפילו לא מלחו אלא במליחת צלי וכו' **צריך**
להיות: שם ע"ב **בגמרא** שאני לב דשיע הא רבין סבא כג"ל:
דף עה ע"א בגמרא ת"ל נחלי הא כיצד מביא מן הלוחשות והא גופא
קשיא וכו' כג"ל:

דף עו
מסורבו נהדיא דג"ס לחוד לא קמטע וזרות חלל מאס דרכ נתון דכור לו מיתא
דפריך וכ"ס אש עמלה כו' מאי קאמרי ג"ס כו' שחא חף תכניני וזרות טבל לשורק
יפה ואמר רותא הוא יותר מיתא יפה מנשית תכניני וזרות א"כ לעיל
ולכן ר"ז דמג"ס נחוד ממעטין תכניני וזרות א"כ מרב נתון לא ממעטין דמיתא פתילת אכר או תכניני וזרות טוס וכל קמטע מרב נתון חלל מאי האור ודוק:
תום ג"ס גרפו ס' וזמן אבוקה אסור כ"כ פי' מאחר שלא נאפה בתוך השלכת חלל שכתב וזמן השלכת חלל האסור לפי שגאפה ממש השלכת חלל

מחוקא הרישא נמי בטועה הו"ל לישיני ליה ברישא לא עשה מזה
ובכסופא עשה מזה כההיא דתנוקות וכמ"ס התוספות לקמן חלל דקוסטא
קאמר דמאי דמוקי ליה רישא בעוקר לא הוי עושה בדבר מזה כלל ודוק:
תום ד"ה שקדם ומל כו' הו"ל לפלוגי כו' ורישא נמי קמ"ל רבותא
דנקט ע"ס כו' פכ"ל לא הוה צריכי להכי דברישא בקדם ומל אי בערב
שבת ודאי דלא מצי לאשכוחי ב' מהן למול בשבת וא' אחר השבת דהא
ודאי לא טעי למול בע"ס כיון שאין זמן של אחד מהם למול בע"ס
ודוק: **ע"ב** ד"ה באשתו נמי כו' דפטר טעה בדבר מזה אע"פ
שלא עשה מזה כו' עכ"ל ולא תקשי ליה מתני' דתנוקות דליכא למימר
דלישנא בתרא ס"ל כר"מ דפטר לר"י באחד למול אחר השבת כו' וק"ל:

דף עג גמרא שחטו שלא לאוכליו פשיטא כיון דההם פסול כו' הכא
ניחא דניחא ליה למפרך אסיפא דשלא לאוכליו משום דרישא
דשלא לשמו קתני משום דקבעי לאפלוגי ר"א ור"י חלל אסיפא קשיא ליה
דלא אסיק אלשתיה למימר דתני סופא אידיי חלל בסמוך דבעי מנייה
דכשלא לאוכליו דדברי המקלל כו' מה תיקן אמאי לא בעי הכי ברישא
דשלא לשמו הייב מה תיקון ויש ליישב דברישא דליירי בעוקר הקרבן מפסח
לשלמים ודאי דתיקון דפסול שלמים הוא ולא מחייב חנות דידה כמו
חנות דפסח אבל כסיפא דשלא לאוכליו דמשיקרא היה פסח ועכסיו נמי
פסח פסול אס כן מה תיקן וק"ל: **תום** ד"ה לדברי האומר כו' מיהו
אכתי קשה לר"י כיון דס"ד דליכא תיקון כלל במתני' כו' עכ"ל ואהך גופא
ד' אהו דאמר הו"ן מחולל ומבעיר דאפי' בא"ל לכלבו ולאפרו חייב איכא
לתמוה הכי מה תיקן אליבא דר"י וע"ס בתוספות ודוק: **בד"ה** שחטו
וכמאל כו' תימא לר"י אמאי פטור והלא לא עשה מזה כו' עכ"ל וכן י"ש
לתמוה במשכו בעלים כו' דפטור ומנייה מדפריך אי ר"ה הטאת נמי כו'
דאמסכו בעלים כו' קאי לקמן וק"ל: **בד"ה** אשם כו' מאה היתרא כו'
דא כ"ע מורו דלאחר עקירה וניתוק היה יכול כו' עכ"ל משמע ליה הכא
דמיירי לאחר עקירה וניתוק כיון שמקריבה לעצמו לר"י מסתמא עוקרו וכן
נראה מפרש' דמדד' מוכח מה"ט וק"ל: **בא"ד** ומה שפירש ר"י
דאי אמרת דבעי עקירה א"ס כו' עכ"ל פסח דרישה לעיל דברי ר"י
הוא וק"ל: **בא"ד** אינ' דבאשם חלל כו' ולא ידעין אי הוא עצמו או
דמיו וגלי קרא דהוא עצמו כו' עכ"ל לכאורה קשה דגלי קרא וממעט דמיו
הא דתנן יפלו דמיו כו' ויביא עולה בדמיו כו' ונראה לומר דמיו קודם
שיסתבא וכן מה שכתבו בחיורן קמא וחתא קרא ללמוד על הלכה כו' דהכי
גמרינן דכל שכתבא מזה באשם קרב עולה כו' היינו נמי דקרב נמי
בעצמו עולה וה"ה דמיו אחר שיסתבא וק"ל: **ע"ב** כפרס' ד"ה מידו
בוא טעמא חלל לרב היה תירוץ כו' עכ"ל דלא יתחא ליה למימר דמשיקרא
דרב קאמר שחטו לשם עולה כשר דבעי עקירה ומוקי לה לבדייתא כפסטיה
לרבי חייה בן גמדיא קאמר דלא בעי עקירה וסבר דכ"ה נדחין ומוקי לה
בריייתא דהכי דא"כ הוה פלוגי רב ור' חייא בתרתי ודוק: **בד"ה**
חלל אמר רב פפא כו' ומשום דשלמים הוא וכו' וכו' דשחטו כהדיו כו' עכ"ל
הלשון מוגמס קאת דודאי דהכי איירי שחטו לשם פסח שחטו לא נודע
לו עדיין שחטו בעלים כו' ודוק:

סליק פרק אלו דברים

חכמת שלמה

קאמר דכפריסות וליכא לאקשוי לפי האמת דמוקת מתני' בעוקר אמאי נא משני רבי
יסווע משום דעשה מזה כו' זה לא קשה דכ"ה מוקמת מתניתין בעוקר לא שייך חלק בין
עושה לדבר מזה ועשה דהא רישא לא איירי כלל בטועם בדבר מזה דהא עוקר
מדעת: כ"ה לדבר המותר פטור כ"כ פירוש א"ס היה שחטו לשם חימורי ליטור:
דף עג ע"א ד"ה תיקן להוציא כו' ולא מחייב אהך שומא כו' כ"כ פירוש
וה"ל מאי נפקא מיניה בין שומא דאורייתא לשומא דרבנן ומאי
תיקן מאחר בסוף סוף טעמא ולידן עכילה מ"מ איכא ג"מ לענין חיוב שאם נכנס
במקדש דאין מחייב אהך שומא מדרבנן וה"ה דהוציא אס חלל קודם ובתוספות פרק
קמא דחולין דף י"ג קאמר נמי ור' חלל קודם עיין שם: ד"ה אשם שניתק כו'
פסח דהכי גמרינן כו' כג"ל: **בא"ד** רחמי' ואפי' לפי' זה דכתבתי פרק אלו קדשים כו'
כ"ל וכו' פי' לפי' ר"ה ואפיקי מפר' ר"י: **ע"ב** גמ' בין הערכים עיטר טורס
בעי דתניא זה הכלל כו' כג"ל:

ביצד צורין פרק שביעי

דף עד ע"א רש"י ד"ה ואי זה כו' במקום שלא נהגו כ"כ פי' לאכול א"ל: **ע"ב**
גמרא מאי שחא מחלל כו' כג"ל: **תוספות** ד"ה אסמיק כו'
זלא גרע ממלחיה כו' י"ב ואין לומר משום דחתכיה דלא בעי חתיכה חלל משום שחא
מלחא וכנא ככולו ובשגללה כל זכרו תו ל"ל למדי' וק"ל:
דף עה ע"א רש"י ד"ה אי לאו כו' [קמ"ל כו'] לאפוקי וזרות וריתין כ"כ משמע
יפה ואמר רותא הוא יותר מיתא יפה מנשית תכניני וזרות א"כ לעיל
ולכן ר"ז דמג"ס נחוד ממעטין תכניני וזרות א"כ מרב נתון לא ממעטין דמיתא פתילת אכר או תכניני וזרות טוס וכל קמטע מרב נתון חלל מאי האור ודוק:
תום ג"ס גרפו ס' וזמן אבוקה אסור כ"כ פי' מאחר שלא נאפה בתוך השלכת חלל שכתב וזמן השלכת חלל האסור לפי שגאפה ממש השלכת חלל

מנל

דף ע"א גמ' מתני' ממי ר"י כל הזכרים שבתורה שנתיר מהן כוית כשר
או כי מהבביתא דלעיל בספק דתמי כה"ג כל הזכרים שבתורה
ע"ז שנתחב צהר כי גמי ה"מ לאחוי דלחית כר"י אלא בעי לאסוקי ענה
דכך ברייתא בענה מחי עייתדא כי ויתרת הכבד כי מנלן כי וק"ל **תוס'**
בד"ל או שמי כהנים כי אע"י שיכולין לזוהר שאל יגעו בשבט כי ע"ל ר"י
דמסיעם בשבט צור טהור ויכול הכהן עמא לקבל הדם כמורק ולא יגע

חכמת שלמה

פ"ח דב"י דה"ה חלף הכי קאמר ב"י א' מן בשרן ועבדו כליו כמחמם ב"י: ע"ב רש"י דה"ה בראשון ב' וסדרו זנין פכשו ב': תרס' דה"ה בראשון
פ' בראש דל"י דל"י ב' ר"ב פ' אף ש"ס חלק גומר דהתם חסום לימים וישנו את ספספס במועדו חלל כהן טבל לקיים במיעוט פסוקים מ"מ בראש דל"י

שני ולא רובן זכין וא"כ הכא בשליש טהורין ושליש זכין נמי נמיא נא מדחו
 סמאי תמיס לפסח שני לאדברה נמיא לחומרא דגדילו טהורין על הזכין וה"ל
 כאלו רובן זכין ומיעוטא דטמאי תמיס לא מדחו לפסח שני לסברת שמואל
 יעשו אותו בראשון ושני במהרה"ל בזה ודוק: **בד"ה** נזרק דמו כו'
 מדרבנן מדרמאלי בין שוגג כו' והיינו מחייבי ליה רבנן בפסח שני כיון
 דמאוריתא פטור כו' עכ"ל וה"מ דה"מ להקשות דמאי פריך מההיא דקדמי
 דלין מרבה בין אשונג ובין אמור דלמא ה"מ דמאוריתא קאמר והכא מדרבנן
 קאמר דלינו מרבה כדודע וק"ל: **בא"ד** ועוד הא לעיל תנן נטמא בשר
 וחלב קיים כו' היינו אפי' מדרבנן ונדע קודם זריקה כו' עכ"ל ים לעיין בזה
 דמשמע מחוץ שמעתין דלעיל דלא בעי תרתי וסני בחלב קיים או בשר קיים
 ולא בעי ריזוי אלא בלינתא דטריהו וא"כ הכא במתני' דקדמי לעיין מרבה
 ע"כ דהבשר וגם החלב נטמא ולכך בעי ריזוי ומאי קשיא ליה מהך דמתני'
 דלעיל דחלב קיים דלא בעי ריזוי ולכך אפי' כדודע הורא אפי' מדרבנן בלא
 ריזוי לין דקדמי תמיס לא יזרוק לכתחילה היינו משום דלכילה מעכבא
 לכתחילה אפי' לר' נתן דלמאמרין לעיל וד"ה: **ב** **ב"ד** וגרלה ור"ל דלא
 מיירי מתני' אלא בטומאת דס' כו' היינו להחריב בשר באכילה אבל פטור כו'
 עכ"ל ק"ק לפי' מאי פריך מההיא דלעין מרבה בין שוגג בין כדודע הורא
 דההיא איירי לעיין פטור קרבן דפטור מדאוריתא ולא חייבוהו הכמים דהוי
 מולין בעורה אבל במתני' דהכא דאמר כדודע היינו הכשר לאכילה ומדרבנן
 ודוק:

דף פא כד"ה א"כ כגון כו' ונ' יומי לאו דוקא דרריה שלישי לא חיישין
 שבתא סמוך כו' עכ"ל כתב מהרש"ל פי' אחר שקיעת החמה
 והיינו בתחילת הלילה כל פסח כו' משום דלית ליה שבות טהרה ר"ל מאחר
 שרואה אפי' מיד כו' וכן פירשו שם התוס' וז"ל לפי שמוכסבין בטומאה לא
 וקת' משמע דאף יום ג' בעי ראייה בתחלתו כו' אלא שהתוספות אמרו דלא
 בעינן בשעם ג' אלא בלילה לחוד ולא עכ"ל וכן נראה לכאורה גם מהרש"י
 שם כמ"ס מהרש"ל אבל אכתי' לא ינאחו מידיו דברי התוספות דע"כ תלחא
 יומי סמוך לשקיעת החמה לאו דוקא דרריה דראשונה אין לחוש שבתא סמוך
 לשקיעת החמה אלא באיניו שעה שבהיה בלילה או ביום מאחר שב' ראיות
 שאהיה יהיו כ"ה בתחלת הלילה לא הוה שבות דסליק למינא וה"ל ג' ראיות
 לזיוסין ואין לדקדק בדברי התוס' לר"י כיון דסוף היום בטהרה הוי שימור
 למ"מ קאמר דיעלה לב' היום שימור תחלת היום דין ראה בלילה ובין ראית
 אפי' בליתו יום הא ה"ל סוף היום שימור כמ"ס התוס' הכא ובסוף ראית
 נדה ואם ראתה בסוף היום מה יועיל לה שימור אל תחילת היום ודוקא לומר
 דאף על גב דכל גזילה הוי שימור בסוף היום מ"מ בעינן נמי שימור בתחילת
 יממא דלא הוי רואה בתחלת יום לא יועיל לה שימור טהרה של סוף היום
 אלא דר"ל לרבי יוחנן בם א"כ ראתה בסוף היום כיון דהיה לה שימור בתחלת
 יום הו"ל אותו יום עולה לה לסעריה וראייתה שבסוף היום הו"ל טומאה
 באנפיה נכסיה ומטמאה מכאן ולהבא ולרבנן נמי אפי' דלמפרע טמא מ"מ
 ספירת תחלת יום ההוא ספירה ותשכח בן החמה ולא תתחין עד סוף היום אך
 ים לדקדק לא"כ דה"מ דהכא עכ"ל לא משמע ליה לפרש כך דלמיר דהוא
 תלחא יומי סמוך לשקיעת החמה דהיינו כל פסח בתחילת לילה כמ"ס מהרש"ל
 דל"כ לא הוה תקשי ליה בראייה שלישי שבהיה בלילה דא"כ הו"ל סוף יום
 שני שימור ואם כינא דר"ל לפרש מההיא דחזאי תלחא יומא כו' דהיינו כל פסח
 בסוף היום א"כ תהיה תחילת כל יום שימור דהא תחילת יום נמי בטהרה הוי
 שימור כו' אם הוי רואה אפי' בסוף היום כמ"ס לעיל ודוקא לומר שבתחלת
 היום לא הוי שימור משום דסוף היום שלפניו ה' בטומאה וע"כ נראה לדקדק
 מח' הסוגי' דמשמע דאדך קושא נופה דהכא לר"י וזה גמורה היכי שמכחת
 יום תלחא בנזיר בתירוח קא"י כי הכא בשופעת ומן הדומה נמי דתירוחא
 בתרה נמי כי כ"ה דרריה כ"ה בין השמשות דכל ראייה עולה לב' ימים
 מקאזו לסוף היום ומקאזו לתחלת היום הכא וה"ק דחזאי תלחא יומי סמוך
 לשקיעה דהיינו בב' ראיות בב' בין השמשות ומשכחת כל ראייה מסוף היום
 לתחילת היום דהיינו סמוך לשקיעת החמה לזה היום בסוף השקיעה וזהו
 היום אחר השקיעה יומי דה"מ קאמר תמיס כמ"ס בשופעת תלחא יומא
 וע"כ דלא ממש בכל ג' ימים דהא סגי לה בשופעת מסוף יום ראשון
 עד תחילת ליל שלישי וה"ל אית לן לפרשי הא דחזאי תלחא יומי סמוך
 ב' היינו לאו ממש ב' יומי אלא ב' בין השמשות כדאמר' הכא והשתא
 ניתא כיון דיום ב' תחילתו וסופו בטומאה לא הוה לה שימור דתחילת

יוס ולא סופו וניתא שהקשו דראיות יום ג' שא"ר כן בתחלתו **ל"ה**
 למתני בסמוך לשקיעת חמה דבאיהו שעה יסיה בלילה כו' וזש"י **דל"ה**
 תחילת יום ב' נמי א"כ להיות בתחילת יום ב' אלא באיניו שעה **ל"ה**
 צריך למתני ראיות סוף יום ב' בסמוך לשקיעת החמה ואדכא דקאמר נמי
 בראיתו ב' בין השמשות דא"כ אלא באיניו שעה שבהיה בלילה **ל"ה** דהיא לא
 נמקט ככה"ל דלא רחצה אלא ב' ראיות בב' בין השמשות וה"ל ג' ראיות **ל"ה**
 ימים אבל התם כדא תלה בב' ראיות אלא דחזאי ג' ימים לא קודם ג' ימים
 ולו אחר שקיעה ע"כ דלאו דוקא דלראייה של תחלת יום ג' א"כ לאמר
 שקיעה מיד אלא באיניו שעה בלילה ודברי התוספות שם כדודע נם בס"פ נדה
 שפיר מתפרשין לפי דרכינו וכמ"ל ליישב דסוגיות דהא דנזיר שנים ה"מ
 בתירוחא ולא כמו שהבין מהרש"ל ותו לא מירי ודוק: **כד"ה** אלא לפי
 כו' עכ"ל לפני זריקה שום דם דלא נזרק אפי' אחר מן כו' עכ"ל י"ע דמתני'
 מהי' דמתני' זריקה א' מן הדמים אפי' בטומאה ידוע שאינו סותר תקשי ליה
 להך ליבא דבעי למימר דאפי' בטומאת התהום לפני זריקה לא מרבה טפי
 הו"ל למתני הך ליבא בפשיטות מהך משנה שלמה מדדתי ליה מהך דרייתא
 דהגזל' את מושבב כו' ודוק: **בא"ד** וזש"י דגילה הוא אחר זריקה **כ"ה**
 לרבנן אית ליה דתחלתא לא מעכבא כו' עכ"ל ים לדקדק דאכתי' לר"י כיון
 דתחלתא הוה אחר זריקה ומעכבא וסותר אפי' בטומאת התהום אם מודע לו
 קודם גילוח כמ"ס התהום לעיל א"כ היאך מצינו למימר בטומאת התהום דאפי'
 מודע לו לפני זריקה אינו סותר כיון דגילוח הוא אחריו ומודע לו קודם לז'
 וסותר לר"ל דתחלתא מעכבא ויש ליישב אפי' דתחלתא מעכבא מ"מ אינו מעכבא
 להיות דוקא אחר זריקה והשתא איירי הכא דכבר גילח קודם זריקה ואפי' נזרע
 לו קודם זריקה שום דם דאינו סותר בטומאת התהום ודוק: **כד"ה** המולא
 כו' הכא משנה דהתם המולא כו' דהכא ביושב א"כ טפי כו' עכ"ל דמתני'
 דהיינו שהיה קבר ידוע שם וכן בהרוג שהרצח הרגו הרי ים א' כן **המולא**
 שהכיר בו ניתא אבל ביושב א"כ טפי כו' ולא ניתא ליה למימר לרשות נקט
 מושבב דמשמע ליה דלדיוקא קאמר נמי מושבב כמו המולא מת כו' וכדאמר'
 התם וק"ל: **בד"ה** ובקבר כו' הקבר מפרש משום אבל שביבא כו' עכ"ל
 משא"כ הכא שאל נקבר שם כדכונה אלא שגל מחלו קברם כדכונה **דל"ה**
 כיסוי עליו וק"ל: **בד"ה** נטמא כו' לא הטריחוהו להביא עינים משלו ויכול **כ"ה**
 עכ"ל להך טעמא דאמר לקמן דלפני הכירה מעלי עמלו לא כדי שלא לזייב **כ"ה**
 שחין לו ניתא נמי הכא בלא טעמא דלא הטריחוהו כו' אלא לטעמא דלקמן
 דמעיב דהשך דהא אי הוה טעמא רובו נמי שרפו לפני הכירה מעלי עמלו
 ליבא חשד כלל ולקמן הוצרך להך טעמי דאפילו אם הוא רואה למפרע עמלו **כ"ה**
 שמעתיין לו ודוק:

דף פב גמרא בלא לשורפו בתחלתיהו ומעלי המערכה כו' ים לדקדק
 כנטמא רובא ודאי דליכא לאוקמא דהא לפני הכירה בעי כד'
 לזייבא ואפילו כנטמא מיעוטו נמי ליכא לאוקמא דלמה יתיר לב' כ"ד מתנה
 עליו דלא שייך בהצרותיהו האי טעמא שבתא התוס' כנטמא רובא וי"ל
 דליכא לאוקמא בליקנין לב' כ"ד מתנה עליהו דלא לית ליה צעירה כמ"ס
 התוס' וקאמר דדוקא לפני הכירה כדמפרש טעמא וק"ל: **ה"ה** דה"מ
 היה מעמיד כו' אפילו בטומאת קריין כו' שער המזרח היינו שער עזרת
 נשים כו' עכ"ל נראה דר"ל דודאי טמא מת וטמא שרץ מותר בכל מחנה
 ליה אלא אפילו בעל קרי שחשור במחנה ליה שרי לשער עזרת נשים דלא
 בכל מחנה ליה קאמר אלא מעזרת נשים כו' וה"ה דמאי לאוקמא בסבול
 יום דזב ומאורע אלא דטעמא דכדי לזייבן שייך טפי כדבעי קרי שרי
 לזיכר מדברים המביאים ליה קרי אלא הרמז"ס צפירוש המנהג פי' שהיה
 מעמיד המזרחים בשער המזרח כדי שיזיזו מזמנים לזרוק עליהו כו' עכ"ל
 והוא סותר שמעתין וק"ל: **בד"ה** בשלחא כו' מיהו ים לזכות דההוא
 ישרף מוקמינן לשריפתה בקודש כו' עכ"ל ק"ק דהא הכא אכתי' לא חשיב
 אדעתיה למימר הכי עד דמסיק גמרא גמרי לה כו' כדלקמן וק"ל: **בא"ד**
 וא"ת ואמאי צריך קרא בפסול הדם דכיון דצריך עיבור כו' עכ"ל למסקנא
 מוקי לה ההוא קרא לשריפה בקודש אלא למאי דקאמר מעיקרא ויאל בדרמא
 מללן בשריפה קשיא ליה הכי כיון דבעי עיבור כו' ודוק: **בא"ד** ליתא
 דלא גמריי הלבחא ומה צריך ג"ש אלא ודאי כו' עכ"ל הך ג"ש צריכה
 לנולח

חכמת שלמה

מנין שנעת ימי נדוהם שבוט טמא אפי' ראתה כל שבעה או לא ראתה אלא שם
 ראשון וא"כ סוף יום שראתה עולה לה בתחילת חשבון שבעת ימי נדוהם ותחילת יום
 שבעיין אין עולה לה בסוף חשבון וליכא להחיות עד ערב ואינו עובדת כקבר חנם
 היא לסיפאין כו' **ע"ב** רש"י וז"ל ומי דיינין כו' לא משום שפיקא שפיקא
 י"ב כי בפאר מקומוהו חזן ממור ופסח דא"כ אפי' ודאי עומאם והוא לא ידע לאמר
 שהותר לו בפסח וזינר דמי' משאר שפיקא דלגליי מלחא למפרע ואפי' הכהרס כל
 ודוק: כ"ד ליה כדלקמן הס"ד ואפי' הכהרס בתורה הוא ג"ס ס"ד: כ"ד שפיקא
 כי אפי' ריקן שבי כל"ל:

דף פב ע"ה רש"י כד"ה רב זבד כו' דכך חמא כיון דלית ליה פליש שם שפיקא
 כו' דקתי' לאשמעינן כו' כל"ל והד"ה: **ה"ה** כד"ה כלמא כו' וי"ל
 נקדיש קדשים כו' י"ב וי"ל בספדים שמו אלל לפי מלא וזמן של טעמות שכל
 דגרסינן וה"ה ודוק: **ע"ב** גמרא וז"ל ויזמן אחר אחר זריקה מתחילת **כ"ה**
 כ"ה רש"י כד"ה ויזמנה חזן מניח לו הס"ד: כד"ה מנא ליה כו' והיא קרא
 גמרא מוקמינן כו' כל"ל: **ה"ה** רש"י כד"ה אחר זריקה כו' מנא קמי' לה **כ"ה**
 קש' למאי נקט שפי ליבא הנה כול"ל דאי דוקא סדרא קושא לזכותא וי"ל דס'
 דמנא

דסוף סוף מלאך שמתאם היכא שחין רוב טהורין שחין נדוהן הטעמין לפסח שני
 כו' הדיו כהא וק"ל: (עין במהרש"ל) כד"ה אי כדודע כו' לאם שחן פסחו
 דכפרישית כו' י"ב פי' והוא עמלו טמא וק"ל:

דף פא ע"ה גמרא של נזיר ועוסה פסח נמקח: **רש"י** כד"ה ופטורה כו' פסק
 הוי מרבה כו' כד"ה כד"ה כד"ה כל הכנס והניבא דמ"ר כו' ים ליאמרין
 לסדר אכסן טהור כו' כל"ל: כד"ה במקום כו' קרבנות ימיר הס"ד והל"כ מה"ר
 מרדכי שותריהו כו': **ה"ה** כד"ה א"כ כו' תלחא יומי סמוך לשקיעת החמה י"ב
 פירוש אחר שקיעת החמה והיינו בתחילת הלילה כל פסח ופסח ואפס הכי לא אמרינן
 בסוף היום יעלה לשימור משום דלית לה שבות טהרה ר"ל מאחר שרואה אחר כך נמי
 מיד אחר שקיעת החמה הוה כאלו הוה תחילת יום וסוף וכן פירשו לשם התוספות וזה
 יבאנא לפי שמוכסבין בטומאה בתחילת היום ובסופו ויבא כהן שימור כלל וכן יום שלישי
 טמא בתחילתו והכי ג' ימים דרשין עמא'ם דקא"י יום ג' ככילו וליכא כהן שימור
 בתמיס עכ"ל וקת' משמע דאף יום ג' בעי ראיה בתחילתו דהיינו אחר שקיעת החמה
 וכן נראה שיקרא אלא שהתוס' דהכא הכריזו דלא בעינן בשעם השלישי אלא בלילה
 למד וז"ל (עין במהרש"ל): כ"ה עולה לה סוף היום בתחלת ג"ש פירוש בתחלת

למלך אחריתא כדאמר' בנכחם דליף כפול כרת עון עון מותר כמ"ס
 חורש' לקמן אלא לך מלך אחרת פינול טעון עיבור לורה מלך כו' גמ'
 אחריתא גמ' כיון דמסכר' כפי עיבור לורה וק"ל: ע"כ בד"ה אחריתא
 כו' משון דפניול ומסכר' יומא דישרף מיד וי"ל דכללו הכי אחריתא למכתב
 עון כפול דכס"ב דנכחם כו' עכ"ל כ"ל וכפיעת ר"י שכתבו התוס' לעיל
 דמסכר' ידעינן כפול הטוף דישרף מיד ודו"ק: בד"ה אכל נטמא כו'
 ואור"י: דט"א מה שנוה כחולין הוי חומרא [הואיל] ומעשה חול אתעביד
 ביה וא"ר: וילף ק"ו כו' עכ"ל כ"ל ובעיקר קושיות תירץ רש"י דשאני
 טומאת דפסלה אף בתרומה ומעשר ואפשר דלא ניח' להו ככתי' דליכא למסר'
 הכי בכל הני פסולי דם ללא שייכין בתרומה ומעשר ומה שפסקו התוס'
 ילף ק"ו מתרומה הוי דם שייכין טומאת קדשים גופה דשאר פסולין כו' שייכין
 למילף מיניה וכו' דליכא להקשות נמי נימא ק"ו טומאת קדשים גופה ממעשר
 שרי דשחר לזרים ואפשר דליכא שום פירכא אחרת דליכא למילף נמי מיניה
 ודו"ק: בד"ה ר"י בן ברוקא כו' הוראת שעה היתה דעתי' לא פי'
 להם עיבור לורה כדפי' בקונס' כו' עכ"ל היינו כפי מה שפי' רש"י לקמן
 דלא גמרי רבנן דורות משעה דליכא לפרושי קרבנן שעה דהא קרבנן דורות
 ביה דהיינו שפיר ר"ח אלא דר"ל הוראת שעה דעדיין לא פירש להם
 דין עיבור לורה כמות' השעה וכבר דחו התוס' לקמן פירושו כפסול דם
 דמסכר' כפי עיבור לורה וכמו שתיירך רש"י הכא דלא שייך הכא הוראת
 שעה היתה בלתינות דמסכר' כפי עיבור לורה דפסול כעלים הוא ודו"ק:
 דף פג בד"ה ורבה מוסיף כו' פסולה דמסכת כו' היינו לפני זריקה כו'
 ואליבא דר"י מסיק מדקא מוסיף כו' עכ"ל הא דואר דר"י בין לפני
 זריקה ובין אחר זריקה קאמר כמ"ס התו' אלא דלימא ר"י גמלי' הכא לית
 ליה אלא לפני זריקה דאיידי ביה ואהא חירצו דרבה לא מפליג כו' וק"ל:
 בד"ה א"ל הו' כו' וקשה דלעיל ילף מחטאת כו' והיינו כרבנן דר"י ואינהו לא
 כפי כו' עכ"ל לפי מה שכתבו התוספות לעיל דסוגיא דלעיל אולא אליבא
 דר"י דר"ל דפסול הדם הוי פסול בנוס' לק"מ אלא שהתוס' דחו לעיל פי' זה
 פ"ס וק"ל: בד"ה בו בכשר כו' שמא יפקע כדאמר' לקמן א"כ ע"י גומרתא
 פירחא כו' עכ"ל הוי טעמא דאמר רבא לקמן משום הפסד קדשים כו' לא
 שייך הכא כיון דנעשה נותר ופסול לית ביה הפסד קדשים מיהו הוי טעמא
 שכתבו התוס' הכא דאמר רבא הוי' למימר התם דלכך הוי נימנן על מוח
 בפסולות דטריחא מילתא דלמאנו על ידי גומרתא ודו"ק: גמרא ואי ס'ד
 שימוש נותר מלחא הוי עצמות קדשים אמאי כו' י' לדקדק ותלם מאי שימוש
 ג' לאו מלחא הוי עצמות הפסד אמאי ישרפ' לשכרן לר"ס וי"ל דאי שימוש
 נותר לאו מילתא מתוקמא מיהת שפיר כר"י דה"ל לשכרן כיון דהיה לכן שעת
 הכושר ואין להקשות ויחמא דשימוש נותר מילתא הוי מתוקמא כולה בפשיטות
 כר"ס ומיירי בשעדיין לא נעשה נותר וקאמר דבקדשים אינו טעון לשרפ' דיוכל
 לשכרן עכשיו קודם ששפך שימוש נותר ולשרפ' שמא"כ בעצמות פסד דכ"כ
 טעונין שריפה כיון דלא יוכל לשכרן עכשיו עד אחר שנעשה נותר והו"ל שימוש
 נותר וטעונין שריפה הוי' דבדקדשים ככה"ג שעדיין לא נעשו נותר לא אחריתא
 למתני דודאי אין טעונין שריפה אז כיון דיוכל לשכרן וק"ל: ע"כ פרש"י
 בד"ה עצמות קדשים כו' דאי מלאן חלוטין לא חמיר שימוש נותר כולי כו'
 עכ"ל לכאורה קשה אמאי אין שורפין משפך דשפי' אית לן למימר דבבית
 איסוריהו חליטהו בביתא אליבא דר"ס דמיתא דחללינהו באיסור קודם שנעשה
 נותר וא"כ תלינן שריפה וי"ל כפלי לאוקמא דך כרייתא ככה"ג אליבא דר'
 יעקב דכ"ל דבבית דהוה נותר איכא נמי איסור שריפה דהשפך במלאן חלוטין
 הוי סק גמור ולא חמור שמוס נותר שהוא רק מדרבנן לביש שריפה משפך
 ואפשר דמשמע ליה לרב זכיר מדקתני מפני התקלה דלח' כר' יעקב דהוה
 תקלה אף אחר שנעשה נותר ולכן מוקי לה ככה"ג ולא מוקי לה במלאן חלוטין
 פלוגין וכו"ס דא"כ לא הוה תקלה רק קודם איסורא כמ"ס התוס' לעיל ודו"ק:
 תוס' בד"ה א"כ כו' דלאו כשר גמור הוא שיהא טעמו כו' עכ"ל ר"ל
 והכי לא הוה בכלל נותר דמתניתין וחשיב ליה כגנפי נפשיה מיהא מלחא
 דרב דחוק מנידי לוואר דלאו כשר ינוהו ליכא לפרוקי הכי דלאו כשר גמור
 הוא דמנ"מ הוא לענין דינא ודו"ק: בד"ה ולא עולת כו' דקרא דככל
 מושבותיכם גלי על כוונתו כו' דשייכא אף גבי טומאת וכלל הקרבנות עכ"ל
 לענין עולת שבת כשכתבו מנפיה דקרא ילפינן לה ולא אחריתא למועדו דבבית
 של שבת אלא לענין טומאת מנ"ס מפסד כדאמר' ביום אלו דברים וכן מהיר
 שכתבו דקטע הכתב כוונתו משום לא הקרבנות היינו מוסף של יום ויום ור"ח
 דדחיקן שבת דילפי' לה כפרקין מדכתיב בהו לשון מועד מיהו ק"ק בדכריהם
 דה"י התם אחר' של פ"ס קאמר ורבי"א מסופק לעיל בשאר קרבנות דלאו
 פ"ס ד אי מהני בהו משלה בהו האור ואפשר דלא מסתפק אלא בנדירים ונדבות
 ש"מס' חוכה אכל מוספי י"ס ור"ח הוי חוכה כמו תמיד ודוחה שבת וק"ל:

דף פד בד"ה הוואי ומתאכלי כו' דרש"י כנפיש והסמכין י' ענינן שם
 כשר יותר מנכדדים ופריך לר"י כו' דהוה רבותא שפי' כו' עכ"ל
 ובהכי תיישב נמי דלא תקשה לר"י למאי דהדר ביה ופיר' ראש של עגל הרך
 לא הוה בכשר ומ"ס מראש' כנפיש והסמכין דקצ"י במתני' דהוה כשר כיון
 דמתאכלי בשאר הגדול בשלקא דע"כ עור ראש של עגל נמי מתאכלי בשאר
 הגדול בשלקא דל"כ לא הוה אחריתא ליה למימר דהדר ב' מנידים דמתאכלי
 בשאר הגדול בשלקא אלא דלפניו כמ"ס התוס' הכא דרש"י כנפיש
 והסמכין י' ענין שם כשר יותר משור של עגל הרך וק"ל לפי' ר"ל דפריך
 לרבי יוחנן מראש' כנפיש והסמכין הוי אין אכל גידין לא דל"כ ליתני רבותא
 טפי בגידין כמ"ס התוספות תקפי ליה לנפשיה דליתני רבותא טפי כשור ראש
 העגל הרך דלא הוי עליה שם כשר כו' כמו ראש' כנפיש והסמכין י' ענין
 בדוחק ודו"ק: ע"כ בד"ה אכר שילא כו' תימא אמאי חשיב ליה כשר טפי
 מבר אכילה כו' עכ"ל לא ידענא אמאי לא תמכו ככה"ג לעיל מיניה ביהמה
 לו שעת הכושר ונפסל א"כ אמאי הוי כשר טפי מבר אכילה דנעשה שאינו
 ראוי לאכילה לאו כשר הוא גס לקמן הביאו התוס' ראיה מההיא דאכר שילא
 כו' אהך דהיתה לו שעת הכושר כו' טפי נסיק מפלגיה מדנפיק מתורת כשרות
 משום דשוין דומיין הן מלתייהו דליתו מוכרע כ"כ להיות כשר מראוי לאכילה
 אכל בשכירת עגס מבש' ודאי ניחא דשפי' הו' כשר מבש' מראוי לאכילה וכן
 בנא ובחליה ניחא דהוה טפי כשר מראוי לאכילה וכן לעיל בפסח הכא כמ"ס א"י
 ניחא דהוי ראוי לאכילה טפי מבש' ודו"ק: בד"ה ה"ג היתה לו כו' וי"ל
 דגרס לעיל כו' למ"ד כשר לאו כשר הוא ולמ"ד ואכל בה אכילה כו' עכ"ל
 ז"ע דהא רב יוסף דמי הך אוקמא דפסח הכא בטומאה א"כ משום דרבי
 לאקלי קאחי והיינו דתנא בתרא לאספוי' היתירא דשכירה קאחי ולפי גירסא
 זו תקשי ליה לנפשיה דהא ר' מתמיר וי' לישב דליכא לפרושי הא קאמר רב
 יוסף דר' לאקלי קאחי לא משום דתנא בתרא לנפוי' היתירא קאחי אלא דה"ס
 דבפסול טומאה דהוי משיקרא ואין שעת הכושר רבי ודאי נמי לקולא קאמר
 דבשכירת עגס ולא פליג אלא בהיה לו שעת הכושר פסול מקרי ובר אכילה
 הוא ודוחק ויותר נראה דלפי אותה גירסא שכתבו התוס' ל"ג נמי הוי דר'
 לאקלי קאחי אלא דהא פסול הוא והיינו פסול מעיקרא וק"ל: בד"ה אחרת
 אכר כו' ובפסולותא דרבינא ורב אשי קמיפלגי כו' והא דמסיק אילמא דאין
 עליו כוית כשר כלל כו' עכ"ל ר"ל דר' יוחנן כרב אשי דמסתמא דברייתא
 איירי דאין עליו כוית כשר כלל ובהא פליגי ר' ורבנן אכל באין עליו כוית
 פמקסו שריפה כו' אשי' ר' מורה דים בו שריפת עגס ור"ל כרבינא דבאין עליו
 כוית כלל אשי' רבנן מורו דאין בו שריפת עגס ולא פליגי אלא באין עליו
 כוית במקום שריפה כו' ומסתמא דברייתא איירי אשילו ככה"ג לרבי אכל אי
 הוה פליגי ר"י ור"ל אליבא דרבנן א"כ במאי פליגי רבנן עליה דר' לר"ל אך
 מ"ס והא דמסיק אילמא דאין עליו כוית כו' אשי' דמי' לאוקמא כרבנן כו'
 הא ליתא לכאורה דלדברי ר"ל פריך ואליבא פריך ר"י שפיר דליכא לאוקמא
 אשי' כרבנן דהא מורו רבנן באין עליו כוית כשר כלל כדאמר רבינא וי' לישב
 כוונת התוס' אסוף קושיות רבי יוחנן דפריך אלא לאו ה"ק אחד עגס שם עליו
 כוית כשר במקום כו' דמאי לאוקמי ככה"ג כרבנן אשי' לר"ל ורבינא ודו"ק:

דף פו

הבמת שלמה

ואר שווא אכל הכתב סי' כ"ג: בד"ה ואין חייבין כו' שם נותר דמי' דמלוי' פסח
 כ"ל: בד"ה יתי' עשה דכא' תשרטו פסד':
 דה פד פ"א גמרא וכו' להנך הני מ"ס כ"ל: ע"כ גמרא מ"ד כשר סא
 כשר סווא ומאי דאמר ראוי לאכילה הוי לאו כו' כ"ל וכן א"כ:
 דה פה פ"א תוספות בד"ה ולרבינא כו' דמקינן כפי' בהמה התקפה כו' פ"ל
 ע"כ רש"י כד"ס עו' התקפה ולגמ' כנפיש א"כ טי' הדא':

פמא תאמר נעלם דוקא קאמר ובדייתא דס' ומלך אחי' כחידך תנא בשלמא לעיל
 פריך שפיר משום דקאמר אכל נטמא לפני זריקה דכרי' סכל כו' אכל הכא לא קאמר
 דכרי' סכל אלא ש"ק ורבי יוחנן בן ברוקא לא פליגי בים מ"ס' מסיק סוף סוף מאן
 קתי' לה ודו"ק:
 דה פג פ"א תוספות בד"ה אחר לכן כו' כפיו' כלא עיבור לורה ג"כ פירוש לא
 סיס מקדש גרפ"ס על וס כל כן וק"ל: ע"כ רש"י גמ' ס' ס' ע"כ

צפולת זנות ובהשולח כו' עכ"ל דחוס' פרק השולח דחו'
 שפה ארזי יוכל כו' לשמעת אי הוה יכלל לא הוה יחוש
 וכלאמרי' מזור נשא שפה דהיינו כולל קידושין וק"ל
 ויה דמיטרא דהא קסביז מזורע ע"ל מלת מזורעית לחור'
 וז"ל דהא קסביז נחיתה ועיין בביאור דבריהם בחוספות פ"ק
 וק"ל: ע"ב דה"ה כופין ל' משום כשימחרה שמה לא
 מחייבין לו ע"ב ובפסוקות ל"ל כיון דשפחה לא מחייבין
 אות רבה אלא' והנו בה מנהג הפקר דהא לאו מעטס
 שפחה שפחה קאמר דכיון דהוי מזוה רבה ופס"ה ויה
 כ"ך חירטו דלהא תקיים שבת כיון דלא שמיין א"מ דפ"ו
 כו' לא קפדי אם גדי ואם טלה אם שפחה אם כהוש ע"ל
 וז"ל דה"ה בשעת ב' גדיים או ב' טלאים דבמלך ומלכה
 דין דבריה דחורוינו ינאח לאו ולכן ואכל מן הראשון כו'
 דלות אי רוב מעדנים לא ירוע שיהי נאח ליה אם בכחוש
 לא בשמן אף שהוא אחרון ודו"ק:

וְכַבְּדָא לֹא עָסָק בְּאוֹרֵייתָא ב'ו' חֲדָא מֵינִיּוּ בְּלֹאן מִתְּרִיס
קִרְבִּי ע"ל כִּסְיוֹ בְּלֹאן יִתְחַלֵּף וּבְכַלְלֵי אֵל עֲסָק בְּזוֹרֵייתָא
נִשְׁוֹת מִשְׁוֹת מִתְּרִיס וְזִבּוּ קִרְבִּי בְּלֹאן מִיִּת עֲסָק בְּזוֹרֵייתָא
וְז"ל: אֱלֹהֵי יַעֲקֹב ב'ו' לֵבָן אֱלֹהִים הוּא כֹּלֵל ב' כּוֹחוֹת אֱלֹהִים
ב'ו' כֹּחַ אֱלֹהֵי מִיִּת מִתְּרִיס וְכִמְרֵס עֲסָק פֶּרֶק ע"ס ע"ס: ב'ו' דִּר ב'ו'
לִמְרֵס שֶׁלֹּא ב'ו' אֱלֹהִים וְזִבּוּ לִבְנוֹת פִּלְטִין הִבּוּ לִרְלֹאן אֲמֵר
סִיס מִתְּחַלֵּל הִבּוּ לִשְׁנֵי אֲמֵר זִכּוֹר הִיִּיתִי שְׂדֵה הִבּוּ לִסֵּי אֲחוּת
מִתְּחַלֵּל אֵל הִפְלֵךְ חִיךְ שֶׁלֹּא בִּנְס פִּלְטִין וְקוֹדֵרֵי אֵלֵי אֲחוּת
לִסֵּי יַעֲקֹב וְכִסְיוֹנֵם כִּמְ"ס שֶׁשֶּׁחֲסֵה סִיסִין לִבְנִים וְזִכְרֵםס אֲחוּס
הִיִּיתִי דִּר הִיס הוּא סִיסִין רִאשֹׁן רִאשֹׁן רִאשֹׁן הִיִּיתִי שְׂדֵה שְׂוֹמֵת
מִיִּסוֹ שְׂמִירֵה עֲרִילֵי אִלֵּי קִבֵּעַ וְעִילֵי נִלְחֵר עַל דִּר סִיסִין בְּשִׁמֵּשׁ וְזִכְרֵם
לִסֵּי זִכּוֹר הִיִּיתִי שְׂדֵה סִיס הוּא סִיסִין לִבְנֵי שְׁנֵי קִיִּים ב' שְׂמִירֵה
סִיס ב' כִּסֵּם דְּכִרִים שְׁסִיס בְּנִית רִאשֹׁן וְעִילֵי נִלְחֵר לִיִּין שְׂדֵה מִתְּרִיס
ב' פִּלְטִין הִיס מִתְּחַלֵּר ר"ל קוֹרֵס בְּנִכְרֵל כְּשִׁים כִּמְ"ס פֶּרֶק מִקִּיס
וְזִכְרֵםס אֵל סוֹף מִתְּשַׁעֵס סִיסוֹ אֵלֵי לִבִּית אֲחֵרֹון סִינֵסֵם בְּמִתְּרִיס
יִצִירֵה מִעֲשֹׁלֵה וּמִזְשִׁכֵּת כִּכִּית סִפְלִיִין שֶׁלֹּא יִלְטֵי ב'ו' אֵלֵי בְּנִכְרֵל וְזִכְרֵם
ב'ו' אֵלֵי כִּית אֱלֹהִים ב'ו' כִּיס סִפְלִיִין וְלִ שִׁמֵּשׁ קוֹרֵס וְזִכְרֵםס לִסֵּי
מִזְרֵם בְּנִית אֵל זֵה כִּמְ"ס אֲחוּת ב'ו' וְשִׁדֵּה אֲחֵלֵי אֲחֵלֵי כִּיס בִּית אֲחוּתֵם
ב'ו' עִיין פֶּרֶק"י אֲחֵל כִּמְ"ס קִרְבִּי כִּיבִי כִּיבִי וְלִ סִיס בְּנִכְרֵל וְזִכְרֵם
לִסֵּי כִּיס בְּנִכְרֵל ב'ו' גִּם לִיִּין גִּדּוֹלֵת אֲחוּתֵם לִ כִּיס הִיִּירֵס
גִּדּוֹלֵת מִיִּי בְּנִכְרֵלֵם בִּיסֵם רִאשֹׁן נִכְרֵל סוֹמֵרֵם בְּרִאשֹׁן סִיסוֹ יִס
יִי יִצִירֵה קִרְבֵּעַ לִכ"א לִוְרוֹת בְּחִזְמֵרֵם ב'ו' וּבִפְסִי"ה וְזִכְרֵם
לִאֲחוּת בְּחִזְמֵרֵם לִוְכ"א קִרְבֵּעַ בִּיִּוֹת וְלִוְשִׁוֹת הִיס וְכִכֵּר בְּשִׁיִּין
לִכִּיס בְּחִזְמֵרֵם שֶׁלֹּא הִיס ה' אֲחֵר וְשִׁוֹת אֲחֵר דְּכִיִּים ב' סִפְלִיִין
וְלִ גִּדּוֹלֵת מִיִּי הִיס גִּדּוֹלֵת סִפְלֵל כִּלְיֵי הִיס בְּרִיִּירֵם ב' עִיין דְּכִיִּים
לִמְלוֹת אֲחֵר כִּמְיִירֵם דִּרְשֵׁא מִיִּי מִשְׁעֵא א' אֲחֵל כִּיִּיִין ב' אֲחוּתֵם
ב'ו' רִאשֹׁן בְּחִזְמֵרֵם יִיִי לִגְרִישִׁת סִינִכְרֵר ב' אֲחֵר וְע"ל אֲמֵר
לִ סִיס מִיִּיִס הִיס וְזִכְרֵם ר"ל עוֹרֵט בְּשִׁי קִיִּוֵּן גִּדּוֹלֵת כִּסֵּם ה'
בְּכִיסֵם רִאשֹׁן שִׁוִּיעַ הִקְבִּיס מִדֵּת סִיִּרְמִיסִים לִמְדֵת הִדִּין לִכְרוֹל
יִיס עֲשֵׂה לִי אֱלֹהִים וְלִ כֵּן לִפְסִיד סִיִּתְחַלֵּל סִיס ה' יִיסֵם עוֹרֵס
וְזִכְרֵם בְּחִזְמֵרֵם בִּיִּוֹת:

וגיתי מותר כו' שיקדים לשם מותר אם שלו היה תם
לא היה טועה כו' עכ"ל הא ודאי דלפרש"י נמי איירי
היה זה פסח תחתיו מ"מ לא היה התלמוד טועה במקדשו
תת"ר פסח קודם שהקדישו לשם פסח ודו"ק: **בד"ה**
ואכתי למחן דלא צבי עקרת לעמים לשם פסח כו'
ומאי קטורא דהא דאיכא מ"ד דלא צבי עקרת היינו
ל קודם זמנו וכ"ס בזמנו לכ"ע ודאי דבצי עקרת כמ"ס
נשחט דהכי מוכח התם ויש ליישב דהכא כשהפריש ב'
באחד מהם יש לדמותו לאחר זמנו דאינו עומד לעצמו
אף בצי עקרת והירצ' כיון דבזמנו הוא ואיכא אינוס כו'
ה"מ דיעבד וה"ה דאכלוהו אמרי' הכי אסמיכה כו' וי"ל
נשחט רובן שלא כהוגן כו' עכ"ל ר"ל למאי דקאמר משום
לעמים ואח"י לירי נותר וכן משום סמיכה היינו משום
דלכתהנה

[illegible]

דף פח חוס' גדל'ה וכולן ששטחו כו' קמ"ל אפי' סתמא כיון דשטחו ארץ כו'
עכ"ל נראה דהר"ן דלפניו קטנים ונגענים וכו' האשריך ליה למחני
כיון דאפילו שפרס ארין וכולין למסות אלא משום סיפא דהזמן מן האשכ' כו'
אשריך ליה למחני כיון דשטחו ארץ כו' נמוח גדול כו' וק"ל **ברכה** יושא
סחה כו' וי"ל משום דידע ליתבא עשה דאפשר ליה בעבד כו' עכ"ל ושון
החוס' דפרק השולח כנוטם ויחר בזה וז"ל בדרידה ליכא עשה דאפי' מספקא
דאפשר ליה ביהווא בזה כו' ע"ש ובתוס' פ"ק דב"ב וק"ל **ברא** דא וחי לא

מהר"ם

מחנותין בשאינה וכו' לילך תמיד לבית אביה רבית בעלה חביב לה וראי
הלכך כל שאר וכו' כצ"ל:

דף פח ע"א במסרא מאי מדעתן לאו דאמרי וכו' כצ"ל ואמרי לה פתאי
אזכמא וכו' פ"י פתאי או דלי שחור עיין בערוך ערך פתאי
ובערך פתאי: שם ע"ב ברש"י לא: בתקנתא דרבי' וכו' וגדי שלמים
כדמפרש לקמן שמעט באכוליה וכו' ג"ל שמעתי נפל בפרסום וצ"ל כדמפרש
לקמן ותו לא ור"ל מה שסמך לקמן בשמעתין משום סברת וכו' דהא האי
שמעט דמעט באכוליה וכו' לא שיער הכא דהעבד סבר שרבו יודע מה
אמר לו ויובל האחד בתורת פסח והאחר בתורת שלמים ודו"ס יב"ל:

בדף פמ ע"א בתוספות ד"ה דאילו פסח וכו' והיונו מדאוריותא דרמ"א
 דאחריתו וכו' אין נאכל אלא למינוי ואינו נאכל אלא
 צלי: ד"ה ה"מ וכו' ואסמכות ואמר וכו' ר"ל דהתירן לעיל אשם
 דממעט באיילת שלמים כו' פ' ושם ויתור ולא יאכל כודה בלילה אחת
 ויזכר לשורו ודוק: שם ע"ב כנפרא איתיביה חסמנה וכו' כל ה' תי
 תיובתא

חכמת שלמה

משיכה כר' יצ' ובני עמוס ל"ד דהתחיל לכתוב בימי עזריהו כסיוס תחילת לחיות 7
מליכס וכו' שהתחיל בכל י"ד מליכס דרומי דרפס כל כר"ק פ' י' ונכ' התמוד
שטח קהל וכתב וזכר כל כר' יצ' ויכנס ועזריהו מלכו וזכר אחד וספר הכריז
ימים יותר משיכה גם כסיוס ותוס' אחד חזקיס מליכ' וסודס ע"כ: (עיון במהרש"א):
כ"ד י' וזכר כסיוס וזכר אסף שני ספק. של אחרים יכ"ד ואע"פ שזכר בימלות וסודס
כסיוס כעל מליכ' וזכר אסף וזכר ספק יכ' מליכ' מל' שאלס מליכ' קלזס וז' י' ודק':

דף פה ע"ה תוספות גדלים שה לכות מ"ט מ' פסוס דש' לכות לאו דלוריות
 וזר כ"ל ע"ה מ' פסוס מן הבורה לא יכול להפידו ע"ה עניו וקטנים הקטנים
 שלא מדעתו וכן מצינו שכל אכל לפרוסה התוספות ופירוש ר"ן לאו דש' מידו שס'
 פירשו לאו דלוריות ר"ל חין הקטנים לריבין למות דלח' אוכלין מן הפסח לא הוי
 שס'גל שאל למשויו דלא חסר רתיגין אלא כנסו דלתיגין בעצת תכוסו אכל כקטנים
 דלא חסר כנסו לא מצינו קרא דזריק:

דף פט פ"ב גמרא א"ל קבלתו ולחובים כל הני חיובותא כו' ל"ל: תרומ' ג"ה
 דיטות שחני כ"י דלא גידוק איסכא דוקא ממנסי כ' הא פביהתון האי ידיו
 על

לכתחלה הוא דכדיעבד לא מיעבדא וכן במתנות דיעבד כיפר במתנה
לא ולא לכתחלה ומיהו קשה מה שכתבו בתירוצא דרובא יעשו שלא
כהונן כו' אמאי לא יעשו כולם סמיכה ומתנות ב' שהן ד' ובזריקה כשלמים
פשתא רובא יעשו כהונן ודווקא לומר דכל הנהו מילי מעבדין בפסח
ודו"ק: **בד"ה** אח"כ דלא אמנינהו כו' אח"כ דחשיב כאלו אמנינהו
משקרא דאין לריבין מינוי כו' עכ"ל ובכנים קטנים איירי ומשקרא
דפרין ש"מ יש ברירה הו"מ לשנויי בפשיטות דלעיל דא"ר וירא שז' לבית
ס"מ אלא דקשיא ליה לתלמודא דלמה ח"ל אבוהון הכי וקאמר כדי לזרין
כו' והכי איתא פ' אין בין המזדר ע"ש: **ע"ב** בד"ה ומאחר דלא פי'
אח"כ דעשייתו מועלת א"ש דקנסין ליה כו' עכ"ל פי' לדבריהם דאי
עשייתו מועלת א"ש דקנסין למוכר שפסיד מעותיו שיפלו לגדבה כדי
טלא ירגיל לעשות כן (למכור) קרבע (לאחר) אבל כיון דלא עשה ולא
כלום אמאי קנסין ליה ומשני דמ"מ קנסין ליה ר"ל לקונה כמו
שפירש"י וק"ל:

דף צ' ע"ה גמרא בעזים לללייתו כ"ע ל"ס דכיון דתקנתא דפסח כו'
מיהו חי לאו קרא מהיות משא הו"א דלאו כפסח דמי וכה"ג
כתבו התוס' לקמן וגרסה דלהך לישנא לכ"ע התייבה לשה קשה לרבינו מן
המעות ופלגי רבי ורבנן איהו דבר מקרי לרבינו דכנוף פסח הוא וק"ל:
ע"ב תוספות בד"ה עד שיכלו כו' ואי הוה אמרי' שמכל מעות שבאשר
קונה קנין יחד כו' עכ"ל ומשמע דיש ברירה הוה א"ש וק"ל: **בד"ה**
בשמיני פשיטא אמתני' דקתני וז' שהטין עליו בח' ליכא למפרך כו'
עכ"ל ר"ל אמתני' דזב וזה"ל אמתני' דזבה גופיה דקתני בספסא והזבה
שהטין עליה בח' ואחא תירלו דבמתני' משום אנב רישא קתני לה יבזב
משום ב' ראיות דברישא וכן בזבה משום אנב שומרת יום כנגד יום ולא
פרך פשיטא אלא אברייאה דלא תני בה אלא כן מלתא לחודה והזבה
שהטין עליה בח' וק"ל:

דף צ"א בד"ה עשרה ואין יכולין לאוכלו כו' בהא מודה אפי' רבי יודא
כו' עכ"ל לשל אמתני' דקתני נמי בכה"ג אפי' חבורה של מאה
שאין כו' הו"ל למימר הכי דמודה בהא אפי' ר"י כו' ואפשר דלמתני'
ודאי משמע דלאו אסוקי מלתא דרבי יוסי היא אלא סתמא היא אחיא
ככ"ע וכההיא דקתני נמי בספסא ואין עושין חבורה נשים כו' דלתי ככ"ע
דמנכס לקמן אבל בברייאה הוה משמע דאסוקי מלתא דרבי יוסי היא
ולכך הוצרכו למימר דאין כן אלא דר"י מודה מדקתני לעיל סתמא
דמתני' שלא יביאוהו לידי פסול וק"ל: **ע"ב** בד"ה איש ולא קטן כו'
ותפרק מי שהיה משמע דנפקא לן מקרא תהינא כו' עכ"ל דבריהם אין
מוכנין לי דר' נתן הוא דסבר הכי דשני תשלומי דראשין הוא אבל הכא
רבי יוסי ע"כ כר' ס"ל כפירש"י ותוס' ואליביה שני רגל בפני עצמו
הוא וספיר אטריך ליה לר"י למעט מאיש קטן שהגדיל בין ב' פסחים
מיסר רבי לקמן ס"ל דקטן שהגדיל בשני חייב דרגל בפני עצמו הוא ולא
ממעט ליה מאיש וק"ל: **בד"ה** איש וזכה כו' וכ"ת מהכא ק"ל דאין
שליחות כו' עכ"ל ק"ק דודאי למאי שכתבו התוס' לעיל לפי סוגיא דהכא
דשליחות נפקא לן מדר"י בן קרחא דכתב ושפטו את הפסח כל קהל נז'
ולא אימעיט מיניה קטן אטריך איש זה למעט קטן מוכייה מטעם
שליחות אבל לפי הסוגיא דהתם דכפ"כ דקידושין דליף שליחות מאיש
שז' הא אימעיט קטן משליחות ול"ל הא דרב יצחק למעט קטן מוכייה מאיש
לפי אלוה כיון דאין לו שליחות אין לו זכיה דזכיה מטעם שליחות
הוא ולי' לישב דדוקא ודו"ק: **בד"ה** ר"ש נמי סבר לה כר"י היתא
כו' עכ"ל למאי דסבר הכא דר"ש כר"י ס"ל ניהא דהוצרך לשנויי הכא
א"כ מתוב רהמנא לפי אכלו כו' אבל התם כפ"כ דקידושין קשה דפרך
נמי כי הכא ומשני דס"ל אין שוחטין פסח על היחיד אמאי לא משני כי

בהא חפילו לר' יוסי ודו"ק.
דף צב כפרש"י אין מביאין כו' וזכ"ה דרך כו' מילת זכר
ועבדיו כו' וליכא למימר משום כרת דערל זכר כו' וקטן לאו כד
כרת הוא עכ"ל ר"ל דליכא לפרושי בלאו פסח משום כרת דערל דהא מילת
גופיה אינו דוחה שבת אלא בקטן בן ח' ולאו בר כרת לא הוא ולא אביו
אבל ערל גדול דבר כרת הוא מילה גופה אינו דוחה שבת וליכא לפרושי
נמי בערל גדול ומשום פסח דמילתו מעכבת כדאמר' בפ' א"ד ערל שלא
מל בע"פ ענוש כרת משום פסח היינו דוקא בע"פ שחל בהול אבל בע"פ
שחל בשבת אף על פי שהערל הוא בזכרת משום פסח אינו דוחה שבת
כמו שאינו דוחה שאר שבתות אע"פ שהוא בזכרת דלאו מילה בזמנה הוא
אבל מילת זכריו ועבדיו איירי בזמנו דהיינו בח' ושפיר דוחה המילה שבת
ומשום כרת דפסח לא העמידו דבריהם מלהביאו דרך חזירו כו' ודו"ק:
בד"ה מלורע שטבל כו' וזכ"ה ורש"ה כו' וטובל לקריו ללזרעתו עכ"ל
מאתמול כו' עכ"ל היינו טבילה דאורייתא לא בעי אלא לקריו ולא לזרעתו
שכבר עכל מאתמול אבל טבילה דרבנן בעי נמי לזרעתו דמחוסר כפורים
בעי טבילה לקודש כפירש"י במתניתין וק"ל: **בד"ה** יבא עשה כו'
אע"פ שענוש כרת כו' והתירו הכתוב דכתיב לפני ה' הותרה לו אף לקריו
עכ"ל ואלו להקשות לפי זה מה"פ בלא עשה דפסח שיש בו כרת נמי יכנס
טובל יום זה להר הבית כיון דע"כ הותר לזרעתו הותר נמי לקריו דל"ל
דמחוסר כפורים א"ל בע"א ליכנס ידיו לפני ה' אבל טובל יום אפשר לתקן
להמתין עד למחר שיהיה לו הערב שמש לט"ו וק"ל: **תוס'** בד"ה נבי
פסח לא כו' משום דיש קדשים דמלאתו נמי עוברת כגון חודה כו' עכ"ל
מיהו לקמן נבי בית הפרס דמחלק בין עושי פסח לאוכלי תרומה משום דלא
העמידו דבריהם במקום כרת קשה אמאי לא קאמר דפסח מלורע עוברת
משא"כ אוכלי תרומה שיכול להמתין ולהקרי יום או יומים עד שיגיע
לתרומה ואוכלה כפרש"י לקמן ויש ליישב ודו"ק: **בד"ה** טובל יום כו'
וי"ל דטמא מת אפי' בחיל גזרו כו' עכ"ל וחסר ההדשה לא משמע חיל
אלא עזרת נשים דקרי לה חזר בקרא ויביאני אל החצר החיצונה וק"ל:
בא"ד ולא נקט טובל יום דשאר עמאים רבותא נקט כו' עכ"ל ר"ל
דשאר עמאים היינו טובל יום דטמא מת וטמא שרץ דמדאורייתא מותרין
ליכנס למחנה לוי' כדאמרין פרק א"ד ולא ידענא מהיכא פסיקא ליה
דטובל יום דטמא מת וטמא שרץ נמי גזרו בהו דלא יכנסו לעזרת: נשים
דאימא דלא גזרו אלא בטבול יום דקרי וזב משום דהטמא גופיה אסור
בכל מחנה לוי' אבל טמא מת וטמא שרץ דמותרין במחנה לוי' מדאורייתא
לא גזרו בטבול יום דידהו דמשמע מהך דמתני' דלוי' דלא גזרו אלא
בטמא מת גופיה ודו"ק:

סליק פרק האשה

פרק מי שהיה

תוס' בד"ה אלו פסורין כו' דטמא מת בשביעי שלו א"כ אמאי פסור
מכרת כו' עכ"ל ק"ק כיון דלמ"ד נמי אין שוחטין וזורקין על
טמא שרץ חייב כרת אם לא טבל ושעה בראשון אמאי ח"ל משה אם לא
תטבילו תדמו לפסח שני כמ"ש התוס' לעיל פ"ה הול"ל לכו דחייבים לטבול
היום ויעשו פסח ראשון דאם לא תטבילו תתחייבו כרת ודו"ק: **בד"ה**
ה"כ אונן כו' וא"ת מה בין אונן למזיד וסוגן דאם הוא מזיד כו' ואם
הוא סוגן כו' עכ"ל כן הוא בנפשות התוס' שפליגו אבל קשה היחך ס"ד
לאוקמא באונן סוגן דא"כ מה תיקן רב ששת דאכתי תקשי מכלל דאי בעי
עביד ורבי סוגן וי"ס שמחקו ענין סוגן מדברי התוס' וכל"ל וא"ת מה
בין אונן למזיד דאם הוא מזיד היינו מזיד וי"ל דתנא תרי כו' וק"ל:
דף צג

חכמת שלמה

של אחד מן יפות אין ראשין כו' כל"ל: בל"ל דלא מלי למעט מידי נ"כ פי' שאני
דשות דליכא קפידא ולפי זה מכל לומר כ"ש ידיו של אחד יפות דליכא קפידא ע"י ודו"ק:
דף צא ע"ה נמצא ועבדים משום תפלות קטנים ועבדים כו' כל"ל: **ר"ש** בד"ה
מניין לזכות כו' ומשחרב היה לנס כו' נ"כ לאו דוקא שברי היה אח"כ
טב וגלגל וגבעט וק"ל: **ע"ב** ר"ש בד"ה אביי כו' רשות דת"ק אי' רמא אפסח
פסח טי' כל"ל והדא"ל:
דף צב פ"ה נמ' מלורע שחל ח' של כו' כל"ל: **ר"ש** בד"ה מתחזקת פי' אי
בלא קרבן ודו"ק: בד"ה דרך חזירות כו' וקטן לאו בר כרת הוא נ"כ וכן האל
אינו ענוש עליו כרת אלא עשה: בד"ה מלורע כו' המסכה לפני ה' טי' כל"ל: **תוס'**
בג"ה חזק טבל יום כו' אלא היה חזק למיל כל"ל ונ"כ מירוש אף כחן למיל כפי ודו"ק:

מי שהיה פרק תשיעי

ע"ב ר"ש בד"ה א"כ למע כו' ענין ונמאן דלמר טי' כל"ל:
דף צג

מהר"ם

תקנתא ושני כרשני: **בר"ש** ד"ה אפשר ידענון וכו' והלואי שיהו יודעין
וכו' כל"ל: **בר"ם** ד"ה דיעות שנינו וכו' וי"ד דאצטרך לשנויי הכי דלא
גידוק איפכא דוקא ממה אחרים דלא מצי למימר הא קבילתין הא ידיו
יפות דמצי למימר הא קבילתין אין רשאי וכו' כל"ל:
דף צ' ע"ה אגבא מאי היא דרבי אושעיא דתגן וכו' בן צריך להיות:
דף צ"א ע"ה ברש"י ד"ה ספרישנא שם מקום כך צריך להיות: שם ע"ב
וכתיב בשני וכו' אשני קאי והכי אפרין בפרק פ' שהיה טמא
אליביה דר"ע (דריבין) אי נמי קרבן ח' לא הקריב בשני חטאי ישא דבי לשון
שימוש [א] ולא קאי אדלעיל מיניה וכתוב בפסח שני וגברתה הנפש ההוא דאע"כ
דאראשון קאי מינה כי קרבן ה' אשני קאי וכדמפרשין וגמרינן וכו' כל"ל
ושני דבזרין הם: **בתוס'** ד"ה שטא יודקדקן וכו' תימא דבעי למימר דגרים
מדקדקים ביותר ודמא להא דאמרין כל מצוה שהחזיקו בה גרים וכוותיים
דחובה מדקדקים בה יותר מישראל וברישא גרים א"ר יעקב בר יצחק בשם
ר' יוסי אין עושין חבורה של גרים שמתוך שהן מקדלקין אין מדקדקין ויבא
דירי פסול ובכל דבריה נמי חזון וכו' כל"ל:

דף צב ע"ה בסמא ש"ס קא סברי אנינות דרילה וכו' כל"ל: דתגיא מצורע שחל שמיני שלו בערב הפסח וכו' כל"ל:

כו' עכ"ל לכאורה יש לדרקן דמשמעתין דלקמן נמי מוכח דחור'
 עולם הוא כמו גובה של עול' ת"ק שנה דמאור' עולם פריך לרבא כפירש'
 לקמן ועי' הו"ל לתוספות לחומי' נמי מההיא דהגיגה שהביא רש"י לקמן
 דבהדיא קאמר' התם גבוהה עולם ואור' ק"מ שיעורא הוא אבל בתמיד איכא
 חזק' דפליגי וסבר דלור' הוא יותר מן הגובה וזכר' דלור' דלכסי ל"ק להו
 מההיא דהגיגה דלקמן משום דאיכא למימר אור' עולם דלור' היינו נמי דלור'
 ים ואוקיינוס בכלל ומה"ש נמי ל"ק אההיא דכוש ח' מס' בעולם מהא דקאמר'
 דכל היישוב תחת כוכב אחד והרי אין מספר לכוכבים כמו שהקשו הכא משום
 דק' דכוש ח' מס' בעולם נמי איכא לאקומא דאין ים ואוקיינוס בכלל אבל
 מההיא דמחז' דמורה למערב כמו מן השמים לארץ מוכח דמק'ה שמים ועד
 ק'ה שמים תחת דין ואוקיינוס בכלל מדקאמר התם דלור' עולם תחת דמורה
 או במערב הכל מסתכלים וקשיא להו שפיר מהא דכל היישוב תחת כוכב
 ח' עומד והרי אין מספר לכוכבים וע"ז באו להוכיח עוד דק' דת"ק שנה
 ע"כ דים ואוקיינוס בכלל הוא דל"כ תקשי דגם חשבון של ת"ק שנה פליג
 חשבון דכוש ח' מס' בעולם דחשבון של ת"ק הוא הרבה יותר מחשבון דכוש
 כו' וע"ז אית' לן למימר דלא פליג חשבון של כוש איירי דאין ים ואוקיינוס
 בכלל וחשבון של ת"ק היינו חשבון שמים ממז' דלור' ים ואוקיינוס בכלל
 וא"כ תקשי אהך דחשבון של ת"ק מהא דכל היישוב תחת כוכב ח' והרי אין
 מספר כו' ותו לא מידי ודו"ק ע"ב דכ"ה ואין דרך כו' והוא ערל או
 כמאן הייב בפס' ואם ימול ויטהר כו' עכ"ל לכאורה בסמא לא ש"י חיו'ה
 שר' ללא מיל' למיכל לאורתא כפירש' וזכר' דמשמע בזהו לפרש סמא דרומיט'
 דערל דהוי למיכל לאורתא כגון סמא שר' ודכתיב' בדיא כפ' א"י דבריש'
 דערל וטמא שר' חייבין כרת וע"כ קש' ואם ימול הערל כו' אלה הסמא
 שר' ע"י טבילה יפטר וק"ל: **בר"ה** מה להלן כו' לא היה לרש"י להוכיח
 ואין שאת אלא רבילה ללא גריכה לכך כו' עד כאן לשון ר"ל דלפי הדרגה
 דהכ' דמשמעין דבי ירחק ממך המקום לפדותו כשהור' לאו ממא הוא אלא
 אפילו פסחה ח' חז' לרש"י שלף היה יכול שאתו לרש"י ורש"י סגי והוא
 ליה סמא כמאמנו ולא גריכה לכך לדרשא דאין שאת אלא חבילה אלא
 במעשר שני סמא ביירושים דיכול לפדותו כיון דאין יכול לאכול כסומאה

וַיִּינן הַסְנוּרָא בַּפֶּקֶד אֵלּוּ הֵן הַלֹּקוּן וְקִלָּ:
חַד דָּף צַד עֵי' עָבִיר שֶׁל רִקְעָ א' מ' בְּיוֹם ב' וְלִפְנֵי זֶה פָּנִיו שֶׁל רִקְעָ
וַיִּשְׁמַח הוֹלֵךְ כֵּל יוֹם ז' כְּשֶׁיִּשְׁעֵר וְעָבִיר שֶׁל קִשְׁלֵם מִלְכָּן תִּקָּן כְּדֹאמָר חֲנִיגָוִה
פֶּסַח עַד הֵן הַחֶמֶד ד' מִיּוֹן וְכִסִּים בְּהִדּוּל וְכִיבֻלְמָא אִלְפִּיכָא דִּרְי' וְזִלְ נָטִי מִסֵּ
חֲמֹרֵר לָקֵטֵן דְּפִנִּיו שֶׁל רִקְעָ מִלְכָּן תִּקָּן וְאִשְׁקִינָן מִינֵה לִרְכָּא לִרְכָּא לְעִל דֹּאמָר סוֹמְכָא
לְרִקְעָ אֲלֵף פֶּרְסִי מִלְכָּא נִימָא דִּרְכֹּהֶל לִרְי' וְכֹהֵל לִרְי' כִּכָּל אֵין לִרְכָּא לְעִל רִי' חֲמִשָּׁה
כִּדְמַת חֲמִינָא שִׁכְלָא הֵבֵךְ דִּתְרִי מִיָּלִי דִּרְיֵינוּ שֶׁבִּגְלָל קִבּוּשׁ וְהַחֲמָה חוֹרֶת וְכִיּוֹס חֲמִס
מִסְכֵּלֵת לִמְעַם מִן הַרְקֵק וְכִלְיֵה לִמְעַלֵּם מִן הַרְקֵק דִּשְׁחַלְחַל כְּעִלּוֹת שֶׁבַח כִּלְיֵה כִּלְיֵה
הַחֶמֶד מִלֵּךְ הַמִּזְרַח לִמְעַלֵּם מִן הַרְקֵק וְעוֹקֵר הַרְקֵק עַד לִמְעַם פִּתּוּן שֶׁחֵן הַחֶמֶד הוּא
מִשְׁתַּקֵּשׁ הַחֶמֶד בְּמִזְרַח לִמְעַם מִן הַרְקֵק עוֹקֵר הַרְקֵק עַד לִמְעַלֵּם מִמְּנוּ עַד אֲחָת
מִכְכָּי' וְלִכְלִיל חוֹרֶת הַחֶמֶד מִמְּעַרֵב לִמְעַלֵּם מִן הַרְקֵק וְכִיּוֹס חוֹרֶת
וְעוֹקֵרֵת הַרְקֵק מִמְּעוֹד שֶׁבַח עַד לִמְעַם מִמְּנוּ ב' הוּא חוֹר חֲלִילֵה בְּכִי' חוֹר מִזְרֹחַת
לִמְעַרֵב לִמְעַם מִן הַרְקֵק וְכִלְיֵה מִמְּעַרֵב לִמְזֻרַח מִלְּמַעַלֵּם לְרִקְעָ וְזֵה הִיא דַּעַת רִי' א'
בַּפֶּקֶד לֹא יִתְפֹּר שֶׁחֵן שֶׁסִּיךְ מִיּוֹם חֲמִינָא הַחֶמֶד אֲלֵף קִינִי מִדְּבִרְיֵה לִמְעַלֵּם נִסְפֶּסֶת
וְעוֹלֵה לִמְעַלֵּם הַרְקֵק אֲלֵף לִדְמַת חֲמִינָא הַחֲלוּמֹת שֶׁבִּגְלָל חוֹר חוֹר קִבּוּשׁ וְכִיּוֹס חֲמִס
לִמְעַם מִרְקֵק וְכִלְיֵה לִמְעַם מִן הַרְקֵק אֵין הַחֶמֶד כּוֹלֵת כֵּל כְּפִיּוֹ רִקְעָ לְפִנֵּם
הַחֶמֶד כּוֹלֵת מ' גִּלְגַּל יוֹם מִזְרֹחַת מִמְּעַרֵב לִמְעַם מִן הַרְקֵק וְכִלְיֵה מִמְּעַרֵב לִמְזֻרַח
לִמְעַם מִן הַרְקֵק וְדוּקָ' ב' כֵּל הַיּוֹשֹׁב ב' תַּחַת חוֹבֵב א' ב' הַרְדֵּי ב' סוֹכֵחַ
סוֹח ג' כְּכּוֹכֵךְ קוֹן שֶׁבִּקְעִיטִים שֶׁסִּיךְ בִּגְלָלֵה סִמּוּלֹת לִמְעַלֵּם מ' קוֹפֵר לֵת וְחֹפֶסֶר
שִׁלְיֹת עוֹבֵד קֵין הוּא גִדּוּל חוֹר מִחֲמֹה וְלִגְלֵה אֵלֵף שִׁנְרָקֵק עַד כְּנֻבֹה סִמּוּלֹת מִפְּרִי
רִיחּוֹן כְּנֻבֹה לִמְעַלֵּם מ' כּוֹכֵב לֵת וְקִלָּ' בִּשְׁעָה שֶׁאֵפֶר אֵמֶלֶת ל' בַּחֲתִי עַבֵּר
וְגו' עֲדִיפֹא חֲמֵר קִרְקָא לְעִלִּי מִיָּיִם וְחֵמֶה אֲחֵרֵת כִּבְכֵּן הַחֶמֶד אֲחֵרֵת אֲחֵרֵת עוֹמֵל
כִּכְכּוּבִי אֵין וְיֹאחֲז' לְמִיָּתִי כִּי סִיפֹא קִרְקָא לְדִבְרִי חֲמֵרֵה לְעוֹיִן עֲדִיפֹא עֲדִיפֹא כִּכָּל
דִּרְיֵינוּ עַד אֵל ל' רִקְעִיטֵים וְעִיּוֹן שֶׁבַח א' דוּבִין קִי' עֵלֵב שֶׁמְרִירֵה אֵת ל' חֲמִינָא
הַע לֵג כּוֹלִי עֲדִי ב' וְכִסְרֵק טִיֵּד מִשְׁקִינִן וְכִנְיָגִיטֵים בִּרְסוּן עִיּוֹ וְעֵשׁ פֶּרֶס' וְעִיטֵים
שֶׁמְרִירֵה כְּעִיטֵים וְנוֹשִׁים עִלִּי לְכֻנּוֹת מִגְדֵּל לִפְתּוֹת לְעִיטִים מִכְּרִשֵּׁר פֶּקֶד חֶמֶד וְשִׁמְשֵׁר
מִן הַכִּיִּךְ עַד לְרִקְעָ מִלְכָּן תִּקָּן ב' יִנְיֹאֵר פֶּקֶד אֵין דוּשֵׁן הַחֲמֵמֵר חֲמֵר כִּיּוֹרֵק ב' וְגִרְמִינִן
דְּבִרְהֵם ב' עַד נָפ' א' יִתְפֹּר מִשּׁוֹר דִּרְי' כ' מִחֲנִיגָה סוֹדֵל לִדְמַת חֲמִינָא
עִיּוֹ מִזֶּם כִּיּוֹס שֶׁר א"ח ס' יִסֵּב: ב' שִׁבְרִין ב' יוֹסֵן אִייר סִיּוֹן ב' וְסֵס לִרְכָּא
ד' תְּקִיפּוֹת שֶׁחֶמֶד כְּכֹס סִיּוֹן כְּעִילֵם כְּפִי טַעַם חוֹתוֹ מִן כְּעִיּוֹן עַד וְחֵס לִרְכָּא וְכִי
לִפִּי מִלְכָּן הַחֶמֶד סִיּוֹן תְּקִיפּוֹת יוֹסֵן הוּא חֵס חֵס חֵס דִּרְיֵינוּ עַד לִפְסֵךְ שִׁלְיֹתִים וְחֻקּוֹתֵה
תַּחַת מִן יוֹסֵב וְסִיּוֹן כְּדִי לִכְלֵל סִפּוּרֹת חוֹרֶת חֲמֵר עַד רִיכָּה וְסִיטִי מִסְכֵּלֵת כְּעִיטֵים
לִיכָּסֵּם מִסְכֵּלֹת וְחֻקּוֹת פֶּקֶד קִי וְגַח שֶׁלֵּא לִיכָּסֵּם עֲדִיפֹא וְדוּקָ':

פרק כ"ב כפטי"י גד"ה ר' עקיבא ב'ו' דהבי שמעינן נצ"י דאמר מישראל
ואלנפן הוי שח' ו' כ'ו' עכ"ל כן הוא בפרס"י הישנים וכן כתבו
הסוסימ בפרק הינן דכן הוא גרסת קתה הספרים לעיל פ' האשה רב
פ"ל כ"רע דאמר מישראל ואלנפן הוי שח' ו' שלהן להיות בע"ס מיהו
הסוסימ דלוחת גירסא ליתא אלא ר"י שח' עכ"ל בתוס' וכמ"ס הכא וק"ל :
בר"ה הא ר' יודא ור"ם דאמרי רשות עכ"ל לשון ארומה מנומנם לר"ם
דכנטי אפי' רשות ליכא כדן דכנטי אפי' טפילה אשה איתא לר"ם כדמוכח
לפ"ל דמוק' ברייתא דקתני שני רשות כר' יודא ולא מוקי לה כר"ם וק"ל :
הוס' גד"ה ה"ג בכל כ'ו ומיהוי הסס אפלוגתא דר"א ור"ע ומיהוי כר'
פכ"ל ור"ל אפלוגתא דר"א ור"ם דפליגי לקמן במתני' איזו דרך רחוקה
סו הסודיעים כ'ו' דכרי ר"ע ר"א אומר כ'ו וק"ל : **בא"ד** דתרווייהו
סו נשעת אכילה ולא חוו נשעת שמייעד כ'ו עכ"ל [זוא] לפי מה שכתבו
הסוסימ לעיל דרב נחמן ור"ם סבר כ'ו' יודא ור"א דהוי נשעת אכילה דדרך
רחוקה היינו ע"י סוסים ופרדסיים כמ"ס התוס' לעיל אבל מדברי התוס'
לקמן גד"ה לרב יודא ל"ק כ'ו' נראה שלא כתבו הכא דתרווייהו חוו נשעת
אכילה אלא אי סבר רב נחמן כעולא הכא אבל לרב יודא דסבר דלא חוו
נשעת אכילה לא לגמרי דממה ר"ע דרך רחוקה לפמ"ל ע"ס ומו"ק
בר"ה דאי כשי מייסבד כ'ו' מדקאמר לפוטרו מהכרת שמעט כ'ו ור"ם
פירש"י פ"י עכ"ל הכא בברייתא ליכא לאכווחי כמ"ס התוס' לעיל במתני'
ע"י סבר **פ"י** שוחטין וזורקין על טמא שרץ אמאי פטור מכרת דליחא
שקסמ"ס הברייתא פ"ל דהייב כרת בטמא ולא קאמר לפוטרו מכרת אלא
ע"י דרך רחוקה משא"כ במתני' דקתני פטורין בלשון כרים משמע דקאי נמי
לפטור ולעיל במתני' ליכא לאכווחי כי הכא מדקתני מכרת פטור הא אם
ערב הרינו ומ"ד הורא אסריקא דסבר שוחטין כ'ו' דליכא למיור שפיר
לפ"ל דאי לקמן דליחא דמתני' סבר לא הורא להו קתני פטורין אלא
אידי דתני חיבינן משא"כ הכא בברייתא דלא קתני כלל חיובא וק"ל :

בְּרִיתָהּ אֵלֶּה פִּדְיוֹן מָשׁוּם דְּקִתְנִי לִמֵּה נֶאֱמַר מִמָּה לְפִשְׁרוֹ מִכְרַת כּוֹי פִּרְיָהּ
לְמִתִּי דְּסִיד הֵא דְקִתְנִי לְפִשְׁרוֹ מִכְרַת קִלְיָ נִמִּי אֲמַתָּה וְהֵאֵה פִּרְיָהּ
מִן דְּלִמְיָ אִי בְּשִׁי לְמַסְבֵּד לֹא עֵבִיד לֹא אֲשֶׁרִיךְ בְּזִרְיִיתָהּ לְמִתִּי פִשְׁרוֹ
עֲבֵרַת חֶבֶל קִרָּה דְּמִתָּה אֲשֶׁרִיךְ לֵאמֹס נִדְהֵה כּוֹי וְקָלִי: **בְּרִיתָהּ** אֵלֶּה לִמֵּה
בְּרִיתָהּ אֲשֶׁרִיךְ לְמַחֲבֵד דְּלֵא יִנְמֵה כִּיּוֹן דְּלֵא הוּי בְּרִאשׁוֹן לֵא וְסִכֵּר כְּרִי נֶחָן
אִי עֲבִיל דְּרִצִּיל דְּלֵא מִתָּה דְּהִל עֲמֵה וּדְרִךְ רְחוּקָה דְּלֵא הוּי בְּרִאשׁוֹן כִּיּוֹן
אִי שְׁתֵּבִיד בְּרִיתָהּ בִּין פִּסְחִים וְקֵטֵן שְׁמוּלֵד דִּין פִּסְחוֹס לֹאֵל לְיִשְׁרָאֵל מִן
כָּל קִרָּה אֲשֶׁרִיךְ עֲבִיד בְּשִׁי בְּמִתָּה וּדְרִךְ רְחוּקָה דִּכְכֵּה"ג הוּי שְׁנֵי תְּשֻׁמוֹת
דְּרִאשׁוֹן אִפְ"ג דְּלֵא הוּי הוּי בְּרִאשׁוֹן וְקָס דִּמֵּה תִּירִךְ רִשְׁבִּי"ה דִּלְכִּתִּי בְּרִיתָהּ
דְּקִתְנִי וְאֲשֶׁרִיךְ דְּרִךְ רְחוּקָה לְפִשְׁרוֹ מִן הִכְרַת לֹא אֲחִיָּה כְּרִי יוֹדֵל לְדִידִי
לֹא אֲשֶׁרִיךְ כִּיּוֹן דְּלֵא הוּי לֵאכִילָה וְיִלְ"ע דְּפִי"כ בָּלֹאֹ הִכִּי קֵךְ בְּרִיתָהּ דְּלֵא
בְּרִי יוֹדֵל דְּפִי"כ קֵךְ בְּרִיתָהּ מִלְ"ל דְּשׁוֹמְטִין עַל מִתָּה שְׂרָךְ כְּמִ"ס הַתּוֹסֵפוֹת
לְמִתִּי יוֹדֵל מִלְ"ל דְּלֵאִין שׁוֹמְטִין עַל מִתָּה שְׂרָךְ וְהוּא דּוֹק בְּדֵבֶךְ מִלְּתָהּ
דְּשֶׁרֶךְן מִלְ"ל מִתָּה שְׂרָךְ אִי לֹא אִיכָּה תִּחְלִי דְּפִלְגִי אֲבָל כֵּךְ מִלְּתָה דִּיטוֹל
לִיכֵס בְּשִׁתָּה שְׂחִיטָה אִי בְּשִׁתָּה אֲכִילָה לֹא מִזִּינוֹ תִּחְלִי דְּפִלְגִי וְדוּ"ק:

ע"ב כ"ט י"ד ב"ה נשפת אביה כו' עבדו הרחוק ואמרו עד היות לרי
תקיעה ולרי"ט דלורייחא עד היות כו' עכ"ל כ"ל: **ת"ל** ד"ה וקאמרת
מחשית מ' לאלומי פירכא הוא דקאמר הכי כו' ה"מ למיפדך מפי'
דלכ"ט פ"ו עכ"ל ק"ק דהא ו' הוה סבד ו'ן שושהין כו' היינו ע"כ משום
שמעא שרן דחייב רהמנא דכתיב כו' דמי לא עסקין שחל' כו' כדל ו'ן
מפיק אהיה זע"כ ארת ע"ן למיפדך דרך רחוקה מעממא שרן מהאי היקשא
דרי"ט ו'ח כות תשקי לן ע"כ מפי' וכמו שפסקו תוס' לקמן לרב יודא
 ויחיא בלא גימחא לוי לרבה כתי' שכתבו התו' לרב יודא ו'ח: **ו'ח:**

[illegible]

אָהר"ם

מי שהיה פרק תשיעי

בנפלא א"כ למה נאמר טמא למה נאמר דמי בדי ובר אלא
א"כ למה נאמר בדרך רחוק וכו' כצ"י: בראשון ד"ה ר"ס
ספר וכו' ונזקקין על טמא שרי אע"י רחוק לאוהרתא וכו' כצ"ל:
דף קט

12 43

חכמת שלמה

[illegible]

ח"א דף צ"ב ע"ב ולא יפחתו לו מדר' כוסות ב'ר' פיון פ' רש"י ופיון כפ"ק
פסח' ויש ענין נזה וזכר על ד' כוסות הכל רמז על הגאולה
ויה' לענין בזה מי הכריזם לדרוש פתרון חלוס על שר המבוקש על ישראל גם אחר
את כבדתו אף אם אכבדך ב'ר' דבשבע שיש לחלוס זה בני פתירות ומצין להם וס'
ונראה ע"פ מ"ס פקד הרווא ויהי כאשר פתח לו קן הים מבין שכל התנועות הולכות
אחר הפה וז"ל הוא יקדם למע פתח לו לעובד וס' נגעה אבל יש לעמוד בזה שד"ח
אלו פתירות שאמר להם לא היה אמתיות אלא אחר ספק והפתרון האמתיות שחלש
שר המבוקש נעניו ויפס' היה על גאולה ישראל כדמסקין וע"כ ח"ל נשר המבוקש את
בשרתו כחלש טוב לפי פתרון אמתיות על גאולה ישראל אף אם אכבדך טוב כחלש
שמוך אחר הפה וק"ל:

דף ק בפסחים כ"ה ח"ל רש"י כ' דר' וישי אפי' להתחיל כ' שרי בהדיא
לקמן כ' עכ"ל מהיך ברייתות לעיל דקתני לא יחלל כ' ר' יוסי
אומר אוכל והולך עד שתחשך נמי מוכח דשרי ר"י אפי' להתחיל ואפשר דבהך
דלקמן מפורש ע"י וק"ל: **ב"ר** לא כ' יודא כ' כדן כל שבתות השנה
שכחיו להם כ' ח"ג משום טולקו כ' עכ"ל ר"ל כדן כל שבתות כ' וטעמ'
כי היכי דתחית סעודה ביקרא דשבתא ח"ג משום טולקו פתירא דהיינו מבוש
ברכת המזון שהיו רגילין לטקל בשבתות שלהן וק"ל: **תוס'** ד"ה דר' רמא
משכשכא הוא וברייתא קמייחא כ' היא עיקר משום דכתיב ח"ג עכ"ל דר' רמא
לחו הכי לית לן למימר דילמא משכשכא בתיירא כיון דאפשר לקיימה ולפ"ש
קמייחא נמי כבמוך שמע דהא אפשר לפרושי הכי דהכי מפרשין לה לפי
האמת וק"ל: **ב"ר** מכלל דפליגי כ' והיינו אפי' בע"ש דחין מחלילין
דבע"ש שרי ר"י אפי' להתחיל כ' עכ"ל ולפי שפ"ח כתבי הדין' לקמן עכ"ל כס'
ר' יחיאל מדפסק כר"י בהפסקה כ' מכלל דלכתחלה לא קייל' מותר כ'
ועיין בראש' שנה סכרא ו' דתרי מילי וינהו דאפשר דרע"ג דשי' ר"י
להחיל כ' מ"מ לכשתחשך לר' להפסיק כ' וע"ש כבדך כ' וזכריו כ' ש' של
ב"ר ר"י אומר כ' וי"ל דע"ג ד' כוסות שלא כבדך כ' וזכריו כ' ש' של
קידוש וירקות כ' וזכריו כ' ש' של עכ"ל ולא נקט מזה דא"כ היה צריך
לשנות סעודה וזהו הדרן קושין לדוכא דאי צריך מה לו להחין וסב"ק מיד
וצ"ל דאזכר מזה כ' כסעודה ראשונה קידש קידוש וק"ל: **ב"ר** ח"ג
מפסיקין בהתחילו כהיתר חייבי דבהתחילו באיסור מודה ר"י דמפסיקין כ'
עכ"ל הא דנמא דפליגי בהתחילו כהיתר ואפי' ר' יודא קאמר דמפסיקין
מוכח שפיר מהך עובדא דמייחא שהיו מסובין והתחילו כהיתר שרי ר' יודא
היה שם אבל מה שכתבו דבהתחילו באיסור והיינו בע"ש מודה ר' יוסי ח"ן
זה מוכרח אלא מסביר קאמר הכי ומיהו לקמן בפרקין מהך דמפסיקין סוף
סוף מאי דנמא דאגריס כ' י' להוכיח כן ועיין ר' רש"י כ' דאמר ר' יוסי
ע"ב גמרא מאי מפסיקין לאו כ' לא לזכר ומפסיקין דקתני בברייתא כבדך
ר"י לא בעי למימר נמי דהיינו למשה דלישנא דמפסיקין סמך לא
חשע אלא עקירת שלהן אבל הכא כדכרי שמואל אפי' חזירי מיתמא
דשמואל נקט משה ור"ק כס' מפסיקין לקידוש כפרסם סמך כדאמר שמואל
לעיל כך מפסיקין להכדלה כפרסם מזה לחוד ולא בעי עקירה כדאמר ב"ר
יודא סמך מפסיקין ודו"ק: **בפרש"ב** ד"ה ה"ג רבה כ"ה כ' ח"ה
כ' ופיון [כ'ן] ח"ן מביאין כ' עכ"ל ור"ל דל"ג ת"ה כוונתו דשמואל ופיון
שלין מביאין כ' ופיון במרדכי ור"ה לקים גירסא ו' וק"ל: **ב"ר** ופיון
כ' שבו למעלה השערים וכדכר ופיון שליין מביאין כ' כ"ל: **ב"ר** א"ן
קודם ט' פיון שמתחילין לאכול ומשתחילין כהיתר כ' עכ"ל דהא דאי לא
אזכירין לתמי' דמתחילין קודם ט' ובי תעלה על דעתך שאמר להחילין מן
השחר אלא דאשמועינן לר' יודא כיון שמתחיל כהיתר מותר לו לאכול עד
שתחשך ובמרדכי חזר בזה בע"ש ע"ש: **תוס'** שלין מביאין כ' והשערים
כ' דתמי' שסעודה ביקרא דשבתא וי"מ זכר למן כ' עכ"ל הא שפ"ח דתמי'
ביקרא כ' שס' לכולי מלחא בין לדידהו שלא היו מביאין שולחנות שלהן ואפי'
הכיוו פורס כ' בין לדידן דמביאין לכתחילה ופורסין אותן כפרס"ש אבל
היו עומא דזכר למן חזר רק לדידן דרגילין לפרוס אבל ליכא טעמא ליה
שלא היו מביאין כלל ודו"ק: **ב"ר** יד' קידוש כ' מדרשין לשמואל לר' י'
לקדושי בני כנסתא כ' עד כאן לאנס ועוד יש להביא ראיה מדאמר רבה
לתלמידים שפיון מירי אש"ג דהיה בדעתן לאכול כ"א בביתו ור"ה במרדכי
ע"ש: **בא"ד** ולא דוקא נקט כירושלמי קודם כבית זה ונמלך לאכול בבית
אחר כ' עכ"ל ר"ל דמביא לבית דנקט לאו משום הוא דא"כ כ"א נמלך נמי
אלא שהיה בדעתו לאכול במקום אחר לא יא' לשמואל כמ"ס ב"ר וזכ"ר
מוכח בשמעתין אלא דמביא לבית דהתם היינו ממקום למקום וכה"ג כהכ"ר
התוס' לקמן גבי שניו יין מיהו הא דרב ק"ק דלא שרי כירושלמי לרב אלא
כשלא היה בדעתו לאכול במקום שקידש ואמאי נקט כה"ג מ' שיכחו עיינ'ם
כ' הא אפי' מביא לבית ממש נמי שרי לרב בשמעתין ויש ליישב וק"ל:

ב"ר

ח"א דף צ"ב ע"ב ולא יפחתו לו מדר' כוסות ב'ר' פיון פ' רש"י ופיון כפ"ק
פסח' ויש ענין נזה וזכר על ד' כוסות הכל רמז על הגאולה
ויה' לענין בזה מי הכריזם לדרוש פתרון חלוס על שר המבוקש על ישראל גם אחר
את כבדתו אף אם אכבדך ב'ר' דבשבע שיש לחלוס זה בני פתירות ומצין להם וס'
ונראה ע"פ מ"ס פקד הרווא ויהי כאשר פתח לו קן הים מבין שכל התנועות הולכות
אחר הפה וז"ל הוא יקדם למע פתח לו לעובד וס' נגעה אבל יש לעמוד בזה שד"ח
אלו פתירות שאמר להם לא היה אמתיות אלא אחר ספק והפתרון האמתיות שחלש
שר המבוקש נעניו ויפס' היה על גאולה ישראל כדמסקין וע"כ ח"ל נשר המבוקש את
בשרתו כחלש טוב לפי פתרון אמתיות על גאולה ישראל אף אם אכבדך טוב כחלש
שמוך אחר הפה וק"ל:

דף ק בפסחים כ"ה ח"ל רש"י כ' דר' וישי אפי' להתחיל כ' שרי בהדיא
לקמן כ' עכ"ל מהיך ברייתות לעיל דקתני לא יחלל כ' ר' יוסי
אומר אוכל והולך עד שתחשך נמי מוכח דשרי ר"י אפי' להתחיל ואפשר דבהך
דלקמן מפורש ע"י וק"ל: **ב"ר** לא כ' יודא כ' כדן כל שבתות השנה
שכחיו להם כ' ח"ג משום טולקו כ' עכ"ל ר"ל כדן כל שבתות כ' וטעמ'
כי היכי דתחית סעודה ביקרא דשבתא ח"ג משום טולקו פתירא דהיינו מבוש
ברכת המזון שהיו רגילין לטקל בשבתות שלהן וק"ל: **תוס'** ד"ה דר' רמא
משכשכא הוא וברייתא קמייחא כ' היא עיקר משום דכתיב ח"ג עכ"ל דר' רמא
לחו הכי לית לן למימר דילמא משכשכא בתיירא כיון דאפשר לקיימה ולפ"ש
קמייחא נמי כבמוך שמע דהא אפשר לפרושי הכי דהכי מפרשין לה לפי
האמת וק"ל: **ב"ר** מכלל דפליגי כ' והיינו אפי' בע"ש דחין מחלילין
דבע"ש שרי ר"י אפי' להתחיל כ' עכ"ל ולפי שפ"ח כתבי הדין' לקמן עכ"ל כס'
ר' יחיאל מדפסק כר"י בהפסקה כ' מכלל דלכתחלה לא קייל' מותר כ'
ועיין בראש' שנה סכרא ו' דתרי מילי וינהו דאפשר דרע"ג דשי' ר"י
להחיל כ' מ"מ לכשתחשך לר' להפסיק כ' וע"ש כבדך כ' וזכריו כ' ש' של
ב"ר ר"י אומר כ' וי"ל דע"ג ד' כוסות שלא כבדך כ' וזכריו כ' ש' של
קידוש וירקות כ' וזכריו כ' ש' של עכ"ל ולא נקט מזה דא"כ היה צריך
לשנות סעודה וזהו הדרן קושין לדוכא דאי צריך מה לו להחין וסב"ק מיד
וצ"ל דאזכר מזה כ' כסעודה ראשונה קידש קידוש וק"ל: **ב"ר** ח"ג
מפסיקין בהתחילו כהיתר חייבי דבהתחילו באיסור מודה ר"י דמפסיקין כ'
עכ"ל הא דנמא דפליגי בהתחילו כהיתר ואפי' ר' יודא קאמר דמפסיקין
מוכח שפיר מהך עובדא דמייחא שהיו מסובין והתחילו כהיתר שרי ר' יודא
היה שם אבל מה שכתבו דבהתחילו באיסור והיינו בע"ש מודה ר' יוסי ח"ן
זה מוכרח אלא מסביר קאמר הכי ומיהו לקמן בפרקין מהך דמפסיקין סוף
סוף מאי דנמא דאגריס כ' י' להוכיח כן ועיין ר' רש"י כ' דאמר ר' יוסי
ע"ב גמרא מאי מפסיקין לאו כ' לא לזכר ומפסיקין דקתני בברייתא כבדך
ר"י לא בעי למימר נמי דהיינו למשה דלישנא דמפסיקין סמך לא
חשע אלא עקירת שלהן אבל הכא כדכרי שמואל אפי' חזירי מיתמא
דשמואל נקט משה ור"ק כס' מפסיקין לקידוש כפרסם סמך כדאמר שמואל
לעיל כך מפסיקין להכדלה כפרסם מזה לחוד ולא בעי עקירה כדאמר ב"ר
יודא סמך מפסיקין ודו"ק: **בפרש"ב** ד"ה ה"ג רבה כ"ה כ' ח"ה
כ' ופיון [כ'ן] ח"ן מביאין כ' עכ"ל ור"ל דל"ג ת"ה כוונתו דשמואל ופיון
שלין מביאין כ' ופיון במרדכי ור"ה לקים גירסא ו' וק"ל: **ב"ר** ופיון
כ' שבו למעלה השערים וכדכר ופיון שליין מביאין כ' כ"ל: **ב"ר** א"ן
קודם ט' פיון שמתחילין לאכול ומשתחילין כהיתר כ' עכ"ל דהא דאי לא
אזכירין לתמי' דמתחילין קודם ט' ובי תעלה על דעתך שאמר להחילין מן
השחר אלא דאשמועינן לר' יודא כיון שמתחיל כהיתר מותר לו לאכול עד
שתחשך ובמרדכי חזר בזה בע"ש ע"ש: **תוס'** שלין מביאין כ' והשערים
כ' דתמי' שסעודה ביקרא דשבתא וי"מ זכר למן כ' עכ"ל הא שפ"ח דתמי'
ביקרא כ' שס' לכולי מלחא בין לדידהו שלא היו מביאין שולחנות שלהן ואפי'
הכיוו פורס כ' בין לדידן דמביאין לכתחילה ופורסין אותן כפרס"ש אבל
היו עומא דזכר למן חזר רק לדידן דרגילין לפרוס אבל ליכא טעמא ליה
שלא היו מביאין כלל ודו"ק: **ב"ר** יד' קידוש כ' מדרשין לשמואל לר' י'
לקדושי בני כנסתא כ' עד כאן לאנס ועוד יש להביא ראיה מדאמר רבה
לתלמידים שפיון מירי אש"ג דהיה בדעתן לאכול כ"א בביתו ור"ה במרדכי
ע"ש: **בא"ד** ולא דוקא נקט כירושלמי קודם כבית זה ונמלך לאכול בבית
אחר כ' עכ"ל ר"ל דמביא לבית דנקט לאו משום הוא דא"כ כ"א נמלך נמי
אלא שהיה בדעתו לאכול במקום אחר לא יא' לשמואל כמ"ס ב"ר וזכ"ר
מוכח בשמעתין אלא דמביא לבית דהתם היינו ממקום למקום וכה"ג כהכ"ר
התוס' לקמן גבי שניו יין מיהו הא דרב ק"ק דלא שרי כירושלמי לרב אלא
כשלא היה בדעתו לאכול במקום שקידש ואמאי נקט כה"ג מ' שיכחו עיינ'ם
כ' הא אפי' מביא לבית ממש נמי שרי לרב בשמעתין ויש ליישב וק"ל:

כך דהכא דה"ג הכא דכי אודריק לא חוי לאכולה ודו"ק:

סליק פרק מי שהיה

פרק ערבי פסחים

בפרש"ב ד"ה סמוך למנחה כ' מנחה קטנה כ' ומנחה כ' וד"ה
ואפי' עני שבישראל לא יחלל כלילי פסחים כ' כני"ג
תוס' ד"ה לא יחלל כ' וי"ל דחייבי במנחה עשרה כ' אלא במנחה הראויה
לנחת כ' עכ"ל ור"ה דמז' לאוקמא בבליקות של ככרים דלינו יולא כה י"ח
כמ"ס החוס' לקמן ויש להקט דמנחה עשרה לאו טעם מלח מזה היא ושרי
מא"כ בליקות של ככרים דטעם מזה היא וק"ל: **ב"ר** עד שחשך כ' ור'
אדם תירץ אפי' אי בעינן נבי שבתות וי"ט עד שחשך הכא אנטרין למנחה
לאשמועינן כ' עכ"ל כ"ל מלחא וכתיבין מה"ר יחיאל דהכא אנכ אורחא
תניי וק"ל: **ב"ר** לא יפחתו לו כ' והא דקאמר מן התמחול לא ימנע מלכל
כדי כ' עכ"ל נראה לפרס' דכריס כמ"ס במרדכי כס' ר"י שביא פסחים
גבי אפי' מן התמחול וזכ"ר דל"ג לר' יחיאל כ' דמשמע דבנכאי דקדק קאי
שיחבו לו מן התמחול דהא קאי אלא יפחתו לו לכן נראה לר"י דמייירי שיש לו
פיון ב' סעודות ואמרי' מי שיש לו תזון ב' סעודות לא יטול מן התמחול ואם
לא כבכ"ל ד' כוסות לא היה נוקט לטול מן התמחול ובשכ"ל ד' כוסות קאמר
שיטול מן התמחול וכן משמע כ' עכ"ל ע"ש וזה שכתבו החוס' מן התמחול
לא ימנע מלקבל אף שיש לו ב' סעודות מ"מ כדי לקיים ד' כוסות ויקבל מן
התמחול ודל' ככירוס רש"י כ' ודו"ק: **ב"ר** לא יפחתו כ' מיהו יש
לדחות בשם להם כוס לעומא כ' עכ"ל ואשמושי' חט"ש שהוא לא שנה רביעית
אלא רובו של רביעית סני ור"ה דכלל השקה מן לאחרים והוא שנה רובו
דסני וק"ל: **ב"ר** מן המנחה ולמעלה השח' ס"ד ללא דוקא חלל ה"ה
סמוך למנחה עכ"ל ק"ק ה"ה לישנא דס"ד דהא במסקנא נמי הכי הוא דמסקין כר'ר
פוגא וברייתא דלקמן דקתני סמוך למנחה לאו משכח היא וע"כ דהא דקתני
הכא מן המנחה היינו סמוך כפרש"י ורש"י לקמן וק"ל:

חכמת שלמה

מגיס' אבל לא פסח דורות ודו"ק: **ב"ר** לא יפחתו כ' לא ימנע מלקבל ס' י'
פ"י זה לא קאי אגבין אלא על הפס' ודו"ק:

דף ק פסחים כ"ה ח"ל רש"י כ' דר' וישי אפי' להתחיל כ' שרי בהדיא
לקמן כ' עכ"ל מהיך ברייתות לעיל דקתני לא יחלל כ' ר' יוסי
אומר אוכל והולך עד שתחשך נמי מוכח דשרי ר"י אפי' להתחיל ואפשר דבהך
דלקמן מפורש ע"י וק"ל: **ב"ר** לא כ' יודא כ' כדן כל שבתות השנה
שכחיו להם כ' ח"ג משום טולקו כ' עכ"ל ר"ל כדן כל שבתות כ' וטעמ'
כי היכי דתחית סעודה ביקרא דשבתא ח"ג משום טולקו פתירא דהיינו מבוש
ברכת המזון שהיו רגילין לטקל בשבתות שלהן וק"ל: **תוס'** ד"ה דר' רמא
משכשכא הוא וברייתא קמייחא כ' היא עיקר משום דכתיב ח"ג עכ"ל דר' רמא
לחו הכי לית לן למימר דילמא משכשכא בתיירא כיון דאפשר לקיימה ולפ"ש
קמייחא נמי כבמוך שמע דהא אפשר לפרושי הכי דהכי מפרשין לה לפי
האמת וק"ל: **ב"ר** מכלל דפליגי כ' והיינו אפי' בע"ש דחין מחלילין
דבע"ש שרי ר"י אפי' להתחיל כ' עכ"ל ולפי שפ"ח כתבי הדין' לקמן עכ"ל כס'
ר' יחיאל מדפסק כר"י בהפסקה כ' מכלל דלכתחלה לא קייל' מותר כ'
ועיין בראש' שנה סכרא ו' דתרי מילי וינהו דאפשר דרע"ג דשי' ר"י
להחיל כ' מ"מ לכשתחשך לר' להפסיק כ' וע"ש כבדך כ' וזכריו כ' ש' של
ב"ר ר"י אומר כ' וי"ל דע"ג ד' כוסות שלא כבדך כ' וזכריו כ' ש' של
קידוש וירקות כ' וזכריו כ' ש' של עכ"ל ולא נקט מזה דא"כ היה צריך
לשנות סעודה וזהו הדרן קושין לדוכא דאי צריך מה לו להחין וסב"ק מיד
וצ"ל דאזכר מזה כ' כסעודה ראשונה קידש קידוש וק"ל: **ב"ר** ח"ג
מפסיקין בהתחילו כהיתר חייבי דבהתחילו באיסור מודה ר"י דמפסיקין כ'
עכ"ל הא דנמא דפליגי בהתחילו כהיתר ואפי' ר' יודא קאמר דמפסיקין
מוכח שפיר מהך עובדא דמייחא שהיו מסובין והתחילו כהיתר שרי ר' יודא
היה שם אבל מה שכתבו דבהתחילו באיסור והיינו בע"ש מודה ר' יוסי ח"ן
זה מוכרח אלא מסביר קאמר הכי ומיהו לקמן בפרקין מהך דמפסיקין סוף
סוף מאי דנמא דאגריס כ' י' להוכיח כן ועיין ר' רש"י כ' דאמר ר' יוסי
ע"ב גמרא מאי מפסיקין לאו כ' לא לזכר ומפסיקין דקתני בברייתא כבדך
ר"י לא בעי למימר נמי דהיינו למשה דלישנא דמפסיקין סמך לא
חשע אלא עקירת שלהן אבל הכא כדכרי שמואל אפי' חזירי מיתמא
דשמואל נקט משה ור"ק כס' מפסיקין לקידוש כפרסם סמך כדאמר שמואל
לעיל כך מפסיקין להכדלה כפרסם מזה לחוד ולא בעי עקירה כדאמר ב"ר
יודא סמך מפסיקין ודו"ק: **בפרש"ב** ד"ה ה"ג רבה כ"ה כ' ח"ה
כ' ופיון [כ'ן] ח"ן מביאין כ' עכ"ל ור"ל דל"ג ת"ה כוונתו דשמואל ופיון
שלין מביאין כ' ופיון במרדכי ור"ה לקים גירסא ו' וק"ל: **ב"ר** ופיון
כ' שבו למעלה השערים וכדכר ופיון שליין מביאין כ' כ"ל: **ב"ר** א"ן
קודם ט' פיון שמתחילין לאכול ומשתחילין כהיתר כ' עכ"ל דהא דאי לא
אזכירין לתמי' דמתחילין קודם ט' ובי תעלה על דעתך שאמר להחילין מן
השחר אלא דאשמועינן לר' יודא כיון שמתחיל כהיתר מותר לו לאכול עד
שתחשך ובמרדכי חזר בזה בע"ש ע"ש: **תוס'** שלין מביאין כ' והשערים
כ' דתמי' שסעודה ביקרא דשבתא וי"מ זכר למן כ' עכ"ל הא שפ"ח דתמי'
ביקרא כ' שס' לכולי מלחא בין לדידהו שלא היו מביאין שולחנות שלהן ואפי'
הכיוו פורס כ' בין לדידן דמביאין לכתחילה ופורסין אותן כפרס"ש אבל
היו עומא דזכר למן חזר רק לדידן דרגילין לפרוס אבל ליכא טעמא ליה
שלא היו מביאין כלל ודו"ק: **ב"ר** יד' קידוש כ' מדרשין לשמואל לר' י'
לקדושי בני כנסתא כ' עד כאן לאנס ועוד יש להביא ראיה מדאמר רבה
לתלמידים שפיון מירי אש"ג דהיה בדעתן לאכול כ"א בביתו ור"ה במרדכי
ע"ש: **בא"ד** ולא דוקא נקט כירושלמי קודם כבית זה ונמלך לאכול בבית
אחר כ' עכ"ל ר"ל דמביא לבית דנקט לאו משום הוא דא"כ כ"א נמלך נמי
אלא שהיה בדעתו לאכול במקום אחר לא יא' לשמואל כמ"ס ב"ר וזכ"ר
מוכח בשמעתין אלא דמביא לבית דהתם היינו ממקום למקום וכה"ג כהכ"ר
התוס' לקמן גבי שניו יין מיהו הא דרב ק"ק דלא שרי כירושלמי לרב אלא
כשלא היה בדעתו לאכול במקום שקידש ואמאי נקט כה"ג מ' שיכחו עיינ'ם
כ' הא אפי' מביא לבית ממש נמי שרי לרב בשמעתין ויש ליישב וק"ל:

ב"ר

דף צ"ב ע"ב ולא יפחתו לו מדר' כוסות ב'ר' פיון פ' רש"י ופיון כפ"ק
פסח' ויש ענין נזה וזכר על ד' כוסות הכל רמז על הגאולה
ויה' לענין בזה מי הכריזם לדרוש פתרון חלוס על שר המבוקש על ישראל גם אחר
את כבדתו אף אם אכבדך ב'ר' דבשבע שיש לחלוס זה בני פתירות ומצין להם וס'
ונראה ע"פ מ"ס פקד הרווא ויהי כאשר פתח לו קן הים מבין שכל התנועות הולכות
אחר הפה וז"ל הוא יקדם למע פתח לו לעובד וס' נגעה אבל יש לעמוד בזה שד"ח
אלו פתירות שאמר להם לא היה אמתיות אלא אחר ספק והפתרון האמתיות שחלש
שר המבוקש נעניו ויפס' היה על גאולה ישראל כדמסקין וע"כ ח"ל נשר המבוקש את
בשרתו כחלש טוב לפי פתרון אמתיות על גאולה ישראל אף אם אכבדך טוב כחלש
שמוך אחר הפה וק"ל:

דף קכ גמרא ורבה אמר יהנ"ק ויוי אמר קציה כו' כ"ל לוי גירוס
החוספות ורש"ס מהפך לוי נמקום רבה ורבה במקום לוי ולכל
הגירסות ל"ל יהנ"ק קודם קציה וק"ל: **בפרש"ב** בד"ה ורבה אמר יהנ"ק
כו' דלוי אמר משין שניהם פה ע"כ עיין במרדכי **בד"ה** קציה כו' ע"כ
והוא דל"ל מקמיין וין מקמי מלוא כו' שא"כ היה נראה על הקדוש כו' ע"כ
דלכא למחר דא"כ הוא מקדמי ליה נמי מקמי קידוש דהוא"ל דרוזין להכדיל
בין קידוש להכדלה בכל הכוונת וק"ל: **בד"ה** קציה כו' ה"ל קודם קידוש
דכרי נגה בו מחילה והרי אין לו לחזור בין יין להכדלה כו' ע"כ נראה דר"ל
דכלא שפחה שפחה נגה בו מחילה נמי הרי ח"ל לומר נד בין יין להכדלה
כו' דא"כ יש כאן הפסק בין יין להכדלה ובמ"ס לשל דהשא"ל היה נראה
היין על הקדוש ולא על הכדלה אבל במ"ס דנפגמא דלכא קידוש מקמי
היין ל"ל וקמן למד' יהנ"ק נמי הו"מ רש"ס נפוחים דמזור קידוש מטעם
שהרי נגה בו מחילה ודוק: **תוס'** כ"ה ח"ל הו"ל ודעתי כו' לא היה כוס
כ"ל למזכר והא' מסופקים אם כו' ע"כ דכתיב ריש גליהא היו רוב פס ולא
היו סומכים טוין לשנות כד מפורש במרדכי ע"ס: **בד"ה** לא דעברי כו'
דכ' פסקין דכרסות דכרס הבאים שלא מחמת הסעודה ויחא הסעודה כו'
דכ' במעך ביד מנצבין כתבו הו"מ דל"ל ח"ל האל לאחא הסעודה גרסי'
וחו"ל וקצי בין הדברים הבאים שלא מחמת הסעודה ובין הדברים הבאים
מחמת הסעודה וסוף דבריהם דברו כו' דבין שא"ל לאחא הסעודה ח"ל
לברך דלעיל וסבב מחמת סעודה כו' מוכח דהוא גרסי' בתם כהנ"ס הפ"א
ולא במ"ס בתם ודוק: ע"כ נמי ח"ל לא ח"ל חתוקה להכדלה מזהו נ"ל
המוכרח כו' וא"ת אח"ל לא הציב לו מחילה אלא כמו שצ"ב לו פעה
לכסוף כו' נ"י במרדכי באזור וק"ל: **בפרש"ב** בד"ה אסור לנו למשא
כו' וזה"ל נמי כתב דל"ל נגה לנכרין ברכות היין לחציו עד לאחא ברכות
המזון ע"כ מפורש נראה לדעת ח"ל נמי מיתה ברכה לאחוריו לאחר כה"ס
ליחא דלדע"ה ה"ל לא בני ברכה לאחוריו נס לאחא ברכת המזון לאחר כה"ס
והמרדכי בשם ו"ס החוספות לקמן וק"ל: **תוס'** בד"ה רב אשי כו' וא"ס
אח"י מנצבין כיום שני שחא בניה בשי"ה כו' דל"ל הוי הפסק דמקד
הכ"ו כו' ע"כ ח"ל דבכרית המזון לא קי"ל כרב אשי והוי הפסק דמקד
דעתיס משחי"ס פ"ד לשי קצייתם להכדלה לא הוי הפסק לכ"ס ומרב אשי
נבי כה"מ נשמע לכ"ס נבי הגדה ושין' כה"א"ל לקמן הדברי הר"ף נבי
ארכב כוסות וי"ס שהיה כל ה' בדרך הו"מ וי"ל אח"י הפך הגדה ע"ה
נזכר ח"ל לברך כיון שכתב בירך על כוס ראשון כשלא כיום כה"ס ע"ה
לכ"ס דהוי הפסק דלמחר הכ"ו כו' והיונו למזון כשלא ארב אשי ואין לזכר
להניה דמדרב אשי נשמע לכ"ס נבי הגדה כפי סבתם דהשא"ל וה"ה דק"ס
להשיות כן כיום אח"יון שאל לברך בשי"ה למאי דפ"י בשא"ל דבדלה וליה
לא הוי הפסק וכיחור"ס נישא הכל דהגדה והכל משחך שער כמו ביה"ט
לרין וק"ל: **בא"ר** דהוא הגדה הפסק קרי"ל לברך אמר ירמיה ברא' נפשות
כו' ע"כ זהו לשיפתם לקמן דכירא פרי הגזמה וירקות יאס' פוסק את
המזון אלא ברכות המזולא' פושטין דהוי דבריהם הבאים מחמת הסעודה
ודל"ל כפי רש"ס עיין לקמן: **וגם** נראה לברך אמר כל ר' נוסח על
הנזון חין מזה שם כו' ע"כ דכ"ס שני פוסק היין שחור הסעודה וי"ה
במרדכי משח"ס בשאר כוסות דהוי הפסק אחריו כבצרה כמו כהנ"ס אבל
הר"ס חילק כזה ושין' דבריו לקמן על הר"ף: **בד"ה** וקאמר רב ט'
דדיוק מללא חיקין יין וק"ל נכסוף כו' ע"כ משה קידוש חו' הכדלה לא היה כו'
לזה

דף קב ב"ד ואין הלכה כמותן בהיותם אלא אפי' כו' עכ"ל מה שיש
לדקדק בזה עיין בהדגשותי ב' כסיו הדם וק"ל: ב"ד"ה ועקר
תלויים כו' שגריד לבד כרכת המון כו' עכ"ל עיין בהדגשותי שם: ב"ד"ה
ת"כ דרכ הסדל כו' ואפי' דמור מית' מלואים כו' עכ"ל ולפי דק"ה ליה
מחור לר"כ הסדל ור"י יורקן היינו נכ"ס כמו ש"י רש"ס: ע"ב
בד"ס ולמריניהו כו' הללו לר' יודא כיון דמפסיקין וידיך שקרת שלחן דריק
ב' בישת עכ"ל וקדוש לזה כתבו תחום' הגל כל דשמי מי הכריח' לזה
דלמא דהקמסא בכל אחת כו' אסיק אדעריה כל דלחן עשין מלות חבילות
גם לא ידע לפניהו כון מהא מלחא ובין מהי מלחא ושטר פריך נמי לא
דחא וד' יושב ודור': תוס' בד"ס ב"ג רש"ס כו' מלואים לעיל דמפסיקין

0770

עַרְבֵי פִסְחִים פֶּרֶק עֲשִׂירִי

יד קא ערא ברשב"ם ד"ה והלכה כרבי ש"עין ברירה וכו' הא קייל ה"ם
הכי דסתרן אהררי כגן כמה דסרון בשורה וכו' ר"ל לעין
מסתא אהל אחמר ש"ע נעקרה תליא אהרס מהשורה אינו מסתא באהל
וכי לעין מריפא שאם נעקרה אחת ההכה מריפא והנינו מרמא דהתם
קולא הבא עיין בהעלות דף כ"ב:

ଉପ :

[illegible]

לא קאי הכי דלחזיה לה התם אלא דהכי קאמר התבדיל כח ואין מבדיל
 ויחזו ברכות כו' וצ"ע ודוק: בדר"ה ש"מ ברכה כו' וא"ת לר"ג דלמך כר'
 דכל ו' מינין טעונין ב' ברכות כו' פכ"ל אכל אכל כה"מ כה"מ מינ'
 טעונה כוס רק כב' כו' ויזון לא הוי קטיל כוס מאד דר"ג דב' מינ'
 לכתב יזון דלחין מומחין על השירות וקל': בדר"ה וס"מ כוס כו' ש"מ
 כו' ע' אחד דלי' לטעון לכתב' כו' רביעית כו' דלפי' אמשחה מברך שלא יטעה
 כו' ע' כן לטעון דהיינו לטעות השוקף כו' ידי שפסכה ככלי שני אם
 לו ונבא ודלי לא הוה אשפעין מידי דודאי ש' לברך ברכת הנהיה אפי'
 אמשחה וקל' קשה דקטחא נמי דלחין לו עוד כלי אחר ופטעם השוקף בידיה
 אשפיה אשפעין אטו מטעם דשני מידי' יפסור מברכת הנהיה לו יאכל
 ודוק: בדר"ה ש"מ מבדיל ולא יזמין ע' כו' ע' כן ל"ג הא לא
 אשפירן לשמעין דאחר אכל' כפי לא בדולי דהא מלחא שמעין לה שפיר מאד
 דקחמך מבדיל והוה' כל השבח כולם אלא לשמעין אם אכל בחוץ יזמין
 לדכרילי ע"כ אחר כך ולא כפי' התמין ע' דלמך כמו בקידוש לחיבת א"מ
 דלם שכלה בליה קודם קידוש יזמין בקידוש ע' דלמך דלמקו' וקל':

ח"א דף קה ע"א כל הטועם בלום קודם שיבריל מיתתו באכזרה עכ"ל
 ש"ן תתס' וכו' דחוק דל"כ ככל מ"לית: מסמיות ישי
 מיתתו בלכמה תעסם ש"ן ונלמ' מ"א ש"ן פקדון דבית' מ' חמין על מ"לכמה
 ט' ופכ"י' ה' יכיו מלית הסר תכיו וז"ל כול דכר שנתר בכרית' אור וזכ"ל
 נכ"ל דל' פקד תחית' אור דידן כמזכור' פקד מ"ל: שכתו רחל' לכתוב
 בלחם כה' על שינדל ומכר על חור:

דף קר כד"ה וזכריהו על היין בו' אבל על היין לא היו אלא מדרגת
 כדמחשת בו' עכ"ל ומהל' דלמיכ' למ"ד דמקדשין על הסכר ליכא
 רחמי' דלמיכ' חמר מדינה הוא וק"ל: בדר"ה דהוה נזיר בו' כגון זקרון
 לכבר אחד מה דלחמר ר"י בו' עכ"ל כ"ה בכל מוספת לשון הס'ם אשכנזי
 ומדלא מתקן ירושלמי אלא בכ"ה מוכח דלח' חילוק בין המצ' לקידוש כמו
 דנלו' הלהל' לשל' ולכן כתבו ומחשת נמי אס' אין כו"י בידו אשכנזי ספק בו'
 דהא דומיא דהכי קאמר בנזקין לכבר אחד אשכנזי אשכנזי עד שישכח
 המצ'רזן וכן בהפסד אס' יש כבר לכ"ה אין גררן הממון דקידוש דים לכ"ה
 כו"ש בידו וק"ל: ע"כ כפי' רשכ"ם כד"ה נגל ידיו לא ידומ' דר"ה
 אשכנזי קידוש במקדש סעודה הוא בו' עכ"ל היינו לדרוך דק"ל כגששאל
 דבמקד' סעודה דבהל' דנצל דתי' אלא קידוש ליכא מתא' דפני' ארז מיה'
 לרר קיימין הכל' דס"ל יש קידוש אלא בנקד' סעודה ודוק: בדר"ה
 דהכיכ"ה ליה בו' מי שזין לו' כוס יין במקד' שרגילין לשנות יין וכו' ודי' לא
 בדבדלה סעודה בו' אבל במקד' שזין רגילין ביין הו"ל סכר חמר מדינה
 ומבדיל פלי' וק"ל: ה"ר"ם מקד' ארשתא' ח' וכו"ס דלענין נטילה
 לא היו הספק בו' עכ"ל ר"ל דכבר פסק דברח' המנוח' לגמלי' מה שזין
 בן במקד' על היין שהוא קודם המנוח' יהיה הספק בין נטילה לאכילה ר"ל
 ברכת אכילה דהיינו המנוח' וק"ל: ב' ד' וזכריהו בו' ואין מקדשין בלא
 א"ר"י בר בון הגיטין בו' מחשת שזין מקדשין על הסכר בו' עכ"ל עיקר
 רמימ'ס מהל' דר"י בר בון וכו"ס ברה"ם אבל במכרתי' לא הביא מירושלמי
 אלא מהל' דלח' מקדשין בלא יין ולא ידענא' מהי' חולמא' ליה מבריתא
 ללחמן דקדמי' בה' כהדוא' אלא מקדשין חלה על היין ויש ליכא ודוק:
 בדר"ה וז"ע אס' מקדשין על הסכר היכא דהוי חמר בו' וכן הו"ל
 דירושלמי בו' דלא חמי' למטעין אלא כשזינו חמר מדינה בו' עכ"ל סתמא'
 לדבריהם כשזינו חמר מדינה אגזי' קאמר הירושלמי דמכדילין בלא יין הוא
 בלבו' חמר מדינה לכ"ע נמי אין חז' מכלילין (בו) פלי' וכו"ס ברה"ם ע"ס
 ודוק: בדר"ה טעם אינו בו' ואס' חתמר למח' דפי' לשל' אף יד יין יגזי'
 בו' עכ"ל ר"ל כיון דלר"י דקאמר אלא יד יין יגזי' היינו דוקא ככ"ה כגשש
 ככ"ה לשחאל' נמי דק"ל כוותיה דחפ' ידי קידוש לא יגזי' היינו נמי ככ"ה
 איירי אפי' כשזי' ככ"ה ואס' בן חז' יקדש סוכ' כדכינו בלילה ללא ששכח
 וק"ל דלמי' קיטא דלמיכ' דקושא' הוא לשחאל' דחפ' ידי קידוש לא יגזי'
 ולא יקדש בלילה כיון ששכח עד למחר ביום ויש ליכא ודוק:

דף קו בפרש"ם ב"ה מקדש אשכנז ואש"ש שהיו יין כ"י עד כאן לשון
הזו לאו יין בעירו הו"ל שבר חמר מדונה והוא שרי לקדש עליו
נ"ע וק"ל: תוס' ב"ה אמורכו כ"ו ובס"ב כ"ו להכדיל אהר התנזיה כל
ע"ל חס"ד דבר עבר יום האשון מבדילין כמ"ד לדמלד על רביעי וק"ל
ב"ה א"ל טעם כ"ו אבל לעז מלך הכנענשי טעם בדראמינן ההם ע"ל
ר"ל דאמרי ההם לעזין חיובי י"ה דבשניה בדידיה מיתבא דפניה ולא
בדחבריה וז"ל לקדש ואם כן רוב רביעית דקדש ע"כ היינו דוקא בזהם
ביוני ומה שיש לדקדק הם בדבריהם עם כחבריהם ודוק: ע"כ ב"ה
בילוח חתי כ"ו דהרי גווי אכילה נהם אחת שנפשו ק"ה כ"ו ע"כ וק"ל
דלכתי מאי פריך דהרי דמור רשע רחוק ליה כתי כ"ו חסא דכר אכילת
הם שנפשו ק"ה מלכול איירי גסיר בקרם רשע ויש לישב דהר"י ב"ה

[illegible]

דף קה **בשרבש** ב"ה ולא אחרן אחרוני לא חלץ חמרא כו' עכ"ל
 ידענא מי הכירוהו לפס' דהוי לא חמין קמי חלשין פניו אחרוני ולא
 אפסוקי דלעני דקדמיה חבל הפסיה לא ואפשר דלא טייך הפסוקי במיזא ויהו
 דמיוני עלה נמי משמע דה' דאחרוני ציירו ודוק: **תוס'** ב"ה וי"מ
 אכלי כו' וחומא שלא רבנו לאכול בין מנחה למעריב ע"ל ר"ל אפי'
 בחול וזה שכתבו ובקושי הוצרו ערב י"ה לאכול אחר וידוי כו' אבל לשון
 ב"ה"ם ויחידיו של רבנו לאכול בין מנחה למעריב נכתב ע"ש: **ע"ב** ב"ה
 ש"ח חמני' תימח דהמ"ל חס' כו' ולפי' רבנו נהי' דמיוני בשרבש לאכול
מנכ"י כו' ע"ל הכו"ל בפסוקי לוי' אירוס' דמיוני לו חלץ כוס אחר
 דכוס לו נמי עוד כוס אחר מותר לאכול קודם הכדלה וק"ל: **בר"ה** ש"מ
 המכדיל כו' שסבירא ש"ח כו' כזו וכזו יצוה לו כו' ואף ע"ג דלוי' דלא
 כו' עכ"ל נראה כמנהג בדמיה' כיון דלוי'א ברייתא החס' דיתוהו ברכות
 משמע דהדמי' לא בעי להכדיל בשב"ס ע"ל דמזון כן המוכרח היה להכדיל
 בשב"ס והו"ל דק' ברייתא דהכא נמי הית ליה הכי ומשמע הכא דודאי
 הכדיל בשב"ס כו' לאו משום דמדינת ארצו להכדיל בשב"ס דהא איוב' דלא
 מכדיל כו' חלץ משום דרוב בני כו' ארצו משום דיתוהו ברכות כו' כדלמך
 תהם מיתו ק"ל דאם כן מתי קאמ' הכא ש"מ המכדיל בשב"ס ע"ל שיעבד
 על הכוס דמשמע מדינת לוי'א למימר דהא שפוט ליה שפיר מבריתא
 דהמכדיל בשב"ס ארץ שיעבד על הכוס אבל המכדיל על הכוס דלוי'א
 שיעבד בשב"ס חותא לאו מדינת הוי' לא יתא' דאכילת דהתם מוכחא
 דק"י תא' יתא' חסיל' דלוי'א תתא' הוא אחר' המכדיל בשב"ס ארץ
 שיעבד על הכוס המכדיל על הכוס דלוי'א עיקר תתא' הוא לכ"ס והיה
 דמא' לומר דרז"ס לומר דבב' דהתם לית ליה פשוטא דהכא דהמכדיל
 בשב"ס ארץ שיעבד על הכוס אבל הו' כן מתי קאמ' לאו והכא דמשמע
 כו' דדאי הכדיל בשב"ס חותא לאו מדינת הוי' לא יתא' דאכילת דהתם על ס"ל הכי
 ולא דקטא הוי' דלא בשב"ס בשב"ס לוי'א למשמע מזה דהמכדיל בשב"ס
דף שצ"ד על הכוס ופ"ס דק' דתתי תהם המכדיל כזו וכזו יצוה כו'

הדרן עלה ערבי פ' זח' וסליקא דה מסכת פסחים

חדושי הלכות

דף קיד כ"ה **ציד** ל' ה': כו' דגמל ממנו כו' אלף כ' דברים כ'
עכ"ל ר"ל דגל למד ממנו כי הכא ח"ס לשונו רבו ואלו
אלף שצריך לנהוג בו כבוד וק"ל: **כד"ה** עד שמגיע כו' ומדקרי למרור
שפרסת הפת רמז במשנה כו' עכ"ל: **כד"ה** נדבק את למרור דבאי לישראל
ומה' דקתי במצתי' אלף לפניו מלה וחורת כו' לינו רמז כ"ה דאימא
אוחז שיריה יקדים אלף דא"ל לומר שני שמות כאלה וק"ל: **כד"ה** הביאו
לפניו מלה לפי שערך השלחן כו' ומיד כשעוקרין מחזירין כו' עכ"ל הוצרכו
לזה לפי פ' ר"ה דהביאו לפניו דרישא היינו הבאת השולחן ומסתמא
המנה עליו אלף לפי שעקרו אותו כדי שיסאלו כדלקמן ומיד כשעוקרין
מחזירין כו' ר"ל ולא מניחין אותו שם עקור עד אחו גאל ישראל שהרי
ג"ל בבהמה מלה זו כו' וק"ל: **כד"ה** אע"פ שאין חרופת מלה ואל"ת
אמאי לא אחי חרופת דרשות כו' עכ"ל וה"ה דהו"מ להקשות כן אפי'
לר"ה בר דרוק דאמר מלה בחרופת דודאי אינו גאל מלה דרשן ופתי'
דבנק ומבטל מרור דאורייתא דר"ה בר דרוק בזמן הכית היה ואל"ת
במרור בזמן הזה הדין נמי מרור דרבנן כדלקמן מ"מ לר"י דלחזקין חזריו
על הלל וס"ל דאורייתא מבטל דאורייתא וזה"ל דרבנן מבטל דרבנן כדלקמן
וק"ל: ע"ב כד"ה ואח' אומרת כו' ר"ל סבר דמתני' סתמא קתי ומיירי
ט' עכ"ל הוצרכו לכל זה משום דמשמע לכו דלר"ל נמי צ"י טיבולין

הדרן עלך ערבי פמחים וסליקא זה נסבת פמחים בס"ד

[illegible]

[illegible]

MGB 80

